This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

z. 2917 5

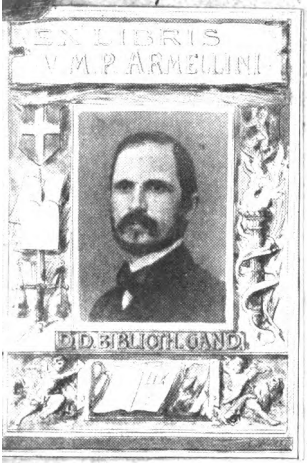

BIBLIOTHEEK GENT
00031843
Digitized by Google

P. Standaert, Vicep.

PONTIFICALE ROMANUM.

Digitized by Google

Digitized by Google

PONTIFICALE ROMANUM

CLEMENTIS VIII. PRIMUM; NUNC DENUO URBANI PP. VIII.

Auctoritate recognitum.

Ac demum ad Plurium usum, in commodiorem formam redactum.

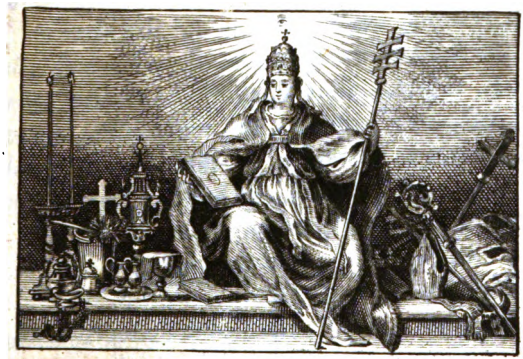

ANTVERPIÆ.

EX TYPOGRAPHIA PLANTINIANA

APUD VIDUAM BALTHASARIS MORETI.

M. D. CC. VII.

Digitized by Google

Digitized by Google

CLEMENTIS VIII.
CONSTITUTIO
SUPER PONTIFICALIS EDITIONE
Ad Perpetuam rei memoriam.

EX quo in Ecclesia Dei multa tum à sacris Conciliis, tum à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad Dei gloriam augendam, & ad Catholicæ fidei unitatem ubique retinendam, piè, ac sapienter instituta sunt, nihil magis iidem Pontifices Prædecessores nostri curandum sibi esse statuerunt, quàm ut communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam, servata antiquitatis auctoritate, revocarent. Hac sollicitudine impulsus fel. rec. Pius Papa Quintus Prædecessor noster, formulam primùm psallendi horas Canonicas, & celebrandi Missas, variè prius constitutam, & à nonnullis Prædecessoribus nostris restitui, & instaurari cœptam, ad unam pariter formam, Romano Breviario, ac Missali propterea summo studio, ac diligentia edito, redigendam curavit. Atque hoc sanè consilio alij Romani Pontifices, qui eundem Pium præcesserunt, Pontificales etiam cæremonias, ac ritus, quibus eiusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum munerum functione uterentur, certis similiter forma, & modo præfinitis, in Romanum Pontificale retulerunt. Cæterùm, quia

Digitized by Google

eadem cæremoniarum, ac rituum formulæ ibi expressæ, posteà, sive diuturnitatis injuria, sive Typographorum negligentia, sive alia de causa in ipso Pontificali partim immutatæ, partim corruptæ, veteris instituti, atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant, idcirco necessaria res visa est, ut eadem formulæ in sacris Præsulū Ecclesiasticorum muneribus servandæ, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, & ab omnibus, præscripta firma aliqua ratione, observarentur. Nos igitur ad summum Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, evecti, prædictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, omni cura, & sollicitudine adnitendum nobis esse duximus: ut errores, qui quidem nec pauci, nec leves in idem Pontificale depravatis passim locis, irrepserant, quàm accuratissimè tollerentur. Idem enim Pontificale corrupti, & mendosi voluminis speciem adeo præ se ferebat, ut (multis dictionibus, hinc inde partim in unam contractis, partim una in plures distincta, partim iisdem malè, ac perperàm collocatis, & trajectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem, officiis, vel laudibus iidem Ecclesiæ Præsules divinum numen prosequerentur, præterquam quòd in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas, & obscuritas, ut multis in locis rectène se haberent, opinione magis, quàm judicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam

cùm

cùm Ecclesiæ cultu, officioque nostro conjunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito, sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, concordiæ & unitati congruentem, examinandam, & absolvendam, piis quibusdam, atque insignibus viris, diu, multumque in Pontificalibus cæremoniis, & ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale undequaque corrigendi, & restituendi, necnon quæcumque ad exactam illius editionem spectare viderentur perquirendi, & præstandi. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum quotidie ferè uteremur, re tota tandem ad nos perlata, & in hanc, quæ nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate (neque enim aliter accipimus) Pontificale Romanum tandem restitutum, & absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum (quod ii etiam qui negotio, ac muneri huic præfuere confirmarunt) ut nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in clarioribus Vrbis Ecclesiis, tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam aliis insignibus locis asservantur, alienum, aut discrepans irrepserit. Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenuè, ac fideliter navatam, id commodi quoque accessit, quod ij, qui ea in re industriam collocarunt, ex gravissimis Scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint: quodque ambiguis omnibus, ac dubiis rebus prætermissis, eas dumtaxat, quæ essent in veteris

Pontificalis volumine comprehensæ, delegerint, iis tamen exceptis, quæ ad Romanum Pontificem attinebant, quòd nimirum in cæremoniali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sunt expressæ. Ex rubricis verò, multis detractis, quæ exactiore methodo in librum Cæremoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam, uti necessitatis ratio postulabat, adjectis, & præterea non paucis quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulationis formam (permultis syllabis, pro temporum natura ubi ratio eas produci, & corripi postulabat, contra quam priùs in antiquo Pontificali expressum erat, magis appositè extensis, vel contractis) à viris ejus rei peritis, ad hoc jussu nostro delectis, diligenter redacto, opus jam absolutum probavimus, & Romæ edi, editumque divulgari mandavimus. Vt autem ipsius operis labor finem eum., ob quem est susceptus sortiatur, atque posthac in omnibus, & singulis Ecclesiis uno eodemq; modo cæremoniæ, & ritus Pontificales observentur: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnia, & singula Pontificalia in hunc usque diem in quibuscumq; terrarum orbis partibus impressa, & approbata, & quibusvis privilegiis Apostolicis munita, & decretis, ac clausulis roborata, per præsentes supprimimus, & abolemus, eorumque usum in posterum universis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus & locis, atque etiam omnibus Patriar-

Digitized by Google

archis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis Ecclesiarum Prælatis, cæterisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & regularibus utriusque sexus interdicimus, & prohibemus, & hoc nostrum Pontificale sic restitutum, & reformatum in omnibus universi terrarum orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, etiam exemptis, si quæ sunt, recipi, & observari præcipimus. Statuentes Pontificale prædictum nullo unquam tempore in toto, vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quoscumque, qui Pontificalia munera exercere, vel alia quæ in dicto Pontificali continentur facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & præstanda, ex hujus Pontificalis præscripto, & ratione teneri, neminemque ex iis, quibus ea exercendi & faciendi munus impositum est, nisi formulis, quæ hoc ipso Pontificali continentur, servatis satisfacere posse. Omnibus igitur, & singulis Patriarchis. Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & cæteris Ecclesiarum Prælatis, necnon aliis quibuscumque personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & regularibus utriusque sexus, ad quos id spectat, præcipimus, ac mandamus, ut omissis, quæ sic suppressimus, & abolevimus, cæteris omnibus Pontificalibus, hoc nostrum in suis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Diœcesibus, & locis prædictis recipiant, illoque posthac perpetuò utantur. Cæterùm ut præsentes litteræ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad

Valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusque præterea, & motu, atque auctoritate similibus decernimus, ut qui in Romana Curia sunt præsentes, lapsis duobus mensibus, qui verò intra montes octo, & qui ultra ubique locorum degunt duodecim integrè excursis, vel alias ubi venalium huius Pontificalis voluminum notitiam, & facultatem habuerint sacras cæremonias, & ritus in eodem Pontificali præscriptos, iuxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & observare teneantur. Ipsarum autem litterarum exempla, manu Notarij publici, & sigillo alicuius personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, aut illius Curiæ obsignata, vel in ipsis voluminibus absque prædicto vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eam ubique locorum, & gentium fidem faciant, quam præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima Februarij. M. D. XCVI. *Pontificatus nostri Anno Quinto.*

M. Vestrius Barbianus.

Die decimaquartâ mensis Februarij 1596. retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Valvis Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, ut moris est, per me Catherinum Menandi Apostolicum Cursorem.

Ioseph Spada Magister Cursorum.

UR-

Digitized by Google

URBANUS PAPA VIII.

Ad Perpetuam rei memoriam.

Quamvis alias Fel. rec. Clemens Papa Octavus Prædeceſſor noſter, Pontificale Romanum tunc multis, & non levibus erroribus ſcatens piorum, atque inſignium virorum in Pontificalibus Cæremoniis, & Ritibus verſatorum opera undequaquè corrigi, & reſtitui curaverit, attamen ſucceſſu temporis compertum eſt plurimos errores denuò in Pontificale hujuſmodi Typographorum inſcitia, ſeu incuria, aliavè de cauſa irrepſiſſe. Unde curæ noſtræ Paſtoralis eſſe rati ſumus, ad novam ejuſdem Pontificalis, quod Cæremoniarum, & Rituum, quibus Catholici Antiſtites in ſuorum munerum functione uti debent, norma exiſtit, correctionem animum appellere. Idcircò, ut idem Pontificale denuò Typis quam emendatiſſimè auctoritate noſtra ederetur, emendationem errorum, qui in illud, ut præfertur, irrepſerunt, nonnullis Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, & aliis Viris doctrina, & pietate conſpicuis Pontificalium Cæremoniarum, & Rituum peritis commiſimus, quorum opera cum Pontificale prædictum ab omnibus, quibus ſcatebat, mendis, & erro-

Digitized by Google

ribus accuratissimè repurgatum fuerit, Nos ne tam exacta Cardinalium, & aliorũ prædictorum hac in re industria, & diligentia optato frustretur effectu, mandavimus dilecto filio Andreæ Brogiotto, Typographiæ nostræ Apostolicæ Præfecto procurationem emendati Pontificalis hujusmodi elegantibus typis, & insigni forma in lucem edendi, quod exemplar qui post hac Pontificale Romanum impresserint, sequi omnes teneantur; extra Urbem verò nemini licere volumus idem Pontificale in posterũ Typis excudere, aut evulgare, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, siquidem inibi fuerint, sin minus ab locorum Ordinariis. Quod si quis quacumque forma contra præscriptam hoc Pontificale Romanum, aut Typographus impresserit, aut noviter impressum Bibliopola vendiderit, extra ditionem nostram Ecclesiasticam excommunicationis latæ sententiæ pœnæ subjaceant, à qua nisi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo constituti) absolvi nequeant, in Alma verò Urbe, ac reliquo Statu Ecclesiastico commorantes quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amissionis librorum, & Typorum omnium eidem Cameræ applicandorum pœnas, absque alia declaratione irremissibiliter incurrant, & nihilominus Pontificalia sine prædicta facultate impressa,

Digitized by Google

preſſa, aut evulgata eo ipſo prohibita cenſeantur. Ordinarij facultatem hujuſmodi non priùs concedant, quàm Pontificale tam antè, quàm poſt impreſſionem cum hoc ipſo exemplari auctoritate noſtra vulgato, diligenter contulerint, & nihil in iis additum detractumque cognoverint; in ipſa autem facultate, cujus exemplum in fine, aut initio cujuſcumque Pontificalis impreſſum ſemper addatur, mentionem manu propria faciant abſolutæ hujuſmodi collationis, repertæque inter utrumque Pontificale conformationis ſub pœna Inquiſitoribus privationis ſuorum Officiorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterùm obtinenda, Ordinariis verò locorum ſuſpenſionis à divinis, ac interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, eorum verò Vicariis privationis officiorum, & beneficiorum ſuorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterùm obtinenda, necnon excommunicationis abſque alia declaratione incurrendæ. Injungimus autẽ Nuntiis noſtris ubique locorum degentibus, ut huic negotio diligenter invigilent, cunctaque ad præſcriptum hujus voluntatis noſtræ confici curent. Non obſtantibus licentiis, indultis, & privilegiis Pontificalia imprimendi quibuſcumque Typographis per Nos, ſeu Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, hucuſque conceſſis, quæ per præſentes expreſsè revocamus, & revocata

Digitized by Google

cata esse volumus, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus generalibus, & specialibus in contrarium præmissorum quomodocumque editis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specifica, & expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut præsentium litterarum nostrarum exemplaribus, etiam in ipsis Pontificalibus impressis, vel manu alicujus Notarij Publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ, in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem prorsùs fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrú sub Annulo Piscatoris Die xvii. Junij. M. D C. XLIV. Pontificatus nostri Anno vigesimo primo.

M. A. Maraldus.

AD

Digitized by Google

AD LECTOREM.

DE RECUSO PONTIFICALI.

Os ô Pontifices, vos ô Sacra nomina Myſtæ,
Atque Sacerdotes, vario quos Ordine Divum
Mancipat obſequiis ultro jurata voluntas:
Quos votum, exortiſque ligat pia regula vitæ,
Huc animum, huc oculos. Vobis heic ſancta laborat
Relligio, & Latij ſancit decreta Senatus.
Multa docens, & quos præſcribit Romula ritus
Infula, & antiquum templorum inſiſtere morem.
Vos decet, officij quoſcumque ſacrata profeſſi
Secta vocat, ſanctas animum informare per artes,
Atque vices Sacrorum, & debita munera templis,
Ac ſibi præſcriptam populis impendere curam;
Illic cuncta patent; ſeu vos præſcribere munus,
Seu præſtare juvat. Jam primo in limine libri
Rore Sacro Puerum, & ligni ſudantis olivo
Præſul; & inſcriptam perducit Chriſmate frontem,
Invictumque animum, obnixamque in prælia præſtat
Cuncta fidem. Poſt hæc majores inſerit annos
Ordinibus: tonſis illos ad prima capillis
Templa vovens: alios, ſi fani janua poſſit
Excubias, ſacriſve vocat pia cura legendis:
Sive truces Genios, & conjurata nocentum
Agmina poſſeſſis luſtrali carmine membris
Exturbare opus eſt, cerave liquente coruſcas

Ferre

Digitized by Google

Ferre faces, & pendentes accendere lychnos.
Sunt & quos jam prima gradus ad munera poſcunt
Magna miniſteria & ritus præſtare potentes.
Inter ſacra Deum, circumque altaria ſtantes,
Dum ſacros latices, & myſtica liba Sacerdos
Immolat, atque ſuo ſiſtit ſe victima Patri
Filius; Aligeris numquam ô conceſſa poteſtas
Cælitibus: nec quos gentis primæva Parentes
Secla tulere alias, quamvis de ſanguine claro
Abramidum, & regnatoris ſimulachra futuri.
Jamque ſuum jus omne, poteſtatemque regendi
Conferet, unanimi ſi quem ſuffragia voto
Optavere ſibi, populiſque præeſſe tuendis
Pontificem; longùm ſolennes ſtabit ad aras
Multa precans, ſacroque caput luſtrabit olivo,
Et paſtorali gemma donabit & auro
Connubio jungens ſtabili, ſponſæque dicabit
Jam proprium. Seu cum Tarpejo à Præſule munus
Rarum, auguſtum, ingens, humeroſque ac pectora circum
Pallia ritè dabit. Nunc quos exercita virtus
Cœnobij, tonſæque vocat cuſtodia gentis,
Multa ſuper votis, ſuper officioque fideli
Multa monens, manibus capiti bene fauſta precatur
Impoſitis, mitræque etiam facit eſſe potentem.
Seu quas virgineis Matres imponere ſeptis
Eſt opus, optantique datur Antiſtita turba.
Inde novum molitur opus, ſolennia Regum
Auſpicia, & primos templis attollere faſces.
Ecce gravi Rex inceſſu procedit, & aras
Suppliciter venerans regno ſua jura paciſci,
Conſtanteſque animos in relligione Piorum
Annuit, atque humeros oleo dextramque perunctus
Accipit oblatum Myſtis cingentibus enſem,
Et ſceptri decus, & radiantia tempora circum,
Imperij ſpecimen, gemmeo diademata textu.
Jam cùm prima novo ſignant fundamina templo,
Attolluntque crucem, ſacrata in veſte Sacerdos

Spar-

Digitized by Google

Spargens rore levi, ſacræque aſpergine lymphæ
Luſtrabitque locum, fundetque precantia vota;
Ac Silicem inſcriptum fauſtis pro more ſequetur
Ominibus, ſtabilemque petet per ſæcula ſedem.
Sed cum delubri ſe jam faſtigia cælo
Extulerint, & digna Deo domus auſpice ſtabit,
Quid memorem rurſus longo celebrata paratu
Prima loci auſpicia, & ſolennes ordine ritus,
Jejunaſque preces, olei & libamina ſacri,
Et ſuper aurato lucentes ſtipite ceras,
Inſperſoſque ſolo cineres, inſcriptaque ſigna,
Præſul ubi arcanas voces, tacitoſque precatus
Fundit humi incumbens, ac verba potentia dicit?
Idem corporibus terram deſignat humandis,
Conſtituitque cruces, triplicemque in vertice figit
Hinc atque inde facem: nebulam fumantis acerræ
Interea, Arabiumque focis adolebit odorem.
At cùm templa ſcelus, ſævique licentia ferri
Polluit impulſu tetro, furiiſque nefandæ
Tiſiphones, ceſſitque animo reverentia Divum;
Concipit ille preces, offenſaque numina terris
Conciliat, redditque ſacræ ſua munia ſedi,
Atque profanatos delubro inſtaurat honores.
Nunc aureos Calices, & gemmea vaſa dicabit
Uſum in ſacrorum, & noſtris geſtamina Myſtis:
Et veſtes auro rigidas, ac linea texta,
Puraque ſternendis mantilia devovet aris;
Auratáſque cruces, ſimulacraque ſancta Deorum
Spargens rore ſuper, nec non quæ pendula ſummis
Turribus æra ſonant, queis dat Campania nomen,
Nolaque Paulino quondam ſub Præſule felix;
Telaque in infidos vibranda potentiùs hoſtes,
Et clypeum, & loricam hamis auroque trilicem:
Sicubi vel gentes ſtimulis cæleſtibus actas
Iſacidum tractus, Solymamque repoſcere bello,
Atque Saracenam Syrio de limite peſtem
Exturbare procul pelagi trans æquora ſuaſit
Relligionis amor; tunc aurea ſegmina textu
Quadrifido, inſutamque humeros ac pectora circum

Multa

Digitized by Google

Multa crucem precibus, nec non luſtralibus undis
Proſequitur, lætoſque vovet poſt bella triumphos.
Elataque manu candentia ſigna coruſcans
Mittit in infidos Superis præeuntibus hoſtes,
Et certam fauſto jam concipit omine palmam.
Sed neque, qui ſupereſt, pigeat decurrere campum.
En tibi ſuggeſtu Præſul ſublimis ab alto
Uſque recurrentes faſtos, ſacroſque quotannis
Evulgare dies, cœtu auſcultante Piorum,
Ingreditur; ſeu quo Jejunia tempore nobis
Eſuriem indicunt, totaſque adſiſtere luces
Impranſos, donec pronos in cærula currus
Sol invergit, & emerito nox ingruit orbi;
Seu qua luce redux ad vitæ lumina Chriſtus
Mœrentes ſocios, orbumque reviſet ovile.
Quid cum juſta reos damnante Antiſtite ſontes
Pœna premit, clauſique gemunt ad limina templi
Mœſta cohors, ſcelerum dum longa piacula ſolvunt,
Impoſitos Cilicum textus, ſetaſque rigentes
Tergemino nexu, & nodoſa cannabe cincti;
Dum rurſum admiſſis ſacra ad communia Præſul
Defletam exemit perfecto tempore labem
Supplicibus, cunctaque animos à ſorde piavit.
Hinc diſces quo more oleum mortalibus ægris
Antè parat; ſeu fortè aliquis natalibus undis
Luſtrandus primi ſiſtit ſe ad limina templi;
Seu jam tinctus aquis, interque adſcriptus amicos
Chriſtiadum cœtus firmari ad cuncta rogabit
Dura fidem, ſacri ceromatis unguine frontem,
Et ſigno crucis inſcriptus. Poſt agmina Præſul
Longa Sacerdotum, magnis conventibus actis
Cogit, & officij cunctos præſcripta tuendi.
Multa monens, iterumque iterumque hortatibus ambit,
Aut ceſſatores urgens ad penſa miniſtros,
Ignavoſve docens. Sed jam quo crimina ritu,
Punirique reos leges ſanxere ſacrorum,
Perlege; ſive malos ſacris communibus arcent,
Officiique vices certis ceſſare diebus

Præ-

Digitized by Google

Præcipiunt, & Myſta gradu periturus ab alto
Dejicitur, ſacrique gerens inſignia cultus,
Paulatim ereptas veſtes, ac tegmina membris
Exuit infelix, tota & traducitur urbe.
Cætera quid memorem, cum Præſul ovilia primùm
Et populos (ſi cura recens commiſſa repoſcet)
Lætus adit, primos Cleri excepturus honores.
Seu cum Romulea longe legatur ab urbe
Purpurea de gente aliquis, populoſque remotos,
Quos procul innumeris circumerrat flexibus ingens
Sequana, Pariſiaſque ſubit ſolennibus arces
Auſpiciis; vel quos diti Tagus ambit arena,
Viſtulave, & longis tendit qua Sarmata campis.
Aut ubi rex fluviorum haud uno nomine notus
Iſter in Arctoum præceps evolvitur æquor
Regna per & Latio fidos ſub Præſule fines,
Queis non relligio fallax, promptumque novandi
Ingenium ritus animis excuſſit avorum.
Hinc & ſcire licet, Reges cùm templa ſubibunt,
Imperiique potens ſe magnam Auguſtus ad urbem
Siſtet ovans, propè Teutonico comitante Senatu:
Aut Proceres, aut magnanimo de ſanguine Regum
Fœmina pilentis Divorum in mollibus ædes
Accedet venerans, quantos ſacer ordo paratus
Molitur, qualique præit ſolennia pompa
Obvius Antiſtes cœtu ſtipante ſuorum.
Vade liber, numquam ſimili procedere cultu
Antè datum: te cinnabari minioque rubentem
Lætiùs, & leges ornat Rubrica ſacratas,
Exigua tu magnarum compendia rerum
Mole capis, quali numquam retro antè vel uſu,
Vel ſtudio, ſupraque notis inſcripta legendi
Præſcribit vox quæque modum, quem longa tenorem
Exigit, utque brevis celeri ſe ſyllaba flatu
Proripit accelerans, ſe ſubducitque legenti.
At te quis meritum curis pro talibus ornet
Laudibus, aut dignos nam quæ tibi gratia plauſus

Ritè

Digitized by Google

AD LECTOREM.

Ritè ferat, cujus ſtudiis ingentibus olim
Ordo Sacerdotum mores inſiſtit avitos
Sanctiùs, & cunctis orandi penſa diebus
Noſter inoffenſo decurrit tramite Clerus?
Nunc & Pontifices curis inſignibus ipſos
Obſtrinxiſſe juvat, quorum ſolennia ſacra
Auſpice te retractat opus, proprioſque Tiaræ,
Te curante, vices cultu meliore tuentur.

PON-

Digitized by Google

PONTIFICALIS PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

Pontifex infantes, pueros, vel alios sacri baptismatis unda perfusos, confirmare volens, paratus supra rochetum, vel, si sit religiosus, supra superpelliceum, amictu, stola, pluviali albi coloris, & mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut in alio convenienti loco sibi paratum; & in eo sedens, renibus altari, & facie populo versis, baculum Pastoralem in sinistra tenens; populum coram se stantem admonet, quòd nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non sit confirmatus, potest esse in confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut uxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel gravioribus facinoribus alligatus, aut Christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent priùs peccata confiteri, & postea confirmari; vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.

Hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, & dirimens jam contractum; quæ cognatio confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egreditur.

Digitized by Google

Nullus præsentet nisi unum, aut duos, non plures, nisi aliter necessitas suadeat, arbitrio Episcopi.

Confirmandi, deberent esse jejuni.

Confirmato debet ligari frons, & sic manere quousque Chrisma desiccetur, vel extergatur.

Proindè, unusquisque confirmandus portet lineam vittam mundam, cum qua ligetur caput.

Nullus confirmatus discedat, nisi benedictione accepta, quam Pontifex post omnium cõfirmationem dabit.

Infantes per patrinos ante Pontificem confirmare volentem teneantur in brachiis dextris. Adulti verò, seu alij majores ponant pedem suum super pedem dextrum patrini sui. Et ideò, neque masculi feminis patrini, neque feminæ masculis matrinæ esse deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lavat manus, deindè deposita mitra surgit, & stans versa facie ad confirmandos, junctis ante pectus manibus, confirmandis genua flectentibus, & manus ante pectus junctas tenentibus dicit.

SPíritus sanctus supervéniat in vos, & virtus Altíssimi custódiat vos à peccátis. ℟. Amen.

Deindè signans se manu dextra à fronte ad pectus signo crucis, dicit.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Tunc extensis versùs confirmandos manibus, dicit.

Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui regenerâre dignátus es hos famulos tuos ex aqua, & Spíritu sancto; quique dedísti eis remissiónem ómnium peccató-

Digitized by Google

catórum ; emítte in eos ſeptiformem Spíritum tuum ſanctum paráclitum de cælis. ℟. Amen.

S píritum ſapiéntiæ, & intelléctus. ℟. Amen.

S píritum conſílij, & fortitúdinis. ℟. Amen.

S píritum ſciéntiæ, & pietátis. ℟. Amen.

A dímple eos Spíritu timóris tui, & conſígna eos ſigno cru ✠ cis Chriſti, in vitam propitiátus ætérnam. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui técum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, Per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Pontifex ſedens ſuper faldiſtorium prædictum, vel etiam, ſi multitudo confirmandorum id exegerit, diſpoſitis illis per ordinem ſuper gradus presbyterij, vel alibi, Pontifex ſtans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, & uno ordine confirmato, illi ſurgunt, & alij genuflectunt, & confirmantur, & ſic uſque in finem. Et Pontifex inquirit ſigillatim de nomine cujuſlibet confirmandi, ſibi per patrinum, vel matrinam flexis genibus præſentati, & ſummitate pollicis dextræ manus Chriſmate intincta, dicit.

N. Signo te ſigno cru ✠ cis; quod dùm dicit, producit pollice ſignum crucis in frontem illius; deindè proſequitur.

Et confirmo te Chríſmate ſalútis. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Deindè leviter eum in maxilla cædit, dicens. Pax tecum.

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, & lavat pollicem, & manus ſuper pelvim.

Deindè aqua lotionis cum pane fundatur in piſcinam ſacrarij. Interim dùm lavat manus, cantatur ſequens Antiphona, vel legitur à Miniſtris, quod etiam in ſimilibus ſervari debet.

C onfirma hoc Deus, quod operátus es in nobis à

Digitized by Google

templo ſancto tuo quod eſt in Jeruſalem.

℣. Glória Patri, &c.

℟. Sicut erat, &c. Deindè repetitur Antiph. 8. ton. **Confirma hoc Deus.** Qua repetita, Pontifex depoſita mitra ſurgit, & ſtans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit.

℣. **Oſténde nobis Dómine miſericórdiam tuam.**

℟. Et ſalutáre tuum da nobis.

℣. Dómine exáudi oratiônem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Deindè junctis adhuc ante pectus manibus, & omnibus confirmatis devotè genua flectentibus, dicit.

Orêmus.

DEus, qui Apóſtolis tuis ſanctum dediſti Spíritum, & per eos, eorúmque ſucceſſóres, cæteris fidélibus tradéndum eſſe voluiſti; réſpice propítius ad humilitátis noſtræ famulâtum; & præſta, ut eôrum corda, quorũ frontes ſacro Chriſmate delinívimus, & ſigno ſanctæ Crucis ſignávimus, idem Spíritus ſanctus in eis ſupervéniens, templũ glóriæ ſuæ dignánter inhabitándo perficiat. Qui cum Patre, & eôdem Spíritu ſancto vivis, & regnas Deus, in ſæcula ſæculôrum. ℟. Amen.

Deinde dicit.

ECce ſic benedicêtur omnis homo, qui timet Dóminum.

Et vertens ſe ad confirmatos, faciens ſuper eos ſignum crucis, dicit.

BEne ✠ dicat vos Dóminus ex Sion, ut videátis bona Jerúſalem ómnibus diêbus vitæ veſtræ, & habeátis vitam ætérnam. ℟. Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex ſedens, accepta mitra, patrinis, & matrinis annuntiat, quòd inſtruant filios ſuos bonis moribus, quòd fugiant mala,

Digitized by Google

mala, & faciant bona, & doceant eos. Credo in Deum, & Pater noster, & Ave Maria: quoniam ad hoc sunt obligati.

Hoc Sacramentum potest conferri minùs solemniter quocumque die, hora, & loco, ex causa ad arbitrium Episcopi.

DE ORDINIBUS CONFERENDIS.

QUANDO Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatē evocentur. Episcopus autem Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in Ecclesiasticis functionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter investiget, & examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis conjectura non sit, eos non, sæcularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad minores Ordines promovendi bonum à paro-

Digitized by Google

cho, & à magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus & vita à fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimùm transmittat.

Minores Ordines iis, qui saltem Latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur; ut eo accuratiùs, quantùm sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exerceant; idque in ea, cui ascripti erunt, Ecclesia; nisi fortè ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant; ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accrescat. Quod, & bonorum morum, exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros, & superiores Ordines reverentia, & crebrior, quàm anteà Corporis Christi Communio maximè comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus; nemo iis initietur, quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoveantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud expostcat.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesiis, quibus ascribentur, inservi-

ant;

Digitized by Google

ant; sciantque maximè decere, si saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cùm altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur.

Qui piè, & fideliter in ministeriis ante actis, se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modò in Diaconatu, ad minùs annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, & castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari.

Illegitimi sine dispensatione Apostolica, ad sacros Ordines promoveri non possunt, ad minores tamen possunt ex dispensatione sui Episcopi ordinarij: neque etiam furiosi, amentes, servi, homicidæ, irregulares, insigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari possunt.

Examinentur de Ordine, in quo sunt constituti, & quando, & à quo illum receperunt.

Clericus sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines non promoveatur, nisi priùs legitimè constet eum, beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliundè vivere commodè possit, & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel

Digitized by Google

pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarũ suarum, eo quoque priùs perspecto, patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliundè habeant, unde vivere possint.

Advertat diligenter Pontifex, cùm Ordines confert, ne in expressione formarum, vel collatione instrumentorum ipsorum Ordinũ deficiat; frequenter Pontificale respiciat, & maturè procedat. Moneat ordinandos, quòd instrumenta, quibus character imprimitur, tangant. Secretas morosè dicat, ut ordinati ad Sacerdotium possint illas cum eo dicere, debent enim ex consuetudine concelebrare, & etiam verba consecrationis proferre.

Tempora ordinationum sunt: Sabbata in omnibus quatuor temporibus. Sabbatum ante Dominicam de Passione, & Sabbatum sanctum.

Clericatus, seu prima Tonsura, quocumque die, hora, & loco conferri potest.

Minores verò Ordines possunt dari singulis Dñicis, & festivis diebus duplicibus, ubicumq; in manè tamen.

Ordinandi omnes debent in Ecclesia se præsentare, cum tonsura, habitu, & paramentis Ordini suo convenientibus, & candelis in manu accensis. Et cùm à notario Episcopi nominati fuerint, respondeant, **Adsum**, & accedant ad locum ordinationis, secundùm ordinem descriptionis.

Advertat quoque Pontifex, quòd si unus tantùm sit, per eum ad quemcumque Ordinem promovendus, illum admoneat, & alloquatur, non in plurali, ut textus dicit, sed in singulari.

In

Digitized by Google

In Sabbatis Quatuor temporum, in quibus fiunt ordinationes generales, Tonſuræ fieri debent poſt K **yrie eléiſon.** Deinde, dicta prima lectione, ordinantur Oſtiarij. Poſt ſecundam lectionem, Lectores. Poſt tertiam, Exorciſtæ. Poſt quartam, Acolythi. Poſt quintam, Subdiaconi. Finita Epiſtola, Diaconi. Et demum ante ultimum verſũ Tractus, vel infra Octavam Pentecoſtes, ante ultimũ verſum Sequentiæ ordinantur Presbyteri.

Si ordinationes fiant in Sabbato ante Dominicam de Paſſione, quia unica tantùm dicitur lectio, Tonſuræ debent fieri immediatè poſt Introitum. Omnes minores Ordines poſt K **yrie eléiſon.** Subdiaconi immediatè poſt Collectam. Diaconi poſt Epiſtolam. Presbyteri ante ultimum verſum Tractus.

Idem ſervari poteſt, quandocumque dantur Ordines ſacri extra tempora, ex diſpenſatione Apoſtolica. Quòd ſi fiat inter Paſcha & Pentecoſten, Presbyteri ordinantur ante ultimum ℣. Si inter Pentecoſten & Septuageſimam, ordinantur ante ℣. **Allelúia.** Et antequam ad collationem ordinum procedatur, legitur mandatum Apoſtolicum, ſive ſupplicatio; cujus vigore Pontifici facultas conceditur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex, **Deo grátias,** & ad ordinationem procedit.

Si verò Sabbato ſancto ordinationes fiant, Officium incipitur à prima prophetia, & continuatur, prout in ordinario, uſque ad Litanias incluſivè, in quibus, dicto, **Ut ómnibus fidélibus,** &c. ſurgit ab accubitu Pontifex, & converſus ad ordinandos, eos benedicit, prout poſt. Litaniàs infrà ponitur. Deinde perficiuntur Litaniæ, & Pontifex facit Confeſſionem, & dicto K **yrie eléiſon,** pro Miſſa, ordinat ad primam Tonſuram. Tum dicit, G **lória in excélſis Deo,** &c. quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deinde dicit orationem ordina-

Digitized by Google

riam, cum alia pro ordinandis, quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola, & ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde **Allelúia**, cum suo versu, & prima pars Tractus, quibus dictis, ordinat Presbyteros, post quorum ordinationem dicitur versus Tractus, Euangelium, & alia, prout in ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemnia est promoturus aliquos ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quod habeat stolam supra rochetum, vel supra superpelliceum (si sit religiosus) & mitram simplicem. Cùm autem est celebraturus pro sacris Ordinibus conferendis, habere debet sandalia, & omnia paramenta Pontificalia, & dicere Psalmum. **Quàm dilécta**, &c.

Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis à jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur: si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quantùm fieri poterit, Ecclesia semper adeatur.

Cùm igitur ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium, ad quem spectat, præparantur omnia, quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cùm tempus ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappa magna indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, ubi ordinationes fieri debent, & accedens ante altare, genuflexus ibidem aliquandiù orat. Deindè vadit ad sedem, ubi paramenta capere consuevit; vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, ubi sedens accipit omnia paramenta Pontificalia coloris tempori convenientis, & mitram simplicem, dicens: Psalm. **Quàm dilécta**, &c.

Pontifex sic paratus, baculum Pastoralem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, ubi depositis baculo, & mitra, facta altari reverentia cum profunda capitis incli-

Digitized by Google

inclinatione, facit cum ministris Confessionem. Interim cantatur à choro Introitus, & K yrie eléison. Finita Confessione, Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, & textum Euangelij ad sinistram, incensat altare more solito, resumit mitram, & revertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad coruu Epistolæ, ubi, deposita mitra, & versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, & K yrie eléison; quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur à choro ultimum K yrie eléison. Quo finito, surgit Pontifex, & cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, & in illo sedet, renibus altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicens. **Accédant omnes, qui ordinándi sunt.** Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, & in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publicè interrogat omnes, si sint aliqui, qui fortè non sint confirmati, quia non debent ad ordinationem accedere, nisi priùs confirmentur. Et, si aliqui confirmandi erunt, tunc depositis Pontifex *annulis*, & chirothecis, lavat manus, resumit annulos, & confirmat, prout habetur suprà folio primo; vel si non erunt aliqui confirmandi, palam interdicit per unum ex suis, sub his verbis.

REverendíssimus in Christo pater, & dóminus, dóminus, N. Dei, & Apostólicæ sedis grátia Epíscopus N. sub excommunicatiónis pœna præcipit, & mandat ómnibus, & síngulis, pro suscipiéndis Ordínibus hîc præséntibus, ne quis forsan eórum irregulâris, aut álias à jure, vel ab hómine excommunicátus, interdictus, suspénsus, spúrius, infámis, aut álias à jure prohíbitus, sive ex aliéna diœcési oriúndus, sine licéntia sui Epíscopi, aut non descríptus, examinátus, approbátus, & nominátus, ullo pacto áudeat ad suscipiéndos Ordines accedere. Et

Digitized by Google

quod nullus ex ordinátis discédat, nísi Missa finíta, & benedictióne Pontíficis accépta.

Demum ad ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

CLericus fieri potest etiam extra Missarum solemnia quocumque die, hora, & loco.

Pro Clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, & bacile pro illis imponendis. Et quilibét ordinandorum habere debet suum superpelliceum super brachium sinistrum, & candelam in manu dextra. Et vocantur omnes tonsurandi nominatim, & sigillatim per notarium, & quilibet respondet, **Adsum.**

Quibus ante altare coram Pontifice in faldistório cum mitra sedente genuflexis, Pontifex surgit cum mitra, & dicit.

℣. Sit nomen Dómini benedictum.

℟. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

ORémus, fratres charíssimi, Dóminum nostrum Jesum Christum, pro his famulis suis, qui ad deponéndum comas cápitum suórum pro ejus amóre festínant, ut donet eis Spíritum sanctum, qui hábitum religiónis in eis in perpétuum consérvet, & à mundi impedimento, ac sæculari desidério corda eórum defendat; ut, sicut immutántur in vúltibus, ita déxtera manus ejus virtútis tríbuat eis increménta, & ab omni cæcitáte spirituáli, & humána óculos eórum apériat, & lumen eis ætérnæ grátiæ concédat. Qui vivit, & regnat cum Deo Patre in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola inchoat, & prosequitur Antiphonam, & Psalmum. 8. ton.

Tu

T u es Dómine qui restítues hereditátem meam mihi.

Psalmus 15.

COnsérva me Dómine, quóniam sperávi in te: * Dixi Dómino: Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus: * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátæ sunt infirmitátes eórum: * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventícula eórum de sánguinibus: * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Repetitur tota Antiphona.

T u es Dómine.

Incepto Psalmo, Pontifex cum forficibus incidit unicuique extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipitio, & ad utramque aurem, deindè in medio capitis aliquot crines capillorum, & in bacile deponit, & quilibet, cùm tondetur, dicit.

DOminus pars hereditátis meæ, & cálicis mei: tu es, qui restítues hereditátem meam mihi.

Omnibus tonsis, mitra deposita, surgit Pontifex, & stans versus ad illos, dicit.

Orémus.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus, ut hi fámuli tui, quorum hódie comas cápitum pro amóre divíno deposuimus; in tua dilectióne, perpétuò máneant; & eos sine mácula, in sempitérnum custódias. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tunc schola inchoat, & prosequitur Antiphonam sequentem. Qua incepta, Pontifex sedet cum mitra.

Antiphona. 7. ton.

Hi accípient benedictiónem à Dómino: & misericórdiam à Deo salutári suo: quia hæc est generátio quæréntium Dóminum.

Digitized by Google

Psalmus 23.

DOmini est terra, & plenitúdo ejus: * orbis terrárum, & univérsi qui hábitant in eo.
Quia ipse super mária fundávit eum: * & super flúmina præparávit eum.
Quis ascéndet in montem Dómini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?
Innocens mánibus, & mundo corde: * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.
Hic accípiet benedictiónem à Dómino: * & misericórdiam à Deo salutári suo.
Hæc est generátio quæréntium eum: * quæréntium faciem Dei Jacob.
Attóllite portas príncipes vestras, & elevámini portæ æternáles: * & introíbit rex glóriæ.
Quis est iste rex glóriæ? * Dóminus fortis & potens: Dóminus potens in prælio.
Attóllite portas príncipes vestras, & elevámini portæ æternáles: * & introíbit rex glóriæ.
Quis, est iste rex glóriæ? * Dóminus virtútum ipse est rex glóriæ.
Glória Patri, & Fílio: * & Spirítui sancto.
Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: * & in sæcula sæculórum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona.

Hi accípient, &c.

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, & ad altare conversus, dicit. Orémus.

Et ministri dicunt. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Et mox ad tonsos genuflexos, versus Pontifex, dicit.

ADésto, Dómine, supplicatiónibus nostris, & hos famulos tuos bene ✠ dícere dignáre, quibus in tuo sancto nómine hábitum sacræ religiónis impónimus;

Digitized by Google

mus; ut, te largiénte, & devóti in Eccléſia tua perſíſtere, & vitam percípere mereántur ætérnam. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ſedet cum mitra, & accipiens in manum ſuperpelliceum, dicit ſingulis.

INduat te Dóminus novum hóminem, qui ſecúndùm Deum creátus eſt, in juſtítia, & ſanctitáte veritátis.

Et mox imponit illud cuilibet, repetendo, Induat te, &c. immittens uſque ad ſcapulas, & immediatè trahens, ſi unum tantùm ſit ſuperpelliceum; ſicque facit uſque ad ultimum, qui eo totaliter induitur; ſi verò quiſque ſuum ſuperpelliceum habeat, ſinguli totaliter induuntur. Quo expedito, ſine mitra ſurgit Pontifex, & verſus ad illos dicit.

O rémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, propitiáre peccátis noſtris, & ab omni ſervitúte ſæculáris hábitus hos famulos tuos emúnda; ut dum ignomíniam ſæculáris hábitus depónunt, tua ſemper in ævum grátia perfruántur: ut, ſicut ſimilitúdinem corónæ tuæ eos geſtáre facimus in capítibus, ſic tua virtúte heroditátem ſubſequi mereántur ætérnam in córdibus. Qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivis, & regnas Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deinde ſedet cum mitra Pontifex, & alloquitur eos ſub his verbis.

FIlij chariſſimi, animadvértere debétis, quod hódiè de foro Eccléſiæ facti eſtis, & privilégia clericália ſortíti eſtis; cavéte ígitur, ne propter culpas veſtras illa perdátis; & hábitu honéſto, boníſque móribus, atque opéribus Deo placére ſtudeátis. Quod ipſe vobis concédat per Spíritum ſanctum ſuum. ℟. Amen.

Tum, ſuggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua.

DE

Digitized by Google

DE MINORIBUS ORDINIBUS.

QUatuor minores Ordines dari poſſunt extra Miſſarum ſolemnia, diebus Dominicis, & Feſtivis duplicibus; ſed in manè tantùm.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines eſſe debent ſuperpelliceis induti, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORUM.

PRo Oſtiariis ordinandis parentur claves Eccleſiæ. Pontifex, Clericis ordinatis, ſurgit & cum mitra ad ſedem, ſeu ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, revertitur; ubi, depoſita mitra, & ad altare converſus, oblato ſibi libro, cantat primam Collectam, deindè ſedet; reaſſumit mitram; & cantatur prima Lectio. Interim accedunt duo capellani, cum libro, & candela ante Pontificem, qui ſedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipſam. Quibus finitis, ſurgit Pontifex, & cum mitra ad faldiſtorium ante medium altaris ſibi præparatum proficiſcitur, & in illo ſedet renibus altari verſis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens.

Accédant qui ordinándi ſunt ad officium Oſtiariórum.

Et mox notarius ſingulos nominatim vocat, & quilibet reſpondet. **Adſum.**

Omnibus in ſuperpelliceis cum candelis in manibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens.

SUſceptúri, filij chariſſimi, officium Oſtiariórum, vidéte, quæ in domo Dei ágere debeátis. Oſtiárium

opór-

Digitized by Google

opórtet percútere cymbalum, & campánam; aperíre Eccléſiam, & ſacrárium; & librum aperíre ei, qui prædicat. Providéte igitur, ne per negligéntiam veſtram, illárum rerum, quæ intra Eccléſiam ſunt, áliquid depéreat; certíſque horis domum Dei aperiátis fidélibus; & ſemper claudátis infidélibus. Studéte étiam, ut, ſicut materiálibus clávibus Eccléſiam viſíbilem aperítis, & cláuditis; ſic, & invisíbilem Dei domum, corda ſcílicet fidélium, dictis, & exémplis veſtris claudátis diábolo, & aperiátis Deo; ut divína verba, quæ audíerint, corde retíneant, & ópere cómpleant, quod in vobis Dóminus perficiat per miſericórdiam ſuam.

Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Epiſcopis.

Deindè, Pontifex accipit, & tradit omnibus claves Eccleſiæ, quas ſucceſſivè manu dextera ſinguli tangant, Pontifice dicente.

Sic ágite, quaſi reddituri Deo ratiónem pro iis rebus, quæ his clávibus recludúntur.

Poſt hæc Archidiaconus, ſive alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad oſtium Eccleſiæ, & facit illos claudere, & aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulſare; deindè illos reducit ad Pontificem; quibus coram Pontifice genua flectentibus, ſtans cum mitra Pontifex verſus ad ipſos ordinatos, dicit.

Deum Patrem omnipoténtem, fratres chariſſimi, ſuppliciter deprecémur, ut hos famulos ſuos bene ✠ dícere dignétur, quos in Officium Oſtiariórum eligere dignátus eſt; ut ſit eis fideliſſima cura in domo Dei, diébus, ac nóctibus, ad diſtinctiónem certárum horárum, ad invocándum nomen Dómini, adjuvánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum eo vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus. Per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum,

Digitized by Google

Tum, mitra depósita, stans Pontifex, & conversus ad altare, dicit. O rémus.

Et ministri subjungunt. F lectámus génua. ℟. Leváte.

Et statim versus ad illos genuflexos, stans sine mitra, dicit.

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hos famulos tuos in officium Ostiariórum, ut inter Janitóres Eccléſiæ tuo páreant obséquio, & inter eléctos tuos, partem tuæ mereántur habére mercédis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus. Per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post hæc ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE LECTORUM.

Pro Lectoribus ordinandis paretur liber Lectionum.

OSTIARIIS ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium à parte Epistolæ. Interim cantatur primum Graduale, vel primum **Allelúia**, si sit infra Octavam Pentecostes; & Pontifex sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit dictum Graduale, vel **Allelúia**. Quibus dictis, surgit, depósita mitra, & versus ad altare cantat secundam Collectum. Tum sedet, reassúmpta mitra, & cantatur secunda Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis,

Digitized by Google

ctis, Pontifex revertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, ubi sedet cum mitra, & Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo.

Accédant qui ordinándi sunt ad officium Lectórum.

Et mox nominantur per notarium, ut suprà dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

FRátres filij charíssimi, ut sitis Lectóres in domo Dei nostri, officium vestrum agnóscite, & implète. Potens est enim Deus, ut áugeat vobis grátiam perfectiónis ætérnæ. Lectórem síquidem opórtet légere ea quæ (vel ei qui) prædicat; & lectiónes cantáre; & benedícere panem, & omnes fructus novos. Studéte ígitur verba Dei, vidélicet lectiónes sacras distínctè, & apértè, ad intelligéntiam, & ædificatiónem fidélium absque omni mendácio falsitátis proférre; ne véritas divinárum lectiónum incúria vestra ad instructiónem audiéntium corrumpátur. Quod autem ore légitis, corde credátis, atque ópere compleátis; quátenus auditóres vestros, verbo páriter, & exémplo vestro docére posítis. Ideóque, dum légitis, in alto loco Eccléfiæ stetis, ut ab ómnibus audiámini, & videámini figurántes positióne corporáli, vos in alto virtútum gradu debére conversari; quátenus cunctis, à quibus audímini, & vidémini, cæléstis vitæ formam præbeátis; quod in vobis Deus ímpleat per grátiam suam.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus codicem, de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcípite, & estóte verbi Dei relatóres, habituri, si fidéliter, & utíliter implevéritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei benè administravérunt ab inítio.

Quibus

Digitized by Google

Quibus expeditis, & illis genuflexis, Pontifex ſtans cum mitra verſus ad eos, dicit.

ORémus, fratres chariſſimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut ſuper hos famulos ſuos, quos in Ordinem Lectórum dignátur aſſúmere, bene ✠ dictiónem ſuam cleménter effúndat, quátenus diſtinctè legant, quæ in Eccléſia Dei legénda ſunt, & éadem opéribus ímpleant. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium ſuum, qui cum eo vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, mitra depoſita, ſtans converſus ad altare, dicit. O rémus.

& miniſtri ſubjungunt. F lectámus génua.

℟. Levâte.

Deinde converſus ad ordinatos genuflexos, dicit, ſine mitra.

DOmine ſancte Pater omnípotens ætérne Deus, benedícere ✠ dignáre hos famulos tuos in officium Lectórum; ut aſſíduitáte lectiónũ inſtrúcti ſint, atque ordináti; & agénda dicant, & dicta ópere ímpleant, ut in utróque ſanctæ Eccléſiæ exémplo ſanctitátis ſuæ cónſulant. Per Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſteà, ſuggerente Archidiacono, redeunt ordinati ad loca ſua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARUM.

Pro exorciſtis ordinandis paretur liber exorciſmorum, cujus loco dari poteſt Pontificale, vel Miſſale.

LEctoribus ordinatis, Pontifex reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, ubi ſedens cum mitra

Digitized by Google

tra oblato sibi libro, & candela, legit secundum Graduale, vel secundum Allelúia, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim cantatur à choro ipsum Graduale, vel Allelúia. Quo finito, surgit Pontifex, depósita mitra, & versus ad altare cantat tertiam Collectam. Tum sedet, reassúmpta mitra, & cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis revertitur ad faldistorium ante altare, & sedet cum mitra. Exorcistæ verò vocantur per Archidiaconum modo consueto, dicendo.

Accédant, qui ordinándi sunt ad officium Exorcistárum.

Et ipsi singulatim nominantur per notarium, ut priùs dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ORdinándi, filij charíssimi, in officium Exorcistárum, debétis nóscere quid suscípitis. Exorcístam étenim opórtet abjícere dæmones; & dícere pópulo, ut, qui non commúnicat, det locum; & aquam in ministério fúndere. Accípitis ítaque potestátem imponéndi manum super energúmenos, & per impositiónem mánuum vestrárum, grátia Spíritus sancti, & verbis exorcísmi pellúntur spíritus immúndi à corpóribus obséssis. Studéte ígitur, ut, sicut à corpóribus aliórum dæmones expéllitis, ita à méntibus, & corpóribus vestris omnem immundítiam, & nequítiam ejiciátis; ne illis succumbátis, quos ab áliis, vestro ministério, effugâtis. Díscite per officium vestrum vítiis imperáre; ne in móribus vestris áliquid sui juris inimícus váleat vindicáre. Tunc étenim rectè in áliis dæmónibus imperábitis, cùm priùs in vobis eórum multímodam nequítiam superátis. Quod vobis Dóminus ágere concédat per Spíritum suum sanctum.

Post

Post hæc Pontifex accipit, & tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi, cujus loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dextera tangunt, Pontifice dicente.

ACcípite, & commendáte memóriæ, & habéte potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive catechúmenos.

Posteà verò, omnibus devotè genuflexis, Pontifex cum mitra stans, dicit.

DEum Patrem omnipoténtem, fratres charíssimi, súpplices deprecémur, ut hos famulos suos bene ✠ dícere dignétur, in officium Exorcistárum; ut sint spirituáles imperatóres, ad abjiciéndos dæmones de corpóribus obsessis, cum omni nequítia eórum multifórmi. Per unigénitum filium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum conversus ad altare, depósita mitra, dicit. Orémus. Et minístri subjungunt. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Et mox conversus ad ordinatos genuflexos, dicit.

DOmine sancte Pater omnípotens ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hos famulos tuos in officium Exorcistárum; ut per impositiónem mánuum, & oris officium, potestátē, & impérium hábeant spíritus immúndos coërcéndi; ut probábiles sint médici Ecclésiæ tuæ, grátia curatiónum virtutéque cæléstí confirmáti. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE

Digitized by Google

DE ORDINATIONE ACOLYTHORUM.

Pro Acolythis ordinandis parentur candelabrum cum cereo extincto, & urceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

EXorciſtis ordinatis, Pontifex, reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, ubi ſedens cum mitra, oblato ſibi libro, & candela, legit tertium Graduale, vel tertium Allelúia, ſi ſit infra Octavam Pentecoſtes. Interim à choro cantatur ipſum Graduale, vel Allelúia. Quo finito, ſurgit Pontifex, depoſita mitra, & verſus ad altare cantat quartam Collectam. Tum ſedet, reaſſumpta mitra & cantatur quarta Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipſam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldiſtorium, ante altare, ubi ſedet cum mitra. Acolythi verò vocantur per Archidiaconum. Accédant qui ordinándi ſunt ad officium Acolythórum.

Et mox nominantur per notarium, ut ſuprà. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

SUſceptúri, filij chariſſimi, officium Acolythórum, penſate quod ſuſcípitis. Acólythum étenim opórtet ceroferárium ferre; luminária Eccléſiæ accéndere; vinum, & aquam ad Euchariſtiam miniſtráre. Studéte ígitur ſuſcéptum officium dignè implére. Non enim Deo placére potéritis, ſi lucem Deo mánibus præferéntes, opéribus tenebrárum inſerviátis, & per hoc áliis exémpla perfidiæ præbeátis. Sed ſicut véritas dicit: Lúceat lux veſtra

ſtra coram homínibus; ut vídeant ópera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum, qui in cælis eſt. Et ſicut Apóſtolus Paulus ait: In médio natiónis pravæ & pervérſæ, lucéte ſicut luminária in mundo, verbum vitæ continéntes. Sint ergo lumbi veſtri præcíncti, & lucérnæ ardéntes in mánibus veſtris, ut filij lucis ſitis. Abjiciátis ópera tenebrárum, & induámini arma lucis. Erátis enim aliquándò ténebræ, nunc autem lux in Dómino. Ut filij lucis ambuláte. Quæ ſit verò iſta lux, quam tantóperè incúlcat Apóſtolus, ipſe demónſtrat, ſubdens. Fructus enim lucis eſt, in omni bonitáte, & juſtítia, & veritáte. Eſtóte ígitur ſollíciti, in omni juſtítia, bonitáte, & veritáte, ut, & vos, & álios, & Dei Eccléſiam illuminétis. Tunc étenim in Dei ſacrificio dignè vinum ſuggerétis, & aquam, ſi vos ipſi Deo ſacrificium, per caſtam vitam, & bona ópera, oblati fuéritis. Quod vobis Dóminus concédat per miſericórdiam ſuam.

Poſt hæc Pontifex accipit, & tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod ſucceſſivè manu dextera ſinguli tangant, Pontifice dicente.

ACcípite ceroferárium, cum céreo, & ſciátis vos ad accendénda Eccléſiæ luminária mancipári, in nómine Dómini. ℟. Amen.

Tunc accipit, & tradit eis urceolum vacuum, quem ſimiliter tangere debent, dicens communiter omnibus.

ACcípite urcéolum, ad ſuggeréndum vinum, & aquam in Euchariſtíam ſanguinis Chriſti, in nómine Dómini. ℟. Amen.

Poſteà, eis genuflexis permanentibus, Pontifex ſtans cum mitra verſus ad eos, dicit.

DEum Patrem omnipoténtem, fratres chariſſimi, ſuppliciter deprecémur, ut hos famulos ſuos bene ✠ dícere dignétur in órdine Acolythórum; quátenus lumen visibile mánibus præferéntes,

Digitized by Google

réntes, lumen quoque spirituále móribus præbeant: adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo, & Spíritu sancto vivit, & regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ad altare se convertens, depósita mitra, stans, dicit. O rémus.

Et minístri. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Et mox Pontifex conversus ad eósdem genuflexos, dicit.

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui per Jesum Christum, Fílium tuum Dóminum nostrum, & Apóstolos ejus in hunc mundum lumen claritátis tuæ misísti, quique ut mortis nostræ antíquum aboléres chirógraphum, gloriosíssimæ illum crucis vexíllo affigi, ac sánguinem, & aquam ex látere illíus pro salúte géneris humáni efflúere voluísti, bene ✠ dícere dignáre hos famulos tuos in Officium Acolythórum; ut ad accendéndum lumen Eccléstæ tuæ, & ad suggeréndum vinum, & aquam ad conficiéndum sánguinem Christi Fílij tui in offeréndo Eucharístia, sanctis altáribus tuis fidéliter subminístrent. Accénde, Dómine, mentes eórum, & corda, ad amórem grátiæ tuæ, ut illumináti vultu splendóris tui, fidéliter tibi in sancta Eccléstæ deserviant. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui ad Móysen, & Aaron locútus es, ut accenderéntur lucérnæ in tabernáculo testimónij, bene ✠ dícere dignáre hos famulos tuos; ut sint Acólythi in Eccléstæ tua. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, fons lucis, & orígo bonitátis, qui per Jesum Christum

Digitized by Google

Filium tuum, lumen verum, mundum illuminásti, ejúsque passiónis mystério redemísti, bene ✠ dícere dignáre hos famulos tuos, quos in officium Acolythórum consecrámus, poscéntes cleméntiam tuam, ut eórum mentes, & lúmine sciéntiæ illústres, & pietátis tuæ rore írriges; ut ita accéptum minístérium, te auxiliánte, péragant, quáliter ad ætérnam remuratiónem pervenire mereántur. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBUS IN GENERE.

SAcri, & majores Ordines sunt, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, ad quos ordinati omnes debent communicare, ideò parentur pro eorum numero hostiæ parvæ consecrandæ.

DE ORDINATIONE SUBDIÀCONI.

Pro Ordinatione Subdiaconorum parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, Urceoli cum manutergio, & liber Epistolarum.

AColythis ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit quartum Graduale, vel quartum Allelúia, si sit infra Octavam Pentecostes; interim à choro cantatur ipsum Graduale, vel Allelúia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tùm

Digitized by Google

Tùm ſedet, reaſſumpta mitra, & cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipſam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad ſedem ſuam, ante medium altaris; & Archidiaconus verſus ad ordinandos, dicit.

Accédant qui ordinándi ſunt Subdiáconi.

Et notarius unumquemque illorum vocat, dicens.

N. ad títulum Eccléſiæ N.

N. ad títulum patrimónij ſui.

Frater N. profeſſus órdinis. N. ad títulum paupertátis.

Et ſic de aliis; & quilibet vocatus, dicit. **Adſum** & accedit verſus Epiſcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconum indutus eſſe amictu, non tamen ſuper caput, alba, & cingulo, habere manipulum in manu ſiniſtra, tunicellam ſuper brachio ſiniſtro, & candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti ſpatio coram Pontifice ſtantibus, Pontifex cum mitra ſedens admonet eos, (niſi omnes ſint religioſi, quia tunc iſta admonitio omittitur) dicens.

Fílij dilectíſſimi, ad ſacrum Subdiaconátus Ordinem promovéndi, iterum atque iterum conſideráre debétis atténtè, quòd onus hódiè ultrò appétitis. Háctenus enim líberi eſtis, licétque vobis pro arbítrio ad ſæculária vota transíre; quòd ſi hunc Ordinem ſuſcepéritis, ámplius non licébit à propóſito reſilíre, ſed Deo, cui ſervíre, regnáre eſt, perpétuò famulári; & caſtitátem, illo adjuvánte, ſerváre oportébit, atque in Eccléſiæ miniſtério ſemper eſſe mancipátos. Proíndè, dum tempus eſt, cogitáte, &, ſi in ſancto propóſito perſeveráre placet, in nómine Dómini, huc accédite.

Digitized by Google

Illis tunc accedentibus, & coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat cæteros ordinandos, dicens.

Accédant qui ordinándi sunt Diáconi, & Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconandos paratos amictu, alba, cingulo, & manipulo, stolam in manu sinistra, dalmaticam super brachium sinistrum, & candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epistolæ altaris, faciebus altari versis; & Presbyterandos paratos amictu, alba, cingulo, manipulo, stola in modum Diaconi, planetam super brachium sinistrum, mappulam albam manu sinistra, & candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebus similiter altari versis. Quibus sic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenens procumbit super faldistorium, in superiori gradu, sive plano altaris paratum, & omnes ordinandi in locis super tapetia prosternunt se; ministri verò, & alij astantes genuflectunt; & schola inchoat Litanias, choro respondente; vel si officium fiat sine cantu, Pontifex dicit, ministris, & capellanis respondentibus.

KYrie eléison. Christe eléison.
Kyrie eléison. Christe audi nos.
Christe exáudi nos.

Pater de cælis Deus, Miserére nobis.
Fili Redémptor mundi Deus, Miserére nobis.
Spíritus sancte Deus, Miserére nobis.
Sancta Trínitas unus Deus, Miserére nobis.
Sancta María, Ora pro nobis.
Sancta Dei Génitrix, ora.
Sancta Virgo Vírginum, ora.
Sancte Michaël, ora.
Sancte Gábriël, ora.
Sancte Ráphaël, ora.
Omnes sancti Angeli, & Archángeli, oráte.

Omnes

O mnes ſancti beatórum ſpirituum órdines, oráte pro nobis.
S ancte Joánnes Baptíſta, ora.
O mnes ſancti Patriárchæ, & Prophétæ, oráte.
S ancte Petre, ora.
S ancte Paule, ora.
S ancte Andréa, ora.
S ancte Jacóbe, ora.
S ancte Joánnes, ora.
S ancte Thoma, ora.
S ancte Jacóbe, ora.
S ancte Philippe, ora.
S ancte Bartholomæe, ora.
S ancte Matthæe, ora.
S ancte Simon, ora.
S ancte Thaddæe, ora.
S ancte Matthía, ora.
S ancte Barnaba, ora.
S ancte Luca, ora.
S ancte Marce, ora.
O mnes ſancti Apóſtoli, & Euangelíſtæ, oráte.
O mnes ſancti Diſcípuli Dómini, oráte.
O mnes ſancti Innocéntes, oráte.
S ancte Stéphane, ora.
S ancte Laurénti, ora.
S ancte Vincénti, ora.
S ancti Fabiáne, & Sebaſtiáne oráte.
S ancti Joánnes & Paule, oráte.
S ancti Coſma & Damiáne, oráte.
S ancti Gervaſi & Protáſi, oráte.
O mnes ſancti Mártyres, oráte.
S ancte Silvéſter, ora.
S ancte Gregóri, ora.
S ancte Ambróſi, ora.
S ancte Auguſtíne, ora.

Digitized by Google

S ancte Hierónyme, ora.
S ancte Martíne, ora.
S ancte Nicoláe, ora.
O mnes ſancti Pontífices, & Confeſſóres, oráte pro.
O mnes ſancti Doctóres. oráte.
S ancte Benedícte, ora.
S ancte Antóni, ora.
S ancte Bernárde, ora.
S ancte Domínice, ora.
S ancte Franciſce, ora.
O mnes ſancti Sacerdótes, & Levítæ, oráte.
O mnes ſancti Mónachi, & Eremítæ, oráte.
S ancta María Magdaléna, ora.
S ancta Agatha, ora.
S ancta Lucia, ora.
S ancta Agnes, ora.
S ancta Cæcília, ora.
S ancta Catharína, ora.
S ancta Anaſtáſia, ora.
O mnes ſanctæ Vírgines & Víduæ, oráte pro.
O mnes Sancti & Sanctæ Dei, Intercédite pro nobis.
P ropítius eſto, Parce nobis Dómine.
P ropítius eſto, Exáudi nos Dómine.
A b omni malo, Líbera nos Dómine.
A b omni peccáto, Líbera nos Dómine.
A b ira tua, Líbera nos Dómine.
A ſubitánea & improvíſa morte, Líbera nos Dómine.
A b insídiis diáboli, Líbera nos Dómine.
A b ira, & ódio, & omni mala voluntáte, Líbera nos Dómine.
A ſpíritu fornicatiónis, Líbera nos Dómine.
A fúlgure & tempeſtáte, Líbera nos Dómine.
A morte perpétua, Líbera nos Dómine.
P er myſtérium ſanctæ Incarnatiónis tuæ, Líbera nos Dómine.

P er

Digitized by Google

Per advéntum tuum, Líbera nos Dómine.
Per Nativitátem tuam, Líbera nos Dómine.
Per Baptísmum, & sanctum Jejúnium tuum, Líbera nos Dómine.
Per Crucem, & Passiónem tuam, Líbera nos Dómine.
Per mortem, & sepultúrã tuam, Líbera nos Dómine.
Per sanctam Resurrectiónem tuam, Líbera nos Dómine.
Per admirábilem Ascensiónem tuam, Líbera nos Dómine.
Per Advéntum Spíritus sancti paráclíti, Líbera nos Dómine.
In die Judícij, Líbera nos Dómine.
Peccatóres, Te rogámus audi nos.
Ut nobis parcas, Te rogámus audi nos.
Ut nobis indúlgeas, Te rogámus audi nos.
Ut ad veram pœniténtiam nos perdúcere dignéris, Te rogámus audi nos.
Ut Eccléſiam tuam sanctam régere, & conſerváre dignéris, Te rogámus audi nos.
Ut Domnum Apoſtólicum, & omnes Eccleſiásticos órdines in sancta religióne conſerváre dignéris, Te rogámus audi nos.
Ut inimícos sanctæ Eccléſiæ humiliáre dignéris, Te rogámus audi nos.
Ut Régibus, & Princípibus Chriſtiánis pacem, & veram concórdiam donáre dignéris, Te rogámus audi nos.
Ut cuncto pópulo Chriſtiáno, pacem & unitátem largíri dignéris, Te rogámus audi nos.
Ut noſmetipſos in tuo sancto ſervítio confortáre, & conſerváre dignétis, Te rogámus audi nos.
Ut mentes noſtras ad cæléſtia deſidéria érigas, Te rogámus audi nos.

Digitized by Google

Ut ómnibus benefactóribus nostris sempitérna bona retribuas, Te rogámus audi nos.

Ut ánimas nostras, fratrum, propinquórum & benefactórum nostrórum ab ætérna damnatióne erípias, Te rogámus audi nos.

Ut fructus terræ dare, & conserváre dignéris, Te rogámus audi nos.

Ut ómnibus fidélibus defúnctis réquiem ætérnam donáre dignéris, Te rogámus audi nos.

Hic datur benedictio, sanctificatio, & consecratio per Pontificem rebus consecrandis, ut infrà in locis propriis dicetur.

Ut nos exaudíre dignéris, Te rogámus.

Fili Dei, Te rogámus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Parce nobis Dñe.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Exáudi nos Dñe.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Miserére nobis.

Christe audi nos. Christe exáudi nos.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Postquàm autem dictum fuerit in Litaniis.

Ut ómnibus fidélibus defúnctis, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, & se ad ordinandos vertens, & baculum pastoralem in sinistra manu tenens, ordinandis prostratis manentibus, dicit.

Ut hos eléctos bene ✠ dícere dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit.

Ut hos eléctos bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris. ℟. Te rogámus audi nos.

Tertio dicit.

Ut hos eléctos bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ crare dignéris. ℟. Te rogámus audi nos.

Tum iterùm super faldistorium procumbit, schola perficiente Litanias. Ut nos exaudíre dignéris, usque ad

Digitized by Google

ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cum mitra sedet super faldistorium ante medium altaris, & Archidiaconus dicit alta voce.

Recédant in partem, qui ordinándi sunt Diáconi, & Presbyteri.

Quibus ad aliquem locum idoneum, undè Pontificem celebrantem videre possint, transeuntibus, ad ordinationem Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ADeptúri, filij dilectíssimi, officium Subdiaconátus sédulò atténdite, quale ministérium vobis tráditur. Subdiáconum enim opórtet aquam ad ministérium altáris præparáre; Diácono ministráre; pallas altáris, & corporália ablúere; Cálicem, & Pátenam in usum sacrificij eídem offérre. Oblatiónes quæ véniunt in altáre, panes propositiónis vocántur. De ipsis oblatiónibus tantùm debet in altáre poni, quantùm pópulo possit sufficere, ne áliquid pútridum in sacrário remáneat. Pallæ, quæ sunt in subtratório altáris, in álio vase debent lavári, & in álio corporáles pallæ. Ubi autem corporáles pallæ lotæ fúerint; nullum áliud linteámen debet lavári, ipsáque lotiónis aqua in baptistérium debet vergi. Studéte ítaque, ut ista visibília ministéria quæ diximus, nítidè & diligentíssimè compléntes, invisibília horum exémplo perficiátis. Altáre quidem sanctæ Eccléstæ ipse est Christus, teste Joánne, qui in Apocalypsi sua altáre áureum se vidísse pérhibet, stans ante thronum, in quo, & per quem, oblatiónes fidélium Deo Patri consecrántur. Cujus altáris pallæ & corporália sunt membra Christi, scílicet fidéles Dei, quibus Dóminus, quasi vestiméntis pretiósis circúmdatur, ut ait Psalmísta: Dóminus regnávit, decórem indútus est. Beátus quoque Joánnes in Apocalypsi vidit Fílium hóminis præcínctum zonâ áu-

rea, id est, sanctórum catérva. Si ítaque humána fragilitáte contíngat in áliquo fidéles maculári, præbénda est à vobis aqua cæléstis doctrínæ, qua purificáti, ad ornaméntum altáris, & cultum divíni sacrificij rédeant. Estóte ergo tales, qui sacrificiis divínis, & Eccléſiæ Dei, hoc est, córpori Christi dignè servíre valeátis, in vera & cathólica fide fundáti; quóniam, ut ait Apóstolus, Omne quod non est ex fide, peccátum est, schismáticum est, & extra unitátem Eccléſiæ est. Et ídeò, si usque nunc fuístis tardi ad Eccléſiam, ámodò debétis esse assídui. Si usque nunc somnolénti, ámodò vígiles. Si usque nunc ebrióſi, ámodò sóbrij. Si usque nunc inhonésti, ámodò casti. Quod ipse vobis præstáre dignétur, qui vivit, & regnat Deus in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè Pontifex accipit, & tradit omnibus Calicem vacuum, cum Patena vacua superpoſita, quem succeſſivè manu dextera ſinguli tangunt, Pontifice dicente.

VIdéte cujus minisſtérium vobis tráditur; ídeò vos admóneo, ut ita vos exhibeátis, ut Deo placére poſsítis.

Et Archidiaconus accipit, & tradit eis urceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia ſimiliter tangere debent.

Poſteà ſurgit Pontifex, & verſus ad populum ſtans cum mitra, dicit.

ORémus Deum, ac Dóminum noſtrum, fratres charíſſimi, ut ſuper hos ſervos ſuos, quos ad Subdiaconátus officium vocáre dignátus est, infúndat bene ✠ dictiónem ſuam, & grátiam; ut in conſpéctu ejus fidéliter ſerviéntes, prædeſtináta ſanctis præmia conſequántur, Adjuvánte Dómino noſtro Jeſu Christo, qui cum eo vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum depoſita mitra, converſus ad altare Pontifex, dicit. O rémus. Et

Digitized by Google

Et miniſtri. F lectámus génua. ℟. Leváte.

Et mox Pontifex verſus ad ordinandos genuflexos, dicit ſine mitra.

DOmine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hos famulos tuos, quos ad Subdiaconátus officium elígere dignátus es; ut eos in ſacrário tuo ſancto ſtrénuos, ſollicitóſque cæléſtis militiæ inſtítuas excubitóres, ſanctíſque altáribus tuis fidéliter ſubminiſtrent; & requiéſcat ſuper eos Spíritus ſapiéntiæ, & intelléctus; Spíritus conſílij, & fortitúdinis; Spíritus ſciéntiæ, & pietátis; & répleas eos Spíritu timóris tui; & eos in miniſtério divíno confírmes, ut obediéntes facto, ac dicto paréntes, tuam grátiam conſequántur. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ſedens, accepta mitra, amictum qui in collo ordinandorum jacet, imponit ſuper caput ſingulis, dicens.

ACcipe amíctum, per quem deſignátur caſtigátio vocis. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Tum immittit manipulum in ſiniſtrum brachium cuilibet, dicens.

ACcipe manípulum, per quem deſignántur fructus bonórum óperum. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Poſt hæc induit quemlibet tunica, & ſi tantùm unica ſit, immittit illam cuilibet ſolum uſque ad ſcapulas, ac retrahens poſtremum totaliter induit, dicens cuilibet.

TUnica jucunditátis, & indumento lætítiæ índuat te Dóminus. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Digitized by Google

Posteà accipit, & tradit omnibus librum Epistolarum, manu dextera ipsum simul tangentibus, dicens.

ACcípite librum Epistolárum, & habéte potestátem legéndi eas in Eccléſia sancta Dei, tam pro vivis, quàm pro defúnctis. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Omnibus expeditis, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua; unus tamen de noviter ordinatis, tunica indutus dicet Epistolam suo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

SUbdiaconis ordinatis, Pontifex, reassúmpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro & candela, legit Hymnum **Benedíctus es**, vel **Allelúia**, cum versu **Benedíctus es**, si sit infrà Octavam Pentecostes. Interim cantatur à choro dictus Hymnus, vel **Allelúia**, cum suo versu ut suprà. Quo finito, surgit Pontifex depósita mitra, & versus ad altare, dicit in competenti tono **Glória in excélsis Deo**, si sit infrà Octavam Pentecostes, quod dum à choro perficitur, sedet cum mitra. Quo finito, depósita mitra, surgit, & versus ad populum, dicit, **Pax vobis**, vel **Dóminus vobíscum**; si **Glória in excélsis** non sit dicendum, & conversus ad altare cantat Orationem Missæ diei, cum Oratione pro ordinatis, & ordinandis, sub uno. **Per Dóminum nostrum**, videlicet.

Oratio.

EXáudi, quæsumus Dómine, supplicum preces, & devóto tibi péctore famulántes perpétua defensióne custódi; ut nullis perturbatiónibus impediti, libe-

liberam servitútem tuis semper exhibeámus officiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat, &c.

Finita oratione, sedet Pontifex, reassúmpta mitra, & oblato sibi libro & candela, legit Epistolam. Interim per unum ex Subdiaconis noviter ordinatis cantatur Epistola. Qua finita surgit Pontifex, & accedit ad faldistorium ante altare cum mitra, & ibi sedet. Promovendi verò ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur, dicendo:

Accédant, qui ordinándi sunt ad Diaconátum.

Et mox singulatim nominantur per notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba, cingulo, & manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu, & candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrum tenentibus, & in modum coronæ coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerens illos Pontifici, dicit.

REverendíssime pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut hos præséntes Subdiáconos ad onus Diacónij ordinétis.

Pontifex interrogat, dicens.

Scis illos dignos esse?

Respondet Archidiaconus.

Quantùm humána fragílitas nosse sinit, & scio, & testíficor ipsos dignos esse ad hujus onus officij.

Et Pontifex dicit. Deo grátias.

Et ad eorum ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, clero, & populo annuntiat, dicens.

AUxiliánte Dómino Deo, & Salvatóre nostro Jesu Christo, elígimus hos præséntes Subdiáconos in órdinem Diacónij. Si quis habet áliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum cum fidúcia éxeat, & dicat; verúmtamen memor sit conditiónis suæ.

Digitized by Google

Et facta aliquali mora, Pontifex convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens.

PRoveheńdi, filij dilectíſſimi, ad Leviticum órdinem, cogitáte magnóperè, ad quantum gradum Eccléſiæ aſcénditis. Diáconum enim opórtet miniſtráre ad altáre, baptizáre, & prædicáre. Sanè in véteri lege ex duódecim una Tribus Levi eléćta eſt, quæ ſpeciáli devotióne tabernáculo Dei, ejúſque ſacrificiis, ritu perpétuo deſervíret. Tantáque dignitas ipſi concéſſa eſt, quòd nullus, niſi ex ejus ſtirpe, ad divínum illum cultum, atque officium miniſtratúrus aſſúrgeret; ádeò, ut grandi quodam privilégio hereditátis, & Tribus Dómini eſſe mererétur, & dici: quorum hódie, filij dilectíſſimi, & nomen, & officium tenétis, quia in miniſtérium tabernáculi teſtimónij, id eſt, Eccléſiæ Dei, eligímini in Levítico officio, quæ ſemper in procínctu poſita, inceſſábili pugna contra inimícos dímicat, undè ait Apóſtolus, Non eſt nobis colluctátio advérſus carnem, & ſánguinem: ſed advérſus príncipes, & poteſtátes, advérſus mundi rectóres tenebrárum harum, contra ſpirituália nequítiæ, in cæléſtibus. Quam Eccléſiam Dei, véluti tabernáculum, portáre, & munire debétis ornátu ſancto, prædicátu divíno, exémplo perfécto. Levi quippe interpretátur ádditus, ſive aſſúmptus. Et vos, filij dilectíſſimi, qui ab hereditáte patérna nomen accípitis, eſtóte aſſúmpti à carnálibus deſidériis, à terrénis concupiſcéntiis, quæ mílitant advérſus ánimam; eſtóte nítidi, mundi, puri, caſti, ſicut decet miníſtros Chriſti, & diſpenſatóres myſteriórum Dei; ut dignè addámini ad número Eccleſiáſtici gradus; ut heréditas, & Tribus amábilis Dómini eſſe mereámini. Et quia comminiſtri, & cooperatóres eſtis córporis, & ſánguinis Dómini, eſtóte ab omni illécebra carnis aliéni, ſicut ait Scriptúra, Mundámini, qui fertis vaſa Dómini.

Digitized by Google

ni. Cogitáte beátum Stéphanum, mérito præcípuæ caſtitátis ab Apóſtolis ad officium iſtud eléctum. Curáte, ut quibus Euangélium ore annuntiátis, vivis opéribus exponátis, ut de vobis dicátur, Beáti pedes Euangelizántium pacem, euangelizántium bona. Habéte pedes veſtros calceátos Sanctórum exémplis, in præparatióne Euangélij pacis. Quod vobis Dóminus concédat per grátiam ſuam. ℟. Amen.

Deindè, ſi non ſint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes proſternunt ſe, ubi genuflectebant, & Pontifice ante faldiſtoriũ ſuum genuflectente, dicuntur Litaniæ, & ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout ſup. pag. 28. & in ordinatione Subdiaconi dictum eſt. Poſt hæc ordinandis ab accubitu ſurgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex ſedens in faldiſtorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerum, & populũ, dicens.

COmmúne votum, communis oratio proſequátur; ut hi totius Eccléſiæ prece, qui ad Diaconátus miniſtérium præparántur, Levíticæ bene ✠ dictiónis órdine claréſcant, & ſpirituáli converſatióne præfulgéntes, grátia ſanctificatiónis elúceant; præſtánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivit, & regnat Deus in ſæcula ſæculórum.

Deindè ſurgens cum mitra Pontifex ſtans verſus ad ordinandos dicit, alta voce legendo.

ORémus, fratres chariſſimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut ſuper hos famulos ſuos, quos ad officium Diaconátus dignátur aſſúmere, benedictiónis ſuæ grátiam cleménter effúndat, eíſque conſecratiónis indúltæ propítius dona conſérvet, & preces noſtras cleménter exáudiat; ut quæ noſtro gerénda ſunt miniſtério, ſuo benígnus proſequátur auxílio; &, quos ſacris myſtériis exequéndis pro noſtra intelligéntia crédimus offeréndos, ſua bene ✠ dictióne ſanctificet, & confirmet. Per unigénitũ

Fi-

Digitized by Google

Filium ſuum Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui cum eo, & Spíritu ſancto vivit, & regnat Deus.

Deindè, depoſita mitra, extenſis manibus ante pectus, dicit.

P er ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíſcum. ℟. Et cum ſpíritu tuo.

℣. Surſum corda. ℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo noſtro.

℟. Dignum, & juſtum eſt.

V erè dignum, & juſtum eſt, æquum, & ſalutáre: nos tibi ſemper, & ubíque grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, Honórum dator, ordinúmque diſtributor, atque officiórum diſpóſitor, qui in te manens ínnovas ómnia, & cuncta diſpónis, per verbum, virtútem, ſapientiámque tuam Jeſum Chriſtum Filium tuum Dóminum noſtrum, ſempitérna providéntia præparas, & ſíngulis quibúſque tempóribus aptánda diſpénſas. Cujus corpus, Eccléſiam vidélicet tuam cæléſtium gratiárum varietáte diſtinctam, ſuorúmque connéxam diſtinctióne membrórum, per legem mirábilem totíus compáginis unítam, in augméntum templi tui créſcere, dilatarique largíris; ſacri múneris ſervitútem trinis grádibus miniſtrórum nómini tuo militáre conſtítuens; eléctis ab initio Levi filiis, qui in myſticis operatiónibus domus tuæ fidélibus excúbiis permanéntes, hereditátem benedictiónis ætérnæ ſorte perpétua poſſidérent. Super hos quoque famulos tuos, quæſumus, Dómine, placátus inténde, quos tuis ſacris altáribus ſervitúros in officium Diaconátus ſuppliciter dedicámus. Et nos quidem tamquàm hómines divíni ſenſus, & ſummæ ratiónis ignári, horum vitam, quantum póſſumus, æſtimámus. Te autem, Dómine, quæ nobis ſunt ignóta non tránſeunt, te occúlta non fallunt. Tu cógnitor es ſecretórum; tu ſcrutátor es cór-

Digitized by Google

córdium. Tu horum vitam cæléſti póteris examináre judício, quo ſemper prævales, & admiſſa purgáre, & ea quæ ſunt agénda, concédere.

Hîc ſolus Pontifex manum dexteram extendens, ponit ſuper caput cuilibet ordinando; & nullus alius, quia non ad Sacerdotium, ſed ad miniſterium conſecrantur, dicens ſingulis.

ACcipe Spíritum ſanctum, ad robur, ad reſiſténdū diábolo, & tentatiónibus ejus. In nómine Dñi.

Poſteà proſequitur in primo tono, extenſam tenens manum dexteram, uſque in finem præfationis.

Emítte in eos, quæſumus, Dómine, Spíritum ſanctum, quo in opus miniſtérij tui fidéliter exequéndi ſeptiformis grátiæ tuæ múnere roboréntur. Abúndet in eis totíus forma virtútis, auctóritas modéſta, pudor conſtans, innocéntiæ púritas, & ſpirituális obſervántia diſciplinæ. In móribus eórum præcépta tua fúlgeant; ut ſuæ caſtitátis exémplo imitatiónem ſanctam plebs acquírat; & bonum conſciéntiæ teſtimónium præferéntes, in Chriſto firmi, & ſtábiles perſevérent; digníſque ſucceſſibus de inferióri gradu per grátiam tuam cápere potióra mereántur.

Quod ſequitur, dicit ſubmiſſa voce legendo, ita tamen quod à circumſtantibus poſſit audiri.

Per eúmdem Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex ſedens cum mitra cuilibet ordinando ante ſe genuflexo, ſtolam quam ſinguli in manu habent, imponit ſucceſſivè ſuper humerum ſiniſtrum, dicens ſingulis.

ACcipe ſtolam ✠ cándidam de manu Dei, adímple miniſtérium tuum, potens enim eſt Deus, ut áugeat tibi grátiam ſuam. Qui vivit, & regnat in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Fa-

Digitized by Google

Faciens ſuper quemlibet eorum ſignum crucis, & miniſtri reflectent capita ſtolæ, & alligent ſub brachio dextro.

Poſt hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet ſucceſſivè, uſque ad humeros, & ſic fit uſque ad ultimum, quem ea totaliter induit; & hoc, ſi una tantùm ſit dalmatica. Si verò quilibet ſuam habet, tunc ſingulos ſua totaliter induit, dicens cuilibet.

INduat te Dóminus indumento ſalútis, & veſtimento lætítiæ, & dalmática juſtítiæ circúmdet te ſemper. In nómine Dómini. ℟. Amen.

Poſtremò Pontifex accipit, & tradit omnibus librum Euangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipe poteſtátem legéndi Euangélium in Eccléſia Dei, tam pro vivis, quàm pro defunctis. In nómine Dómini. ℟. Amen.

Quo facto, Pontifex ſtans ad altare converſus dicit, ſine mitra. O rêmus.

Et miniſtri. F lectâmus génua. ℟. Levâte.

Et vertens ſe ad ordinatos, dicit.

EXáudi, Dómine, preces noſtras, & ſuper hos famulos tuos Spíritum tuæ bene ✠ dictiónis emítte; ut cæléſti múnere ditáti, & tuæ majeſtátis grátiam poſſint acquírere, & benè vivéndi áliis exémplum præbére. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

O rêmus.

DOmine ſancte, Pater fidei, ſpei, & grátiæ, & profectuum remunerátor, qui in cæléſtibus, & terrénis Angelórum miniſtériis ubíque diſpóſitis, per ómnia eleménta voluntátis tuæ diffúndis effectum, hos quoque famulos tuos ſpirituáli dignáre illuſtráre affectu; ut tuis obſéquiis expediti, ſanctis altári-

Digitized by Google

táribus tuis miníſtri puri accréſcant; & indulgéntia tua puriores, eórum gradu, quos Apóſtoli tui in ſeptenárium número, beáto Stéphano duce ac prævio, Spíritu ſancto auctóre, elegérunt, digni exíſtant; & virtútibus univérſis, quibus tibi ſervíre opórtet inſtrúcti, tibi compláceant. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè, cùm tempus fuerit, aliquis de noviter ordinatis dalmatica indutus Euangelium dicet: Ordinati autem ſtatim, ſuggerente Archidiacono, redeunt ad loca ſua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro Ordinatione Presbyterorum parentur oleum Catechumenorum; Calix cum vino, & aqua; Patena, & hoſtia deſuper poſita; medulla panis, & bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas ſinguli ad ſuas mappulas extergunt.

Diaconis ordinatis, Pontifex ad ſedendum in ſede ſua, vel in faldiſtorio, in plano juxta cornu Epiſtolæ accedit, & cantatur Tractus, uſque ad ultimum verſum excluſivè; vel ſi ſit infrà Octavam Pentecoſtes, Tractus, & Sequentia, uſque ad ultimum verſũ, excluſivè. Interim accedunt duo cappellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipſum Tractum, & Sequentiam, uſque ad ultimum verſum, excluſivè. Deindè Pontifex cum mitra revertitur ante altare, ubi ſedet ſuper faldiſtorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili, dicens. Accédant qui ordinándi ſunt ad órdinem Presbyterátus.

Et

Digitized by Google

Et mox nominatim leguntur per notarium, prout ſupra dictum eſt, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, ſtola, & manipulo, tenentes planetas ſuper brachium ſiniſtrum complicatas, & in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis & lavandis manibus, ad Pontificem accedunt, & coram eo in modum coronæ ſe diſponunt. Tunc Archidiaconus præſentat ordinandos Pontifici, dicens.

REverendiſſime pater, póſtulat ſáncta mater Eccléſia Cathólica, ut hos præséntes Diáconos ad onus Presbytérii ordinétis. Et Pontifex interrogat, dicens. Scis illos eſſe dignos? Reſpondet Archidiaconus. Quantùm humána fragílitas noſſe ſinit, & ſcio, & teſtificor ipſos dignos eſſe ad hujus onus officij. Pontifex dicit. Deo grátias.

Et annuntiat clero, & populo, dicens.

QUóniam, fratres chariſſimi, rectóri navis, & navígio deferéndis éadem eſt, vel ſecuritátis rátio, vel communis timóris; par eórũ debet eſſe ſenténtia, quorum cauſa communis exíſtit. Neque enim fuit fruſtrà à Pátribus inſtitútum, ut de electióne illórum, qui ad régimen altáris adhibéndi ſunt, conſulátur étiam pópulus: quia de vita, & converſatióne præſentándi, quod nonnúmquam ignorátur à plúribus, ſcitur à paucis, & necéſſe eſt, ut fácilius ei, quis obediéntiã exhíbeat ordináto, cui aſſẽnſum prębúerit ordinándo. Horum síquidem Diaconórum in Presbyteros, auxiliánte Dño, ordinandórum converſatio (quantùm mihi vidétur) probáta, & Deo plácita exíſtit, & digna (ut árbitror) Eccleſiáſtici honóris augménto. Sed ne unum fortáſsè, vel paucos, aut decípiat aſſénſio, vel fallat affectio, ſenténtia eſt expeténda multórum. Itaque quid de eórum áctibus aut móribus novéritis, quid de mérito ſentiátis, líberâ voce pandátis; & his teſtimónium Sacerdótij

magis

Digitized by Google

magis pro mérito, quàm affectióne áliqua, tribuátis. Si quis ígitur habet áliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fidúcia éxeat, & dicat; verúmtamen memor sit conditiónis suæ.

Posteà Pontifex, facta aliqua mora, convertens sermonem suum ad ordinandos admonet eos, dicens.

COnsecrándi, filij dilectíssimi, in Presbyterátus officium, illud dignè susscípere, ac susceptum laudabíliter éxequi studeátis. Sacerdóte étenim opórtet offérre, benedícere, præésse, prædicáre, & baptizáre. Cum magno quippe timóre ad tantum gradum ascendéndũ est, ac providéndũ, ut cæléstis sapiéntia, probi mores, & diutúrna justítiæ observátio ad id eléctos cõméndent. Undè Dñs præcípiens Móysi, ut septuagínta viros de univérso Israël in adjutórium suum eligeret, quibus Spíritus sancti dona divíderet, suggéssit; quos tu nosti, quòd senes pópuli sunt. Vos síquidem in septuagínta viris, & sénibus signáti estis; si per Spíritum septifórmem, Decálogum legis custodiéntes, probi, & matúri in sciéntia símiliter, & ópere éritis. Sub eódem quoque mystério, & eádem figúra in novo Testaménto Dñs septuagínta duos elégit, ac binos ante se in prædicatiónẽ misit; ut docéret verbo símul, & facto, ministros Ecclésiæ suæ, fide & ópere debére esse perfectos; seu gémmæ dilectiónis, Dei scílicet, & próximi virtúte fundátos. Tales ítaq; esse studeátis, ut in adjutórium Móysi, & duódecim Apostolórum, Episcopórum videlicet catholicórũ, qui per Móysen, & Apóstolos figurántur, dignè, per grátiam Dei, éligi valeátis. Hac certè mira varietáte Ecclésia sancta circúmdatur, ornátur, & régitur; cùm álij in ea Pontífices, álij minóris órdinis Sacerdótes, Diáconi, & Subdiáconi, diversórum órdinum viri consecrántur; & ex multis, & altérnæ dignitátis membris unum corpus Christi efficitur. Itaque, filij dilectíssimi, quos ad nostrum adjutórium fratrum nostrórum

ſtrórum arbítrium conſecrándos elégit,ſerváte in mó-ribus veſtris,caſtæ & ſanctæ vitæ integritátem. Agnóſ-cite quod ágitis; Imitámini quod tractátis; quátenùs mortis Domínicæ myſtérium celebrántes, mortificá-re membra veſtra à vítiis,& concupiſcéntiis ómnibus procurétis. Sit doctrína veſtra ſpirituális medicína pó-pulo Dei; Sit odor vitæ veſtræ delectaméntũ Eccléſiæ Chriſti; ut prædicatióne, atque exémplo ædificétis do-mũ, id eſt, famíliam Dei, quátenus nec nos de veſtra provectióne, nec vos de tanti officij ſuſceptióne dam-nári à Dño, ſed remunerári pótiùs mereámur. Quod ipſe nobis concédat per grátiam ſuam. ℟. Amen.

Si non ſint factæ ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litaniæ, ut ſuprà in ordina-tione Subdiaconorum dictum eſt. pag. 28.

Poſt hæc ſurgunt omnes, & ordinandis coram Pontifice binis, & binis ſucceſſivè genuflectentibus, Pontifex ſtans ante faldiſtorium ſuum cum mitra, & nulla oratione, nulloque cantu præmiſſis, imponit ſi-mul utramque manum ſuper caput cujuſlibet ordi-nandi ſucceſſivè, nihil dicens. Idemque faciunt poſt eum omnes Sacerdotes, qui adſunt, quorum tres, aut plures planetis, vel ſaltem cum ſtolis parati, ſi com-modè fieri poteſt, eſſe deberent. Quo facto, tam Pon-tifex, quàm Sacerdotes, tenent manus dexteras ex-tenſas ſuper illos. Et Pontifex ſtans cum mitra dicit.

ORémus, fratres chariſſimi, Deum Patrem omni-poténtem, ut ſuper hos famulos ſuos, quos ad Presbytérij munus elégit, cæléſtia dona multíplicet; & quod ejus dignatióne ſuſcípiunt, ipsíus conſequántur auxílio. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Pontifex, depoſita mitra converſus ad altare, dicit. Orémus.

Et miniſtri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Et

Digitized by Google

Et mox conversus ad ordinandos. dicit.

EXáudi nos, quæsumus, Dñe Deus noster, & super hos famulos tuos bene ✠ dictiónem sancti Spíritus, & grátiæ Sacerdotális infúnde virtútem; ut, quos tuæ pietátis aspéctibus offérimus consecrándos, perpétua múneris tui largitáte prosequáris. Per Dóminũ nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Tum, extensis manibus ante pectus, dicit.

Per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Surśum corda. ℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

Verè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, Honórum auctor, & distribútor ómnium dignitátum; per quem proficiunt univérsa; per quem cuncta firmántur, amplificátis semper in mélius natúræ rationális incrementis, per órdinem cóngrua ratióne dispósitum. Unde & Sacerdotáles gradus, atque officia Levitárum, Sacraméntis mysticis instituta crevérunt: ut cùm Pontífices summos regéndis pópulis præfecísses, ad eórum societátis, & óperis adjuméntum, sequéntis órdinis viros, & secúndæ dignitátis elígeres. Sic in erémo per septuagínta virórum prudéntium mentes, Móysi spíritum propagásti, quibus ille adjutóribus usus, in pópulo innúmeras multitúdines facilè gubernávit. Sic & in Eleázarum, & Ithamárum filios Aaron patérnæ plenitúdinis abundántiam transfudísti; ut ad hóstias salutáres, & frequentióris officij Sacraménta ministérium sufficeret Sacerdótum. Hac providéntia, Dómine, Apóstolis filij tui Doctóres fidei cómites addidísti, quibus illi or-

Digitized by Google

orbem totum ſecúndis prædicatiónibus implevérunt. Quaprópter infirmitáti quoque noſtræ, Dómine, quæſumus, hæc adjumenta largíre; qui quantò fragiliores ſumus, tantò his plúribus indigémus. Da, quæſumus, omnípotens Pater, in hos famulos tuos Presbytérij dignitátem; ínnova in viſcéribus eórum Spíritum ſanctitátis; ut accéptum à te, Deus, ſecúndi mériti munus obtíneant; cenſúrámque morum exémplo ſuæ converſatiónis inſínuent. Sint próvidi cooperatóres órdinis noſtri; elúceat in eis totíus forma juſtítiæ, ut bonam rationem diſpenſatiónis ſibi créditæ redditúri, ætérnæ beatitúdinis præmia conſequántur.

Quod ſequitur, legat ſubmiſſa voce, ita tamen, quod à circumſtantibus audiri poſſit.

Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Pontifex ſedet, accepta mitra, & reflectit orariú, ſive ſtolã ab humero ſiniſtro cujuſlibet, capiens partẽ, quæ retrò pendet, & imponens ſuper dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modũ crucis, ſingulis dicens:

ACcipe jugum Dómini; jugum enim ejus ſuáve eſt, & onus ejus leve.

Poſtea imponit cuilibet ſucceſſivè caſulam uſque ad ſcapulas, quam quilibet teneat ſuper humeros complicatam, à parte anteriori deorſum dependentem, ſingulis dicens.

ACcipe veſtem Sacerdotálem, per quam cháritas intelligitur; potens eſt enim Deus, ut áugeat tibi charitátem, & opus perféctum. ℟. Deo grátias.

Surgit Pontifex ſine mitra, & omnibus genua flectentibus, dicit.

DEus ſanctificatiónum ómnium auctor, cujus vera conſecrátio, plenáque benedictio eſt, tu Dómine,

Digitized by Google

mine, ſuper hos famulos tuos, quos ad Presbytérij honórem dedicámus, munus tuæ bene ✠ dictiónis infúnde; ut gravitáte áctuum, & cenſurâ vivéndi probent ſe ſenióres, his inſtitúti diſciplínis, quas Tito, & Timótheo Paulus expóſuit; ut in lege tua die ac nocte meditántes, quod légerint, credant; quod crediderint, dóceant; quod docúerint, imiténtur; juſtitiam, conſtántiam, miſericórdiam, fortitúdinem, ceteráſque virtútes in ſe oſténdant; exémplo præbeant; admonitióne confirment; ac purum & immaculátum miniſtérij ſui donum cuſtódiant; & in obſéquium plebis tuæ, panem & vinum in corpus & ſánguinem Fílij tui immaculátâ benedictióne transforment; & inviolábili charitáte in virum perféctum, in menſúram ætátis plenitúdinis Chriſti, in die juſti & ætérni judícij Dei, conſciéntia pura, fide verâ, Spíritu ſancto pleni reſurgant. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟ Amen.

Tunc Pontifex ſine mitra ante altare converſus, flexis genibus incipit alta voce, ſchola proſequente hymnum.

VEni creátor Spíritus,
Mentes tuórum víſita,
Imple ſupérnâ grátia,
Quæ tu creáſti péctora.

Surgit Pontifex, & facit ut in fine hymni habetur, interim ſchola proſequitur Hymnum; qui, ſi propter ordinandorum multitudinem neceſſe fuerit, repetatur, omiſſo primo verſu.

Qui díceris Paráclitus,
Altíſſimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, cháritas,
Et ſpiritális únctio.

Digitized by Google

Tu septiformis múnere,
Dígitus patérnæ déxteræ,
Tu ritè promíssum Patris,
Sermóne ditans gúttura.
Accénde lumen sénsibus,
Infúnde amórem córdibus,
Infírma nostri córporis
Virtúte firmans pérpeti.
Hostem repéllas lóngiùs,
Pacémque dones prótinùs,
Ductóre sic te prævio
Vitémus omne nóxium.
Per te sciámus da Patrem,
Noscámus atque Fílium,
Teque utriúsque Spíritum,
Credámus omni témpore.
Deo Patri sit glória,
Et Fílio qui à mórtuis
Surréxit, ac Paráclito,
In sæculórum sæcula. ℟. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio cum mitra; & depositis chirothecis, & annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, sive mappula super gremium, & singuli ordinandi successivè coram eo genua flectunt; & Pontifex cum oleo catechumenorum inungit unicuique ambas manus simul junctas, in modum crucis; producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum intincto duas lineas, videlicet, à pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ, & à pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, ungendo mox totaliter palmas, dicens, dum quemlibet inungit.

COnsecráre, & sanctificáre dignéris, Dómine, manus istas per istam unctiónem, & nostram bene ✠ dictiónem. ℟. Amen.

Pon-

Digitized by Google

Pontifex producit manu dexterâ signum crucis super manus illius quem ordinat, & prosequitur.

V t quæcúmque benedixerint, benedicántur, & quæcúmque consecráverint, consecréntur, & sanctificéntur, in nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Et quilibet ordinandus respondet. **Amen.**

Tum Pontifex claudit, seu jungit manus cuilibet successivè, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram alligat; & mox unusquisque ad ordinem suum redit; & sic clausas, & alligatas manus tenet. Omnium manibus unctis, & consecratis, Pontifex pollicem micâ panis tergit; tum tradit cuilibet successivè Calicem cum vino, & aqua, & Patenam superpositam cum Hostia, & ipsi illam accipiunt inter indices & medios digitos, & cuppam Calicis & Patenam simul tangunt, Pontifice singulis dicente.

Accipe potestátem offérre sacrificium Deo. Missásque celebráre, tam pro vivis, quàm pro defúnctis. In nómine Dómini. ℟. **Amen.**

His peractis, Pontifex lavat manus cum medúlla panis, & aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium; deinde cum mitra revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, ubi sedet cum mitra. Et chorus cantat ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, sive **Allelúia.** Interim accedunt duo capellani ante Pontificem cum libro & candela, qui ex eo legit dictum ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ, sive **Allelúia,** legit etiam secretè **Munda cor meum,** atque Euangelium.

Interea unus ex Diaconis noviter ordinatis accedit ad altare cum textu Euangelii ante pectus, & dicit, **Munda cor meum,** &c. & cantat Euangelium. Interim parantur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in ordinibus sa-

Digitized by Google

cris, qui omnes communicare debent, & proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etiam priùs, ordinati Sacerdotes poterunt lavare manus suas cum medulla panis, & aqua benè mundare, atque extergere mappulis illis, quibus ligatæ erant, & aqua ablutionis hujusmodi projiciatur in sacrarium.

Pontifex verò, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini, & bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, & osculantur ejus manum; primò Presbyteri, tum Diaconi successivè, & alii suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lavat manus, & surgit sine mitra, ac tollitur faldistorium, & prosequitur Missam.

Presbyteri verò ordinati, post Pontificem, vel hinc & inde, ubi magis commodum erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes:

Súscipe sancte Pater, &c. & omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamen benè advertat, quod secretas morosè dicat, & aliquantulùm altè, ita ut ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, & præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quæ dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno, **Per Dóminum**, &c.

TUis, quæsumus Dómine, operáre mystériis, ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecũ vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculôrum. ℟. Amen.

Cùm Pontifex dixerit orationem, **Dómine Jesu Christe, qui,** &c. osculatur altare, & dat primo ex sin-

singulis ordinatis cujuslibet Ordinis sacri ad eum successivè accedenti, & altare priùs ad dexteram Pontificis deosculanti, pacem, dicens, **Pax tecum.** Cui ille respondet: **Et cum spíritu tuo.**

Et quilibet illorum dat sequenti sui Ordinis secum ordinato, & ille alteri, & sic usque ad ultimum continuatur. Si autem ordinatorum parvus sit numerus, Pontifex poterit dare pacem singulis.

Postquàm verò Pontifex se communicaverit, & totum Sanguinem sumpserit, priusquàm digitos abluat, accedunt ante altare Presbyteri, deindè Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinatè dispositis, & genuflexis, Pontifex facta reverentia Sacramento, & aliquantulùm versus cornu Euangelij se retrahens, ad eos se convertit, & singuli ex Diaconis, & Subdiaconis tantùm dicunt submissa voce.

Confíteor Deo. &c.

Et si Officium fiat in cantu, unus de noviter ordinatis illud cantat.

Et Pontifex stans capite detecto, versus ad eos dicit intelligibili voce, nisi Officium fiat in cantu.

Misereátur vestri omnípotens Deus, & dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam. ℟. **Amen.**

Indulgéntiam, absolutiónem, & remissiónem peccatórum vestrórum, tríbuat vobis omnípotens, & miséricors Dóminus. ℟. **Amen.**

Et manu dextera signum crucis super eos communiter producit. Presbyteri ante communionem non dicunt Confessionem, nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici, propterea si non sunt alij ordinati, Confessio, & Absolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad supremum gradum altaris, bini & bini. Pontifex verò ponit plures Hostias consecratas super Patenam, quam ori cujusli-

Digitized by Google

bet communicandi ſupponit, & ſingulos communicat, cuilibet dicens.

COrpus Dómini noſtri Jeſu Chriſti, cuſtódiat te in vitam ætérnam.

Quilibet reſpondet. **Amen.**

Et priuſquàm communionem ſumat, manum Pontificis Hoſtiam tenentem oſculatur.

Unus miniſtrorum Pontificis ſtat juxta cornu Epiſtolæ altaris Calicem habens, non illum cum quo Pontifex celebravit, ſed alium cum vino, & mappulam mundam in manibus, ad quem ſinguli communicati accedunt, & ſe purificant, os extergunt, & ad partem ſe locant.

Omnibus communicatis, Pontifex extergit Paténam ſuper Calicem ſuum, ſuper eum digitos abluit, ſumit ablutionem, accipit mitram, & lavat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitrâ depoſitâ, ſtans in cornu Epiſtolæ altaris, verſus ad illud inchoat in cantu, ſcholâ proſequente, Reſponſorium, S. ton. quod à Septuageſima uſque ad Paſcha dicitur ſine Alleluia.

Jam non dicam vos ſervos, ſed amícos meos, quia ómnia cognovíſtis, quæ operátus ſum in médio veſtri, Allelúia. * Accípite Spíritum ſanctum in vobis Paráclitum; * Ille eſt, quem Pater mittet vobis, Allelúia. ℣. Vos amíci mei eſtis, ſi fecéritis, quæ ego præcípio vobis. * Accípite. ℣. Glória Patri, & Filio, & Spirítui ſancto. * Ille eſt, quem.

Incepto reſponſorio, Pontifex, acceptâ mitrâ, vertit ſe ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipſo ſtantes profitentur fidem, quam prædicaturi ſunt, dicentes.

CRedo in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem cæli & terræ. Et in Jeſum Chriſtum Fílium ejus únicum Dóminum noſtrum. Qui conceptus

Digitized by Google

céptus est de Spíritu sancto, natus ex María Vírgine. Passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, & sepúltus. Descéndit ad ínferos; tértiâ die resurréxit à mórtuis. Ascéndit ad cælos, sedet ad déxteram Dei Patris omnipoténtis. Inde ventúrus est judicáre vivos, & mórtuos. Credo in Spíritum sanctum. Sanctam Eccléſiam Cathólicam. Sanctórum Communiónem. Remissiónem peccatórum. Carnis resurrectiónem. Vitam ætérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet.

ACcipe Spíritum sanctum, quorum remíseris peccáta, remittúntur eis; & quorum retinúeris, reténta sunt.

Deinde explicans casulam, quam unusquisque habet super humeros complicatam, induit illâ quemlibet, singulis dicens.

STolâ innocéntiæ induat te Dóminus.

Et mox unusquisque iterùm ad Pontificem accedit; & genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet si suus est ordinarius.

PRomíttis mihi, & succeſsóribus meis reveréntiam, & obediéntiam?

Et ille respondet. P romítto.

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, cùm manus eorum inter suas tenet, ut præfertur, dicit singulis Presbyteris sæcularibus.

P romíttis Pontífici Ordinário tuo, &c.

Singulis verò Regularibus.

P romíttis Prælato Ordinário tuo, &c.

PRomíttis Pontífici, vel Prælato, Ordinário tuo, pro témpore exísténti reveréntiam, & obediéntiam?

Et ille respondet. P romítto.

Digitized by Google

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas, osculatur unumquemque, dicens:

Pax Dómini sit semper tecum.

Et ille respondet. **Amen.**

His expletis, & eis ad ordinem suum reversis, Pontifex sedens cum mitra, & baculo, admonet eos, dicens:

QUia res, quam tractatúri estis, satis periculósa est, filij dilectíssimi, móneo vos, ut diligénter totius Missæ órdinem, atque Hóstiæ consecratiónem, ac fractiónem, & communiónem, ab áliis jam doctis Sacerdótibus discátis, priúsquàm ad celebrándum Missam accedátis.

Pontifex surgit cum mitra, & baculo, & Presbyteris coram eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competenti.

BEnedíctio Dei omnipoténtis Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti descéndat super vos; ut sitis benedícti in órdine Sacerdotáli; & offerátis placábiles Hóstias pro peccátis, atque offensiónibus pópuli omnipoténti Deo, cui est honor, & glória per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, depósita mitra, & amoto faldistorio, convertitur ad altare, prosequitur Missam, & cantatur Communio; & dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub uno **Per Dóminum**, cum Postcommunione Missæ diei.

Postcommunio.

QUos tuis, Dómine, réficis Sacraméntis, contínuis atólle benígnus auxíliis; ut tuæ redemptiónis effectum, & mystériis capiámus, & móribus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè

Digitized by Google

Deindè dicitur, **Benedicâmus Dómino**, vel, **Ite Missa est**, prout tempus requirit, & per Pontificem, **Pláceat tibi sancta**, &c.

Quo dícto, Pontifex, accepta mitra, & baculo pastorali, dat benedictionem solitam, dicens. S **it nomen Dómini benedíctum**, &c.

Tum sedet, & alloquitur ordinatos sub his verbis.

FIlij dilectíssimi, diligénter considerâte Ordinem per vos susceptum, ac onus húmeris vestris impósitum; studéte sanctè & religiósè vívere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam posítis acquírere; quam ipse vobis per suam misericórdiam concédere dignêtur.

Singuli ad primam Tonsúram, vel ad quátuor minóres Ordines promóti dícite semel septem Psalmos pœnitentiáles, cum Litániis, Versículis, & Oratiónibus. Ad Subdiaconátum, vel Diaconátum, Noctúrnum talis diéi. Ad Presbyterátum verò ordináti, post primam vestram Missam, tres álias Missas, vidélicet, unam de Spíritu sancto, áliam de beáta María semper vírgine, tértiam pro fidélibus defunctis dícite, & omnipoténtem Deum étiam pro me oráte.

Quod illi devotè suscipiunt, & respondent se ractúros.

Tum Pontifex convertit se ad altare, & dicit submissa voce, **Dóminus vobíscum.**

Initium sancti Euangélij secúndùm Joánnem. In princípio, &c.

Signat altare, & se; & revertitur ad sedem, vel ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Ordináti etiam ad Presbyteratum dicunt idem Euangelium, & in loco convenienti sacras vestes deponunt, & cum eis alij ordinati.

Digitized by Google

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPUM.

NEmo consecrari debet, nisi priùs constet Consecratori de commissione consecrandi, sive per litteras Apostolicas, si sit extra curiam, sive per commissionem vivæ vocis oraculo, à summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statutâ die consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel natalitium Apostolorum, vel etiam festiva, si summus Pontifex hoc specialiter indulserit: & tam Consecrator, quàm Electus conveniens est, ut præcedenti die jejunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, ubi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, major pro Consecrante, & minor pro Electo. Et in majori quidem, super altari parato, ut est moris, erit crux in medio, & ad minùs quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus, sed Consecrator, & alii genuflectent.

Paratur etiam in loco propinquo, & congruo credentia pro Consecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aspersorio, thuribulum cum navicella, cochleari, & incenso, si Officium fit in cantu, aliàs non; ampullæ cum vino, & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis; medulla panis pro abstergendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Pontificalia coloris, tempori & officio Missæ convenientis, videlicet, sandalia, amictus,

Digitized by Google

amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrigiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, manipulus, & Gremiale.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore; & tres sedes pro Electo, & duobus Episcopis Assistentibus; Missale, & Pontificale. Consecrator habeat tres capellanos ad minus, cum superpelliceis, & duos scutiferos ad credentiam.

In capella verò minore pro Electo, quæ à majore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris, & super illud Missale, & Pontificale; ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut suprà pro Consecratore numerata sunt; & ultra illa, pluviale album, & prope altare credentia minor cum mappa munda, & vasis ad abluendum manus, & medulla panis ad extergendum manus, & caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint longitudinis sex palmorum quælibet, aliæ verò sex, æqualis sint quantitatis. Et candelæ saltem octo unius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Consecrantis, duæ super ejus credentiam, & duæ super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus, pecten eburneus. Et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, & duo barilia vini; panes & barilia ornentur, duo, videlicet, videantur argentea, & duo aurea, hinc & inde insignia Consecratoris, & Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra pro cujusque gradu & dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi Assistentes, qui induuntur rocheto, & si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stolâ, pluviali, quæ cum reliquis paramentis

Digitized by Google

mentis sint coloris tempori & officio Missiæ congruentis,) & mitra simplici alba, & quisque habeat suum Pontificale.

Hora igitur competenti Consecrator, Electus, Assistentes Episcopi, & alij, qui consecrationi interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt, & Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua; vel accedit ad faldistorium in cappella sua, juxta cornu Epistolæ præparatum, & ibi de more paratur. Electus verò cum Assistentibus Episcopis vadit ad capellam suam, & ibi capit paramenta opportuna, videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, & pluviale. Si verò Officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia, & legere Psalm. **Quàm dilecta**, &c. Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt. Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, & ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Electus verò cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter Assistentes sibi Episcopos paratos, & mitratos, & cùm ante Consecratorem pervenerit, nudato capite, illud profundè inclinando, ei reverentiam facit, Assistentes verò Episcopi eidem cum mitra caput aliquantulùm inclinant.

Tum sedent in sedibus suis, ante Consecratorem, hoc modo. Electus contra faciem Consecratoris, ita ut inter eos sit competens distantia. Antiquior Episcopus Assistens ad dexteram Electi, junior ad sinistram; ita tamen, quod ipsi Assistentes ad alterutrum facies vertant. Cùm sic locati fuerint, & aliquantulùm quieverint, surgunt, Electus sine bireto, & Assistentes Episcopi sine mitris, & senior Assistentium versus ad Consecratorem, dicit:

R eve-

Digitized by Google

REverendíssime Pater, póstulat sancta mater Eccléſia Cathólica, ut hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Consecrator dicit:

Habétis mandátum Apostólicum?

Respondet Episcopus senior Assistentium.

Habémus.

Consecrator dicit: Legátur.

Tum notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi Assistentis, legit à principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per notarium perlecto, Consecrator dicit: **Deo grátias.**

Vel, si consecratio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti per Electum præstandi receptio Consecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequàm Consecrator aliud dicat: Electus de sede sua veniens coram Consecratore genuflectit; & legit juramentum de verbo ad verbum, juxta tenorem commissionis prædictæ præstandum, in hunc modum, videlicet.

FORMA JURAMENTI.

EGo N. Eléctus Eccléſiæ N. ab hac hora in ánteà fidélis, & obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Eccléſiæ, & Dómino nostro, Dómino N. Papæ N. suísque successóribus canónicè intrántibus. Non ero in consílio, aut consénsu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum; seu capiántur mala captióne; aut in eos violénter manus quomodólibet ingerántur; vel injúriæ áliquæ inferántur, quovis quæsíto colóre. Consílium verò, quod mihi credíturi sunt, per se, aut Núntios suos, seu lítteras, ad eórum damnum,

Digitized by Google

num, me sciénte, néminì pandam. Papátum Románum,& Regália sancti Petri,adjútor eis ero ad retinéndum, & defendéndum,sálvo meo órdine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólicæ Sedis in eúndo & redeúndo honorificè tractábo, & in suis necessitátibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, & auctoritátem sanctæ Románæ Eccléſiæ,Dómini nostri Papæ, & succesſórum prædictórum, conservâre, defendere, augêre, promovêre curâbo. Neque ero in consílio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eámdem Románam Eccléſiam, áliqua sinístra, vel præjudiciália personárum, juris, honóris, status,& potestátis eórum machinéntur. Et ſi tália à quibuscúmque tractári,vel procurári nóvero, impédiam hoc pro posse; & quantò citiùs pótero, significábo eídem Dómino nostro vel álteri,per quem possit ad ipsíus notítiam pervenîre. Régulas sanctórum Patrum,decrêta,ordinatiónes seu dispositiónes,reservatiónes,provisiónes, & mandáta Apostólica, totis víribus observâbo, & fáciam ab áliis observári. Hæréticos, schismáticos, & rebélles eídem Dómino nostro, vel succesſóribus prædictis,pro posse pérsequar,& impugnábo. Vocátus ad synodum, véniam, nisi præpeditus fuero canónica præpeditióne. Apostolórum límina síngulis triénniis personáliter per me ipsum visitábo; & Dómino nostro, ac succesſóribus præfatis, ratiónem reddam de toto meo pastorali officio, ac de rebus ómnibus ad meæ Eccléſiæ statum, ad cleri & pópuli disciplínam,animárum dénique, quæ meæ fidei tráditæ sunt, salútem,quovis modo pertinéntibus: & vicíſſim mandáta Apostólica humíliter recípiam, & quàm diligentíſſimè éxequar. Quòd ſi legítimo impedimento deténtus fuero, præfata ómnia adimplêbo per certum Núntium ad hoc speciâle mandátum habéntem, de grémio mei Capituli,aut álium in dignitáte Eccle-

síástica

siástica constitútum, seu áliàs personátum habéntem; aut, his mihi deficiéntibus, per diœcesánum Sacerdótem; & clero deficiénte omníno, per áliquem álium Presbyterum sæculárem, vel regulárem, spectátæ probitátis, & religiónis, de supradíctis ómnibus plenè instrúctum. De hujúsmodi autem impedimento docébo per legítimas probatiónes ad Sanctæ Románæ Eccléfiæ Cardinálem Proponéntem in Congregatióne sacri Concílii, per supradíctum Núntium transmitténdas.

Possessiónes verò ad mensam meam pertinéntes non vendam, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, étiam cum consénsu Capituli Eccléfiæ meæ, inconsúlto Román Pontífice. Et si ad áliquam alienatiónem devénero, pœnas in quadam super hoc édita constitutióne conténtas, eo ipso incúrrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versâ, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente.

Sic me Deus ádjuvet, & hæc sancta Dei Euangélia.

Et ipsum textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non priùs, dicit Consecrator.

Deo grátias.

Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, atque Episcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis insulis, unde in Italiam commodius trajici potest; veluti Siculi, Sardi, Corsi, & alii adjacentium provinciarum Italiæ, atque etiam Dalmatiæ & Græcarum, quæ è regione ipsis Italiæ, & Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorum quadrienniorum, Germani, Galli,

Digitized by Google

Galli, Hispani, Belgæ, Boëmi, Hungari, Polonī, Angli, Scoti, Ibemi, & cæteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, atque omnium Insularum maris Mediterranei.

Ad tempus singulorum quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his Provinciis remotiores, atque etiam Africani littoribus nostris adversi, atquè insularum maris Oceani, Septentrionalis, & Occidentalis Europæ, atque Africæ, citra continentem Novi orbis, tam qui nunc sunt, quàm qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, & qui extra Asiam, & in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septentrionalibus, tam in Insulis, quàm in Continentibus, & denique in quibuslibet mundi partibus existentes.

Deindè Electo, & Assistentibus, in locis suis (ut dictum est) sedentibus, Consecrator intelligibili voce legit sequentem examinationem, quæ legi debet semper, sicut jacet, in singulari, etiam si plures simul examinentur. Assistentes verò Episcopi submissa voce dicunt, quæcumque dixerit Consecrator, & omnes debent tunc mitras tenere, & sedere.

EXAMEN.

ANtiqua sanctôrum Patrum institútio docet, & præcipit, ut is qui ad Episcopátus órdinem élígitur, antè diligentíssimè examinétur cum omni charitáte, de fide sanctæ Trinitátis; & interrogêtur de divérsis causis, & móribus, quæ huic regímini cóngruunt, ac necessária sunt retinéri secúndùm Apóstoli dictum, Manus némini citò imposúeris. Et ut étiam is, qui ordinándus est, erudiátur, quáliter sub hoc regímine constitútum opórteat conversári in Ec-

Digitized by Google

Ecclésia Dei; & ut irreprehensíbiles sint, qui ei manus ordinatiónis impónunt. Eádem ítaque auctoritáte & præcépto, interrogámus te, dilectíssime frater, charitâte sincéra, si omnem prudéntiam tuam, quantùm tua capax est natûra, divínæ Scriptúræ sénsibus accommodáre volúeris.

Tum Electus aliquantulùm assúrgens, detecto capite respondet:

I ta ex toto corde volo in ómnibus consentíre, & obedíre.

Et hoc servabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successivè quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator.

V Is ea, quæ ex divínis Scriptúris intélligis, plebem, cui ordinándus es, & verbis docêre, & exémplis? ℟. Volo.

Interrogatio.

V is traditiónes Orthodoxórum Patrum, ac Decretáles sánctæ & Apostólicæ sedis constitutiónes veneránter susscípere, docêre, ac servâre? ℟. Volo.

Interrogatio.

V is beáto Petro Apóstolo, cui à Deo data est potéstas ligándi, ac solvéndi; ejúsque Vicário Dómino nostro, Dómino N. Papæ N. suíque successóribus, Románis Pontificibus, fidem, subjectionem, & obediéntiam, secúndùm canónicam auctoritâtem, per ómnia exhibêre? ℟. Volo.

Interrogatio.

V is mores tuos ab omni malo temperáre, & quantum póteris, Dómino adjuvánte, ad omne bonum commutáre? ℟. Volo.

Interrogatio.

V is castitâtem, & sobrietâtem cum Dei auxílio custodíre, & docêre? ℟. Volo.

In-

Digitized by Google

Interrogatio.

V is semper in divínis esse negótiis mancipátus, & à terrénis negótiis, vel lucris túrpibus aliénus, quantùm te humána fragílitas consénserit posse ?

R. Volo.

Interrogatio.

V is humilitátem, & patiéntiam in teípso custodíre, & álios símiliter docére ? R. Volo.

Interrogatio

V is paupéribus, & peregrínis, omnibúsque indigéntibus esse propter nomen Dómini affabilis, & misércors ? R. Volo.

Tunc dicit ei Consecrator

HÆc ómnia, & cétera bona tríbuat tibi Dóminus, & custódiat te, atq; corróboret in omni bonitáte.

Et respondent omnes. Amen.

Interrogatio.

CRedis, secúndùm intelligéntiam, & capacitátem sensus tui, sanctam Trinitátem, Patrem, & Fílium, & Spíritum sanctum, unum Deum omnipoténtem, totámque in sancta Trinitáte deitátem, coëssentiálem, consubstantiálem, coætérnam, & coomnipoténtem, uníus voluntátis, potestátis, & majestátis, creatórem ómnium creatúrarum, à quo ómnia, per quem ómnia, & in quo ómnia, quæ sunt in cælo, & in terra, visibília, & invisibília, corporália, & spirituália.

R. Asséntio, & ita credo.

Interrogatio.

CRedis síngulam quamque in sancta Trinitáte persónam unum Deum, verum, plenum, & perféctum ?

R. Credo.

Interrogatio.

CRedis ipsum Fílium Dei, Verbum Dei æternáliter natum de Patre, consubstantiálem, coomnipoténtem, & coæquálem per ómnia Patri in divinitáte, temporáliter

Digitized by Google

ráliter natum de Spíritu sancto ex María semper vírgine, cum ánima rationáli, duas habéntem nativitátes, unam ex Patre ætérnam, álteram ex matre temporálem, Deum verum, & hóminem verum, próprium in utráque natúra, atque perfectum, non adoptívum, nec phantasmáticum, sed únicum, & unum Fílium Dei in duábus, & ex duábus natúris, sed in unius personæ singularitáte, impassíbilem, & immortálem divinitáte, sed in humanitáte pro nobis, & pro salúte nostra passum vera carnis passióne, & sepúltum, ac tértia die resurgéntem à mórtuis vera carnis resurrectióne; die quadragésimo post resurrectiônem cum carne, quâ resurréxit, & ánima ascendísse ad cælum, & sedére ad déxteram Patris; inde ventúrum judicáre vivos, & mórtuos; & redditúrum unicuíque secúndùm ópera sua, sive bona fuerint, sive mala?

℟. Asséntio, & ita per ómnia credo.

Interrogatio.

Credis étiam Spíritum sanctum, plenum, & perfectum, verúmque Deum, à Patre & Fílio procedéntem, coæquálem, & coëssentiálem, coomnipoténtem, & coætérnum per ómnia Patri, & Fílio? ℟. Credo.

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitátem, non tres Deos, sed unum Deum omnipoténtem, ætérnum, invisíbilem, & incommutábilem? ℟. Credo.

Interrogatio.

Credis sanctam, Cathólicam, & Apostólicam, unam esse veram Eccléstam, in qua unum datur verum baptísma, & vera ómnium remíssio peccatórum? ℟ Credo.

Interrogatio

Anathematízas étiam omnem hæresim, extolléntem se advérsus hanc sanctam Eccléstam Cathólicam?

℟. Anathematízo.

In-

Digitized by Google

Interrogatio.

Credis étiam veram resurrectiônem ejúsdem carnis, quam nunc gestas; & vitam ætérnam? ℟. Credo.

Interrogatio.

Credis étiam novi, & véteris Testaménti, legis, & Prophetârum, & Apostolôrum, unum esse auctôrem Deum, ac Dóminum omnipoténtem? ℟. Credo.

Posteà Consecrator dicit.

HÆc tibi fides augeátur à Dómino, ad veram, & ætérnam beatitúdinem, dilectíssime frater in Christo.

Et respondent omnes, **Amen.**

Expleto itaque examine, præfati Assistentes Episcopi ducunt Electum ad Consecratorem, coram quo genuflexus, ejus manum reverenter osculatur. Tunc Consecrator, depósita mitra, cum ministris ad altare conversus; facit, solitò more, Confessionem, Electo à sinistris ejus manente; & omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum Capellanis suis. Facta itaque Confessione, Consecrator ascendit ad altare, & osculatur illud, & Euangelium in Missa dicendum; & incensat altare, more solito. Deindè vadit ad sedem suam, vel faldistorium, & procedit in Missa usque ad **Allelúia**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè.

Si verò Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta legit in altari; & illis dictis, sive Missa legatur, sive cantetur, redit cum mitra ad sedendum in faldistorio, quod ante medium altaris sibi reponitur.

Episcopi verò Assistentes ducunt Electum ad capellam suam, & ibi depósito pluviali, Acolythi induunt illum sindalia, ipso Psalmos, & orationes consuetas legente, si priùs illa non accepit. Tum accipit cru-

Digitized by Google

crucem pectoralem, & stola ei aptatur, ut ab humeris dependeat. Deindè tunicella, dalmatica, casula, & manipulo induitur; quibus indutus accedit ad suum altare, ubi stans in medio medius inter Episcopos Assistentes, detecto capite legit totum Officium Missæ, usque ad **Allelúia**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè; nec vertit se ad populum cùm dicit, **Dóminus vobíscum**, ut in aliis Missis fieri solet.

Propter Ordinationes Episcoporum numquam mutatur Officium diei; dicitur tamen post Collectam diei pro Officio consecrationis, Collecta pro Electo, sub uno, Per **Dóminum nostrum** &c.

Oratio.

ADésto supplicatiónibus nostris, omnípotens Deus, ut quod humilitátis nostræ geréndum est ministério, tuæ virtûtis impleâtur effèctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculôrum. ℟. Amen.

Finito Graduali, si **Allelúia**, dicitur, alioquin dicto Tractu vel Sequentia, usque ad ultimum versum, exclusivè, Consecrator accedit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedet cum mitra; Assistentes verò Episcopi iterùm ducunt Electum ad Consecratorem, cui Electus, depósito bireto, caput profundè inclinans humilem reverentiam facit; Assistentes verò cum mitris se aliquantulùm inclinantes, etiam Consecratorem venerantur. Tum sedent omnes, ut priùs; & Consecrator sedens cum mitra, versus ad illum, dicit.

EPíscopum opórtet judicáre, interpretári, consecráre, ordináre, offérre, baptizáre, & confirmáre.

Deindè omnibus surgentibus, Consecrator stans cum mitra, dicit ad circumstantes.

ORêmus, fratres charíssimi, ut huic Eléctо utilitáti Eccléſiæ próvidens, benígnitas omnipoténtis

poténtis Dei, grátiæ suæ tríbuat largitátem. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Et mox Consecrator ante faldistorium suum, & assistentes Episcopi ante sedes suas cum mitris procumbunt; Electus verò prosternit se à sinistris Consecratoris; ministri etiam, atque alii omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si officium fit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicens, **Kyrie eléison, &c.** prosequendo totas, prout suprà in Ordinatione Subdiaconi dictum est. **pag. 28.**

Postquàm autem dictum fuerit, **Ut ómnibus fidélibus defúnctis, &c.**

℟. **Te rogâmus audi nos.**

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum conversus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum, Primò.

Ut hunc præséntem Eléctum bene ✠ dícere dignéris.

℟. **Te rogâmus audi nos.**

Secundò dicit.

Ut hunc præséntem Eléctum bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris.

℟. **Te rogâmus audi nos.**

Tertiò dicit.

Ut hunc præséntem Eléctum bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre dignéris.

℟. **Te rogâmus audi nos.**

Producendo semper signum crucis super illum; idemque faciunt, & dicunt Assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanentes.

Deindè iterùm procumbit Consecrator; & cantor, seu ipse, qui prius dixit, eas prosequitur usque ad finem.

Ut nos exaudíre dignéris, &c.

Quibus finitis surgunt omnes, & Consecratore ante faldistorium suum cum mitra stante, Electus coram eo genuflectit.

Tum

Digitized by Google

Tum Consecrator, accepto libro Euangeliorum, illum apertum, adjuvantibus Episcopis Assistentibus, nihil dicens imponit super cervicem, & scapulas Electi; ita quod inferior pars libri cervicem capitis Electi tangat, litterâ ex parte inferiori manente, quem unus ex capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continuè sustinet.

Deindè Consecrator & Assistentes Episcopi ambabus manibus caput Consecrandi tangunt dicentes.

ACcipe Spíritum sanctum.

Quo facto, Consecrator stans, depositâ mitra, dicit,

PRopitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris, & inclináto super hunc famulum tuum cornu grátiæ Sacerdotális, bene ✠ dictiónis tuæ in eum effúnde virtútem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit.

P **er ómnia sæcula sæculôrum.** ℟. **Amen.**

℣. *Dóminus vobíscum.* ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursùm corda. ℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum ést.

VErè dignum, & justum est, æquum, & salutáre: nos tibi semper, & ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, honor ómnium dignitátum, quæ glóriæ tuæ sacris famulántur ordínibus. Deus, qui Moysen famulum tuum secréti familiáris affatu inter cétera cæléstis documénta cultúræ, de hábitu quoque indumenti Sacerdotális instituens, eléctum Aaron mystico amíctu vestíri inter sacra jussísti, ut intelligéntiæ sensum de exémplis priórum cáperet secutúra posteritas, ne erudítio doctrínæ tuæ ulli deésset ætáti. Cùm & apud véteres reveréntiam ipsa signi-

nificationum spécies obtinéret, & apud nos certiôra essent experiménta rerum, quàm ænígmata figurârum. Illîus namque Sacerdótij anteriôris hábitus nostræ mentis ornâtus est; & Pontificâlem glóriam non jam nobis honor comméndat véstium, sed splendor animârum. Quia & illa, quæ tunc carnálibus blandiebántur obtútibus, ea pótiùs, quæ in ipsis erant, intelligénda poscébant. Et idcírcò huic famulo tuo, quem ad summi Sacerdótij ministérium elegísti, hanc quæsumus, Dómine, grátiam largiáris; ut quidquid illa velámina in fulgóre auri, in nitóre gemmârum, & in multímodi óperis varietâte signábant, hoc in ejus móribus, actibúsque claréscat. Comple in Sacerdóte tuo ministérij tui summam, & ornaméntis totîus glorificatiónis instrúctum, cæléstis unguénti rore sanctifica.

Si in Romana curia fit consecratio, Subdiaconus Apostolicus, vel unus ex Capellanis Pontificis ligat caput Electi cum una ex longioribus mappulis, de Octo superiùs dictis, & Consecrator, flexis genibus, versus ad altare incipit, cæteris prosequentibus, hymnum.

Veni creâtor Spíritus, &c.

Et dicitur usque ad finem, prout habetur suprà in Ordinatione Presbyteri. **pag. 49.**

Finito primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum, & chirothecas; resúmit annulum, & imponitur ei gremiale à ministris. Tum pollicem suum dexterum intingit in sanctum Chrisma, & caput Electi coram se genuflexi inungit, formans primò signum crucis per totam coronam, deindè reliquum coronæ liniendo, interim dicens:

UNgátur, & consecrétur caput tuum, cæléstibenedictióne, in órdine Pontificali.

Et producens manu dextera tertiò signum crucis super caput Electi, dicit:

In

In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

℣. Pax tibi. ℟. Et cum spíritu tuo.

Et si plures sint consecrandi, hoc in persona cujuslibet singulariter repetit.

Expleta unctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululùm abstergit; & finito hymno prædicto, depósita mitra, surgit; & in pristina voce prosequitur dicens:

Hoc, Dómine, copiósè in caput ejus ínfluat; hoc in oris subjécta decúrrat; hoc in totíus córporis extréma descéndat; ut tui Spíritus virtus & interióra ejus répleat, & exteriora circúmtegat. Abúndet in eo constántia fidei, púritas dilectiónis, sinceritas pacis. Sint spe, ciósi múnere tuo pedes ejus ad euangelizándum pacem, ad euangelizándum bona tua. Da ei, Dómine, minister̃ium reconciliatiónis in verbo, & in factis, in virtúte signórum, & prodigiórum. Sit sermo ejus, & prædicátio, non in persuasíbilibus humánæ sapiéntiæ verbis, sed in ostensióne spíritus, & virtútis. Da ei, Dómine, claves regni cælórum, ut utátur, non gloriétur potestáte, quam tribuis in ædificatiónem, non in destructiónem. Quodcúmque ligáverit super terram, sit ligátum & in cælis; & quodcúmque sólverit super terram, sit solútum & in cælis. Quorum retinúerit peccáta, retenta sint; & quorum remíserit, tu remíttas. Qui maledíxerit ei, sit ille maledíctus, & qui benedíxerit ei, benedictiónibus repleátur. Sit fidélis servus, & prudens, quem constítuas tu, Dómine, super famíliam tuam; ut det illis cibum in témpore opportúno; & exhíbeat omnem hóminem perfectum. Sit sollicitúdine ímpiger; sit spíritu fervens; óderit supérbiam; humilitátem, ac veritátem díligat, neque eam unquam déserat, aut láudibus, aut timóre superátus; Non ponat lucem ténebras, nec ténebras lucem; non dicat ma-

Digitized by Google

lum bonum, nec bonum malum. Sit sapiéntibus, & insipiéntibus débitor; ut fructum de profectu ómnium consequátur. Tríbuas ei, Dómine, cáthedram Episcopálem, ad regéndum Eccléſiam tuam, & plebem ſibi commíſſam. Sis ei auctóritas, ſis ei potéſtas, ſis ei firmitas. Multíplica ſuper eum bene ✠ dictiónem, & grátiam tuam; ut ad exorándam ſemper miſericórdiam tuam tuo múnere idóneus; & tua grátia poſſit eſſe devótus.

Deindè ſubmiſſa voce dicit legendo, ita, quod à circumſtantibus audiri poſſit.

Per Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Conſecrator inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam. 2. toni.

Unguéntum in cápite, quod deſcéndit in barbam, barbam Aaron, quod deſcéndit in oram veſtiménti ejus: mandávit Dóminus benedictiónem in ſæculum.

Pſalmus 132.

Ecce quàm bonum, & quàm jucúndum: * habitáre fratres in unum.

Sicut unguéntum in cápite: * quod deſcéndit in barbam, barbam Aaron.

Quod deſcéndit in oram veſtiménti ejus: * ſicut ros Hermon, qui deſcéndit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictiónem: * & vitam uſque in ſæculum.

Glória Patri, &c. Sicut erat in princípio, &c.

Deindè repetitur tota Antiph.

Unguéntum in cápite, &c.

Incepta Antiphona ante Pſalmum, imponitur ad collum Electi alia ex longioribus mappulis, de octo ſupradictis. Conſecrator ſedet; accipit mitram; & Electo ante ipſum genuflexo inungit ambas manus ſimul

simul junctas cum Chrismate in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero intincto duas lineas; videlicet à pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ, & à pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ; & mox inungat totaliter palmas Electi, dicens:

UNgántur manus istæ de óleo sanctificáto, & Chrismate sanctificatiónis, sicut unxit Sámuel David Regem, & Prophétam, ita ungántur, & consecréntur.

Et producens manu dextera ter signum crucis super manus Electi, dicit:

In nómine Dei Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus ✠ sancti, faciéntes imáginẽ sanctæ crucis Salvatóris nostri Jesu Christi, qui nos à morte redémit, & ad regna cælórũ perdúxit. Exáudi nos pie Pater omnípotens, ætérne Deus; & præsta, ut, quod te rogámus, exorémus. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Et prosequitur sedens.

DEus, & Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te ad Pontificátus sublimári vóluit dignitátem, ipse te Chrísmate, & mysticæ delibutiónis liquóre perfundat, & spirituális bene✠dictiónis ubertáte fœcúndet; quidquid bene ✠ dixeris, benedicátur; & quidquid sanctificáveris, sanctificétur; & consecrátæ manus istius, vel póllicis impositio cunctis proficiat ad salútem. ℟. Amen.

Præmissis itaque expeditis, Consecratus jungit ambas manus, & dexteram super sinistram tenet, & eas imponit mappulæ à collo dependenti. Consecrator verò abstergit paululùm cum medulla panis pollicem; &, deposita mitra, surgit; & benedicit baculum pastoralem, si non sit benedictus, dicens:

Orémus.

SUstentátor imbecillitátis humánæ Deus, bé✠ne dic báculum istum; & quod in eo extérius

Digitized by Google

designátur, intériùs in móribus hujus fámuli tui, tuæ propitiatiónis cleméntia operétur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Deindè illum aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit illum Consecrato coram eo genuflexo, capienti ipsum inter indices, & medios digitos, manibus non disjunctis, Consecratore dicente:

ACcipe báculum pastorális officij; ut sis in corrigéndis vítiis piè sæviens, judicium sine ira tenens, in fovéndis virtútibus auditórum ánimos demúlcens, in tranquillitáte severitátis censúram non déserens. ℟. **Amen.**

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, & benedicit annulum, si non sit priùs benedictus, dicens:

Orémus.

CReátor, & conservátor humáni géneris, dator grátiæ spirituális, largítor ætérnæ salútis, tu Dómine, emítte bene ✠ dictiónem tuam super hunc ánnulum; ut quicúmque hoc sacro sanctæ fidei signo insignítus incéderit, in virtúte cæléstis defensiónis ad ætérnam vitam sibi proficiat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Tum aspergit ipsum annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, & solus annulum in digitum annularem dexteræ manus Consecrati immittit, dicens:

ACcipe ánnulum, fidei scílicet signáculu; quátenus sponsam Dei, sanctam vidélicet Eccléstam, intemerata fide ornátus, illibátè custódias. ℟. **Amen.**

Tum Consecrator accipit librum Euangeliorum de scapulis Consecrati; & adjuvantibus ipsum Episcopis assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens;

ACcipe Euangélium, & vade, prædica pópulo tibi commíssо; potens est enim Deus, ut áugeat tibi

Digitized by Google

tibi grâtiam suam, qui vivit & regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis; similiter & Assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato.

Pax tibi.

Et ipse respondet singulis. **Et cum spíritu tuo.**

Tum Consecratus medius inter Assistentes Episcopos, redit ad capellam suã, ubi abstergitur ei sedenti caput cum medulla panis, & cum panno mundo; deindè cum pectine mundantur, & complanantur capilli; posteà lavat manus. Consecrator verò in suo faldistorio manus lavat. Deindè procedit in Missa usque ad Offertorium inclusivè. Idem facit Consecratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et Consecratus veniens ex sua capella, inter Assistentes Episcopos medius corã Consecratore genuflectit; & illi offert duo intortitia accensa; duos panes; & duo barilia vino plena, & Consecratoris prædicta recipientis manũ reverenter osculatur.

Deindè Consecrator lavat manus; & accedit ad altare; Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris ejusdem accedit: & ibi stans medius inter Episcopos Assistentes ante se habens Missale suum, simul cum Consecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali: Et ponatur una Hostia consecranda, pro Consecrante, & Consecrato, & vinum consecrandum, in Calice, sufficiens pro utroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno, **Per Dóminum,** per Consecratorem.

Secreta.

SUscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offérimus pro hoc famulo tuo; & propítius in eo tua dona custódi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte

Digitized by Google

Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Consecratus dicit: Secreta.

SUscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offérimus pro me famulo tuo; & propítius in me tua dona custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Infra actionem dicit Consecrator.

HAnc ígitur oblatiónem servitútis nostræ, sed & cunctæ famíliæ tuæ; quam tibi offérimus, étiam pro hoc famulo tuo, quem ad Episcopátus órdinem promovére dignátus es, quæsumus, Dómine, ut placátus accípias, & propítius in eo tua dona custódias; ut, quod divíno múnere consecútus est, divínis effectibus exequátur; diéfque nostros in tua pace dispónas; atque ab ætérna damnatióne nos éripi, & in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Consecratus dicit:

HAnc ígitur oblatiónem servitútis nostræ, sed & cunctæ famíliæ tuæ, quam tibi offérimus, étiam pro me famulo tuo, quem ad Episcopátus órdinem promovére dignátus es, quæsumus, Dómine, ut placátus accípias, & propítius in me tua dona custódias; ut, quod divíno múnere consecútus sum, divínis effectibus éxequar; diéfque nostros in tua pace dispónas; atque ab ætérna damnatióne nos éripi, & in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Dicta Oratione, Dómine Jesu Christe, qui &c. per Consecratorem, & Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Consecratoris; & ambo osculantur altare; tum Consecrator dat pacem Consecra-

Digitized by Google

crato, dicens: P ax tecum.

Cui respondet Consecratus. E t cum spíritu tuo. Et dat eam Assistentibus suis, seniori primò, tum alteri, singulis dicens: P ax tibi.

Et illi sibi respondent. E t cum spíritu tuo.

Deindè postquàm Consecrator corpus Dómini sumpserit; non totum sanguinem sumit, sed solùm partem ejus cum particula Hostiæ in Calicem missa. Et priusquàm se purificet, communicat Consecratum ante se in eodem cornu capite inclinato stantem, & non genuflectentem, priùs de corpore, tum de sánguine, deindè purificat se, posteà Consecratum. Tum abluit digitos super Calicem, & sumit etiam ablutionem; &, assumpta mitra, lavat manus.

Interim Consecratus cum Assistentibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Euangelij, & ibi prosequitur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcommunione diei, sub uno. Per Dóminum.

PLenum, quæsumus Dómine, in nobis remédium tuæ miseratiónis operáre; ac tales nos esse pérfice propítius, & sic fove, ut tibi in ómnibus placére valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè dicto, I te Missa est, vel, B enedicámus Dómino, prout tempus requirit, Consecrator dicto in medio altaris, Placeat, &c. accepta ibidem mitra, si non sit Archiepiscopus, & in sua provincia, stans versus ad altare populo solemniter benedicit, dicens S it nomen Dómini benedictum, &c.

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Consecrator cum mitrâ in eo

Digitized by Google

sedet: Consecratus verò parvum biretum in capite tenens coram eo genuflectit. Tunc Consecrator, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens:

Orémus.

DOmine Deus, Pater omnípotens, cujus præclára bónitas est, & virtus imménsa, à qua omne datum óptimum, & omne donum perfectum, totiúsque decóris ornaméntum, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignáre hanc mitram hujus famuli tui Antístitis cápiti imponéndam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deindè sedens cum mitra, adjuvantibus ipsum Assistentibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati, dicens:

IMpónimus, Dómine, cápiti hujus Antístitis & agoníst æ tui gáleam munitiónis & salûtis, quátenus decorata fácie, & armáto cápite, córnibus utriúsque Testaménti terríbilis appáreat adversáriis veritátis; &, te ei largiénte grátiam, impugnátor eórum robústus exístat, qui Móysi famuli tui faciem ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidíssimis tuæ claritátis ac veritátis córnibus insignísti; & cápiti Aaron Pontíficis tui tiáram impóni jussísti. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra depósita, & eas benedicit dicens:

Orémus.

OMnípotens Creátor, qui hómini ad imáginem tuam cóndito manus discretiónis insignítas, tamquam órganum intelligéntiæ, ad rectè operándum dedísti; quas servári mundas præcepísti, ut in eis ánima dignè portarétur, & tua in eis dignè consecraréntur mystéria, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignáre mánuum hæc tegumenta; ut qui-

quicúmque ministrórum tuórum sacrórum Pontíficum his veláre manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quàm óperis, ei mundítiam, tua misericórdia submínistret. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Et aspergit eas aqua benedicta. Tunc extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deindè sedet Consecrator, & accepta mitra, adjuvantibus Assistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens:

CIrcúmda, Dómine, manus hujus minístri tui munditia novi hóminis, qui de cælo descéndit, ut quemádmodùm Jacob diléctus tuus, pelliculis hœdórum opértis mánibus, patérnam benedictiónem, oblato patri cibo, potúque gratíssimo, impetrávit, sic & iste, oblata per manus suas hóstia salutári, grátiæ tuæ benedictiónem impetráre mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui in similitúdinem carnis peccáti tibi pro nobis óbtulit semetípsum. ℟. **Amen.**

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Consecrator, & accipit Consecratum per manum dexteram; & primus ex Assistentibus Episcopis per sinistram, & intronizant eum, ponendo ipsum ad sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator; vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, intronizant eum in sede Episcopali consueta; & Consecrator tradit ei baculum pastoralem in sinistra.

Deindè versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, cæteris usque ad finem prosequentibus Hymnum.

TE Deum laudámus: * Te Dóminum confitémur.

Te ætérnum Patrem * omnis terra venerátur.

Tibi omnes Angeli * tibi cæli & univérsæ potestátes.

Digitized by Google

Tibi Chérubim & Séraphim * incessábili voce proclámant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus * Dñs Deus Sábaoth.

Pleni sunt cæli & terra * majestátis glóriæ tuæ.

Te gloriósus * Apostolórum chorus.

Te Prophetárum * laudábilis número.

Te Mártyrum candidátus * laudat exércitus.

Te per orbem terrárum * Sancta confitétur Eccléſia,

Patrem * imménſæ majestátis.

Venerándum tuum verum * & Unicum Fílium,

Sanctum quoque * Paráclitum Spíritum.

Tu Rex * glóriæ Chriſte.

Tu Patris * ſempitérnus es Fílius.

Tu ad liberándum ſuſceptúrus hóminem, * non horruíſti Vírginis úterum.

Tu devícto mortis acúleo, * aperuíſti credéntibus regna cælórum.

Tu ad déxteram Dei ſedes * in glória Patris.

Judex créderis eſſe ventúrus.

Te ergo quæſumus tuis famulis ſúbveni, * quos pretióſo Sánguine redemíſti.

Æterna fac * cum Sanctis tuis in glória numerári.

Salvum fac pópulum tuum Dómine, * & bénedic hæreditáti tuæ.

Et rege eos, * & extólle illos uſque in ætérnum.

Per ſingulos dies * benedícimus te.

Et laudámus nomen tuum in ſæculum, * & in ſæculum ſæculi.

Dignáre Dómine die iſto * ſine peccáto nos cuſtodíre.

Miſerére noſtri Dómine, * miſerére noſtri.

Fiat miſericórdia tua Dómine ſuper nos, * quemádmodum ſperávimus in te.

In te Dómine ſperávi, * non confúndar in ætérnum.

Incepto

Incepto hymno, Consecratus ducitur ab Assistentibus Episcopis cum mitris per Ecclesiam; & omnibus benedicit; Consecratore interim apud altare sine mitra stante in eodem loco. Cùm verò Consecratus reversus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterùm sedet, quousque finiatur hymnus prædictus; Assistentes deponunt mitras, & stant apud Consecratorem.

Finito hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium à parte dextera Consecrati, dicit. Vel si Officium cantatur, incipit schola prosequente Antiphonam. ton. 6.

Firmétur manus tua, & exaltétur déxtera tua, justítia & judícium præparátio sedis tuæ. **G**lória Patri, & Fílio, & Spirítui sancto. **S**icut erat in princípio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculórum. **Amen.**

Et repetitur tota Antiphona; qua finita, Consecrator dicit:

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, ómnium fidélium pastor, & rector, hunc famulum tuum, quem Eccléſiæ tuæ præésse voluísti, propítius réspice: da ei, quæsumus, verbo & exémplo, quibus præest proficere; ut ad vitam, unà cum grege sibi crédito pervéniat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

His dictis, Consecrator, detecto capite, manet ad cornu Evangelij altaris, apud quem Assistentes stant sine mitris.

Consecratus verò surgit, & accedens cum mitra, & baculo pastorali ante medium altaris, versus ad illud, signans se cum pollice dextera manus ante pectus dicit:

Digitized by Google

Sit nomen Dómini benedíctum. ℟. Ex hoc nunc & usque in sæculum.

Deindè faciens signum crucis à fronte ad pectus, dicit: **Adjutórium nostrum in nómine Dómini. ℟. Qui fecit cælum & terram.**

Tum elevans, ac jungens manus, & caput inclinans dicit:

Benedícat vos omnípotens Deus.

Et cùm dixerit **Deus**, vertit se ad populum, & tertiò super eum signans benedicit, dicens:

Pa ✠ ter, & Fí ✠ lius, & Spíritus ✠ sanctus.

℟. Amen.

Tum Consecrator accipit mitram, stans in cornu Euangelij, versa facie ad cornu Epistolæ: apud quem etiam stant Assistentes cum mitris; Consecratus verò accedit ad cornu Epistolæ altaris; & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, versus ad Consecratorem, dicit cantando. **Ad multos annos.**

Deindè accedens ante medium altaris, ubi iterùm, ut priùs genuflexus, dicit altiùs cantando. **Ad multos annos.**

Posteà accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertiò genuflexus, ut suprà, iterùm altiùs cantando dicit: **Ad multos annos.**

Tum Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; & similiter faciunt Assistentes Episcopi, qui Consecratum cum mitra, & baculo pastorali incedentem, & Euangelium sancti Joannis, **In princípio erat verbum**, &c. dicentem post reverentiam cruci super altare factam, inter se medium ducentes, ad suam capellam revertuntur, ad se exuendum sacris vestibus, & interim dicit Antiph. **Tium puerórum**, & Cantic. **Benedícite**, &c. Consecrator verò, pacis osculo, ut præmittitur, Consecrato dato, dicit submissa voce. **Dóminus vobíscum.**

Initium

Digitized by Google

Initium sancti Euangélij secundùm Joánnem. In princípio erat verbum, &c.

Signat altare, & se; & facta similiter cruci reverentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes, interim etiam dicens Antiphon. **Trium puerórum,** & Cantic. B **enedícite,** &c. quibus depositis, Consecratus Consecratori, & Assistentibus suis pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus observatur; sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallij dumtaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam, prout infrà dicetur. Electus verò in Episcopum, cùm primùm consecratus est, Episcopus vocatur non Electus.

In anniversario consecrationis Episcopi dicitur Missa ut in Missali Romano.

DE PALLIO.

CUm Pallium à sede Apostolica mittitur, Pontifex cui res ipsa committitur, statuta die cum Electo convenit in Ecclesia sua; si commodè fieri potest, vel alia Ecclesia suæ diœcesis, vel Provinciæ magis commoda, in qua Missarum solemnia peragantur. Et, facta communione per celebrantem, Pallium reponitur suprà medium altaris extensum, & serico, in quo involutum portatum fuit, coopertum. Deinde peractis Missarum solemniis Pontifex indutus amictu, stola, pluviali, & mitra, sedens ante altare, super faldistorio capit juramentum fidelitatis, nomine sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen & chiro-

Digitized by Google

thecis demptis, induto, ante se genuflexo, juxta formam per litteras Apostolicas traditam.

FORMA JURAMENTI.

EGo N. Eléctus Eccléſiæ N. ab hac hora in ántea fidélis, &c. prout habetur in Consecratione Electi in Episcopum, pag. 61.

Expleto Juramento ab Electo, dictus Pontifex in gremio suo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, & electo adhuc coram eo genuflexo, dicente:

S ic me Deus ádjuvet, & hæc sancta Dei Euangélia.

Tum Pontifex respondet: D eo grátias.

Juramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, & Pallium de altari accipit, & illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens:

AD honórem omnipoténtis Dei, & beátæ Maríæ semper vírginis, ac beatórum Apostolórum Petri, & Pauli, Dómini nostri N. Papæ N. & sanctæ Románæ Eccléſiæ, nec non Eccléſiæ N. tibi commíſſæ, trádimus tibi Pallium de córpore beáti Petri sumptum, in quo est plenitúdo Pontificális officij, cum Patriarchális, vel Archiepiscopális nóminis appellatióne; ut utáris eo intra Eccléſiam tuam certis diébus, qui exprimúntur in privilégiis ab Apostólica sede concéſſis. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Euangelij altaris, & Patriarcha, vel Archiepiscopus surgit cum Pallio; & ascendens ad altare, crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diœcesis, vel provinciæ, detecto capite benedicit populo solemniter, dicens: S it nomen, &c.

Qua

Digitized by Google

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua revertuntur.

Et, quia Pontificalis officij plenitudo confertur per Pallium, antequàm obtinuerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ, Primatis, aut Archiepiscopi; & non licet ei Episcopos consecrare; nec convocare Concilium; nec Chrisma conficere; neque Ecclesias dedicare; nec Clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cùm oporteat petere novum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio, & sandaliis celebrare.

Potest etiam hujusmodi consecrationes ante Pallij receptionem alteri committere, dummodo non sit in mora petendi Pallium.

Neque ante habitum Pallium potest Electus ante se crucem deferre, sed tantùm postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus uti Pallio extra suum Patriarchatum, vel provinciam; & non omni tempore, sed tantùm in Ecclesiis, in Missarum solemniis, in festis præcipuis, non in processionibus, neque in Missis pro defunctis; & quia Pallium est personale; ideò commodari non potest; neque in morte alicui relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus, cum eo sepeliri debet.

DIES, QUIBUS PALLIO

uti potest Patriarcha, sive Archiepiscopus, sunt hi.

Nativitas Domini nostri Jesu Christi.
Sancti Stephani Protomartyris.
Sancti Joannis Apostoli, & Evangelistæ.
Circumcisio Domini.
Epiphania Domini.

Domi-

Digitized by Google

Dominica in Palmis.
Feria quinta in Cœna Domini.
Sabbatum ſanctum.
Dominica Reſurrectionis cum duobus diebus ſequentibus.
Dominica in Albis.
Aſcenſio Domini.
Dominica Pentecoſtes.
Feſtum Corporis Chriſti.
Feſtivitates quatuor beatæ Mariæ ſemper Virginis; Purificationis, Annuntiationis, Aſſumptionis, & Nativitatis.
Nativitas ſancti Joannis Baptiſtæ.
Feſtum omnium Sanctorum.
Feſtivitates omnium Apoſtolorum.
Dedicationes Eccleſiarum.
Principales feſtivitates Eccleſiæ ſuæ.
Ordinationes Clericorum,
Conſecrationes Epiſcoporum, & Virginum.
Dies anniverſarius dedicationis Eccleſiæ,
Et conſecrationis ſuæ.

DE BENEDICTIONE ABBATIS.

IN primis benedicendus provideat de mandato Apoſtolico, benedictionem ſibi impendendam Pontifici committente.

Deindè ſtatuta die benedictionis, quæ debet eſſe Dominica, vel feſtiva, tam ipſe Pontifex, quàm Electus convenit, quòd die præcedenti jejunent.

In Eccleſia, ubi benedictio fiet, ornantur duæ capellæ, major pro Pontifice, minor pro Electo. In majori quidem ſuper altari parato, ut eſt moris, erit crux in medio, & ad minùs quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia ſtrata.

Para-

Digitized by Google

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, ſuper quam erit mappa munda, duo candelabra, vaſa ad abluendum manus, cum ſuis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aſperſorio; thuribulum cum navicella, cochleari, & incenſo; ampullæ pro vino, & aqua pro ſacrificio, Calix, hoſtiaria cum hoſtiis.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris tempori & officio Miſſæ convenientis, videlicet, ſandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, ſtola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus paſtoralis, & manipulus.

Item paratur faldiſtorium ornatum pro Pontifice, & tria ſcabella, pro Electo, & duobus Abbatibus Aſſiſtentibus, Miſſale, & Pontificale. Pontifex habeat tres capellanos ad minus, cum ſuperpelliceis, & duos ſcutiferos ad credentiam. In capella verò minore pro Electo, quæ à majori debet eſſe diſtincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris & ſuper illud Miſſale, & Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut ſuprà pro Pontifice numerata ſunt. Et hoc, ſi Abbas benedicendus ſit de mitra. Si verò non ſit de mitra, parantur tantùm paramenta Sacerdotalia; & ultra illa, pluviale album; prope altare ſit credentia minor cum mappa munda, & vaſis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappulæ æqualis menſuræ, factæ ex una canna cum dimidia panni linei ſubtilis; & candelæ octo unius libræ quælibet, quarum quatuor ſuper altare Pontificis, duæ ſuper ejus credentiam, & duæ ſuper altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus; veſtes monaſticæ, ſeu regulares; & pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia ornentur, duo videlicet, videantur argentea, & duo

Digitized by Google

& duo aurea, hinc & inde, insignia Pontificis, & Monasterij, seu electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra pro cujusque gradu, & dignitate.

Adsint duo Abbates Assistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluviali, & mitra, simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Assistentes, & alij, qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt, & Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu altaris Epistolæ præparatum, & ibi de more paratur. Interim etiam Abbates Assistentes sua paramenta prædicta capiunt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris sibi paratum. Electus verò in habitu suo quotidiano medius inter Abbates Assistentes paratos, & mitratos Pontifici cum debitis reverentiis præsentatur, atque eidem mandatum Apostolicum traditur. Quo publicè lecto, per Pontificis notarium Electus genuflectit ante Pontificem, qui surgit, deposita mitra, & super eum dicit orationes sequentes, nisi jam sit professus.

℣. Adjutorium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

DEus indulgéntiæ pater, qui severitátem tuæ districtiónis témperans, indulsísti ne filius portet iniquitátem patris; & qui mira dispensatióne, étiam malis benè utens, tuæ dignatiónis grátiam per eos frequénter operáris, quæsumus cleméntiam tuam, ut huic famulo tuo non obsístat, quòd hábitum religiónis, per nos, tanta, ac tali re indígnos áccipit; sed minístérium, quod extérius per nos exhibétur, tu intériùs per donum Spíritus sancti exequáris.

Digitized by Google

ris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

DEus, qui per coætérnum Filium tuum cuncta creásti, quique mundum peccátis inveterátum per mystérium sanctæ Incarnatiónis ejus renováre dignátus es, te súpplíciter exorámus, ut ejúsdem Dómini nostri grátia, super hunc famulum tuum abrenuntiatiónem sæculi profiténtem cleménter respícere dignéris; per quam in spíritu suæ mentis renovátus, véterem hóminem cum áctibus suis éxuat; & novum, qui secúndùm Deum creátus est, indúere mereátur. Per eúmdem Christum Dóm nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

DOmine Jesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quæsumus cleméntiam tuam, ut hunc famulum tuum à carnálibus desidériis abstráctum, per iter disciplínæ regulàris dedúcas, & qui peccatóres vocáre dignátus es, dicens, Veníte ad me omnes, qui laborátis, & oneráti estis, & ego vos reficiam; præsta ut hæc vox invitatiónis tuæ ita in eo convalésc at, quátenus peccatórum ónera depónens, & quàm dulcis es gustans, tua refectióne sustentári mereátur. Et sicut attestári de óvibus tuis dignátus es, agnósce eum inter oves tuas; ut ipse te agnóscat, & aliénum non sequátur, sed te; neque áudiat vocem aliórum, sed tuam, qua dicis, Qui mihi minístrat, me sequátur. Qui vivis, & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculôrum. ℟. Amen.

O rémus.

SAncte Spíritus, qui te Deum, ac Dóminum mortálibus revelâre dignátus es, imménsam tuæ pietátis grátiam postulámus; ut, sicut ubi vis, spiras, sic

Digitized by Google

ſic & huic famulo tuo affectum devotiónis indúlgeas. Et quóniam tua ſapiéntia eſt cónditus, tua quoque providéntia gubernétur. Quem juxta tibi conſuétam grátiam únctio tua de ómnibus dóceat; & per interceſſiónem Sancti N. quem præcípuum hujus ſanctæ inſtitutiónis legiſlatórem dediſti, nec non, & aliórum Sanctórum, ad quorum nómina profeſſiónem facit, eum à vanitáte ſæculi veráciter convérte. Et ſicut es ómnium peccatórum remíſſio, ita depriméntes impietátis colligatiónes in eo diſſólve; & ad obſervántiam hujus ſancti propóſiti fac eum ita certátim fervére, ut in tribulatiónibus & angúſtiis, tua indeficiénti conſolatióne váleat reſpiráre; ut juſtè, & piè, per veram humilitátem, atque obediéntiam in fratérna charitáte fundátus, quod, te donánte, hódiè promíttit, felíci perſeverántia cómpleat. Quod ipſe præſtáre dignéris, qui cum Deo Patre, ſanctóque unigénito Filio ejus Dómino noſtro Jeſu Chriſto, vivis, & gloriáris Deus, per infinita ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè benedicuntur veſtes, quæ novæ afferuntur, & tenentur per unum ex miniſtris Electi coram Pontifice, qui ſtans ſine mitra, dicit.

Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

DOmine Jeſu Chriſte, qui tégumen noſtræ mortalitátis indúere dignátus es, obſecrámus imménſam tuæ largitátis abundántiam, ut hoc genus veſtiménti, quod ſancti Patres ad innocéntiæ, vel humilitátis indícium abrenuntiántes ſæculo ferre ſanxérunt, tu ita bene ✠dícere dignéris, ut hic famulus tuus, qui hoc indútus fúerit veſtiménto, te quoque indúere mereátur. Qui vivis, & regnas Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Et

Digitized by Google

Et aſpergit veſtes cum aqua benedicta. Poſt hæc Pontifex ſedet cum mitra, & exuit Electum veſte ſæculari, dicens:

EXuat te Dóminus véterem hóminem, cum áctibus ſuis.

Et mox induit illum habitum monaſticum, dicens:

INduat te Dóminus novum hóminem, qui ſecúndùm Deum creátus eſt, in juſtítia, & ſanctitáte veritátis.

Tunc, depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit.

O rémus.

DEus miſéricors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, ſine quo nihil boni inchoátur, nihílque boni perficitur; adſint noſtris humíllimis précibus tuæ pietátis aures; & hunc famulum tuum, cui in tuo ſancto nómine hábitum ſacræ religiónis impónimus, à mundi impedimento, vel ſæculári deſidério defende; & concéde ei, ut in hoc ſancto propóſito devótus perſíſtere, & remiſſióne peccatórum percépta, ad electórum tuórum váleat pervenire conſórtium. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ... Amen.

Quibus dictis, ſedet Pontifex, & imponitur ſibi mitra; & Electus, profeſſionem emiſſurus, junctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus dicit:

SUſcipe me Dómine ſecúndùm elóquium tuum, & vivam; & non confúndas me ab expectatióne mea.

Circumſtantibus, vel Monachis, ſi ſit in ſuo Monaſterio reſpondentibus.

SUſcépimus, Deus, miſericórdiam tuam, in médio templi tui.

℣. **Glória Patri, & Fílio, & Spíritui ſancto.**

℟. Sicut

℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculórum. Amen.

Et hoc ter, tam per Electum quàm per circumstantes, repetitur. Deinde Electus ante altare & Pontificem se prosternit in terram; & dicuntur sequentes Psalmi per Pontificem sedentem cum mitra, circumstantibus respondentibus. Psalmus 47.

MAgnus Dóminus, & laudábilis nimis:* in civitáte Dei nostri; in monte sancto ejus.

Fundátur exultatióne univérsæ terræ mons Sion: * látera Aquilónis, cívitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur: * cùm susc ípiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt: * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt: * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis: * in spíritu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitáte Dñi virtútum, in civitáte Dei nostri: * Deus fundávit eam in ætérnū.

Suscépimus Deus misericórdiam tuam: * in médio templi tui.

Secúndùm nomen tuum Deus, sic & laus tua in fines terræ: * justítia plena est déxtera tua.

Lætétur mons Sion, & exúltent filiæ Judæ: * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, & complectímini eam: * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus, * & distribúite domos ejus: ut enarrétis in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, & in sæculum sæculi: * ipse reget nos in sæcula.

Glória Patri. Sicut erat &c.

Psalmus 50. Miserére mei Deus: * secúndùm magnam

gnam misericórdiam tuam, &c. Et totus dicitur cum Glória Patri, ut infrà habetur. pag. 106.

Psalmus 132.

Ecce quàm bonum, & quàm jucúndum: * habitáre fratres in unum.

Sicut unguéntum in cápite: * quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Quod descéndit in oram vestiménti ejus: * sicut ros Hermon, qui descéndit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictiónem: * & vitam usque in sæculum.

Glória Patri. Sicut erat, &c.

Quibus finitis, Pontifex depósita mitra, surgit, & dicit: Pater noster.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

℣. Salvum fac servum tuum, Dómine.

℟. Deus meus sperántem in te.

℣. Mitte ei, Dómine, auxílium de sancto.

℟. Et de Sion tuére eum.

℣. Nihil proficiat inimícus in eo.

℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, qui non vis mortem peccatóris, sed per pœniténtiam, & emendatiónem, vitam semper inquíris; te supplíciter deprecámur, ut huic famulo tuo sæculáribus áctibus renuntiánti, largè tuæ pietátis grátiam infúndere dignéris; quátenus castris tuis insértus, ita tibi militándo, statum vitæ præséntis percúrrere váleat; ut bravium ætérnæ remuneratiónis, te donánte, percípiat. Per Christum Dóminũ nostrum. ℟. Amen.

His

His dictis, ſedet Pontifex, & mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens profeſſionem, ex præſcripto cujuſque congregationis, in charta ſcriptam, quam in manibus tenet, & legit.

Qua lecta, ponit chartam ipſam ſuper altare; & iterùm, ut priùs, genuflectit coram Pontifice incipiente, & ſchola proſequente Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, à templo ſancto tuo, quod eſt in Jerúſalem. ton. 8.

Qua dicta, Pontifex adhuc cum mitra ſedens accipit eum in congregationem, & ſocietatem aliorum Monachorum ſui ordinis, dicens:

OMnes quamvis per grátiam baptíſmi, fratres ſimus in Chriſto, & unum patrem habeámus in cælo, ſi ejus præcéptis, prout póſſumus, obséquimur, procul dúbio tunc máximè unímur, quando oratiónibus, & beneficiis ínvicem nos copulámus; quemádmodum in primitíva Eccléſia ſancti Patres, quibus cor unum, & ánima una erat, fecíſſe legúntur, quórum plures Chriſti amóre mente accénſi, poſſeſſiónes, & facultátes rerum vendéntes, congregátis in unum prétiis, ad Apóſtolos ferébant gaudéntes. Quæ Apóſtoli accipiéntes, tribuébant ómnibus, prout opus erat. Sicque iſte nihilóminus, Deo inſpiránte, eórum exémplo commónitus, religiosórum órdinis ſancti N. optat conjúngi conſórtiis. Idcírcò damus ei commúnem ſocietátem vivéndi cum illis, quantùm à Dómino póſſumus promeréri, & noſtrum eſt largíri; quátenùs cum eléctis à remuneratóre ómnium bonórum váleat præmia repromíſſa percípere, præſtánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum Patre, & Spíritu ſancto, vivit & regnat Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Quo dicto, Pontifex, & omnes Monachi præſentes, recipiunt eum ad oſculum pacis.

Deindè

Digitized by Google

Deindè Electus vadit ad capellam ſuam, in qua paratur amictu, alba, cingulo, & ſtola in modum Presbyteri, ac pluviali; & aſſociatus medius inter duos Abbates indutos ſuperpelliceo, ſtola, pluviali, & mitra ſimplici, ſi benedicendus ſit de mitra, aliàs inter priorem, & ſeniorem, aut duos ſeniores religioſos, ſui ſi adſunt, aut alterius monaſterij indutos ſuperpelliceo, & pluviali, ducitur ad Pontificem in faldiſtorio ante altare ſedentem, cui, depoſito bireto, ſe humiliter inclinans facit reverentiam: Aſſiſtentes etiam, detectis capitibus illa inclinantes, Pontificem venerantur. Tum ſedent omnes eo ordine, prout in conſecratione Epiſcopi ſuprà dictum eſt. Et, poſtquam parùm quieverint, ſurgunt omnes, capitibus detectis, & ſenior Aſſiſtentium, ſtans detecto capite verſus ad Pontificem dicit, **Adeſt**, &c. ut infrà.

DE BENEDICTIONE

Abbatis auctoritate Apoſtolica.

ADeſt, Reverendiſſime Pater, Eléctus monaſtérij N. órdinis ſancti N. diœcéſis N. quem ad veſtram Reverendiſſimam Paternitátem, ex parte convéntus ejúſdem monaſtérij dúximus præſentándum, humíliter poſtulántes à vobis, ut ipſum in Abbátem dicti Monaſtérij, Auctoritáte Apoſtólica vobis commíſſa, dignémini ordináre.

Pontifex interrogat eos, dicens: **H abétis mandátum Apoſtólicum?** Reſpondet ille. **H abémus.** Pontifex dicit: **L egátur.**

Tunc notarius Pontificis accipiens mandatum à præſentante, illud legit à principio uſque ad finem. Interim omnes ſedent, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit: **D eo grátias.**

Vel ſi benedictio fit vigore litterarum Apoſtolicarum,

Digitized by Google

carum, per quas etiam juramenti receptio committitur, litteris lectis, antequàm Pontifex aliquid dicat, Electus de scabello suo veniens, coram Pontifice genuflectit, & legit juramentum de verbo ad verbum, juxta formam juramenti prout infrà.

EGO N. Electus Monastérij N. órdinis sancti N. diœcésis N. ab hac hora in ánteà fidélis, & obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Eccléſiæ, & Dómino nostro Dómino N. Papæ N. suísque succeſsóribus canónicè intrántibus. Non ero in consílio, aut consénsu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum: seu capiántur mala captióne; aut in eos violénter manus quomodólibet ingerántur; vel injúriæ áliquæ inferántur quovis quæsíto colóre. Consílium verò, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu lítteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, & Regália sancti Petri adjútor eis ero ad retinéndum, & defendéndum, salvo meo órdine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólicæ sedis in eúndo, & redeúndo honorificè tractábo, & in suis necessitátibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, & auctoritátem Sanctæ Románæ Eccléſiæ, Dómini nostri Papæ, & succeſsórum prædictórum, conserváre, defendere, augére, & promovére curábo. Neque ero in consílio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eándem Románam Eccléſiam áliqua siníſtra, vel præjudiciália personárum, juris, honóris, státus, & potestátis eórum machinéntur. Et, si tália à quibuscúmque tractári, vel procurári nóvero, impédiam hoc pro posse: & quantò cítiùs pótero, significábo eídem Dómino nostro, vel álteri, per quem possit ad ipsíus notítiam pervenire. Régulas sanctórum Patrum, decréta, ordinatiónes, seu dispositiónes, reservatiónes, provisiónes, & mandáta Apostólica,

Digitized by Google

lica, totis viribus observábo, & faciam ab áliis observári. Hæréticos, schismáticos, & rebélles eidem Dómino nostro, vel successóribus prædictis pro posse persequar, & impugnábo. Vocátus ad synodum, véniam, nisi præpéditus fuero canónica præpeditióne. Possessiónes verò ad Monastérium meum pertinéntes non vendam, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, étiam cum consénsu Conventus monastérij mei, inconsúlto Románo Pontífice. Et si ad áliquam alienatiónem devénero, pœnas in quadam super hoc édita constitutióne conténtas, eo ipso incúrrere volo.

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suum librum Euangeliorum apertum tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, Electo dicente:
Sic me Deus ádjuvet, & hæc sancta Dei Euangélia.

Et textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Pontifex: D eo grátias.

Deindè Electo & Assistentibus sedentibus Pontifex intelligibili voce legit sequens examen.

ANtíquia sanctórum Patrum institútio docet, & præcipit, ut is, qui ad régimen animárum elígitur, examinári, & interrogári débeat, de divérsis caulis, & móribus, quæ huic regímini cóngruunt, ac necessária sunt. Eádem ígitur auctoritáte, te, frater chariſſime, interrogámus.

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propósitum, & sancti N. régulam observáre, tibíque subjéctos, ut idípsum faciant, diligénter instrúere?

Respondet Electus, Volo.

Assúrgens, detecto capite, ad istam, & ad omnes alias responsiones sequentes: Respondet, Volo.

Digitized by Google

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperáre, & quantum adjuvánte Dómino, póteris, ad omne bonum commutáre? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis castitátem, sobrietátem, humilitátem, & patiéntiam, cum Dei adjutório, in te ipso custodíre, súbditósque tuos tália docére? ℟. Volo.

Interrogatio.

Vis res monastérij tibi commissi fidéliter custodíre, & in usus Eccléſiæ, fratrum, páuperum, & peregrinórum distribúere? ℟. Volo.

Interrogatio,

Vis sanctæ matri Eccléſiæ Románæ, ac Sanctíſſimo Dómino nostro N. summo Pontifici, ejúsque succeſſóribus fidem, subjectiónem, obediéntiam, & reveréntiam devótè, & fidéliter per ómnia perpétuò exhibére? ℟. Volo.

Si verò benedicendus exemptus non eſt, neque auctoritate Apoſtolica, ſed ab ordinario ſuo Pontifice benedicitur, poſt prædictas omnes interrogationes ſubjungitur etiã ſequens, quæ aliàs omittitur, quando benedicendus eſt ab ordinaria juriſdictione exemptus.

Interrogatio.

Vis sanctæ Eccléſiæ N. nominando Eccleſiam Patriarchalem, Metropolitanam, ſeu Cathedralem, cujus Prælati juriſdictioni Electus Abbas, ſeu ejus monaſterium ſubjecti exiſtunt.

Mihíque ejúsdem Patriárchæ vel Archiepíſcopo, & meis ſucceſſóribus fidem, ſubjectiónem, obediéntiam, & reveréntiam devótè, & fidéliter perpétuò exhibére? ℟. Volo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apoſtolica, ab alio, quàm ordinario ſuo Pontifice benedicitur, Pontifex benedictionem ei impenſurus, loco interrogationis proximè

Digitized by Google

mè positæ, & illa omissa, sequentem subjungit, dicens:

Vis sanctæ Ecclésiæ N. nominando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralem, cujus Pontificis jurisdictioni Electus Abbas, seu ejus monasterii subjecti existunt, illiúsque Patriarchæ, aut Archiepiscopo, vel Episcopo, ac suis successoribus fidem, subjectiónem, obediéntiam, & reveréntiam, devótè, & fidéliter perpétuò exhibére? ℟. Volo.

Subjungit Pontifex.

Hæc ómnia, & cætera bona tríbuat tibi Dóminus, & custódiat te, atque corróboret in omni bonitáte. ℟. Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus oscúlatur ejus manum. Deindè depósita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad altare, facit Confessionem, Electo à sinistris sibi respondente. Qua finita, Pontifex ascendens ad altare, oscúlatur illud, & Euangelium in missa dicendum; atque incensat altare more solito; deindè accedit ad sedem suam; & procedit in Missa usque ad Allelúia, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè. Si verò Missa legitur, oscúlato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta leguntur in altari. Electus verò vadit cum Assistentibus ad capellam suam; ubi depósito pluviali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos ante Missam. Tum accipit crucem pectoralem; & aptatur ei stola, ut ab humeris dependeat; deindè sumit tunicellam, dalmaticam, planetam, & manipulum; & hoc, si ex privilegio mitrâ uti possit; qua si uti sibi licet, & priùs sit professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, & dicere Psalmum, Quàm dilécta, &c. ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta, cujus loco accipit pluviale; ante inchoationem officij, eo tempore, quo Pontifex eum benedicturus

Digitized by Google

Pontificalia paramenta recipit. Si verò non sit de mitra, depositò pluviali, & retentâ stolâ, in modum Presbyteri, accipit planetam tantùm. Quâ indutus, stans in altari suo medius inter Assistentes, prosequitur Missam usque ad Allelúia, si dicitur; sivè ultimum versum Tractus vel Sequentiæ exclusivè. Et cùm dicit, Dóminus vobíscum, non se debet ad populum vertere. Missâ dicitur de die cum Collecta pro Electo sub uno Per Dóminum, cum Collecta diei per Pontificem.

Oratio.

COncéde, quæsumus, Dómine, huic famulo tuo, ut prædicándo, & exercéndo quæ recta sunt, per exémplum bonórum óperum ánimos suórum instruat subjectórum; & ætérnæ remuneratiónis mercédem à te piíssimo Pastóre percípiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Electus verò, dicit Orationem.

CONcéde, quæsumus, Dómine, mihi famulo tuo, ut prædicándo, & exercéndo quæ recta sunt, per exémplum bonórum óperum ánimos meórum instruam subjectórum; & ætérnæ remuneratiónis mercédem à te piíssimo Pastóre percípiam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, si Allelúia, est dicendum, alioquin dicto etiam Tractu, vel Sequentia usque ad ultimum versum exclusivè, Pontifex sedet cum mitra in faldistorio suo ante altare, & ante eum reducitur Electus per Assistentes; &, facta Pontifici reverentia, ut priùs, surgit Pontifex, & genuflexus cum mitra procumbit in faldistorio suo. Assistentes genuflectunt ante scabella,

Digitized by Google

bella. Electus verò ad sinistram Pontificis prosternit se. Tunc cantores incipiunt, choro respondente, vel, si non sint cantores & chorus; dicit Pontifex, cæteris sibi respondentibus, Antiphonam. ton 4.

Ne reminiscáris, Dómine, delícta nostra, vel paréntum nostrórum; neque vindíctam sumas de peccátis nostris, Dómine Deus noster.

Psalmus 6.

DOmine ne in furóre tuo árguas me: * neque in ira tua corrípias me.

Miserére mei Dómine, quóniam infirmus sum: * sana me Dómine, quóniam conturbáta sunt ossa mea.

Et ánima mea turbáta est valdè: * sed tu Dómine úsquequo?

Convértere Dómine, & éripe ánimam meam: * salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui: * in inférno autem quis confitébitur tibi?

Laborávi in gémitu meo, lavábo per síngulas noctes lectum meum: * lácrymis meis stratú meum rigábo.

Turbátus est à furóre óculus meus: * inveterávi inter omnes inimícos meos.

Discédite à me omnes qui operámini iniquitátem: * quóniam exaudívit Dóminus vocem fletus mei.

Exaudívit Dóminus deprecatiónem meam: * Dóminus oratiónem meam suscépit.

Erubéscant, & conturbéntur veheménter omnes inimíci mei: * convertántur, & erubéscant valdè velóciter.

Glória Patri. Sicut erat, &c.

Psalmus 31.

BEáti, quorum remíssæ sunt iniquitátes: * & quorum tecta sunt peccáta.

Beátus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum: * nec est in spíritu ejus dolus.

Quóniam tácui, inveteravérunt ossa mea: * dum clamárem tota die.
Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua: * convérsus sum in ærúmna mea, dum configitur spina.
Delictum meum cógnitum tibi feci: * & injustítiam meam non abscóndi.
Dixi, Confitébor advérsum me injustítiam meam Dómino: * & tu remisísti impietátem peccáti mei.
Pro hac orábit ad te omnis sanctus: * in témpore opportúno.
Verúmtamen in dilúvio aquárum multárum: * ad eum non approximábunt.
Tu es refúgiu meum à tribulatióne, quæ circúmdedit me: * exultátio mea, érue me à circumdántibus me.
Intelléctum tibi dabo, & ínstruam te in via hac, qua gradiéris: * firmábo super te óculos meos.
Nolíte fieri sicut equus, & mulus: * quibus non est intelléctus.
In camo, & fræno maxíllas eórum constrínge: * qui non appróximant ad te.
Multa flagélla peccatóris: * sperántem autem in Dómino misericórdia circúmdabit.
Lætámini in Dómino, & exultáte justi: * & gloriámini omnes recti corde.
Glória Patri. Sicut erat, &c.

Psalmus 37.

Domine ne in furóre tuo árguas me: * neque in ira tua corrípias me.
Quóniam sagíttæ tuæ infixæ sunt mihi: * & confirmásti super me manum tuam.
Non est sánitas in carne mea à facie iræ tuæ: * non est pax óssibus meis à facie peccatórum meórum.
Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput meum: * & sicut onus grave gravátæ sunt super me.

Putrué-

Digitized by Google

Putruérunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ: * a facie insipiéntiæ meæ.

Miser factus sum & curvátus sum usque in finem: * tota die contristátus ingrediébar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusiónibus: * & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliátus sum nimis: * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne desidérium meum: * & gémitus meus a te non est abscónditus.

Cor meum conturbátum est, dereliquit me virtus mea: * & lumen oculórum meórum, & ipsum non est mecum.

Amici mei, & próximi mei: * advérsum me appropinquavérunt, & stetérunt.

Et qui juxta me erant, de longè stetérunt: * & vim faciébant, qui quærébant ánimam meam.

Et qui inquirébant mala mihi locúti sunt vanitátes: * & dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam: * & sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non áudiens: * & non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te Dómine sperávi: * tu exáudies me Dómine Deus meus.

Quia dixi, Nequándo supergáudeant mihi inimíci mei: * & dum commoventur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus sum: * & dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo: * & cogitábo pro peccáto meo.

Inimici autem mei vivunt, & confirmáti sunt super me: * & multiplicáti sunt qui odérunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahébant mihi: * quóniam sequébar bonitátem.

Digitized by Google

Ne derelínquas me Dómine Deus meus: * ne discésseris à me.
Inténde in adjutórium meum: * Dómine Deus salútis meæ.
Glória Patri. Sicut erat, &c. Psalmus 50.
Miserêre mei Deus: * secúndùm magnam misericórdiam tuam.
Et secúndùm multitúdinem miseratiónum tuárum: * dele iniquitátem meam.
Ámpliùs lava me ab iniquitáte mea: * & à peccáto meo munda me.
Quóniam iniquitátem meam ego cognósco: * & peccátum meum contra me est semper.
Tibi soli peccávi, & malum coram te feci: * ut justificéris in sermónibus tuis, & vincas cùm judicáris.
Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum: * & in peccátis concépit me mater mea.
Ecce enim veritátem dilexísti: * incérta, & occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.
Aspérges me hyssópo, & mundábor: * lavábis me, & super nivem dealbábor.
Auditui meo dabis gáudium & lætítiam: * & exultábunt ossa humiliáta.
Avérte faciem tuam à peccátis meis: * & omnes iniquitátes meas dele.
Cor mundum crea in me Deus: * & spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.
Ne projícias me à facie tua: * & Spíritum sanctum tuum ne áuferas à me.
Redde mihi lætítiam salutáris tui: * & spíritu principáli confirma me.
Docébo iníquos vias tuas: * & ímpij ad te converténtur.
Líbera me de sanguínibus Deus, Deus salútis meæ: * & exultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine lábia mea apéries :* & os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluísses sacrificium, dedíssem útique: * holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribulátus : * cor contrîtum & humiliátum Deus non despícies.

Benígnè fac Dómine in bona voluntáte tua Sion : * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrificiũ justítiæ, oblatiónes, & holocáusta : * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Glória Patri. Sicut erat, &c.

Psalmus 101.

DOmine exáudi oratiónem meam : * & clamor meus ad te véniat.

Non avértas faciem tuam à me: * in quacúmque die tríbulor, inclína ad me aurem tuam.

In quacúmque die invocávero te : * velóciter exáudi me.

Quia defecérunt sicut fumus dies mei: * & ossa mea sicut crémium aruérunt.

Percússus sum ut fœnum, & áruit cor meum: * quia oblítus sum comédere panem meum.

A voce gémitus mei: * adhæsit os meum carni meæ.

Símilis factus sum pellicáno solitúdinis : * factus sum sicut nyctícorax in domicílio.

Vigilávi : * & factus sum sicut passer solitárius in tecto.

Tota die exprobrábant mihi inimíci mei: * & qui laudábant me, advérsum me jurábant.

Quia cinerem tamquam panem manducábam : * & potum meum cum fletu miscébam.

A facie iræ & indignatiónis tuæ : * quia élevans allisísti me.

Dies mei sicut umbra declinavérunt: * & ego sicut fœnum árui.

Digitized by Google

Tu autem Dómine in ætérnum pérmanes: * & memoriále tuum in generatiónem, & generatiónem.

Tu exúrgens miseréberis Sion: * quia tempus miseréndi ejus, quia venit tempus.

Quóniam placuérunt servis tuis lápides ejus: * & terræ ejus miserebúntur.

Et timébunt gentes nomen tuum Dómine: * & omnes reges terræ glóriam tuam.

Quia ædificávit Dóminus Sion: * & vidébitur in gloria sua.

Respéxit in oratiónem humílium: * & non sprevit precem eórum.

Scribántur hæc in generatióne áltera: * & pópulus, qui creábitur, laudábit Dóminum.

Quia prospéxit de excélso sancto suo: * Dóminus de cælo in terram aspéxit.

Ut audíret gémitus compeditórum: * ut solveret filios interemptórum.

Ut annúntient in Sion nomen Dómini: * & laudem ejus in Jerúsalem,

In conveniéndo pópulos in unum: * & reges ut serviant Dómino.

Respóndit ei in via virtútis suæ: * paucitátem diérum meórum núntia mihi.

Ne révoces me in dimídio diérum meórum: * in generatiónem, & generatiónem anni tui.

Initio tu Dómine terram fundásti: * & ópera mánuum tuárum sunt cæli.

Ipsi períbunt, tu autem pérmanes: * & omnes sicut vestiméntum veteráscent.

Et sicut opertórium mutábis eos, & mutabúntur: * tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filij servórum tuórum habitábunt: * & semen eórum in sæculum dirigétur.

Glória Patri. Sicut erat. &c.

Psal-

Digitized by Google

Psalmus 129.

DE profúndis clamávi ad te Dómine: * Dómine exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes, * in vocem deprecatiônis meæ.

Si iniquitátes obsérváveris Dómine: * Dómine quis sustinêbit?

Quia apud te propitiátio est: * & propter legem tuam sustínui te Dómine.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus: * sperâvit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem, * speret Israël in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia: * & copiósa apud eum redémptio.

Et ipse rédimet Israël, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Glória Patri. Sicut erat, &c.

Psalmus 142.

DOmine exáudi oratiónem meam, áuribus pércipe obsecratiónem meam: * in veritáte tua exáudi me in tua justítia.

Et non intres in judícium cum servo tuo: * quia non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus ánimam meam: * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscúris sicut mórtuos sæculi: * & anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis: * & in factis manuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te: * ánima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóciter exáudi me Dómine: * defécit spíritus meus.

Digitized by Google

N on avértas fáciem tuam à me: * & símilis ero descendéntibus in lacum.

A udítam fac mihi manè misericórdiam tuam: * quia in te sperávi.

N otam fac mihi viam in qua ámbulem: * quia ad te levávi ánimam meam.

E ripe me de inimícis meis, Dñe ad te confúgi: * doce me facere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

S píritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam: * propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me in æquitáte tua.

E dúces de tribulatióne ánimam meam: * & in misericórdia tua dispérdes omnes inimícos meos.

E t perdes omnes, qui tríbulant ánimam meam: * quóniam ego servus tuus sum.

G lória Patri. S icut erat, &c.

Deindè repetitur Antiphona. N e reminiscáris Dómine, &c. suprà ante Psalmos posita. Et subjunguntur immediatè Litaniæ, quæ habentur in ordinatione Subdiaconi. pag. 28. Cumque in iis dictum fuerit.

U t ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Surgit ab accubitu Pontifex, & in manum sinistram accipit baculum pastoralem, & conversus ad Electum, dicit:

U t hunc præséntem Eléctum bene✠ dícere dignéris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deindè dicit:

U t hunc præséntem Eléctum bene✠ dícere, & sancti✠ ficáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Producendo singulis vicibus super Electum manu dextera signum crucis; & mox redit ad accubitum, & perficiuntur Litaniæ, quibus finitis, Pontifex depositâ

ta mitra, surgit, & stans versus ad Electum prostratum manentem, dicit:

Pater noster.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. Salvum fac servum tuum, Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Mitte ei, Dómine, auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére eum.
℣. Hic accípiet benedictiónem à Dómino.
℟. Et misericórdiam à Deo salutári suo.
℣. Memor esto congregatiónis tuæ.
℟. Quam possedísti ab inítio.
℣. Dóminus custódiat introítum tuum, & éxitum tuum.
℟. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.
℣. Dóminus custódiat te ab omni malo.
℟. Custódiat ánimam tuam Dóminus.
℣. Dómine Deus virtútum convérte nos.
℟. Et osténde faciem tuam, & salvi érimus.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

COncéde, quæsumus, omnípotens Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum; & hunc famulum tuum, quem ad régimen animárum elígimus, grátiæ tuæ dono prosequere; ut, te largiénte, cum ipsa tibi nostra electióne placeámus. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen. Orémus.

CUnctórum bonórum institútor Deus, qui per Móysen famulum tuum, ad gubernándas Ecclésias præpósitos instituísti, tibi súpplices fúndimus preces, teque devótis méntibus exorámus; ut hunc famulum tuum, quem commúnis eléctio famulórum tuó-

rum

rum Abbátem óvium tuárum esse constítuit, protectiónis tuæ grátia munire dignéris; sicque régere súbditos, commendatásque oves concédas, ut cum illis ómnibus regna cælórum adipiscátur; quátenùs te, Dómine, opitulánte, Apostólicis júgiter fultus doctrínis, centésimo cum fructu lætus intróeat portas paradísi; atque à te, Dñe, collaudánte audíre mereátur, Euge serve bone, & fidélis, quia súper pauca fuísti fidélis, súper multa te constituã, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipse præstáre dignéris, qui vivis, & regnas Deus.

Tum surgit Electus, & ante Pontificem genuflectit, & Pontifex, extensis manibus ante pectus, dicit.

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursùm corda. ℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum, & salutáre nos tibi semper, & ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, Affluéntem spíritum tuæ bene ✠ dictiónis súper hunc famulum tuum nobis orántibus, propítius infunde.

Hìc Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis non disjunctis, super caput Electi; & eas sic tenet, dicens:

U t qui per nostræ manus impositiónem hódie Abbas constitúitur, sancti ✠ ficatióne tua dignus, à te eléctus permáneat; & numquam póstmodum à tua grátia seperétur indignus.

Hìc Pontifex amovet manus de capite Electi, ac eas ante pectus extensas tenens, dicit:

S uscípiat, te Dómine largiénte, hódiè in bono ópere perseverántiam, in advérsis constántiam, in tribulatiónibus toleránciam, in jejúniis desidérium, in impietátibus misericórdiam, in humilitate principátum, in

su-

superbia ódium, in fide dilectiónem, in doctrína pervigilántiam, in castitáte continéntiam, in luxúria abstinéntiam, in varietátibus moderatiónem, in móribus doctrínam: te tribuénte, Dómine, talis in hoc minístério persevéret, qualis Levíta eléctus ab Apóstolis Sanctus Stéphanus méruit perdurare: totam ab hac die mundánam conversatiónem despíciat; tua Dómine bene ✠ dictióne largiénte, contémnat præséntia, díligat cæléstia, desíderet sempitérna: sit exémplum & forma justítiæ, ad gubernándam regendámque Eccléstam tuam fidéliter; ut speculátor idóneus inter suos collégas semper efficiátur. Sit magni consílij, indústria censúræ, & efficácia disciplínæ: ita, te Dómine tribuénte, in ómnibus mandátis tuis sine reprehensióne tibi mundo corde sérviens, ut ad bravium supérnæ vocatiónis, multiplicáto fœnore: cum centésimo fructu, coronáque justítiæ, ad cæléstium thesaurórum dona tua pervéniat.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quòd à circumstantibus intelligi possit.
Præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, & Spíritu sancto vivit & regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.
Deinde dicit.

O rémus.

DEus, cui omnis potéstas, & dignitas famulátur, da huic famulo tuo prósperum suæ dignitátis effectum, in qua semper te tímeat, tibíque júgiter placére conténdat. Per Christum Dñm nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

OMnium, Dómine, fons bonórum, justorúmque provéctuum munerátor, tríbue quæsumus huic famulo tuo, adéptam benè gérere dignitátem; & à te sibi præstitam bonis opéribus comprobáre. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O ré-

Digitized by Google

Orémus.

FXáudi Dómine, preces noſtras, quas in conſpéctu tuæ majeſtátis ſuper hunc famulum tuum fundimus, qui vice tui nóminis ad gubernatiónem óvium tuárum ſtatúitur; ut eum reſpícere, & interveniénte beáto N bene ✠ dícere dignéris; & qui ad redemptiónem, & protectiónem noſtram de cælo deſcendíſti, & mundo te verum, & ſummum Paſtórem exhibuíſti, dicens, Ego ſum Paſtor bonus; te invocámus, te ſupplíciter deprecámur, ut huic famulo tuo, quem paſtorális officij culmen ſubíre voluíſti, tua bónitas adſit, & bene ✠ dictio, ómnibus diébus vitæ ſuæ. Prótege eum, Dómine, & defénde ab ómnibus viſibílium, & inviſibílium adverſitátibus inimicórum; dírige greſſus ejus in viam pacis, & juſtítiæ; & largíre tuárum dona virtútum, juſtitiam, temperántiam, fortitúdinem, prudéntiam, charitátem, ſobrietátem, patiéntiam, longanimitátem, conſtántiam inſuperábilem, fidem non fictam, ſpem inconcúſſam, mentem devótam, humilitátem perfectam, intelligéntiam rectam, benignitátem, modéſtiam, unanimitátem, pacem, concórdiam, caſtitátem, abſtinéntiam, vigilántiam, diſcretiónem, rectitúdinem, ſciéntiam, pietátem, consílium, & in cunctis áctibus bonis inviolátam perſeveránti am. Aufer, Dómine Jeſu Chriſte, ab eo, quidquid pravum, & diſtórtum eſt, quidquid ſalúti contrárium, quidquid ánimæ nocívum; ſupérbiam, jactántiam, vanam glóriam, elatiónem, & quidquid ad últimum tibi díſplicens eſſe poteſt. Circúmda eum intérius, & extérius tuæ protectiónis auxílio; ut, te defenſóre, ſit tutus; te protegénte, ſecúrus; te docénte, ſcius. Oſténde ei viam, per quam ámbulet; tríbue ei theſaurum ſapiéntiæ, ut ſciat, & hábeat unde nova & vétera próferat. Fac eum in ómnibus tua ſequi veſtígia, & de ſua miniſtratióne gáu-

Digitized by Google

gáudium bonum adipíſci; ut poſt hujus ſæculi excúrſum, cùm ante tribúnal tuum vénerit, cum multíplici fructu animárum, illud ei præmium largiáris cum ómnibus, quos tibi præſentábit, quod fidélibus diſpenſatóribus tuis, pro tuo nómine laborántibus in terris, te promiſiſti datúrum eſſe in cælis. Qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivis, & regnas Deus in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſtea ſedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti, & recipienti regulam, dicens:

ACcipe régulam à ſanctis Pátribus tráditam ad regéndum, cuſtodiendúmque gregem tibi à Deo créditum, quantum Deus ipſe te confortáverit, & fragílitas humána permíſerit. Accipe gregis Domínici patérnam providéntiam, & animárum procuratiónem, & per divînæ legis incedéndo præcépta, ſis ei dux ad cæléſtis hereditátis páſcua, adjuvánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum Patre & Spíritu ſancto vivit, & regnat Deus in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deinde, depoſita mitra ſurgit Pontifex, & ſtans benedicit báculum paſtoralem, ſi non ſit benedictus, dicens.

Orémus.

SUſtentátor imbecillitátis humánæ, Deus, béne✠dic báculum iſtum; & quod in eo extérius deſignátur, intérius in móribus hujus famuli tui, propitiatiónis tuæ cleméntia operétur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè aſpergit illum aqua benedicta. Tum ſedens accipit mitram: & ſtans tradit baculum Abbati coram ſe genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens:

ACcipe báculum paſtorális officij, quem præferas catérvæ tibi commiſſæ; ut ſis in corrigendis

Digitized by Google

dis vitiis piè sæviens; & cùm irátus fúeris, misericórdiæ memor eris.

Deinde, depósita mitra, súrgit Pontifex, & benedícit annulum, si non sit benedíctus, dicens.

Orémus.

CReátor, & conservátor humáni géneris, dator grátiæ spirituális, largítor ætérnæ salútis; tu Dómine, emítte benedi ✠ ctiónem tuam super hunc ánnulum; ut quicúmque hoc sacrosanctæ fidei signo insignítus incésserit in virtúte cæléstis defensiónis, ad ætérnam sibi proficiat salútem. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc aspergit annulum aqua benedícta; sedet cum mitra, & annulum in digitum annularem dexteræ manus Abbatis immittit, dicens.

ACcipe ánnulum, fidei scílicet signáculum; quátenus sponsam Dei, sanctam vidélicet Eccléstam, intemerata fide ornátus, illibátè custódias.

Tum, depósita mitra, súrgit Pontifex, & stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit.

Orémus.

TE omnípotens, & piíssime Dómine, deprecámur, hunc famulum tuum propítius intuére; ut grátia tua auxiliánte, in sua, subjectorúmque conversatióne præcépta sanctæ régulæ efficáciter stúdeat adimplére, ut una cum commísso sibi grege perpétua potiátur beatitúdine. Per Christum Dñm nostrum. ℟. Amen.

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes. Tum súrgens Pontifex accedit ad altare, si Missa legitur: si verò cantatur, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, & ibi prosequitur. Missam usque ad Offertorium, inclusivè.

Abbas autem redit cum Assistentibus ad capellam suam, & ibi in altari suo similiter Missam prosequitur usque ad Offertorium, inclusive; quo dicto, Pontifex

Digitized by Google

tifex sedet ante altare in faldistorio cum mitra, & Abbas ante eum medius inter Assistentes reducitur, & coram eo genuflexus, offert ei duo intorticia accensa, duos panes, & duo barilia vino plena, & Pontificis prædicta recipientis manum reverenter osculatur; deinde surgit Abbas; Pontifex verò lavat manus, & accedit ad altare, ac prosequitur Missam; Abbas verò ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco convenienti; medius inter Assistentes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quæ non proferet.

Pro Abbate benedicto, cum secreta diei sub uno **Per Dóminum,** per Pontificem dicitur

Secreta.

MUnera nostra, quæsumus, Dómine, súscipe placátus; & hunc famulum tuum semper, & ubique misericórditer prótege. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. **Amen.**

Per Abbatem dicitur

Secreta.

MUnera, quæsumus Dómine, súscipe placátus; & me famulum tuum semper, & ubique misericórditer prótege. Per Dñm nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. **Amen.**

Dicta oratione: **Dómine Jesu Christe, qui,** &c. per Pontificem, & Abbatem, Abbas accedit ad altare, ad dexteram Pontificis, & ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati, dicens. **Pax tecum.**

Cui Abbas respondet.

Et cum spíritu tuo.

Et redit ad suum scabellum, & dat pacem Assistenti-

Digitized by Google

ſtentibus ſuis, primum ſeniori, tum alteri, ſingulis dicens: Pax tecum.

Et illi reſpondent:

Et cum ſpíritu tuo.

Deindè poſtquàm Pontifex ſe de Corpore, & Sanguine, (quem totum ſumere debet) communicaverit, & antequàm ſe purificet, communicat Abbatem genuflexum de Corpore tantùm. Tum Pontifex, accepta mitra, lavat manus; & proſequitur Miſſam uſque ad finem. Abbas etiam in ſcabello ſuo Miſſam perficit.

Poſtcommunio, quæ dicitur ſub uno Per Dóminum, tum Poſtcommunione diei per Pontificem.

Poſtcommunio.

HÆc nos commúnio, Dómine, purget à crímine; & hunc famulum tuum benígna pietáte conſervet. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Per Abbatem dicitur

Poſtcommunio.

HÆc nos commúnio, Dómine, purget à crímine; & me famulum tuum benígna pietáte conſérvet. Per Dóm noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Pontifex in fine dat benedictionem ſolemnem, qua data, ſi Abbas eſt de mitra, reponitur faldiſtorium ante medium altaris, & Pontifex cum mitra in eo ſedet. Abbas verò biretum in capite tenens coram eo genuflectit. Tunc Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & benedicit mitram, ſi non ſit benedicta, dicens:

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnípotens, cujus præclára bónitas eſt, & virtus immènſa, à qua omne datum

datum óptimum, & omne donum perfectum, totiúsque decóris ornaméntum, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignáre hanc mitram hujus famuli tui Abbátis cápiti imponéndam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta, deinde sedens cum mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens:

IMpónimus, Dómine, cápiti hujus famuli tui Abbátis gáleam munitiónis, & salútis; quátenus decoráta fácie, & armáto cápite córnibus utriúsque Testaménti terríbilis appáreat adversáriis veritátis; &, te ei largiénte grátiam, impugnátor eórum robústus exístat, qui Móysi famuli tui faciem ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidíssimis tuæ claritátis, ac veritátis córnibus insignísti, & cápiti Aaron Pontíficis tui tiáram impóni jussísti. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra depósita, & eas benedicit, dicens:

Orémus.

OMnípotens creátor, qui hómini ad imáginem tuam cóndito, manus discretióne insignítas, tamquam órganum intelligéntiæ, ad rectè operándum dedísti; quas servári mundas præcepísti, ut in eis ánima dignè portarétur, & tua in eis dignè consecraréntur mystéria, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficare dignáre mánuum hæc tegumenta; ut quicúmque minístrórum tuórum sacrórum Pontificum, his velare manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quàm óperis ei mundítiam, tua misericórdia submínistret. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Deinde, accepta mitra, sedet & imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens:

Circúm-

Digitized by Google

CIrcúmda, Dómine, manus hujus minístri tui mundítia novi hóminis, qui de cælo descéndit, ut quemádmodum Jacob diléctus tuus, pelliculis hœdórum opértis mánibus, patérnam benedictiónem, oblato patri cibo, potúque gratíssimo, impetrávit, sic & iste, oblata per manus suas hóstia salutári, grátiæ tuæ benedictiónem impetráre mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui in similitúdinem carnis peccáti, tibi pro nobis óbtulit semetipsum. ℟. Amen.

Et statim imponit ei annulum. Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem data, posita sunt, prætermittuntur. Tum Pontifex mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit in monasterio Abbatis, ducit illum etiam mitram in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum; & statuens eum in sede prædecessoris sui, & dans ei baculum pastoralem in manu sinistra, dicit.

ACcipe plenam, & liberam potestátem regéndi hoc monastérium, & congregatiónem ejus, & ómnia quæ ad illius regímen intérius & extérius, spirituáliter & temporáliter pertinére noscúntur.

Si verò benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex statuit illum in saldistorio, quo ipse usus est, ante medium altaris posito, dicens.

STa in justítia & sanctitáte, & tene locum à Deo tibi delegátum; potens est enim Deus, ut áugeat tibi grátiam suam.

Et Abbas, si non sit de mitra, biretum sibi ipsi reponit. Deinde Pontifex stans à dexteris Abbatis, versus ad altare, mitra deposita: incipit hymnum, schola, vel clericis prosequentibus.

Te Deum laudámus. ut suprà. 81.

Et manet sine mitra apud sedem usque ad finem hymni.

Dicto

Digitized by Google

Dicto primo versu, surgit Abbas, si sit de mitra, & circuiens per Ecclesiam, associatus à suis Assistentibus cum mitris, benedicit populo: rediens ad sedem, seu faldistorium, in quo sedet, & si sit in suo monasterio, recipit omnes monachos suos ad manus, & oris osculum, qui tamen omnes prius ei reverentiam exhibeant. Si verò non sit de mitra: manet sedens in sede, seu faldistorio, cooperto capite à principio hymni prædicti usque ad illius finem, & recipit omnes monachos suos ad osculum, ut suprà. Finito hymno, Pontifex stans sine mitra, à dextris Abbatis cum mitra, (si sit de mitra, alioquin cum bireto,) sedentis, dicit super eum.

℣. Confirma hoc Deus, * quod operatus es in nobis.

℟. A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

℣. Salvum fac servum tuum, Dómine.

℟. Deus meus sperántem in te.

℣. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

℟. A facie inimíci.

℣. Nihil proficiat inimícus in eo.

℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

EXáudi, Dómine, preces nostras, & super hunc famulum tuum spíritum tuæ bene * dictiónis emítte; ut cæléstí múnere ditátus, & tuæ majestátis grátiam possit acquírere, & benè vivéndi aliis exémplum præbére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

His dictis, Pontifex accepta mitra, vadit ad

Digitized by Google

cornu Euangelij altaris, apud quem ſtant Aſſiſtentes cum mitris. Abbas verò, ſi ſit de mitra, ſurgit cum mitra, & baculo paſtorali, & accedens ante medium altaris, populo ſolemniter benedicit, dicens:

Sit nomen, &c.

Poſteà accedit ad cornu Epiſtolæ altaris, & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, verſus ad Pontificem, dicit cantando.

Ad multos annos.

Si verò non ſit de mitra, omiſſa benenedictione, dicit:

Ad multos annos, ut ſuprà dictum eſt; quo dicto, Pontifex recipit eum ſurgentem ad oſculum pacis. Idem faciunt Aſſiſtentes, qui deindè Abbatem Euangelium ſancti Joannis, **In principio erat Verbum,** &c. dicentem, inter ſe medium ad ejus capellam reducunt, cum mitra, ſi ea utitur, & baculo paſtorali incedentem. Pontifex verò pacis oſculo, ut præmittitur, Abbati dato, dicit ſubmiſſa voce.

Dóminus vobíſcum.

Inítium ſancti Euangélij ſecúndùm Joánnem.

Signat altare, & ſe; & apud ſedem, vel faldiſtorium deponit ſacras veſtes. Quibus depoſitis, Abbas Pontifici, & Aſſiſtentibus, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

DE BENEDICTIONE

Abbatis auctoritate Ordinarij.

BEnedicendus Abbas, ſi non ſit proviſus à ſede Apoſtolica, ſed per Ordinarium ſuum, aut ejus auctoritate benedicitur, die ſtatuto pro ejus benedictione, ordinantur omnia, quæ ſuprà in benedictione Abbatis, auctoritate Apoſtolica, poſita ſunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta; & ſedet cum mitra in faldiſtorio, ante medium altaris

Digitized by Google

taris præparato. Electus verò in ſua capella indutus amictu, alba, cingulo, ſtola, pluviali, ac ſandaliis, ſi illis ex privilegio uti poſſit, & Miſſa legenda ſit, ducitur medius inter duos Abbates Aſſiſtentes, ſuperpelliceo, ſtola, pluviali, & mitra indutos, ſi ſint ad hoc privilegiati, coram Pontifice; cui facta reverentia debita, Electus proſternit ſe in terram ante medium altaris; & Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & incipit, ſchola proſequente Antiphonam ton. 8.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, à templo ſancto tuo, quod eſt in Jerúſalem.

Qua finita, incipit, & dicit cum Aſſiſtentibus uſque ad finem Pſalmum ſequentem; quo incepto, ſedet cum mitra.

Pſalmus 67.

EXúrgat Deus, & diſſipéntur inimíci ejus: * & fúgiant, qui odérunt eum, à facie ejus.

Sicut déficit fumus, deficiant: * ſicut fluit cera à facie ignis, ſic péreant peccatóres à facie Dei.

Et juſti epuléntur, & exúltent in conſpéctu Dei: * & delecténtur in lætítia.

Cantáte Deo, pſalmum dícite nómini ejus: * iter facite ei, qui aſcéndit ſuper occáſum: Dóminus nomen illi.

Exultáte in conſpéctu ejus, turbabúntur à facie ejus; * patris orphanórum, & júdicis viduárum.

Deus in loco ſancto ſuo: * Deus qui inhabitáre facit unius moris in domo.

Qui edúcit vinctos in fortitúdine, * ſimíliter eos, qui exáſperant, qui hábitant in ſepúlchris.

Deus cùm egrederéris in conſpéctu pópuli tui: * cùm pertransíres in deſérto.

Terra mota eſt, étenim cæli diſtillavérunt à facie Dei Sínai; * à facie Dei Iſraël.

Plúviam voluntáriam ſegregábis Deus hereditáti tuæ: * & infirmáta eſt, tu verò perfeciſti eam.

Digitized by Google

Animália tua habitábunt in ea: * paráſti in dulcédine tua páuperi, Deus.
Dóminus dabit verbum euangelizántibus: * virtúte multa.
Rex virtútum diléćti diléćti: * & ſpeciéi domus divídere ſpólia.
Si dormiátis inter médios cleros pennæ colúmbæ deargentátæ, * & poſterióra dorſi ejus in pallóre auri.
Dum diſcérnit cæléſtis reges ſuper eam, nive dealbabúntur in Selmon: * mons Dei, mons pinguis.
Mons coagulátus, mons pinguis: * ut quid ſuſpicámini montes coagulátos?
Mons in quo beneplácitum eſt Deo habitáre in eo: * étenim Dóminus habitábit in finem.
Currus Dei decem míllibus, múltiplex, míllia lætántium: * Dóminus in eis in Sina in ſancto.
Aſcendíſti in altum: cepíſti captivitátem: * accepíſti dona in homínibus.
Etenim non credéntes, * inhabitáre Dóminum Deum.
Benedíctus Dóminus die quotídie: * próſperum iter faciet nobis Deus ſalutárium noſtrórum.
Deus noſter, Deus ſalvos faciéndi: * & Dómini Dómini éxitus mortis.
Verúmtamen Deus confríget cápita inimicórum ſuórum: * vérticem capílli perambulántium in delíctis ſuis.
Dixit Dóminus, ex Baſan convértam, * convértam in profúndum maris.
Ut intingátur pes tuus in ſánguine: * lingua canum tuórum ex inimícis ab ipſo.
Vidérunt ingréſſus tuos Deus, * ingréſſus Dei mei regis mei, qui eſt in ſancto.
Prævenérunt príncipes conjúncti pſalléntibus, * in médio juvenculárum tympaniſtriárum.

In

In Eccléſiis benedícite Deo Dómino, * de fóntibus Iſraël.

Ibi Bénjamin adoleſcéntulus: * in mentis excéſſu.

Príncipes Juda, duces eórum: * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.

Manda Deus virtúti tuæ: * confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis.

A templo tuo in Jerúſalem, * tibi ófferent reges múnera.

Increpa feras arúndinis, congregátio taurórum in vaccis populórum: * ut exclúdant eos, qui probáti ſunt argénto.

Diſſipa gentes, quæ bella volunt, vénient legáti ex Ægypto: * Æthiópia prævéniet manus ejus Deo.

Regna terræ cantáte Deo: * pſállite Dómino.

Pſállite Deo, qui aſcéndit ſuper cælum cæli: * ad oriéntem.

Ecce dabit voci ſuæ vocem virtútis, date glóriam Deo ſuper Iſraël, * magnificéntia ejus, & virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in ſanctis ſuis, Deus Iſraël ipſe dabit virtútem, & fortitúdinem plebi ſuæ, * benedíctus Deus.

Glória Patri. Sicut erat, &c.

Deindè repetitur Antiphona. Tum, depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & ſtans verſus ad Electum, dicit:

℣. Salvum fac ſervum tuum Dómine.

℟. Deus meus ſperántem in te.

℣. Mitte ei, Dómine, auxílium de ſancto.

℟. Et de Sion tuére eum.

℣. Memor eſto congregatiónis tuæ.

℟. Quam poſſedíſti ab inítio.

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

Digitized by Google

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui facis mirabília magna solus, prætende super hunc famulum tuum, & super congregatiónes illi commíssas spíritum grátiæ salutáris; &, ut in veritáte tibi pláceat, perpétuum ei rorem benedictiónis infúnde. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

ACtiónes nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, & adjuvándo prosequere; ut cuncta nostra orátio, & operátio, à te semper incípiat, & per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deinde surgit Electus, & unà cum Assistentibus coram Pontifice genuflectit; & prior Assistentium dicit Pontifici:

ADest Reverendíssime Pater, Eléctus monastérij N. quem ad vestram Reverendíssimam Paternitátem ex parte convéntus ejúsdem monastérij dúximus præsentándũ, humíliter postulántes à vobis, ut ipsum in Abbátẽ dicti monastérij digném ini ordináre.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens:
Scitis illum esse dignum?
℟. Scimus, & testificámur ipsum dignum esse.

Interrogatio.

Fuit ejus eléctio canónicè, & concórditer celebráta?
℟. Fuit.
Pontifex dicit. Deo grátias.

Quo dicto, surgunt omnes, & sedent in suis scabellis, & Pontifex prosequitur examen, dicens. Antíqua sanctórum Patrum &c. & omnia alia fiunt, prout suprà pag. 99. in benedictione Abbatis auctoritate Apostolica posita sunt.

Finito

Digitized by Google

Finito examine, & manu Pontificis per Electum oculata, idem Electus ante Pontificem genuflexus, coram se tenens schedulam scriptam, & suo pendenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis juramentum Pontifici, ordinario suo, præstat in hunc modum.

EGo N. monasterij N. ordinándus Abbas promitto coram Deo, & Sanctis ejus, & hac solémni fratrum congregatióne, fidelitátem, dignámque subjectiónem, obediéntiam, & reveréntiam, matri meæ Eccléſiæ N. nóminando Eccleſiam cujus juriſdictioni ordinariæ ſubjectus exiſtit.

Tibique N. Dómino meo, ejuſdem Eccléſiæ Patriárchæ, vel Archiepiſcopo, aut Epiſcopo, & ſucceſſóribus tuis, ſecúndùm ſacrórum Cánonum inſtitúta, & prout præcipit inviolábilis auctóritas Pontificum Romanórum.

Deinde librum Euangeliorum, quem Pontifex ſuper genua ſua tenet apertum, inferiori parte ejuſdem libri Electo verſa, quem ipſe Electus, ambabus manibus ſupra ſcripturam poſitis, tangit, dicens.

Sic me Deus ádjuvet, & hæc ſancta Dei Euangélia.

Tum ſchedulam ipſam Pontifici tradit; qui illa recepta & mitra depoſita, ſurgit; & facit Confeſſionem, & proceditur in omnibus, & per omnia prout ſuprà ordinatum eſt. pag. 101.

DE BENEDICTIONE Abbatiſſæ.

ELecta in Abbatiſſam, & confirmata, benedici debet in die Dominico, vel aliis, quibus conſecrantur virgines, ſi non eſt priùs conſecrata, & velata; alioquin fieri poteſt qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus Pontificalibus ornamentis, apud altare majus paratum,

Digitized by Google

tum, cum sua credentia, & rebus consuetis procedit in Missa usque ad **Allelúia**, si dicitur; sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè. Interim, Electa in veste sua audiat Missam in choro, quæ dici debet de die, cum Collecta pro Electa, sub uno **Per Dóminum**, & Pontificem celebrantem.

Oratio.

DA, quæsumus, Dómine, huic famulæ tuæ, quam virginitátis honóre dignátus es decoráre, inchoáti óperis consummátum effectum, & ut perfectam tibi ófferat plenitúdinem, initia sua perdúcere mereátur ad finem. Per Dóminum nóstrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, seu Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum versum exclusivè, Pontifex accedit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedet cum mitra. Electa verò è monasterio egressa; associata à duabus matronis senioribus, ac velo ante faciem demisso; Pontifici præsentata, coram eo genuflexa, in manibus habens schedulam scriptam, & suo pendenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis juramentum præstat Pontifici suo ordinario, in hunc modum.

EGo N. monastérij N. ordinánda Abbatissa promítto coram Deo, & Sanctis ejus, & hac solémni sorórum congregatióne, fidelitátem, dignámque subjectiónem, obediéntiam, & reveréntiam, matri meæ Eccléstæ N. nominando Eccleſiam, cujus jurisdictioni ordinariæ subjecta exístit. Tibique N. Dómino meo, ejúsdem Eccléstæ Patriárchæ, vel Archiepíscopo, aut Epíscopo, & succeſſóribus tuis, secúndum sacrórum Canonum institúta, & prout præcipit inviolábilis auctóritas Pontificum Romanórum.

Si verò fuerit exempta, ita præstabit juramentum.

Digitized by Google

Ego N. Monastérii N. órdinis Sancti N. diœcésis N. ab hac hora in ánteà, fidélis, & obédiens ero beáto Petro Apóstolo, Sanctæque Románæ Eccléſiæ, & Dómino nostro Dómino N. súisque succeſſóribus canónicè intrántibus, & tibi, vel pro témpore existénti meæ religiónis Superióri, secúndùm régulam sancti Patris nostri N. & prædícti Ordinis constitutiónes.

Deindè librum Euangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte ejusdem libri Electæ versa, quem ipsa Electa, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, & hæc sancta Dei Euangélia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit, qui surgit cum mitra, & super faldistorium procumbit. Electa verò prosternit se super tapete ad ejus sinistram; & chorus dicat Litanias prout suprà pag. 28. in quibus cùm dictum fuerit, Ut ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastoralem in sinistra tenens, versus ad Electam dicit:

UT hanc præséntem Eléctam bene ✠ dícere dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Deindè dicit:

Ut hanc præséntem Eléctam bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficare dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Tum iterum procumbit, & perficiuntur Litaniæ; quibus finitis, surgit Pontifex, Electa adhuc prostrata manente; & stans versus ad illam, depósita mitra, dicit:

Pater noster, &c.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

Digitized by Google

℣. Salvam fac ancíllam tuam, Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Mitte ei, Dómine, auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére eam.
℣. Hæc accípiet benedictiónem à Dómino.
℟. Et misericórdiam à Deo salutári suo.
℣. Memor esto congregatiónis tuæ.
℟. Quam possedísti ab initio.
℣. Dóminus custódiat introítum tuum, & éxitum tuum.
℟. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.
℣. Dóminus custódiat te ab omni malo.
℟. Custódiat ánimam tuam Dóminus.
℣. Dómine Deus virtútum convérte nos.
℟. Et osténde fáciem tuam, & salvi érimus.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

COncéde, quæsumus, omnípotens Deus, affectui nostro tuæ miseratiónis effectum; & hanc famulam tuam, quam ad régimen animárum elígimus, grátiæ tuæ dono prosequere; ut, te largiénte, cum ipsa tibi nostra electióne placeámus. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen. O rémus.

CUnctórum bonórum institútor Deus, qui per Móysen famulum tuum, ad gubernándas Ecclésias præpósitos instituísti, tibi súpplices fúndimus preces, teque devótis méntibus exorámus; ut hanc famulam tuam, quam commúnis eléctio famulárum tuárum Abbatíssam óvium tuárum esse constítuit, protectiónis tuæ grátia munire digneris; sicque régere súbditas, commendatásque oves concédas, ut cum illis ómnibus regna cælórum adipiscátur; quátenùs te, Dómine,

Digitized by Google

mine, opitulánte, Apostólicis júgiter fulta doctrínis, centésimo cum fructu læta introeat portas paradísi; atque à te, Dñe, collaudánte áudire mereátur, Euge serve bone, & fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, super multa te constítuã, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipse præstáre dignéris, qui vivis & regnas Deus.

His dictis, Electa surgit, & ante Pontificem genuflectit, qui prosequitur, manus ante pectus extensas tenens, dicens:

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursùm corda. ℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum, & salutáre nos tibi semper, & ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, affluéntem spíritum tuæ bene✠dictiónis super hanc famulam tuam nobis orántibus, propítius infunde.

Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis tamen non disjunctis, super caput Electæ; & eas sic tenet, prosequendo.

E t quæ per nostræ manus impositiónem hódie Abbatíssa constitúitur, sancti✠ficatióne tua digna, à te elécta permáneat; & numquam póstmodum à tua grátia seperétur indigna.

Pontifex amovet manus de capite Electæ, prosequens; ante pectus eas extensas tenens.

S uscípiat, te Dómine largiénte, hódiè in bono ópere perseveránti am, in advérsis constántiam, in tribulatiónibus toleránti am, in jejúniis desidérium, in impietátibus misericórdiam, in humilitáte principátum, in supérbia ódium, in fide dilectiónem, in doctrína pervigilánti am, in castitáte continéntiam, in luxúria abstinéntiam, in varietátibus moderatiónem, in móribus

Digitized by Google

doctrinam: te tribuénte, Dómine, talis in hoc ministério persevéret, qualis Levíta electus ab Apóstolis Sanctus Stéphanus méruit perdurâre: totam ab hac die mundánam conversatiónem despíciat; tua Dómine bene ✠ dictióne largiénte, contémnat præsentia, díligat cæléstia, desíderet sempitérna: sit exémplum & forma justítiæ, ad gubernándam regendámque Eccléstam tuam fidéliter; ut speculátrix idónea inter suas collégas semper efficiátur. Sit magni consílij, indústria censúræ, & efficácia disciplínæ: ita, te Dómine tribuénte, in ómnibus mandátis tuis sine reprehensióne tibi mundo corde serviens, ut ad bravium supernæ vocatiónis, multiplicáto fœnore, cum centésimo fructu, coronáque justítiæ, ad cæléstium thesaurórum dona tua pervéniat.

Quod sequitur dicit submissa voce, ita tamen, quòd à circumstántibus audiatur.

Per præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, & Spíritu sancto vivit & regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex adhuc sine mitra, ut suprà, stans dicit:

O rémus.

DEus, cui omnis potéstas, & dignitas famulátur, da huic famulæ tuæ prósperum suæ dignitátis effectum, in qua semper te úmeat, tibíque júgiter placére conténdat. Per Christum Dóm nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

OMnium, Dómine, fons bonórum, justorúmque provéctuum munerátor, tribue quæsumus huic famulæ tuæ, adéptam benè gérere dignitátem; & à te sibi præstitam bonis opéribus comprobâre. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

CConcéde, quæsumus, omnípotens Deus, famulæ tuæ, ut ostendéndo, & exercéndo quæ recta sunt,

Digitized by Google

ſunt, per exémplum bonórum óperum ánimas ſuárum inſtruat ſubjectárum; & ætérnæ remuneratiónis mercédem à te piíſſimo Paſtóre percípiat. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Orémus.

DOmine Deus omnípotens, qui ſorórem Móyſi Maríam, præeúntem cum céteris muliéribus, inter æquóreas undas cum týmpanis & choris, lætam ad littus maris veníre feciſti, te ſúpplices deprecámur, pro hac fidéli fámula tua, quæ hódie ſuper univérſas ſibi súbditas Abbatíſſa conſtitúitur; ut ita monáſtica, vel canónica norma tueátur cunctas fámulas tuas, ſibi commíſſas: quátenus ad ætérnam glóriam, te auxiliánte, cum ómnibus illis intróeat læta, ibíque exúltans cum Angelis, canens cántica nova, ſequátur agnum quocúmque íerit, Jeſum Chriſtum Dóminum noſtrum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Abbatiſſæ coram ſe genuflexæ in manibus regulam, dicens.

ACcipe régulam à ſanctis Pátribus tráditam, ad regéndum, cuſtodiendúmque gregem tibi à Deo commíſſum, quantum Deus ipſe te confortáverit, & fragílitas humána permíſerit. Accipe gregis Dominici matérnam providéntiam, & animárum procuratiónem; & per divínæ legis incédendo præcépta; ſis ei dux ad cæléſtis hereditátis páſcua, adjuvánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè, ſi prius, dum erat monialis, non fuit velata, Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & benedicit velum, quod per unum ex miniſtris coram eo tenetur, dicens.

Digitized by Google

O rémus.

SUpplíciter te, Dómine, rogámus, ut súper hanc vestem ancíllæ tuæ cápiti imponéndā, bene ✠ dícti tua benígna descéndat; & sit vestis hæc benedícta, consecráta, immaculáta, & sancta. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen. O rémus.

CAput ómnium fidélium, Deus, & totíus córporis salvátor, hoc operiméntum veláminis, quod famula tua propter tuum, tuæque genitrícis beatíssimæ vírginis Maríæ amórem suo cápiti est imposítura, déxtera tua sancti ✠ fica; & hoc, quod per illud mystícè datur intélligi, tua semper custódia, córpore páriter, & ánimo incontamináto custódiat; ut, quando ad perpétuam Sanctórum remuneratiónem vénerit, cum prudéntibus & ipsa virgínibus præparáta, te perducénte, ad sempitérnæ felicitátis núptias introíre mereátur. Qui vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deinde aspergit velum ipsum aqua benedicta; tum sedens, accepta mitra, imponit illud super caput Abbatissæ, ita ut dependeat super scapulas, & ante pectus, & usquè ad oculos, sic dicens:

ACcipe velámen sacrum, quo cognoscáris mundum contempsísse, & te Christo Jesu veráciter, humilitérque, toto cordis annísu, sponsam perpetuáliter subdidísse, qui te ab omni malo deféndat, & ad vitam perdúcat ætérnam. ℟. Amen.

Si verò Abbatissa prius velata fuit, omittuntur prædicta. His finitis, surgunt omnes, & Pontifex procedit in Missa, quam Abbatissa in loco ad partem audit. Incepto à choro Offertorio, & per Pontificem lecto, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris, accepta mitra; & Abbatissa, præcedentibus eam duobus famulis duo intorticia accensa portantibus, venit de loco suo, associata à duabus matronis,

&

Digitized by Google

& coram Pontifice genuflectit, ac ei successivè dicta duo intorticia offert, & Pontificis ea recipientis manum osculatur; tum ad locum suum revertitur.

Pontifex verò manus lavat, surgit deposita mitra, & Missam prosequitur. Secreta.

OBlátis hóstiis, quæsumus, Dómine, præsénti famulæ tuæ perseverántiam perpétuæ virginitátis accómmoda; ut apértis jánuis, summi regis advéntu, regnum cæléste cum lætítia mereátur intráre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Postquàm Pontifex se communicaverit, Abbatissam communicet. Tum, accepta mitra, lavat manus; deinde prosequitur Missam usque ad benedictionē exclusivè.

Postcommunio.

RElpice, Dómine, famulæ tuæ tibi débitam servitútem, ut inter humánæ fragilitátis incérta, nullis adversitátibus opprimátur, quæ de tua protectióne confidit. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Dicto, Ite Missa est, vel Benedicámus Dómino, & Pláceat, &c.

Pontifex cum mitra intronizat Abbatissam in sede, & si sit in proprio monasterio, dicit:

ACcipe plenam, & líberam potestátem regéndi hoc monastérium, & congregatiónem ejus, & ómnia, quæ ad illíus régimen intérius & extérius, spirituáliter & temporáliter pertinére noscúntur.

Si verò benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex dicit:

STa in justítia, & sanctitáte, & tene locum à Deo tibi delegátum; potens est enim Deus, ut áugeat tibi grátiam suam.

Tunc

Digitized by Google

Tunc Pontifex stans à dexteris Abbatissæ, versus ad altare, mitra deposita, incipit cantando, schola prosequente hymnum.

T e Deum laudámus. ut suprà. pag. 81.

Et dicitur totus, & Pontifex manet sine mitra apud sedem usque ad finem hymni. Interim dum cantatur hymnus, Abbatissa revertitur ad monasterium, associata, ut suprà, & à monialibus senioribus excipitur intra portam, atque ad chorum perducitur, ubi moniales omnes faciunt ei reverentiam, singulariter genuflexæ ante illam, & recipiuntur ab ea benignè ad osculum. Finito hymno, Pontifex stans sine mitra, sedente Abbatissa in sede sua in choro, super eam dicit versus.

℣. Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis.
℟. A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.
℣. Salvam fac ancíllam tuam Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.
℟. A facie inimici.
℣. Nihil proficiat inimícus in ea.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam,
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

FAmulam tuam, Dómine, custódia múniat pietátis, ut virginitátis sanctæ propósitum, quod, te inspiránte, suscépit, te protegénte, illæsum custódiat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex assúmpta mitra, benedicit solemniter populo, dicens.

S it nomen Dómini, &c.

Et benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE

Digitized by Google

DE BENEDICTIONE

Et Conſecratione Virginum.

BEnedictio, & conſecratio Virginum fieri debet in Epiphania Domini, vel in Albis Paſchalibus, aut in Natalitiis Apoſtolorum, ſeu in Dominicis diebus. Die verò præcedenti, hora veſpertina, vel etiam manè, antequam Pontifex ad Miſſam ſe paret, in loco convenienti, præſentantur ei virgines benedicendæ; qui de earum ætate, & propoſito ſingulariter ſingulas, videlicet, an annum vigeſimum quintum compleverint, ſi voluntatem, & propoſitum ſervandæ virginitatis habeant, diligenter inquirit; & inſuper ſeorſum cum qualibet de vita, & conſcientia, & carnis integritate. Quo facto ſuper altari in cornu Epiſtolæ locantur pro virginibus benedicendis veſtes, vela, annulli, & torques, ſive coronæ, tempore ſuo virginibus tradenda. Deputantur paranymphæ Matronæ ſeniores, & propinquæ earum quæ virgines aſſociant, & præcedunt, collocant, ac deducunt ad Pontificem, & reducunt. Ordinatur etiam in Eccleſia papilio; aut alius locus conveniens paratur, in quo virgines ipſæ conveniunt, & ſuo tempore ſe veſtiunt benedictis veſtibus. Poſt hæc, hora congrua, Pontifex paratus omnibus Pontificalibus paramentis, procedit more conſueto ad Miſſam, & in ea uſque ad **Allelúia**, ſive ultimum verſum Tractus, vel Sequentiæ excluſivè.

Miſſa dicitur de die, cum Collecta pro virginibus, ſub uno **Per Dóminum.**

Oratio.

DA, quæſumus, Dómine, his famulábus tuis, quas virginitátis honóre dignátus es decoráre, inchoáti óperis conſummátum effectum; &, ut perfectam ti-

bi

bi ófferant plenitúdinem, inítia ſua perdúcere mereántur ad finem. Per Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia, uſque ad ultimum verſum excluſivè, Pontifex ſedet cum mitra ſuper faldiſtorium, ante medium altaris præparatum. Virgines verò in veſtibus, quibus in monaſterio uſæ ſunt, ſine velis, ſine mantellis, & ſine cucullis è monaſterio egreſſæ, aſſociatæ ſingulæ à duabus matronis ſenioribus, & propinquis, ac velis ante faciem demiſſis, Eccleſiam ingrediuntur; & Archipresbyter ſuperpelliceo, & pluviali indutus cantat, competenti voce, hanc Antiphonam ton. 4.

Prudéntes vírgines aptáte veſtras lámpades: ecce ſponſus venit, exíte óbviam ei.

Virgines verò audientes vocem Archipresbyteri, & accendentes cereos ſuos progrediuntur binæ, & binæ. Archipresbyter verò præcedens ſtatuit eas extra chorum, ut facies ad altare majus vertant, & Pontificem coram altari ſedentem poſſint videre, & ipſe eas. Tunc idem Archipresbyter in parte virginum ſtans, dicit competenti voce, in tono lectionis, ad Pontificem, virginibus genuflectentibus.

R Everendiſſime pater, póſtulat ſancta mater Eccléſia Cathólica, ut has præſéntes vírgines dignémini benedícere, & conſecráre, ac Dómino noſtro Jeſu Chriſto, ſummi Dei Filio deſponſáre.

Pontifex interrogat, dicens:

S cis illas dignas eſſe?

Reſpondet Archipresbyter.

Quantum humána fragílitas noſſe ſinit, credo, & teſtíficor illas dignas eſſe.

Tunc Pontifex adhuc ſedens cum mitra, dicit ad circumſtantes.

A U-

Digitized by Google

AUxiliánte Dómino Deo, & Salvatóre nostro Jesu Christo; elígimus has præsentes vírgines benedícere, & consecráre, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Fílio desponsáre.

Deinde Pontifex vocat virgines in cantu, dicens:

Venite,

Virgines respondent, Et nunc sequimur.

Surgentes mox seriatim veniunt usque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes.

Tunc Pontifex eas secundò altius vocat in cantu, dicens: Venite.

Virgines surgentes respondent similiter in cantu, dicentes:

Et nunc sequimur in toto corde.

Deinde usque ad medium chori procedunt, & ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio altius vocat eas in cantu, dicens;

Venite filiæ, audite me, timórem Dómini docébo vos.

Virgines verò surgentes respondent cantantes Antiphonam.

Et nunc sequimur in toto corde, timémus te, & quærimus faciem tuam vidére, Dómine, ne confundas nos, sed fac nobis juxta manswetúdinem tuam, & secúndùm multitúdinem misericórdiæ tuæ.

Et præmissa cantantes virgines, magis appropinquantes, ascendunt in Presbyterium; ubi omnes coram Pontifice genuflectunt; & capita profundè, quasi usque ad terram, inclinant. Deinde singulæ successivè caput aliquantulùm erigentes, cantant etiam hunc versum.

SUscipe me, Dómine, secúndùm elóquium tuum; ut non dominétur mei omnis injustitia.

Quo per singulas dicto, surgunt omnes, & à matronis prædictis seriatim ordinantur, stantes ibidem in modum coronæ coram Pontifice, congruo tamen spatio

ſpatio diſtantes ab eo. Tunc Pontifex hortatur illas publicè ad amplectendum, & ſervandum ſanctæ virginitatis propoſitum: & mox interrogat eas palam, & communiter dicens:
V ultis in ſanctæ virginitátis propóſito perſeveráre?
Et ſingulæ reſpondent.
V ólumus.
Tunc unaquæque ſigillatim genuflectit coram eo; & immiſſis manibus junctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet dicens:
P romíttis te virginitátem perpétuò ſervâre?
Reſpondet illa.
P romítto.
Et Pontifex dicit:
D eo grátias.
Illa verò oſculatur manus Pontificis, ſurgitque, & ad ſuum locum revertitur, & genuflectit. Omnibus autem ſic per ordinem expeditis, & ad ſua loca reverſis, & genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens:
V ultis benedíci, & conſecrári, ac Dómino noſtro Jeſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſâri?
Reſpondent omnes.
V ólumus.
Poſt hæc Pontifex ante altare ſuper faldiſtorium procumbit cum mitra; & miniſtri hinc, & inde genuflectunt; virgines verò poſt Pontificem ſuper tapetia, in modum coronæ, ſe proſternunt; & cantores incipiunt, & proſequuntur Litanias ut ſuprà pag. 28. Et poſtquàm dictum fuerit, & à choro reſponſum.
U t ómnibus fidélibus, &c.
℟. Te rogámus audi nos.
Pontifex ſurgit cum mitra, & vertens ſe ad Virgines proſtratas, tenens baculum paſtoralem in ſiniſtra, in priſtino tono dicit, primò.
U t præ-

Digitized by Google

UT præséntes ancillas tuas bene ✠ dícere dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Ut præséntes ancíllas tuas bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitum, cantoribus Litanias, ubi dimiserant, reassumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, & dicitur hymnus.

Veni creátor Spíritus, &c. ut suprà pag. 49.

Pontifice, sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, & choro illum prosequente usque ad finem; primo versu dicto, Pontifice surgente & usque ad finem ejusdem hymni sine mitra stante. Hymno dicto, virgines ad papilionem, seu ad alium locum idoneum proximiorem, ad hoc ordinatum, revertuntur. Pontifex verò coram altari stans, depósita mitra, benedicit Virginum vestes, dicens:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus ætern órum bonórum fidelíssime promíssor, certíssime persolútor, qui vestiméntum salútis, & induméntum ætérnæ jucunditátis tuis fidélibus promisísti, cleméntiam tuam suppliciter exorámus, ut hæc induménta, humilitátem cordis, & contémptū mundi significántia, quibus famulæ tuæ sancto visibíliter sunt informándæ propósito, propítius bene ✠ dícas; ut beátæ castitátis hábitum, quem, te inspiránte suscípiunt, te protegénte custódiant; & quas venerándæ véstibus promissiónis induis temporáliter, beáta facias immortalitáte vestíri. Per Dñm nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Oré-

Digitized by Google

O rémus.

DOmine Deus, bonárum virtútum dator, & ómnium benedictiónum largus infúsor, te obníxis précibus deprecámur, ut has veſtes bene ✠ dícere, & ſancti ✠ ficáre dignéris, quas famulæ tuæ pro indício cognoſcéndæ religiónis indúere ſe volunt; ut inter réliquas féminas tibi cognoſcántur dicátæ. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

O rémus.

EXáudi, omnípotens Deus, preces noſtras; & has veſtes, quas famulæ tuæ ad ſeípſas operiéndas expóſcunt, ubérrimæ benedictiónis imbre perfúnde, ſicut perfudiſti oram veſtimentórũ Aaron benedictióne unguénti, profluéntis à cápite in barbam; & ſicut benedixiſti veſtes ómnium religioſórum tibi per ómnia placéntium, ita eas bene ✠ dícere, & ſancti ✠ ficáre dignéris: ac præſta, clementiſſime Pater, ut ſupradictis famulábus tuis, ſint hæ veſtes ſalútis protéctio, hæ cognítio religiónis, hæ inítium ſanctitátis, hæ contra ómnia tela inimíci robúſta defénſio, ut centéſimi múneris opuléntia, perſeveránte continéntia, diténtur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum ℟. Amen.

Et veſtes aqua benedicta aſpergit, quæ portantur virginibus ad locum, ad quem divertunt; ubi dimiſſis quotidianis veſtibus; induunt benedictas. Pontifex autem ſtans, ut ſuprà, benedicit vela virginum, dicens:

O rémus.

SUppliciter te, Dómine, rogámus, ut ſuper has veſtes ancillárum tuárum capitibus imponéndas, bene ✠ dictio tua benígna deſcéndat; & ſint hæ veſtes benedictæ, conſecrátæ, immaculátæ, & ſanctæ. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

O rémus.

CAput ómnium fidélium, Deus, & totius córporis ſalvátor, hæc operiménta veláminum, quæ famulæ

famulæ tuæ propter tuum, tuæque genitrícis beatíssimæ vírginis Maríæ amórem suis capítibus sunt impositúræ, déxterà tua sanctí ✠ fica ; & hoc, quod per illa mysticè datur intélligi, tua semper custódia, córpore páriter, & ánimo incontamináto custódiant; ut, quando ad perpétuam Sanctórum remunerationem vénerint, cum prudéntibus & ipsæ virgínibus præparátæ, te perducénte, ad sempitérnæ felicitátis núptias introíre mereántur. Qui vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Et vela ipsa aqua benedicta aspergit. Post hæc stans adhuc, ut suprà, Pontifex benedicit annulos, dicens :

Orémus.

CReátor, & conservátor humáni géneris, dator grátiæ spirituális, & largítor humánæ salútis; tu, Dómine, emítte bene ✠ dictiónem tuam super hos ánnulos; ut, quæ eos gestáverint, cæléstí virtúte munítæ, fidem íntegram, fidelitatémque sincéram téneant; sicut sponsæ Christi virginitátis propósitum custódiant, & in castitáte perpétua persevérent. Per Christum Dóminum nostrum ℟. Amen.

Et aqua benedicta eos aspergit. Tum stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit torques, sive coronas, dicens :

Orémus.

BEne ✠ dic, Dómine, ornaménta ista ; & præsta, per invocatiónem tui nóminis, ut quæcúmque ea portáverint, si tibi fidéliter servíerint, corónam, quam illa designant, in cælo percípere mereántur. Qui in Trinitáte perfécta vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deinde eas aqua benedicta aspergit. His expletis, virgines, benedictis vestibus, exceptis velis, indutæ, binæ & binæ, seriatim redeunt ad Pontificem, cantantes Responsórium. ton. 5.

Digitized by Google

R egnum mundi, & omnem ornátum sæculi contémpsi propter amórem Dómini nostri Jesu Christi, *Quem vidi, quem amávi, in quem crédidi, quem diléxi. ℣. Eructávit cor meum verbum bonum, dico ego ópera mea regi. * Quem vidi.

Tum disponuntur à paranymphis ante altare genu flexæ coram Pontifice, in modum coronæ, vultibus demissis. Pontifex verò surgit, mitra depósita, & versus ad eas, dicit: Orémus.

RÉspice, Dómine, propítius super has famulas tuas, ut sanctæ virginitátis propósitum, quod, te inspiránte, suscepérunt, te gubernánte, custódiant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde dicit competenti voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem.

Per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum Spíritu tuo.

℣. Sursum corda. ℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum & justum est.

Verè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, castórum córporum benígnus habitátor, & incorruptárum Deus amátor animárum; qui humánam substántiam, in primis homínibus diabólica fraude vitiátam, ita in Verbo tuo, per quod ómnia facta sunt, réparas, ut eam non solùm ad primæ origínis innocéntiam révoces, sed étiam ad experiéntiam æternórum bonórum, quæ novo in sæculo sunt habénda, perdúcas; & obstrictos adhuc conditióne mortálium, jam ad similitúdinem próvehas Angelórum. Réspice, Dómine, super has famulas tuas, quæ in manu tua continéntiæ suæ propósitum collocántes, tibi devotiónem

suam

Digitized by Google

suam offerunt, à quo & ipsæ vota assumpserunt. Quómodo enim animus mortali carne circúmdatus, legem natúræ, libertátem licéntiæ, vim consuetúdinis, & stímulos ætátis evínceret, nisi tu, Deus per líberum arbítrium hunc in eis amórem virginitátis cleménter accénderes, tu hanc cupiditátem in eárum córdibus benignus áleres, tu fortitúdinem ministráres? Effúsa namque in omnes gentes grátia tua ex omni natióne, quæ sub cælo est, in stellárum innumerábilem número, novi Testaménti herédibus adoptátis, inter céteras virtútes, quas filiis tuis non ex sanguínibus, neque ex voluntáte carnis, sed de Spiritu sancto tuo génitis indidísti, étiam hoc donum in quasdam mentes de largitátis tuæ fonte deflúxit; ut cùm honórem nuptiárum nulla interdícta minuíssent, ac super sanctum conjúgium nuptiális benedíctio permanéret, exísterent tamen sublimióres ánimæ, quæ in viri, ac mulieris cópula fastidírent connúbium, concupíscerent Sacraméntum, nec imitaréntur, quod núptiis ágitur, sed dilígerent quod núptiis prænotátur. Agnóvit auctórem suum beáta virgínitas, & æmula integritátis Angélicæ, illíus thálamo, illíus cubículo se devóvit, qui sic perpétuæ virginitátis est sponsus, quemádmodum perpétuæ virginitátis est filius. Implorántibus ergo auxílium tuum, Dómine, & confirmári se benedictiónis tuæ consecratióne cupiéntibus, da protectiónis tuæ munímen, & régimen, ne hostis antíquus, qui excellentióra stúdia subtilióribus infestat insídiis, ad obscurándam perfectæ continéntiæ palmam, per áliquam mentis serpat incúriam, & rápiat de propósito vírginum, quod étiam móribus decet inésse nuptiárum. Sit in eis, Dómine, per donum spíritus tui prudens modéstia, sapiens benignitas, gravis lénitas, casta libértas. In charitáte férveant, & nihil extra te díligant. Laudabíliter vivant, laudaríque non appetant. Te in

Digitized by Google

ſanctitáte córporis, te in ánimæ ſuæ puritáte glorífi-cent. Amóre te tímeant, amóre tibi sérviant. Tu eis ſis honor, tu gáudium, tu volúntas; tu in mœróre ſolá-tium; tu in ambiguitáte consílium; tu in injúria de-fénſio; in tribulatióne patiéntia; in paupertáte abun-dántia; in jejúnio cibus; in infirmitáte medicína. In te hábeant ómnia, quem dilígere áppetant ſuper ómnia; per te, quod ſunt profeſſæ, cuſtódiant. Scrutatóri pé-ctorum non córpore placitúræ, ſed mente, tránſeant in númerum puellárum ſapiéntum, ut celéſtem ſponſum, virtútum accénſis lampádibus, cum óleo præparatió-nis expéctent; nec turbátæ improvíſo regis advéntu, ſed ſecúræ, cum lúmine, & præcedéntium vírginum choro junctæ, jucundánter occúrrant. Et ne exclu-dántur cum ſtultis, ſed regálem jánuam cum ſapién-tibus virgínibus licénter intróeant, & in agni tui per-pétuo comitátu probábiles mansúra caſtitáte permá-neant. Quátenus centéſimi fructus, dono virginitá-tis decorári te donánte mereántur.

Quod ſequitur, dicit ſubmiſſa voce legendo, ita tamen quòd à circumſtantibus audiatur.

Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, incipit, ſchola proſe-quente, Reſponſorium. ton. 2.

Veni, Elécta mea, & ponam in te thronum meum. * Quia concupívit rex ſpéciem tuam. ℣. Audi, fi-lia, & vide, & inclína aurem tuam. * Quia.

Incepto Reſponſorio ſedet Pontifex cum mitra, & eo finito, ſurgunt Virgines; & duæ primæ ex eis præſen-tantur à paranymphis Pontifici, coram quo humiliter genua flectunt, cantantes ſimul Antiphonam. ton. 2.

Ancílla Chriſti ſum, ídeò me oſténdo ſervílem ha-bére persónam.

Qua

Digitized by Google

Qua dicta, Pontifex interrogat illas palàm, dicens.
Vultis persístere in sancta virginitáte, quam professæ estis?
Et illæ simul respondent.
Vólumus.

Tum Pontifex imponit velum super caput cujuslibet, quod dependeat super scapulas, & super pectus, & usque ad oculos singulis, dicens:

ACcipe velámen sacrum, quo cognoscáris mundum contempsísse, & te Christo Jesu veráciter humilitérque, toto cordis anníso, sponsam perpetuáliter subdidísse, qui te ab omni malo defendat, & ad vitam perdúcat ætérnam. ℟. Amen.

Ambabus velatis, ambæ simul genuflexæ, ut erant, cantant hanc Antiphonam. ton. 7.

PósuIt signum in fáciem meam, ut nullum præter eum amatórem admíttam.

Quo facto reducuntur à matronis prædictis ad loca ordinis sui, ubi priùs erant; & aliæ duæ, quæ post illas in ordine sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt, cantant, & velantur, ut primæ. Omnibus autem sic velatis, depósita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad illas, dicit.

℣ Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

FAmulas tuas, Dñe, tuæ custódia múniat pietátis, ut virginitátis sanctæ propósitum, quod, te inspiránte, suscepérunt, te protegénte, illæsum custódiant. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accepta mitra, vocat Virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente. ton. 7.

DesponsÁri, dilécta, veni, hyems tránsiit, turtur canit, víneæ floréntes ódolent.

Digitized by Google

Qua incepta, ſedet Pontifex cum mitra, & ea finita, illæ, quæ primæ venerant ad recipiendum velum, præſentantur Pontifici à matronis prædictis, eo modo, & ordine, ſicut priùs. Tunc Pontifex accipiens annulum cum dextera ſua, & dexteram manum virginis cum ſiniſtra manu ſua, & mittens annulum ipſum digito annulari dexteræ manus virginis, deſponſat illas Jeſu Chriſto, dicens ſingulis.

DEſpónſo te Jeſu Chriſto, Fílio ſummi Patris, qui te illæſam cuſtódiat. Accipe ergo ánnulum fidei, ſignáculum Spíritus ſancti; ut ſponſa Dei vocéris, & ſi ei fidéliter ſervíeris, in perpétuum coronéris. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Quo facto, ambæ ſimul genuflexæ, decantant Antiphonam. ton. 7.

I pſi ſum deſponſata, cui Angeli sérviunt, cujus pulchritúdinem ſol & luna mirántur.

Qua cantata, reducuntur à matronis prædictis ad loca ſua, & aliæ duæ, quæ illas ſequuntur in ordine, præſentantur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant, & deſponſantur, modo præmiſſo. Omnibus ergo ſic ſeriatim deſponſatis, & ad loca ſua reductis, omnes genuflexæ ſimul levant in altum, & oſtendunt dexteras manus, cantantes hanc Antiphonam. ton. 7.

A nnulo ſuo ſubarrávit me Dóminus meus Jeſus Chriſtus, & tamquam ſponſam decorávit me coróna.

Deinde Pontifex cum mitra ſurgit, & ſtans verſus ad illas, dicit:

BEne✠dícat vos cónditor cæli, & terræ, Deus Pater omnípotens, qui vos elígere dignátus eſt, ad beátæ Maríæ matris Dómini noſtri Jeſu Chriſti conſórtium; ut íntegram, & immaculátam virginitátem, quam profeſſæ eſtis, coram Deo, & Angelis ejus conſervétis; propóſitum teneátis; caſtitátem dili-

diligátis; patiéntiam custodiátis; ut corónam virginitátis accípere mereámini. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex cum mitra stans, iterum vocat illas in cantu inchoans, schola prosequente, hanc Antiphonam. ton. 7.

Veni sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparavit in ætérnum.

Incepta Antiphona, sedet Pontifex cum mitra, & ea finita, præsentantur ei à paranymphis duæ primæ virgines, ut priùs, coram eo genuflexæ. Ipse autem torquem, sive coronam accipiens, imponit capiti cujuslibet virginis, seriatim singulis dicens:

ACcipe corónam virgínalis excellántiæ, ut, sicut per manus nostras coronáris in terris, ita à Christo glória, & honóre coronári mereáris in cælis. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Et mox ambæ simul decantant hanc Antiph. ton. 7.

Induit me Dóminus cyclade auro texta, & immensis monílibus ornávit me.

Qua cantata, reducuntur è matronis prædictis ad loca sua; & aliæ præsentantur, quæ simili modo genuflectunt, cantant, & coronantur. Omnibus coronatis, & ad loca sua reductis, & stantibus, Pontifex, deposita mitra surgit, & stans versus ad illas, dicit:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

DA, quæsumus, omnípotens Deus, ut hæ famulæ tuæ, quæ pro spe retributiónis ætérnæ tibi Dómino Deo desiderant consecrári, plena fide, animóque in sancto propósito permáneant. Tribue eis, Dómine humilitátem, castitátem, obediéntiam, charitátem, & ómnium bonórum óperum quantitátem: ut ad méritum ætérnæ glóriæ possint pervenire. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Deinde omnibus ſimul genua flectentibus, Pontifex ſtans, ut prius, ſine mitra dicit hanc Orationem.

O rémus.

TE invocámus, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, ſuper has famulas tuas, quæ tibi vovérunt pura mente, mundóque corde ſervíre; ut eas ſociáre dignéris inter illos centum quadragínta quátuor míllia, qui vírgines permanſérunt, & ſe cum muliéribus non coinquinavérunt; in quorum ore dólus non eſt invéntus: ita, & has famulas tuas facias permanére immaculátas uſque in finem. Per immaculátum Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Qua finita, Virgines ſurgentes, ſimul cantant Antiphonam. ton. 1.

Ecce, quod concupívi, jam vídeo, quod ſperávi, jam téneo, illi ſum juncta in cælis, quem in terris póſita, tota devotióne diléxi.

Poſt hæc Pontifex junctis ante pectus manibus, dicit ſuper illas ſtantes, humiliter inclinatas, benedictionem.

DEus plaſmátor córporum, afflátor animárum, qui nullam ſpernis ætátem, nullum ſexum réprobas, nullam conditiónem grátia tua ducis indignam, ſed ómnium æquális creátor es, & redémptor, tu has famulas tuas, quas ex omni número gregis, ut bonus paſtor, ad conſervándam corónam perpétuæ virginitátis, & caſtimóniam ánimæ elígere dignátus es, tuæ protectiónis ſcuto circúmtege, & ad omne opus virtútis & glóriæ, magiſtránte ſapiéntia, præpara, ut vincéntes carnis illécebras, & illícita connúbia recuſantes, inſolúbilem filij tui Dómini noſtri Jeſu Chriſti cópulam mereántur. His pétimus, Dómine, arma ſúggeras, non carnália, ſed ſpíritus virtúte poténtia, ut, te muniénte eárum ſenſus & membra, in eárum cor-

pó-

póribus,& animábus non possit dominári peccátum; ac sub tua grátia vivere cupiéntibus, nihil sibi defénsor malórum, & inimícus bonórum de his vasis nómini tuo consecrátis præváleat vindicáre. Omnem étiam nocívum calórem imber grátiæ tuæ cæléstis extínguat, lumen verò perpétuæ castitátis accéndat; facies pudíca scándalis non páteat, neque incáutis occasiónem tríbuat negligéntia delinquéndi. Sitque in eis casta virgínitas; sint ornátæ páriter, & armátæ fide íntegra, spe certa, charitáte sincéra; ut, præparáto ánimo ad continéntiam, virtus tanta præstétur, quæ súperet diáboli univérsa figménta; & contemnéndo præséntia, futúra secténtur; jejúnia épulis carnálibus præferant; lectiónes sacras & oratiónes convíviis & potatiónibus antepónant; ut oratiónibus pastæ, & eruditiónibus explétæ, illuminátæ vigíliis, opus grátiæ virgináles exérceant. His ígitur virtútum armis has tuas famulas intérius exteriúsque commúniens, præsta, inoffénsum cursum virginitátis implére. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, stans dicit sequentem benedictionem super illas genuflexas.

BEnedícat vos Deus Pa✠ter, & Fi✠lius, & Spíritus ✠ sanctus omni benedictióne spirituáli; ut manéntes semper incorrúptæ, inviolátæ, & immaculátæ, sub vestiménto sanctæ Maríæ matris Dómini nostri Jesu Christi, requiéscat super vos spíritus septifórmis grátiæ, spíritus sapiéntiæ & intelléctus, spíritus consílij & fortitúdinis, spíritus sciéntiæ, & pietátis; & répleat vos spíritus timóris Dómini, frágiles sólidet, invalidásque confirmet, pietáte állevet, & mentes regat, vias dírigat, cogitatiónes sanctas instítuat, actus probet, ópera perficiat, charitáte ædificet, sapiéntia illúminet, castitáte múniat, sciéntia instruat, fide firmet, in virtúte multíplicet, in sanctitáte sublímet,

Digitized by Google

ad patiéntiam præparet, ad obediéntiam ſubdat, ſóbrias prótegat, & pudícas: in infirmitáte víſitet, in dolóre rélevet, in tentatióne cuſtódiat, in proſperitáte témperet, in iracúndia mítiget, in iniquitáte emúndet, infúndat grátiam, remíttat offénſam, tríbuat diſciplínam. Ut his, & ſimílibus virtútibus fultæ, & ſanctis opéribus illuſtrátæ, illa ſemper ſtudeátis ágere, quæ digna fiant remuneratióne. Illum habeátis teſtem, quem habitúræ eſtis júdicem; & vos aptétis, ut præfulgéntem geſtétis in manu lámpadem, intratúræ ſponſi thálamum, occurrátis cum gáudio, & nihil in vobis repériat fœtidum, nihil ſórdidum, nihil occúltum, nihil corrúptum, nihil inhonéſtum, ſed níveas, & cándidas ánimas, corporáque lúcida, atque ſpléndida; ut, cùm ille dies tremóndus remuneratiónis juſtórum, retributioníſque malórum advénerit, non invéniat in vobis ultrix flamma, quod urat, ſed divína piétas, quod coróne; quas jam in hoc ſæculo converſátio religióſa mundávit, ut ad tribúnal ætérni regis aſcenſúræ, celſáque palátia, cum iiſdem mereámini habére protectiónem, qui ſequúntur Agnum, & cantant cánticum novum ſine ceſſatióne, illic perceptúræ præmium poſt labórem, ſempérque maneátis in vivéntium regióne. Atque ipſe benedícat vos de cælis, qui per crucis paſſiónem humánum genus eſt dignátus venire in terris redimere, Jeſus Chriſtus Dóminus noſter, qui cum ætérno Patre, & Spíritu ſancto in unitáte perfécta vivit, & regnat Deus, in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex ſedens cum mitra, publica voce anathema ponit, ne quis eas à divino ſervitio, quæ vexillo caſtitatis ſubjectæ ſunt, abducat; nullus earum bona ſurripiat, ſed ea cum quiete poſſideant, in hanc formam.

AUctoritáte omnipoténtis Dei, & beatórum Petri & Pauli Apoſtolórum ejus, firmiter, & ſub interminatióne anathématis inhibémus, ne quis præſéntes vír-

vírgines, seu sanctimoniáles à divíno servítio, cui sub vexíllo castitátis subjéctæ sunt, abdúcat, nullus eárum bona surrípiat, sed ea cum quiéte possídeant. Si quis autem hoc attentáre præsúmpserit, maledíctus sit in domo, & extra domum; maledíctus in civitáte, & in agro; maledíctus vigilándo, & dormiéndo; maledíctus manducándo, & bibéndo; maledíctus ambulándo, & sedéndo; maledícta sint caro ejus, & ossa, & à planta pedis usque ad vérticem non hábeat sanitátem. Véniat super illum maledíctio hóminis, quam per Móysen in lege filiis iniquitátis Dóminus permísit. Deleátur nomen ejus de libro vivéntium, & cum justis non scribátur. Fiat pars, & heréditas ejus cum Cain fratricída, cum Dathan, & Abíron; cum Anánia, & Saphíra, cum Simóne mago, & Juda proditóre, & cum eis, qui dixérunt Deo; Recéde à nobis, sémitam viárum tuárum nólumus. Péreat in die judícij; dévoret eum ignis perpétuus cum diábolo, & ángelis ejus, nisi restituerit, & ad emendatiónem vénerit. Fiat, fiat.

Tum dicitur, Allelúia, sive ultimus versus Tractus, vel Sequentiæ, & cetera usque ad Offertorium inclusivè, Virginibus in ordine suo manentibus.

Offertorio dicto, singulæ Virgines consecratæ, velatis capitibus, ad manus Pontificis in faldistorio ante medium altaris cum mitra sedentis, offerunt, coram eo genuflexæ, quælibet candelam accensam.

Interim parantur pro eis tot hostiæ consecrandæ, quot sunt ipsæ numero. Facta oblatione, Pontifex cum mitra sedens lavat manus; deinde, depósita mitra, surgit, & prosequitur Missam, more consueto.

Secreta.

OBlátis hóstiis, quæsumus, Dómine, præséntibus famulábus tuis perseverántiam perpétuæ virginitátis accómmoda; ut apértis jánuis, summi regis advéntu, regnum cæléste cum lætítia mereántur intráre.

Digitized by Google

Per Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſtquàm Pontifex ſe de Corpore, & Sanguine communicaverit; tum accedunt ad ſupremum gradum altaris Virgines ipſæ binæ & binæ, & ibidem genuflectunt; Pontifex verò ſingulas communicat, & omnibus communicatis ipſæ Virgines ante altare, ut in Miſſa fuerunt genuflexæ, ſimul cantant Antiphonam. ton. 1.

Mel, & lac ex ejus ore ſuſcépi, & ſanguis ejus ornávit genas meas.

Interim Pontifex ablutionem ſumit; tum, accepta mitra, ſtans lavat manus, deinde perficit Miſſam.

Poſtcommunio.

DEus, qui habitáculum tuum in corde púdico fundáſti, réſpice ſuper has fámulas tuas, & quæ caſtigatiónibus aſsíduis póſtulant, tua conſolatióne percípiant. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Miſſa finita, Pontifex dat benedictionem ſolemnem.

Et, quia in nonnullis monaſteriis eſt conſuetudo, quòd loco Diaconiſſatus, Virginibus conſecratis datur facultas incipiendi horas canonicas, & legendi Officiũ in Eccleſia, Pontifex ſtans ante altare ſine mitra, Virginibus conſecratis coram eo genuflexis, dicit:

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Oremus.

EXáudi, Dómine, preces noſtras, & ſuper has fámulas tuas ſpíritum tuum bene ✠ dictiónis emítte; ut cæléſti múnere ditátæ, & tuæ majeſtátis grátiam

tiam possint acquírere, & benè vivéndi áliis exémplum præbére. Per Christum Dóminum nostrum: ℟. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Breviarium illis, ambabus manibus ipsum tangentibus, dicens:

ACcípite librum, ut incipiátis horas canónicas, & legátis Officium in Ecclésia. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Surgit Pontifex, mitra depósita, & conversus ad altare incipit hymnum, Te Deum laudámus. quem chorus prosequitur usque ad finem. ut suprà pag. 81. & eo finito, duæ ex choro dicunt:

℣. Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, Respondet chorus.

A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conversus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit:

ACtiónes nostras, quæsumus, Dómine, aspirándo præveni, & adjuvándo prosequere; ut cuncta nostra orátio, & operátio à te semper incípiat, & per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum ℟. Amen.

Post hæc Virgines consecratæ revertuntur ad portam monasterij, ubi Pontifex eas coram se genuflexas præsentat Abbatissæ similiter genuflexæ, dicens:

VIde, quómodo istas consecrátas Deo serves, & repræséntes immaculátas; redditúra pro eis rationem, ante tribúnal sponsi eárum, ventúri júdicis.

Tum Pontifex redit ad Ecclesiam, dicens:

Dóminus vobíscum.

Initium sancti Euangélij secúndùm Joánnem.

In principio, &c.

Et sacris vestibus depositis, vadit in pace.

Digitized by Google

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGIS.

CUm Rex est coronandus, Episcopi regni ad civitatem ubi coronatio fieri debet, convocantur, Rex triduanum jejunium devotè peragit per hebdomadam præcedentem, videlicet quarta, & sexta feria, & sabbato. Dominica verò proxima sequenti coronatur, qua ipse Rex se ad communionem parat. Ecclesia verò ipsa Metropolitana, sive Cathedralis, ubi solemnitas celebrabitur, paretur, & ornetur, quò melius fieri poterit. Ad altare majus parantur ea, quæ consueta sunt parari, Pontifice celebrante; & credentia juxta altare cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, & sceptrum Regi danda, & oleum Catechumenorum, bombyx ad ligandum, & extergendum brachium Regis, & inter scapulas post unctionem, fascia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Ecclesia in loco competenti thalamus, sive suggestum pro Rege, in quo sit regalis sedes ornata, & thalamus ipse sit ornatus pannis sericeis, & aulæis. Sed advertendum est, quod altitudo thalami non sit major quàm gradus supremus altaris. Paratur etiam in loco convenienti tentorium, sive papilio, sub quo Rex vestes regales, pro regni consuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, suo tempore recipit. Et si Regina etiam simul est coronanda, paratur pro ea alius thalamus, non longè à regio, sed illo aliquantulùm humilior; & ita sunt situandi thalami, ut inde possint videri altare, & Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc, & inde sedes, pro numero Episcoporum coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus, & coronandus est, omnes Episcopi conveniunt manè in Eccle-

Digitized by Google

Ecclesia, in qua hoc fieri debet; & Metropolitanus, sive Pontifex, ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus, paramentis tempori convenientibus. Episcopi verò induuntur supra rochetum (vel supra superpelliceum, si sint religiosi) amictu, stola, pluviali albo, & mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium altaris posito sedet cum mitra, & Episcopi parati hinc & inde, super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi assistunt. Interim, Rex vestibus militaribus indutus, cum suis Prælatis domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, & aliis venit ad Ecclesiam; & cùm fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis veniunt ei obviam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se medium, bireto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt, cui Rex caput inclinans, humilem reverentiam exhibet; qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce.

REverendíssime pater, póstulat sancta mater Eccléſia Cathólica, ut præséntem egrégium mílitem ad dignitátem Régiam sublevétis.

Interrogat Metropolitanus.

Scitis illum esse dignum, & útilem ad hanc dignitátem?

Ille respondet.

Et nóvimus, & crédimus eum esse dignum, & útilem Ecclésiæ Dei, & ad régimen hujus regni.

Metropolitanus, dicit:

Deo grátias.

Tunc sedet Rex medius inter duos Episcopos deducentes, congruenti spatio à Metropolitano, ita ut illi faciem vertat, ipsi etiam deducentes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Regis se collocant, ita ut

Digitized by Google

& ipsi ad alterutrum facies vertant. Quibus sic sedentibus postquàm aliquantulùm quieverint, Metropolitanus coronandum Regem admonet, dicens:

CUm hódie per manus nostras, óptime Princeps, qui Christi Salvatóris nostri vice in hac re fúngimur (quamvis indigni) sacram unctiónem, & Regni insígnia sis susceptúrus; benè est, ut te prius de ónere, ad quod destináris, moneámus. Régiam hódie suscipis dignitátem, & regéndi fidéles pópulos tibi commíssos curam súmis. Præclárum sanè inter mortáles locum, sed discríminis, labóris, atque anxietátis plenum. Verùm, si consideráveris, quòd ómnis potéstas à Dómino Deo est, per quem Reges regnant, & legum conditóres justa decérnunt; tu quoque de grege tibi commísso ipsi Deo ratiónem es redditúrus. Primùm, pietátem servábis; Dóminum Deum tuum tota mente ac puro corde coles. Christiánam religiónem ac fidem Cathólicam, quam ab incunábulis profétsus es, ad finem usque inviolátam retinébis, eámque contra omnes adversántes pro víribus defendes. Ecclesiárum Prælátis, ac réliquis Sacerdótibus condígnam reveréntiam exhibébis. Ecclesiásticam libertátem non conculcábis. Justítiam, sine qua nulla societas diu consístere potest, erga omnes inconcússè administrábis, bonis præmia, nóxiis débitas pœnas retribuéndo. Viduas, pupíllos, páuperes, ac débiles ab omni oppressióne defendes. Omnibus te adeúntibus benígnum, mansuétum, atque affabilem, pro Régia tua dignitáte te præbébis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totius pópuli utilitátem regnáre, præmiúmque benefactórum tuórum, non in terris, sed in cælo expectáre videáris. Quod ipse præstáre dignétur, qui vivit & regnat Deus, in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Rex Electus accedit ad Metropolitanum, & coram

ram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens:

EGo N. Deo annuénte, futúrus Rex N. profiteor, & promítto coram Deo & Angelis ejus, deínceps legem, justítiam & pacem Eccléſiæ Dei, populóque mihi ſubjécto pro poſſe & noſſe, facere ac ſervare; ſalvo condígno miſericórdiæ Dei reſpéctu, ſicut in consílio fidélium meórum mélius pótero invenire. Pontificibus quoque Eccleſiárum Dei, condígnum & canónicum honórem exhibére; atque ea, quæ ab Imperatóribus, & Régibus, Eccléſiis collata, & réddita ſunt, inviolabíliter obſervare. Abbátibus. Comítibus, & vaſſallis meis cóngruum honórem, ſecúndùm consílium fidéliũ meórum præſtáre.

Deindè ambabus manibus tangit librum Euangeliorum, quem Metropolitanus ante ſe apertum tenet, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, & hæc ſancta Dei Euangélia.

Poſteà Rex electus Metropolitani manum reverenter oſculatur.

His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, depoſita mitra, ſurgit & ſtans verſus ad ipſum coronandum, dicit competenti voce ſequentem orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, ſimiliter ſine mitris ſtantes; dicunt etiam omnia alia benedictionem & coronationem ipſam concernentia, voce ſubmiſsa, Metropolitanum tamen in omnibus obſervantes, & imitantes.

Orémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, Creátor ómnium, Imperátor Angelórum, Rex regum, & Dóminus dominántium, qui Abraham fidélem ſervum tuum de hóſtibus triumpháre feciſti, Móyſi, & Jóſue pópulo tuo prælátis multíplicem victóriã tribuiſti, humilémque David púerum tuum regni faſtígio ſublimáſti, & Salo-

Salomónem ſapiéntiæ paciſque ineffábili múnere ditáſti; réſpice, quæſumus, Dómine, ad preces humilitátis noſtræ, & ſuper hunc famulum tuum N. quem ſupplici devotióne in Regem elígimus, bene ✠ dictiónum tuárum dona multíplica, eúmque déxteræ tuæ poténtia ſemper, & ubíque circúmda; quátenus prædícti Abrahæ fidelitáte firmátus, Móyſi manſuetúdine fretus, Jóſue fortitúdine munítus, David humilitáte exaltátus, Salomónis ſapiéntia decorátus, tibi in ómnibus compláceat, & per trámitem juſtítiæ inoffénſo greſſu ſemper incédat; tuæ quoque protectiónis gálea munítus, & ſcuto inſuperábili júgiter protéctus, armíſque cæléſtibus circúmdatus, optábilis de hóſtibus Sanctæ crucis Chriſti victórię triúmphum felíciter cápiat, terrorémque ſuæ poténtiæ illis ínferat, & pacem tibi militántibus lętánter repórtet. Per Chriſtum Dóminũ noſtrũ, qui virtúte ſanctæ crucis tártara deſtrúxit, regnóque diáboli ſuperáto, ad cęlos victor aſcéndit, in quo poteſtas omnis, regníque conſiſtit victória, qui eſt glória humílium, & vita ſalúſque populórum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſęculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Metropolitanus cum mitra procumbit ſupra faldiſtorium. Rex verò ad ejus ſiniſtram in terram ſe proſternit, aliis Prælatis paratis ante ſedes ſuas ſimiliter procumbentibus. Tunc cantores incipiunt, & proſequuntur Litanias, ut ſuprà. pag. 28. choro reſpondente. Cùm dictum fuerit.

U t ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Metropolitanus ſurgit, & accepto baculo paſtorali in ſiniſtram manum, ſuper electum Regem proſtratum, dicit:

U t hunc eléctum in Regem coronándum bene ✠ dícere dignéris. ℟. Te rogámus audi nos.

Secun-

Digitized by Google

Secundò dicit:

Ut hunc eléctum in Regem coronándum bene ✠ dícere, & conſe ✠ cráre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Producendo ſemper ſuper eum ſignum crucis. Idem dicunt, & faciunt Epiſcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitũ, cantoribus reſumentibus & perficientibus Litanias. Quibus finitis, Metropolitanus, depoſita mitra ſurgit, illo proſtrato, atque Epiſcopis, depoſita mitra, genuflexis manentibus, verſus ad coronandum, dicit:

Patet noſter.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

℣. Salvum fac ſervum tuum, Dómine.

℟. Deus meus ſperántem in te.

℣. Eſto ei, Dómine, turris fortitúdinis.

℟. A fácie inimíci.

℣. Nihil proficiat inimícus in eo.

℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

PRæténde, Dómine, huic fámulo tuo déxteram cæléſtis auxílij; ut te toto corde perquírat, & quæ dignè póſtulat, cónſequi mereátur.

ACtiónes noſtras quæſumus Dñe, aſpirándo præveni, & adjuvándo proſéquere; ut cuncta noſtra orátio, & operátio à te ſemper incípiat, & per te cœpta finiátur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc Metropolitanus ſedet, accipit mitram, & electus Rex coram eo genuflectit, & circumſtantibus Prælatis paratis, cum ſuis mitris in modum coro-

Digitized by Google

corónæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in óleum Catechumenorum, & inungit in modum crucis illius brachium dexterum, inter junctúram manus, & junctúram cubiti, atque inter scapulas, dicens hanc Orationem.

DEus, Dei Fílius, Jesus Christus Dóminus noster, qui à Patre óleo exultatiónis unctus est præ participibus suis; ipse per præséntem sanctæ unctiónis infusiónem, Spíritus paráclíti super caput tuum bene✠dictiónem infúndat, eandémque usque ad interióra cordis tui penetráre fáciat; quátenus hoc visíbili & tractábili óleo, dona invisíbília percípere, & temporáli regno justis moderatiónibus perácto, ætérnáliter cum eo regnáre mereáris, qui solus sine peccáto Rex regum vivit, & gloriátur cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen. Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui Házaël super Syriam, & Jehu super Israël per Elíam, David quoque & Saulem per Samuélem prophétam in Reges inúngi feci̇sti, tríbue, quæsumus, mánibus nostris opem tuæ benedictiónis, & huic famulo tuo N. quem hódie, licet indigni in Regem sacra unctióne delinímus, dignam delibutiónis hujus efficáciam & virtútem concéde, constítue Dómine principátum super húmerum ejus, ut sit fortis, justus, fidélis, próvidus, & indefléssus regni hujus, & pópuli tui gubernátor, infidélium expugnátor, justítiæ cultor, meritórum & demeritórum remunerátor, Eccléſiæ tuæ sanctæ, & fidei Christiánæ defénsor, ad decus, & laudem tui nóminis glorióſi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quo facto, Metropolitanus mica panis abstergit polli-

Digitized by Google

pollicem, & lavat manus, surgit cum mitra, descendit ante altare, ubi deposita mitra, stans cum suis ministris facit Confessionem. Rex verò electus ad partem se retrahit, & genuflexus cum suis Prælatis domesticis idem facit. Similiter, & Episcopi parati sine mitris stantes, bini & bini, Confessionem dicunt. Finita Confessione Metropolitanus ascendit ad altare, & procedit in Missa more solito usque ad *Alleluia*, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè, Prælatis paratis juxta suas sedes stantibus, vel sedentibus, prout tempus requirit. Interim schola inchoat Introitum, & prosequitur in Missa; & Rex à suis ducitur in Sacristiam, vel sub papilione ad hoc parato, ubi inter scapulas, & brachium inunctum bombyce benè abstergitur, & induitur regalibus indumentis, ex more regni. Paratus itaque Rex, & ornatus, procedit cum suis Prælatis, Baronibus, & aliis ad eminentem & ornatum thalamum, in Ecclesia sibi præparatum, & ibi super aliquo faldistorio ornato genuflexus incumbens, audit Missam, quam Prælati sui non parati circumastantes etiam genuflexi legunt usque ad *Alleluia*, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè. Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur pro ipso electo Rege, sub uno Per Dominum, hæc Oratio.

QUæsumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus N. Rex noster, qui tua miseratione suscépit regni gubernácula, virtútum étiam ómnium percípiat increménta, quibus decénter ornátus, & vitiórum monstra devitáre, & ad te qui via, véritas & vita es glorióstus váleat pervenire. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare

re cum mitra in faldistorio, & Rex à suis associatus medius inter priores Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reverentia, ut prius, genuflectit coram eo. Tunc Metropolitanus accipit gladium, quem unus ministrorum sibi porrigit de altari, & illum evaginatum tradit in manus Regis, dicens:

ACcipe gládium de altári súmptum per nostras manus, licet indígnas, vice tamen, & auctoritáte sanctórum Apostolórum consecrátas, tibi regáliter concéssum, nostræque bene ✠dictiónis officio, in defensiónem sanctæ Dei Eccléſiæ divínitus ordinátum; & memor esto ejus, de quo Psalmísta prophetávit, dicens. Accíngere gládio tuo, súper femur tuum potentíssime; ut in hoc per eúmdem vim æquitátis exérceas, molem iniquitátis poténter déstruas, & sanctam Dei Eccléſiam, ejúsque fidéles propúgnes, ac prótegas; nec minus sub fide falsos, quàm Christiáni nóminis hostes execréris, ac dispérgas; víduas, & pupíllos cleménter ádjuves ac defendas; desoláta restáures, restaurata conſérves; ulciscáris injústa, confirmes benè dispósita; quátenus hæc agéndo, virtútum triúmpho gloriósus, justitiæque cultor egrégius, cum mundi salvatóre sine fine regnáre mereáris. Qui cum Deo Patre, & Spíritu sancto vivit & regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

His expeditis, ensis à ministris in vaginam reponitur, & Metropolitanus accingit ense Regem, dicens:

ACcíngere gládio tuo súper femur tuum potentíssime; & atténde, quòd Sancti non in gládio, sed per fidem vicérunt regna.

Et mox Rex accinctus surgit, & eximit ensem de vagina, illumque viriliter vibrat, deindè super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit; ac iterum coram Metropolitano genuflectit. Tunc ei corona imponitur, quam omnes Prælati parati, qui adsunt,

Digitized by Google

adſunt, de altari per Metropolitanum ſumptam manibus tenent, ipſo Metropolitano illam regente, capiti illius imponente, ac dicente:

ACcipe corónam regni, quæ, licet ab indignis, Epiſcopórum tamen, manibus, cápiti tuo impónitur. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus✠ ſancti, quam ſanctitátis glóriam, & honórem, & opus fortitúdinis, ſignificáre intélligas, & per hanc te partícipem miniſterij noſtri non ignóres. Ita, ut ſicut nos in interióribus paſtóres, rectoréſque animárum intelligimur, ita & tu in exterióribus verus Dei cultor, ſtrenuúſque contra omnes adverſitátes Eccléſiæ Chriſti defénſor aſsiſtas, regníque tibi à Deo dati, & per officium noſtræ benedictiónis in vice Apoſtolórum, omniúmque Sanctórum, regímini tuo commiſſi útilis executor, proficuúſque regnátor ſemper appáreas; ut inter glorióſos athlétas, virtútum gemmis ornátus, & prǫmio ſempitérnæ felicitátis coronátus cum Redemptóre, ac Salvatóre noſtro Jeſu Chriſto, cujus nomen, vicémque geſtáre créderis, ſine fine glorié-ris. Qui vivit, & ímperat Deus cum Patre, & Spíritu ſancto in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſteà Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo ſceptrum, dicens:

ACcipe virgam virtútis, ac veritátis, qua intélligas te obnóxium mulcére pios, terrére réprobos, errántes viam docére, lapſis manum porrígere, diſpérdere ſupérbos, & releváre húmiles; & apériat tibi óſtium Jeſus Chriſtus Dóminus noſter, qui de ſemetípſo ait, Ego ſum óſtium, per me ſi quis introíerit, ſalvábitur; qui eſt clavis David, & ſceptrum domus Iſraël, qui áperit, & nemo claudit; claudit, & nemo áperit. Sitque tibi ductor, qui edúcit vinctum de domo cárceris, ſedéntem in ténebris, & umbra mortis; & in ómnibus ſequi mereáris eum,

Digitized by Google

eum, de quo David prophéta cécinit, Sedes tua, Deus, in ſæculum ſæculi: virga directiónis, virga regni tui; & imitándo ipſum, díligas juſtítiam, & ódio hábeas iniquitátem, quia propterea unxit te Deus, Deus tuus, ad exémplum illius, quem ante ſæcula únxerat óleo exultatiónis, præ particípibus ſuis, Jeſum Chriſtum Dóminum noſtrum, qui cum eo vivit & regnat Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tunc Regi ſurgenti diſcingitur enſis, & in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediatè portat. Et Metropolitanus cum aliis Prælatis paratis deducit Regem ſceptrum in manu, & coronam in capite ferentem, medium inter ſe à dextris, & digniorem Prælatum paratum à ſiniſtris Regis incedentem ad ſolium ſupra thalamum, & adjuvante eum digniore Prælato prædicto, intronizat Regem in ſolio, dicens:

STa, & rétine ámodò locum tibi à Deo delegátum, per auctoritátem omnipoténtis Dei, & per præſéntem traditiónem noſtram, ómnium ſcílicet Epiſcopórum, ceteroríimque Dei ſervórum; & quanto clerum ſacris altáribus propinquiórem pérſpicis, tanto ei potiórem in locis cóngruis honórem impéndere memíneris; quátenus mediátor Dei & hóminum, te mediatórem cleri & plebis permanére ſáciat.

Deindè Metropolitanus, depoſita mitra, ſtans verſus ad altare inchoat, ſchola proſequente, Hymnum.

Te Deum laudámus, ut ſuprà pag. 81.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis, ibi continuò manens uſque ad finem hymni; & eo finito, Metropolitanus ſtans ut priùs ad dexteram Regis, ſine mitra, dicit ſuper illum verſum.

Firmétur manus tua, & exaltétur déxtera tua.

℟. Juſti-

Digitized by Google

℟. Justítia, & judícium præparátio sedis tuæ.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, qui victrices Móysi manus in oratióne firmásti, qui quamvis ætáte languésceret, insatigábili sanctitáte pugnábat; ut dum Amalech iníquus víncitur, dum profanus natiónum pópulus subjugátur, exterminátis alienígenis, hereditáti tuæ posséssio copiósa serviret, opus mánuum tuárum pia nostræ oratiónis exauditióne confirma; habémus & nos apud te, sancte Pater, Dóminum salvatórem, qui pro nobis manus suas exténdit in cruce, per quem étiam precámur, Altíssime, ut tua poténtia suffragánte, universórum hóstium frangátur impietas, populúsque tuus cessánte formidine, te solum timére condíscat. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

DEus inenarrábilis auctor mundi, cónditor géneris humáni, confirmátor regni, qui ex útero fidélis amici tui Patriárchæ nostri Abrahæ prælegísti Regem sæculis profutúrum, tu præséntem insignem Regem hunc cum exército suo, per intercessiónem beátæ Maríæ semper vírginis, & ómnium Sanctórum, úberi bene ✠ dictióne locupléta; & in sólium regni firma stabilitáte connécte: vísita eum, sicut visitásti Móysen in rubo, Jósue in prælio, Gedeónem in agro, Samuélem in templo, & illa eum sidérea bene ✠ dictióne, ac sapiéntiæ tuæ rore perfúnde, quam beátus David in psaltério & Sálomon filius ejus, te remuneránte percépit de cælo. Sis ei contra ácies inimicórum lorica, in advérsis gálea, in prósperis sapiéntia, in protectióne clypeus sempitérnus.

Et

Digitized by Google

Et præsta, ut gentes illi téneant fidem, próceres sui hábeant pacem, díligant charitátem, abstíneant se à cupiditáte, loquántur justítiam, custódiant veritátem, & ita pópulus iste sub ejus império púllulet, coálitus benedictióne æternitátis, ut semper tripudiántes máneant in pace, ac victóres. Quod ipse præstáre dignétur, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælatis paratis redit ad sedem suam vel faldistorium, prope altare, & (nisi sit coronanda Regina) dicitur Allelúia, sive ultimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & alia usque ad Offertorium inclusivè. Quo dicto, Metropolitanus residet in faldistorio suo ante medium altaris cum mitra, & Rex à suis Prælatis, & Baronibus associatus venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexus, detecto capite, offert ei aurum, quantum sibi placet, & manum Metropolitani recipientis osculatur.

Deindè ad solium suum revertitur. Metropolitanus lavat manus, surgensque accedit ad altare, & prosequitur Missam usque ad Communionem. Cum Secreta diei, dicitur pro Rege, sub uno. Per Dóminum nostrum.

Secreta.

MUnera, quæsumus Dómine, oblàta sanctífica, ut & nobis unigéniti tui corpus & sanguis fiant; & Regi nostro ad obtinéndam ánimæ, corporísque salútem, & ad peragéndum injúnctum officium, te largiénte, usquequáque proficiant. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Pax datur Regi per primum ex Prælatis paratis, cum instrumento ad hoc ordinato. Postquàm Metropolitanus se de Corpore & Sanguine, quem totum

sumere

Digitized by Google

ſumere debet, communicaverit, Rex, detecto capite, de thalamo ſuo accedit ad altare, coram quo, in ſupremo gradu genuflectit, & Metropolitanus converſus ad Regem, ipſum communicat. Rex, priuſquàm communionem ſumat, oſculatur manum dexteram Metropolitani, & ſumpta communione, ex calice de manu Metropolitani ſe purificat, & purificatus ad thalamum ſuum revertitur. Metropolitanus verò ablutionē ſumit, & accepta mitra, lavat manus, & perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunione diei dicitur pro Rege, ſub uno Per Dóminum.

Poſtcommunio.

HÆc, Dómine, oblátio ſalutáris, famulum tuum N. Regem noſtrum ab ómnibus tueátur advérſis; quátenus Eccleſiaſticæ pacis obtíneat tranquillitátem, & poſt iſtíus témporis decúrſum ad ætérnam pervéniat hereditátem. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem ſolemnem, ut ſuprà; qua data, ſinguli ad ſua reverteruntur.

DE BENEDICTIONE

ET CORONATIONE REGINÆ.

SI verò tunc Regina benedicenda ſit, & coronanda, quàm primùm, ipſo Rege intronizato, & orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælatis paratis ad altare reverſus in faldiſtorio ſedet. Rex de ſolio ſuo ſurgens, cum comitiva ſua, coronam in capite, & ſceptrum in manu geſtans ante altare ad Metropolitanum proficiſcitur, & facta ei reverentia, ſtans, detecto capite, petit Reginam benedici, & coronari, ſub his verbis.

Digitized by Google

REverendíſſime Pater, poſtulámus, ut Conſórtem noſtram nobis à Deo conjúnctam benedícere, & coróna Reginali decoráre dignémini, ad laudem, & glóriam Salvatóris noſtri Jeſu Chriſti.

Deinde ad ſolium ſuum revertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Eccleſia à principio ſteterat, à duobus Epiſcopis paratis, non his, qui Regem deduxerunt; ſed primis poſt eos, crine ſoluto, & capite velato, in veſtibus ſuis communibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; & facta Metropolitano reverentia, coram illo genuflectit, & ejus manum oſculatur.

Tunc ſurgit Metropolitanus cum mitra, & in faldiſtorio procumbit. Regina verò ad ejus ſiniſtram in terram ſe proſternit; & inchoantur, ac perficiuntur Litaniæ, ut ſuprà. pag. 28. quibus finitis, Metropolitanus, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad illam ante ſe genuflexam, dicit ſequentem Orationem intelligibili voce; quam etiam, & alia ſequentia aſtantes Prælati parati ſubmiſſa voce dicunt: **Orémus.**

OMnípotens ſempitérne Deus, hanc famulam tuam N. cæléſti bene ✠ dictióne ſanctífica, quam in adjutórium regni Regínam elígimus, tua ubíque ſapiéntia eam dóceat & confórtet, atque Eccléſia tua fidélem famulam ſemper agnóſcat. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus.

Deindè, extenſis manibus ante pectus, dicit:

PEr ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. **Amen.**

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo noſtro.

℟. Dignum, & juſtum eſt.

Verè

Verè dignum, & juſtum eſt, æquum, & ſalutáre, nos tibi ſemper, & ubíque grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ętérne Deus. Honórum cunctórum auctor, ac diſtribútor, benedictionúmque ómnium largus infúſor, tribue ſuper hanc fámulam tuam Regínam benedictiónis tuæ cópiam; & quam humána eléctio ſibi præéſſe gaudet, tua ſupérnæ electiónis & benedictiónis infúſio accúmulet. Concéde ei, Dómine, auctoritátem regíminis, conſílii magnitúdinem, ſapiéntiæ, prudéntiæ, & intelléctus abundántiam, religiónis ac pietátis cuſtódiam; quátenus mereátur benedíci, & augmentári in nómine, ut Sara; viſitari & fœcundári, ut Rebécca; contra ómnium muníri vitiórum monſtra, ut Judith; in regímine regni éligi, ut Eſther; ut, quam humána nititur fragílitas benedícere, cæléſtis pótiùs íntimi roris répleat infúſio. Et quæ à nobis elígitur, & benedícitur in Regínam, à te mereátur obtinére præmium æternitátis perpétuæ. Et ſicut ab homínibus ſublimátur in nómine, ita à te ſublimétur fide, & operatióne. Illo étiam ſapiéntiæ tuæ eam rore perfúnde, quem beátus David in repromiſſióne, & filius ejus Sálomon percépit in locupletatióne. Sis ei Dómine, contra cunctórum ictus inimicórum lorica; in advérſis gálea; in próſperis ſapiéntia; in protectióne clypeus ſempitérnus. Sequátur pacem, díligat charitátem, abſtíneat ſe ab omni impietáte; loquátur juſtítiam, cuſtódiat veritátem, ſit cultrix juſtítiæ & pietátis, amátrix religiónis. Vigeátque præsénti benedictióne in hoc ævo annis plúrimis, & in ſempitérno ſine fine ætérnis.

Quod ſequitur, dicit ſubmiſſa voce legendo, ita tamen, quod à circumſtantibus audiatur.

Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Qua præfatione expleta, ſedet Metropolitanus, & accepta mitra, inungit in modum crucis cum oleo Catechumenorum illius brachium dexterum, inter junctúram manus, & junctúram cubiti, atque inter ſcapulas, dicens:

DEus Pater ætérnæ glóriæ ſit tibi adjútor; & omnípotens benedícat tibi; preces tuas exáudiat; vitam tuam longitúdine diérũ adímpleat; benedictiónem tuam júgiter confírmet; te cum omni pópulo in ætérnum conſérvet; inimícos tuos confuſióne índuat; & ſuper te Chriſti ſanctificátio, atque hujus ólei infúſio flóreat; ut, qui tibi in terris tribuit benedictiónem, ipſe in cælis cónferat méritum Angelórum; ac benedícat te, & cuſtódiat in vitam ætérnam Jeſus Chriſtus Dóminus noſter, qui vivit & regnat Deus, in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Quo facto, ſurgit Regina, & à ſuis ducitur ad ſacriſtiam, ſeu papilionem, ubi Rex regales veſtes indutus eſt, ibi & ipſa induitur veſtibus reginalibus, quibus induta reducitur ad Metropolitanum adhuc cum mitra in ſaldiſtorio ſedentem, qui imponit illi ante ſe genuflexæ coronam, dicens:

ACcipe corónam glóriæ, ut ſcias te eſſe conſórtem Regni, populóque Dei ſemper próſperè cónſulas; & quanto plus exaltáris, tanto amplius humilitátem díligas, & cuſtódias, in Chriſto Jeſu Dómino noſtro.

Et mox dat ei ſceptrum, dicens:

ACcipe virgam virtútis, ac veritátis, & eſto paupéribus miſéricors, & affábilis; víduis, pupíllis, & órphanis, dílgentíſſimam curam exhíbeas; ut omnípotens Deus áugeat tibi grátiam ſuam, qui vivit & regnat, in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Quo facto ſurgit Regina, & Epiſcopi parati qui ipſam ad altare deduxerunt, eam aſſociant uſque ad ſuum

Digitized by Google

ſuum thalamum, ubi ſedet in ſolio ſuo, matronis ejus ipſam comitantibus; deindè dicitur Allelúia, ſive ultimus verſus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege à ſuis tantùm aſſociati, vadunt ad offerendum Metropolitano in ſaldiſtorio ante medium altaris ſedenti, de auro quantum volunt, & manum Metropolitani recipientis oſculantur; deindè revertuntur ambo ad thalamum ſuum, & proceditur in Miſſa uſque ad Communionem. Data pace Regi & Reginæ, per primum ex Prælatis paratis, cum inſtrumento ad hoc ordinato, Rex & Regina à ſuis tantùm aſſociati deſcendunt de thalamis, & veniunt ad altare, ubi in ſupremo gradu genuflectunt; & percepta communione Metropolitanus ponit ambas hoſtias conſecratas ſuper patenam, & converſus ad Regem & Reginam, eos communicat.

Rex, priuſquàm Communionem ſumat, oſculatur manum dexteram Metropolitani, tum ſimili modo communicat Reginam, quæ ſimiliter ejus manum oſculatur, & ſucceſſivè ambos ex calice ſuo purificat, qui purificati ad thalamos ſuos revertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metropolitanus verò ablutionẽ ſumit; & accepta mitra, lavat manus, perficitque Miſſam, & in fine dat benedictionem ſolemnem. Qua data, Rex, & Regina vadunt ad palatium ſuum, & Metropolitanus, atque alij Prælati omnes deponunt veſtes ſacras, & ad propria quiſque revertitur.

SI autem Rege jam pridem coronato, Regina ſola, ut conjux illius, coronanda ſit, parantur duo thalami, & alius locus, in quo Regina à principio officij uſque ad tempus coronationis expectat. Vocantur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ ſuprà pro coronatione Regis ordinata ſunt.

Die autem ſtatuto, Metropolitano, & Prælatis

Digitized by Google

in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Rex vestibus regalibus indutus cum corona in capite, & sceptro in manu, ense præcedente, à suis associatus venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum; & Metropolitano, ac Prælatis omnibus paratis incipitur Missa, more solito, & continuatur usque ad **Alleluia**, sive ultimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusivè. Tum Rex coronam, & sceptrum ferens descendit de thalamo suo, & Metropolitano in faldistorio ante altare cum mitra sedente, stans, detecto capite, petit ab eo Reginam benedici, & coronari, sub his verbis.

R Everendíssime Pater, postulámus, ut Consórtem nostram nobis à Deo conjúnctam benedícere, & coróna Regináli decorare dignémini, ad **laudem, & glóriam Salvatóris nostri Jesu Christi.**

Deindè ad thalamum suum revertitur; & Regina, quæ usque tunc in aliquo loco ad partem in Ecclesia steterat, à duobus prioribus Prælatis paratis, crine soluto, & capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare sedentem; & facta ei reverentia, coram eo genuflectit, & ejus manum osculatur. Tunc surgit Metropolitanus, & cum mitra procumbit supra faldistorium. Regina verò ad ejus sinistram se in terram prosternit, & inchoantur Litaniæ prout suprà pag. 28. & perficiuntur, atque omnia alia fiunt, quæ supra in coronatione Reginæ dicta sunt, usque ad Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina sola prout Regi placebit.

Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina. Deindè perficitur Missa, & in fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, &c.

SI verò Regina coronanda est, ut regni Domina, & absque Rege, tunc paratur thalamus unus in Ecclesia; vocantur Prælati regni, & omnia alia similiter fiunt, quæ suprà pro coronatione Regis ordi-

Digitized by Google

ordinata fuit. Die ſtatuto, conveniunt in Eccleſia, in qua coronatio fieri debet; ubi Metropolitanus, aut alius, ad quem ſpectat, cum Epiſcopis aliis parat ſe, & ſedent ante altare, ut ſuprà dictum eſt. Interim Regina conſuetis veſtibus induta, cum ſuis Prælatis, Baronibus, & Matronis, atque liis domeſticis venit ad Eccleſiam; & cùm fuerit prope presbyterium, duo priores Epiſcopi parati, veniunt ei obviam, & cum mitris capit. illi aliquantulùm inclinantes, ipſam inter ſe mediam uſque ad Metropolitanum deducunt, cui Regina caput inclinans, humilem reverentiam exhibet; qua facta, prior ipſorum deducentium, detecto capite, verſus ad Metropolitanum, dicit:

REverendiſſime pater, póſtulat ſancta Mater Eccléſia Cathólica, ut præſéntem circumſpéctam mulierem ad dignitátem Reginálem ſublevétis.

Tunc interrogat Metropolitanus.

Scitis illam eſſe dignam, & útilem ad hanc dignitátem?

Ille reſpondet.

Et nóvimus, & crédimus eam eſſe dignam, & útilem Eccléſiæ Dei; & ad régimen hujus regni.

Metropolitanus, dicit: Deo grátias.

Tunc ſedet Regina media inter ipſos Epiſcopos deducentes, congruenti ſpatio à Metropolitano, ita ut illi faciem vertat; ipſi etiam deducentes Epiſcopi, ſenior ad dexteram, alius ad ſiniſtram Reginæ ſe collocant, ut & ipſi ad alterutrum facies vertant. Ipſis ſic ſedentibus, poſtquam aliquantulùm quieverint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens:

CUm hódie per manus noſtras, circumſpécta múlier, qui Chriſti Salvatóris noſtri vice in hac re fúngimur (quamvis indígni) ſacram unctiónem, & Regni inſígnia ſis ſuſcéptura; benè eſt, ut te prius de ónere, ad quod deſtináris, moneámus. Régiam

Digitized by Google

hódie súscipis dignitátem, & regéndi fidéles pópulos tibi commíssos curam súmis. Præclárum sanè inter mortáles locum, sed discrímiuis, labóris, atque anxietátis plenum. Verùm, si consideráveris, quod omnis potéstas à Dómino Deo est, per quem Reges regnant, & legum conditóres justa decérnunt; tu quoque de grege tibi commísso ipsi Deo rationem es reddítura. Primùm, pietátem servábis, & Dóminum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christiánam religiónem, ac fidem Cathólicam, quam ab incunábulis profésa es, ad finem usque inviolátam retinébis, eámque contra omnes adversántes pro víribus defénides. Ecclesiárum Prælátis, ac réliquis Sacerdótibus condígnam reveréntiam exhibébis. Ecclesiásticam libertátem non conculcábis. Justítiam, sine qua nulla societas diu consístere potest, erga omnes inconcússe administrábis, bonis præmia, nóxiis débitas pœnas retribuéndo. Víduas, pupíllos, páuperes, ac débiles ab omni oppressióne defendes. Omnibus te adeúntibus benígnam, mansuétam, atque affábilem, pro Régia tua dignitáte te præbébis. Et ita te reges, ut non ad tuam, sed totíus pópuli utilitátem regnáre, præmiúmque benefactórum tuórum, non in terris, sed in cælo expectáre videáris. Quod ipse præstáre dignétur, qui vivit & regnat Deus, in sæcula sæculórum. R. Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, & genuflexa facit hanc professionem, dicens:

EGo N. Deo annuénte, futúra Regina N. profíteor, & promítto coram Deo & Angelis ejus, deinceps legem, justítiam & pacem Ecclésiæ Dei, populóque mihi subjécto, pro posse & nosse, facere ac serváre; salvo condígno misericórdiæ Dei respéctu, sicut in consílio fidélium meórum mélius pótero invenire. Pontificibus quoque Ecclesiárum Dei, condig-

Digitized by Google

dignum & canónicum honórem exhibére; atque ea, quæ ab Imperatóribus & Régibus, Ecclésiis collata, & réddita sunt, inviolabíliter obsérvare. Abbátibus, Comítibus, & vassállis meis cóngruum honórem, secúndùm consílium fidélium meórum præstáre.

Deindè ambabus manibus tangit librum Euangeliorum, quem Metropolitanus coram ea super genibus apertũ tenet inferiori parte libri Reginæ versa, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, & hæc sancta Dei Euangélia.

Et pòst Regina electa Metropolitani manum reverenter osculatur. Quo facto, Metropolitanus surgit, & cum mitra procumbit in saldistorio. Regina verò ad ejus sinistram in terram se prosternit.

Et cantores incipiunt, schola prosequente, Litanias, ut suprà pag. 28. in quibus cùm dictum fuerit.

Ut ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto bacul ; pastorali in sinistra, super illam dicit:

Ut hanc eléctam in Regínam coronándam benedícere dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit:

Ut hanc eléctam in Regínam coronándam benedícere, & conse✠crare dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Producendo semper super Reginam signum crucis. Idem dicunt, & faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus Litanias resumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra surgit Regina prostrata manente, & dicit super eam intelligibili voce Oratienem sequentem, quam astantes Episcopi, etiam sine mitris in locis suis stantes, submissa voce pronuntiant.

Digitized by Google

Orémus.

OMnipotens sempitérne Deus, hanc famulã tuam cæléstì bene ✠ dictióne sanctífica, quam in gubernatiónem regni Reginam eligimus; tua ubíque sapiéntia eam dóceat & confórtet, atque Eccléſia tua fidélem famulam ſemper agnóſcat. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus.

Tum ſurgit Regina, & coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem quæ habetur ſuprà pag. 170. Qua Præfatione cum ſua concluſione expleta; ſedet Metropolitanus, & accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum; & inungit in modum crucis brachium dexterum Reginæ, inter junctúram manus & junctúram cubiti, atque inter ſcapulas, dicens:

DEus Pater ætérnæ glóriæ ſit tibi adjútor; & omnípotens benedícat tibi; preces tuas exáudiat; vitam tuam longitúdine diérum adímpleat; benedictiónem tuam júgiter confirmet; te cum omni pópulo in ætérnum conſérvet; inimícos tuos confuſióne índuat; & ſuper te Chriſti ſanctificátio, atque hujus ólei infúſio flóreat; ut, qui tibi in terris tríbuit benedictiónem, ipſe in cælis cónferat méritum Angelórum; ac benedícat te, & cuſtódiat in vitam ætérnam Jeſus Chriſtus Dóminus noſter, qui vivit & regnat Deus, in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Quo facto ſurgit Regina, & ad partem ſe retrahit, ubi Prælati ſui domeſtici ei aſſiſtunt. Metropolitanus verò mica panis abſtergit pollicem, & lavat manus, deindè accedit ante altare, & depoſita mitra, cum ſuis miniſtris facit Confeſſionem. Idem faciunt Epiſcopi parati juxta ſedes ſuas ſine mitris ſtantes. Facta Confeſſione, Metropolitanus aſcendit ad altare, oſculatur, in-

Digitized by Google

incenſat, & procedit in Miſſa uſque ad **Allelúia,** excluſivè, ſive ultimum verſum Tractus, vel Sequentiæ, ſi dicitur, more conſueto. Regina verò ducitur à ſuis ad ſacriſtiam, vel papilionem, ubi accipit veſtes reginales. Deindè redit cum illis ad thalamum, ubi manet uſque ad dictum Graduale: non tamen ſedet in ſolio, ſed ſuper aliquod ſcabellum ſibi paratum genuflexa procumbit audiens Miſſam. Miſſa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur pro ipſa electa Regina ſub uno. **Per Dóminum.**

Oratio.

QUæſumus, omnípotens Deus, ut fámula tua N. Regína noſtra, quæ tua miſeratióne ſuſcépit regni gubernácula, virtútum étiam ómnium percípiat increménta, quibus decénter ornáta, & vitiórum monſtra devitáre, & ad te qui via, véritas & vita es, gratióſa váleat pervenire. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus ſedet ante altare in faldiſtorio cum mitra, & Regina à ſuis aſſociata, media inter priores duos Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reverentia, ut prius, genuflectit coram eo. Tunc imponitur ei corona, quam omnes Epiſcopi parati, qui adſunt, de altari per Metropolitanum ſumptam manibus tenent, ipſo Metropolitano illam regente, & capiti illius imponente, ac dicente:

ACcipe corónam regni, quæ, licet ab indígnis, Epiſcopórum tamen mánibus, cápiti tuo impónitur, In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti, quam, ſanctitátis glóriam & honórem, & opus fortitúdinis, ſignificare intélligas, & per hanc te partícipem miniſtérij noſtri non ignó-

Digitized by Google

res. Ita, ut ſicut nos in interióribus paſtóres, rectoréſque animárum intellígimur, ita & tu in exterióribus vera Dei cultrix, ſtrenuáque contra omnes adverſitátes Eccléſiæ Chriſti defensátrix aſsiſtas, regníque tibi à Deo dati, & per officium noſtræ benedictiónis in vice Apoſtolórum, omniúmque Sanctórum, regímini tuo commíſſi útilis execútrix, proficuáque regnátrix ſemper appáreas; ut inter glorioſos athlétas, virtútum gemmis ornáta, & præmio ſempitérnæ felicitátis coronáta, cum Redemptóre ac Salvatóre noſtro Jeſu Chriſto, cujus nomen vicémque geſtáre créderis, ſine fine gloriéris. Qui vivit, & imperat Deus cum Patre & Spíritu ſancto in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Et mox dat ei ſceptrum in manum, dicens:

ACcipe virgam virtútis, ac veritátis, & eſto paupéribus miséricors, & affabilis; víduis, pupíllis, & órphanis, diligentíſsimam curam exhíbeas; ut ómnipotens Deus áugeat tibi grátiam ſuam, qui vivit & regnat, in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum ſurgunt omnes, & Metropolitanus cum omnibus Epiſcopis paratis deducit Reginam, coronam in capite & ſceptrum in manu ferentem, mediam inter ſe & digniorem Epiſcopum paratum, ſupra ſolium, ubi ſtans cum mitra, unà cum eodem digniore Epiſcopo intronizat eam in ſolio dicens:

STa, & rétine ámodò locum tibi à Deo delegátum, per auctoritátem omnipoténtis Dei, & per præſéntem traditiónem noſtram, ómnium ſcilicet Epiſcopórum, ceterorúmque Dei ſervórum; & quanto clerum ſacris altáribus propinquiórem pérſpicis, tanto ei potiórem in locis cóngruis honórem impéndere memíneris; quátenus mediátor Dei & hóminum, te mediatrícem cleri & plebis permanére faciat.

Deinde

Digitized by Google

Deinde Metropolitanus, depoſita mitra, inchoat, ſchola ſequente, Hymnum.

T e Deum laudámus. ut ſuprà. **pag. 81.**

Qui totus dicitur; quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginæ, ibi continuò manens uſque ad finem Hymni. Finito Hymno, Metropolitanus ſtans, ut prius, juxta Reginam ſine mitrâ, dicit ſuper illam.

℣. **Firmétur manus tua, & exaltétur déxtera tua.**
℟. **Juſtítia, & judícium præparátio ſedis tuæ.**
℣. **Dómine, exáudi oratiónem meam.**
℟. **Et clamor meus ad te véniat.**
℣. **Dóminus vobíſcum.**
℟. **Et cum ſpíritu tuo.**

O rémus.

DEus, qui victrices Móyſi manus in oratióne firmáſti, qui quamvis ætáte languéſceret, infatigábili ſanctitáte pugnábat; ut dum Amalech iníquus víncitur, dum profanus natiónum pópulus ſubjugátur, exterminátis alienígenis, hereditáti tuæ poſſéſſio copióſa ſerviret, opus mánuum tuárum pia noſtræ oratiónis exauditióne confirma; habémus & nos apud te, ſancte Pater, Dóminum Salvatórem, qui pro nobis manus ſuas exténdit in cruce, per quem étiam precámur, **Altíſſime**, ut tua poténtia ſuffragánte, univerſórum hóſtium frangátur impíetas, populúſque tuus ceſſánte formídine, te ſolum timére condíſcat. **Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum.** ℟. **Amen.**

Quibus finitis, Metropolitanus cum Epiſcopis paratis revertitur ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium prope altare; & dicitur **Alleluia**, ſive ultimus verſus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium, & alia uſque ad Offertorium incluſivè. Quo dicto, Metropolitanus ſedet in faldiſtorio ante medium altaris cum mitra, & Regina à ſuis Prælatis, Magnatibus, & aliis aſſociata

Digitized by Google

venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum ſibi placet, & manum Metropolitani recipientis oſculatur. Deindè ad ſolium ſuum revertitur. Metropolitanus lavat manus, ſurgit, & accedit ad altare, & proſequitur Miſſam uſque ad Communionem.

Cum Secreta diei, dicitur pro Regina, ſub uno Per Dóminum.

Secreta.

MUnera, quæſumus Dómine, oblàta ſanctífica, ut & nobis unigéniti tui Corpus & Sanguis fiant, & Reginæ noſtræ ad obtinéndam ánimæ corporíſque ſalútem, & ad peragéndum injúnctum officium, te largiénte, uſquequáque proficiant. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Pax datur Reginæ per primum ex Prælatis paratis cum inſtrumento ad hoc ordinato. Poſtquam Metropolitanus ſe communicaverit de Corpore & Sanguine, Regina ſine corona, & ſine ſceptro, de thalamo ſuo à ſuis dumtaxat aſſociata accedit ad altare; genuflectit in ſupremo gradu altaris, & Metropolitanus converſus ad Reginam, eam communicat. Regina, antequam ſumat Sacramentum, oſculatur manum dexteram Metropolitani, & ſumpta communione, ex calice de manu Metropolitani ſe purificat, & purificata ad thalamum ſuum revertitur cum ſuis, ut venit. Metropolitanus verò ablutionem ſumit, & accepta mitra, lavat manus, & perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunione diei, dicitur pro Regina ſub uno Per Dóminum.

Poſtcommunio.

HÆc, Dómine, oblàtio ſalutáris famulam tuam N. Reginam noſtram ab ómnibus tueátur adver-

vérsis; quátenus Ecclesiásticæ pacis obtíneat tranquillitátem, & post istius témporis decúrsum ad ætérnam pervéniat hereditátem. Per Dóminum nóstrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem; qua data omnes vadunt in pace.

DE BENEDICTIONE
& coronatione Regis in consortem electi.

CUm autem Regina jam pridem, ut regni domina, benedicta & coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem posteà statuerit coronari, ad diem ordinatam vocantur omnes Prælati regni; parantur duo thalami, atque omnia alia ordinantur, prout suprà in coronatione Regis posita sunt. Die autem statuto, Metropolitano, & Prælatis in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Regina reginalibus vestibus induta cum corona in capite, & sceptro in manu, à suis associata venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, & suo ordine sedentibus, ut suprà in coronatione Regis ordinatum est, Regina de thalamo suo descendens cum corona in capite, & sceptro in manu, venit coram Metropolitano, à quo, facta ei reverentia, petit Regem consortem suum benedici; & coronari, sub his verbis.

REverendíssime Pater, postulámus, ut consórtem nóstrum à Deo nobis conjúnctum benedícere, & coróna Regáli decoráre dignémini, ad laudem, & glóriam Salvatóris nóstri Jesu Christi.

Deinde ad thalamum suum revertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam, à suis

à suis Prælatis domesticis non paratis, & Comitibus, Magnatibus regni, & aliis associatus. Qui cùm venerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obviam veniunt, & cum mitris capita illi aliquantulùm inclinantes, ipsum, bireto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt; coram quo Rex caput inclinans, humilem ei reverentiam exhibet. Quia facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, voce intelligibili dicit:

R Everendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia Cathólica, ut præséntem egrégium militem ad dignitátem Régiam sublevétis.

Et omnia alia suo ordine fiunt, prout habetur suprà sub prima rubrica de benedictione, & coronatione Regis. **pag. 157.** usque ad aliam rubricã, de coronatione Reginæ, quæ hîc omittitur, cùm sit prius coronata.

DE BENEDICTIONE NOVI MILITIS.

Milles creari, & benedici potest quacumque die, loco, & hora; sed si inter Missarum solemnia creandus est, Pontifex in eo habitu, in quo Missam celebravit, aut illi interfuit, in faldistorio ante medium altaris, stans, vel sedens, prout convenit, finita Missa, id peragit. Si autem extra divina, in stola supra rochetum, vel si sit regularis, supra superpelliceum, id facit. Et primo ensem, quem aliquis coram eo genuflexus evaginatum tenet, stans, detecto capite, benedicit, si non sit benedictus, dicens:

℣. **Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. **Dómine exáudi oratiónem meam.**

℟. Et

℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

EXáudi, quæsumus Dómine, preces nostras, & hunc ensem, quo hic famulus tuus circumcíngi desíderat, majestátis tuæ déxtera dignáre bene ✠ dícere, quátenus esse possit defénsor Ecclesiárum, viduárum, orphanórum, omniúmque Deo serviéntium, contra sævítiam paganórum, atque hæreticórum; aliísque sibi insidiántibus sit terror, & formído. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

BEne ✠ dic, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, per invocatiónem sancti nóminis tui, & per advéntum Jesu Christi Filij tui Dómini nostri, & per donum sancti Spíritus paráclíti, hunc ensem, ut famulus tuus, qui hodiérna die eo tua pietáte præcíngitur, visíbiles inimícos concúlcet, victoriáque per ómnia potítus semper máneat illæsus. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deinde dicit, stans ut prius.

BEnedíctus Dóminus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium: * & dígitos meos ad bellum.
Misericórdia mea, & refúgium meum: * susceptor meus, & liberátor meus.
Protéctor meus, & in ipso sperávi: * qui subdit pópulum meum sub me.
Glória Patri. Sicut erat, &c.
℣. Salvum fac servum tuum, Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.
℟. A facie inimíci.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. Et

Digitized by Google

℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

DOmine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui cuncta ſolus órdinas & rectè diſpónis, qui ad coërcéndam malítiam reprobórum, & tuéndam juſtitiam, uſum gládij in terris homínibus tua ſalúbri diſpoſitióne permiſiſti, & militárem órdinem ad pópuli protectiónem inſtítui voluiſti, quique per beátum Joánnem milítibus ad ſe in deſérto veniéntibus, ut néminem concúterent, ſed própriis contenti eſſent ſtipéndiis, dici feciſti; clementiam tuam Dómine, ſuppliciter exorámus, ut ſicut David púero tuo Góliam ſuperándi largítus es facultátem, & Judam Machabæum de feritáte géntium nomen tuum non invocántium triumpháre feciſti; ita & huic famulo tuo, qui nóviter jugo militiæ colla ſuppónit, pietáte cæléſti vires & audáciam ad fidei & juſtítiæ defenſiónem tríbuas, & præſtes ei fidei, ſpei, & charitátis augméntum: & da tui timórem páriter & amórem, humilitátem, perſeveréntiam, obediéntiam, & patiéntiam bonam, & cuncta in eo rectè diſpónas, ut néminem cum gladio iſto, vel álio, injúſtè lædat: & ómnia cum eo juſta & recta defendat: & ſicut ipſe de minóri gradu ad novum militiæ promovétur honórem, ita véterem hóminem depónens cum áctibus ſuis, novum índuat hóminem: ut te tímeat & rectè colat, perfidórum conſortia vitet, & ſuam in próximum charitátem exténdat, præpóſito ſuo in ómnibus rectè obédiat, & ſuum in cunctis juſtè officium exequátur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum enſem aqua benedicta aſpergit.

Si autem enſis ſit priùs benedictus, omnia prædicta omittuntur. Poſt hæc Pontifex ſedens, accepta mi-

Digitized by Google

mitra, dat enſem nudum novo Militi ante ſe genuflexo in manum dexteram, dicens:

ACcipe gládium iſtum in nómine Pa ✠tris, & Fi ✠lij, & Spíritus ✠ ſancti, & utáris eo ad defenſiónem tuam, ac ſanctæ Dei Eccléſiæ, & ad confuſiónem inimicórum crucis Chriſti, ac fidei Chriſtiánæ; & quantum humána fragílitas permíſerit, cum eo néminem injúſtè lædas: quod ipſe præſtáre dignétur, qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè enſis in vaginam reponitur, & Pontifex cingit Militem novum enſe, dicens:

ACcíngere gládio tuo ſúper femur tuum potentíſſime; & atténde, quòd Sancti non in gládio, ſed per fidem vicérunt regna.

Enſe igitur accinctus Miles novus ſurgit, & enſem de vagina educit, & evaginatum ter viriliter vibrat, & ſuper brachium ſiniſtrũ tergit, & in vaginam reponit.

Tum Pontifex dat novo Militi oſculum pacis, dicens:

Pax tecum.

Et iterum enſem evaginatum in dexteram accipiens, Militem novum ante ſe genuflexum cum ipſo enſe evaginato ter ſuper ſcapulas leviter percutit, interim ſemel tantùm dicens:

ESto Miles pacíficus, ſtrénuus, fidélis, & Deo devótus.

Deinde repoſito enſe in vaginam, Pontifex manu dextera dat novo Militi leviter alapam, dicens:

EXcitéris à ſomno malítiæ, & vígila in fide Chriſti, & fama laudábili.

Et Milites aſtantes imponunt novo Militi calcaria; & Pontifex ſedens, dicit Antiphonam.

SPecióſus forma præ filiis hóminum, accíngere gládio tuo ſuper femur tuum potentiſſime.

Sur-

Digitized by Google

Surgit Pontifex, & versus ad novum Militem stans, & detecto capite, dicit:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, super hunc famulum tuum, qui hoc eminénti mucróne circumcíngi desíderat, grátiam tuæ bene ✠ dictiónis infúnde, & eum déxteræ tuæ virtúte fretum fac contra cuncta adversántia cæléstibus armári præsídiis, quo nullis in hoc sæculo tempestátibus bellórum turbétur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

His dictis, novus Miles osculatur manum Pontificis; & depositis ense, & calcaribus, vadit in pace.

DE CREATIONE Militis regularis.

CUm summus Pontifex committit aliquem creari in Militem ordinis militaris, Pontifex, cui creatio hujusmodi commissa est, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius ordinis, quem intendit profiteri, uti consueverunt. Deindè recipit ab eo adhuc genuflexo professionem, per tales emitti solitam, votorum, secundùm illius ordinis institutа.

Finis primæ Partis.

PON.

Digitized by Google

PONTIFICALIS
PARS SECUNDA.
DE BENEDICTIONE
& impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda.

NEmo Ecclesiam ædificet, priusquam Pontificis judicio locus & atrium designentur, & quid ad luminaria, quid ad rectoris, ministrorumque stipendia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; & per eum, vel ejus auctoritate, per Sacerdotem crux in loco figatur, & lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco, ubi debet esse altare, figatur. Sequenti verò die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui debet esse quadratus & angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit religiosus, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, & pluviali albi coloris, & mitra simplici, & baculum pastoralem in sinistra tenens, stans, cum mitra, in loco ubi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, & aquam, dicens:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

EXorcízo te, creatúra salis, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum qui te per Elisæum Prophétam in aquam mitti jussit, ut sanarétur sterilitas aquæ; ut efficiáris sal exorcizátum in salútem credéntium; & sis ómnibus suméntibus te sánitas ánimæ & córporis; & effúgiat, atque discédat à loco, in quo aspérsum fueris,

Digitized by Google

ris, omnis phantásia & nequítia vel versútia diabólicæ fraudis, omníque spíritus, immúndus, adjurátus, per eum, qui ventúrus est judicáre vivos & mórtuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, depositis baculo pastorali & mitra, junctis manibus dicit:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

IMménsam cleméntiam tuam, omnípotens ætérne Deus, humíliter implorámus, ut hanc creatúram salis, quam in usum géneris humáni tribuísti, bene✠dícere, & sancti✠ficáre tua pietáte dignéris; ut sit ómnibus summéntibus sálus mentis & córporis; & quidquid ex eo tactum, vel respérsum fúerit, cáreat omni immundítia, omníque impugnatióne spirituális nequítiæ. Per Dñm nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecũ vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum acceptis mitra, & baculo pastorali super aquam absolutè dicit:

EXorcízo te, creatúra aquæ, in nómine Dei Pa✠tris omnipoténtis, & in nómine Jesu Christi Fí✠lij ejus Dómini nostri, & in virtúte sancti✠ Spíritus, ut fias aqua exorcizáta ad effugándam omnem potestátem inimíci, & ipsum inimícum eradicáre & explantáre váleas, cum ángelis suis apostáticis, per virtútem ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos & mórtuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, depositis baculo pastorali, & mitra junctis manibus dicit:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. Et

℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, qui ad salútem humáni géneris máxima quæque Sacraménta in aquárum substántia condidísti, adésto propítius invocatiónibus nostris, & elemento huic multímodis purificatiónibus præparáto, virtútem tuæ bene✠dictiónis infúnde; ut creatúra tua mvstériis tuis sérviens, ad abjiciéndos dæmones, morbósque pellendos, divínæ grátiæ sumat effectum; ut quidquid in dómibus, vel in locis fidélium, hæc unda respérserit, cáreat omni immundítia, liberétur à noxa: non illic resideat spíritus péstilens, non aura corrúmpens; discédant omnes insídiæ laténtis inimíci, & si quid est quod aut incolumitáti habitántium invidet aut quiéti, aspersióne hujus aquæ effúgiat; ut salúbritas per invocatiónem sancti tui nóminis expetíta, ab ómnibus sit impugnatiónibus defénsa. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Pontifex mittit sal in aquam, in modum crucis, dicendo semel.

COmmístio sális, & aquæ páriter fiat. In nómine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus ✠ sancti.
℟. Amen.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum Spíritu tuo.

Orémus.

DEus invíctæ virtútis auctor, & insuperábilis impérij rex, ac semper magníficus triumphátor, qui advérsæ dominatiónis vires réprimis, qui inimíci rugiéntis sævítiam súperas, qui hostíles nequítias poténter expúgnas, te, Dómine, treméntes, & súpplices depre-

Digitized by Google

deprecámur, ac pétimus, ut hanc creatúram ſalis, & aquæ dignánter aſpícias, benígnus illúſtres, pietátis tuæ rore ſanctífices: ut ubicúmque fuerit aſperſa, per invocatiónem ſancti tui nóminis, omnis infeſtátio immúndi ſpíritus abigátur, terrórque venenóſi ſerpéntis procul pellátur, & præſéntia ſancti Spíritus nobis miſericórdiam tuam poſcéntibus, ubique adéſſe dignétur. Per Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accipit mitram, & ſchola cantat Antiphonam, & Pſalmum ſequentes. Interim dum ea cantantur, Pontifex cum mitra aſpergit locum, ubi crux poſita eſt, cum aqua per eum benedicta. Antiphona. 1. ton.

Signum ſalútis pone Dómine Jeſu Chriſte in loco iſto, & non permíttas introíre ángelum percutiéntem.

Pſalmus 83.

QUàm dilécta tabernácula tua Dñe virtútum, * concupíſcit & déficit ánima mea in átria Dómini. Cor meum & caro mea: * exultavérunt in Deum vivum.

Etenim paſſer invénit ſibi domum: * & turtur nidum ſibi, ubi ponat pullos ſuos.

Altária tua Dómine virtútum: * Rex meus, & Deus meus.

Beáti qui hábitant in domo tua Dómine: * in ſæcula ſæculórum laudábunt te.

Beátus vir cujus eſt auxílium abs te: * aſcenſiónes in corde ſuo diſpóſuit in valle lacrymárum, in loco quem póſuit.

Etenim benedictiónem dabit legiſlátor, ibunt de virtúte in virtútem: * vidébitur Deus Deórum in Sion.

Dómine Deus virtútum exáudi oratiónem meam: * áuribus pércipe Deus Jacob.

Pro-

Digitized by Google

P rotéctor noster áspice Deus: * & réspice in fáciem Christi tui.

Q uia mélior est dies una in átriis tuis: * super míllia.

E légi abjéctus esse in domo Dei mei: * magis quàm habitáre in tabernáculis peccatórum.

Q uia misericórdiam & veritátem díligit Deus: * grátiam & glóriam dabit Dóminus.

N on privábit bonis eos qui ámbulant in innocéntia: * Dómine virtútum beátus homo qui sperat in te.

G lória Patri. Sicut erat, &c.

Finitis Antiphona & Psálmo prædictis, Pontifex stans versus ad locum per eum aspersum, depósita mitra, dicit.

O rémus.

D Omine Deus, qui licet cælo & terra non capiáris, domum tamen dignáris habére in terris, ubi nomen tuum júgiter invocétur; locum hunc quæsumus beátæ Maríæ semper vírginis, & beáti N. Nominando Sanctum, vel Sanctam, in cujus honorem, ac nomen fundabitur Ecclesia. Omniúmque Sanctórum intercedéntibus méritis, seréno pietátis tuæ intúitu vísita, & per infusiónem grátiæ tuæ ab omni inquinaménto purífica, purificatúmque conserva, & qui dilécti tui David devotiónem, in filij sui Salomónis ópere compleviſti, in hoc ópere desidéria nostra perficere dignéris, effugiántque omnes hinc nequítiæ spirituáles. Per Dóminum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post hæc stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit primarium lapidem, dicens:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Sit nomen Dómini benedíctum.

Digitized by Google

℟. Ex hoc nunc, & uſque in ſæculum.
℣. Lápidem quem reprobavérunt ædificántes.
℟. Hic factus eſt in caput ánguli.
℣. Tu es Petrus.
℟. Et ſuper hanc petram ædificábo Eccléſiam meam.
℣. Glória Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.
℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculórum. Amen.

Orémus.

DOmine Jeſu Chriſte Fili Dei vivi, qui es verus omnípotens Deus, ſplendor & imágo ætérni Patris, & vita ætérna, qui es lapis angulàris, de monte ſine mánibus abſcíſſus; & immutábile fundaméntum; hunc lápidem collocándum in tuo nómine confirma: & tu, qui es princípium & finis, in quo princípio Deus Pater ab initio cuncta creávit, ſis, quæſumus, princípium, & increméntum, & conſummátio ipsíus óperis, quod debet ad laudem & glóriã tui nóminis inchoári. Qui cum Patre & Spíritu ſancto vivis & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Orémus.

DOmine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hunc lápidem in fundaméntum Eccléſiæ, in honórem ſancti N. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum; lápidem probátum, angulárem, pretióſum, in fundaménto fundátum, de quo dicit Apóſtolus, Petra autem erat Chriſtus. Qui tecum & cum Spíritu ſancto vivit & regnat Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tunc aſpergit lapidem ipſum aqua benedicta, & accepto cultro, per ſingulas partes ſculpit in eo ſignum crucis, dicens:

In nómine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus✠ ſancti. ℟. Amen.

Quo facto, dicit:

O ré-

Digitized by Google

Orémus.

BEnedic, Dómine, creatúram iſtam lápidis, & præſta per invocatiónem ſancti nóminis tui, ut quicúmque ad hanc Eccléſiam ædificándam pura mente auxílium déderint, córporis ſanitátem, & ánimæ medélam percípiant. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde ponitur in terram aliquod tapete, & deſuper faldiſtorium, ſuper quod Pontifex accepta mitra, accúmbit. Tum dicuntur Litaniæ uſque ad finem; ut ſuprà pag. 28. quibus finitis Pontifex depoſita mitra ſurgit, & ſtans verſus ad primarium lapidem, dicit:

Orémus.

ACtiónes noſtras, quæſumus Dómine, aſpirándo præveni, & adjuvándo proſequere; ut cuncta noſtra orátio & operátio à te ſemper incípiat, & per te cœpta finiátur. Per Chriſtum Dñm noſtrum. ℟. Amen.

Deindè parato cæmento, & cæmentario aſſiſtente, Pontifex cum mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam. 1. ton.

MAnè ſurgens Jacob erigébat lápidem in útulum, fundens óleum déſuper, votum vovit Dómino: verè locus iſte ſanctus eſt, & ego neſciébam.

Pſalmus 126.

NIſi Dóminus ædificáverit domum: * in vanum laboravérunt qui ædificant eam.

Niſi Dóminus cuſtodíerit cívitátem: * fruſtrà vígilat, qui cuſtódit eam.

Vanum eſt vobis ante lucem ſúrgere: * ſúrgite poſtquàm ſedéritis, qui manducátis panem doloris.

Cùm déderit diléctis ſuis ſomnum: * ecce heréditas Dómini, filij, merces fructus ventris.

Sicut ſagíttæ in manu poténtis: * ita filij excuſſórum.

Beátus vir qui implévit deſidérium ſuum ex

Digitized by Google

ipsis: * non confundétur cùm loquétur inimícis suis in porta.
Glória Patri. Sicut erat, &c.

Quo dicto, Pontifex stans cum mitra tangit, & ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens:

IN fide Jesu Christi collocámus lápidem istum primárium in hoc fundaménto, In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, ut vígeat vera fides hîc, & timor Dei, fraternáque diléctio, & sit hic locus destinátus oratióni, & ad invocándum, & laudándum nomen ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui cum Patre, & Spíritu sancto vivit, & regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento; postea Pontifex spargit super lapidem aquam benedictam, dicens:

ASpérges me Dómine hyssópo, & mundábor: lavabis me, & super nivem dealbábor.

Psalmus. Miserére mei Deus * secúndùm. Et dicitur totus cum Glória Patri, & Sicut erat, ut suprà pag. 106.

Quo dicto, Pontifex spargit aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta, si non sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata, hoc modo. Incipiens aspergere, & circuire, inchoat schola prosequente, Antiphonam. 6. ton.

O quàm metuéndus est locus iste: verè non est hic áliud, nisi domus Dei, & porta cæli.

Psalmus 86.

FUndaménta ejus in móntibus sanctis: * díligit Dóminus portas Sion, super ómnia tabernácula Jacob.
Gloriósa dicta sunt de te: * cívitas Dei.
Memor ero Rahab, & Babylónis: * sciéntium me.

Ecce

Ecce alienígenæ, & Tyrus, & pópulus Æthíopum: * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet; homo, & homo natus est in ea: * & ipse fundávit eam altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, & princípum: * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium: * habitátio est in te.

Glória Patri & Fílio & Spíritui sancto.

Sicut erat, &c.

Et repetitur Antiphona. Interim aspergendo procedit usque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ubi subsístit; & repetita Antiphona, Pontifex stans ibidem, depósita mitra, dicit: Orémus.

Et minístri.

Flectámus génua.

℟. Leváte.

OMnípotens & miséricors Deus, qui Sacerdótibus tuis tantam præ céteris grátiam contulísti, ut quidquid in tuo nómine dignè perfectéque ab eis ágitur, à te fieri credátur, quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quidquid modò visitatúri sumus, vísites; & quidquid benedicturi sumus, benedícas; sitque ad nostræ humilitatis intróitum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingréssus. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Deindè inchoat, schola prosequente Antiphonam. ton. 5.

Pax ætérna ab ætérno huic dómui. Pax perénnis, verbum Patris, sit pax huic dómui, pacem pius consolátor huic præstet dómui.

Interim Pontifex, accepta mitra; aspergendo procedit usque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ibidem

Digitized by Google

subsistens; & finita Antiphona stans cum mitra, dicit:

OMnipoténtem Deum, fratres charíssimi, in cujus domo multæ sunt mansiónes, supplices deprecémur, ut locum istum nómini suo ædificándum per serenissimam pietátem suam bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre dignétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum Patre, & Spíritu sancto vivit & regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Bene fundáta est domus Dómini supra firmam petram.

Psalmus 121.

LÆtátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: * in domum Dómini ibimus.

Stantes erant pedes nostri: * in átriis tuis Jerúsalem.

Jerúsalem, quæ ædificátur ut cívitas: * cujus participátio ejus in idípsum.

Illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dómini: * testimónium Israël ad confiténdum nómini Dómini.

Quia illic sedérunt sedes in judício: * sedes super domum David.

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem: * & abundántia diligéntibus te.

Fiat pax in virtúte tua: * & abundántia in túrribus tuis.

Propter fratres meos & próximos meos, * loquébar pacem de te.

Propter domum Dómini Dei nostri: * quæsívi bona tibi.

Glória Patri, Sicut erat, &c.

Et repetitur Antiphona. Interim Pontifex aspergendo procedit per ultimam tertiam partem fundamento-

mentorum apertorum, ſeu deſignatorum, revertens ad locum, in quo lapidem impoſuit; ubi repetita Antiphona, ſtans, depoſita mitra, dicit:

O rémus.

Et miniſtri. Flect ámus génua.

℟. Levate.

DEus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum, ætérnum majeſtáti tuæ condis habitáculum, da ædificatióni tuæ increménta cæléſtia; ut quod te jubénte fundátur, te largiénte perficiátur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Subſequenter Pontifex ibidem ſtans ſine mitra, inchoat, ſchola proſequente, Hymnum. Veni creator; Et dicitur totus, prout habetur, ſuprà pag. 49. quo inchoato, Pontifex genuflectit uſque ad finem primi verſus. Tunc ſurgit ſtans, detecto capite, uſque ad finem Hymni, quo finito, dicit:

DEſcéndat, quæſumus Dómine Deus noſter, Spíritus tuus ſanctus ſuper hanc domum ædificándam, qui & dona noſtra, & pópuli tui, in ea ſanctificet, & ipſius corda dignánter emúndet. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

O rémus.

DEus, qui in omni loco dominatiónis tuæ clemens ac benígnus dedicátor aſſíſtis, exáudi nos quæſumus, & concéde ut inviolábilis hujus loci permáneat conſtrúctio; & beneficia tui múneris, univérſitas fidélium, quæ tibi ſupplicat, percípere mereátur. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Hoc facto, accepta mitra, Pontifex, ſi placet, ſedens ibidem in faldiſtorio, exhortatur populum, ad contribuendum pro ſtructura Eccleſiæ novæ, & aliis opportunis. Deinde dat benedictionem ſolemnem, dicens:

Digitized by Google

Si nomen Domini benedictum, &c.

Et in fine concedit indulgentias. His expletis, si velit, parat se ad celebrandum Missam in dicto loco, de Sancto in cujus nomine Ecclesia fundatur.

DE ECCLESIÆ

Dedicatione, seu Consecratione.

Ecclesiarum consecratio quamvis omni die de jure fieri possit, decentiùs tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare clero, & populo, quibus est Ecclesia consecranda; ut priusquàm consecretur jejunent. Nam Pontifex consecrans, & qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die jejunare debent. Sanè verò ante diem dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti & mundo vasculo, cum tribus granis thuris, ponit etiam in eo chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma.

M. DC. LXIII. *die* N. *mensis* N. *Ego* N. *Episcopus* N. *consecravi Ecclesiam, & altare hoc, in honorem sancti* N. *& Reliquias Sanctorum Martyrum* N. *&* N. *in eo inclusi, & singulis Christi fidelibus, hodie unum annum, & in die anniversario consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consueta concessi.*

Sigillans ipsum vasculum diligenter, & illud in honesto & mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesiæ consecrandæ parato ponens, & super ornatum feretrum decenter collocans, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus.

Cele-

Digitized by Google

Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canendi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ; imagines verò, cruces, & alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad dedicationem ipsius Ecclesiæ & altaris sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo, & ampulla; Oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo, & ampulla; duæ libræ thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesiæ; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendum mensam altaris, quoties expedierit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris, pro quolibet altari consecrando; quinque cruces parvæ etiam pro quolibet altari consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de altari combustiones candelarum, & thuris; vas in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulchro Reliquiarum, & junctura mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; & medulla panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; duæ libræ bombycis, pro extergendis crucibus unctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesiæ, & in stipite altaris: duo vasa cum aqua benedicenda, unum extra Ecclesiam, & aliud intus in presbyterio; tobaleæ novæ mundæ, & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & Ecclesiæ, & altaris, postquàm consecrata fuerint, pertinentia, benedicenda. Item, depingantur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum

Digitized by Google

duodecim cruces, circa decem palmos super terram, videlicet tres pro quolibet, ex quatuor parietibus. Et ad caput cujuslibet crucis figatur unus clavus, cui affigatur una candela unius unciæ. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas duodecim cruces; fontes Ecclesiæ, in quibus conservatur aqua benedicta, vacui sint, & bene mundi. Et provideatur, quod Ecclesia possit exterius liberè circumiri

Pontifex manè in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam: ordinat in Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; & ejus jussu accenduntur præmissæ duodecim candelæ; & faldistorium ornatum ponitur suprà tapete in medio Ecclesiæ; & mox Pontifex exit Ecclesiam, cunctis inde exire jussis, uno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, & stola albi coloris parato intus remanente; & Ecclesiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum clero, & populo accedit ad locum, ubi pridie Reliquiæ positæ fuerunt, & ibi incipit, & dicit voce submissa cum clericis septem Psalmos cum Ańa, **Ne reminiscaris,** &c. ut suprà **pag 103.** sine Litaniis, induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, & pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, & baculum pastoralem in manu sinistra. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, & stola albi coloris; Subdiaconus etiam amictum, albam, & cingulum indutus; Acolythi, & alij ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pontifex cum ministris ante fores Ecclesiæ consecrandæ, & parato ibi alio super tapete faldistorio, Pontifex depositio baculo pastorali & stans sine mitra inchoat; & schola prosequitur Antiphonam. ton. 1.

A desto Deus unus omnipotens, Pater, & Filius & Spiritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo.

Ore-

Orémus.

ACtiónes nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, & adjuvándo prosequere, ut cuncta nostra orátio & operátio à te semper incípiat, & per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit suprà faldistorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias. ut suprà pag. 28. & eas prosequuntur usque ibi. Ab omni malo, Líbera nos Dómine, exclusivè. Tunc surgens Pontifex ab accubitu, & stans cum mitra, benedicit ibidem aquam, & sal, prout suprà habetur. pag. 189. Expleta aquæ benedictione, Pontifex stans sine mitra, aspergit se & circumstantes cum illa, inchoans, schola prosequente, Antiphonam. ton. 7.

Asperges me, Dómine, hyssópo, & mundábor: lavábis me, & super nivem dealbábor.

Qua incepta, imposita sibi mitra, stans ante fores Ecclesiæ, præcedentibus ipsum duobus Acolythis cum candelis accensis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum clero, & populo, & aspergens cum ipsa aqua forinsecus parietes Ecclesiæ, in superiori parte eorum, & cœmeterium, dicens semper.

In nómine Pa ✠tris, & Fi ✠lij, & Spíritus sancti.

Interim finita dicta Antiphona, schola cantat Responsorium. ton. 2.

Fundáta est domus Dómini súper vérticem móntium, & exaltáta est super omnes colles, & vénient ad eam omnes gentes. * Et dicent; glória tibi Dómine. ℣. Veniéntes autem vénient cum exultatióne, portántes manípulos suos. * Et dicent.

Expleto circuitu, Pontifex perveniens ante ostium, stans ibidem versus ad ostium, depositis aspersorio & mitra, dicit:

Digitized by Google

Orémus.
Et miniſtri, ſeu Diaconus.
Flectámus génua.
Subdiaconus. ℟. Leváte.

OMnípotens ſempitérne Deus, qui in omni loco dominatiónis tuæ totus aſsiſtis, totus operáris; adésto ſupplicatiónibus noſtris, & hujus domus, cujus es fundátor, eſto protéctor; nulla hîc nequítia contráriæ poteſtátis obsíſtat, ſed virtúte Spíritus ſancti operánte, fiat hîc tibi ſemper purum ſervítium, & devóta libértas. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Quo dicto, Pontifex, acceptis mitra, & baculo paſtorali ad oſtium Eccleſiæ appropinquans, percutit illud ſemel cum inferiori parte ejuſdem baculi paſtoralis, ſuper liminare, dicens intelligibili voce.

ATtóllite portas príncipes veſtras, & elevámini portæ æternáles, & introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit alta voce.

Quis eſt iſte rex glóriæ?
Pontifex reſpondet.
Dóminus fortis, & potens: Dóminus potens in prælio.

Deindè Pontifex depoſito baculo paſtorali, & accepto aſperſorio iterum circuit Eccleſiam cum clero, & populo, incipiens ad eamdem manum dexteram, aſpergendo parietes juxta fundamentum ipſorum, & cœmeterium, dicens ſemper.

In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti.

Interim ſchola cantat Reſponſorium. ton. 8.

Bénedic, Dómine, domum iſtam, quam ædificávi nómini tuo. Veniéntium in loco iſto, * Exáudi preces in excélſo sólio glóriæ tuæ. ℣. Dómine, ſi convérſus fúerit pópulus tuus, & égerit pœniténtiam, veniénſque oráverit in loco iſto. * Exáudi.

Expleto circuitu, Pontifex perveniens ante oſtium, ſtans

stans ibidem versus ad illud, depositis aspersorio & mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

OMnípotens sempitérne Deus, qui per Filium tuum, angulárem scílicet lápidem, duos ex divérso veniéntes, ex circumcisióne & præpútio paríetes, dúosque greges óvium sub uno eodémque pastóre uníisti; da famulis tuis per hæc nostræ devotiónis officia, indissolúbile vínculum charitátis, ut nulla divisióne méntium, nulláque perversitátis varietáte sequestréntur, quos sub unius regímine pastóris únus grex cóntinet, uniúsque te custóde ovílis septa conclúdunt. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum acceptis mitra, & baculo pastorali appropinquans iterum ad ostium, percutit secundò, cum eodem baculo pastorali, superliminare, dicens simili voce ut prius.

ATtóllite portas príncipes vestras, & elevámini portæ ætemáles, & introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus exístens, dicit:

Quis est iste rex glóriæ?

Pontifex respondet.

Dóminus fortis, & potens: Dóminus potens in prælio.

Deinde, depósito baculo pastorali & accepto aspersório circuit tertiò Ecclesiam cum clero, & populo, incipiens ad sinistram manum, procéditque aspérgens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorum, id est, circa altitudinem faciei suæ, & cœmeterium, dicens semper.

In nómine Pa ✠tris, & Fí ✠lij, & Spíritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium. ton. 2.

Digitized by Google

Tu Dómine univerſórum, qui nullam habes indigéntiam, voluíſti templum tuum fieri in nobis. *Conſérva domum iſtam immaculátam in ætérnum Dómine. ℣. Tu elegíſti, Dómine, domum iſtam ad invocándum nomen tuum in ea; ut eſſet domus oratiónis, & obſecratiónis pópulo tuo.

* Conſérva.

Expleto cantu, & circuitu, cùm Pontifex pervenerit ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud, depoſitis aſperſorio & mitra, dicit.

Orémus.

Et miniſtri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

OMnípotens, & miſéricors Deus, qui Sacerdótibus tuis tantam præ céteris grátiam contulíſti, ut quidquid in tuo nómine dignè perfectéque ab eis ágitur, à te fieri credátur: quæſumus imménſam cleméntiam tuam, ut quidquid modo viſitatúri ſumus, viſites; & quidquid benedictúri ſumus, benedícas; ſitque ad noſtræ humilitátis introítum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingréſſus. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum acceptis mitra & baculo paſtorali, appropinquans tertiò ad oſtium Eccleſiæ percutit iterum ſuperliminare cum eodem baculo paſtorali, dicens:

ATtóllite portas príncipes veſtras, & elevámini portæ ætemáles, & introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus exiſtens, dicit:

Quis eſt iſte rex glóriæ?

Pontifex, & univerſus clerus reſpondet.

Dóminus virtútum ipſe eſt rex glóriæ.

Adjicientes.

Aperíte. Aperíte. Aperíte.

Pontifex facit crucem ſuper liminare in oſtio cum inferiore parte baculi paſtoralis, dicens:

Ecce

FCce cru ✠ cis signum, fúgiant phantásmata cuncta.

Et aperto ostio, intrat Ecclesiam solus cum ministris clericis, & choro, & cæmentariis, qui collocare & linire debent lapidem super sepulchrum Reliquiarum, & mensam altaris, si est remota, aut separata à stipite, dimisso ab extra clero, & populo, & clauso Ecclesiæ ostio post eos. Ingressus autem Pontifex Ecclesiam, dicit intelligibili voce.

Pax huic dómui.

Et Diaconus, qui est intus, respondet.

In introítu vestro.

Et omnes dicunt. **Amen.**

Tum schola, sive cantores cantant Antiphonam. ton. 5.

Pax ætérna ab ætérno huic dómui. Pax perénnis, verbum Patris, sit pax huic dómui, pacem pius consolátor huic præstet dómui.

Qua dicta, cantant etiam sequentem Antiphonam. ton. 8.

Zachæe, festínans descénde, quia hódie in domo tua opórtet me manére. At ille festínans descéndit, & suscépit illum gaudens in domum suam. Hódie huic dómui salus à Deo facta est, Allelúia,

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit usque ad medium Ecclesiæ, ubi faldistorium paratum est; & expletis prædictis Antiphonis, depositis baculo & mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare majus inchoat, schola prosequente, Hymnum.

VEni Creátor Spíritus,
Mentes tuórum vísita,
Imple supérna grátia
Quæ tu creásti péctora.

Finito primo versu, surgit Pontifex, & stans usque ad finem, sine mitra.

Qui díceris Paráclitus,

Altís-

Altíssimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, cháritas,
Et spiritális únctio.
Tu septiformis múnere,
Dígitus patérnæ déxteræ,
Tu ritè promíssum Patris,
Sermóne ditans gúttura.
Accénde lumen sénsibus,
Infúnde amórem córdibus,
Infirma nostri córporis
Virtúte firmans pérpeti.
Hostem repéllas lóngius
Pacémque dones prótinus,
Ductóre sic te prævio
Vitémus omne nóxium.
Per te sciámus da Patrem,
Noscámus atque Fílium,
Teque utriúsque Spíritum
Credámus omni témpore.
Glória Patri Dómino,
Et Fílio, qui à mórtuis
Surréxit, ac Paráclito
In sæculórum sæcula. Amen.

Interim unus ex ministris spargit cinerem per pavimentum Ecclesiæ, in modum crucis, faciendo ex eo lineas duas, quamlibet latitudinis ferè unius palmi; unam ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis, ad angulum transversum illius, id est, dexterum intrantis, ad caput Ecclesiæ; & aliam ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manum intrantis, ad angulū transversum illius, id est sinistrum ipsius, ad caput Ecclesiæ: vel si Ecclesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali spatio distantes, ex cinere; & loco secundæ, viginti tres.

Finito Hymno, Pontifex accepta mitra, accumbit super

super faldistorium, & schola iterum incipit & prosequitur Litanias, ut suprà pag. 28. in quibus suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cujus honore & nomine Ecclesia, vel altare dedicatur; & illi, quorū Reliquiæ in eo includuntur. Postquàm autem dictum fuerit. Ut ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastoralem in sinistra tenens, dicit in eodem tono.

UT locum istum visitáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit:

Ut in eo Angelórum custódiam deputáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Deindè dexteram in altum extendens, producit communiter super Ecclesiam, & altare consecrandum: ter successivè signum crucis, dicens primo.

UT Ecclésiam, & altáre hoc, ad honórem tuum, & nomen sancti N. consecránda bene ✠ dícere dignéris. ℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit:

Ut Ecclésiam, & altáre hoc, ad honórem tuum, & nomen sancti N. consecránda bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Tertiò dicit:

Ut Ecclésiam, & altáre hoc, ad honórem tuum, & nomen sancti N. consecránda bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Quo facto, depósito baculo pastorali iterum accumbit super faldistorium, schola Litanias resumente, & perficiente; quibus finitis, ab accubitu surgit, depósita mitra, & stans ibidem versus ad altare majus, dicit intelligibili voce.

O ré-

O rêmus.

Et miniſtri. Flectámus génua.

℣. Leváte.

PRævéniat nos, quæſumus Dómine, miſericórdia tua, & intercedéntibus ómnibus ſanctis tuis, voces noſtras cleméntia tuæ propitiatiónis antícipet. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Alia Oratio. O rémus.

MAgnificáre Dómine Deus noſter in ſanctis tuis, & hoc in templo tibi ædificáto appáre, ut qui cuncta in filiis adoptiónis operáris, ipſe ſemper in tua hereditáte laudéris. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Finitis orationibus; ſchola incipit, & proſequitur Antiphonam. ton. 6.

O quàm metuéndus eſt locus iſte: verè non eſt hîc áliud, niſi domus Dei, & porta cæli.

Canticum Zachariæ, *Luc.* 1.

BEnedíctus Dóminus Deus, Iſraël: * quia viſitávit, & fecit redemptiónem plebis ſuæ.

Repetitur tota Antiphona.

Et eréxit cornu ſalútis nobis, * in domo David púeri ſui.

Repetitur Antiphona, ut prius.

Sicut locútus eſt per os Sanctórum, * qui à ſæculo ſunt prophetárum ejus.

Repetitur iterum Antiphona, ut prius.

Salútem ex inimícis noſtris: * & de manu ómnium, qui odérunt nos.

Iterum repetitur Antiphona.

Ad faciéndam miſericórdiam cum pátribus noſtris: * & memorári teſtaménti ſui ſancti.

Repetitur Antiphona.

Jusjurándum quod jurávit ad Abraham patrem noſtrum: * datúrum ſe nobis.

Repe-

Repetitur iterum Antiphona.

Ut sine timóre de manu inimicórum nostrórum liberáti: * serviámus illi.

Iterum repetitur Antiphona.

In sanctitáte, & justítia coram ipso: * ómnibus diébus nostris.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Et tu púer prophéta altíssimi vocáberis: * præíbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus.

Antiphona repetitur, ut prius.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus: * in remissiónem peccatórum eórum.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos óriens ex alto.

Antiphona repetitur, ut prius.

Ilumináre his qui in ténebris & in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Glória Patri, & Fílio, * & Spirítui sancto.

Ut prius, Antiphona repetitur.

Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: * & in sæcula sæculórum. Amen.

Tandem iterum Antiphona repetitur.

Interim, dum præmissa cantantur, Pontifex, acceptis mitra & baculo pastorali, incipiens ab angulo Ecclesiæ ad sinistram intrantis, prout supra lineæ factæ sunt, cum extremitate baculi pastoralis scribit super cineres alphabetum Græcum, ita distinctis litteris, ut totum spatium occupent, his videlicet.

Deinde simili modo incipiens ab angulo Ecclesiæ ad dexteram intrantis, scribit alphabetum Latinum, super cineres distinctis litteris, his videlicet.

Post

Digitized by Google

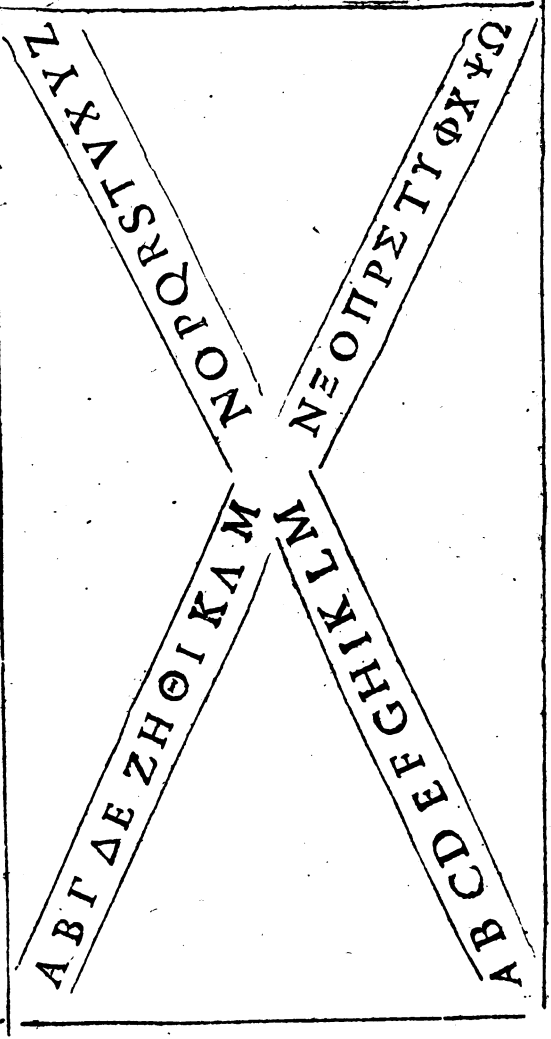

Digitized by Google

Post hæc Pontifex cum mitra accedit versus altare majus consecrandum & distans ab illo, spatio congruenti, depositis baculo & mitra, genuflexus competenti voce, dicit:

D eus in adjutórium meum inténde.

Quo dicto, Pontifice surgente, Chorus respondet.

D ómine, ad adjuvándum me festína.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

G lória Patri, & Fílio, & Spíritui sancto.

Chorus respondet.

S icut erat in princípio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculórum. Amen. sine Allelúia.

Et id eisdem modo, & loco, secundò, & tertiò fit, voce semper altiùs elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aliam aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolutè exorcismum salis.

E Xorcízo te creatúra sális, in nómine Dómini nostri Jesu Christi, qui Apóstolis suis ait, Vos estis sal terræ, & per Apóstolum dicit, Sermo vester semper in grátia sale sit conditus; ut sancti ✠ ficéris ad consecratiónem hujus Eccléſiæ, & altáris, ad expelléndas omnes dæmonum tentatiónes; & ómnibus qui ex te súmpserint, sis ánimæ, & córporis tutaméntum, sánitas, protéctio, & confirmátio salútis. Per eúmdem Dñm nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui ventúrus est judicáre vivos & mórtuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, depósita mitra, dicit.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

D Omine Deus, Pater omnípotens, qui hanc grátiam cælitus sali tribúere dignátus es, ut ex illo possint univérsa condíri, quæ hominibus ad escam procreásti, béne ✠ dic hanc creatúram salis,

ad

Digitized by Google

ad effugándum inimícum; & ei ſalúbrem medicínam immítte, ut proficiat ſaméntibus ad ánimæ & córporis ſanitátem. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum aſſumpta mitra, dicit abſolutè exorciſmum aquæ.

EXorcízo te creatúra aquæ in nómine Dei Patris, & Fí✠lij, & Spíritus ✠ ſancti, ut repéllas diábolum à término juſtórum, ne ſit in umbráculis hujus Eccléſiæ, & altáris. Et tu, Dómine Jeſu Chriſte, infúnde Spíritum ſanctum in hanc Eccléſiam tuam, & altáre; ut proficiat ad ſanitátem córporum, animarúmque adorántium te, & magnificétur nomen tuum in géntibus; & incréduli corde convertántur ad te, & non habeant álium Deum, præter te Dóminum ſolum, qui ventúrus eſt judicáre vivos & mórtuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deindè depoſita mitra, dicit:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

DOmine Deus, Pater omnípotens, ſtatútor ómnium elementórum, qui per Jeſum Chriſtum Filium tuum Dóminum noſtrum elementum hoc aquæ in ſalútem humáni géneris eſſe voluíſti, te ſúpplices deprecámur, ut exaudítis oratiónibus noſtris, eam tuæ pietátis aſpéctu ſanc✠ti fices; atque ita ómnium ſpirituum immundórum ab ea recédat incúrſio, ut ubicúmque fúerit in nómine tuo aſpérſa, grátia tuæ benedictiónis advéniat, & mala ómnia te propitiánte procul recédant. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Tum stans sine mitra, dicit super cineres Benedictio cinerum.

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, parce pœniténtibus, propitiáre supplicántibus, & míttere dignéris sanctum Angelum tuum de cælis, qui bene ✠ dícat, & sancti ✠ ficet hos cíneres, ut sint remédium salúbre ómnibus nomen sanctũ tuum humíliter implorántibus, ac semetípsos pro consciéntia delictórum suórum accusántibus, ante conspéctum divínæ cleméntiæ tuæ facínora sua deplorántibus, vel sereníssimam pietátem tuam suppliciter obnixéque flagitántibus; & præsta, per invocatiónem sanctíssimi nóminis tui, ut quicúmque eos super se aspérserint, pro redemptióne peccatórum suórum, córporis sanitátem & ánimæ tutélam percípiant. Per Christum Dñm nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accipit sal, & miscet cineri in modum crucis, dicens:

COmmístio salis, & cíneris páriter fiat. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus ✠ sancti.
℟. Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis, & cinerum in modum crucis, ter emittit in aquam, qualibet vice dicens:

COmmístio salis, cíneris, & aquæ páriter fiat, In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Deinde stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et

Digitized by Google

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

DOmine Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecísti, quique es vitis vera, multíplica super nos misericórdiam tuam; & bene ✠ dícere, ac sancti ✠ ficáre dignéris hanc creatúram vini, ut ubicúmque fusum fúerit, vel aspérsum, divínæ id benedictiónis tuæ opuléntia repleátur, & sanctificétur. Qui cum Patre, & Spíritu sancto vivis & regnas, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè mittit, in modum crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

COmmístio vini, sális, cíneris & aquæ páriter fiat. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo. O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, creator & conservátor humáni géneris, & dator grátiæ spiritális, ac largítor ætérnæ salútis, emítte Spíritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, & cínere mistum; ut armátum cæléstis defensióne virtútis, ad consecratiónem hujus Eccléfiæ & altaris tui proficiat. Per Dóminú nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, assúmpta mitra, dicit absolutè super aquam prædictam

SAncti ✠ ficáre per verbum Dei unda cæléstis; sanctifi ✠ cáre aqua calcáta Christi vestígiis; quæ móntibus pressa non cláuderis; quæ scópulis illísa non frángeris; quæ terris diffúsa non déficis. Tu sústines áridam, tu portas móntium póndera, nec demér-

demérgeris;tu cælórum vértice contíneris;tu circumfúſa per totum, lavas ómnia, nec laváris. Tu fugiéntibus pópulis Hebræórum in molem durata conſtricta es:tu rurſum falſis reſolúta vorticibus Nili áccolas perdis,& hoſtilem globum freto læviénte perſèqueris : una,eadémque es ſalus fidélibus, & últio criminóſis. Te per Móyſen percúſſa rupes evómuit, neque ábdita cautibus latére potuíſti , cùm majeſtátis império juſſa prodíres: tu geſtáta núbibus imbre jucúndo arva fœcúndas. Per te, áridis æſtu corpóribus, dulcis ad grátiam , ſalutáris ad vitam potus infúnditur : tu íntimis ſcatúriens venis, aut ſpíritum inclúſa vitálem, aut ſuccum fértilem præſtas , ne ſiccátis exinanita viſcéribus ſolémnes neget terra provéntus : per te initium,per te finis exúltat; vel pótiùs ex Deo eſt,tuum ut términum neſciámus; aut tuórum, omnípotens Deus , cujus virtútum non néſcij, dum aquárum mérita prómimus , óperum inſignia prædicámus. Tu benedictiónis auctor,tu ſalútis orígo:te ſupplíciter deprecámur ac quæſumus , ut imbrem grátiæ tuæ ſuper hanc domum cum abundántia tuæ benedictiónis infúndas; bona ómnia largiáris; próſpera tríbuas; advérſa repéllas; malórum facinorum dæmonem déſtruas ; Angelum lucis amícum , bonórum provisórem defenſorémque conſtituas. Domum in tuo nómine cæptam, te adjutóre perféctam, benedictio tua in longum manſúram confirmet. Tuum hæc fundaménta præſidium , cúlmina teguméntum,óſtia introítum, penetrália mereántur accéſſum. Sit per illuſtratiónem vultus tui utílitas hóminum, ſtabílitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad oſtium Eccleſiæ, & cum extremitate baculi paſtoralis facit crucem in parte ſuperiori, & aliam in parte inferiori intrinſecus.

Quo facto, depoſito baculo , ſtans ibidem proſequitur , dicens :

Digitized by Google

Sit póſitis crux invícta limínibus; utríque poſtes grátiæ tuæ inſcriptióne ſignéntur; ac per multitúdinem propitiatiónis tuæ viſitatóribus domus ſit pax cum abundántia, ſobrietas cum modéſtia, redundántia cum miſericórdia. Inquietúdo omnis & calámitas longè recédant. Inópia, peſtis, morbus, languor, incurſúſque malórum ſpirituum tua ſemper viſitatióne diſcédant; ut tua fuſa in hoc loco viſitatiónis grátia exténſos ejus términos & átria circumácta percúrrat; ſitque per cunctos ejus ángulos ac recéſſus hujus gúrgitis purificátio per láváerum; ut ſemper hîc lætítia quiétis, grátia hoſpitalitátis, abundántia frugis, reveréntia religiónis, copiáque ſit ſalútis. Et, ubi invocátur ſanctum nomen tuum, bonórum ómnium ſuccédat cópia; malórum tentaménta procul effúgiant; & mereámur habére nobíſcum Angelum pacis, caſtitátis, charitátis, ac veritátis, qui ſemper ab ómnibus malis nos cuſtódiat, prótegat, & deféndat. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè redit ad dictum locum, ubi aquam benedíxit, & ſtans ibidem verſus ad altare majus, mitram in capite tenens, dicit:

D'Eum Patrem omnipoténtem, fratres charíſſimi, in cujus domo manſiónes multæ ſunt, ſúpplices deprecémur, ut habitáculum iſtud bene ✠dícere, & cuſtodíre dignétur, per aſperſiónem hujus aquæ cum vino, ſale, & cínere miſtæ. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium ſuum, qui cum eo vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex præcedit ad altare cum mitra; & ibidem inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam ſequentem. ton. 4.

CON.

Digitized by Google

CONSECRATIO ALTARIS.

Advertendum, quod si plura altaria in eadem Ecclesia tunc fuerint consecranda, Pontifex eosdem actus, & cæremonias facit, sub eisdem verbis, in singulis altaribus successivè, sicut facit in primo altari.

Introíbo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Psalmus 42.

JUdica me Deus, & discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iníquo, & dolóso érue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitúdo mea:* quare me repulísti, & quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?

Iterum repetitur Antiphona,

E mítte lucem tuam, & veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt & adduxérunt in montem sanctum tuum, & in tabernácula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introíbo ad altáre Dei: * ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitébor tibi in cíthara Deus Deus meus: * quare tristis es ánima mea, & quare contúrbas me?

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salutáre vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona prædicta repetitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, ultimo per eum benedicta, & cum eo, & aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Digitized by Google

Sancti ✠ ficétur hoc altáre, in honôrem Dei omnipoténtis, & glorióſæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, & ad nomen, ac memóriam ſancti N. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmiſſa.

Sancti ✠ ficétur hoc altáre, &c. Facit autem primam crucem in dextera parte poſteriori altaris, id eſt, ubi legitur Euangelium, ſecundam in ſiniſtra parte anteriori tranſverſa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in ſiniſtra poſteriori tertiæ tranſverſa in hunc modum.

Quo facto, & finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, Pontifex ſtans ibidem, depoſita mitra, dicit.

O rémus.

Et miniſtri. F lectámus génua.

℟. Leváte.

Inguláre illud propitiatórium in altári crucis pro nobis rediméndis oblátum, in cujus præfiguratióne Patriárcha Jacob lápidem eréxit in títulum, quo fieret ſacrificium, & portæ cæli déſuper aperirétur oráculũ; ſúpplices tibi Dómine, preces fúndimus, ut lápidis hujus expolitam matériam, ſupérnis ſacrificiis imbuéndam, ipſe tuæ ditári ſanctificatiónis ubertáte præcípias, qui quondam lapídeis legem ſcripſiſti in tábulis. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit ſepties tabulam altaris, aſpergens eam, & ſtipitem de aqua prædicta ultimò

mò per eum benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, ton. 7. & schola prosequitur.

I. A spérges me, Dómine, hyssópo, & mundábor: lavábis me, & super nivem dealbábor.

Psalmus 50.

MIserére mei Deus: * secúndùm magnam misericórdiam tuam.

Et secúndùm multitúdinem miserationum tuárum: * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea: * & à peccáto meo munda me.

Interim Pontifex accepta mitra circuit altare, illudque aspergit, & redit ad locum ante medium altaris, unde discesserat.

Finitis dictis versibus, Pontifex ibidem stans cum mitra inchoat secundò, ut priùs, Antiphonam.

II. A spérges me, & schola prosequitur Dñe hyssópo, & mundabor: lavábis me, & super nivem dealbábor.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco: * & peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, & malum coram te feci: * ut justificéris in sermónibus tuis, & vincas cùm judicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum: * & in peccátis concépit me mater mea.

Interim Pontifex circuit secundò, aspergitque & redit, ut priùs, finitis versibus, stans ut suprà Pontifex cum mitra inchoat tertiò Antiphonam.

III. A spérges me, & schola prosequitur, Dómine hyssópo, & mundábor: lavábis me, & super nivem dealbábor.

Ecce enim veritátem dilexísti: * incérta, & occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, & mundábor: * lavábis me, & super nivem dealbábor.

Digitized by Google

A udítui meo dabis gáudium, & lætítiam: * & exultábunt oſſa humiliáta.

Interim Pontifex circuit tertiò, aſpergitque & redit, ut priùs, & finitis verſibus prædictis, ſtans cum mitra ut ſuprà, inchoat quartò Antiphonam.

IV. A ſpérges me, & ſchola proſequitur, Dómine hyſſópo & mundábor: lavábis me, & ſuper nivem dealbábor.

A verte fáciem tuam à peccátis meis: * & omnes iniquitátes meas dele.

C or mundum crea in me Deus: * & ſpíritum rectum ínnova in viſcéribus meis.

N e projícias me à fácie tua: * & Spíritum ſanctum tuum ne áuferas à me.

Et interim Pontifex circuit quartò, aſpergitque & redit, ut priùs; & finitis verſibus prædictis, ſtans cum mitra in capite, inchoat quintò, ſtans ut ſuprà, Antiphonã.

V. A ſpérges me, & ſchola proſequitur, Dómine hyſſópo, & mundábor: lavábis me, & ſuper nivem dealbábor.

R edde mihi lætítiam ſalutáris tui: * & ſpíritu principáli confirma me.

D océbo iníquos vias tuas: * & ímpij ad te converténtur.

L íbera me de ſanguínibus Deus, Deus ſalútis meæ: * & exultábit lingua mea juſtítiam tuam.

Interim Pontifex circuit quintò, aſpergitque & redit, ut priùs; & finitis verſibus prædictis, ſtans, cum mitra ut ſuprà, inchoat ſextò Antiphonam.

VI. A ſpérges me, & ſchola proſequitur, Dñe hyſſópo, & mundábor: lavabis me, & ſuper nivem dealbábor.

D ómine, lábia mea apéries: * & os meum annuntiábit laudem tuam.

Q uóniam ſi voluíſſes ſacrificium, dediſſem útique: * holocáuſtis non delectáberis.

S acri-

S acrificium Deo spíritus contribulátus: * cor contrítum, & humiliátum Deus non desprícies.

Interim Pontifex circuit sextò, aspergitque & redit, ut priùs; & finitis dictis versibus, stans cum mitra ut suprà, inchoat septimò Antiphonam.

VII. A spérges me, & schola prosequitur, Dómine hyssópo, & mundábor: lavábis me, & super nivem dealbábor.

B enígnè fac Dómine in bona voluntáte tua Sion: * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

T unc acceptábis sacrificium justítiæ, oblatiónes, & holocáusta: * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Et non dicitur Glória Patri. Interim Pontifex circuit septimò, aspergitque, & redit, ut suprà.

Subsequenter circuit ter Ecclesiam interius, tantùm aspergendo parietes ejus cum prædicta aqua benedicta, hoc modo. Finitis dictis versibus, & septimò circuitu per Pontificem, ut suprà facto, schola cantat Antiphonam. ton. 1.

HÆc est domus Dómini firmiter ædificáta: benè fundáta est supra firmam petram.

Psalmus. Lætátus sum in his quæ dicta sunt mihi: * in domum Dómini íbimus. Et dicitur totus prout suprà in Benedictione primarij lapidis pag. 198. sed in fine non dicitur, Glória Patri.

Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra incipiens retro altare majus procedit ad dexteram partem, circuiens intrinsecus Ecclesiam, & parietes illius; aspergit eam à parte inferiori, juxta terram, rediens usque ad locum retro altare, unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam. ton. 7.

E xúrgat Deus, & dissipéntur inimíci ejus, & fúgiant qui odérunt eum à facie ejus.

Digitized by Google

Psalmus 67.

IN Ecclésiis benedícite Deo Dómino, * de fontibus Israël.
Ibi Bénjamin adolescéntulus, * in mentis excéssu.
Príncipes Juda duces eórum: * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.
Manda Deus virtúti tuæ: * confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis.
A templo sancto tuo in Jerúsalem, * tibi ófferent reges múnera.
Increpa feras arúndinis; congregátio taurórũ in vaccis populórũ: * ut exclúdant eos qui probáti sunt argénto.
Dissipa gentes, quæ bella volunt, vénient legáti ex Ægypto: * Æthiópia prævéniet manus ejus Deo.
Regna terræ cantáte Deo: * psállite Dómino.
Psállite Deo, qui ascéndit super cælum cæli, * ad oriéntem.
Ecce dabit voci suæ vocem virtútis, date glóriam Deo super Israël; * magnificéntia ejus, & virtus ejus in núbibus.
Mirábilis Deus in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtútem, & fortitúdinẽ plebi suæ: * benedíctus Deus.

Et non dicitur Glória Patri. Interim Pontifex secundò per eandem viam circuiens aspergit parietes Ecclesiæ in medio, id est, circa altitudinem faciei suæ, rediens usque ad locum unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam ton. 8.

Qui hábitat in adjutório altíssimi, in protectióne Dei cæli commorábitur.

Psalmus 90.

DIcet Dómino susceptor meus es tu, & refúgium meum: * Deus meus, sperabo in eum.
Quóniam ipse liberávit me de laqueo venántium, * & à verbo áspero.

S cá-

Digitized by Google

Scápulis suis obumbrábit tibi: * & sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas ejus: * non timébis à timóre nocturno.

A sagítta volánte in die, à negótio perambulánte in ténebris: * ab incúrsu & dæmónio meridiáno.

Cadent à látere tuo mille, & decem míllia à dextris tuis: * ad te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis considerábis: * & retributiónem peccatórum vidébis.

Quóniam tu es Dómine spes mea: * altíssimum posuísti refúgium tuum.

Non accédet ad te malum: * & flagéllum non appropinquábit tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis mandávit de te, * ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te: * ne fortè offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidem, & basilíscum ambulábis: * & conculcábis leónem, & dracónem.

Quóniam in me sperávit liberábo eum: * prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.

Clamábit ad me, & ego exáudiam eum: * cum ipso sum in tribulatióne: eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitúdine diérum replébo eum: * & osténdam illi salutáre meum.

Et non dicitur Glória Patri. Interim Pontifex tertiò circuit Ecclesiam, incipiens à sinistra parte; & aspergit parietes illius, altiùs quàm secundò, rediens ad locum, unde discessit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aspergit cum prædicta aqua pavimentum Ecclesiæ per medium, incipiens ante altare, usque ad portam principalem, deinde per transversum, de uno pariete ad alium. Interim schola cantat tres sequentes Antiphonas cum suis versiculis.

Digitized by Google

Domus mea, domus oratiónis vocábitur.
℣. Narrábo nomen tuum frátribus meis, in médio Eccleſiæ laudábo te. ton. 6.
ſine Glória. Alia Antiphona.
Dómine diléxi decórem domus tuæ. ℣. Et locum habitatiónis glóriæ tuæ. ton. 5.
ſine Glória. Alia Antiphona.
Non eſt hîc áliud niſi domus Dei, & porta cæli. ton. 7.

Dictis Antiphonis prædictis, & aſperſione, ut præmittitur, facta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccleſiæ verſus ad altare majus inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam ton. 7.

Vidit Jacob ſcalam, ſummitas ejus cælos tangébat, & deſcendéntes Angelos, & dixit, verè locus iſte ſanctus eſt.

Dum cantatur Antiphona prædicta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccleſiæ aſpergit aquam per pavimentum, verſus Orientem, Occidentem, Aquilonem, & Auſtrum.

Finita Antiphona, Pontifex, depoſita mitra, ſtans ibidem in medio Eccleſiæ converſus ad portam principalem, dicit competenti voce.

O rêmus.

Et miniſtri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

DEus, qui loca nómini tuo dicánda ſanctíficas, effúnde ſuper hanc oratiónis domum grátiam tuam; ut ab ómnibus hîc nomen tuum invocántibus, auxílium tuæ miſericórdiæ ſentiátur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum ibidem ſtans, adhuc converſus, ut prius, dicit:

O rémus.

Et miniſtri: Flectámus génua.

℟. Leváte.

Deus

DEus sanctificatiónum, omnípotens dominátor, cujus píetas sine fine sentítur; Deus, qui cæléstia simul & terréna complécteris, servans misericórdiam tuam pópulo tuo ambulánti ante conspéctum glóriæ tuæ; exáudi preces servórum tuórum; ut sint óculi tui apérti super domum istam die ac nocte: hanc quoque basílicam in honórem sanctæ & victoriosíssimæ crucis,& memóriam sancti tui N. sacris mystériis institútam clementíssimus dédi ✠ ca, miserátus illú ✠ stra, próprio splendóre clarí ✠ fica, omnémque hóminem veniéntem adoráre te in hoc loco placátus admítte, propítius respícere dignáre, & propter nomen tuum magnum,& manum tuam fortem,& brachium tuum excélsum, in hoc tabernáculo tuo súpplicántes libens prótege, dignánter exáudi, ætérna defensióne consérva; ut semper felices, sempérque in tua religióne lætántes, constánter in sanctæ Trinitátis confessióne, fide Cathólica persevérent. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deindè stans adhuc conversus,ut priùs, ibidem extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Surs̃um corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum,& salutáre, nos tibi semper, & ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, adésto précibus nostris, adésto Sacraméntis,adésto étiam piis famulórum tuórum labóribus,nobísque misericórdiam tuam poscéntibus. Descéndat quoque in hanc Eccléstam tuam,

Digitized by Google

quam ſub invocatióne ſancti nóminis tui, in honórem ſanctæ crucis, in qua coætérnus tibi Fílius tuus Dóminus noſter Jeſus Chriſtus pro redemptióne mundi pati dignatus eſt, & memóriam Sancti tui N. nos indigni conſecrámus, Spíritus ſanctus tuus, ſeptifórmis grátiæ ubertáte redúndans; ut quotieſcúmque in hac domo tua ſanctum nomen tuum fuerit invocátum, eórum qui te invocáverint, à te pio Dómino preces exaudiántur. O beáta & ſancta Trínitas, quæ ómnia purificas, ómnia mundas, & ómnia perórnas. O beáta majéſtas Dei, quæ cuncta imples, cuncta cóntines, cuncta diſpónis. O beáta & ſancta manus Dei, quæ ómnia ſanctíficas, ómnia benedícis, ómnia locupletas. O Sancte Sanctórum Deus, tuam cleméntiam humíllima devotióne depóſcimus, ut hanc Eccléſiam tuam, per noſtræ humilitátis famulátum, in honórem ſanctæ, & victoriosíſſimæ crucis, & memóriam Sancti tui N. puri ✠ ficáre, bene ✠ dícere, & conſe ✠ crá-te perpétua ſanctificatiónis tuæ ubertáte dignéris. Hîc quoque Sacerdótes ſacrificia tibi laudis ófferant. Hîc fidéles pópuli vota perſólvant. Hîc peccatórum ónera ſolvántur, fideléſque lapſi reparéntur. In hac ergo, quæſumus Dómine, domo tua Spíritus ſancti grátia ægróti ſanéntur; infirmi recuperéntur; claudi curéntur; leprósi mundéntur; cæci illuminéntur; dæmónia ejiciántur. Cunctórum hîc debíliũ incómmoda, te Dómine annuénte, pellántur, omniúmque víncula peccatórum abſolvántur; ut omnes, qui hoc templum beneficia juſtè deprecatúri ingrediúntur, cuncta ſe impetráſſe læténtur; ut concéſſa miſericórdia quam precántur, perpétuo miſeratiónis tuæ múnere gloriéntur.

Quod ſequitur, dicit ſubmiſſa voce legendo, ita tamen, quod à circumſtantibus audiri poſſit.

Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſ-

dem

Digitized by Google

dem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra procedit ante altare, & ibi cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox depósita mitra, stans ibidem benedícit, dicens.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

SUmme Deus, qui súmma, & média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo concludis, sancti ✠ fica, & béne ✠ dic has creatúras calcis, & sabuli. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis altaris per circuitum.

Pontifex deindè procedit processionaliter cum cruce, & clero ad locum, in quo Reliquiæ nocte præterita conservatæ fuerunt; & defertur Chrisma usque ad fores Ecclesiæ; sed priusquàm locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Et minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

AUfer à nobis, quæsumus, Dómine, cunctas iniquitátes nostras; ut ad Sancta Sanctórum puris mereámur méntibus introíre. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè Pontifice accepta mitra locum ipsum cum Presbyteris, & clero ingrediente, schola cantat Antiphonas sequentes.

O quàm glorióſum est regnum, in quo cum Christo gaudent omnes Sancti amícti stolis albis, sequúntur Agnum quocúmque íerit. ton. 6.

Digitized by Google

Alia Antiphona ton. 8.

Movéte vos Sancti Dei de mansiónibus vestris, ad loca festináte, quæ vobis paráta sunt.

Alia Antiphona ton. 3.

Ecce pópulus custódiens judícium, & faciens veritátem, in te speravérunt, Dómine, usque in ætérnum.

Alia Antiphona ton. 8.

Via Sanctórum facta est recta, & iter eórum præparátum est. Psalmus 94.

VEníte, exultémus Dómino: * jubilémus Deo salutári nostro.

Præoccupémus faciem ejus in confessióne: * & in psalmis jubilémus ei.

Quóniam Deus magnus Dóminus: * & rex magnus super omnes Deos.

Quóniam non repéllet Dóminus plebem suam, * quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, & altitúdines móntium ipse cónspicit.

Quóniam ipsius est mare, & ipse fecit illud: * & áridam fundavérunt manus ejus.

Veníte adorémus, & procidámus ante Deum: * plorémus coram Dómino, qui fecit nos, quia ipse est Dóminus Deus noster.

Nos autem pópulus ejus: * & oves páscuæ ejus.

Hódie si vocem ejus audiéritis, * nolite obduráre corda vestra.

Sicut in exacerbatióne: * secúndùm diem tentatiónis in desérto.

Ubi tentavérunt me patres vestri: * probavérunt, & vidérunt ópera mea.

Quadragínta annis próximus fui generatióni huic: * & dixi, semper hi errant corde.

Ipsi verò non cognovérunt vias meas, quibus jurávi in ira mea; * si introíbunt in réquiem meam.

Et non dicitur Glória Patri. Vel, si magis placet, omissis

omissis omnibus præmissis Antiphonis cum Psalmo, schola canrat Responsorium de illo Sancto, cujus sunt ipsæ reliquiæ. Interim Pontifex manet stans juxta Reliquias. Finitis autem Antiphonis cum Psalmo, vel Responsorio prædictis, Pontifex stans ibidem coram Reliquiis, detecto capite, dicit:

O rémus.

Et ministri. F lectámus génua.

℟. Leváte.

FAc nos, quæsumus Dómine, Sanctórum tuórum tibi speciáliter dedicáta membra dignè contíngere, quorum patrocínia cúpimus incessánter habére. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, imponit incensum in thuribulo, & fit processio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferarij cum luminaribus, deindè crux, tum clerus cantans Antiphonas subsequentes; post hos, Sacerdotes portantes feretrum cum Reliquiis, & juxta eos thuriferarius continuò Reliquias ipsas incensans, & immediatè ante Reliquias ipsas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum suis ministris. Processione igitur locum ipsum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, schola ipsam & omnes alias sequentes prosequente.

CUm jucunditáte exibitis, & cum gáudio deducémini: nam & montes, & colles exílient expectántes vos cum gáudio, Allelúia. ton. 8.

Alia Antiphona ton. 7.

SÚrgite Sancti Dei, de mansiónibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedícite, & nos hómines peccatóres in pace custodíte.

Alia Antiphona ton. 8.

AMbuláte Sancti Dei, ingredímini in civitátem Dómini, ædificáta est enim vobis Eccléfia nova, ubi pópulus adoráre debet majestátem Dómini.

Alia

Digitized by Google

Alia Antiphona, ton. 8.

Iſtórum eſt enim regnum cælórum, qui contempſérunt vitam mundi,& pervenérunt ad præmia regni,& lavérunt ſtolas ſuas in ſánguine Agni.

Eis igitur ad Eccleſiæ conſecrandæ fores pervenientibus, priuſquàm ingrediantur, dimiſſa ante fores Eccleſiæ ſchola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedentibus ipſum duobus ceroferariis, cruce, thuriferario, & Sacerdotibus feretrum Reliquiarum portantibus, circuit Eccleſiam cum ipſis Reliquiis, populo ſequente, & clamante. Kyrie eléiſon.

Quo facto, Pontifex ſedens cum mitra in faldiſtorio, ante fores Eccleſiæ ad id parato, brevi ſermone populum alloquitur.

QUanta, fratres chariſſimi, Eccléſiis, & Deo dicátis locis habénda ſit reverétia, cánones, & leges, & univerſális religiónis fidélium cultus declarat. Núllibi enim quàm in ſacris baſílicis, Dómino offérri ſacrificium debet. Præcipiénte ſiquidem Dómino per Móyſen, tabernáculum cum mensa, atque altári, & æreis vaſis, utenſilibúſque conſecrátum eſt ad divínum cultum expléndum: ipſum quoque tabernáculum non ſolùm ſacráſſe, ſed óleo quoque liniſſe légimus. In ipſo autem tabernáculo non álij, quàm ſancti Sacerdótes, & Levítæ véſtibus ſacris ornáti Sacraménta tractábant, & pro pópulo oblatiónes offerébant. Póſtmodùm tam Reges Hebræórum ſuum templum, quàm Románi Chriſtiáni principes Baſílicas à ſe conſtrúctas ſumma in veneratióne habuérunt; immunéſque ab omni vulgári ſtrépitu, & negótio eſſe voluérunt; ut domus oratiónis ad áliud nullum commércium, atque uſum accommodarétur. Eámque privilégij, & immunitátis prærogatívam habére voluérunt; ut ſi quis temerárie ſacrílegas manus appoſuíſſet, graviſſimis ſuppliciis afficerêtur. Non enim juſtum viſum

eſt,

est, domum Dei altíssimi temerárijs præsumptiónibus expósitam esse, nec latrónum (juxta verbum veritátis) spelúncam esse. Locus est salútis, portus naufragántibus, ad quem de tempestátibus ánchora jácitur. Hanc beneficia petitúri ádeunt, & justæ eórum preces exaudiúntur. Capitálium críminum rei ad hanc fugiéntes, impunitátem facti, implorántibus Sacerdótibus, accípiunt. Magna ergo veneratióne sacrátas Dómino basílicas adeátis, fratres charíssimi, mundíque facinóribus Dómino oblatiónes cordis vestri offerátis. De quibus basílicis hæc una est, cui N. & N. summi Pontífices privilégia concessérunt, quam vos ædificári fecístis, (vel N. ædificári fecit,) & nobis humíliter supplicástis, (vel supplicávit,) ut eam consecráre dignarémur. Nos autem vestris, (vel suis) honéstis supplicatiónibus inclináti, eam in honórem omnipoténtis Dei, beátæ Maríæ semper vírginis, & ómnium Sanctórum, ac memóriam sancti N. dedicámus; & in ejus altári Relíquias Sanctórum N. & N. Deo propítio, poni decrévimus, & in altári N. vel in loco N, sunt córpora, vel Relíquiæ Sanctórum N. & N. quæ, (vel quas) qui devóte visitáverit, indulgéntiam N. per N. concéssam obtinébit. Vos ínsuper móneo, fratres charíssimi, ut décimas quæ sunt divína tribúta, íntegre Eccléssiis & Sacerdótibus persolvátis. Has sibi Dóminus ad universális Dominij signum reservávit. Audite sanctum Augustínum; Décimæ tribúta sunt egéntium animárum. Quòd si décimas déderis, non solùm abundántiam frúctuum recípies, sed étiam sanitátem córporis, & ánimę consequéris. Non ígitur Dóminus Deus præmium póstulat, sed honórem. Deus enim noster, qui dignátus est totum dare, décimam à nobis dignátus est recípere, non sibi, sed nobis sine dúbio profutúram. Sed si tardiùs dare peccátum est, quanto pejus est non dedísse? De milítia, de negótio, de artificio redde décimas.

Digitized by Google

mas. Cùm enim décimas dando,& terréna & cęléstia possis præmia promeréri, quare pro avarítia dúplici benedictióne fraudáris? Hæc est enim Dei justíssima consuetúdo,ut si tu illi décimam non déderis,tu ad décimam revocéris. Dabis ímpio míliti, quod non vis dare Sacerdóti; & hoc tollit fiscus,quod non áccipit Christus. Revertímini ad me, inquit Dóminus apud Prophétam, & revértar ad vos. Et dixístis:In quo revertémur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixístis: In quo configimus te? In décimis, & in primítiis. Et in penúria vos maledícti estis, & me vos configitis gens tota. Inférte omnem décimam in hórreum, & sit cibus in domo mea, & probáte me super hoc,dicit Dóminus: si non aperúero vobis cataráctas cæli,& effúdero vobis benedictiónem usque ad abundántiam,& increpábo pro vobis devorántem, & non corrúmpet fructum terræ vestræ: nec erit stérilis vínea in agro, dicit Dóminus exercítuum. Et beátos vos dicent omnes gentes: éritis enim vos terra desiderábilis,dicit Dóminus exercítuum. Evitánda est ítaque Dómini indignátio, solvéndæ décimæ, & tribúta divína persolvénda, nec pro temporáli cómmodo amitténda sunt secutúra bona, quæ expectántur. Mémores ergo hæc accípite, fratres charíssimi, & intellécta pro desidério compléte, ut ætérna pro temporálibus accípere beneficia mereámini.

Archidiaconus legat sequentia duo decreta sacrosancti Concilij Tridentini. Sess. xxij.cap.xj. de reformat.

SI quem clericórum,vel laicórum,quacúmque is dignitáte,étiam Imperiáli, aut Regáli præfulgeat, in tantum malórum ómnium radix cupiditas occupáverit, ut alicújus Ecclésiæ, seu cujúlvis læcularis, vel regularis beneficij, Móntium pietátis, aliorúmque pióram locórum jurisdictiónes,bona,census,ac jura étiam feudália, & emphytéutica, fructus, emoluménta, seu quas-

quascúmque obventiónes, quę in ministrórum, & páuperum necessitátes convérti debent, per se, vel per álios, vi vel timóre incússo, seu étiam per suppósitas persónas clericórum, aut laicórum, seu quacúmque arte, aut quocúmque quæsíto colóre, in próprios usus convértere, illósque usurpáre præsúmpserit, seu impedíre, ne ab iis, ad quos jure pértinent, percipiántur; is anathémati támdiu subjáceat, quámdiu juriſdictiónes, bona, res, jura, fructus, & rédditus, quos occupáverit, vel qui ad eum quomodocúmque étiam ex donatióne suppósitæ persónæ pervénerint, Eccléſiæ, ejúsque administratóri, sive beneficiáto íntegrè restitúerit, ac deínde à Románo Pontífice absolutiónem obtinúerit. Quod si ejúsdem Eccléſiæ patrónus fúerit, étiam jure patronátus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privátus exístat. Cléricus verò, qui nefándæ fraudis, & usurpatiónis hujúsmodi fabricátor seu conséntiens fúerit, eísdem pœnis subjáceat, nec non quibuscúmque beneficiis privátus sit, & ad quæcúmque ália beneficia inhábilis efficiátur; & à suórum Ordinum executióne, étiam post íntegram satisfactiónem & absolutiónem, sui Ordinárij arbítrio suspendátur.

Conc. Trident. Sessione xxv. Cap. xij. de Reformatione.

NOn sunt ferèndi, qui váriis ártibus décimas Eccléſiis obveniéntes, subtráhere moliúntur, aut qui ab áliis solvéndas témerè occupant, & in rem suam vertunt, cùm decimárum solútio débita sit Deo: & qui eas dare nolúerint, aut dantes impédiunt, res aliénas invádunt. Præcipit ígitur sancta Synodus ómnibus, cujuscúmque gradus, & conditiónis sint, ad quos decimárum solútio spectat, ut eas ad quas de jure tenéntur, in pósterum Cathedráli, aut quibuscúmque áliis Eccléſiis, vel persónis, quibus legitimè debéntur, íntegrè persolvant.

Digitized by Google

ſolvant. Qui verò eas aut ſubtrahunt, aut impédiunt, excommunicéntur, nec ab hoc crímine, niſi plena reſtitutióne ſecúta, abſolvántur. Hortátur dehinc omnes & ſingulos pro Chriſtiána charitáte, debitóque erga Paſtóres ſuos múnere; ut de bonis ſibi à Deo collátis, Epíſcopis & Párochis, qui tenuióribus præſunt Eccléſiis, largè ſubvenire ad Dei laudem, atque ad Paſtórum ſuórum, qui pro eis invigilant dignitátem tuéndam, non gravéntur.

Poſteà Pontifex ad fundatorem dicat.

SCias frater chariſſime, quóniã non permíttunt jura Eccléſias ſine miniſtris, ac dote conſecrári. Quemádmodum enim dos matrimónium conſequitur, ſic & ad ſuſtentatiónem miniſtrórum facultátes neceſſariæ ſunt. Ea ítaque ratióne, frater chariſſime; ſcire vólumus, quot Sacerdótes, & cléricos, & qualem eis honórem vis exhibére, & de quo Eccléſiam dotáre propónis. Et, ut intélligas, qualem tibi, atque herédibus tuis honórem, & commoditátem éxhibet Eccléſia, ſcias, ut gratitúdinem ipſam ad fundatóres oſténdat, quod à ſanctis Pátribus ſtatútum eſt, in diéi dedicatiónis anniverſário ſolémni, fundatóres & eórum herédes in proceſſiónibus primos eſſe debére; & ſi caſu ad egeſtátem pervénerint, grata recordatióne, Eccléſia fundatóris piam liberalitátem recognóſcit.

Qui ad interrogata, prout ſibi placuerit, reſpondet; de quo fiat publicum inſtrumentúm, ſi numerus clericorum, honor, & dos ſufficiens fuerit. Tunc fundator ipſe, & plebs, profitentur ſe juſſa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex jubet Deum deprecari pro eo, qui Eccleſiam conſtruxit, & dotavit, & pro eo, qui eam conſecrari petiit; & concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pontifice ſic ſedente, antequàm quis Eccleſiam ingrediatur, ſchola cantat Reſponſorium, ton. 2.

Erit

Erit mihi Dóminus in Deum, & lapis iste, quem exéxi, in títulum: & vocábitur domus Dei, & de univérsis, quæ déderis mihi, * Décimas, & hóstias pacíficas ófferam tibi. ℣. Si revérsus fúero ad domum patris mei. * Décimas.

Tum Pontifex, depósita mitra, súrgit; & versus ad óstium Eccleſiæ, ibidem stans dicit:

Orémus.

Et minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

DOmum tuam, quæsumus Dómine, cleménter ingrédere, & in tuórum córdibus fidélium perpétuam tibi cónstrue mansiónem; & præsta, ut domus hæc, quæ tua subsístit dedicatióne solémnis, tua fiat habitatióne sublímis. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua oratione finita, Pontifex accepta mitra, priusquàm ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo, in modum crucis, signat óstium Eccleſiæ exterius, dicens:

In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus✠ sancti, Porta sis benedícta, sanctificáta, consecráta, consignáta, & Dómino Deo commendáta; porta sis introítus salútis, & pacis; porta sis óstium pacíficum, per eum, qui se óstium appellávit, Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum Patre, & Spíritu sancto vivit & regnat Deus in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quo dicto, Presbyteri elevant feretrum Reliquiarum, & ingrediendo Eccleſiam cum clero, & populo processionaliter, Pontifex cum mitra incipit, & schola prosequitur Antiphonam. ton. 4.

Ingredímini sancti Dei, præparáta est enim à Dómino habitátio sedis vestræ: sed & pópulus fidélis cum gáudio insequitur iter vestrum; ut orétis pro nobis majestátem Dómini. Allelúia.

Alia

Digitized by Google

Alia Antiphona. ton. 6.

Gaudent in cælis ánimæ Sanctórum, qui Christi vestígia sunt secúti; & quia pro ejus amóre sánguinem suum fudérunt; ídeo cum Christo exúltant sine fine.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cùm pervenerint ad altare, in quo Reliquiæ sunt condendæ, Reliquiis ipsis cum feretro prope altare positis, & luminaribus juxta illas ardentibus, Pontifex stans cum mitra ante altare; inchoat schola prosequente, Antiphonam ton. 4.

Exultábunt Sancti in glória, & lætabúntur in cubílibus suis.

Psalmus 149.

Cantáte Dómino cánticum novum: * laus ejus in Ecclésia sanctórum.

Lætétur Israël in eo, qui fecit eum: * & filij Sion exúltent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano, & psaltério psállant ei.

Quia beneplácitum est Dómino in pópulo suo: * & exaltábit mansuétos in salútem.

Exultábunt Sancti in glória: * lætabúntur in cubílibus suis.

Exaltatiónes Dei in gútture eórum: * & gládij ancípites in mánibus eórum.

Ad faciéndam vindíctam in natiónibus: * increpatiónes in pópulis.

Ad alligándos reges eórum in compédibus: * & nóbiles eórum in mánicis férreis.

Ut fáciant in eis judícium conscríptum: * glória hæc est ómnibus sanctis ejus.

Psalmus 150.

Laudáte Dóminum in sanctis ejus: * laudáte eum in firmaménto virtútis ejus.

Laudáte eum in virtútibus ejus: * laudáte eum secúndùm multitúdinem magnitúdinis ejus.

au-

Laudáte eum in sono tubæ: * laudáte eum in psaltério, & cíthara.

Laudáte eum in tympano, & choro: * laudáte eum in chordis, & órgano.

Laudáte eum in cymbalis benesonántibus, laudáte eum in cymbalis jubilatiónis: * omnis spíritus laudet Dóminum.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex, deposita mitra, versus ad altare dicit:

Orémus.

DEus, qui in omni loco domínatiónis tuæ clemens ac benígnus dedicátor assístis, exáudi nos quæsumus, & concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecrátio, & beneficia tui múneris, univérsitas fidélium quæ tibi súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat confossionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis faciens in singulis signum crucis, & dicens:

COnse✠crétur, & sancti✠ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus ✠sancti. Pax huic dómui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter vasculum ipsum cum Reliquiis, & aliis, prout hesterna die per eum fuit sigillatum, in sepulchro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 6.

SUb altáre Dei sedes accepístis Sancti Dei, intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum.

℣. Exultábunt Sancti in glória.

℟. Et lætabuntur in cubilibus suis.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

Digitized by Google

titur. Interim dum præmiſſa cantantur, Pontifex ſine mitra thurificat Reliquias incluſas.

Quo facto, impoſita ſibi mitra, accipit tabulam ſeu lapidem cum quo debet claudi ſepulchrum, in manum ſiniſtram; & pollicem dexteræ manus intingit in ſanctum Chriſma; & cum eo facit in medio dictæ tabulæ ſive lapidis, de ſubtus, ſignum crucis, dicens:

COnſe ✠ crétur, & ſancti ✠ ficétur hæc tábula, (vel hic lapis,) per iſtam unctiónem, & Dei benedictiónem. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus✠ ſancti. Pax tibi,

Et mox linit cum cæmento, ponit; & coaptat tabulam ſeu lapidem ſuper ſepulchrum, claudens illud, & inchoans ſchola proſequente Antiphonam. ton. 8.

SUb altáre Dei, audívi voces occiſórum dicéntium, quare non deféndis ſánguinem noſtrum? & accepérunt divínum reſpónſum; adhuc ſuſtinéte módicum tempus, donec impleátur número ſratrum veſtrórum.

Alia Antiphona ton. 8.

CórpORA Sanctórum in pace ſepúlta ſunt: & vivent nómina eórum in ætérnum.

℣. Glória Patri, & Fílio, & Spíritui ſancto.

SIcut erat in princípio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculórum. Amen.

Poſt hæc Pontifex, depoſita mitra, dicit:

Orémus.

DEus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum majeſtáti tuæ condis habitáculum, da ædificatióni tuæ increménta cæléſtia; & præſta, ut quorum hîc Reliquias pio amóre complécimur, eórum ſemper méritis adjuvémur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmant ipſam

ipsam tabulam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo formát signum crucis per eandem tabulam, sive lapidem, dicens:

SIgné ✠tur, & sanctifi ✠cétur hoc altáre. In nómine Pa ✠tris, & Fí ✠lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens:

AB illo benedicáris, in cujus honóre cremáberis. In nómine Pa ✠tris, & Fí ✠lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, & depósita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum ton. 1.

STetit Angelus juxta aram templi habens thuríbulum áureum in manu sua; & data sunt ei incénsa multa; & ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei. Allelúia.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum, & sinistrum latus, ante, & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

Orémus.

DIrigátur orátio nostra, quæsumus Dómine, sicut incénsum in conspéctu tuo, & copiósa beneficia Christiánus pópulus assequátur; ut quicúmque tibi in hoc altári sacránda libámina devótus obtúlerit, vel sacráta susceperit; & vitæ subsídia præséntis accípiat, & remissiónem ómnium peccatórum páriter consequátur, & grátiam sempitérnæ redemptiónis percípiat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, & mox

Pontifex thurificat super illam in modum cru-

Digitized by Google

cis, in medio, & in quatuor ejus cornibus: quo facto,

Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, & illud benedicit, ut suprà, videlicet, **Ab illo benedicáris,** &c. ac tradit uni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continuè altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, &, ut priùs, incensat.

Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium ton. 7.

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine.

℣. **Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.**

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continuè thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat schola prosequente, Antiphonam ton. 7.

E réxit Jacob lápidem in títulum fundens óleum désuper: votum vovit Deo Jacob.

Psalmus. **Quàm dilécta tabernácula tua Dómine virtútum: * concupíscit & déficit ánima mea in átria Dómini.** Et dicitur totus prout habetur suprà **pag. 192.** Sed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Dum Antiphona, & Psalmus prædicti cantantur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, & cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, & quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori hoc ordine.

Dicens

Digitized by Google

✠ 2		✠ 5
	✠ 1	
✠ 4		✠ 3

Dicens dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, & glorióſæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote altare incensante, impósito & benedícto, ut prius, incénso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Respónsorium ton. 7.

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deindè restituto thuribulo Sacerdoti, & Respónsorio finito, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

ADsit, Dómine, misericórdiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hunc lápidem opem tuæ bene ✠ dictiónis, & virtútem tuæ unctiónis infúnde; ut te largiénte, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 1.

Manè súrgens Jacob erigébat lápidem in títulum, fúndens óleum désuper: votum vovit Dómino: verè locus iste sanctus est, & ego nesciébam.

Digitized by Google

Pſalmus 91.

BOnum eſt confitéri Dómino,* & pſállere nómini tuo altíſſime.
Ad annuntiándum manè miſericórdiam tuam, * & veritátem tuam per noctem.
In decachórdo pſaltério: * cum cántico in cíthara.
Quia delectáſti me Dómine in factúra tua, * & in opéribus mánuum tuárum exultábo.
Quàm magnificáta ſunt ópera tua Dómine: * nimis profúndæ factæ ſunt cogitatiónes tuæ.
Vir inſípiens non cognóſcet, * & ſtultus non intélliget hæc.
Cùm exórti fuerint peccatóres ſicut fœnum: * & apparúerint omnes, qui operántur iniquitátem.
Ut intéreant in ſæculum ſæculi: * tu autem altíſſimus in ætérnum Dómine.
Quóniam ecce inimíci tui Dómine, quóniam ecce inimíci tui períbunt: * & diſpergéntur omnes, qui operántur iniquitátem.
Et exaltábitur ſicut unicórnis cornu meum: * & ſenéctus mea in miſericórdia úberi.
Et deſpéxit óculus meus inimícos meos:* & ab inſurgéntibus in me malignántibus, áudiet auris mea.
Juſtus ut palma florébit: * ſicut cedrus Líbani multiplicábitur.
Plantáti in domo Dómini, * in átriis domus Dei noſtri florébunt.
Adhuc multiplicabúntur in ſenécta úberi: * & benè patiéntes erunt, ut annúntient.
Quóniam rectus Dóminus Deus noſter: * & non eſt iníquitas in eo.

Et non dicitur Glória Patri, Incepta Aña Pontifex accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum, in eiſdem locis altaris, & eo ordine, prout priùs fecit, dicens, dum ſingulas cruces facit.

S an-

Sancti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, in honôrem Dei, & gloriósæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Deindè Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote altare incensánte, impósito, & benedícto, ut priùs, incenso, stans cùm mitra inchoat iterum, schola prosequente, Responsórium ton. 7.

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine.

℣. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.

Quo incepto, circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, Pontifex, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Et minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Adésto, Dómine, dedicatióni hujus mensæ tuæ, & in eam, quæ à nobis indígnis sancto linita est óleo, bene ✠ dictiónis & sancti ✠ ficatiónis tuæ virtútem, & consecratiónem infúnde. Qui vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Alia Oratio. Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altáre hoc quod in honórem tuum, & in memóriam Sancti tui N. nos indígni consecrámus, virtúte tuæ bene ✠ dictiónis sanctifica; & ómnibus te hîc invocántibus, atque in te sperántibus auxílij tui munus osténde; ut huic altári impósita múnera semper accépta fieri dignéris; & in eo Sacramentórum virtus, & votórum semper obtineátur effectus. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Qua finita, Pontifex incipit, ſchola proſequente; Antiphonam ton. 7.

Unxit te Deus Deus tuus óleo lætítiæ præ conſórtibus tuis. Pſalmus 44.

ERuctávit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea regi.

Lingua mea cálamus ſcribæ, * velóciter ſcribéntis.

Specióſus forma præ filiis hóminũ, diffúſa eſt grátia in lábiis tuis: * proptéreà benedíxit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo ſuper femur tuum, * potentíſſime.

Spécie tua, & pulchritúdine tua, * inténde, próſperè procéde, & regna.

Propter veritátem, & manſuetúdinem, & juſtítiam: * & dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli ſub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi: * virga directiónis, virga regni tui.

Dilexíſti juſtítiam, & odíſti iniquitátem: * proptéreà unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ conſórtibus tuis.

Myrrha, & gutta, & cáſia à veſtiméntis tuis à dómibus ebúrneis: * ex quibus delectavérunt te filiæ regum in honóre tuo.

Aſtitit regína à dextris tuis in veſtítu deauráto, * circúmdata varietáte.

Audi filia, & vide, & inclína aurem tuam: * & oblivíſcere pópulum tuum, & domum patris tui.

Et concupíſcet rex decórem tuum: * quóniam ipſe eſt Dóminus Deus tuus, & adorábunt eum.

Et filiæ Tyri in munéribus: * vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis.

Omnis glória ejus filiæ regis ab intus: * in fimbriis áureis, circumamícta varietátibus.

Addu-

Digitized by Google

Adducéntur regi vírgines post eam: * próximæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia, & exultatióne: * adducéntur in templum regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: * constítues eos príncipes super omnem terram.

Mémores erunt nóminis tui: * in omni generatióne & generatiónem.

Proptéreà pópuli confitebúntur tibi in ætérnum: * & in sæculum sæculi.

Et non dicitur Glória Patri. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor ejus angulis, ordine suprà posito, ad quamlibet crucem, dicens:

Sancti ✠ficétur, & conse ✠crétur lapis iste. In nómine Pa ✠tris, & Fi ✠lij, & Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, & gloriósæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Deindè Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote incensante, impósito, & benedícto, ut priùs, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Respónsorium ton. 7.

Dirigátur orátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine.

℣. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.

Quo incepto Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans, ut priùs; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti; & Antiphona finita; Pontifex deposita mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Digitized by Google

DEscéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui & dona nostra, & pópuli tui in eo sanctificet, & suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & schola prosequitur Antiphonam ton. 1.

Sanctificávit Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur nomen ejus, de quo scriptum est: & erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

Psalmus 45.

DEus noster refúgium, & virtus; * adjûtor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Propteréa non timébimus dum turbábitur terra: * & transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, & turbátæ sunt aquæ eórum: * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: * sanctificâvit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus non commovébitur: * adjuvâbit eam Deus manè dilúculo.

Conturbátæ sunt gentes, & inclinâta sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtûtum nobíscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte, & vidête ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram: * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, & confríget arma: * & scuta combûret igni.

Vacâte, & vidête quóniam ego sum Deus: * exaltâbor in Géntibus, & exaltâbor in terra.

Dóminus virtûtum nobíscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Et non dicitur Glória Patri. Interim dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta

pta mitra, fundit, & spargit de oleo Catechumenorum, & Chrismate pariter super altare, illud manu dextera confricans, liniens, & perungens. Quo facto, incipit, schola prosequente, Antiphonam ton. 1.

Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dóminus: crescere te fáciat Deus meus, sicut arénam maris: & donet tibi de rore cæli benedictiónem.

Psalmus 86.

FUndaménta ejus in móntibus sanctis: * díligit Dóminus portas Sion, super ómnia tabernácula Jacob.

Gloriósa dicta sunt de te: * cívitas Dei.

Memor ero Rahab, & Babylónis: * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, & Tyrus, & pópulus Æthiópum: * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet; homo, & homo natus est in ea: * & ipse fundávit eam altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, & príncipum: * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium: * habitátio est in te.

Et non dicitur Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

LApidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacræ unctiónis effúnditur, ad suscipiénda pópuli sui vota, & sacrificia, orémus ut Dóminus noster benedícat, & cónsecret, & quod est unctum à nobis, sit unctum in nómine ejus; ut plebis vota suscípiat, & altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiatiónem sacrórum impónimus, ipsi propitiatóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, & Spíritu sancto vivit, & regnat Deus in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quo dicto inchoat Antiphonam, schola ipsam & Psalmum ac sequentia Responsoria prosequente.

Digitized by Google

Antiphona ton. 2.

Lápides pretiósi omnes muri tui, & turres Jerúsalem gemmis ædificabúntur

Psalmus 147.

Lauda Jerúsalem Dóminum: * lauda Deum tuum Sion.

Quóniam confortávit seras portárum tuárum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem: * & ádipe fruménti satiat te.

Qui emíttit elóquium suum terræ: * velóciter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: * nébulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystállum suam sicut buccéllas: * ante faciem frígoris ejus quis sustinébit?

Emíttet verbum suum, & liquefáciet ea: * flabit spíritus ejus, & fluent aquæ.

Qui annúntiat verbum suum Jacob: * justítias, & judícia sua Israël.

Non fecit táliter omni natióni: * & judícia sua non manifestávit eis.

Glória Patri, Sicut erat, &c.

Deindè dicitur Responsorium ton. 8.

Hæc est Jerúsalem cívitas illa magna cæléstis, ornáta tamquam sponsa Agni. * Quóniam tabernáculum facta est, Allelúia. ℣. Portæ ejus non claudéntur per diem, nox enim non erit in ea. * Quóniam.

Aliud Responsorium ton. 8.

Platéæ tuæ Jerúsalem sternéntur auro mundo, Allelúia, & cantábitur in te cánticum lætítiæ, Allelúia. * Et per omnes vicos tuos dicétur ab univérsis, Allelúia, allelúia. ℣. Luce spléndida fulgébis: & omnes fines terræ adorábunt te. * Et per omnes.

Incepta Antiphona, interim dum ipsa, & Psalmus,

Digitized by Google

mus, ac Responsoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, & procedens ad ejus dexteram inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim cruces in parietibus Ecclesiæ depictas, ad unamquamque crucem, dicens:

SAncti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur hoc templum, In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, & gloriósæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat triplici ductu.

His peractis, Pontifex ad altare revertitur, ac stans cum mitra, & thurificans super illud inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 2.

Æ dificávit Móyses altáre Dómino Deo ófferens super illud holocáusta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertínum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipoténtis misericórdiam súpplices implorémus, fratres charíssimi, ut altáre hoc sacrificiis spirituálibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio præsénti bene ✠ dictióne sanctificet, atque in eo semper oblatiónes famulórum suórum stúdio sanctæ devotiónis impósitas bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficare dignétur; & spirituáli placátus incénso précibus famíliæ suæ promptus exaudítor assístat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, depósita mitra, dicens versus.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Digitized by Google

O rémus.

DOmine Deus omnípotens, cui aſsíſtit exércitus Angelórum cum tremóre, quorum ſervítium ſpirituále & ígneum eſſe cognóſcitur; dignáre reſpícere, bene ✠ dícere, & ſancti ✠ ficáre hanc creatúram incénſi, ut omnes languóres, omnéſque infirmitátes, atque insídiæ inimíci odórem ejus ſentiéntes effúgiant, & ſeparéntur à pláſmate tuo, quod pretióſo filii tui ſánguine redemíſti; ut numquam lædátur à morſu iníqui ſerpéntis. Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè aſpergit ipſum aqua benedícta, & accepta mitra, format propria manu ex ipſo incenſo quinque cruces, quamlibet de quinque granis, ſuper illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, ac Chriſmate factæ priùs fuerunt; & ſuper quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de ſubtili candela, ad menſuram crucis de granis incenſi factæ, & cujuſlibet crucis capita accenduntur, ut cum ipſis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accenſis, Pontifex, depoſita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, ſchola proſequente, ton. 1.

A lleluia. Veni ſancte Spíritus: reple tuórum corda fidélium, & tui amóris in eis ignem accénde.

Niſi conſecratio fiat inter Dominicam Septuageſimæ, & feſtum Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Jeſu Chriſti: quia tunc, omiſſo Allelúia, dicitur verſus tantùm. Quo dicto, ſurgit Pontifex ſtans ibidem verſus ad altare ſine mitra, & ſchola cantat Antiphonas duas ſequentes. Antiphona ton. 4.

A ſcéndit fumus arómatum in conſpéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona ton. 1.

S tetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu ſua: & data ſunt ei incén-

cénsa multa; & ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Sine Allelúia. Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

O rémus.

Et minístri. F lectámus génua.

℟. Leváte.

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, clemens, & propítius, preces nostræ humilitátis exáudi, & réspice ad hujus altáris tui holocáustum, quod non igne visíbili probétur, sed infúsum sancti Spíritus tui grátia in odórem suavitátis ascéndat. & legítimè se suméntibus Eucharístia medicábilis fiat, ad vitámque proficiat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc, combustis candelis, & thure, cineres illius combustionis per unum ex minístris cum spatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrario. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

O rémus.

Et minístri. F lectámus génua.

℟. Leváte.

DEus omnípotens, in cujus honórem, ac beatíssimæ vírginis Maríæ & ómnium Sanctórum, ac nomen & memóriam Sancti tui N. nos índigni altáre hoc consecrámus, clemens & propítius preces nostræ humilitátis exáudi, & præsta, ut in hac mensa sint libámina tibi accépta, sint grata, sint pínguia, & sancti Spíritus tui semper rore perfúsa; ut omni témpore hoc in loco supplicántis tibi famíliæ tuæ anxietátes réleves, ægritúdines cures, preces exáudias, vota suscípias, desiderata confírmes; postulata concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum

Digitized by Google

vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus ſancti Deus.

Deindè eodem modo ſtans dicit mediocri voce, extenſis manibus ante pectus, Præfationem hanc.

P er ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo noſtro.

℟. Dignum, & juſtum eſt.

V erè dignum, & juſtum eſt, æquum, & ſalutáre, nos tibi ſemper, & ubíque grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, Et ut propenſióri cura, & attentióri ſamulátu tibi ſervitútis officia deferámus, hoc præſértim témpore, quo religioſarum méntium hábitum ultrà parietum ornátum delegíſti, templum iſtud, in quo Sancti tui N. méntio habétur, bene ✠ dícere, & ſancti ✠ ficáre dignéris: per cujus ſacram reverentiam & honórem, ſacratíſſimo nómini tuo hoc altáre dedicámus. Hujus ígitur Dómine efflagitátus précibus, dignáre hoc altáre cæléſti ſancti ✠ ficatióne perfúndere, & bene ✠ dícere. Aſsíſtant Angeli claritátis, & ſancti Spíritus illuſtratióne perfúlgeat. Sit illíus quoque apud te grátiæ, cujus fuit illud quod Abraham pater fidei, in noſtræ figúram redemptiónis, filium immolatúrus extrúxit; quod Iſaac in conſpéctu tuæ majeſtátis inſtítuit; quod Jacob Dóminum magna videns viſióne eréxit; ut hîc orántes exáudias; hîc oblata ſancti ✠ fices; hîcque ſuperpósita bene ✠ dícas; hîc quoque benedícta diſtríbuas. Sit ergo Eccléſiæ tuæ títulus ſempitérnus; ſit menſa cæléſti ſpiritualíque convívio præparáta. Tu ígitur, Dómine próprio ore tuo hóſtias ſuper eam impoſitas bene ✠ dícito, & benedíctas ſuſcípito,

Digitized by Google

pito, ac nobis ómnibus tríbue, ut participatióne eárum vitam acquirámus sempitérnam.

Quod sequitur, dicit submíssa voce legendo, ita tamen, quòd à circumstantibus audiatur.

Per Dóminũ nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, à templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem, Allelúia.

Psalmus. Exúrgat Deus, & dissipéntur inimici ejus, & fúgiant qui odérunt eum à facie ejus. Et totus dicitur prout habetur in benedictione Abbatis auctoritate Ordinarij. pag. 123.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto facit crucem in fronte altaris, nihil dicens. Quo facto, ac prædictis Antiphona, & Psalmo finitis, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Majestátem tuam Dómine humíliter implorámus, ut altáre hoc sacræ unctiónis libámine ad. suscipiénda pópuli tui múnera inúnctum poténter bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris; ut quod nunc à nobis indignis, sub tui nóminis invocatióne, in honórem beatíssimæ vírginis Maríæ, & ómnium Sanctórum, atque in memóriam sancti tui N. sacrosáncti Chrismatis unctióne delibútum est, pláceat tibi, atque altáre máneat perpétuum; ut quidquid deínceps super illud oblátum. sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocáustum; atque ómnium hîc offeréntium sacrificia à te pio Dómino benígnè suscipiántur, & per ea vincula peccatórum nostrórum absolvántur; máculæ deleántur;

Digitized by Google

tur; véniæ impetréntur; grátiæ acquirántur: quátenus unà cum Sanctis, & Eléctis tuis vitam percípere mereámur ætérnam. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chriſmate intincto inungit in modum crucis conjunctiones menſæ, ſeu tabulæ altaris, & tituli, ſive ſtipitis, quatuor angulis, quaſi illa conjungens, ad ſingulas cruces, dicens:

In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus✠ ſancti.

Deindè depoſita mitra, dicit:

Orémus.

SUpplices te deprecámur, omnípotens ætérne Deus, per unigénitum Filium tuum Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum, ut altáre hoc ſanctis úſibus præparátum, cæléſti bene ✠dictióne ſanctífices; &, ſicut Melchíſedech Sacerdótis præcípui oblatiónem dignatióne mirábili ſuſcepíſti, ita impóſita huic novo altári múnera, ſemper accépta ferre dignéris; ut pópulus, qui in hanc Eccléſiæ domum ſanctam convéniet, per hæc libámina cæléſti ſanctificatióne ſalvátus, animárum quoque ſuárum ſalútem perpétuam conſequátur. Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc Subdiaconi abſtergunt diligenter cum mantilibus telæ groſſæ menſam altaris; & Pontifex accedit ad ſedem ſuam juxta altare, in qua cum mitra ſedens fricat benè manus cum medulla panis, ac lavat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis, ſeu Acólythis præſentantibus ipſi Pontifici tobaleas novas, & mundas, ac vaſa, & ornamenta ad cultum Dei, & Eccleſiæ, ac altaris conſecratorum pertinentia, Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans illa benedicit, dicens:

BENE-

BENEDICTIO

Tobalearum, vasorum, & ornamentorum Ecclesiæ, & Altaris Consecratorum.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens, & misércors Deus, qui ab inítio utília & necessária homínibus creásti, témplaque manu hóminum facta nómini tuo sancto dicári, tuæque habitatiónis loca vocári voluísti, quique per famulum tuum Móysen vestiménta Pontificália, & Sacerdotália, seu Levítica, &ália quæque diversi géneris ornaménta ad cultum & decórem tabernáculi & altáris tui fieri decrevísti; exáudi propítius preces nostras, & ómnia hæc diversárum speciérum ornaménta in usum hujus Eccléſiæ tuæ & altáris ad honórem & glóriam tuam præparáta purificáre, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre per nostræ humilitátis servítium dignéris, ut divínis cúltibus & sacris mystériis apta exístant, hísque confectióni Córporis & Sánguinis Jesu Christi Fílij tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus. Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super altare Chrismale, sive pannum lineum ceratum, ad mensúram altaris factum; deindè vestiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, Scho-

la

Digitized by Google

la ipsam, ac alias Antiphonas sequentes, & Responsoria cum suis versibus; & Psalmis prosequente.

Antiphona ton. 8.

Circúmdate Levítæ altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte & vos canéntes hymnum novum dicéntes, Allelúia. ℣. Mirábilis Deus in Sanctis suis, Et sanctus in ómnibus opéribus suis. ℣. Glória Patri, & Fílio, & Spíritui sancto. ℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona ton. 8

Circúmdate Sion, & complectímini eam, narráte in túrribus ejus. ℣. Magnus Dóminus & laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri in monte sancto ejus.

Deindè dicitur Responsorium ton. 2.

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, & impósuit tibi corónam. * Et ornávit te ornaméntis sanctis. ℣. Luce spléndida fulgébis, & omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te.

℣. Natiónes ex longínquo ad te vénient, & múnera deferéntes adorábunt Dóminum; & terram tuam in sanctificatióne habébunt, & nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te. ℣. Benedícti erunt, qui te ædificavérunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicéntur, & congregabúntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória, sed sequens Antiphona cantatur ton. 6.

In velaménto alárum tuárum prótege nos Dómine, & in laude tua gloriémur.

Psalmus 62.

DEus Deus meus, * ad te de luce vígilo.
Sitívit in te ánima mea, * quàm multipliciter tibi caro mea.
In terra desérta, & ínvia, & inaquósa, * sic in sancto appárui

appárui tibi: ut vidérem virtútem tuam, & glóriam tuam.

Quóniam mélior eſt miſericórdia tua ſuper vitas: * lábia mea laudábunt te.

Sic benedícam te in vita mea: * & in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe, & pinguédine repleátur ánima mea: * & lábiis exultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui ſuper ſtratum meum, in matutínis meditábor in te: * quia fuíſti adjútor meus.

Et in velaménto alárum tuárum exultábo, adhæſit ánima mea poſt te; * me ſuſcépit déxtera tua.

Ipſi verò in vanum quæſiérunt ánimam meam, introíbunt in inferióra terræ: * tradéntur in manus gládij, partes vúlpium erunt.

Rex verò lætábitur in Deo, laudabúntur omnes qui júrant in eo: * quia obſtrúctum eſt os loquéntium iníqua.

Glória Patri, &c. Sicut erat, &c.

Finito Pſalmo, Pontifex, depoſita mitra, aſcendit ad altare, & facta cruci ſuper altari poſitæ reverentia, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam ton. 8.

Omnis terra adóret te Deus, & pſállat tibi, pſálmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incenſat ſuper altare in modum crucis: & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & ſchola proſequitur; & interim iterum ipſe Pontifex ſuper altare in modum crucis incenſat, quod & tertiò facit, quo facto, ſtans ante medium altaris, dicit: **Orémus.**

Deſcéndat, quæſumus, Dómine Deus noſter, Spíritus tuus ſanctus ſuper hoc altáre, qui & dona noſtra, & pópuli tui in eo ſanctificet, & ſuméntium corda dignánter emúndet. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. **Amen.**

Oré-

Digitized by Google

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, altáre hoc nómini tuo dedicátum cæléstis virtútis benedictióne sanctí ✠ fica; & ómnibus in te sperántibus auxílij tui munus osténde; ut hîc Sacramentórum virtus, & votórum obtineátur effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino.

℟. Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sivè sacrarium, ubi depositò pluviali, si celebrare voluerit, quod conveniens est, accipit sandalia, dicens Psalmum, **Quàm dilécta,** cum aliis; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Ecclesia, & luminaria super altari, & credentia, atque alibi, ubi placuerit, accenduntur. Tunc exit Pontifex Missam celebraturus. Si verò fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Missam solemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Missa dicitur prout in Missali, in ipsa die dedicationis Ecclesiæ.

In fine Pontifex dat benedictionem solemnem, dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, &c.

Et Indulgentias suprà declaratas. Quibus publicatis, revertitur ad sacristiam, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

Deindè cineres per Ecclesiam aspersi, in quibus litteræ Græcæ & Latinæ scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, & Ecclesia totaliter mundatur.

DE

Digitized by Google

DE ALTARIS

Conſecratione, quæ fit ſine Eccleſiæ Dedicatione.

ALtaris conſecratio, quamvis omni die de jure fieri poſſit, decentiùs tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum ſolemnitatibus fit. Sanè ſerò ante diem conſecrationis, Pontifex parat Reliquias in altari conſecrando includendas, ponens eas in decenti & mundo vaſculo, cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartulam de pergameno, ſcriptam ſub hac forma. M. DC. LXIII. *die* N. *menſis* N. *Ego* N. *Epiſcopus* N. *conſecravi Eccleſiam, & altare hoc, in honorem ſancti* N. *& Reliquias Sanctorum Martyrum* N. *&* N. *in eo incluſi, & ſingulis Chriſti fidelibus, hodie unum annum, & in die anniverſario conſecrationis hujuſmodi ipſam viſitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Eccleſiæ conſueta conceſſi.*

Sigillans ipſum vaſculum diligenter, & in honeſto & mundo loco ponens, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque ſunt Vigiliæ ante Reliquias ipſas, canendi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ ſunt recondendæ.

Parantur etiam in Eccleſia, quæ ad altaris conſecrationem ſunt neceſſaria, videlicet ſanctum Chriſma in vaſculo, & ampulla; Oleum ſanctum Catechumenorum, etiam in vaſculo, & ampulla; una libra thuris, cujus medietas ſit in granis; thuribulum cum navicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum ſale; vas vini; aſperſorium factum de herba hyſſopi; mantilia ex tela groſſa, ad extergendum men-

Digitized by Google

mensam altaris consecrandi, quoties expedierit; cooper-
tura linea cerata ad mensuram ipsius altaris consecran-
di; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ subti-
libus; aliquæ spatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de
altari combustiones candelarum, & thuris; vas, in quo
ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, sive tegula trita ad
faciendum cæmentum, pro liniendo sepulchro Reli-
quiarum, & junctura mensæ altaris cum stipite; cæ-
mentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ
semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas
cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; & medulla
panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; bombyx
pro extergenda cruce, quæ fit in stipite altaris; tobaleæ
novæ mundæ; & vasa, atque ornamenta ad cultum
Dei, & altaris postquàm consecratum fuerit, perti-
nentia benedicenda.

Pontifex manè in suo habitu quotidiano venit ad Ec-
clesiam, & sedens in sede ad dexteram; vel in faldisto-
rio ad sinistram altaris consecrandi, incipit & dicit vo-
ce submissa cum clericis septem Psalmos cum Anti-
phona, Ne reminiscáris, &c. ut suprà pag. 103. sine
Litaniis. Induens interim amictum, albam, cingulum,
stolam, & pluviale albi coloris, accipiens mitram sim-
plicem in capite, & baculum pastoralem in manu sini-
stra. Sicque paratus, septem Psalmis expletis, Pontifex
cum ministris accedit coram altari consecrando; ubi
depositò baculo pastorali, & stans sine mitra inchoat,
& schola prosequitur sequentem Antiphonam.

ADésto Deus unus omnípotens, Pater, & Fílius, &
Spíritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo.

O rêmus.

ACtiónes nostras, quæsumus Dómine, aspirándo
præveni, & adjuvándo prosequere; ut cuncta
nostra orátio, & operátio à te semper incípiat, & per
te

Digitized by Google

te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias; ut suprà pag. 28. vel, cantoribus deficientibus, Pontifex eas legit, in quibus suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cujus honore, & nomine dedicatur ipsum altare, & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquàm autem dictum fuerit.

U t ómnibus fidélibus, &c.
℟. Te rogámus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastoralem in sinistra tenens, dexteram in altum extendens, producit communiter super aram, & stipitem altaris consecrandi ter successivè signum crucis dicens, primò.

UT altáre hoc ad honórem tuum, & nomen Sancti N. consecrándum bene ✠ dícere digněris.
℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit:

U t altáre hoc ad honórem tuum, & nomen Sancti N. consecrándum bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre, dignéris.
℟. Te rogámus audi nos.

Tertiò dicit:

U t altáre hoc ad honórem tuum, & nomen Sancti N. consecrándum bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre dignéris.
℟. Te rogámus audi nos.

Quo dicto, & depositò baculo pastorali, iterum accumbit super faldistoriũ, & perficiuntur Litaniæ. Quibus finitis, ab accubitu surgit, & cum mitra accedit versus altare consecrandum, & distans ab illo spatio congruenti, depositâ mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu fit officiũ, alioquin competenti voce dicit sine notis, quod etiam in omnibus aliis sequentibus observatur.

Deus

Digitized by Google

Deus in adjutórium meum inténde.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus seu ministri respondent.

Dómine ad adjuvándum me festína.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Glória Patri, & Fílio, * & Spirítui sancto.

Chorus, seu ministri respondent.

Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: * & in sæcula sæculórum. Amen.

Sine Allelúia. Et id eisdem modo, & loco secundò, & tertiò fit, voce semper altiùs elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedit aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolutè exorcismum salis, & faciens, prout habetur suprà sub Ecclesiæ dedicatione pag. 213. usque ad orationem.

OMnípotens sempitérne Deus, creátor, & conservátor humáni géneris, &c. inclusivè.

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, & ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem.

Introíbo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Psalmus 42.

JUdica me Deus, & discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iníquo, & dolóso érue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitúdo mea: * quare me repulísti, & quare tristis incédo, dum affligit me inimícus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emítte lucem tuam, & veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt & adduxérunt in montem sanctum tuum, & in tabernácula tua.

Anti-

Digitized by Google

Antiphona tota repetitur.

Et introíbo ad altáre Dei: * ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Iterùm repetitur Antiphona.

Confitébor tibi in cíthara Deus Deus meus: * quare triſtis es ánima mea, & quare contúrbas me?

Repititur ut priùs Antiphona.

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * ſalutáre vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Glória Patri, ſed Antiphona prædicta repetitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex retenta mitra, ſtans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua hujuſmodi facit crucē in medio tabulæ altaris, dicens:

✠ Sanctí✠ ficétur hoc altáre, in honórem Dei omnipoténtis, & glorióſæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam ſancti N. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus ✠ ſancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmiſſa.

Sancti✠ ficétur hoc altáre, &c.

Facit autem primam crucem in dextera parte poſteriori altaris, id eſt, ubi legitur Euangelium, ſecundam in ſiniſtra parte anteriori tranſverſa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in ſiniſtra poſteriori tertiæ tranſverſa in hunc modum.

Quo facto, & finitis Antiphona & Pſalmo

Digitized by Google

prædictis, Pontifex stans ibidem, depósita mitra, dicit:

O rémus.

Et minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

SInguláre illud propitiatórium in altári crucis pro nobis rediméndis oblátum, in cujus præfiguratióne Patriárcha Jacob lápidem eréxit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli désuper aperirétur orácului; súpplices, tibi Dómine, preces fúndimus, ut lápidis hujus expolítam matériam, supérnis sacrificiis imbuéndam, ipse tuæ ditári sanctificatiónis ubertáte præcípias, qui quondam lapídeis legem scripsísti in tábulis. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit sépties tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta cum cinere & vino benedicta, cum aspersório de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, & schola prosequitur. Aspérges me Dómine. Quæ tota dicitur, & repetitur cum Psalmo, Miserére, eo modo, prout suprà pag. 221. de Consecratione altaris in Ecclesiæ Dedicatione ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

DEus qui es visíbilium rerum ómnium & invisíbilium cónditor, & cunctárum sanctificatiónum consecrator, ad dedicatiónem hujus Domínicæ mensæ adésse dignáre; & quæ sacráto óleo, & Chrísmate à nobis indígnis est liniénda, & benedicénda, tuæ sancti ✠ ficatiónis in eam infúnde virtútem

&

Digitized by Google

& consecratiónem; ut omnes qui ad eam te deprecatúri accésserint, tuæ propitiatiónis auxílium séntiant. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox deposita mitra benedicit, dicens:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

SUmme Deus, qui summa, & média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sanctí ✠ fica, & béne ✠ dic has creatúras calcis, & sábuli. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis altaris per circuitum: Pontifex deinde procedit processionaliter cum cruce, & clero ad locum, in quo nocte præterita conservatæ Reliquiæ fuerunt: sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit:

O rémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

AUfer à nobis, quæsumus, Dómine, cunctas iniquitátes nostras; ut ad Sancta Sanctórum puris mereamur méntibus introíre. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Ingressus verò sine mitra, stans juxta, & versus ad Reliquias, dicit:

O rémus.

FAc nos, quæsumus Dómine, Sanctórum tuórum tibi speciáliter dedicáta membra dignè contíngere, quorum patrocínia cúpimus incessanter habére. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reverenter vasculum Reliquiarum: tum accepta mitra, portat eas solemniter & processionaliter ad altare consecrandum; vel si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit inchoans, schola prosequente, Antiphonam.

Cùm jucunditáte exíbitis, & cum gáudio deducámini, nam & montes, & colles exílient expectántes vos cum gáudio, Allelúia.

Poterit deindè etiam dici, si expedierit, sequens Responsórium.

Súrgite Sancti Dei de mansiónibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedícite, * Et nos hómines peccatóres in pace custodíte. ℣. Ambuláte Sancti Dei ad locum prædestinátũ, qui vobis præparátus est. * Et nos.

Cumque pervenerit prope ipsum altare, deponit eas reverenter cum luminaribus super feretrum, vel aliquam tabulam honestè ibidem paratam, luminaribus juxta illas ardentibus, & mox Pontifex cum mitra stans prope altare inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Exultábunt Sancti in glória: lætabúntur in cubílibus suis.

Psalmus. Cantáte Dómino cánticum novum * laus ejus. ut suprà 238.

Deindè Psalmus. Laudáte Dóminum in sanctis ejus, * laudáte eum. ut suprà pag. 238. sine Glória Patri. in fine utriusque, sed his Psalmis dictis, Antiphona repetitur. Qua finita, Pontifex depósita mitra, stans versus ad altare, dicit:

Orémus.

DEus, qui in omni loco dominatiónis tuæ clemens ac benígnus dedicátor assístis, exáudi nos quæsumus, & concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecrátio; & beneficia tui múneris, univérsitas fidélium quæ tibi súpplicat, percípere mereátur.

Per

Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Et mox Pontifex accepta mitra, signat cum pollice dextere manus de Chrismate confessionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis; faciens in singulis signum crucis, & dicens, dum unamquamque crucem facit.

COnse ✠ crétur, & sancti ✠ ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax huic dómui.

Deindè depósita mitra, recondit ibi vasculum cum Reliquiis & aliis in eo inclusis veneranter, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

SUb altáre Dei sedes accepístis Sancti Dei, intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum.

℣. Exultábunt Sancti in glória.

℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Interim dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra, imposito, & benedicto incenso in thuribulo, & illo à Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas, quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulam, cum qua debet claudi sepulchrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio ejus de subtus, dicens:

COnse ✠ crétur, & sancti ✠ ficétur hæc tábula, (*vel* hic lapis,) per istam unctiónem, & Dei benedictiónem. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox ponit, & coaptat tabulam, seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, & inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

SUb altáre Dei, audívi voces occisórum dicéntium, quare non defendis sánguinem nostrum? & accepérunt divínum respónsum; adhuc sustinéte módi-

Digitized by Google

cum tempus, donec impleátur númerus fratrum vestrórum.

Alia Antiphona.

Córpora Sanctórum in pace sepúlta sunt: & vivent nómina eórum in ætérnum.

℣. Glória Patri, & Fílio, & Spirítui sancto.

℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

O rémus.

DEus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum majestáti tuæ condis habitáculum, da ædificatióni tuæ increménta cæléstia; & præsta, ut quorum hîc Relíquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice priùs incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex facit crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens:

SIgné✠tur, & sanctifi✠cétur hoc altáre. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus✠ sancti. Pax tibi.

Tum deposita mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Stetit Angelus juxta aram templi habens thuríbulum áureum in manu sua; & data sunt ei incénsa multa; & ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei. Allelúia.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum & sinistrum latus, ante & desuper donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

O rémus.

DIrigátur orátio nostra, quæsumus Dómine, sicut incénsum in conspéctu tuo, & copiósa beneficia Chri-

Christiánus pópulus assequátur; ut quicúmque tibi in hoc altári sacránda libámina devótus obtúlerit, vel sacráta súscéperit, & vitæ subsídia præséntis accípiat, & remissiónem ómnium peccatórum páriter consequátur, & grátiam sempitérnæ redemptiónis percípiat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex accepta mitra sedet, & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, & in quatuor ejus cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterùm incensum in thuribulo, & illud benedicit, ut suprà, videlicet, A b illo benedicáris, &c. ac tradit uni Sacerdoti superpellicio induto, qui continuè altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, &, ut priùs, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola, seu ministris prosequentibus Responsorium.

D irigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continuè thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola sive ministris prosequentibus, Antiphonam

E réxit Jacob lápidem in títulum fundens óleum désuper: votum vovit Deo Jacob.

Psalmus 83.

Quàm dilécta tabernácula tua Dómine virtútum! concupíscit, & déficit ánima mea in atria Dómini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum, & carb mea, * exultavérunt in Deum vivum.

Repetitur Antiphona.

E tenim paſſer invenit ſibi domum; * & turtur nidum ſibi ubi ponat pullos ſuos.

Repetitur Antiphona.

A léria tua Dómine virtútum: * Rex meus, & Deus meus.

Repetitur Antiphona.

B eáti, qui hábitant in domo tua Dómine: * in ſæcula ſæculórum laudábunt te.

Repetitur Antiphona.

Beátus vir, cujus eſt auxílium abs te: * aſcenſiónes in corde ſuo diſpóſuit, in valle lacrymárum, in loco quém póſuit.

Repetitur Antiphona.

E tenim benedictiónem dabit legiſlátor, ibunt de virtúte in virtútem: * vidébitur Deus Deórum in Sion.

Repetitur Antiphona.

D ómine Deus virtútum exáudi oratiónem meam: * áuribus pércipe Deus Jacob.

Repetitur Antiphona.

P rotéctor noſter áſpice Deus: * & réſpice in fáciem Chriſti tui.

Repetitur Antiphona.

Q uia mélior eſt dies una in átriis tuis: * ſuper míllia.

Repetitur Antiphona.

E légi abjéctus eſſe in domo Dei mei, * magis quàm habitáre in tabernáculis peccatórum.

Repetitur Antiphona.

Q uia miſericórdiam, & veritátem díligit Deus: * grátiam & glóriam dabit Dóminus.

Repetitur Antiphona.

N on privábit bonis eos qui ámbulant in innocéntia: * Dómine virtútum, beátus homo qui ſperat in te.

Et non dicitur G lória Patri, ſed Antiphona repetitur. Dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, Pon-

Digitized by Google

Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, & cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, & in quatuor ejus cornibus, in locis in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine.

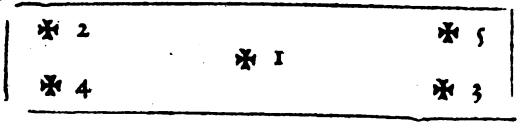

Dicens dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, & gloriósæ vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Deindè Pontifex accepto thuribulo à Sacerdote altare incensante, impósito & benedícto ut priùs incénso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsórium.

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deindè restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, sine mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

ADsit, Dómine, misericórdiæ tuæ ineffábilis pietas, & super hunc lápidem opem tuæ benedictiónis, & virtútem tuæ unctiónis infúnde; ut

Digitized by Google

te largiénte, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, & schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam

MAnè surgens Jacob erigébat lápidem in títulum, fundens óleum désuper: votum vovit Dómino: verè locus iste sanctus est, & ego nesciébam.

Psalmus 91.

BOnum est confitéri Dómino,* & psallere nómini tuo altíssime.

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiándum manè misericórdiam tuam,* & veritátem tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachórdo psaltério:* cum cántico in cíthara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectásti me Dómine in factúra tua,* & in opéribus mánuum tuárum exultábo.

Repetitur Antiphona.

Quàm magnificáta sunt ópera tua Dómine:* nimis profúndæ factæ sunt cogitatiónes tuæ.

Repetitur Antiphona.

Vir insípiens non cognóscet,* & stultus non intélliget hæc. Repetitur Antiphona.

Cùm exórti fuerint peccatóres sicut fœnum:* & apparúerint omnes, qui operántur iniquitátem.

Repetitur Antiphona.

Ut intéreant in sæculum sæculi:* tu autem altíssimus in ætérnum Dómine.

Repetitur Antiphona.

Quóniam ecce inimíci tui Dómine, quóniam ecce inimíci tui períbunt:* & dispergéntur omnes, qui operántur iniquitátem.

Repetitur Antiphona.

Et exaltábitur sicut unicórnis cornu meum:* & séctus mea in misericórdia úbere. Re-

Digitized by Google

Repetitur Antiphona.

Et despéxit óculus meus inimícos meos: * & ab insúrgéntibus in me malignántibus, áudiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Justus ut palma florébit: * sicut cedrus Líbani multiplicabitur. Repetitur Antiphona.

Plantáti in domo Dómini, * in átriis domus Dei nostri florébunt.

Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicabúntur in senécta úberi: * & benè patiéntes erunt, ut annúntient.

Repetitur Antiphona.

Quóniam rectus Dóminus Deus noster: * & non est iníquitas in eo.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Interim Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout priùs fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur, & conse✠crétur lapis iste. In nómine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, & gloriósæ vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Deindè Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote altare incensante, impósito, & benedícto, ut priùs, incénso, stans cum mitra inchoat iterum, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigátur orátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Quo incepto, Pontifex circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, & Responsorio finito, Pontifex, depósita mitra, dicit:

O rémus.

Et minístri. F lectámus génua.

℟. Levate.

ADésto, Dómine, dedicatióni hujus mensæ tuæ, & in eam, quæ à nobis indígnis sancto línita est óleo, bene ✠ dictiónis & sancti ✠ ficatiónis tuæ virtútem, & consecratiónem infúnde. Qui vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, altáre hoc quod in honórem tuum, & in memóriam Sancti tui N. nos indígni consecrámus, virtúte tuæ bene ✠ dictiónis sanctífica; & ómnibus te hîc invocántibus, atque in te sperantibus auxílij tui munus osténde; ut huic altári impósita múnera semper accépta fieri dignéris; & in eo Sacramentórum virtus, & votórum semper obtineátur effectus. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua finita Pontifex incipit, schola seu minístris prosequentibus, Antiphonam.

Unxit te Deus Deus tuus óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus 44.

ERuctávit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea regi.

Repetitur Antiphona.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Repetitur Antiphona.

Speciósus forma præ filiis hóminũ, diffúsa est grátia in lábiis tuis: * propterea benedixit te Deus in ætérnum.

Repetitur Antiphona.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Repe-

Digitized by Google

Repetitur Antiphona.

Spécie tua, & pulchritúdine tua, * inténde, próſperè procéde, & regna.

Repetitur Antiphona.

Propter veritátem, & manſuetúdinem, & juſtítiam: * & dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli ſub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Repetitur Antiphona.

Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi: * virga directiónis, virga regni tui.

Repetitur Antiphona.

Dilexísti juſtítiam, & odísti iniquitátem: * propréea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ conſortibus tuis. Repetitur Antiphona.

Myrrha, & gutta, & cásia à veſtiméntis tuis à dómibus ebúrneis: * ex quibus delectavérunt te filiæ regum in honóre tuo.

Repetitur Antiphona.

Aſtitit regína à dextris tuis in veſtítu deauráto, * circúmdata varietáte.

Repetitur Antiphona.

Audi filia, & vide, & inclína aurem tuam: * & oblivíſcere pópulum tuum, & domum patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupíſcet rex decórem tuum: * quóniam ipſe eſt Dóminus Deus tuus, & adorábunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiæ Tyri in munéribus: * vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis glória ejus filiæ regis ab intus: * in fimbriis áureis, circumamícta varietátibus.

Digitized by Google

Repetitur Antiphona.

Adducéntur regi vírgines post eam: * próximæ ejus afferéntur tibi. Repetitur Antiphona.

Afferéntur in lætítia, & exultatióne: * adducéntur in templum regis.

Repetitur Antiphona.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi filij: * constítues eos príncipes super ómnem terram.

Repetitur Antiphona.

Mémores erunt nóminis tui: * in omni generatióne & generatiónem.

Repetitur Antiphona.

Propterea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum: * & in sæculum sæculi.

Et non dicitur Glória Patri. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrísmate cum pollice dextræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor ejus angulis, ordíne suprà posito, ad quamlibet crucem, dicens:

Sanctí✠ficétur, & consecrétur lapis iste. In nómine Pa✠tris, & Fí✠lij, & Spíritus✠ sancti, in honórem Dei, & glorióſæ vírginis Maríæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, & memóriam sancti N. Pax tibi.

Deindè Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote incensante, impósito, & benedícto, ut priùs, incénso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Respónsorium.

Dirigátur órátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto Pontifex circuit semel altare ad sinístram, illud incensans, ut priùs; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti; & Antiphona finita; Pontifex depósita mitra, dicit:

O ré-

O rémus.

Et ministri. F lectámus génua.

℟. Leváte.

DEscéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui & dona nostra, & pópuli tui in eo sanctificet, & suméntium corda digníanter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & schola seu minístri prosequuntur, Antiphonam.

SAnctificávit Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur nomen ejus, de quo scriptum est: & erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

Psalmus 45.

DEus noster refúgium, & virtus; * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

PRoptéreà non timébimus dum turbábitur terra: * & transferéntur montes in cor maris.

Repetitur Antiphona.

SOnuérunt, & turbátæ sunt aquæ eórum: * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Repetitur Antiphona.

FLúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Repetitur Antiphona.

DEus in médio ejus non commovébitur: * adjuvábit eam Deus manè dilúculo.

Repetitur Antiphona.

CONturbátæ sunt gentes, & inclinâta sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Repetitur Antiphona.

DÓminus virtútum nobíscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Re-

Repetitur Antiphona.

Venîte,& vidête ópera Dómini, quæ pósuit pródigia super terram: * áuferens bella usque ad finem terræ.

Repetitur Antiphona.

Arcum cónteret, & confríget arma: * & scuta combûret igni.

Repetitur Antiphona.

Vacâte, & vidête quóniam ego sum Deus: * exaltâbor in Géntibus, & exaltâbor in terra.

Repetitur Antiphona.

Dóminus virtûtum nobíscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Et non dicitur Glória Patri. sed Antiphona repetitur Interim dum Antiphona, & Psálmus prædicti dicuntur, Pontifex accepta mitra, fundit, & spargit oleum Catechumenorum, & Chrisma pariter desuper altare illud manu dextera confricans, liniens, & perungens. Quo facto, incipit, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ecce odor filij mei,sicut odor agri pleni,cui benedixit Dóminus: crésceret te fáciat Deus meus, sicut arénam maris: & donet tibi de rore cæli benedictiónem.

Psálmus. Fundaménta ejus in móntibus sanctis: * díligit. Et totus dicitur prout habetur suprà 249. sine Glória Patri

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacræ unctiónis effúnditur, ad suscipiénda pópuli sui vota, & sacrificia, orémus ut Dóminus noster bene ✠ dícat,& cónse ✠ cret,& quod est unctum à nobis, sit unctum in nómine ejus; ut plebis vota suscípiat, & altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiatiónem sacrórum impónimus, ipsi propitiatóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo,

&

& Spíritu sancto vivit, & regnat Deus in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo ófferens super illud holocáusta: & immolans víctimas, fecit sacrificium vespertínum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipoténtis misericórdiam súpplices implorémus, fratres charíssimi, ut altáre hoc sacrificiis spirituálibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio præsénti bene ✠ dictióne sanctíficet, atque in eo semper oblatiónes famulórum súorum stúdio suæ devotiónis impósitas bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignétur; & spirituáli placátus incénso précibus famíliæ suæ promptus exaudítor assístat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, depósita mitra, & dicens versus.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DOmine Deus omnípotens, cui assístit exércitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále & ígneum esse cognóscitur; dignáre respícere, bene✠dícere, & sancti ✠ ficáre hanc creaturam incénsi, ut omnes languóres, omnésque infirmitátes, atque insídiæ inimici odórem ejus sentiéntes effúgiant, & seperéntur à plásmate tuo; numquam lædátur à morsu antíqui serpéntis, quod pretióso filij tui Sánguine redemísti. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deind

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua & oleo & Chrismate factæ priùs fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat schola seu ministris prosequentibus.

Allelúia, ℣. Veni sancte Spíritus: reple tuórum corda fidélium, & tui amóris in eis ignem accénde.

Nisi Consecratio hujusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, & Festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, quia tunc, omisso **Allelúia.** dicitur versus tantùm. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare, sine mitra, & schola seu ministri cantant Antiphonas duas sequentes.

Ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua: & data sunt ei incénsa multa; & ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. **Flectámus génua.**

℟. **Leváte.**

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemens, & propitius, preces nostræ humilitatis exáudi, & réspice ad hujus altaris tui holocáustum, quod

quod non igne visibili probétur, sed infúsum sancti Spíritus tui grátia in odórem suavitátis ascéndat. & legítimè se suméntibus Eucharístia medicábilis fiat, ad vitámque proficiat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc combustis candelis & thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Orémus.

Et minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

DEus omnípotens, in cujus honórem, ac beatíssimæ vírginis Maríæ & ómnium Sanctórum, ac nomen & memóriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc consecrámus, clemens & propítius preces nostræ humilitátis exáudi, & præsta, ut in hac mensa sint libámina tibi accépta, sint grata, sint pínguia, & sancti Spíritus tui semper rore perfúsa; ut omni témpore hoc in loco supplicántis tibi famíliæ tuæ anxietátes réleves, ægritúdines cures, preces exáudias, vota suscípias, desideráta confírmes; postuláta concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christũ Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Deindè eodem modo stans, dicit mediocri voce extensis manibus ante pectus, hanc Præfationem.

Per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

Vere dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos

Digitized by Google

nos tibi ſemper, & ubíque grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, & clemens: cujus nec inítium, nec finis advértitur; qui quantus es, tantus eſſe voluíſti, ſanctus ſcílicet, ac mirábilis Deus, cujus majeſtátem eleménta non cápiunt. Te benedícimus, te ſupplices deprecámur, ut tibi ſit altáre hoc, ſicut illud quod Abel ſalutáris myſtérij in paſſióne præcúrſor, jugulátus à fratre novo ſánguine ímbuit, & ſacrávit. Sit tibi Dómine altáre hoc, ſicut illud quod Abraham pater noſter, qui vidére te méruit, fabricávit, & invocáto tuo nómine, conſecrávit; in quo Sacérdos Melchíſedech ſacrificij formam triumphális expréſſit. Sit tibi Dómine altáre hoc, ſicut illud ſuper quod Abraham ſeminárium fidei noſtræ Iſaac filium ſuum, dum tibi toto corde crédidit, toto corde impóſuit; in quo ſalutáris myſtérij Sacraméntum Dominicæ Paſſiónis oſténſum eſt, dum offértur Fílius, Agnus occíditur. Sit tibi Dómine altáre hoc, ſicut illud quod Iſaac púteum profúndæ puritátis invéniens, abundántiæ ei nomen impónens, tuæ majeſtáti dicávit. Sit tibi Dómine altáre hoc, ſicut ille lapis quem Jacob ſuppónens cápiti ſuo, aſcendéntes & deſcendéntes Angelos per ſcalæ myſtérium ſomno revelánte, cognóvit. Sit tibi Dómine altáre hoc, ſicut illud quod Móyſes, ſuſcéptis mandátis, in præfiguratióne Apoſtólica, duódecim lápidum conſtructióne firmávit. Sit tibi Dómine altáre hoc, ſicut illud quod Móyſes ſeptem diérum purificatióne mundávit, & cæléſti tuo colloquio, Sancta Sanctórum vocávit; ſicut locútus es ad Móyſen, dicens, Si quis tetígerit altáre hoc, ſanctificátus habeátur. Sit in hoc ergo altári innocéntiæ cultus, immolétur ſupérbia; iracúndia jugulétur, luxúria omníſque líbido feriátur, offerátur pro turtúribus ſacrificium caſtitátis, & pro pullis columbárum innocéntiæ ſacrificium.

Quod

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quòd à circumstantibus audiri possit.

Per Dóminũ nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex accepa mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chrísmate intincto, frontem altaris in modum crucis, inchoans, schola seu minístris prosequentibus, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, à templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem, Allelúia.

Psalmus. Exúrgat Deus, & dissipéntur inimici ejus, & fúgiant qui odérunt eum à facie ejus. Et totus dicitur prout suprà habetur in benedictióne Abbatis. pag. 123.

Quo dicto, Pontifex, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Majestátem tuam Dómine humíliter implorámus, ut altáre hoc sacræ unctiónis libámine ad suscipiénda pópuli tui múnera inúnctum poténter bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris; ut quod nunc à nobis indignis, sub tui nóminis invocatióne, in honórem beatíssimæ Vírginis Maríæ, & ómnium Sanctórũ, atque in memóriam sancti tui N. sacrosáncti Chrísmatis unctióne delibútum est, pláceat tibi, atque altáre máneat perpétuum; ut quidquid deínceps super illud oblátum sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocáustum; atque ómnium hîc offeréntium sacrifícia à te pio Dómino benígnè suscipiántur, & per ea víncula peccatórum nostrórum absólvántur; máculæ deleántur; véniæ impetréntur; & grátiæ acquirántur: quátenus unà cum Sanctis, & Eléctis tuis vitam percípere mereámur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accepta mitra, cum pollice dexteræ manus

manus Chrismate intincto, inungit in modum crucis conjunctiones mensæ seu tabulæ altaris & tituli, sive stipitis, in quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces, dicens:

In nómine Pa ✠tris, & Fí ✠lij, & Spíritus ✠ sancti.

Deindè depositâ mitrâ, dicit:

Orémus.

SUpplices te deprecámur, omnípotens ætérne Deus, per unigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altáre hoc sanctis úsibus præparátum, cæléstí bene dictióne sancti ✠ fices; &, sicut Melchisedech Sacerdótis præcípuì oblatiónem dignatióne mirábili susscepísti, ita impósita huic novo altári múnera, semper accépta ferre dignéris; ut pópulus, qui in hanc Eccléstæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cæléstí sanctificatióne sálvátus, animárum quoque suárum salútem perpétuam consequátur. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum, &c. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; & Pontifex accédit ad sedem suam juxta altare, in qua cum mitra sedens fricat benè manus cum medulla panis, ac lavat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis seu Acolythis præsentantibus Pontifici tobaleas novas & mundas, ac vasa, & ornamenta ad cultum Dei, & altaris consecrati pertinentia, Pontifex depositâ mitrâ, surgit, & stans benedicit illa, dicens.

BENE-

Digitized by Google

BENEDICTIO

Tobalearum, vaſorum, & ornamentorum Altaris Conſecrati.

ADjutórium noſtrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

OMnípotens, & miſéricors Deus, qui ab ínitio utília & neceſſária homínibus creáſti, quique per famulum tuum Móyſen veſtiménta Pontificália, & Sacerdotália, ſeu Levítica Sacerdótibus, & Levítis, atque ornaménta, & linteámina fácere famulum tuum Móyſen per quadragínta dies docuíſti, atque étiam quæ Maria téxuit & fecit, in uſum miniſtérij tabernáculi fœderis ordináſti, purificáre, bene ✠ dícere, ſancti ✠ficáre, & conſe ✠ cráre per noſtræ humilitátis ſervítium dignéris, hæc ornaménta & linteámina in uſum altáris tui, ut divínis cúltibus & ſácris myſtériis apta exíſtant, híſque confectióni Córporis & Sánguinis Jeſu Chriſti Fílij tui Dómini noſtri dignis paréatur famulátibus. Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deinde aſpergit illa aqua benedicta. Tum miniſtri ponunt ſuper altare Chriſmale, ſive pannum lineum ceratum ad menſuram altaris factum, deindè veſtiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponentes deſuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex ſtans ibidem, inchoat Antiphonam primam, ſchola ſeu miniſtris proſequentibus ipſam, & alias Antiphonas ſequentes, & Reſponſoria cum ſuis verſibus, & Pſalmis.

An-

Digitized by Google

Antiphona.

CIrcúmdate Levítæ altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, éstote & vos canéntes hymnum novum dicéntes, Allelúia.

℣. Mirábilis Deus in Sanctis suis, & sanctus in ómnibus opéribus suis.

Glória Patri, & Filio, & Spirítui sancto.

Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona.

Circúmdate Sion, & complectímini eam, narráte in túrribus ejus. ℣. Magnus Dóminus & laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri in monte sancto ejus.

Deindè dicitur Responsórium.

Indúit te Dóminus túnica jucunditátis, & impósuit tibi corónam. * Et ornávit te ornaméntis sanctis. ℣. Luce spléndida fulgébis, & omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te.

℣. Natiónes ex longínquo ad te vénient, & múnera deferéntes adorábunt Dóminum; & terram tuam in sanctificatióne habébunt, & nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te. ℣. Benedícti erunt, qui te ædificavérunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicéntur, & congregabúntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona dicitur.

In velaménto alárum tuárum prótege nos Dómine, & in laude tua gloriémur.

Psalmus. Deus Deus meus, * ad te de luce vígilo.

Et dicitur totus prout habetur suprà. pag. 218. cum Glória Patri, in fine.

Finito Psalmo, Pontifex, depósita mitra, ascendit ad altare, & facta cruci super altari posítæ reverentia, incipit, schola seu minístris prosequentibus, Antiphonam.

O mnis

O mnis terra adóret te Deus, & psállat tibi, psálmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis; & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit; & schola prosequitur, & interim iterum ipse Pontifex super altare in modum crucis incensat, quod & tertiò facit; quo facto, stans ante medium altaris, dicit:

O rémus.

D Escéndat, quæsumus, Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui & dona nostra, & pópuli tui in eo sanctificet, & suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

O Mnípotens sempitérne Deus, altáre hoc nómini tuo dedicátum cæléstis virtútis bene ✠ dictióne sanctífica; & ómnibus in te sperántibus auxílij tui munus osténde; ut hîc Sacramentórum virtus, & votórum obtineátur effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino.

℟. Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi depositò pluviali, parat se ad celebrandum Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari consecrato solemniter celebrari. Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die dedicationis Altaris.

Finita Missa, Pontifex dat benedictionem solemnem, & indulgentias, exuit se sacris vestibus, & vadit in pace.

Digitized by Google

DE CONSECRATIONE
Altaris, cujus sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis.

ORdo prædictus consecrandi altare semper servatur, quando sepulchrum Reliquiarum est in medio tabulæ altaris, à parte superiori, vel in stipite à parte anteriori, aut posteriori. Si verò sepulchrum est in medio summitatis stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, sive mensa altaris; Finita aquæ benedictione, cum vino, & cinere, ut suprà pag. 214. atque Oratione.

OMnípotens sempitérne Deus, creátor, & conservátor humáni géneris, &c. pag. 216.

Pontifex stans cum mitra, & aqua benedicta hujusmodi, vino & cinere mista, facit maltam, sive cæmentum ex calce, & sabulo, seu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, depositâ mitra, benedicit, dicens:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

SUmme Deus, qui summa, & média, ímaque cuncta conclúdis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sancti ✠ fica, & béne ✠ dic has creatúras calcis, & sabuli. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Quo facto, tabula ipsa altaris à stipite separata jacente, debet fieri Reliquiarum deportatio, & inclusio, Pontifice processionaliter accedente ad locum ubi Reliquiæ sunt depositæ, in quo Pontifex stans ab extra sine mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Auferr

Aufer à nobis, &c. ut suprà pag. 267. & continuans per omnia usque ad, Consecrétur, & sanctificétur, hæc tábula, inclusivè, prout suprà ordinatum est pag. 269. Quibus dictis, Sacerdotes & Levitæ elevant aram, sive tabulam, seu mensam altaris, & collocant eam super stipitem; & cæmentarij cum dicto cæmento benedicto ipsam liniunt, & firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus Responsorium ton. 1.

Vos Sacerdótes, & Levitæ sanctificámini.* Et afférte aram Dómini Dei Israël ad locum, qui ei paratus est.

℣. Vos sancti Dómini vocabímini, ministri Dei nostri: dicétur vobis, sit timor Dei vobíscum, & cum diligéntia cuncta facite.* Et afférte.

Levata itaque ara, & collocata, ac cum cæmento prædicto benè firmata, Pontifex inchoat Antiphonã.

Sub altáre Dei, ut suprà. pag. 269. & continuat usque ad Orationem, Dirigátur, inclusivè: qua dicta, prosequitur altaris consecrationem, accedens ad altare cum mitra, & stans ante illud, depósita mitra, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Introíbo ad altáre Dei, ut suprà pag. 264. cum omnibus sequentibus, usque ad Orationem.

Deus, qui es visibílium rerum ómniũ, &c. inclusivè.

Qua dicta Pontifex accepta mitra sedet, & ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo; & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, & in quatuor ejus angulis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigátur orátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine.

℣. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum.

Et omnia alia deindè fiunt, prout suprà ordinata sunt, usque ad finem.

Digitized by Google

DE ALTARIS portatilis Conſecratione.

ALtaris portatilis conſecratio poteſt fieri quocumque die, & loco, jejuno tamen ſtomacho.

Parantur in loco ubi conſecratio hujuſmodi fieri debet, in primis aliquæ Reliquiæ cum tribus granis incenſi in altari recludendæ; ſanctum Chriſma in vaſculo, & ampulla; Oleum ſanctum Catechumenorum etiam in vaſculo, & ampulla: media libra thuris, cujus medietas ſit in granis; thuribulum cum navicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aquæ mundæ; vas cum cineribus; vas cum ſale; vas vini; aſperſorium factum de herba hyſſopi; mantilia ex tela groſſa ad extergendum altare conſecrandum; quoties expedierit; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ ſubtilibus; aliquæ ſpatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de altari combuſtiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipſæ raſuræ deponantur; duo candelabra cum duobus cereis continuò ardentibus prope Reliquias; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus.

Pontifex igitur paratus amictu, alba, cingulo, ſtola, pluviali albi coloris, & mitra ſimplici, ſi conſecrationem hujuſmodi publicè facere velit, vel ſi in camera ſua, aut alio loco ſecretè, Stolam habeat ſupra Rochetum, vel ſupra ſuperpelliceum, ſi ſit regularis, ab humeris dependentem, & mitram ſimplicem, ſtans ante tabulam ipſam, ſive altare conſecrandum poſitum ſuper aliquam menſam, vel altare, mitram in capite tenens abſolutè dicit:

Deum

DEum omnipoténtem, fratres chariſſimi, votis exultántibus deprecémur, ut qui per omnem mundum fidem ſparſit, & Eccléſiam congregávit, qui eſt lapis de monte ſine mánibus abſciſſus, qui angulárem compágem ſolidávit, hanc petram ſerénus illúſtret, eámque ætérno lúmine irrigátam ita multiplícibus & divérſis charíſmátibus locuplétet, ut ſuper illam, adminiſtrándam ſui córporis hóſtiam bene ✠ dícat, & ſuſcípiat conſecrátam. Qui cum Deo Patre vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè detecto capite, genuflexus ante altare conſecrandum, dicit:

Deus in adjutórium meum inténde.

Quo dicto, Pontifice ſurgente, chorus reſpondet.

Dómine ad adjuvándum me feſtína.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra; in eodem loco, dicit:

Glória Patri, & Fílio, & Spíritui ſancto.

Chorus reſpondet.

Sicut erat in princípio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculórum. Amen.

Sine **Allelúia.** Et id eiſdem modo & loco ſecundò, & tertiò fit, voce ſemper altius elevata.

Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum ſale, cinere, & vino incipiens abſolutè exorciſmum ſalis, prout habetur ſupra ſub Eccleſiæ dedicatione. **pag. 213.** uſque ad Orationem.

O Mnípotens ſempitérne Deus, creátor, & conſervátor humáni géneris, &c. incluſivè, hoc ſalvo, quòd ubicumque fit mentio de Eccleſiæ conſecratione, dicit ſolùm de altaris, vel tabulæ.

Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, ſtans ante altare intingit pollicem dexteræ

Digitized by Google

manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua hujuſmodi facit crucem in medio tabulæ, vel altaris, dicens:

SAncti ✠ ficétur, & conſe ✠crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠tris, & Fi ✠lij, & Spíritus ✠ ſancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmiſſa.

SAncti ✠ficétur & conſe ✠crétur hæc tábula, &c.

Facit autem primam crucem in dextera parte poſteriori lapidis, id eſt, Euangelij, ſecundam in ſiniſtra parte anteriori tranſverſa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in ſiniſtra poſteriori tertiæ tranſverſa in hunc modum.

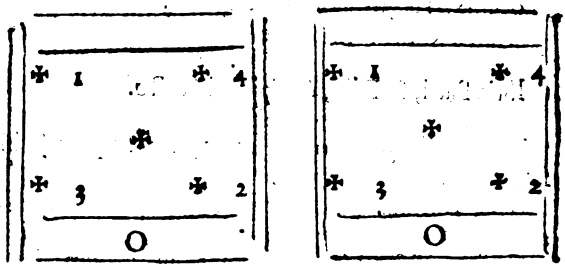

Quo facto, inchoat, miniſtris proſequentibus, Antiphonam.

Aſperges me, Dómine, hyſſopo, & mundábor: lavábis me, & ſuper nivem dealbábor.

Pſalmus 50.

MIſerére mei Deus: * ſecúndùm magnam miſericórdiam tuam.

Et totus dicitur ut ſuprà pag. 106. ſine Glória Patri. Sed in fine repetitur ipſa Antiphona, & interim dum dicuntur Antiphona, & Pſalmus prædicti,

Pon-

Digitized by Google

Pontifex cum mitra aſpergit cum aſperſorio de herba hyſſopi facto de ipſa aqua tabulam, per ejus circuitum tribus vicibus. Quo facto, tabula abſtergitur cum mundo panno lineo, deinde Pontifex, depoſita mitra, dicit:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

DEus qui es viſibílium ómnium rerum & inviſibílium cónditor, & cunctárum ſanctificatiónum conſecrator, ad dedicatiónem hujus Domínicæ menſæ adéſſe dignáre; & quæ ſacráto óleo, & Chríſmate à nobis indígnis eſt liniénda, & benedicénda, tuæ ſancti ✠ ficatiónis in eam infúnde virtútem & conſecratiónem; ut omnes qui ad eam te deprecatúri accéſſerint, tuæ propitiatiónis auxílium ſentiant. Per Christum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum inchoat, miniſtris proſequentibus, Antiphonam. **Dirigátur orátio mea ſicut incénſum in conſpéctu tuo Dómine.**

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertiò tabulam per circuitum ejus. Finita incenſatione, Pontifex inchoat, miniſtis proſequentibus, Antiphonam.

Et réxit Jacob lápidem in títulum fundens óleum dé ſuper.

Pſalmus. **Quàm dilécta tabernácula tua Dómine virtútum! * concupíſcit, & déficit ánima mea in átria Dómini.** Et totus dicitur prout ſuprà habetur in benedictione & impoſitione primarij lapidis. 192. ſed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Dum Antiphona & Pſalmus dicuntur, Pontifex ſtans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum

Digitized by Google

Catechumenorum, & cum eo facit quinque cruces; videlicet, in medio altaris, & quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero cornu posteriori, id est, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori hoc ordine,

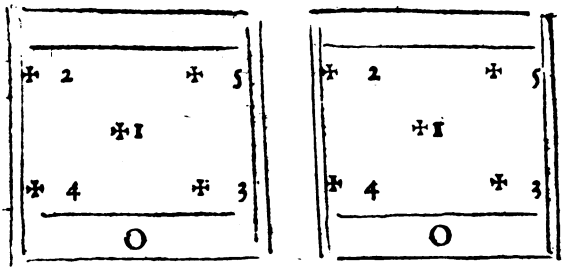

Dicens, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deindè Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

D irigátur orátio mea, sicut incénsum, in conspéctu tuo Dómine.

Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tábulam per circuitum, deindè restituto thuribulo, & Ant. finita, deposita mitra, dicit: **O rémus.**

Et ministri. **F lectámus génua.**

℟. **Leváte.**

A Dsit Dómine misericórdiæ tuæ ineffábilis píetas, & super hanc tábulam opem tuæ bene ✠ dictiónis, & virtútem tuæ unctiónis infúnde; ut te largiénte réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Ora-

Digitized by Google

Oratione finita, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

MAnè surgens Jacob erigébat lápidem in títulum, fundens óleum désuper: votum vovit Dómino: verè locus iste sanctus est, & ego nesciébam.

Psalmus. Bonum est confitéri Dómino, * & psállere nómini tuo altíssime.

Et totus dicitur prout suprà habetur sub dedicatione Ecclesiæ. pag. 244. Et in fine non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis altáris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deindè Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigátur Dómine orátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo.

Interim dum Antiphona dicitur Pontifex retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

ADésto, Dómine, dedicatióni hujus mensæ tuæ, & in eam, quæ à nobis indígnis sancto linita est óleo, bene ✠ dictiónis & sancti ✠ ficatiónis tuæ virtútem, & consecratiónem infúnde. Qui vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quâ finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus. Deus noster refúgium, & virtus: * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Et totus dicitur prout habetur suprà sub Dedicatione Ecclesiæ. pag. 248. nec in fine dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrísmate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor ejus angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens:

Sancti ✠ ficétur, & conse ✠ crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo à Sacerdote incensante, impósito & benedícto incénso, stans cum mitra inchoat, & schola seu ministri prosequuntur, Añam.

Dirigátur Dómine orátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo.

Qua incepta, Pontifex retenta mitra iterum semel thurificat tabulam per circuitum, deindè, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

EXáudi nos Deus noster, & precum nostrárum libénter áccipe vota, & altáre hoc ad celebránda divína mystéria præparátum cæléstis unguénti odóre aspérge, & arómata divínæ sanctificatiónis illi infúnde; & sicut lápidem Jacob Patriárchæ eréctum unguénti perfusióne dicásti, & Angélicis visiónibus per scalam gradus Ecclésiæ figurásti, sic quoque super hunc lápidem altári coaptándum cæléstis grátiam sancti ✠ ficatiónis immítte; ut dum tibi super eum sacri

sacri córporis & sánguinis unigéniti Fílij tui mystéria consecrántur, peténtibus peccáta dimittántur, & meréntibus influas grátiam sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Oratione dicta, Pontifex accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat confessionem, id est, sepulchrũ, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in medio formando signum, dicens:

CÓnse ✠ crétur, & sancti ✠ ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. Pax huic dómui.

Deindè depósita mitra, recondit veneranter Reliquias cum tribus granis thuris in tábula, sive altari, & sepulchrum Reliquiarum hujusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit:

Orémus.

DEus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum majestáti tuæ condis habitáculum, da ædificatióni tuæ increménta cæléstia; & præsta, ut quorum hîc Relíquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedíxit Dóminus: créscere te faciat Deus meus, sicut arénam maris: & donet tibi de rore cæli benedictiónem.

Psalmus 86.

FUndaménta ejus in móntibus sanctis: * díligit Dóminus portas Sion, super ómnia tabernácula Jacob.

Gloriósa dicta sunt de te: * cívitas Dei.

Memor ero Rahab, & Babylónis: * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, & Tyrus, & pópulus Æthiópum: * hi fuérunt illic.

Digitized by Google

Numquid Sion dicet; homo, & homo natus est in ea: * & ipse fundávit eam altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, & príncipum: * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium: * habitátio est in te.

Et non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex accepta mitra, fundit, & spargit oleum Catéchumenorum, & sanctum Chrisma manu dextera confricans, liniens, & perungens totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

LApidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacræ unctiónis effúnditur, ad suscipiénda pópuli sui vota, & sacrificia, orémus ut Dóminus noster bene ✠ dícat, & cónse ✠ cret, & quod est unctum à nobis, sit unctum in nómine ejus; ut plebis vota suscípiat, & altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiatiónem sacrórum impónimus, ipsi propitiatóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, & Spíritu sancto vivit, & regnat Deus in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo ófferens super illud holocáusta: & ímmolans víctimas, fecit sacrificium vespertínum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit.

DEi Patris omnipoténtis misericórdiam súpplices implorémus, fratres charíssimi, ut altáre hoc sacrificiis spirituálibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio præsénti bene ✠ dictióne sanctíficet, atque in eo semper obl[illegible] famulórum suórum [illegible] sanctæ devo[illegible] ene ✠ dícere

[illegible]

Digitized by Google

cti ✠ ficáre dignétur; & spirituáli placátus incénso précibus famíliæ suæ promptus exaudítor assistat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, deposita mitra, dicit:

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

DOmine Deus omnípotens, cui assístit exércitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále & ígneum esse cognóscitur; dignáre respícere, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi, ut omnes languóres, omnésque infirmitátes, atque insídiæ inimíci odórem ejus sentiéntes effúgiant, & separéntur à plásmate tuo; ut numquam lædátur à morsu antíqui serpéntis, quod pretióso Filij tui Sánguine redemísti. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè aspergit ipsum aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, & Chrismate factæ priùs fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola seu ministris prosequuntur. [illegible]

Allelúia, ℣. Veni sancte Spíritus: reple tu[illegible] da fidélium, & tui amóris in eis ignem [illegible]

Nisi Consecratio fiat inter Dominica[illegible] simæ, & Festum Pascha [illegible]urrectionis D[illegible]

Digitized by Google

Numquid Sion dicet; homo, & homo natus est in ea: * & ipse fundávit eam altíssimus?
Dóminus narrábit in scriptúris populórum, & príncipum: * horum, qui fuérunt in ea.
Sicut lætántium ómnium: * habitátio est in te.
Et non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex accepta mitra, fundit, & spargit oleum Catechumenorum, & sanctum Chrisma manu dextera confricans, liniens, & perungens totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

LApidem hunc, fratres charíssimi, in quo unguéntum sacræ unctiónis effúnditur, ad suscipiénda pópuli sui vota, & sacrificia, orémus ut Dóminus noster bene ✠ dícat, & cónse ✠ eret, & quod est unctum à nobis, sit unctum in nómine ejus; ut plebis vota suscípiat, & altári per sacram unctiónem perfécto, dum propitiatiónem sacrórum impónimus, ipsi propitiatóres Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, & Spíritu sancto vivit, & regnat Deus in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo ófferens super illud holocáusta: & ímmolans víctimas, fecit sacrificium vespertínum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit.

DEi Patris omnipoténtis misericórdiam súpplices implorémus, fratres charíssimi, ut altáre hoc sacrificiis spirituálibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio præsénti bene ✠ dictióne sanctificet, atque in eo semper oblatiónes famulórum suórum stúdio sanctæ devotiónis impósitas bene ✠ dícere, & sancti

Digitized by Google

cti ✠ ficáre dignétur; & spirituáli placátus incénso précibus famíliæ suæ promptus exaudítor assístat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, depósita mitra, dicit:

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DOmine Deus omnípotens, cui assístit exércitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále & ígneum esse cognóscitur; dignáre respícere, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi, ut omnes languóres, omnésque infirmitátes, atque insídiæ inimíci odórem ejus sentiéntes effúgiant, & separéntur à pláfmate tuo; ut numquam lædátur à morsu antíqui serpéntis, quod pretióso Filij tui Sánguine redemísti. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè aspergit ipsum aqua benedícta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, & Chrísmate factæ priùs fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela ad mensúram crucis de granis incensi factæ, & cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex depósita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola seu minístris prosequuntur.

Alleluia, ℣. Veni sancte Spíritus: reple tuórum corda fidélium, & tui amóris in eis ignem accénde.

Nisi Consecratio fiat inter Dominicam Septuagesímæ, & Festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri

ſtri Jeſu Chriſti, quia tunc omiſſo **Allelúia**, dicitur verſus tantùm. Quo dicto, ſurgit Pontifex ſtans ibidem verſus ad altare ſine mitra, & ſchola ſeu miniſtri dicunt Antiphonas duas ſequentes.

Ascéndit fumus arómatum in conſpéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu ſua: & data ſunt ei incénſa multa; & aſcéndit fumus arómatum in conſpéctu Dei. Sine Allelúia.

Quibus finitis, Pontifex adhuc ſtans ante altare ſine mitra, dicit:

Orémus.

Et miniſtri. **Flectámus génua.**

℟. **Leváte.**

Hujus altáris Dómine holocáuſtum ſancti Spíritus tui grátia infúſum in odórem tuæ ſuavitátis aſcéndat. Per Chriſtum Dóminum noſtrum.

℟. **Amen.**

Poſt hæc combuſtis candelis & thure, cineres illius combuſtionis per unum ex miniſtris cum ſpatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vaſe projiciuntur in ſacrarium. Interim Pontifex ſine mitra ſtans ante gradus altaris verſus ad altare, dicit:

Orémus.

Supplices tibi Dómine Deus Pater omnípotens, preces effúndimus, ut metálli hujus expolitam matériam ſupérnis ſacrificiis imbuéndam ipſe tuæ ditáre ſancti ✠ ficatiónis ubertáte dignéris, qui quondam legem in tábulis ſcripſiſti lapídeis. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus.

Deindè eodem modo ſtans, mediocri voce, extenſis manibus ante pectus, dicit præfationem hanc.

Per

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Surſum corda.
℟. Habémus ad Dóminum.
℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.
℟. Dignum, & juſtum eſt.
V erè dignum, & juſtum eſt, æquum, & ſalutáre, nos tibi ſemper, & ubíque grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, Qui poſt offendícula lapſus primi hóminis, inſtituíſti tibi offérri propitiatórij delibaménta libáminis; ut culpa quæ præcéſſerat ſupérbiam, ſutúris temporibus expiarétur per múnera, quibus honoraréntur altária, honorificaréntur & templa. Quod tibi primus Noë præparávit officio, rurſus Abraham immolatúrus fílium, déhinc Jacob érigens & ungens lápidem in títulum. Te Redémptor mundi exorámus, ut lápidem iſtum, ſeu menſam in honórē tuum, glorioſæque vírginis Maríæ, & ómnium Sanctórum, conſe ✠ cráre, & ſancti ✠ ficáre dignéris benedictiónis tuæ illápſu, mánibus noſtris opem tuæ benedictiónis infúndens; & ſacri hujus myſtérij ſicut inſtitútor, ita étiam & ſanctificátor appáre, qui te angulárem lápidem, & ſaxum ſine mánibus abſcíſſum nominári voluíſti. Inhæreas hîc plácido ætérnæ majeſtátis obtútu, ut quidquid ſacro ritu ſuper hoc immolábitur, ſicut Melchíſedech oblátum tibi pláceat holocáuſtum. Adſit miſericórdiæ tuæ ineffábilis pietas, ut te largiénte réferat præmium, quiſquis intúlerit votum.

Quod ſequitur dicit ſubmiſſa voce legendo, ita tamen, quod à circumſtantibus audiatur.

P er Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuū, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Præ-

Digitized by Google

Præfatione finita, Pontifex inchoat, & schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, á templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

℣. Glória Patri, & Fílio, & Spirítui sancto.

℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculórum. Amen.

Deindè repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex sine mitra dicit:

Orémus.

QUæsumus omnípotens Deus universárum rerum rationábilis ártifex, qui inter céteras creatúrárum formas lapídeum metállum ad obléquium tui sacrificij condidísti, ut legítimæ libatióni præpararétur altáre: ánnue dignánter, ut quidquid hîc oblátum sacratúmve fúerit, nómini tuo assúrgat, religióni proficiat, spei innitátur, & fídei sit honóri. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Postea inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Omnis terra adóret te Deus, & psállat tibi, psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Qua incepta, Pontifex accepta mitra, thurificat super tabulam in modum crucis, deindè depósita mitra, dicit:

DEscéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui & dona nostra, & pópuli tui in eo sanctificet, & suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Postremò extergitur tabula per ministros cum panno lineo. Tum Pontifex parat se ad celebrandum si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrari.

Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die dedicationis altaris.

DE

Digitized by Google

DE COEMETERII

Benedictione.

Dle præcedenti ponuntur in cœmeterio benedicendo quinque ligneæ cruces, videlicet una altior in medio, & quatuor aliæ, quælibet ad ſtaturam hominis, quarum una in extremitate cœmeterij ante crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterij retro crucem mediam, tertia in tertia extremitate à dextris, & quarta in quarta extremitate cœmeterij à ſiniſtris crucis mediæ; & ante quamlibet ex dictis quinque crucibus ponitur ſeu figitur in terram aliquod lignum in ejus ſummitate aptum ad affigendum illi tres candelas, trium unciarum quamlibet, vel circa; ſcala ſuper quam aſcendens Pontifex poſſit attingere ſummitates ipſarum crucum; vas magnum aqua plenum benedicenda; & vas cum ſale.

Manè verò Pontifex in ſacriſtia paratus amictu, alba, cingulo, ſtola, pluviali albi coloris, mitra ſimplici, & baculo paſtorali, accedit cum miniſtris ad cœmeterium benedicendum, ubi faldiſtorium ante crucem in medio poſitam ſibi paratur, ſuper quo reſidens facit populo brevem ſermonem de ſanctitate & libertate cœmeterij.

Quo facto affiguntur, & accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet crucem ſuper ligna, ut ſuprà ordinata, quibus ardentibus, Pontifex ante mediam crucem & candelas ſtans, depoſita mitra, dicit:

O rémus.

OMnípotens Deus, qui es cuſtos animárum, & tutéla ſalútis, & fides credéntium, réſpice propítius ad noſtræ ſervitútis officium; ut ad introítum noſtrum purgétur, bene ✠ dicátur, ſancti ✠ fi-

cétur,

Digitized by Google

cétur, & conſe ✠ crétur, hoc cœmetérium, ut humána córpora hîc poſt vitæ curſum quieſcéntia, in magno judicij die ſimul cum felícibus animábus meréantur adipíſci vitæ perénnis gáudia. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Et mox ante ipſam crucem ſuper faldiſtorio Pontifex accepta mitra accumbit; & cantor incipit & proſequitur Litanias, ut ſuprà pag. 28.

Cumque dictum fuerit.

U t ómnibus fidélibus, &c.

℟. **Te rogámus audi nos.**

Pontifex ſurgit ab accubitu, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, producit ſignum crucis ſuper cœmeterium, dicens primò.

U t hoc cœmetérium purgáre, & bene ✠ dícere dignéris. ℟. **Te rogámus audi nos.**

Secundò dicit:

U t hoc cœmetérium purgáre, bene ✠ dícere, & ſancti ✠ ficáre dignéris.

℟. **Te rogámus audi nos.**

Tertiò dicit:

U t hoc cœmetérium purgáre, bene ✠ dícere, ſancti ✠ ficáre, & conſe ✠ crare dignéris.

℟. **Te rogámus audi nos.**

Quo facto, redit ad accubitum, cantore Litanias perficiente.

Quibus finitis, ſurgit cum mitra ab accubitu Pontifex, & ſtans juxta aquam ibidem in vaſe paratam, benedicit eam, & ſal ſimpliciter, prout ſuprà ſub benedictione & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia ædificanda. pag. 189. Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad crucem ante mediam poſitam, mitra ibidē depoſita, inchoat, ſchola proſequente, Añam ton. 7.

A ſpérges me Dómine hyſſópo & mundábor: lavábis me, & ſuper nivem dealbábor.

Pſal-

Digitized by Google

Psalmus. **Miserére mei Deus: * secúndùm.** Et totus dicitur, ut suprà **pag. 106.** cum **Glória Patri.** in fine. Quo dicto, Ańa repetitur. Dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex accepta mitra, circuit & perambulat totum locum cœmeterij, incipiens circuire ad ejus dexteram, aspergens aquam benedictam ubique. Expleto autem circuitu, rediens ante crucem, quæ est ante mediam, deposita mitra, respiciens ad ipsam crucem, dicit:

Orémus.

DEus qui es totíus orbis cónditor, & humáni géneris Redémptor, cunctarúmque creaturárum visibílium, & invisibílium perfèctus dispósitor, te súpplici voce ac puro corde expóscimus, ut hoc cœmetérium sive polyándrum, in quo famulórum famularúmque tuárum córpora quiéscere debent post curricula hujus vitæ labéntia, pur- ✠ gáre, bene ✠ dícere, & sanctí ✠ ficáre dignéris; quique remissiónem ómnium peccatórum per tuam magnam misericórdiam in te confidéntibus præstitísti, corpóribus quoque eórum in hoc cœmetério quiescéntibus, & tubam primi Archángeli hîc expectántibus consolatiónem perpétuam largiter impartíre. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè thurificat ipsam crucem, & figit in summitate ipsius unam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardentes in duobus brachiis ejusdem crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad crucem retrò mediam positam, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, interim dicens cum ministris sequentes Psalmos.

Psalm. **Dómine ne in furóre tuo árguas me: * neque in ira tua,** &c. ut suprà sub Benedictione Abbatis. **pag. 103.** fine **Glória Patri,** in fine.

Deindè. Psalm. **Beáti quorum remíssæ sunt,** &c. ut suprà **pag. 103.** fine **Glória Patri,** in fine.

Qui-

Quibus expletis, Pontifex ſtans ante ipſam crucem, depoſita mitra, dicit:

Orémus.

DOmine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, Trina Majéſtas, & una Déitas, Pater, & Fílius, & Spíritus ſanctus, juſtítiæ auctor, véniæ largítor, bonórum dator, ſanctitátis orígo, charíſmatum diſtribútor, omniúmque ad te veniéntium pius recéptor, præſta propítius, ut hoc cœmetérium in honórem nóminis tui compóſitum bene ✠ dici, & ſancti ✠ ficári concédas; qui beáto Abrahæ Patriárchæ famulo tuo terram à fíliis Hebron comparátam in ſepultúram benedixíſti; & qui pópulo Iſraelítico promiſſiónis tellúrem in ævo durántem conceſsíſti, famulórum famularúmque tuárum corpóribus in hoc cœmetérium intrántibus quiétis ſedem, & ab omni incurſióne malórum ſpirituum tutélam benígnus largítor tríbuas; ut poſt animárum, corporúmque reſurrectiónem coadunátam, te donánte atque concedénte, beatitúdinem ſempitérnam percípere mereántur, qui in Trinitáte perfécta vivis & regnas Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum thurificat ipſam crucem, & figit in ſummitate ejus unum ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis ejuſdem crucis, & accepta mitra vadit ad crucem ad dexteram mediæ poſitam, aſpergendo aquam benedictam per cœmeterium, & dicendo cum miniſtris ſequentem Pſalmum. **Dómine ne in furóre tuo árguas me: * neque in ira tua corrípias me.**

Quóniam ſagíttæ tuæ infixæ ſunt. Et totus dicitur, ut ſuprà ſub Benedictione Abbatis. **pag. 104.** ſine **Glória Patri,** in fine.

Quo dicto, Pontifex ſtans ante ipſam crucem, depoſita mitra dicit:

Oré-

O rémus.

DOmine Deus, pastor ætérnæ glóriæ, lux & honor sapiéntiæ, custos & vigor prudéntiæ, salus ægrotántium, valetúdo poténtium, mœstórum solámen, vita justórum, glória humíllium; te súpplices flagitámus, ut hoc servórum tuórum cœmetérium ab omni spurcítiæ inquinaménto & immundórum spirituum insidiis custodíre, mundáre, & bene † dícere dignéris, atque corpóribus humánis in hunc locum adveniéntibus sinceritátem perpétuam tribúere non désinas; ut quicúmque Baptísmi Sacraméntum percéperint, & in fide Cathólica usque ad vitæ términum perseveránt fuerint, atque decúrso hujus ævi término, córpora sua in hoc cœmetério requiéi commendáverint, Angélicis tubis concrepántibus, ánimæ simul cum corpóribus præmia cæléstium gaudiórum percípiant sempitérna. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè thurificat ipsam crucem, & figit in summitate ejus unam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis ipsius crucis. Tum accepta mitra, vadit ad crucem, quæ est ad sinistram mediæ crucis posita, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, dicendo cum ministris sequentem Psalmum. **Dómine exáudi oratiónem meam: * & clamor meus ad te véniat.**

Non avértas faciem tuam à me. Et totus dicitur ut suprà sub Benedictione Abbatis. **pag. 107.** sed in fine non dicitur **Glória Patri.**

Quo dicto, stans ante ipsam crucem; deposita mitra, dicit:

O rémus.

DOmine Jesu Christe, qui corpus humánum de terra pro Angélica reparatióne formásti, & in te pro redemptióne assumpsísti, in terram pro conditióne carnis resólvis, & de terra pro immortali-

Digitized by Google

talitáte resuscitábi: ; hanc terram quæsumus, ad usum sepultúræ de benedictióne tui sépulti córporis con✠secráre dignare ; & in Baptísmate tibi consepúltos, in natúra carnis hîc consepeliéndos, sub spe tuæ resurrectiónis in tuæ redemptiónis misericórdia requiéscere concéde. Qui ventúrus es judicáre vivos, & mórtuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Tum thurificat ipsam crucem, & figit in ejus summitate unam de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis; & accepta mitra revertitur ad crucem mediam, aspergendo semper per cœmeterium aquam benedictam, dicendo cum ministris sequentes Psalmos.

Psalm. De profúndis clamávi ad te Dómine: * Dómine exáudi vocem meam. ut suprà sub benedictione Abbatis pag. 109.

Deinde Psalm. Dómine exáudi oratiónem meam: áuribus pércipe obsecratiónem meam: * in veritáte tua. ut suprà. pag. 109. sed in fine utriusque Psalmi non dicitur Glória Patri.

Quibus finitis, Pontifex stans ante ipsam crucem mediam, depósita mitra, dicit:

Orémus.

Adésto, quæsumus Dómine Deus obséquiis nostris, in nómine tuo hunc locum visitántibus, & nostræ fragilitatis ministério; & sicut benedixísti per manus servórum tuórum Abrahæ, Isáac & Jacob terram sepultúræ suæ peregrinatiónis, ita, quæsumus, Dómine, bene✠dícere, sanctifi✠cáre, & conse✠cráre dignéris hoc cœmetérium prétio unigéniti Filij tui Dómini nostri Jesu Christi Sánguinis typicè comparátum ad nostræ peregrinatiónis córpora quiescénda, donec per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum de púlvere ad glóriam dones resurgénda. Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Dein-

Digitized by Google

Deindè mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubíque grátias agere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, per Christum Dóminum nostrum. Qui est dies ætérnus, lux indeficiens, cláritas sempitérna. Qui sic sequáces suos in lucem præcipit ambuláre, ut noctis ætérnæ váleant caliginem evádere, & ad lucis pátriam fœliciter pervenire. Qui per humanitátem assúmptam Lázarum flevit, per divinitátis poténtiam vitæ réddidit, atque humánum genus quadrífida peccatórum mole óbrutum ad vitam redúxit. Per quem te Dómine súpplici ter deprecámur, ut qui in hoc sepeliéntur polyándro, in novíssimo, cùm tubæ perstrepúerint Angelórum, à peccatórum néxibus absólúti, & ætérnæ fœlicitáti rédditi, & Sanctórum cœtibus connumeráti, te qui es vita ætérna, benígnum & misericórdem invéniant, ut te auctórem vitæ exultántes cum ómnibus Sanctis collaúdent.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod à circumstantibus audiatur.

Per Dóminú nostrum Jesum Christú Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum thurificat crucem ipsam, & figit in summitate ejus unam de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis. Quo facto, stans versus ad ipsam crucem, dicit:

O ℟.

Digitized by Google

O rémus.

Et minístri. F lectámus génua.

℟. Leváte.

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, locórum ómnium sanctificátor, & in mélius reformátor, à quo & per quem omnis benedíctio de cælis descéndit in terris; bene ✠ dícere dignáre locum istum, ut sit polyándrum seu cœmetérium, dulcis réquies & pausátio mortuórum, quorum ánimæ, quarum córpora hîc sepúlta, vel sepeliénda sunt, jucunditátis tuæ dulcédine potiántur; sintque ínterim in supérna Jerúsalem gaudéntes & lætántes, donec in magno judícij die de sepúlchris própria córpora recípiant, & sic veniénti Dómino ad judicándum óbviam cum fructu bonæ operatiónis occúrrant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

His peractis, Pontifex solemniter benedicit populo, dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, &c.

Deindè intrat Ecclesiam, & si velit, parat se ad Missam: si verò celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter celebrari.

Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur sub uno **Per Dóminum nostrum,** sequens Oratio.

DEus cujus miseratióne ánimæ fidélium requiéscunt, huic cœmetério quæsumus Dómine Angelum tuum sanctum députa custódem; & quorum quarúmque córpora hîc sepeliúntur, ánimas eórum ab ómnibus absólve vínculis delictórum; ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine læténtur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus

ritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Cum Secreta diei dicitur sub uno Per Dóminum. sequens Secreta.

MUnera Dómine oblàta sanctífica, & qui te ipsum in sepúlchro poni voluísti, & exémplum resurgéndi fidélibus tuis largíri dignátus es, da quæsumus fidélium tuórum animábus hîc in te quiescéntibus, véniam peccatórum; ut hæc salutáris hóstia sit remédium & réquies animárum eórum, & córporum. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Cum Postcommunione diei dicitur sub uno Per Dóminum nostrum, sequens Postcommunio.

MUnéribus sacris satiáti quæsumus Dómine Deus noster, ut plebs tua, quæ in futúro à morte córporis resurrectúra créditur, te miseránte, à morte animæ resúrgere mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

DE ECCLESIÆ, & Cœmeterij Reconciliatione.

ECclesiæ & cœmeterij reconciliatio omni die fieri potest.

In primis in manè diei qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapete in medio cœmeterij, & altare Ecclesiæ omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, unum in cœmeterio, & aliud in Ecclesia in Presbyterio, & ibidem unum vas vini; vas cum sale; vas cum cineribus; & aspersorium de herba hyssopi factum. Providetur etiam quod Ecclesia possit liberè circuiri. Si verò

Digitized by Google

Ecclesia tantùm sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapetem ante portam principalem Ecclesiæ, & ibidem vas cum aqua, & aspersorium de herba hyssopi factum, ac alia in Ecclesia, quæ suprà sunt ordinata.

Quibus omnibus sic paratis, Pontifex in sacristia, vel alio condecenti loco ornatus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albo, mitra simplici, & baculo pastorali, procedit ad cœmeterium, si est reconciliandum, aliàs ante portam principalem Ecclesiæ; ubi stans juxta faldistorium sibi paratum, benedicit aquam ibidem in vase positam simpliciter cum sale, prout habetur suprà in benedictione & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. pag. 191. Aqua igitur benedicta, Pontifex sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 7.

A spérges me, Dómine, hyssópo, & mundábor: lavábis me, & super nivem dealbábor.

Psalmum. Miserére mei Deus: * secúndùm magnam misericórdiam tuam, &c. ut suprà, sub Benedictione Abbatis. pag. 106. Totus dicitur cum Glória Patri, & Sicut erat.

Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex accepta mitra, aspergit cum ipsa aqua in circuitu de foris Ecclesiam, & cœmeteriũ simul, aspergendo aquam alternatim nunc ad murum Ecclesiæ, nunc ad terram cœmeterij, & specialiter loca contaminata. Quo facto rediens ad locum ubi aquam benedixit, stans depósita mitra, dicit:

Orémus.

OMnípotens & miséricors Deus, qui Sacerdótibus tuis tantam præ céteris grátiam contulísti, ut quidquid in tuo nómine dignè perfectéque ab eis ágitur, à te fieri credátur, quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quod modò visitatúri sumus, vísites, & quidquid benedictúri sumus, bene ✠ dí-

cas;

Digitized by Google

cas; ſitque ad noſtræ humilitátis introítum Sanctórum tuórum méritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingréſſus. Per Chriſtum Dóminum noſtrum.
℟. Amen.
Deindè iterum dicit:

O rémus.

Et miniſtri. F lectámus génua.
℟. Leváte.

AUfer à nobis, quæſumus, Dómine, cunctas iniquitátes noſtras; ut ad loca tuo ſancto nómini purificánda puris mereámur méntibus introíre. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Et ſi Eccleſia reconciliatur ſine cœmeterio, omittitur ſequens Oratio. Si verò Eccleſia ſimul cum cœmeterio reconciliatur, Pontifex finita præcédente, mox dicit:

O rémus.

Et miniſtri. F lectámus génua.
℟. Leváte.

DOmine pie, qui agrum figuli prétio ſanguinis tui in ſepultúram peregrinórum comparári voluíſti, quæſumus, dignánter reminíſcere clementíſſimi hujus myſtérii tui. Tu es enim Dómine figulus noſter, tu quiétis noſtræ áger, tu agri hujus es prétium, tu dediſti étiam & ſuſcepíſti, tu de prétio & in prétio tui vivífici Sánguinis nos requiéſcere donáſti; tu ergo Dómine qui es offenſiónis noſtræ clementíſſimus indúltor, expectantíſſimus judicátor, judícij tui ſuperabundantíſſimus miſerátor, judícium tuæ juſtæ ſeveritátis abſcóndens, poſt miſeratiónem tuæ piæ redemptiónis adéſto exaudítor & efféctor noſtræ reconciliatiónis; hocque cœmetérium, mauſóleum peregrinórum tuórum cæléſtis pátriæ incolátum expectántium benígnus purífica & reconcília; & hîc tumulatórum & tumulandórum córpora, de poténtia

Digitized by Google

& pietáte tuæ reſurrectiónis ad glóriam incorruptiónis non damnans, ſed glorificans reſúſcita, qui ventúrus es judicáre vivos, & mórtuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Poſteà cantor incipit Litanias, ut ſuprà pag. 28. & Pontifex accepta mitra ingreditur Eccleſiam cum Clero, cantando eas; acceditque ante altare majus, coram quo paratur ei faldiſtorium, ſuper quod Pontifex cum mitra procumbit. Cumque dictum fuerit,

Ut ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Pontifex ſurgit de accubitu, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, producit ſignum crucis ſuper Altare, Eccleſiam, & Cœmeterium, dicens:

UT hanc Eccléſiam, & altáre hoc, ac cœmetérium purgáre, & recon ✠ ciliáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit:

Ut hanc Eccléſiam, & altáre hoc, ac cœmetérium purgáre, recon ✠ ciliáre, & ſancti ✠ ficáre dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Tertiò dicit:

Ut hanc Eccléſiam, & altáre hoc, ac cœmetérium purgáre, recon ✠ ciliáre, ſancti ✠ ficáre, & conſe ✠ crare dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Si autem cœmeterium non ſit pollutum, & ſic neque reconciliandum, non fit de cœmeterio mentío. Quibus dictis, iterum ſuper faldiſtorio accumbit, cantore Litanias reſumente & perficiente. Quibus finitis Pontifex ſurgit, & depoſita mitra, ſtans verſus ad dictum altare, dicit:

Orémus.

Et miniſtri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Deus

DEus qui peccáti véteris hereditáriam mortem, in qua poſteritátis genus omne ſuccéſſerat, Chriſti Fílij tui Dómini noſtri paſſióne ſolviſti, da propítius, ut conformes eídem effécti, ſicut imáginem terréni paréntis natúræ neceſſitáte portávimus, ita imáginem cæléſtis grátiæ ſanctificatióne portémus, per virtútem ejúſdem Chriſti Fílij tui Dómini noſtri, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex genuflectit ante ſaldiſtorium prædictum, & ſine mitra cantando dicit, prout etiam habetur ſuprà in Eccleſiæ Dedicatione. pag. 213.

D eus in adjutórium meum inténde.

Tunc ſurgit Pontifex, & Chorus reſpondet.

D ómine ad adjuvándum me feſtína.

Tunc Pontifex ſtans ſine mitra, dicit:

G lória Patri, & Fílio, & Spíritui ſancto.

Chorus reſpondet.

S icut erat in princípio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculórum. Amen. abſque **Allelúia.**

Idem fit eiſdem modò & loco ſecundò, & tertiò, voce ſemper altiùs elevata. Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in Presbyterio in aliquo vaſe paratam cum ſale, cinere, & vino, incipiens abſolutè.

E xorcízo te creatúra ſalis,

prout habetur ſuprà in dedicatione Eccleſiæ in ſecundæ aquæ benedictione, pag. 213. continuans uſque ad Orationem.

O mnípotens ſempitérne Deus, creátor & conſervátor humáni géneris, &c. incluſivè.

Qua dicta Pontifex inchoat, ſchola proſequente Antiphonam ton. 7.

E xúrgat Deus, & diſſipéntur inimíci ejus, & fúgiant qui odérunt eum à fácie ejus.

Digitized by Google

Incepta Antiphona, Pontifex facit, ut in fine Psalmi habetur.

Psalmus 67.

IN Ecclésiis benedícite Deo Dómino, * de fontibus Israël.

Repetitur Antiphona.

Ibi Bénjamin adolescéntulus, * in mentis excéssu.

Repetitur Antiphona.

Príncipes Juda duces eórum: * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.

Repetitur Antiphona.

Manda Deus virtúti tuæ: * confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo sancto tuo in Jerúsalem, * tibi ófferent reges múnera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arúndinis; congregátio taurórũ in vaccis populórũ: * ut exclúdant eos qui probáti sunt argénto.

Repetitur Antiphona.

Dissipa gentes, quæ bella volunt, vénient legáti ex Ægypto: * Æthiópia prævéniet manus ejus Deo.

Repetitur Antiphona.

Regna terræ cantáte Deo: * psállite Dómino.

Repetitur Antiphona.

Psállite Deo, qui ascéndit super cælum cæli, * ad oriéntem.

Repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci suæ vocem virtútis, date glóriam Deo super Israël; * magnificéntia ejus, & virtus ejus in núbibus.

Repetitur Antiphona.

Mirábilis Deus in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtútem, & fortitúdinẽ plebi suæ: * benedictus Deus.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

petitur Interim dum Aña & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex accepta mitra, circuit ter Ecclesiam intrinsecus, aspergendo in primo circuitu parietes in superiori parte; in secundo autem in inferiori parte eorũ; in tertio verò pavimentum Ecclesiæ; aspergit etiam specialiter loca contaminata, quando Ecclesia principaliter est polluta, vel violata. Quo facto, Pontifex stans in Presbyterio cum mitra versus ad altare, dicit:

DEum indultórem críminum, Deum sórdium mundatórem, Deum, qui corrúptum peccátis originálibus mundum advéntus sui nitóre purificávit, fratres charíssimi, súpplices deprecémur, ut contra diáboli suréntis insídias fortis nobis propugnátor assístat; ut si quid ejus viróſa calliditate quotidiánis infectatiónibus maculátum in isto loco corruptúmque fuerat, efficiátur cæléſti miseratióne purgatum, quia sicut illius est sólidum perfectúmque quassáre, ita auctóris est nostri lapſa restitúere, nutántia stabilíre, & corrúpta purgáre. Qui cum Deo Patre, & Spíritu sancto vivit, & regnat Deus.

Deindè depósita mitra, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus. Cujus imménsa bónitas, ut non hábuit princípium, ita nec términum habébit. Qui divína naturalique pietáte plenus, éligis in nobis magis restitúere pérdita, quàm percútere peritura.

Digitized by Google

ritúra. Et ſi quid aut negligéntia pólluit, aut ira commíttit, aut ſtímulat ebrietas, aut libído ſubvértit, hoc Dómine cleménti patiéntia ſuſtínes; ut antè per grátiã purifices, quàm percútias per ſurórem. Et óperis tui próvidus plaſmátor éligis pótiùs erígere jacéntia, quàm punire damnánda. Te Dómine ſúpplices deprecámur, ut hujus tabernáculi receptáculum placátus aſpícias, & altáre tuum, quod inſectántis eſt inimíci fraude pollútum, per infuſiónem grátiæ cæléſtis purifices, purificátum poſsídeas, poſſeſſúmque, ne deínceps áliqua labe ſordéſcat, cuſtódias. Abſint in pósterum omnes nequítiæ ſpirituáles, & eliminántur, extinguátur antíqui ſerpéntis invídia, & cum ómnibus fráudibus ſuis diáboli turma propellátur. Efferat ſecum máculam, quam ingéſſit, & perénnibus quandóque ſuppliciis deputándus óperum ſuórum ſémina ſecum cóligat peritúra. Nihil hîc in pósterum nóceat prætériti culpa contágij; nihil ſit quod remáneat inimíci fraude pollútum, quandóquidem ſpíritus tui eſt infuſióne purgátum. Reſúrgat Eccléſiæ tuæ pura ſimplícitas, & cándor innocéntiæ háctenus maculátus, dum recéperit grátiam reſúrgat ad glóriam; ut populórum fidélium hîc turba convéniens, dum petitiónis ingerit vota, votórum ſéntiat ſe obtinuiſſe ſuffrágia.

Quod ſequitur dicit ſubmiſsa voce legendo, ita tamen quod à circumſtantibus audiri poſſit.

P er Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad altare, & ibi inchoat, ſchola proſequente, Antiphonã ton. 4. Introíbo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam. Pſalmus 42.

J Udica me Deus, & diſcérne cauſam meam de gente non ſancta: * ab hómine iníquo, & dolóſo érue me.

Quia

Quia tu es Deus fortitúdo mea: * quare me repulísti, & quare tristis incédo, dum affligit me inimícus?

Emítte lucem tuam, & veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt & adduxérunt in montem sanctum tuum, & in tabernácula tua.

Et introíbo ad altáre Dei: * ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Confitébor tibi in cíthara Deus Deus meus: * quare tristis es ánima mea, & quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salutáre vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Qua repetita, Pontifex depósita mitra, dicit:

Orémus.

Et minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

DEus qui in omni loco dominatiónis tuæ clemens ac benígnus purificátor adsístis, exáudi nos quæsumus, & concéde, ut in pósterũ inviolábilis hujus loci permáneat consecrátio, & tui múneris beneficia univérsitas fidélium, quæ súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè stans ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, à templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Psalmus. Exúrgat Deus, & dissipéntur inimíci ejus, &c.

Et dicitur totus cum Glória Patri, & Sicut erat, prout habetur suprà pag. 123. cum Antiphona prædicta in fine benedictionis Abbatis Incepta Antiphona, Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, usque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex depósita mitra, stans adhuc ibidem dicit:

Digitized by Google

Orémus.

DEus qui Ecclésiam tuam sanctam, de ómnibus mundi finibus congregátam, per tui láteris admirábile sacraméntum cunctárum gentium matrem esse dixísti, quam étiam populórum varietáte depíctam, sanctórum Mártyrum tuórum méritis decorásti, béne ✠ dic Dómine quæsumus, Sanctórum tuórum opitulánte suffrágio, tam altáre, quod eórum exornátur, te juvánte, Reliquiis, quam Ecclésiam, ac fidélium tuórum tibi piè offeréntium vota in illa sanctifica. Qui cum Deo Patre, & Spíritu sancto vivis, & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter dicens: Sit nomen Dómini benedictum, &c.

Deindè, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari.

Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur sequens Collecta sub uno Per Dóminum.

Oratio.

DEus qui dixísti, domus mea domus oratiónis vocábitur, domum istam infidélium spurcítiis contaminátam mundáre, & sanctificáre dignéris, & ómnium preces & vota hoc in loco ad te clamántium cleménter exáudias, & benígnus súscipias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Secreta.

HÆc hóstia quæsumus Dómine & locum istum ab ómnibus immunditiis expúrget, & supplicatiónes nostras semper & ubíque reddat tibi accéptas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post.

Digitized by Google

Postcommunio.

PErcipiéntes Dómine múnera salútis ætérnæ súpplices exorámus, ut templum hoc & cœmetérium ab infidélium inquinaméntis emundátum, benedictióne tua méneat sanctificátum, & péctora nostra ab omni sorde vitiórum alienáta, tibíque devóta semper exístant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

DE RECONCILIATIONE

Cœmeterij, sine Ecclesiæ reconciliatione.

QUando cœmeterium benedictum violatum seu pollutum, separatum est ab Ecclesia, & propterea ipsa non habetur pro violata vel polluta, reconciliatio cœmeterij fieri poterit quocumque die, hoc ordine.

In manè diei, qua reconciliatio fieri debebit, parantur in medio cœmeterij faldistorium pro Pontifice, & vas aquæ mundæ benedicendæ, & vas salis; deinde hora convenienti Pontifex indutus in sacristia, aut alio convenienti loco, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, & mitra simplici, baculum pastoralem in manu tenens, accedit ad medium cœmeterij, ubi supra faldistorium ornatum procumbit; & cantores ibidem incipiunt, & prosequuntur Litanias, ut supra. pag. 28. in ordinatione Subdiaconi, in quibus cùm dictum fuerit.

Ut ómnibus fidélibus, &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastoralem in manu sinistra tenens producit signum crucis super cœmeterium, dicens:

Digitized by Google

UT hoc cœmetérium reconci ✠ liáre dignéris.
℟. Te rogámus audi nos.

Secundò dicit:

Ut hoc cœmetérium recon ✠ ciliáre, & sancti- ✠ ficáre dignéris.
℟. Te rogámus audi nos.

Tertiò dicit:

Ut hoc cœmetérium recon ✠ ciliáre, sancti ✠ fi- cáre, & conse ✠ cráre dignéris.
℟. Te rogámus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterum super faldistorium procumbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgit Pontifex ab accubitu, & benedicit ibi sal & aquam simpliciter, prout habetur suprà pag. 189. in benedictione & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. Quo facto, Pontifex in eodem loco stans sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 7.

Aspérges me Dómine hyssópo & mundábor: laváb is me, & super nivem dealbábor.

Psalmus. **Miserére mei Deus: * secúndùm magnam misericórdiam tuam,** ut suprà pag. 106.

Et dicitur totus sine **Glória Patri,** Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, & dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, circuit totum cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens semper, & ubique, aquam benedictam cum aspersorio, & potissimè in loco, ubi pollutio, vel violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum, ubi Litaniæ dictæ fuerunt. Finito Psalmo prædicto, & cœmeterio undique aspersо, Pontifex stans ante faldistorium suum, depositа mitra, dicit:

Orémus.

Et ministri. Flectámus génua.
℟. Leváte.

Dómi-

Digitized by Google

DOmine pie, qui agrum figuli prétio ſánguinis tui in ſepultúram peregrinórum comparári voluíſti, quæſumus dignánter reminíſcere clementíſſimi hujus myſtérij tui; tu es enim Dómine figulus noſter; tu quiétis noſtræ ager; tu agri hujus es prétium; tu dediſti étiam & ſuſcepíſti; tu de prétio, & in prétio tui vivífici Sánguinis nos requiéſcere donáſti. Tu ergo Dómine, qui es offenſiónis noſtræ clementíſſimus indúltor, expectantíſſimus judicátor, judícij tui ſuperabundantíſſimus miſerátor, judícium tuæ juſtæ ſeveritátis abſcóndens poſt miſeratiónem tuæ piæ redemptiónis, adéſto exaudítor & efféctor noſtræ reconciliatiónis; hocque cœmetérium, mauſoleum peregrinórum tuórum cæléſtis pátriæ incolá, tum expectántium benígnus purifica, & reconcília; & hîc tumulatórum & tumulandórum córpora de poténtia & pietate tuæ reſurrectiónis ad glóriam incorruptiónis non damnans, ſed glorificans reſúſcita. Qui ventúrus es judicáre vivos, & mórtuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

His dictis, Pontifex ſtans in loco prædicto dat benedictionem ſolemnem populo, dicens:

S**it nomen Dómini benedíctum,** &c.

Tum redit ad ſacriſtiam, aut alium locum, in quo paramenta accepit, ubi depoſitis ſacris veſtibus, vadit in pace.

DE PATENÆ,

& Calicis Conſecratione.

POntifex ad conſecrationem Calicis, vel cujuſlibet indumenti, ſeu ornamenti Eccleſiaſtici procedere volens, debet ſemper ſtolam circa collum habere, & mitram tenere poterit ubi convenit. Quandocumque enim Epiſcopalia agit,

Digitized by Google

Episcopalibus, non sacerdotalibus, debet esse paramentis ornatus. Omnium quoque mobilium benedictiones hujusmodi possunt fieri, ubi Pontifici placuerit, & omni die.

In patenæ igitur consecratione, pro qua parandum est sanctum Chrisma, & vas aquæ benedictæ cum asperiorio, Pontifex stans cum mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

ORémus, fratres charissimi, ut divinæ grátiæ benedictio cónsecret, & sanctificet hanc Patenam, ad confringéndum in ea corpus Dómini nostri Jesu Christi, qui crucis passiónem sustínuit pro nostrum ómnium salúte.

Tum deposita mitra, dicit:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui legálium institútor es hostiárum, quique inter eas consperfam similáginem deférri in Patenis áureis & argénteis ad altáre tuum jussísti, bene✠dícere, sancti✠ficáre, & conse✠cráre dignéris hanc Patenam, in administratiónem Eucharistiæ Jesu Christi Filij tui, qui pro nostra omniúmque salúte seípsum tibi Deo Patri in patíbulo crucis elégit immolári, ac tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto crucem super Patenam, ab ora in oram, & mox linit. & perungit totam ejus superficiem cum ipso pollice, dicens:

COnse✠cráre, & sancti✠ficáre dignéris Dómine Deus Patenam hanc per istam unctiónem, & nostram bene✠dictiónem in Christo Jesu Dómino nostro,

stro, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè stans adhuc cum mitra procedit ad benedictionem Calicis, dicens:

ORémus, fratres charíssimi, ut Deus, & Dóminus noster Cálicem istum in usum ministérij sui consecrándum cæléstis grátiæ inspiratióne sanctíficet, & ad humánam consecratiónem plenitúdinem divíni favóris accómmodet. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum deposita mitra dicit:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

DIgnáre Dómine Deus noster, Cálicem hunc bene ✠ dícere, in usum ministérij tui pia famulátus devotióne formátum, & ea sancti ✠ ficatióne perfúndere, qua Melchísedech fámuli tui sacrátum Cálicem perfudísti, & quod arte vel metálli natúra éffici non potest altáribus tuis dignum, fiat tua bene ✠ dictióne sanctificátum. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè accepta mitra, facit crucem cum pollice dexteræ manus de Chrísmate intra ipsum Calicem à labio ejus in labium, & mox línit, & perungit interius ipsum totum, dicens:

COnse ✠ cráre, & sancti ✠ ficáre dignéris Dómine Deus Calicem hunc per istam unctiónem, & nostram bene ✠ dictiónem in Christo Jesu Dño nostro, Qui tecum vivit & regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum deposita mitra, dicit super Calicem, & Patenam.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O ré-

Digitized by Google

Orémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, mánibus noſtris quæſumus opem tuæ benedictiónis infúnde, ut per noſtram bene ✠ dictiónem hoc váſculum & Patena ſanctificéntur, & Córporis & Sánguinis Dómini noſtri Jeſu Chriſti novum ſepúlchrum ſancti Spíritus grátia efficiántur. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Demum aſpergit Calicem & Patenam cum aqua benedicta, quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerum. Quo facto, abſtergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam, & Calicem cum mica panis, & benè mundari; deinde exterſiones projiciuntur in ignem, vel ſacrarium.

DE BENEDICTIONE

Sacerdotalium indumentorum in genere.

POntifex Sacerdotalia indumenta benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit:

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, qui per Móyſen famulum tuum, Pontificália & Sacerdotália, ſeu Levítica veſtiménta ad expléndum in conſpéctu tuo miniſtérium eórum, ad honórem & decórem nóminis tui fieri decreviſti, adéſto propítius invocatiónibus noſtris, & hæc induménta Sacerdotália, dé-

Digitized by Google

déſuper irrigánte grátia tua, ingénti benedictióne per noſtræ humilitatis ſervítium puri ✠ ficáre, bene ✠ dícere, & conſe ✠ cráre dignéris, ut divínis cúltibus & ſacris myſtériis apta & benedícta exíſtant; his quoque ſacris véſtibus Pontífices & Sacerdótes ſeu Levítæ tui indúti, ab ómnibus impulſiónibus ſeu tentatiónibus malignórum ſpírituum muníti & defénſi eſſe mereántur, tuíſque myſtériis aptè & condígnè ſervíre & inhærére, atque in his tibi plácidè & devótè perſeveráre tríbue. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

O rémus.

DEus invíctæ virtútis triumphátor, & ómnium rerum creátor ac ſanctificátor, inténde preces noſtras, & hæc induménta Levíticæ, Sacerdotális, & Pontificális glóriæ miníſtris tuis fruénda tuo ore próprio bene ✠ dícere, ſancti ✠ ficáre, & conſe ✠ cráre dignéris, omnéſque eis uténtes tuis myſtériis aptos, & tibi in eis devótè & laudabíliter ſerviéntes, gratos efficere dignéris. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè aſpergit ipſa indumenta aqua benedícta.

SPECIALIS

Benedictio cujuſlibet indumenti.

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum & terram.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

DEus omnípotens, bonárũ virtútum dator, & ómnium benedictiónum largus infúſor, ſupplices te rogá-

rogámus, ut mánibus nostris opem tuæ benedictiónis infúndas, & has cáligas, & sandália, vel, amictum, vel, albam, vel, cíngulum, vel stolam, vel, manipulum, vel, tunicéllam, vel, dalmáticam, vel, planétam divino cúltui præparátam virtúte sancti Spíritus bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse- ✠ cráre dignéris, & ómnibus ea, vel, eo, vel, eis uténtibus grátiam sanctificatiónis sacri mystérij tui benígnus concéde; ut in conspéctu tuo sancti & immaculáti atque irreprehensíbiles appáreant, & auxílium misericórdiæ tuæ acquírant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

mapparum, seu linteaminum sacri altaris.

POntifex mappas seu linteamina sacri altaris benedícturus, stans sine mitra, dicit:

Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

EXáudi Dómine preces nostras, & hæc linteámina sacri altaris úsui præparáta bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre dignéris. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

℣ O rémus.

DOmine Deus omnípotens, qui ornaménta & linteamina fácere Móysen famulum tuum, per quadraginta dies docuísti, quæ étiam Maria téxuit, & fecit

Digitized by Google

cit in usum ministérij tabernáculi fœderis, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre dignéris hæc linteámina ad tegéndum involvendúmque altáre gloriosíssimi Filij tui Dómini nostri Jesu Christi, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Corporalium.

POntifex corporalia benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

CLementíssime Dómine, cujus inenarrábilis est virtus, cujus mystéria arcánis mirabilibus celebrántur, tríbue quæsumus, ut hoc linteámen tuæ propitiatiónis bene ✠ dictióne sanctificétur, ad consecrándum super illud Corpus & Sánguinem Dei & Dómini nostri Jesu Christi Filij tui, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ cráre dignéris linteámen istud ad tegéndum involvendúmque Corpus & Sanguinem Dómini nostri Jesu Christi Filij tui, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Alia

Alia Oratio.

O rémus.

OMnípotens Deus, mánibus nostris opem tuæ benedictiónis infúnde, ut per nostram bene ✠ dictiónem hoc linteámen sanctificétur, & córporis ac Sánguinis Redemptóris nostri, novum súdárium, Spíritus sancti grátia efficiátur. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè aspergit aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE novæ Crucis.

NOva Crux seu tabula in qua Crucifixus est depictus, hoc modo benedicitur. Paratis thure, thuribuloque cum igne, & aqua benedictis, Pontifex paratus supra rochetum, amictu, stola, pluviali rubri coloris, & mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum Spíritu tuo.

O rémus.

BEne ✠ dic, Dómine Jesu Christe, hanc Crucem tuam, per quam eripuísti mundum à potestáte dæmonum, & superásti Passióne tua suggestórem peccáti, qui gaudébat in prævaricatióne primi hóminis per ligni vétiti sumptióné. Qui cum Deo Patre, & Spíritu sancto vivis & regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

O rémus.

ROgámus te Dómine sancte, Pater omnípotens, sempitérne Deus, ut dignéris bene ✠ dícere hoc lig-

Digitized by Google

lignum Crucis tuæ, ut sit remédium salutáre géneri humáno; sit soliditas fidei; profectus bonórum óperum; redémtpio animárum; sit sclámen & protéctio ac tutéla contra sæva jácula inimicórũ. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deindè dicit voce mediocri, extensis manibus ante pectus, Præfationem.

Per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

Verè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubíque gratias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, cujus sanctum ac terríbile nomen inter céteras visíbiles creatúras, ligna quoque fructífera laudáre ac benedícere non cessant: Qui in figúram unigénitæ sapiéntiæ tuæ, ligno vitæ à princípio paradísum voluptátis ornásti, ut ejúsdem fructus sácro mystério protoparéntes nostri géneris mortem cavére, & vitam admonéres obtinére perpétuam: Quique nos vétitæ árboris attáctu justæ morti addíctos, ejúsdem coætérnæ tibi sapiéntiæ Dei & Dómini nostri Jesu Christi innóxia morte ad vitam misericórditer revocáre dignátus es: Te súpplices exorámus, ut hoc singuláre signum, quod ad exémplũ primi illíus sacratíssimi vexílli quo pretióso Fílij tui Sánguine triumphásti, fidélium tuórum devotióne compáctum erectúmque est, cælésti tua bene ✠dictióne sanctificáre dignéris; ut ómnibus hîc génua flecténtibus ac tuæ majestáti supplicántibus lárgior & cordis compún-

punctio, & admissórum indulgéntia concedátur; atque intercedénte ipsa victoriosíssima unigéniti Filij tui Passióne, & tibi plácita postuláre, & cítiùs váleant postulàta percípere. Da quæsumus, clementíssime Pater, in quo vivimus, movémur, & sumus, ut quóties triúmphum divínæ humilitátis, quæ supérbiam nostri hostis dejécit, óculis intuémur, quotiésque mente recólimus, & contra hostem ipsum fidúciam fortitúdinis, & majórem tibi devótæ humilitátis grátiam consequámur. Quátenus in illo treméndo tuæ majestátis exámine, cum pavéntibus elementis, cælorúmque commótis virtútibus, signum istud glorificum Redemptiónis nostræ apparúerit in cælo, ipsi de morte ad vitam transíre, ac perpétua beátæ resurrectiónis vidére gáudia mereámur.

Quod sequitur dicitur submissa voce legendo, ita tamen quod à circumstantibus audiri possit.

Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Orémus.

DEus, qui beátæ Crucis patíbulum, quod priùs erat scelésti ad pœnam, convertísti redémptis ad vitam; concéde plebi tuæ ejus vallári præsídio, cujus est armáta vexíllo. Sit ei Crux fidei fundaméntum, spei suffrágium, in advérsis defénsio, in prósperis adjuvámen; sit ei in hostes victória, in civitáte custódia, in campis protéctio, in domo fultúra; ut per eam pastor in futúro gregem conserver incólumem, quæ nobis, Agno & vincénte, convérsa est in salútem. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Alia

Alia Oratio.

O rémus.

SAncti ✠ fica, Dñe Jesu Christe, signáculum istud Passiónis tuæ, ut sit inimícis tuis obstáculum, & credéntibus in te perpétuum efficiátur victóriæ vexíllum. Qui cum Deo Patre vivis & regnas in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum offertur Pontifici thus in navicula, aut alio vase, quod Pontifex stans sine mitra benedicit, dicens:

O rémus.

DOmine Deus omnípotens, cui assístit exércitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále & ígneum esse cognóscitur, dignáre respícere, bene ✠ dícere, & sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi; ut omnes languóres, omnésque infirmitátes atque insídiæ inimici odórem ejus sentiéntes effúgiant, & separéntur à plásmate tuo; ut numquam lædátur à morsu antíqui serpéntis, quod pretióso Filij tui Sánguine redemísti. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Quo facto, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deindè aspergit crucem aqua benedicta, & mox eam insensat. Tum dicit adhuc stans sine mitra.

SAnctificétur lignum istud, In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti: & benedíctio illíus ligni, in quo membra sancta Salvatóris suspénsa sunt, sit in isto ligno; ut oántes, inclinantésque se propter Deum ante istam crucem, invéniant córporis & ánimæ sanitátem. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum. ℟. Amen.

Tum Pontifex flexis ante crucem genibus, ipsam devotè adorat, & osculatur. Idem faciunt quicumque alij voluerint. Si verò crux est ex metallo, vel lapide, loco præcedentis orationis, videlicet, Sanctificétur, &c.

Pon-

Digitized by Google

Pontifex ſtans ſine mitra, dicit ſequentem Orationem.

DEus glóriæ, Deus excélſe Sábaoth, fortíſſime Emmanuel, Deus Pater veritátis, pater ſapiéntiæ, pater beatitúdinis, pater illuminatiónis ac vigilatiónis noſtræ, qui mundum regis, qui cuncta regna diſpónis, qui es bonórum collátor múnerum, & bonórum ómnium attribútor; cui omnes gentes, pópuli, tribus, & linguæ ſérviunt; cui aſsíſtit omnis Angelórum légio; qui largíris famulis tuis fidem & laudem tui nóminis, ut débita tibi oblata perſólvant; cui priùs fides offeréntium cómplacet, deínde ſacrificátur oblátio, quæſumus exorábilem miſericórdiæ tuæ pietátem, ut ſancti ✠fices tibi hoc ſignum crucis & cónſe- ✠cres, quod tota mentis devotióne famulórum tuórum religióſa fides conſtrúxit, trophæum ſcílicet victóriæ tuæ ac redemptiónis noſtræ, quod in amórem Chriſti triumphális glória conſecrávit. Aſpice hoc ſignum crucis inſuperábile, per quod diáboli eſt exinanita potéſtas, mortálium reſtituta libértas: quæ licet fúerit aliquándo in pœnam, ſed nunc verſa eſt in honórem per grátiam; & quæ reos quondam puniébat ſupplício, nunc & nóxios abſólvit à débito. Et tibi quid per hoc placére pótuit, niſi id per quod tibi plácuit nos redímere? Et nullum tibi débitum ámplius munus eſt, quàm quod tibi tunc córporis dedicávit affixio; nec tibi eſt magis familiáris oblátio, quàm quæ familiári mánuum tuárum extenſióne ſacráta eſt. Illis ergo mánibus hanc crucem áccipe, quibus illam ampléxus es; & de ſanctitáte illíus hanc ſancti ✠fica; & ſícuti per illam mundus expiátus eſt à reátu, ita offeréntium famulórum tuórum ánimæ devotíſſimæ hujus crucis mérito, omni cáreant perpetráto peccáto; & tuæ veræ crucis obtéctu, enitéſcant ſucceſſibus

Digitized by Google

sibus assíduis triumphatóres. Rádiet hîc unigéniti Fílij tui Dómini nostri splendor divinitatis in auro; émicet glória passiónis ejus in ligno; in cruce rútilet nostræ mortis redémptio; in crystalli splendóre vitæ nostræ purificátio. Sit suórum protéctio; spei certa fidúcia; eos simul cum gente & plebe, fide confirmet; spe & pace consóciet; áugeat triúmphis; amplificet in secúndis; proficiat eis ad perpetuitátem témporis; ad vitam æternitátis; ut eos temporáli floréntes glória múniat, & ad perpétuam redémptos corónam, ad regna cæléstia poténti virtúte perdúcat. Præsta, per propitiatiónem Sánguinis ejus, per ipsum datórem qui seípsum dedit redemptiónem pro multis, qui se hóstiam pro delíctis offérre dignátus est, qui exaltátus in ligno crucis suæ, principátus & potestátes humiliávit, qui tecum sidéreo cónsidet throno, indissolúbili connexióne Spíritus sancti, per infinita sæculórum sæcula. ℟. Amen.

Tum Pontifex flexis ante crucem genibus, eam devotè adorat, & osculatur; idem faciunt quicumque alij voluerint.

DE BENEDICTIONE

Crucis pectoralis.

AD benedicendam Crucem pectoralem, Pontifex potest uti forma assignata pro benedictione Crucis proficiscentium in subsidium terræ sanctæ, ut infrà pag. 359.

Digitized by Google

DE BENEDICTIONE

Imaginis B. Mariæ virginis.

POntifex benedicturus imaginem beatæ Mariæ virginis, paratus supra rochettum, amictu, stola, pluviali albi coloris, & mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum & terram.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus qui de beátæ Maríæ vírginis útero, Verbum tuum Angelo nuntiánte carnem susćipere voluísti; præsta supplicibus tuis, ut qui verè eam genitrícem Dei esse crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Quo facto aspergit figuram aqua benedicta. Deindè inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

SUb tuum præsídium.

Qua incepta, & dum ea cantatur, thurificat imaginem ipsam ter ducens thuribulum. Deindè sedet, reassumpta mitra, donec compleantur Antiphonæ, & Psalmi sequentes. Antiphona ton. 2.

SUb tuum præsídium confúgimus, sancta Dei génitrix, nostras deprecatiónes ne despícias in necessitátibus; sed à perículis cunctis líbera nos semper, Virgo gloriósa, & benedícta.

Tempore Paschali Antiphona.

ALlelúia, Allelúia. Psalmus. Fundaménta ejus. ut suprà. pag. 197.

Dicitur totus cum Glória Patri.

Deindè dicitur Antiphona ton. 1.

Ave

A ve María, grátia plena, Dóminus tecum, benedícta tu in muliéribus. Allelúia.

Psálmus 122.

AD te levávi óculos meos: * qui hábitas in cælis.

E cce sicut óculi servórum: * in mánibus dominórum suórum.

S icut óculi ancíllæ in mánibus dóminæ suæ: * ita óculi nostri ad Dóminum Deum nostrum, donec miserétur nostri.

M iserére nostri Dómine, miserére nostri: * quia multum repléti sumus despectióne.

Q uia multum repléta est ánima nostra: * oppróbrium abundántibus, & despéctio superbis.

G lória Patri. S icut erat, &c.

Finitis Antiphonis, & Psálmis prædictis, Pontifex surgit, deposita mitra, & dicit: O rémus.

DEus, qui virginálem aulam beátæ Maríæ vírginis, in qua habitáres, elígere dignátus es: da quæsumus, ut sua nos defensióne munítos, jucúndos faciat suæ interésse commemoratióni. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Deindè Pontifex incipit Antiphonam, schola prosequente. Qua incepta, sedet cum mitra, donec perficiatur Antiphona ton. 4.

O gloriósa Dei génitrix virgo semper María, quæ Dóminum ómnium meruísti portáre, & Regem Angelórum sola virgo lactáre, nostri, quæsumus, pia memorare, & pro nobis Jesum Christũ deprecáre; ut tuis fulti patrocíniis ad cæléstia regna mereámur pervenire.

Canticum B. Mariæ virginis. *Lucæ 1. e*

MAgnificat: * ánima mea Dóminum.

Et exultâvit spíritus meus: * in Deo salutári meo.

Digitized by Google

Quia reſpéxit humilitâtem ancíllæ ſuæ: * ecce enim ex hoc beâtam me dicent omnes generatiónes.
Quia fecit mihi magna qui potens eſt, * & ſanctum nomen ejus.
Et miſericórdia ejus à progénie in progénies * timéntibus eum.
Fecit poténtiam in bráchio ſuo: * diſpérſit ſupérbos mente cordis ſui.
Depóſuit poténtes de ſede, * & exaltâvit húmiles.
Eſuriéntes implêvit bonis: * & dívites dimíſit inánes.
Suſcêpit Iſraël púerum ſuum, * recordâtus miſericórdiæ ſuæ.
Sicut locûtus eſt ad patres noſtros, * Abraham & sémini ejus in ſæcula.
Glória Patri. Sicut erat, &c.

Finita Antiphona, ſurgit Pontifex, ſine mitra ſtans uſque ad finem Cantici. Quo finito, dicit:

Orémus.

DEus qui de beátæ Maríæ Vírginis útero, Verbum tuum Angelo nuntiánte carnem ſuſcípere voluíſti, præſta ſupplicibus tuis, ut qui verè eam genitrícem Dei eſſe crédimus, ejus apud te interceſſiónibus adjuvémur. Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Orémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, clementíſſima cujus diſpensatióne cuncta creántur ex níhilo; hanc imáginem in honórem piiſſimæ genitrícis Filij tui Dómini noſtri Jeſu Chriſti venerabíliter adaptátam bene ✠ dícere & ſancti ✠ ficáre dignéris; & præſta, miſericordíſſime Pater, per invocatiónem nóminis tui, atque ejúſdem unigéniti Filij tui Dómini noſtri Jeſu Chriſti, quem pro ſalúte géneris humáni integritáte Virginis Maríæ ſerváta incarnári voluíſti, quatenus précibus ejúſdem ſacratíſſimæ Vírginis, quicúmque eándem miſericórdiæ Regínam & gratioſíſſimã

Dó-

Digitized by Google

Dóminam nostram coram hac effigie súpplíciter honoráre stúdúerint,& de instántibus perículis eruántur, & in conspéctu divínæ majestátis tuæ de commíssis véniam ímpetrent; ac mereántur in præsénti grátiam quam desíderant adipísci; & in futúro perpétua salvatióne cum eléctis tuis váleant gratulári. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Ultimò aspergat imaginem aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

Imaginum aliorum Sanctorum.

Pontifex stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum & terram.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui Sanctórum tuórum imágines seu effígies sculpi aut pingi non réprobas, ut quóties illas óculis corpóreis intuémur, tóties eórum actus & sanctitátem ad imitándum memóriæ óculis meditémur, hanc, quæsumus, imáginem, seu, sculptúram in honórem, ac memóriam beáti N. Apóstoli tui, vel, Mártyris, vel, Confessóris, aut, Pontíficis, vel, Vírginis adaptátam bene ✠ dícere, ac sancti ✠ ficáre dignéris; & præsta, ut quicúmque coram illa ipsum gloriosíssimum Apóstolum tuum, vel, Mártyrem, vel, Confessórem, aut, Pontíficem, vel, Vírginem súpplíciter honoráre stúdúerit, illíus précibus ac obténtu, à te

Digitized by Google

grátiam in præſénti, & ætérnam glóriam obtíneat in futúro. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Ultimò aſpergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

Sacrorum Vaſorum, & aliorum Ornamentorum in genere.

POntifex ſacra vaſa, vel alia ornamenta benedícere voleus, ſtans ſine mitra, dicit:

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

EXáudi Dómine, Pater clementíſſime, preces noſtras, & hæc purificánda vaſa & ornaménta, ſacri altáris atque Eccléſiæ tuæ ſacri miniſtérij úſui præparáta, bene ✠ dícere & ſanctí ✠ ficáre dignéris. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Orémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, à quo ómnia immúnda purgántur, & in quo ómnia purgáta claréſcunt, ſúpplices omnipoténtiam tuam invocámus, ut ab his vaſis & ornaméntis quæ tibi ófferunt famuli tui, omnis ſpíritus immúndus confúſus longè diſcédat, & per tuam bene ✠ dictiónem ad uſum & miniſtérium ſancti altáris, & Eccléſiæ tuæ ſanctificáta permáneant. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè aſpergit ea aqua benedicta.

DE

Digitized by Google

DE BENEDICTIONE

Tabernaculi, sive Vasculi pro sacrosancta Eucharistia conservanda.

POntifex tabernaculum sive vasculum pro conservanda sacrosancta Eucharistia benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum Spíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, majestátem tuam súpplices deprecámur, ut vásculum hoc pro córpore Fílij tui Dómini nostri Jesu Christi in eo condéndo fabricátum, bene ✠ dictiónis tuæ grátia dicáre dignéris. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum aspergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

Capsarum pro Reliquiis, & aliis Sanctuariis includendis.

POntifex capsas pro Reliquiis, & aliis sanctuariis includendis, benedicere volens, stans cum mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum & terram.

ORémus, dilectíssimi nobis, Deum Patrem omnipoténtem, ut qui ómnia per unigénitum Fílium suum in virtúte Spíritus sancti valdè bona creá-

Digitized by Google

vit, ipse nobis indignis ad consecratiónem harum captárum Reliquiis Sanctórum suórum condéndis paratárum, rorem grátiæ suæ cleménter infúndere dignétur. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deindè depósita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursùm corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus inæstimábilis, Deus ineffábilis, Deus misericordiárum, & totius consolatiónis. Qui Móysi famulo tuo præcepísti, ut juxta exémplar quod ei in monte demonstrásti, arcam de lignis imputribílibus constrúeret, & eam auro mundíssimo circúmdaret, in qua urna áurea manna cæléstì plena, cum tábulis testaménti digito majestátis tuæ conscriptis, in testimónium futúris generatiónibus servári deberet. Quique nostris sæculis éadem sacratíus intelligénda manifestásti, dum corpus únici Fílij tui, ópere Spíritus sancti de incorrúpta Virgine concéptum, & ánima rationáli vivificátum, omni plenitúdine divinitátis replésti; te suppliciter implorámus omnipotens Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, ex quo omnis patérnitas in cælo & in terra nominátur; ut hæc váscula Sanctórum tuórum pignóribus præperáta, eísdem Sanctis tuis intercedéntibus, cæléstì benedictióne perfúndere dignéris; quátenus qui horum patrocínia re-

Digitized by Google

requirunt; ipsis intercedéntibus cuncta sibi adversántia te adjuvánte superáre, & ómnia cómmodè profutúra, abundántia largitátis tuæ mereántur invenire. Et sicut illi te Dómine inspiránte, spirituálium nequitiárum versútias cavére, & humánitus exquisíta torménta non solùm contémnere, sed étiam pénitus evíncere, Christo Dómino confortánte, potuérunt; ita ipsórum mérita venerántibus, & Reliquias humíliter amplecténtibus, contra diábolum & ángelos ejus, contra fúlmina & tempestátes, contra grandines, & várias pestes, contra corrúptum áerem, & mortes hóminum, vel animálium, contra fures & latrónes, sive géntium incursiónes, contra malas béstias, & serpéntium, ac reptántium diversíssimas formas, contra malórum hóminum adinventiónes péssimas, eorúmdem Sanctórum tuórum précibus complácatus, déxteram invíctæ potentiæ tuæ ad depulsiónem nocivórum & largitátem proficuórum semper & ubique propítius exténde.

Quod sequitur dicitur submissa voce legendo, ita tamen quod à circumstantibus possit audiri.

Per eúmdem Dóm nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum adhuc sine mitra stans dicit:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DOmine Deus omnípotens, qui út murmur insáni pópuli compésceres, & sacerdótium Aaron tibi plácitum comprobáres, virgam ejus áridam germináre, & flores fructíferos prodúcere fecísti, eandémque in arca testaménti pro signo virtútis tuæ poni jussísti; sed & nobis eódem præságio Christum in ara crucis arefactum, tértia die resurrectióne reflorére, & in Ecclésia novíssimo témpore

Digitized by Google

reſuſcitánda, per mortem ſuam die ac nocte fructificáre demonſtráſti, te, quæſumus, indulgentíſſime géneris humáni proviſor, ut hæc váſcula Sanctórum tuórum receptáculo præparáta, ita gratúita grátia ſanctífices, ut ubicúmque in tuo nómine perlata fúerint, intercedéntibus habitatórum ipſórum méritis, cuncta advérſa repéllas, & nullifices, & ómnia utília muliplices atque cuſtódias; quátenus fidéles tui magnitúdine ſive univerſitáte beneficiórum tuórum, in parte módica Reliquiárum, íntegra Sanctórum córpora ſe percepíſſe gratuléntur; & per temporália loca ipſórum précibus impénſa, ad ætérna cum eis gáudia poſſidénda fiduciáliùs animéntur. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tunc aſpergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE

Signi, vel Campanæ.

Signum vel campana debet benedici, antequàm ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet campana ipſa ita ſuſpendi, & ſituari, ut commodè poſſit intus & extra tangi, tractari, & circuiri; deindè prope ipſam campanam benedicendam paratur Pontifici ſaldiſtorium; vas aquæ benedicendæ; aſperſorium; vas cum ſale; lintea munda ad extergendum campanam, quando opus erit; vas Olei ſancti infirmorum; ſanctum Chriſma; thymiama; thus; myrrha, & thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, ſtolam, & dalmaticam albi coloris Quibus ordinatis, Pontifex in ſacriſtia, aut alio convenienti loco paratus amictu, alba, cingulo, ſtola, pluviali albi coloris, & mitra ſimplici

Digitized by Google

plici, baculum pastoralem manu gestans, venit prope campanam, ubi sedens super faldistorium ibidem sibi paratum, dicit cum ministris Psalmos sequentes, videlicet Psalmum. Miserére mei Deus, * secúndùm magnam misericórdiam tuam.

Totus dicitur cum Glória Patri. & Sicut erat. prout suprà habetur pag. 106. Psalmus 53.

DEus in nómine tuo salvum me fac: * & in virtúte tua júdica me.

Deus exáudi oratiônem meam: * áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, & fortes quæsiérunt ánimam meam: * & non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim Deus ádjuvat me: * & Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Avérte mala inimícis meis: * & in veritâte tua dispérde illos.

Voluntáriè sacrificâbo tibi, * & confitêbor nómini tuo Dómine: quóniam bonum est.

Quóniam ex omni tribulatiône eripuísti me: * & super inimícos meos despéxit óculus meus.

Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Psalmus 56.

MIserére mei Deus, miserére mei: * quóniam in te confidit ánima mea.

Et in umbra alárum tuárum sperábo, * donec tránseat iníquitas.

Clamábo ad Deum altíssimum, * Deum qui benefécit mihi.

Misit de cælo, & liberávit me: * dedit in oppróbrium conculcántes me.

Misit Deus misericórdiam suam, & veritátem suam, * & eripuit ánimam meam de médio catulórum leónum: dormívi conturbátus.

F ílij hóminum dentes eórum arma & sagíttæ: * & lingua eórum gládius acútus.
E xaltáre super cælos Deus, * & in omnem terram glória tua.
L áqueum paravérunt pédibus meis: * & incurvavérunt ánimam meam.
F odérunt ante faciem meam fóveam: * & incidérunt in eam.
P arátum cor meum Deus, parátum cor meum: * cantábo, & psálmum dicam.
E xúrge glória mea, exúrge psáltérium & cíthara: * exúrgam dilúculo.
C onfitébor tibi in pópulis Dómine: * & psálmum dicam tibi in géntibus.
Q uóniam magnificáta est usque ad cælos misericórdia tua, * & usque ad nubes véritas tua.
E xaltáre super cælos Deus; * & super omnem terram glória tua.
G lória Patri, & S icut erat, &c.

Psalmus 66.

D Eus misereâtur nostri, & benedîcat nobis: * illúminet vultũ suum super nos, & misereâtur nostri.
U t cognoscâmus in terra viam tuam: * in ómnibus gêntibus salutáre tuum.
C onfiteántur tibi pópuli Deus: * confiteántur tibi pópuli omnes.
L æténtur & exúltent Gentes: * quóniam júdicas pópulos in æquitâte, & Gentes in terra dírigis.
C onfiteántur tibi pópuli Deus, confiteántur tibi pópuli omnes: * terra dedit fructum suum.
B enedîcat nos Deus, Deus noster, benedîcat nos Deus: * & métuant eum omnes fines terræ.
G lória Patri, & S icut erat, &c.

Psalmus 69.

D Eus in adjutórium meum inténde: * Dómine ad adjuvándum me festína.

Con-

C onfundántur, & revereántur, * qui quærunt ánimam meam.

A vertántur retrórsum, & erubéscant: * qui volunt mihi mala.

A vertántur statim erubescéntes, * qui dicunt mihi: euge, euge.

E xúltent & læténtur in te omnes, qui quærunt te, * & dicant semper: Magnificétur Dóminus, qui díligunt salutáre tuum.

E go verò egénus, & pauper sum: * Deus ádjuva me.

A djútor meus, & liberátor meus es tu: * Dómine ne moréris.

G lória Patri, & Sicut erat, &c.

Psalmus 85.

I Nclína Dómine aurem tuam, & exáudi me: * quóniam inops, & pauper sum ego.

C ustódi ánimam meam, quóniam sanctus sum: * sálvum fac servum tuum, Deus meus, sperántem in te.

M iserére mei Dómine, quóniam ad te clamávi totà die: * lætífica ánimam servi tui, quóniam ad te Dómine ánimam meam levávi.

Q uóniam tu Dómine suávis, & mitis, * & multæ misericórdiæ ómnibus invocántibus te.

A uribus pércipe Dómine oratiónem meam: * & inténde voci deprecatiónis meæ.

I n die tribulatiónis meæ clamávi ad te: * quia exáudísti me.

N on est símilis tui in Diis Dómine: * & non est secúndùm ópera tua.

O mnes gentes quascúmque fecísti, vénient, & adorábunt coram te Dne: * & glorificábunt nomen tuum.

Q uóniam magnus es tu, & faciens mirabília: * tu es Deus solus.

D educ me Dómine in via tua, & ingrédiar in ve-

Digitized by Google

ritáte tua: * lætétur cor meum, ut tímeat nomen tuum.
Confitébor tibi Dómine Deus meus in toto corde meo, * & glorificábo nomen tuum in ætérnum.
Quia misericórdia tua magna est super me: * & eruísti ánimam meam ex inférno inferióri.
Deus, iníqui insurrexérunt super me, & synagóga poténtium quæsiérunt ánimam meam: * & non proposuérunt te in conspéctu suo.
Et tu Dómine Deus miserátor, & miséricors, * pátiens, & multæ misericórdiæ, & verax.
Réspice in me, & miserére mei, * da impérium tuum púero tuo: & salvum fac filium ancíllæ tuæ.
Fac mecum signum in bonum, ut vídeant qui odérunt me, & confundántur: * quóniam tu Dómine adjuvísti me, & consolátus es me.
Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Postremò dicitur Psalmus, De profundis clamávi ad te Dómine. prout habetur suprà in benedictione Abbatis, pag. 109.

Expletis Psalmis, surgit Pontifex, & stans cum mitra benedicit sal, & aquam dicens:

℣. Adjutórium nostrum, &c. prout habetur suprà in benedictione & impositione primarij lapidis, pagina. 189. & continuans usque ad Orationem, Deus qui ad salútem humani géneris, &c. inclusivè.

Qua dicta Pontifex adhuc sine mitra stans dicit absolutè sequentem Orationem.

BEne ✠ dic Dómine hanc aquam benedictióne cæléstí, & aspírat super eam virtus Spíritus sancti; ut cum hoc vásculum ad invitándos filios sanctæ Eccléfiæ præparátum, in ea fúerit tinctum, ubicúmque sonúerit hoc tintinnábulum; procul recédat virtus insidiántium, umbra phantásmatum, incúrsio túrbinum, percússio fúlminum, læsio tonitruórum, calámitas tem-

Digitized by Google

tempeſtátum, omníſque ſpíritus procellárum; & cum clangórem illíus audierint filij Chriſtianórum, creſcat in eis devotiónis augméntum, ut feſtinántes ad piæ matris Eccléſiæ grémium, cantent tibi in Eccléſia Sanctórum cánticum novum, deferéntes in ſono præcónium tubæ, modulatiónem pſaltérij, ſuavitátem órgani, exultatiónem tympani, jucunditátem cymbali; quátenus in templo ſancto glóriæ tuæ ſuis obſéquiis & précibus invitáre váleant multitúdinem exércitus Angelórum. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex mittit ſal in aquam, in modum crucis, dicendo ſemel.

COmmíſtio ſalis, & aquæ páriter fiat. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo. O rémus.

DEus invíctæ virtútis auctor, & inſuperábilis impérij rex, ac ſemper magníficus triumphátor, qui advérſæ dominatiónis vires réprimis; qui inimíci rugiéntis lævítiam ſúperas, qui hoſtiles nequítias poténter expúgnas; te, Dómine, treméntes & ſúpplices deprecámur, ac pétimus, ut hanc creatúram ſalis & aquæ dignánter aſpícias, benígnus illúſtres, pietátis tuæ rore ſanctífices; ut ubicúmque fúerit aſpérſa, per invocatiónem ſancti tui nóminis, omnis infeſtátio immúndi ſpíritus abigátur, terrórque venenóſi ſerpéntis procul pellátur; & præſéntia ſancti Spíritus nobis miſericórdiam tuam poſcéntibus ubíque adéſſe dignétur. Per Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

His

His peractis, Pontifex accepta mitra, incipit lavare campanam cum dicta aqua; & Ministri prosequuntur lotionem; lavantes eam totaliter intus, & extra, deinde cum linteo mundo extergunt. Pontifice interim cum mitra sedente, & cum aliis Ministris dicente Psalmum, cum aliis sequentibus.

Psalmus 145.

Lauda ánima mea Dóminum, laudábo Dóminum in vita mea: * psallam Deo meo quámdiu fuero.
Nolite confidere in princípibus; * in fíliis hóminum, in quibus non est salus.
Exibit spíritus ejus, & revertétur in terram suam: * in illa die períbunt omnes cogitatiónes eórum.
Beátus, cujus Deus Jacob adjútor ejus, spes ejus in Dómino Deo ipsíus: * qui fecit cælum & terram, mare, & ómnia quæ in eis sunt.
Qui custódit veritátem in sæculum, facit judícium injúriam patiéntibus: * dat escam esuriéntibus.
Dóminus solvit compeditos: * Dóminus illúminat cæcos.
Dóminus érigit elísos, * Dóminus díligit justos.
Dóminus custódit ádvenas, pupíllum, & víduam susc ípiet: * & vias peccatórum dispérdet.
Regnábit Dóminus in sæcula, Deus tuus Sion: * in generatióne & generatiónem.
Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Psalmus 146.

Laudáte Dóminum, quóniam bonus est psalmus: * Deo nostro sit jucúnda, decoráque laudátio.
Ædíficans Jerúsalem Dóminus: * dispersiónes Israëlis congregábit.
Qui sanat contrítos corde: * & álligat contritiónes eórum.
Qui número rat multitúdinem stellárum: * & ómnibus eis nómina vocat.

Ma-

Magnus Dóminus noſter, & magna virtus ejus: * & ſapiéntiæ ejus non eſt numerus.
Suſcípiens manſuétos Dóminus: * humílians autem peccatóres uſque ad terram.
Præcínite Dómino in confeſſióne: * pſállite Deo noſtro in cíthara.
Qui óperit cælum núbibus:* & parat terræ plúviam.
Qui prodúcit in móntibus fœnum, * & herbam ſervitúti hóminum.
Qui dat juméntis eſcam ipſórum, * & pullis corvórum invocántibus eum.
Non in fortitúdine equi voluntátem habébit: * nec in tíbiis viri beneplácitum erit ei.
Beneplácitum eſt Dómino ſuper timéntes eum: * & in eis qui ſperant ſuper miſericórdia ejus.
Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Deinda Pſalm. Laudа Jerúſalem Dóminum. prout habetur ſuprà in dedicatione Eccleſiæ. pag. 250. cum Glória Patri.

Pſalmus 148.

Laudâte Dóminum de cælis: * laudâte eum in excélſis.
Laudâte eum omnes Angeli ejus: * laudâte eum omnes virtútes ejus.
Laudâte eum ſol & luna: * laudâte eum omnes ſtellæ & lumen.
Laudâte eum cæli cælórum: * & aquæ omnes, quæ ſuper cælos ſunt, laudent nomen Dómini.
Quia ipſe dixit, & facta ſunt: * ipſe mandâvit, & creáta ſunt.
Statuit ea in ætérnum, & in ſæculum ſæculi: * præcéptum póſuit, & non præteríbit.
Laudâte Dñm de terra, * dracónes, & omnes abyſſi.
Ignis, grando, nix, glácies, ſpíritus procellárum: * quæ faciunt verbum ejus:

Mon-

Montes, & omnes colles: * ligna fructífera, & omnes cedri:
Bestiæ, & univérsa pécora: * serpéntes, & vólucres pennátæ:
Reges terræ, & omnes pópuli: * príncipes, & omnes júdices terræ.
Júvenes & vírgines, senes cum junióribus laudent nomen Dómini: * quia exaltâtum est nomen ejus solíus.
Conféssio ejus super cælum & terram: * & exaltâvit cornu pópuli sui.
Hymnus ómnibus sanctis ejus: * filiis Israël, pópulo appropinquánti sibi.
Sine Glória Patri.

Deindè Psalm. Cantáte Dómino cánticum novum: * laus ejus. prout habetur suprà in Dedicatione Ecclesiæ. pag. 238.

Postremò Psalm. Laudáte Dóminum in sanctis ejus. subsequenter. pag. 238. sed in fine dicitur, Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Quibus finitis, surgit Pontifex cum mitra, & cum pollice dexteræ manus facit ab extra supra campanam de Oleo sancto infirmorum signum crucis; quo facto, depósita mitra, dicit: Orémus.

DEus, qui beátum Móysem legíferum famulum tuum tubas argénteas fieri præcepísti, quibus dum Sacerdótes témpore sacrificij clángerent, sónitu dulcédinis pópulus mónitus ad te adorándum fieret præparátus, & ad celebrándum sacrificia conveníret; quarum clangóre hortátus ad bellum, molímina prostérneret adversántium; præsta, quæsumus, ut hoc vásculum sanctæ tuæ Ecclésiæ præparátum sanctificétur à Spíritu sancto; ut per illíus tactum fidéles inviténtur ad præmium. Et cùm melódia illíus áuribus insónuerit populórum, crescat in eis devótio fidei; procul pellántur omnes insídiæ inimíci, fragor gran-

grándinum, procélla túrbinum, ímpetus tempestátum; temperéntur infésta tonítrua; ventórum flabra fiant sálubriter, ac moderátè súspénsa; prostérnat aëreas potestátes déxtera tuæ virtútis; ut hoc audiéntes tintinnábulum contremíscant, & fúgiant ante sanctæ crucis Filij tui in eo depictum vexillum, cui flectitur omne genu, cæléstium, terréstrium, & infernórum, & omnis lingua confitétur, quod ipse Dóminus noster Jesus Christus absórpta morte per patíbulum crucis regnat in glória Dei Patris, cum eódem Patre, & Spíritu sancto, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Pontifex accepta mitra, extergit cum linteo mundo crucem à se factam. Deindè inchoat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

V ox Dómini super aquas multas, Deus majestátis intónuit: Dóminus super aquas multas.

Psalmus 28.

AFférte Dómino filij Dei: * afférte Dómino filios árietum.

Afférte Dómino glóriam, & honórem, afférte Dómino glóriam nómini ejus: * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

V ox Dómini super aquas, Deus majestátis intónuit: * Dóminus super aquas multas.

V ox Dómini in virtúte: * vox Dñi in magnificéntia.

V ox Dómini confringéntis cedros: * & confringet Dóminus cedros Líbani.

Et commínuet eas tamquam vítulum Líbani: * & diléctus quemádmodum filius unicórnium.

V ox Dómini intercidéntis flammam ignis: * vox Dómini concutiéntis desértum: & commovébit Dóminus desértum Cades.

V ox Dómini præparántis cervos, & revelábit condénsa: * & in templo ejus omnes dicent glóriam.

Dómi-

Digitized by Google

Dóminus dilúvium inhabitáre facit: * & sedébit Dóminus rex in ætérnum.
Dóminus virtútem pópulo suo dabit: * Dóminus benedícet pópulo suo in pace.
Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Deindè repetitur Antiphona. Interim Pontifex cum mitra stans facit cum pollice dexteræ manus de Oleo sancto infirmorum septem cruces exterius super campanam, & deintùs cum Chrismate quatuor pari distantia, dicens, dum quamlibet crucem facit.

Sancti ✠ ficétur, & conse✠crétur, Dómine, signum istud. In nómine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus✠ sancti. In honórem Sancti N. Pax tibi.

Deindè finitis Antiphona, & Psalmo, ac factis crucibus prædictis, Pontifex stans, depósita mitra dicit:

Orémus.

OMnipotens sempitérne Deus, qui ante arcam fœderis per clangórem tubárum, muros lapídeos, quibus adversántium cingebátur exércitus, cádere fecísti; tu hoc tintinnábulum cæléstì bene✠dictióne perfúnde; ut ante sónitum ejus lóngius effugéntur ignita jácula inimíci, percússio fúlminum, ímpetus lápidum, læsio tempestátum; ut ad interrogatiónem prophéticam, quid est tibi mare, quod fugísti? suis mótibus cum Jordánico retroáctis fluénto respóndeant; A facie Dómini mota est terra, à fácie Dei Jacob, qui convértit petram in stagna aquárum, & rupem in fontes aquárum. Non ergo nobis Dómine, non nobis, sed nómini tuo da glóriam, super misericórdia tua; ut cùm præsens vásculum, sicut réliqua altáris vasa, sacro Chrísmate téngitur, Oleo sancto úngitur; quicúmque ad sónitum ejus convénerint, ab ómnibus inimíci tentatiónibus líberi, semper fidei Cathólicæ documénta secténtur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum,

Digitized by Google

tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, & accepta mitra, imponit in thuribulo thymiama, thus, & myrtham, ſi haberi poſſunt, alioquin, quæ ex ipſis habentur: quibus impoſitis, thuribulum ipſum ſupponitur campanæ, ſeu ſigno, ut totum fumum recipiat, ſchola interim cantante Antiphonam ton. 8.

Deus in ſancto via tua: quis Deus magnus, ſicut Deus noſter?

Pſalmus 76.

VIdérunt te aquæ Deus, vidérunt te aquæ: * & timuérunt, & turbátæ ſunt abyſſi.

Multitúdo ſónitus aquárum: * vocem dedérunt nubes.

Etenim ſagíttæ tuæ tránſeunt: * vox tonítrui tui in rota.

Illuxérunt coruſcatiónes tuæ orbi terræ: * commóta eſt, & contrémuit terra.

In mari via tua, & ſémitæ tuæ in aquis multis: * & veſtigia tua non cognoſcéntur.

Deduxíſti ſicut ovés pópulum tuum, * in manu Móyſi & Aaron.

Glória Patri, & Sicut erat, &c.

Quibus dictis, depoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit:

Orémus.

OMnípotens dominátor Chriſte, quo ſecúndùm carnis aſſumptiónem dormiénte in navi, dum obórta tempéſtas mare conturbáſſet, te prótinus excitáto & imperánte, diſſíluit, tu neceſſitátibus pópuli tui benígnus ſuccúrre; tu hoc tintinnábulum ſancti Spíritus rore perſúnde; ut ante ſónitum illíus ſemper fúgiat bonórum inimícus; invitétur ad fidem pópulus Chriſtiánus; hoſtílis terreátur exércitus;

Digitized by Google

tus; confortétur in Dómino per illud pópulus tuus convocatus: ac ſicut Davídica cíthara delectátus déſuper deſcéndat Spíritus ſanctus; atque ut Samuéle agnum lacténtem mactánte in holocáuſtum regis ætérni impérij, fragor aurárum turbam répulit adverſántium: ita dum hujus váſculi ſonitus tranſit per núbila, Eccléſiæ tuæ convéntum manus conſérvet Angélica; fruges credéntium, mentes & córpora ſálvet protéctio ſempitérna. Per te Chriſte Jeſu, qui cum Deo Patre vivis & regnas in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Demum Diaconus ſacris veſtibus albi coloris paratus, dicit:

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

Sequéntia ſancti Euangélij ſecúndùm ✠ Lucam. Cap. 10

IN illo témpore: Intrávit Jeſus in quoddam caſtéllum: & múlier quædam Martha nómine, excépit illum in domum ſuam, & huic erat ſoror nómine María, quæ étiam ſedens ſecus pedes Dómini, audiébat verbum illíus. Martha autem ſatagébat circa frequens miniſtérium: quæ ſtetit, & ait: Dómine, non eſt tibi curæ quòd ſoror mea relíquit me ſolam miniſtráre? Dic ergo illi, ut me ádjuvet. Et reſpóndens dixit illi Dóminus: Martha, Martha, ſollícita es, & turbáris erga plúrima. Porrò unum eſt neceſſárium, María óptimam partem elégit, quæ non auferétur ab ea.

Finito Euangelio, Pontifex oſculatur librum Euangeliorum per unum ex Miniſtris ſibi porrectum. Tum producit ſuper campanam benedictam ſignum crucis, & reaſſumpta mitra, diſcedens revertitur ad locum, ubi paramenta accepit, in quo dimiſſis ſacris veſtibus, vadit in pace.

DE

Digitized by Google

DE BENEDICTIONE,

& impoſitione Crucis proficiſcentibus in ſubſidium, & defenſionem fidei Chriſtianæ, ſeu recuperatione Terræ ſanctæ.

PRofecturus in ſubſidium, & defenſionem fidei Chriſtianæ, ſeu recuperationē Terræ ſanctæ, genuflectit ante Pontificem, coram quo unus Miniſtrorum tenet crucem benedicendam illi imponendā. Tum Pontifex ſtans ſine mitra, dicit ſuper Crucem.

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

OMnípotens Deus, qui crucis ſignum pretióſo Fílij tui Sánguine dedicásti, quique per eámdem crucem Fílij tui Dómini noſtri Jeſu Chriſti mundum redímere voluíſti, & per virtutem ejúſdem venerábilis crucis humánum genus ab antíqui hoſtis chirógrapho liberásti; te ſuppliciter exorámus, ut dignéris hanc crucem patérna pietáte bene ✠ dícere, & cæléſtem ei virtútem, & grátiam impartíre; ut quicúmque eam in paſſiónis & crucis Unigéniti tui ſignum ad tutélam córporis, & ánimæ ſuper ſe geſtáverit, cæléſtis grátiæ plenitúdinem in ea, & munímen váleat tuæ benedictiónis accípere. Quemámodum virgam Aaron ad rebéllium perfidiam repelléndam benedixísti, ita & hoc ſignum tua déxtera béne ✠ dic; & contra omnes diabólicas fraudes virtútem ei tuæ defenſiónis impéndas: ut portántibus illud ánimæ pariter, & córporis proſperitátem cónferat ſalutárem, & ſpirituália in eis dona multíplicet. Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum.

℟. Amen.

De-

Digitized by Google

Deindè Pontifex aſpergit crucem ipſam aqua benedicta, & ſuper recepturum ipſam dicit:

Orémus.

DOmine Jeſu Chriſte Fíli Dei vivi, qui es verus & omnipotens Deus, ſplendor, & imágo Patris, & vita ætérna; qui tuis diſcípulis aſſeruíſti, ut quicúmque vult poſt te veníre, ſemetípſum ábneget, & ſuam crucem tóllens te ſequátur; quæſumus imménſam cleméntiam tuam, ut hunc famulum tuum, qui juxta verbum tuum ſeípſum abnegáre, ſuámque crucem tóllere, & te ſequi, ac contra inimícos noſtros pro ſalúte pópuli tui eléćti properáre, & pugnáre deſíderat, ſemper, & ubíque prótegas, ac à perículis ómnibus éruas, & à vínculo peccatórum abſólvas, acceptúmque votum ad effĕctum dedúcas optátum. Tu, Dómine, qui es via, véritas, & vita, & in te ſperántium fortitúdo, ejus itęr benè diſpónas, & próſpera cuncta concédas; ut inter præſéntis ſæculi angúſtias, tuo ſemper auxílio gubernétur. Mitte ei, Dómine, Angelum tuum Raphaélem, qui Tobíæ comes fuit in itínere ſuo, ejúſque patrem à córporis cæcitáte liberávit, in eúndo & redeúndo ſit ei defénſor contra omnes viſíbiles & inviſíbiles hoſtis inſídias, & omnem mentis & córporis ab eo cæcitátem repéllat. Qui cum Deo Patre, & Spíritu ſancto vivis & regnas Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ſedens accepta mitra, imponit illi Crucem, dicens:

ACcipe ſignum crucis. In nómine Pa ✠tris & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti, in figúram crucis, paſſiónis, & mortis Chriſti, ad tui córporis, & ánimæ defenſiónem; ut divínæ bonitátis grátia poſt iter explétum, ſalvus & emendátus ad tuos váleas remeáre. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Demum Pontifex aſpergit Cruce ſignatum aqua bene-

Digitized by Google

benedicta, qui genuflexus osculatur manum Pontificis, & discedit.

DE BENEDICTIONE Armorum.

POntifex benedicturus arma, quæ aliquis ministrorum coram eo tenet, aut supra altare, vel aliquam mensam ponuntur, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Oremus.

BEnedíctio Dei omnipoténtis Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, descéndat super hæc arma, & super induéntem ea, quibus ad tuéndam justítiam induátur. Rogámus te, Dómine Deus, ut illum prótegas, & defendas, qui vivis & regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

DEus omnípotens, in cujus manu victória plena consístit, quique étiam David ad expugnándum rebéllem Góliam vires mirábiles tribuísti, clementiam tuam húmili prece depóscimus, ut hæc arma almífica pietáte bene ✠ dícere dignéris; & concéde fámulo tuo N. éadem gestáre cupiénti, ut ad munímen, ac defensiónem sanctæ matris Eccléstæ, pupillórum, & viduárum, contra invisíbilium & visíbilium hóstium impugnatiónem, ipsis líberè & victoriósè utatur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè aspergit ea aqua benedicta.

Digitized by Google

DE BENEDICTIONE

Enſis.

POntifex enſem benedicere volens, illo cui tradendus eſt coram eo genuflectente, quem unus ex Miniſtris coram eo tenet, ſtans ſine mitra, dicit:

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum Spíritu tuo.

Orémus.

BEne ✠dícere dignéris, quæſumus, Dómine, enſem iſtum; & hunc famulum tuum, qui eum, te inſpirante, ſuſcípere deſíderat, pietátis tuæ cuſtódia múnias, & illæſum cuſtódias. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde aſpergat enſem aqua benedicta. Tum ſedens, accepta mitra, tradit eum illi, cui tradendus eſt, genuflexo coram eo permanente, dicens:

ACcipe enſem iſtum, in nómine Pa ✠tris, & Fi✠lij, & Spíritus ✠ſancti, & utáris eo ad defensiónem tuam, ac ſanctæ Dei Eccléſiæ, & ad confuſiónem inimicórum crucis Chriſti, ac fidei Chriſtiánæ; & quantum humána fragílitas permíſerit, cum eo néminem injúſtè lædas; quod ipſe tibi præſtáre dignétur, qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

DE BENEDICTIONE

& traditione vexilli bellici.

POntifex vexillum bellicum, quod unus ex Miniſtris coram eo tenet, benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit:

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.

℟. Qui

℟. Qui fecit cælum & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui es cunctórum benedíctio, & triumphántium fortitúdo, réspice propítius ad preces humilitátis nostræ, & hoc vexíllum, quod bélico úsui præparátum est, cæléstí bene + dictióne sanctífica; ut contra adversárias, & rebélles natiónes sit válidum, tuóque munímine circumséptum, sitque inimícis Christiáni pópuli terríbile, atque in te confidéntibus solidaméntum, & certa fidúcia victóriæ. Tu enim es Deus, qui cónteris bella, & cæléstis præsídij sperántibus in te præstas auxílium. Per únicum Fílium tuum, Christum Dóminum nostrum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè aspergit vexillum aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo, cui vexillum tradendum est, consignat ei ipsum vexillum, dicens:

ACcipe vexíllum cæléstí benedictióne sanctificátum, sitque inimícis pópuli Christiáni terríbile, & det tibi Dóminus grátiam, ut ad ipsíus nomen, & honórem cum illo hóstium cúneos poténter pénetres incólumis, & secúrus.

Deindè dat ei ósculum pacis, dicens:

Pax tibi.

Qui accepto vexillo osculatur manus Pontificis, surgit, & discedit.

Finis secundæ partis Pontificalis Romani.

Digitized by Google

PONTIFICALIS PARS TERTIA.

DE PUBLICATIONE

Festorum mobilium in Epiphania Domini.

IN Epiphania Domini, cantato Euangelio, Archidiaconus sive aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius juxta consuetudinem loci, pluviali paratus ascendet ambonem, vel pulpitum, & ibidem, vel in alio loco ubi cantari solet Euangelium, è vetusto Ecclesiæ sanctæ instituto publicabit Festa mobilia anni currentis juxta infrà scriptam formulam, & diem Synodi diœcesanæ suo loco promulgabit, licet in formula infrà scripta, Dominica secunda post Pascha notata sit.

NOvéritis, fratres charíssimi, quòd annuénte Dei misericórdia, sicut de Nativitáte Dómini nostri Jesu Christi gavísi sumus, ita & de Resurrectióne ejúsdem Salvatóris nostri gáudium vobis annuntiámus. Die décima Februárij erit Domínica in Septuagésima. Vigésima séptima Februárij dies Cínerum, & initium jejúnij sacratíssimæ Quadragésimæ. Décima tértia Aprílis Sanctum Pascha Dómini nostri Jesu Christi cum gáudio celebrábimus. Domínica secúnda post Pascha Diœcesana Synodus habébitur. Vigésima secúnda Maij erit Ascénsio Dómini nostri Jesu Christi. Prima Júnij Festum Pentecóstes. Duodécima ejúsdem Festum sacratíssimi Córporis Christi. Trigésima Novémbris Domínica prima

Digitized by Google

prima Adventus Dómini nostri Jesu Christi, cui est honor, & glória in sæcula sæculorum. Amen.

DE EXPULSIONE

publicè pœnitentium ab Ecclesia, in Feria quarta Cinerum.

IN capite Quadragesimæ solemniter pœnitentes de Ecclesia ejiciuntur, hoc modo.

Pœnitentes, quibus secundùm jus vel consuetudinem, pro gravioribus criminibus solennis pœnitentia est imponenda, hac die hora quasi tertia conveniunt ad Ecclesiam Cathedralem, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, & vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes pœnitentiam juxta modum culpæ ab Episcopi Pœnitentiario, vel ab aliis, quibus hoc officium commissum est; & posteà omnes emittuntur, & manent ante fores Ecclesiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochettum (vel si sit religiosus; supra superpelliceum) amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, violaceis, mitra simplici, & baculo pastorali. Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, & cætera paramenta Pontificalia, usque ad Dalmaticam inclusivè, & desuper pluviale coloris violacei, & mitram simplicem; & benedicit cineres, atque imponit. Quibus peractis, Pontifex cum Ministris, schola, & toto Clero, cruce, aqua benedicta, & duobus cereis præcedentibus, egreditur chorum circa medium Ecclesiæ, ubi parata sit sedes. Tunc Clerus dividitur per duos choros, hinc, inde, versus valvas Ecclesiæ. Pœnitentes verò omnes ingressi prosternunt se cum lacrymis in Ecclesiæ pavimento coram Pontifice inter utrumque chorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stans imponit cineres super capita singulorum dicens:

Digitized by Google

Meménto homo, quia pulvis es, & in púlverem revertéris: age pœniténtiam, ut hábeas vitam ætérnam.

Et unus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, depósita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum, & terram.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens & miséricors Deus, qui peccatóribus pietátis tuæ misericórdiam quæréntibus hoc induménto vestítis, misericórdiam tuam & véniam tribuísti, obsecrámus cleméntiam tuam, ut hoc induméntum, quod vocátur cilícium, bene✠ dícere, & sancti✠ ficáre dignéris; ut quicúmque eo pro peccátis suis indútus fúerit, & misericórdiam tuam imploráverit, véniam & indulgéntiam tuæ sanctæ misericórdiæ consequátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Aspergantur aqua benedicta. Benedictis ciliciis, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens:

APud Dóminum misericórdia est, & apud Deum redémptio; ita enim lapsis homínibus súbvenit, non solùm per Baptísmi, & Confirmatiónis grátiam, sed étiam per Pœniténtiæ medicínam, ut spíritus humánus vita reparétur ætérna. ℟. Deo grátias.

Quo facto, Pontifex incipit Antiphonam. Ne reminiscáris. & super faldistorium accumbit, & Ministri, & totus populus; & pœnitentes prosternunt se in terram, & pro ipsorum pœnitentium absolutione dicunt septem Psalmos Pœnitentiales alternatim

natim, prout suprà habentur pag. 103. deindè dicitur Antiphona N e reminiscáris.

Posteà dicuntur Litaniæ; ut suprà pag. 28. quibus finitis, Pontifex dicit super ipsos pœnitentes.

P ater noster. reliqua secretò.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. Salvos fac servos tuos, & ancíllas tuas.
℟. Deus meus sperántes in te.
℣. Mitte eis Dómine auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére eos.
℣. Nihil proficiat inimícus in eis.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére eis.
℣. Esto eis Dómine turris fortitúdinis,
℟. A fácie inimíci.
℣. Dómine Deus virtútum convérte nos.
℟. Et osténde fáciem tuam, & salvi érimus.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

EXáudi Dómine preces nostras, & confiténtium tibi parce peccátis, ut quos consciéntiæ reátus accúsat, indulgéntia tuæ miseratiónis absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

PPæveniat hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, quæsumus Dómine misericórdia tua; ut omnes iniquitátes eórum céleri indulgéntia deleántur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

ADésto Dómine supplicatiónibus nostris, nec sit ab his famulis, vel, famulábus tuis cleméntiæ tuæ longínqua miserátio; sana vúlnera, eorúmque

Digitized by Google

dimítte peccáta, ut ab ómnibus iniquitátibus expiáti, tibi Dómine semper váleant adhærére. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

DOmine Deus noster, qui offensióne nostra non vínceris, sed satisfactióne placáris, réspice, quæsumus, ad hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, qui se tibi peccásse gráviter confiténtur; tuum est enim absolutiónem críminum dare, & véniam præstáre peccántibus, qui dixísti, te pœniténtiam malle peccatórum, quàm mortem; concéde ergo, Dómine, ut tibi pœniténtiæ excúbias célebrent, & correctis áctibus suis, conférri sibi à te sempitérna gáudia gratuléntur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

His peractis, surgunt pœnitentes, & facit eis Pontifex sermonem; ostendens qualiter Adam propter peccatum ejectus est de paradíso, & multa maledicta in eum congesta sunt; & qualiter ejus exemplo ipsi de Ecclesia ad tempus ejiciendi sunt. Quo facto, accipiat unum ex eis per dexteram manum; & omnes alij similiter se manibus tenentes, candelas accensas in manibus habentes subsequantur eum; & ita eos ejiciat de Ecclesia, cum lacrymis dicens:

Ecce ejicímini vos hódie à limínibus sanctæ matris Eccléſiæ propter peccáta, & scélera vestra, sicut Adam primus homo ejéctus est de paradíso propter transgressiónem suam.

Et interim schola cantat Responsorium ton. 7.

In sudóre vultus tui vescéris pane tuo, dicit Dóminus ad Adam, cùm operátus fúeris terram, non dabit fructus suos: * Sed spinas, & tríbulos germinábit tibi. ℣. Pro eo, quòd audísti vocem uxóris tuæ plus, quàm me: maledícta terra in ópere tuo non dabit fructus suos, *Sed spinas.

Aliud

Aliud Responsorium ton. 8.

Ecce Adam quasi unus è nobis factus est, sciens bonum, & malum. * Vidéte, ne fortè sumat de ligno vitæ, & vivat in ætérnum. ℣. Fecítque Dóminus Adæ túnicam pelliceam, & índuit eum, & ait. * Vidéte. Glória Patri, & Fílio, & Spirítui sancto. * Vidéte.

Et sic eis extra ejectis, & ante valvas Ecclesiæ, genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine ostij stans moneat eos, quòd de Domini misericordia non desperent, sed jejuniis, orationibus, peregrinationibus, eleëmosynis, & aliis bonis operibus invigilent; ut Dominus ad dignum fructum veræ pœnitentiæ eos perducat; quodque feria quinta in Cœna Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiam reducentur, quam usque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valvæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur; & incipitur Missa, & proceditur ordine suo.

DE RECONCILIATIONE

Pœnitentium, quæ fit in quinta Feria Cœnæ Domini.

Feria quinta Cœnæ Domini reconciliantur pœnitentes, quibus ab Ecclesia solemnem agere pœnitentiam injunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa ejecti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluviali colpris violacei, mitra simplici, & baculo pastorali, Ministris etiam paratis, & insuper quatuor Subdiaconis paratis, & uno Diacono de antiquioribus induto solemniter, atque Archidiacono cum amictu, alba, & stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari dicens cum præfatis Ministris, & Clero septem Psalmos pœnitentiales, ut suprà pag. 103. & Litanias, ut suprà pag. 28. Pœnitentes verò tunc ante fores Eccle-

Digitized by Google

siæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litaniis dictum fuerit.

O mnes sancti Patriárchæ, & Prophétæ.

℟. Oráte pro nobis.

& idem à Choro fuerit responsum, paulisper subsistitur; & tunc Pontifex mittit ad pœnitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cùm ad portam pervenerint, stantes in limine ostij, elevatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam ton. 3.

V ivo ego, dicit Dóminus: nolo mortem peccatóris, sed ut magis convertátur, & vivat.

Qua finita, extinguunt mox ipsas candelas coram illis, & revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litaniis. Cumque dictum fuerit.

O mnes sancti Mártyres.

℟. Orate pro nobis.

& idem à Choro responsum fuerit, tunc etiam subsistitur à Litaniis, & Pontifex mittit ad illos, duos alios Subdiaconos; simili modo, cum candelis accensis, qui in limine ostij constituti cantant Antiphonam ton. 5.

D icit Dóminus: pœniténtiam ágite, appropinquávit enim regnum cælórum.

Et mox extinctis candelis, ut priùs, revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litaniis usque ad

A gnus Dei, exclusivè.

Tunc Pontifex mittit ad illos unum senem Diaconum indutum, ut suprà, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine ostij constitutus cantat Antiphonam ton. 2.

Leváte cápita vestra, ecce appropinquábit redémptio vestra.

Et tunc accenduntur candelæ pœnitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, sed Dia-

Digitized by Google

Diaconus cum eo accenſo revertitur. Et tunc dicitur in Litaniis.

A gnus Dei qui tollis peccáta mundi,
℟. Parce nobis Dómine.

& alia uſque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu ſurgens cum Miniſtris, & Clero, Cruce, thuribulo, cereis, & omni paratu præcedentibus, egreditur extra Chorum Eccleſiæ. Et parato ſibi quaſi in medio Eccleſiæ faldiſtorio, ſedet reſpiciens ad oſtium Eccleſiæ, Clero per Choros verſus ipſum oſtium ab utroque latere diſpoſito ſeriatim. Tunc Archidiaconus paratus, ut præmiſſum eſt, ſtans in limine oſtij excelsa voce in tono lectionis dicit ad illos ante oſtium foris ſtantes.

S tate in ſiléntio: audiéntes audíte.

Indicto itaque ſilentio, vertens ſe ad Pontificem, dicit ſimiliter in tono Lectionis.

A Deſt, ô venerábilis Póntifex, tempus accéptum, dies propitiatiónis divínæ, & ſalutis humánæ, quo mors intéritum, & vita accépit ætérna princípium; quando in vínea Dómini Sabaoth, ſic novórum pálmitum plantátio ſarciénda eſt, ut purgétur execrátio vetuſtátis. Quamvis enim à divítiis bonitátis & pietátis Dei, nihil témporis vacet; nunc támen & largior eſt per indulgéntiam remíſſio peccatórum, & copiósior per grátiam aſſúmptio renaſcéntium. Augémur regenerándis; créſcimus revérſis. Lavant aquæ; lavant lácrymæ. Inde eſt gáudium de aſſumptióne vocatórum; hinc lætítia de abſolutióne pœniténtium. Inde eſt, quod ſúpplices fámuli tui poſteáquàm in várias formas criminum, negléctu mandatórum cæléſtium, & morum probatórum tranſgreſſióne cecidérunt, humiliáti ac proſtráti Prophética ad Dóminum voce clamant dicéntes: Peccávimus, injúſtè égimus; iniquitátem fécimus. Miſerére noſtri, Dómine. Euangélicam vocem

Digitized by Google

non fruſtratória aure capiéntes; Beáti, qui lugent, quóniam ipſi conſolabúntur. Manducavérunt, ſicut ſcriptum eſt, panem dolóris: lácrymis ſtratum ſuum rigavérunt; cor ſuum luctu, corpus afflixérunt jejúniis, ut animárum reciperent, quam perdíderant, ſanitátem. Unicum ítaque eſt pœniténtiæ ſuffrágium, quod & ſingulis prodeſt, & ómnibus in commúne ſuccúrrit.

His dictis, Pontifex ſurgens accedit cum Miniſtris ad oſtium Eccleſiæ, Clericorum Choro ſe non movente. Et ſtans in medio oſtij facit eis brevem exhortationem de clementia divina, & de veniæ promiſſione, dicens eis, qualiter mox in Eccleſiá reducentur, & qualiter vivere debent. Quo facto, cantat Añam ton. 7.

Veníte, veníte, veníte, fílij, audíte me, timórem Dómini docébo vos.

Qua dicta, Diaconus ex parte pœnitentium ſtans dicit pro eis.

Flectámus génua.

Tunc omnes genua flectunt pœnitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit:

Leváte.

Et Epiſcopus ſecundò dicit dictam Antiphonam.

Veníte, veníte, &c.

Et Diaconus idem iterum dicit:

Flectámus génua.

Et mox Epiſcopus tertiò repetit præfatam Añam.

Veníte, veníte, &c.

Et Diaconus idem tertiò dicit:

Flectámus génua.

Deindè Pontifex ingreditur Eccleſiam, ſtans infra oſtium, diſtans ab illo ſpatio convenienti, & tunc Archidiaconus inchoat, & ſchola proſequitur, Antiphonam ton. 6.

Accédite ad eum, & illumináminí: & fácies veſtræ non confundéntur.

Pſal-

Digitized by Google

Psalmus 33.

BEnedícam Dóminum in omni témpore:* semper laus ejus in ore meo.
In Dómino laudábitur ánima mea: * áudiant mansuéti, & læténtur.
Magnificáte Dóminum mecum: * & exaltémus nomen ejus in idípsum.
Exquisívi Dóminum, & exaudívit me: * & ex ómnibus tribulatiónibus meis erípuit me.
Accédite ad eum, & illuminámini:* & fácies vestræ non confundéntur.
Iste pauper clamávit; & Dóminus exaudívit eum: * & de ómnibus tribulatiónibus ejus salvávit eum.
Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum: * & erípiet eos.
Gustáte, & vidéte quóniam suávis est Dóminus:* beátus vir qui sperat in eo.
Timéte Dóminum omnes sancti ejus: * quóniam non est inópia timéntibus eum.
Dívites eguérunt & esuriérunt: * inquiréntes autem Dóminum non minuéntur omni bono.
Veníte filij, audíte me:* timórē Dómini docébo vos.
Quis est homo qui vult vitam: * díligit dies vidére bonos?
Próhibe linguam tuam à malo: * & lábia tua ne loquántur dolum.
Dívérte à malo, & fac bonum: * inquíre pacem, & persequere eam.
Oculi Dñi super justos:* & aures ejus in preces eórū.
Vultus autem Dómini super faciéntes mala:* ut perdat de terra memóriam eórum.
Clamavérunt justi, & Dóminus exaudívit eos: * & ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos.
Juxta est Dóminus iis, qui tribulato sunt corde: * & húmiles spíritu salvábit.

Digitized by Google

M ultæ tribulatiónes justórum: * & de ómnibus his liberábit eos Dóminus.

C ustódit Dóminus ómnia ossa eórum: * unum ex his non conterétur.

M ors peccatórum péssima: * & qui odérunt justum, delinquent.

R édimet Dóminus ánimas servórum suórum: * & non delinquent omnes qui sperant in eo.

Qua incepta, mox pœnitentes ingredientes infra óstium Ecclesiæ corruunt ad pedes Pontificis, sicque prostrati, & stantes jacent, donec præmissa Antiphona, & Psálmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono Lectionis id, quod sequitur.

R Edíntegra in eis, Apostólice Póntifex, quidquid diábolo suadénte corruptum est; & oratiónum tuárum patrocinántibus méritis, per divínæ reconciliatiónis grátiam fac hómines próximos Deo. Ut qui ántea in suis sibi perversitátibus displicébant, nunc étiam placére se Dómino in regióne vivórum devícto suæ mortis auctóre gratuléntur.

Et Pontifex interrogat.

S cis illos reconciliatióne fore dignos?

Et ille respondet.

S cio, & testíficor, fore dignos.

Et tunc alter Diáconus dicit:

L eváte.

Quibus surgentibus, Pontifex accipit unum ex illis per manum, omnibus aliis similiter sese ad manus tenentibus. Tunc Archipresbyter dicit alta voce.

℣. Iniquitátes meas ego cognósco.

℟. Et peccátum meum contra me est semper.

℣. Avérte faciem tuam à peccátis meis.

℟. Et omnes iniquitátes meas dele.

℣. Redde mihi lætítiam salutáris tui.

℟. Et spíritu principáli confirma me.

Quo

Quo dicto, Pontifex inchoat, ſchola proſequente Antiphonam ton. 5.

Dico vobis, gáudium eſt Angelis Dei ſuper uno peccatóre pœniténtiam agénte.

Qua dicta, trahit illum quem manu tenet, & ille alios, ducens eos uſque ad ſaldiſtorium in medio Eccleſiæ prius ibi paratum. Et ibi ſtans ſuper ſcabellū converſus ad illos genua flectentes inchoat Antiphonam ton. 8.

O pórtet te, fili, gaudére, quia frater tuus mórtuus fúerat, & revíxit; perierat, & invéntus eſt.

Qua dicta, dicit in modum Orationis.

OMnípotens Deus vos abſólvat ab omni vínculo peccatórū, ut habeátis vitam ætérnam, & vivátis. Per Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus.

Deindè dicit ſuper illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem.

Per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo noſtro.

℟. Dignum, & juſtum eſt.

Vere dignum, & juſtum eſt, æquum, & ſalutáre, nos tibi ſemper, & ubíque grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, per Chriſtum Dóminum noſtrum. Quem omnípotens génitor, ineffabíliter naſci voluíſti, ut débitum Adæ, tibi perſólveret ætérno Patri, mortémque noſtram ſua interficeret, & vúlnera noſtra in ſuo córpore ferret, noſtráſque máculas Sánguine ſuo dilúeret; ut qui antíqui hoſtis corruerámus invídia, & ipsíus reſurgerémus cleméntia. Te per eum Dómine, ſupplices rogámus, ac pétimus, ut pro aliórum excéſſibus

ſibus nos dignéris exaudíre, qui pro noſtris non ſufficimus exoráre. Tu igitur, clementíſſime Dómine, hos famulos tuos, quos à te ſeparavérunt flagitia, ad te révoca pietáte ſolita. Tu namque nec Achab ſceleſtiſſimi humiliatiónem deſpéxiſti, ſed vindictam débitam protelásti. Petrum quoque lacrymántem exaudíſti, clavéſque póſtmodum cæléſtis regni ipſi tradidíſti; & confiténti latróni ejúſdem regni præmia promiſiſti. Ergo clementíſſime Dómine, hos, pro quibus preces tibi fundimus, clemens recóllige, & tuæ Eccléſiæ grémio redde, ut nequáquam de eis váleat triumphare hoſtis, ſed tibi reconciliet Filius, tibi coæquális, emundétque eos ab omni facínore, & ad tuæ ſacratiſſimæ Cœnæ dapes dignétur admíttere. Sicque ſua Carne, & Sánguine reficiat, ut poſt hujus vitæ curſum ad cæléſtia regna perdúcat.

Quod ſequitur dicit ſubmiſſa voce legendo.

Jeſus Chriſtus Filius tuus Dóminus noſter, Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Præfatione finita Pontifex ſuper faldiſtorium, & miniſtri ſuper tapetia, & clerus, & populus ad terram proſternuntur, & Cantor inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam & Pſalmos ſequentes.

Antiphona ton. 1.

Cor mundum crea in me Deus: & ſpíritum rectum innova in viſcéribus meis.

Pſalmus. Miſerére mei Deus * ſecúndùm magnam miſericórdiam tuam. ut ſuprà pag. 106.

Pſalmus 55.

Miſerére mei Deus, quóniam conculcávit me homo: * tota die impúgnans tribulávit me.

Conculcavérunt me inimíci mei tota die: * quóniam multi bellántes advérſum me.

Ab altitúdine diéi timébo: * ego verò in te ſperábo.

In

In Deo laudábo sermónes meos, in Deo sperávi: * non timébo quid faciat mihi caro.

Tota die verba mea execrabántur: * advérsum me omnes cogitatiónes eórum in malum.

Inhabitábunt & abscóndent: * ipsi calcáneum meum observábunt.

Sicut sustinuérunt ánimam meam, pro níhilo salvos fácies illos: * in ira pópulos confrínges.

Deus vitam meam annuntiávi tibi: * posúisti lácrymas meas in conspéctu tuo.

Sicut & in promissióne tua: * tunc converténtur inimíci mei retrórsum.

In quacúmque die invocávero te: * ecce cognóvi quóniam Deus meus es.

In Deo laudábo verbum, in Dómino laudábo sermónem: * in Deo sperávi, non timébo quid faciat mihi homo.

In me sunt Deus vota tua: * quæ reddam, laudatiónes tibi.

Quóniam eripuísti ánimam meam de morte, & pedes meos de lapsu: * ut pláceam coram Deo in lúmine vivéntium.

Psalmus 56 Miserére mei Deus, miserére mei. prout suprà habetur sub benedictione Campanæ pag. 347.

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu surgens, dicit super Pœnitentes.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster. reliqua secretò.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

℣. Dómine non secúndùm peccáta nostra fácias nobis.

℟. Neque secúndùm iniquitátes nostras retríbuas nobis.

℣. Dómine ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum.

℟. Citò

Digitized by Google

℟. Citò anticipent nos misericórdiæ tuæ.
℣. Convértere Dómine úsquequò.
℟. Et deprecábilis esto super servos tuos.
℣. Salvos fac servos tuos, & ancíllas tuas.
℟. Deus meus sperántes in te.
℣. Esto eis Dómine turris fortitúdinis.
℟. A fácie inimíci.
℣. Mitte eis Dómine auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére eos.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. O rémus.

ADésto Dómine supplicatiónibus nostris, & me, qui étiam misericórdia tua primus indígeo, deménter exáudi, & quem non electióne mériti, sed dono grátiæ tuæ constituísti hujus óperis minístrum, da fiduciam tui múneris exequéndi, & ipse in nostro ministério, quod tuæ pietátis est, operáre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

PRæsta, quæsumus Dómine, his famulis tuis dignũ pœniténtiæ fructum, ut Eccléſiæ tuæ sanctæ, à cujus integritáte devia verant peccándo, admissórum véniam consequéndo reddántur innóxij. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen. O rémus.

PRecor, Dómine, tuæ clementiam majestátis, ut his famulis tuis peccáta & facínora sua confiténtibus véniam præstáre, & præteritórum críminum víncula relaxáre dignéris: qui húmeris tuis ovem pérditam reduxísti ad caulas, & Publicáni preces placátus exaudísti; tu étiam, Dómine, his famulis tuis placáre; tu horum précibus benígnus adsíste; ut in con-

Digitized by Google

confessióne flébili permanéntes, cleméntiam tuam celériter exórent, ac sanctis altáribus restitúti, spei rursus ætérnæ, ac cæléstí glóriæ reforméntur. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

DEus, humáni géneris benignissime cónditor, & misericordíssime reformátor, qui hóminem invídia diáboli ab æternitáte dejéctum, únici Fílij tui sánguine redemísti, vivífica hos famulos tuos, quos tibi nullátenus mori desíderas; & qui non derelínquis dévios, assúme corréctos; móveant pietátem tuam, quæsumus, Dómine, horum famulórum tuórum lacrymósa suspíria; tu eórum medére vulnéribus; tu jacéntibus manum pórrige salutárem, ne Eccléfia tua áliqua sui córporis portióne vastétur; ne grex tuus detriméntum sustíneat; ne de famíliæ tuæ damno inimícus exúltet, ne renátos lavácro salutári mors secúnda possideat. Tibi ergo, Dómine, súpplices fúndimus preces, tibi fletum cordis effúndimus; tu parce confiténtibus, ut imminéntibus pœnis sententiam futúri judícij, te miseránte, non incídant; nésciant quod terret in ténebris, quod stridet in flammis; atque ab erróris via ad iter revérsi justítiæ, nequáquam ultra novis vulnéribus saucién tur, sed íntegrum sit eis ac perpétuum, & quod grátia tua cóntulit, & quod misericórdia reformávit. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

O rémus.

DEus miséricors, Deus clemens, Deus, qui secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, & præteritórum críminum culpas vénia remissiónis evácuas? réspice propítius super hos famulos tuos, & remissiónem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis confessióne

Digitized by Google

ſióne poſcéntes, deprecátus exáudi. Rénova in eis, piíſſime Pater, quidquid terréna fragilitáte corrúptum, vel quidquid diabólica fraude violátum eſt; & unitáti córporis Eccléſiæ membrum redemptiónis anné-cte. Miſerére Dómine gemítuum; miſerêre lacrymârum eórum; & non habéntes fidúciam, niſi in miſericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Orémus.

MAjeſtátem tuam súpplices deprecámur, omnípotens ætérne Deus, ut his famulis tuis longo ſquallóre pœniténtiæ macerátis, miſeratiónis tuæ véniam largíri dignéris; ut nuptiáli veſte recépta, ad regálem menſam, unde ejécti fuérant, mereántur introíre. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Abſolutio.

DOminus Jeſus Chriſtus, qui totíus mundi peccáta ſui traditióne, atque immaculáti Sánguinis effuſióne dignátus eſt expurgáre, quique diſcípulis ſuis dixit: Quæcúmque ligavéritis ſuper terram, erunt ligáta & in cælis, & quæcúmque ſolvéritis ſuper terram, erunt ſolúta & in cælis; de quorum número me, quamvis indígnum, miniſtrum eſſe vóluit, intercedénte Dei genitríce María, & beáto Michaële Archángelo, & ſancto Petro Apóſtolo, cui data eſt potéſtas ligándi, ac ſolvéndi, & ómnibus Sanctis; ipſe per miniſtérium meum ab ómnibus peccátis veſtris, quæcúmque aut cogitatióne, aut locutióne, vel operatióne negligénter egíſtis, vos absólvat ſancti ſui sánguinis interventióne, qui in remiſſiónem peccatórum effúſus eſt; atque à vínculis peccatórum abſolútos perdúcere dignétur ad regna cælórum. Qui cum Deo Patre, & Spíritu ſancto vivit & regnat in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tunc

Digitized by Google

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, & thurificet eos, dicens:

Exúrgite qui dormítis, exúrgite à mórtuis, & illumináb it vos Christus.

Ultimò dat eis indulgentiam, prout sibi placuerit. Qua data, manibus elevatis, & supra illos extensis, dicit solennem benedictionem.

PRécibus, & méritis beátæ Maríæ semper vírginis, beáti Michaëlis Archángeli, beáti Joánnis Baptístæ, sanctórum Apostolórum Petri & Pauli, & ómnium Sanctórum misereátur vestri omnípotens Deus, & dimíssis ómnibus peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam. ℟. Amen.

INdulgéntiam, absolutiónem, & remissiónem ómnium peccatórum vestrórum tríbuat vobis omnípotens, & miséricors Dóminus. ℟. Amen.

Ultimò benedicit eis, dicens:

Benedícat vos omnípotens Deus, Pa✠ter, & Fi✠lius, & Spíritus✠ sanctus. ℟. **Amen.**

Quo facto, crines & barbam quam nutrierant, deponunt; & vestibus pœnitentialibus dimissis, se cultioribus, & mundioribus induunt.

DE OFFICIO IN FERIA QUINTA COENÆ DOMINI,

cùm benedicitur Oleum Catechumenorum, & Infirmorum, & conficitur Chrisma.

HAc die, singulis annis benedicitur oleum Catechumenorum, & Infirmorum, & conficitur Chrisma.

Manè itaque Sacrista, vel ille ad quem spectat, omnia quæ ad Oleorum benedictionem, & Chrismatis confectionem necessaria sunt, parat, videlicet: Tres ampullas oleo mundissimo plenas, quas in sacrario.

Digitized by Google

crario ponit, & diligenter custodit; unam ad oleum Infirmorum, aliam ad oleum Catechumenorum, tertiam quæ major sit, ad Chrisma: Et hæc tertia cooperiri debet, de panno sericeo albo; prima autem & secunda, de sericeo panno alterius coloris sint coopertæ: Duas mappulas mundas, sive vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chrismate, & oleo Catechumenorum de sacristia ad Chorum portare debent; & ultra hæc sedem, seu faldistorium, & credentiam consuetam. Paratur etiam alia sedes in presbyterio ab opposito altaris, juxta gradus circa finem presbyterij; & ante ipsam sedem versus altare paratur mensa mappis ornata, quæ sit juxta sedem, inter ipsam, & altare. Juxta dictam sedem hinc, & inde, magis tamen ad finem presbyterii, posita sint scamna pro duodecim Sacerdotibus, ita ut ibidem sedentes facies vertant ad altare.

Deindè hora competenti, Pontifex venit ad Ecclesiam, ubi parat se ad Missam omnibus Pontificalibus ornamentis pretiosis albi coloris Parant se etiam Ministri Pontificis, & ultra illos duodecim Presbyteri, septem Diaconi, septem Subdiaconi, Acolythi, & alij necessarij, omnes vestibus albi coloris Ordini suo congruentibus. Quibus omnibus paratis, procedunt ad altare processionaliter, hoc modo.

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo ceroferarij, post hos septem Subdiaconi bini, & bini, & in tertio loco, tres simul vadunt; tum septem Diaconi, etiam bini, & bini, & in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri bini, & bini, quos sequitur Subdiaconus librum Euangeliorum portans ante pectus, cum manipulo in eo repositò; deindè Diaconus, & à dextris ejus Capellanus Assistens, quos demum Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores Canonicos Ecclesiæ, aut in dignitate constitutos, si

Pon-

Digitized by Google

Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, & Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, & in Ecclesia sua, portatur etiam in hujusmodi processione crux per unum ex ministris, ad hoc ordinatum, qui medius inter ceroferarios incedit.

Duodecim Presbyteri suo ordine juxta sedilia in fine presbyterij posita, hinc & indè stabunt, vel sedebunt, aut genuflectent, prout tempus postulabit, facies semper ad altare vertentes; post eos stabunt septem Diaconi, & post Diaconos septem Subdiaconi in gradibus presbyterij. Pontifex verò, postquam ante altare pervenerit, facit Confessionem; incipitur Introitus, & proceditur in Missa more consueto, usque ad illum locum Canonis, ubi dicitur:

Per quem hæc ómnia, Dómine, semper bona creas. exclusivè.

Priusquam ergo Pontifex verba ipsa dicat, facta reverentia Sacramento in altari consecrato, retrahit se ad partem Epistolæ altaris, ubi super alium Calicem vacuum abluit digitos, & ad purificatorium extergit, & ablutio usque post communionem Pontificis reservatur. Tum facta iterum Sacramento reverentia, descendit primum gradum altaris, & ibidem accepta mitra, vadit ad dictam sedem sibi paratam in presbyterio, ab opposito altaris; & sedet super ipsam, versa facie ad altare, dictam mensam ante se habens, circumstantibus Ministris, Sacerdotibus, & aliis paratis prædictis, in suis locis manentibus. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis.

Óleum infirmórum.

Et mox unus Subdiaconus ex septem paratis prædictis cum duobus Acolythis, hinc & inde associatus, vadit ad sacristiam, ubi accipiens ampullam olei, quod pro infirmis consecrari debet, coopertam, ut in-

Digitized by Google

invenit, portet eam sinistro brachio circumdatam ante Pontificem, ubi eam tradit in manibus Archidiaconi, planè dicens:

Oleum infirmórum.

Archidiaconus præsentat illam Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo supra mensam supradictam.

Pontifex surgens cum mitra exorcizat, & benedicit illud voce demissa, ita tamen, quod à circumstantibus Sacerdotibus audiri possit, absolutè dicens:

EXorcízo te immúndíssime spíritus, omnísque incúrsio satanæ, & omne phantásma. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti; ut recédas ab hoc óleo, ut possit éffici únctio spiritális ad corroborándum templum Dei vivi; ut in eo possit Spíritus sanctus habitáre, per nomen Dei Patris omnipoténtis, & per nomen dilectíssimi Fílij ejus Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos & mórtuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deindè depositâ mitra, benedicit ipsum Oleum, dicens eadem voce.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

EMítte quæsumus Dómine, Spíritum sanctum tuum paráclitum de cælis in hanc pinguédinem olívæ, quam de víridi ligno producere dignátus es, ad refectiónem mentis, & córporis; ut tua sancta bene ✠ dictióne, sit omni hoc unguénto cæléstis medicínæ perúncto, tutámen mentis & córporis, ad evacuándos omnes dolóres, omnes infirmitátes, omnémque ægritúdinem mentis, & córporis, unde unxísti Sacerdótes, Reges, Prophétas & Mártyres, sit Chrisma tuum perfectum, Dómine nobis à te benedictum, pérmanens

Digitized by Google

nens in viſcéribus noſtris. In nómine Dómini noſtri Jeſu Chriſti.

His expletis, Oleum ipſum eo modo, quo apportatum fuit, ad ſacrarium reportatur, & diligentiſſimè conſervatur. Tunc Pontifex reaſſumpta mitra, ſedet, & lavat manus; tum ſurgit, & cum mitra, & cum miniſtris ſuis (cæteris Sacerdotibus, & aliis paratis in locis ſuis manentibus) accedit uſque ad gradum altaris, ubi depoſita mitra, facit reverentiam Sacramento, tum aſcendit ad altare, & incipiens ubi dimiſerat, videlicet, **Per quem hæc ómnia**, &c.
procedit in Miſſa uſque ad communionem Corporis, & Sanguinis incluſivè, quam Pontifex ipſe ſolus ſumit. Quo facto, Diaconus ponit Hoſtiam conſecratam pro craſtina die reſervandam in Calicem, ſeu vaſculum ad hoc paratum, & reverenter collocat ipſam ſuper medium altaris. Deindè Pontifex communicat Diaconum & Subdiaconum, ac alios de Clero, & poſtquam ſe purificaverit, ac etiam primam digitorum ablutionem ex alio Calice ſumpſerit, facta reverentia Sacramento in altari poſito, in ſecundo gradu altaris mitram accipit, & redit ad prædictam ſedem cum miniſtris ſuis, & aliis aſſiſtentibus, eo ordine quo præmiſſum eſt, & ibi cum mitra ſedet. Tunc Archidiaconus ſtans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis.

O leum ad ſanctum Chriſma.

Et mox eadem voce, in tono ſubjungit.

O leum Catechumenórum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incenſum, & benedicit more ſolito. Tum duodecim Presbyteri, ſeptem Diaconi, & ſeptem Subdiaconi parati prædicti, & alij Miniſtri, quot neceſſarij fuerint, eo ordine quo venerunt; pergunt ad ſacrarium ad deferendum cum omni decore & reverentia

Digitized by Google

Oleum Chrismale, & Oleum Catechumenorum, ministris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeuntes ad Chorum cum ampullis, hoc ordine. Primò thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem sequitur Subdiaconus crucem deferens, medius inter duos Acolythos cum cereis ardentibus; tum duo Cantores cantantes versus.

O Redémptor.

ut infrà habentur; quos sequuntur bini, & bini Subdiaconi, & Diaconi; Deinde unus Subdiaconus portans vasculum cum balsamo; tum duo Diaconi ampullas olei ad sanctum Chrisma & pro oleo Catechumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, sive vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipsas ampullas sinistris brachiis circumdatas, & extremitatibus mappularum, quæ à dextris dependent, involutas, & coopertas; ita tamen, ut à medio suprà videri possint. Diaconus autem, qui Oleum ad sanctum Chrisma portat, à dextris vadit; hos sequuntur duodecim Sacerdotes Diaconi, & Subdiaconi prædicti bini, & bini. Quibus sic à sacristia versus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant versus sequentes, ton. 2.

O Redémptor sume carmen temet concinéntium.

Et Chorus idem replicat. Deindè dicti duo Cantores prosequuntur sequentes versus.

A udi judex mortuórum, una spes mortálium, audi voces proferéntum donum pacis prævium.

Chorus repetit versum.

O Redémptor.

Deindè dicti duo Cantores prosequuntur versus.

A rbor fœta alma luce hoc sacrándum prótulit: fert hoc prona præsens turba Salvatóri sæculi.

Chorus repetit versum.

O Redémptor.

Tum

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum.

S tans ad aram immo supplex infulátus Póntifex, débitum persólvit omne, consecráto Chrísmate.

Chorus repetit versum.

O Redémptor.

Deinde illi duo Cantores prosequuntur versum.

C onsecráre tu dignáre, Rex perénnis pátriæ, hoc olívum signum vivum, jura contra dæmonum.

Chorus repetit versum.

O Redémptor.

Eis igitur ordine præmisso, in Presbyterium Ecclesiæ cantando Versus præmissos pervenientibus, Crux cum candelabris, & incenso situatur prope altare, juxta cornu Epistolæ; Archidiaconus, Diaconus, & Subdiaconus, ministrantes sint circa Pontificem hinc, & inde. Sacerdotes verò duodecim parati juxta eos, duo cornua faciunt, sex hinc, & sex illinc, vertentes faciem ad altare, à lateribus assistentes Pontifici, tamquam ejus testes, & ministerij sacri Chrismatis cooperatores. Diaconi verò post tergum Pontificis, & post eos, Subdiaconi parati stant, tamquam ministri, & inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chrismalis, & olei Catechumenorum portantes, & Subdiaconus cum balsamo subsistunt, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam olei Chrismalis ferens venit ante Pontificem, & Archidiaconus illam involutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portavit, de manu ejus accipiens, eam sic involutam ostendit Pontifici sedenti, & illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam assiduè inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans, illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens ipsum supra mensam

Digitized by Google

collocat. Tum Pontifex, depoſita mitra ſurgit, & verſus ad altare, habens ante ſe ſuper menſam ampullam olei Chriſmalis, & balſamum; ante omnia benedicit ipſum balſamum, dicens:

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

DEus, myſteriórum cæléſtium & virtútum ómnium præparator, noſtras quæſumus preces exáudi, hanc odoríferam ſicci córticis lácrymam (quæ felícis virgæ profluéndo ſudórem, Sacerdotáli nos opimat unguénto) acceptábilem tuis præſta myſtériis, & concéſſa benedictióne ſancti ✠ fica. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

CReatúrarum ómnium Dómine procreátor, qui per Móyſen famulũ tuum permíſtis herbis arómatum fieri præcepíſti ſanctificatiónem unguénti; cleméntiam tuam ſuppliciter depóſcimus, ut huic unguénto, quod radix prodúxit ſtírpea, ſpirituálem grátiam largiéndo, plenitúdinem ſancti ✠ ficatiónis infúndas. Sit nobis, Dómine, fidei hilaritáte conditum; ſit ſacerdotális unguénti Chriſma perpétuum; ſit ad cæléſtis vexílli impreſſiónem digníſſimũ; ut quicúmque Baptíſmate ſacro renáti iſto fuerint liquóre perúncti, córporum atque animárum benedictiónem pleníſſimam conſequántur, & beátæ fidei collato múnere perénniter ampliéntur. Per Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórũ. ℟. Amen.

Deindè accepta mitra, ſtans adhuc Pontifex miſcet ſuper Patenam, vel in aliquo parvo vaſculo balſamum cum modico olei de ampulla Chriſmali ſumpti, dicens:

O ré-

Digitized by Google

ORémus Dóminum Deum noſtrum omnipoténtem, qui incomprehenſíbilem unigéniti Fílij ſui ſibíque coætérni divinitátem mirábili diſpoſitióne veræ humanitáti inſeparabíliter conjúnxit, & cooperánte grátia Spíritus ſancti, óleo exultatiónis præ particípibus ſuis linívit, ut homo fraude diáboli pérditus, gémina & ſingulári conſtans matéria, perénni redderétur, de qua excíderat, hereditáti; quátenus hos ex divérſis creaturárum ſpeciébus liquóres creátos ſanctæ Trinitátis perfectióne bene ✠ dícat, & benedicéndo ſancti ✠ ficet, concedátque, ut ſimul permíſti unum fiant; & quicúmque extérius inde perúnctus fúerit, ita intérius liniátur, quod ómnibus ſórdibus corporális matériæ carens, ſe partícipem regni cæléſtis éffici gratulétur. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui cum eo vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Quo facto, ſedet Pontifex, retenta mitra, & halat planè tertiò in modum Crucis, ſuper os ampullæ Chriſmalis involutæ ante ſe ſuper menſam ſtantis. Deindè duodecim Sacerdotes parati, qui juxta eum ſunt, ordinatim facientes reverentiam Sacramento in altari poſito, & Pontifici, ad menſam prædictam accedunt, & ſtantes ante eam ſinguli ſucceſſivè eodem modo, ut Pontifex fecerat, in modum Crucis ſuper os ampullæ prædictæ halant. Tum reverentiam, ut ſuprà facientes, ad loca ſua revertuntur. Quo facto, ſurgit Pontifex, & ſtans, cum mitra, legendo dicit exorciſmum Chriſmalem, abſolutè dicens.

Digitized by Google

BENEDICTIO CHRISMATIS.

EXorcízo te creatúra ólei per Deum Patrem omnipoténtem, qui fecit cælum & terram, mare, & ómnia quæ in eis sunt, ut omnis virtus adversárij, omnis exércitus diáboli, omnísque incúrsio, & omne phantásma sátanæ eradicétur, & effugétur à te; ut fias ómnibus qui ex te ungéndi sunt, in adoptiónem filiórum, per Spíritum sanctum. In nómine Dei Pa ✠ tris omnipoténtis, & Jesu ✠ Christi Fílij ejus Dómini nostri, qui cum eo vivit & regnat Deus, in unitáte ejúsdem Spíritus ✠ sancti.

Deindè depósita mitra extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

P er ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum, & justum est.

V erè dignum, & justum est, æquum, & salutáre, nos tibi semper, & ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus. Qui in princípio inter cétera bonitátis tuæ múnera terram prodúcere fructífera ligna jussísti, inter quæ hujus pinguíssimi liquóris minístræ olívæ nascerèntur, quarum fructus sacro Chrísmati deservíret. Nam & David prophético spíritu grátiæ tuæ Sacraménta prænóscens, vultus nostros in óleo exhilarándos esse cantávit: Et cùm mundi crímina dilúvio quondam expiaréntur effúso, similitúdinem futúri múneris colúmba demónstrans per olívæ ramum pacem terris rédditam nuntiávit. Quod in novíssimis tempóribus manifésstis est effectibus declarátum, cum Baptísmatis aquis ómnium

um críminum commíſſa deléntibus, hæc ólei únctio vultus noſtros jucúndos éfficit, ac ſerénos. Inde étiam Móyſi fámulo tuo mandátum dediſti, ut Aaron fratrem ſuum priùs aqua lotum per infuſiónem hujus unguénti conſtitúeret Sacerdótem. Accéſſit ad hoc ámplior honor, cùm Fílius tuus Jeſus Chriſtus Dóminus noſter lavári ſe à Joánne undis Jordánicis exegíſſet; ut Spíritu ſancto in colúmbæ ſimilitúdine dé ſuper miſſo unigénitũ tuum, in quo tibi óptimè complacuíſſe teſtimónio ſubſequéntis vocis oſténderes, & hoc illud eſſe manifeſtíſſimè comprobáres, quod cum óleo lætítiæ præ conſortibus ſuis ungéndum David Prophéta ceciníſſet. Te ígitur deprecámur, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, per eúmdem Jeſum Chriſtum Fílium tuum Dñm noſtrum, ut hujus creatúræ pinguédinem ſancti ✠ ficáre tua bene ✠ dictióne dignéris, & ſancti ✠ Spíritus ei admiſcére virtútem, cooperánte Chriſti Filij tui poténcia, à cujus nómine ſancto, Chriſma nomen accépit, unde unxísti Sacerdótes, Reges, Prophétas; & Mártyres; ut ſpirituális lavácri Baptíſmo renovándis, creatúram Chriſmatis in Sacraméntum perfécte ſalútis vitæque confirmes; ut ſanctificatióne unctiónis infúſa, corruptióne primæ nativitátis abſorpta, ſanctum uniuſcujúſque templum acceptábilis vitæ innocéntiæ odóre redoléſcat; ut ſecúndùm conſtitutiónis tuæ Sacraméntum, Régio, & Sacerdotáli, Propheticóque honóre perfúſi, veſtiménto incorrúpti múneris induántur, ut ſit his, qui renáti fuerint ex aqua, & Spíritu ſancto, Chriſma ſalútis, eóſque ætérnæ vitæ partícipes, & cæléſtis glóriæ faciat eſſe conſórtes.

Quod ſequitur dicit ſubmiſſa voce legendo; ita tamen, quod à circumſtantibus audiri poſſit.

Per eúmdem Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſ-

Digitized by Google

dem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Præfatione hujuſmodi finita, Pontifex balſamum cum illo modico oleo ex ampulla Chriſmali ſumpto miſtum commiſcet ſancto Chriſmati, reponens ipſum in ampullam Chriſmalem, & dicens:

HÆc commíſtio liquórum fiat ómnibus ex ea perúnctis propitiátio, & cuſtódia ſalutáris in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Diaconus, qui ampullam Chriſmalem de ſacriſtia portavit, deponit mappulam, ſive velum de ipſa ampulla, dimiſsa ei ſua ſerica veſte alba, quã antea habebat, & Pontifex capite inclinato, ſalutat Chriſma dicens:

A ve ſanctum Chriſma.

Et hoc ſecundò, & tertiò facit, ſemper altiùs dicendo; quod poſtquàm tertiò dixerit, oſculatur labium ampullæ, quo facto, ſedet Pontifex, & accipit mitram. Tum ſinguli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt ſucceſſivè per ordinem ad menſam, ſupra quam poſita eſt ampulla Chriſmatis, & factis reverentiis Sacramento in altari poſito, & Pontifici, tertiò in varia diſtantia genuflectunt coram ampulla, qualibet vice ſemper altiùs dicendo in tono prædicto.

A ve ſanctum Chriſma.

Quo tertiò dicto, labium ampullæ reverenter oſculantur, & ad ſua loca revertuntur. Quo peracto, ampulla in uno latere menſæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam ſua veſte coopertam cum oleo Catechumenorum ferens accedit ad præſentiam Pontificis, & ampullam ipſam ſine mappula, quam Diaconus ipſe circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam ſuſcipiens eam oſtendit Pontifici, & collocat ſupra menſam prædictam, in medio ante Pontificem; ſuper quam ampullam ſtatim tam ipſe Pontifex, quàm etiam duodecim Preſ-

byteri

byteri prædicti halant, prout suprà de ampulla Chrismatis factum est. Quo facto, Pontifex surgens cum mitra submissa voce legendo absolutè exorcismum olei Catechumenorum, dicit.

BENEDICTIO OLEI

Catechumenorum.

EXorcízo te creatúra ólei. In nómine Dei Patris ✠ omnipoténtis, & in nómine Jesu ✠ Christi, & Spíritus ✠ sancti, ut in hac invocatióne indivíduæ Trinitátis, atque unius virtúte Deitátis, omnis nequíssima virtus adversárij, omnis inveterata malítia diaboli, omnis violénta incúrsio, omne confúsum & cæcum phantásma eradicétur, & effugétur, & discédat à te; ut divínis Sacraméntis purificáta fias in adoptiónem carnis & spíritus, eis qui ex te ungéndi sunt, in remissiónem ómnium peccatórum; ut efficiántur eórum córpora ad omnem grátiam spirituálem accipiéndam sanctificáta. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum, qui ventúrus est judicáre vivos, & mórtuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deindè depósita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum eadem voce dicens:

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus incrementórum ómnium & profectuum spirituálium remunerátor, qui virtúte sancti Spíritus imbecillárum méntium rudiménta confirmas, te orámus, Dómine, ut emíttere dignéris suam bene ✠ dictiónem super hoc óleum, & ventúris ad beátæ regeneratiónis lavácrum, tribuas per unctiónem hujus creatúræ purgatiónem mentis

Digitized by Google

& córporis ; ut ſi quæ illis adverſántium ſpirítuum inhæſére máculæ, ad tactum ſanctificáti ólei hujus abſcédant ; nullus ſpirituálibus nequítiis locus, nulla réfugis virtútibus ſit facúltas, nulla inſidiántibus malis laténdi licéntia relinquátur. Sed veniéntibús ad fidem ſervis tuis, & ſancti Spíritus tui operatióne mundándis, ſit unctiónis hujus præparátio útilis ad ſalútem, quam étiam cæléſtis regeratiónis nativitáte in Sacraménto ſunt Baptiſmatis adeptúri. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui ventúrus eſt judicáre vivos, & mórtuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deindè Pontifex, & ſucceſſivè duodecim Sacerdotes prædicti reverenter ſalutant oleum ipſum, dicentes tertiò in tono Lectionis.

Ave ſanctum óleum.

Et poſtquàm tertiò id fecerint, oſculantur os ipſius ampullæ, prout ſuprà de Chriſmate poſitum eſt His itaque peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos, eo ordine & decore, quo delatæ fuerant, ad ſacrarium ſive ſacriſtiam proceſſionaliter reportantur. Interim dum reportantur, duo præmiſſi Cantores cantant hos verſus.

U t novétur ſexus omnis unctióne Chriſmatis, ut ſanétur ſauciáta dignitátis glória.

Chorus replicat totum verſum.

O Redémptor.

Tum dicti duo Cantores proſequuntur verſum.

L ota mente ſacro fonte aufugántur crímina ; uncta fronte ſacroſancta influunt chariſmata.

Chorus replicat verſum.

O Redémptor.

Deindè dicti duo Cantores proſequuntur verſus.

C orde natus ex paréntis alvum implens virginis, præſta lucem, claude mortem Chriſmatis conſortibus.

Cho-

Chorus replicat versum.

O Redémptor.

Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum.

Sit hæc dies festa nobis sæculórum sæculis: sit sacráta digna laude, nec senéscat témpore.

Chorus replicat versum.

O Redémptor.

Vetus autem Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac infirmorum, si quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, ut comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, sive capsulis cum bombyce, igni comburitur; & novum deindè cum nova bombyce in pyxidibus, sive capsulis imponitur. Interim dum Chrisma, & oleum Catechumenorum ad sacristiam portantur, Pontifex sedens cum mitra lavat manus, deindè redit ad altare, prosequitur Missam, ut in Missali habetur, & dicto. **Ite Missa est.**

dat benedictionem, & dicens Euangelium sancti Joannis, accedit ad faldistorium, ubi sedet cum mitra, & jubet Presbyteros attentè, ut juxta Canonum traditionem Chrisma, & olea fideliter custodiant, & nulli sub prætextu medicinæ, vel maleficij tradere præsumant; alioquin honore priventur.

ORDO AD SYNODUM

Sacerdotes & Clerici universi qui ad Synodum de jure vel consuetudine venire tenentur, conveniunt in civitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinaverit.

Prima autem die Synodi Pontifex summo manè cappam indutus, ab universo Clero cum superpelliceis comitatus ad Ecclesiam pergit; paratur in sede;

Digitized by Google

celebrat Miſſam de Spiritu ſancto, & præbet Clero ſacram Communionem. Qua finita, paratur faldiſtorium ante medium altaris, juxta inferiorem gradum, per quem ad altare aſcenditur; & alia ſedes in plano altaris (poterit tamen faldiſtorium ſuo tempore, loco ſecundæ ſedis, cùm tempus erit, poni.) Pontifex verò ſupra rochetum, vel ſi ſit regularis, ſupra ſuperpelliceum amictu, ſtola, pluviali rubeo, & mitra pretiosa induitur, quibus paratus, baculum paſtoralem manu ferens, accedit coram altari; Diacono, & Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac ſi in Miſſa ſervire deberent, ipſum hinc & inde aſſociantibus, & ibi ante faldiſtorium ſibi paratum genuflexus, depoſita mitra, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam ton 8.

E xáudi nos Dómine, quóniam benígna eſt miſericórdia tua: & ſecúndùm multitúdinem miſeratiónum tuárum réſpice nos Dómine.

Pſalmus 68.

S Alvum me fac Deus: * quóniam intravérunt aquæ uſque ad ánimam meam.

Incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, accepta mitra, & ſic manet quouſque finiatur Pſalmus, & Antipho-na repetatur.

I nfixus ſum in limo profúndi: * & non eſt ſubſtántia.

V eni in altitúdinem maris: * & tempéſtas demérſit me.

L aborávi clamans, raucæ factæ ſunt fauces meæ: * defecérunt óculi mei, dum ſpero in Deum meum.

M ultiplicáti ſunt ſuper capíllos cápitis mei, * qui odérunt me gratis.

C onfortáti ſunt qui perſecúti ſunt me inimíci mei injúſtè: * quæ non rápui, tunc exolvébam.

D eus tu ſcis inſipiéntiam meam: * & delícta mea à te non ſunt abſcóndita.

N on

Non erubéſcant in me qui expéctant te Dómine, * Dómine virtútum.
Non confundántur ſuper me: * qui quærunt te, Deus Iſraël.
Quóniam propter te ſuſtínui oppróbrium: * opéruit confúſio fáciem meam.
Extráneus factus ſum frátribus meis, * & peregrínus filiis matris meæ.
Quóniam zelus domus tuæ comédit me: * & oppróbria exprobrántium tibi cecidérunt ſuper me.
Et opérui in jejúnio ánimam meam: * & factum eſt in opprobrium mihi.
Et póſui veſtiméntum meum cilícium: * & factus ſum illis in parábolam.
Adverſum me loquebántur qui ſedébant in porta: * & in me pſallébant qui bibébant vinum.
Ego verò oratiónem meam ad te Dómine: * tempus beneplániti Deus.
In multitúdine miſericórdiæ tuæ exáudi me, * in veritáte ſalútis tuæ.
Eripe me de luto, ut non infigar, * líbera me ab iis qui odérunt me, & de profúndis aquárum.
Non me demérgat tempéſtas aquæ, neque abſórbeat me profúndũ: * neque úrgeat ſuper me púteus os ſuũ.
Exáudi me Dómine, quóniam benígna eſt miſericórdia tua: * & ſecúndùm multitúdinem miſeratiónum tuárum réſpice in me.
Et ne avértas fáciem tuam à púero tuo: * quóniam tríbulor, velóciter exáudi me.
Intènde ánimæ meæ, & líbera eam: * propter inimícos meos éripe me.
Tu ſcis impropérium meum, & confuſiónem meam, * & reveréntiam meam.
In conſpéctu tuo ſunt omnes qui tríbulant me: * impropérium expectávit cor meum, & miſériam.

Digitized by Google

Et ſuſtinui qui ſimul contriſtarétur, & non fuit: * & qui conſolarétur, & non invéni.
Et dedérunt in eſcam meam fel: * & in ſiti mea potavérunt me acéto.
Fiat mensa eórum coram ipſis in láqueum,* & in retributiónes, & in ſcándalum.
Obſcuréntur óculi eórum ne vídeant: * & dorſum eórum ſemper incúrva.
Effúnde ſuper eos iram tuam: * & furor iræ tuæ comprehéndat eos.
Fiat habitátio eórum deſérta: * & in tabernáculis eórum non ſit qui inhábitet.
Quóniam quem tu percuſsíſti, perſecúti ſunt: * & ſuper dolórem vúlnerum meórum addidérunt.
Appóne iniquitátem ſuper iniquitátem eórum: * & non intrent in juſtítiam tuam.
Deleántur de Libro vivéntium: * & cum juſtis non ſcribántur.
Ego ſũ pauper & dolens:* ſalus tua Deus ſuſcépit me.
Laudábo nomen Dei cum cántico:* & magnificábo eum in laude.
Et placébit Deo ſuper vítulum novéllum, * córnua producéntem & úngulas.
Vídeant páuperes & læténtur: * quærite Deum, & vivet ánima veſtra.
Quóniam exaudívit páuperes Dóminus: * & vinctos ſuos non deſpéxit.
Laudent illum cæli & terra, * mare, & ómnia reptília in eis.
Quóniam Deus ſalvam fáciet Sion: * & ædificabúntur civitátes Judæ.
Et inhabitábunt ibi: * & hereditáte acquírent eam.
Et ſemen ſervórum ejus poſſidébit eam; * & qui díligunt nomen ejus, habitábunt in ea.
Glória Patri. & Sicut erat, &c.

Finito

Finito Psalmo, & repetita Antiphona, Pontifex surgit, depositâ mitra, & versus ad altare, dicit:

ADsumus, Dómine sancte Spíritus, ádsumus, peccáti quidem immanitáte deténti, sed in nómine tuo speciáliter aggregáti: veni ad nos, adésto nobis, dignáre illabi córdibus nostris: doce nos, quid agámus; quò gradiámur, osténde; quid efficiámus, operáre. Esto solus & suggéstor, & effector judiciórum nostrórum, qui solus cum Deo Patre, & ejus Filio nomen póssides glorióssum: non nos patiáris perturbatóres esse justítiæ, qui summè diligis æquitátem; ut sinístrum nos non ignorántiæ trahat; non favor infléctat; non accéptio múneris, vel persónæ corrúmpat: sed junge nos tibi efficáciter sólius tuæ grátiæ dono, ut simus in te unum, & in nullo deviémus à vero; quátenus in nómine tuo collécti, sic in cunctis teneámus cum moderámine pietátis justítiam, ut hic à te in nullo dissentiat sententia nostra, & in futúro pro benè gestis consequámur præmia sempitérna.

Respondetur ab omnibus.

Amen.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui misericórdia tua nos incólumes in hoc loco speciáliter aggregásti; mentes nostras, quæsumus, Paráclitus, qui à te procédit, illúminet, & indúcat in omnem, sicut tuus promísit Fílius, veritátem; cunctósque in tua fide, & charitáte corróboret; ut excitáti à temporáli synodo, proficiámus ad ætérnæ felicitátis augméntum. Per eúmdem Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuũ, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Finita Oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium prædictum, aliis omnibus genuflectentibus; & Cantores dicunt Litanias, pro-

prout habentur ſuprà pag. 28. Et poſtquam dictum fuerit,

Ut omnibus fidélibus defúnctis. &c.

℟. Te rogámus audi nos.

Pontifex ſurgit, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, ſtans verſus ad Synodum, dicit:

Ut hanc præſéntem Synodum viſitáre, diſpónere, & bene ✠ dícere dignéris.

℟. Te rogámus audi nos.

Producens ſignum crucis pariter ſuper omnes, quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, ſurgunt omnes, & Pontifex, depoſita mitra, dicit ſtans verſus ad altare.

Orémus.

Et miniſtri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

DA, quæſumus, Eccléſiæ tuæ, miſéricors Deus, ut Spíritu ſancto congregáta, ſecúra tibi devotióne ſervíre meréatur. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad ſedem ſibi paratam in plano altaris, ita ut in ea ſedens dorſum ſuum vertat ad altare. Et imponit incenſum in thuribulum, & benedicit more ſolito. Diaconus dalmatica indutus præcedentibus thuriferario, & duobus ceroferariis, & Subdiacono tunicella induto, paramentis rubeis, benedictione accepta à Pontifice, cantat in loco convenienti.

Sequéntia ſancti Euangélij ✠ ſecúndùm Lucam.

Cap. 9.

IN illo témpore. Convocátis Jeſus duódecim Apóſtolis, dedit illis virtútem, & poteſtátem ſuper ómnia dæmónia, & ut languóres curárent. Et miſit illos

præ-

Digitized by Google

prædicáre regnum Dei, & ſanáre infirmos. Et ait ad illos. Nihil tuléritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecúniam, neque duas túnicas habeátis. Et in quamcúmque domum intravéritis, ibi manéte, & inde ne exeátis. Et quicúmque non recéperint vos, exeúntes de civitáte illa, étiam púlverem pedum veſtrórum excútite in teſtimónium ſuper illos. Egréſſi autem circuíbant per caſtélla euangelizántes, & curántes ubíque.

Quo finito, liber Euangeliorum apertus per Subdiaconum portatur Pontifici per eum oſculandus, qui & deindè incenſatur. Quo facto, Pontifex ipſe ante ſedem ſuam prædictam, depoſita mitra, verſus ad altare, atque alij omnes in locis ſuis genuflectunt. Tum Pontifex ſic genuflexus incipit cantando, ſchola proſequente Hymnum.

Veni creátor Spíritus.

Et dicitur totus, prout habetur ſuprà. pag. 49. Finito primo verſu, Pontifex ſurgit, ſtans verſus ad altare, ſine mitra, uſque ad finem Hymni; ſimiliter omnes alij cum Pontifice ſurgunt. Expleto Hymno, omnes ſedent in ſilentio, & Pontifex, accepta mitra, ſedens in ſede prædicta ſuprà, in plano altaris poſita, eos, ſi placet, in hanc ſententiam alloquitur.

VEnerábiles conſacerdótes, & fratres noſtri chariſſimi, præmiſſis Deo précibus, opórtet ut ea, quæ de divínis officiis, vel ſacris ordínibus, aut étiam de noſtris móribus, & neceſſitátibus Eccleſiáſticis à nobis conferénda ſunt, cum charitáte & benignitáte unuſquiſque veſtrum ſuſcípiat, ſummáque reveréntia, quantum valet Dómino adjuvánte, percípiat, vel quæ emendatióne digna ſunt, omni devotióne unuſquiſque fidéliter ſtúdeat emendáre: & ſi cui fortè quod dicétur, aut agétur, diſpliceat, ſine áliquo ſcrúpulo contentiónis, palam coram ómnibus cónferat: quatenus

nus Dómino mediánte, & hoc ad óptimum ſtatum pervéniat; ita ut nec diſcórdans conténtio ad ſubverſiónem juſtitiæ locum invéniat, neque iterum in perquirénda veritáte vigor noſtri órdinis, vel ſollicitúdo tepéſcat.

Poſt allocutionem hujuſmodi, vel priùs, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquem virum doctum idoneum ſermo, in quo tractatur de diſciplina Eccleſiaſtica, de divinis myſteriis, & de correctione morum in Clero ſecundùm ea, quæ Pontifici videbuntur. Et poſt ſermonem, querelæ, ſi quæ ſint, audiuntur.

Deindè Archidiaconus ex ſuggeſto alta voce legit decreta ſacri Concilij Tridentini de Reſidentia, & de profeſſione Fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, juxta formam infrà poſitam; item de eligendis Examinatoribus, qui ſtatim nominantur, & approbantur, & jurant in manibus Pontificis; demùm de eligendis Judicibus cauſarum, qui ſimiliter proponuntur, ut ſuprà.

Poſtremò charitativè monentur omnes, quod durante Synodo honeſtè ſe habeant in omnibus, & extra; ita quòd eorum converſatio ceteris ſit merito in exemplum. Quo facto, ſurgit Pontifex, & ſolemniter omnibus benedicit, dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, &c. more conſueto, qua data, diſcedunt omnes.

FORMA JURAMENTI.

EGo N. firma fide credo, & profiteor ómnia, & ſíngula, quæ continéntur in Symbolo fidei, quo ſancta Romána Eccléſia útitur; vidélicet, Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem factórem cæli & terræ, viſibílium ómnium, & inviſibílium. Et in unum Dóminum Jeſum Chriſtum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum, ante ómnia ſæcula. Deum de

Digitized by Google

de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri, per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines, & propter nostram salútem descéndit de cælis. Et incarnátus est de Spíritu sancto ex María Vírgine: & homo factus est. Crucifixus étiam pro nobis sub Póntio Piláto, passus, & sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in cælum; sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos, & mórtuos; cujus regni non erit finis. Et in Spíritum sanctum Dóminum, & vivificántem; qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre & Fílio simul adorátur, & conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam Sanctam Cathólicam & Apostólicam Eccléſiam. Confiteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et expécto resurrectiónem mortuórum. Et vitam ventúri sæculi. Amen. Apostólicas, & Eccleſiásticas traditiónes, reliquásque ejúsdem Eccléſiæ obſervatiónes, & constitutiónes firmíſſimè admítto & ampléctor.

Item sacram Scriptúram juxta eum ſenſum, quem ténuit & tenet sancta mater Eccléſia, cujus est judicáre de vero ſenſu & interpretatióne sacrárum Scripturárum, admítto; nec eam unquam nisi juxta unánimem conſénſum Patrum accípiam & interpretábor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe verè & próprie Sacraménta novæ legis, à Jeſu Chriſto Dómino noſtro inſtitúta, atque ad salútem humani géneris, licet non ómnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptíſmum, Confirmatiónem, Euchariſtiam, Pœniténtiam, Extrémam Unctiónem, Ordinem, & Matrimónium; illáque grátiam conférre, & ex his Baptíſmum, Confirmatiónem, & Ordinem, ſine ſacrilégio reiterári non poſſe. Recéptos quoque & approbátos Eccléſiæ Cathólicæ ritus, in ſupradictórum ómnium Sacra-

Digitized by Google

Sacramentórum ſolénni adminiſtratióne recípio & admitto : ómnia & ſíngula quæ de peccáto originali, & de juſtificatióne, in Sacroſancta Tridentína Synodo definíta & declarata fuérunt, ampléctor & recípio.

Profiteor páriter in Miſſa offérri Deo verum, próprium, & propitiatórium ſacrificium, pro vivis, & defúnctis ; atque in ſanctíſſimo Euchariſtiæ Sacraménto eſſe verè, reáliter, & ſubſtantiáliter Corpus, & Sánguinem, unà cum ánima, & divinitáte Dómini noſtri Jeſu Chriſti, fieríque converſiónem totíus ſubſtántiæ panis in Corpus, & totíus ſubſtántiæ vini in Sánguinem, quam converſiónem Cathólica Eccléſia Tranſubſtantiatiónem appéllat.

Fáteor étiam ſub áltera tantùm ſpécie, totum atque íntegrum Chriſtum, verúmque Sacraméntum ſumi. Conſtánter téneo Purgatórium eſſe, animáſque ibi deténtas fidélium ſuffrágiis juvári. Similiter & Sanctos unà cum Chriſto regnántes, venerándos atque invocándos eſſe; eóſque oratiónes Deo pro nobis offérre ; atque eórum relíquias eſſe veneránda. Firmíſſimè áſſero imágines Chriſti, ac Deíparæ ſemper vírginis, necnon aliórum Sanctórum habéndas & retinéndas eſſe, atque eis débitum honórem ac veneratiónem impertiéndam. Indulgentiárum étiam poteſtátem à Chriſto in Eccléſia relictam fuíſſe ; illarúmque uſum Chriſtiáno pópulo máximè ſalutárem eſſe affirmo. Sanctam Cathólicam, & Apoſtólicam Románam Eccléſiam, ómnium Eccleſiárum matrem, & magiſtram agnóſco ; Romanóque Pontífici, beáti Petri Apoſtolórum príncipis ſucceſſóri, ac Jeſu Chriſti Vicário veram obediéntiam ſpóndeo, ac juro. Cétera item ómnia à ſacris Canónibus, & Oecuméneicis Concíliis, ac præcípuè à Sacroſancta Tridentína Synodo tráditа, definíta, & declaráta, indubitanter recípio atque profiteor ; ſimúlque contrária óm-

Digitized by Google

ómnia, atque hæreſes quaſcúmque ab Eccléſia damnátas, & rejéctas, & anathematizátas, ego páriter damno, rejício, & anathematízo. Hanc veram Cathólicam fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veráciter téneo, eándem íntegram, & inviolátam, uſque ad extrémum vitæ ſpíritum, conſtantíſſimè (Deo adjuvánte) retinére, & confitéri, atque à meis ſúbditis, vel illis, quorum cura ad me in múnere meo ſpectábit, tenéri, docéri, & prædicári, quantum in me erit, curatúrum, Ego idem N. ſpóndeo, vóveo, ac juro. Sic me Deus ádjuvet, & hæc Sancta Dei Euangélia.

SEcunda die convenientibus iterum omnibus in Eccleſia, finita Miſſa, Pontifex, paratus ut ſuprà, procedit coram altari, Diacono & Subdiacono, paratis ut ſuprà, ipſum aſſociantibus, & ibi in faldiſtorio ante medium altaris juxta inferiorem gradum ſibi parato genuflexus, depoſitâ mitra, inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam ton. 8.

P ropítius eſto peccátis noſtris Dómine, ne quando dicant gentes, ubi eſt Deus eórum?

Finita Antiphona, & incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, reaſſumpta mitra, uſque ad finem Pſalmi.

Pſalmus 78.

DEus venérunt gentes in hereditátem tuam, polluérunt templum ſanctum tuum: * poſuérunt Jerúſalem in pomórum cuſtódiam.

P oſuérunt mortícina ſervórum tuórum, eſcas volatílibus cæli: * carnes ſanctórum tuórum béſtiis terræ.

E ffudérunt ſánguinem eórum tamquam aquam in circúitu Jerúſalem: * & non erat qui ſepelíret.

F acti ſumus opprobrium vicínis noſtris: * ſubſánnátio & illúſio his, qui in circúitu noſtro ſunt.

Uſque-

Ú ſquequò Dómine iraſcéris in finem: * accendétur velut ignis zelus tuus?
E ffúnde iram tuam in Gentes, quæ te non novérunt: * & in regna, quæ nomen tuum non invocavérunt.
Quia comedérunt Jacob: * & locum ejus deſolavérunt.
N e memíneris iniquitátum noſtrárum antiquárum, citò anticipent nos miſericórdiæ tuæ: * quia páuperes facti ſumus nimis.
A djuva nos Deus ſalutáris noſter; & propter glóriam nóminis tui Dómine líbera nos: & propítius eſto peccátis noſtris, propter nomen tuum.
N e fortè dicant in Géntibus, ubi eſt Deus eórum? * & innotéſcat in natiónibus coram óculis noſtris.
U ltio ſanguinis ſervórum tuórum, qui effúſus eſt: * introéat in conſpéctu tuo gémitus compeditórum.
S ecúndùm magnitúdinem bráchij tui, * póſſide filios mortificatórum.
E t redde vicínis noſtris ſéptuplum in ſinu eórum: * impropérium ipſórum, quod exprobravérunt tibi Dómine.
N os autem pópulus tuus, & oves páſcuæ tuæ, * confitébimur tibi ſæculum.
I n generatiónem & generatiónem * annuntiábimus laudem tuam.
G lória Patri, & Filio, * & Spirítui ſancto.
S icut erat in princípio, &c.

Deindè finito Pſalmo, & repetita Antiphona, Pontifex depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad altare, dicit:

O rémus.

N Oſtrórum tibi, Dómine, cuvántes génua córdium, quæſumus, ut bonum quod in nobis à te requíritur exequámur; ſcilicet, ut prompta tecum ſollicitúdine gradiéntes, diſcretiónis árduæ ſub-

ſubtíle judícium faciámus; ac miſericórdiam diligéntes, clareámus ſtúdiis tibi plácitæ actiónis. Per Chriſtum Dóminum noſtrum.

℟. Amen.

O'rémus.

MEntibus noſtris, quæſumus Dómine, Spíritum ſanctum benígnus infúnde, quátenus in nómine tuo collécti, ſic in cunctis teneámus cum moderámine pietátis juſtítiam, ut hîc à te in nullo diſſéntiat volúntas noſtra, ſed ſemper rationabília meditántes, quæ tibi ſunt plácita, & dictis exequámur, & factis. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

Et miniſtri dicunt: F lectámus génua.

℟. Levâte.

DEus qui nos juſtítiam loqui, & quæ recta ſunt, præcípis judicáre; tríbue nobis, ut neque iníquitas in ore, nec právitas inveniátur in mente; ut puro cordi púrior ſermo conſéntiat, oſtendátur in ópere juſtítia, neque appáreat dolus in lingua, ſed ex corde véritas proferátur. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad planum altaris, & ſedet in ſede, ſeu faldiſtorio ibidem ſibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incenſum; deinde Diacono benedicit, qui procedens ad locum conſuetum ſignat, incenſat, & cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante ſedem prædictam ſine mitra verſo ad Diaconum ſtante.

Se-

S equéntia ſancti Euangélij ſecúndum ✠ Lucam.

Cap. 10

IN illo témpore: Deſignávit Dóminus & álios ſeptuaginta duos: & miſit illos binos ante fáciem ſuam in omnem civitátem, & locum, quò erat ipſe ventúrus. Et dicébat illis: Meſſis quidé multa, operárij autem pauci. Rogáte ergo Dóminum meſſis ut mittat operários in meſſem ſuam. Ite: ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lupos. Nolíte portáre sácculum, neque peram, neque calceaménta, & néminem per viam ſalutavéritis. In quamcúmque domum intravéritis, primùm dícite; pax huic dómui: & ſi ibi fúerit Fílius pacis, requiéſcet ſuper illum pax veſtra: ſin autem, ad vos revertétur. In eádem autem domo manéte edéntes, & bibéntes, quæ apud illos ſunt: dignus eſt enim operárius mercéde ſua. Nolíte transíre de domo in domum. Et in quamcúmque civitátem intravéritis, & ſuſcéperint vos, manducáte quæ apponúntur vobis: & curáte infírmos, qui in illa ſunt, & dícite illis: Appropinquávit in vos regnum Dei.

Quo finito, & per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, ac aliis omnibus in ſuis locis genuflexis, incipit, ſchola proſequente, Hymnum.

V eni creátor Spíritus.

Et dicitur totus, ut ſuprà. pag. 49. quem ſchola proſequitur, ut in primo die. Finito primo verſu, Pontifex ſurgit, ſtans verſus ad altare, detecto capite uſque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alij. Expleto Hymno, omnes ſedeant in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, Synodum his verbis alloquitur, ſi velit.

VEnerábiles, & dilectíſſimi fratres noſtri, opórtet, ut ſicut heſtérna die admonúimus benignam manſuetúdinem veſtram; de divínis officiis,

&

Digitized by Google

& sacris altáris grádibus, aut étiam de móribus, & necessitátibus Ecclesiásticis, quæcúmque emendánda, vel renovánda sunt, charitas ómnium vestrum, ubicúmque nóverit áliqua emendatióne condígna, in médium proférre non ámbigat; ut per vestræ charitátis stúdium, Dómino largiénte, ad óptimum pervéniant statum, ad laudem, & glóriam nóminis Jesu Christi Dómini nostri.

Post allocutionem hujusmodi, vel prius, si magis placet Pontifici, fit sermo per aliquem doctum idoneum, in quo iterum tractetur de disciplina Ecclesiastica, & aliis, de quibus Pontifici videbitur. Deindè Archidiaconus alta voce legit Apostolicas Constitutiones ibi non promulgatas, vel alias, pro Pontificis arbitrio. Quo finito, leguntur Constitutiones per Synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per Patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solenniter, ut heri. Deindè omnes discedunt.

DIe tertia conventione facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, ut heri, assistentibus sibi Diacono, & Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio juxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, depósita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam.

E xáudi nos Dómine, quóniam benígna est misericórdia tua: & secúndùm multitúdinem miseratiónum tuárum réspice nos Dómine.

Psalmus. Salvum me fac Deus * quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam. Et dicitur totus, prout habetur suprà in primo die, pag. 396. Deindè repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, & accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, & Antiphona repetatur; qua repetita, depósita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit:

Digitized by Google

O rémus.

AD te, Dómine, intérni clamóris vócibus proclamántes, unanímiter postulámus, ut respéctu tuæ grátiæ solidáti, prædicónes veritátis efficiámur intrépidi, tutúmque valeámus verbum cum omni fidúcia loqui. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

OMnípotens sempitérne Deus, qui sacro verbi tui oráculo promisísti, ubi duo, vel tres in nómine tuo congregáti essent, te médium fore; Adésto cœtui nostro propítius, & cor nostrum illúmina misericors, ut à bono misericórdiæ tuæ nullátenus abertémus, sed rectum justítiæ tuæ trámitem in ómnibus teneámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

O rémus.

Et Minístri dicunt: Flectámus génua.

℟. Leváte.

DEus, qui pópulis tuis & indulgéntia cónsulis, & amóre domináris; da spíritum sapiéntiæ tuæ, quibus dedísti régimen disciplínæ; ut de profectu sanctárum óvium fiant gáudia ætérna pastórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deindè benedicit Diacono, qui procedens ad locum consuetum

Digitized by Google

tum ſignat, incenſat, & cantat Euangelium, ut heri, Pontifice ante ſedem prædictam ſine mitra verſo ad Diaconum ſtante.

S equéntia ſancti Euangélij ſecúndum ✠ Matthæum. Cap. 18.

IN illo témpore: Dixit Jeſus diſcípulis ſuis. Si peccáverit in te frater tuus, vade, & córripe eum inter te, & ipſum ſolum; ſi te audíerit, lucrátus eris fratrem tuum. Si autem te non audíerit, ádhibe tecum adhuc unum, vel duos, ut in ore duórum vel trium téſtium ſtet omne verbum. Quod ſi non audíerit eos: dic Eccléſiæ. Si autem Eccléſiam non audíerit, ſit tibi ſicut éthnicus, & publicánus. Amen dico vobis, quæcúmque alligavéritis ſuper terram, erunt ligáta & in cælo: & quæcúmque ſolvéritis ſuper terram, erunt ſolúta & in cælo. Iterum dico vobis: quia ſi duo ex vobis conſénſerint ſuper terram, de omni re quamcúmque petíerint, fiet illis à Patre meo, qui in cælis eſt. Ubi enim ſunt duo vel tres congregáti in nómine meo, ibi ſum in médio eórum. Tum accédens Petrus, ad eum dixit: Dómine quóties peccábit in me frater meus, & dímittam ei? uſque ſépties? Dicit illi Jeſus: Non dico tibi uſque ſépties: ſed uſque ſeptuágies ſépties.

Quo finito, & per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, atque aliis omnibus in locis ſuis genuflexis, incipit, ſchola proſequente, Hymnum.

V eni creátor Spíritus.

Et dicitur totus, ut ſuprà pag. 49. Finito primo verſu, Pontifex ſurgens, ſtat verſus ad altare, detecto capite uſque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alij. Expleto Hymno, omnes ſedent in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, Concilium ſeu Synodum his

Digitized by Google

verbis alloquitur, ſi velit. Poterit tamen hujuſmodi allocutionem omittere, & quod ejus loco, ſi placebit, per aliquem doctum idoneum, de his quæ in allocutione continentur, & aliis opportunis ſermo fiat, committere.

VEnerábiles, & dilectíſſimi fratres. Cónvenit, ut ea quæ de Eccleſiáſticis officiis, & Sacerdotálibus grádibus, vel étiam Canónicis ſanctiónibus, propter divérſas occupatiónes, aut (quod negáre non póſſumus) propter noſtram, aliorúmque desídiam, non tam plenè, ut opórtet, executa ſunt; ómnium noſtrum unánimi conſénſu & voluntate requirántur, & humiliter coram charitáte veſtra reciténtur; ut quæ digna ſunt emendatióne ad meliórem ſtatum, auxiliánte Dómino, perducántur. Et cui fortáſſe áliquid, quod digéſtum eſt, dílplicet, charitáti veſtræ cum benignitáte & modéſtia intimáre non différat; quátenus totum quod ſynodáli conventióne noſtra ſtatútum fúerit vel renovátum, abſque omni contrarietáte, concórdia ſanctæ pacis ab ómnibus æquè cuſtodiátur, ac teneátur, ad augméntum ætérnæ beatitúdinis ómnium noſtrum.

Poſt hæc leguntur Conſtitutiones, ſi quæ ſint per Synodum approbandæ; quibus lectis, & per Patres, ſi placet, confirmatis, atque omnibus terminatis, Pontifex ſedens cum mitra omnium orationibus ſe commendat. Deindè leguntur nomina omnium qui Synodo intereſſe debent, & præſentes ad ſua nomina ſurgunt, & reſpondent Singuli.

Adſum.

Ablentes verò notantur, & per Pontificem debita pœna mulctantur. Demùm Pontifex adhuc in ſede prædicta cum mitra ſedens, ſi placet, congregatos admonet, & exhortatur ſub hujuſmodi verbis.

FRatres dilectíſſimi, & Sacerdótes Dómini: Cooperatóres Ordinis noſtri eſtis. Nos quamvis indígni,

Digitized by Google

dígni, locum Aaron tenémus, vos autem locum Eleázari, & Ithámari. Nos vice duódecim Apostolórum fúngimur, vos ad formam septuagínta duórum discipulórum estis. Nos pastóres vestri sumus, vos autem pastóres animárum vobis commissárum. Nos de vobis rationem reddituri sumus summo Pastóri nostro Dómino Jesu Christo, vos de plébibus vobis commendátis. Et ideò fratres dilectíssimi, vidéte periculum vestrum. Admonémus ítaque, & obsecrámus fraternitátem vestram, ut quæ vobis súggerimus, memóriæ commendétis, & ópere exercére studeátis. In primis admonémus, ut vita & conversátio vestra sit irreprehensíbilis. In dómibus vestris mulíeres non cohábitent. Omni nocte ad nocturnas horas súrgite. Officium vestrum horis certis decantáte. Nullus nisi jejúnus, Missam célebret, & non in véstibus commúnibus, sed sacris, & nitidis, amíctu, alba, cíngulo, manípulo, stola, & cásula, quæ ad álios usus non sérviant. Missas religiósè celebráte: Corpus, & Sánguinem Dómini nostri Jesu Christi cum omni reveréntia, & tremóre súmite. Corporália mundíssima sint. Vasa sacra própriis mánibus ablúite, & extérgite diligénter. Nulla fémina ad altáre Dómini accédat, nec cálicem Dómini tangat. Altáre sit coopértum mundis línteis, saltem tribus divérsis. Et désuper nihil ponátur, nisi reliquiæ, ac res sacræ, & pro sacrificio opportúnæ. Missále, Breviárium, & Martyrológium, unusquísque hábeat. Ecclésiæ vestræ bene sint coopértæ, & mundæ. In sacrístiis sive secretáriis, aut juxta altáre majus, sit locus præparátus ad infundéndum aquam ablutiónis corporálium, & vasórum sacrórum, ac mánuum, postquàm sanctum Chrisma, aut óleum Catechumenórum, vel Infirmórum tractavéritis. Ibíque péndeat vas cum aqua munda, pro lavándis mánibus Sacerdótum, & aliórum

Digitized by Google

qui rem ſanctam & officium divínum ſunt peractúri, & propè, línteum mundum ad illas abſtergéndum. A tria Eccléſiæ ſint benè munita. Nullus ſine ſcitu, & conſénſu noſtro, per poteſtátem ſeculárem, Eccléſiam obtíneat. Nullus Eccléſiam, ad quam intitulátus eſt, dimíttat, & ad áliam quæſtus grátia ſe transferat. Nullus plures Eccléſias ſine título, & contra ſacrórum Cánonum diſpoſitiónes nancíſci præſúmat. Nullátenus étiam una Eccléſia inter plures dividátur. Nullus extra Eccléſiam in locis non conſecrátis célebret. Nullus altérius parochiánum, niſi itinerántem, & tunc de Rectóris ſui licéntia ad communiónem recípiat. Nullus in altérius paróchia abſque próprij Sacerdótis licéntia Miſſam célebret. In celebratióne, quiſque Cálicem, & obláta, non círculo, aut digitórum vacillatióne, ut quidam faciunt, ſed junctis & exténſis dígitis cruce ſignet, ſicque benedícat Calix, & patena ſint áurei, vel argéntei, non ærei, aut aurichálcei, vítrei, vel lígnei. Quiſque Présbyter cléricum hábeat, vel ſcholárem, qui cum eo Pſalmos cantet, Epiſtolam, & Lectiónem legat, & in Miſſa reſpóndeat. Ipſe quoque Présbyter infirmos víſitet, & reconcíliet, & juxta Apóſtolum própria manu commúnicet, óleo ſancto inúngat. Nullus præſumat trádere communiónem láico aut fœminæ, ad deferéndum infirmo. Nullus pro baptizándis infántibus, ſive adúltis, aut infirmis reconciliándis, aut mórtuis ſepeliéndis, præmium vel munus éxigat. Per negligéntiam veſtram nullus infans ſine Baptíſmo, & adúltus ſine Communióne péreat. Nullus veſtrum ſit ebrióſus, aut litigióſus. Nullus arma ferat. Nullus canum, aut ávium jocis inſérviat, nullus in tabérnis bibat. Quiſque veſtrum, quantum ſápit, de Euangélio Domínico & céteris feſtívis diébus ſuæ plebi annúntiet. Verbum Dómini prædicáte. Curam páuperum, pere-

Digitized by Google

peregrinórum, viduárum, & orphanórum habéte; ipſóſque peregrínos ad prándium veſtrum vocáte. Eſtóte hoſpitales, áliis exínde bonum exémplum præbéntes. Síngulis diébus Domínicis ante Miſſam, aquam, qua pópulus aſpergátur, benedícite, ad quod vas próprium habére. Vaſa Sacra & veſtiménta Sacerdotália, nolíte negotiatóri aut tabernário in pignus dare. Minus dignè pœniténtem cujuſcúmque rei grátia ad reconciliatiónem non addúcite, neque ei reconciliatiónis teſtimónium perhibéte. Uſúras non exígite. Nec facultátes veſtras poſt ordinatiónem veſtram acquiſitas alienáte, quóniam Eccléſiæ ſunt. Nullus étiam res, poſſeſſiónes, aut mancípium Eccléſiæ véndere, commutáre, aut quocúmque génio præſúmat alienáre. Nullus décimam altérius recípiat. Nullus pœniténtem, carnem manducáre, aut vinum bíbere invítet, niſi pro eo tunc eleëmóſynam fécerit. Quíſque fontes baptiſmáles lapídeos hábeat benè mundos; quos ſi habére non póterit, vas áliud ad hoc opus ſolum deputátum téneat. Omnibus parochiánis veſtris ſymbolum, & oratiónem Domínicam inſinuáte. Jejúnia Quátuor témporum, & ália Eccléſiæ mandáta ſignificáte obſervánda. Ante Quadragéſimam quarta féria pópulum ad confeſſiónem invitáte, & confeſſis juxta qualitátem críminum pœniténtiam injúngite. Tribus tempóribus in anno, id eſt, Nativitáte Dómini, Paſcha, & Pentecóſte, omnes fidéles accédere ad communiónem córporis Dómini noſtri Jeſu Chriſti admonéte, & ne omíttat, quin ſaltem in Paſcha commúnicet. Certis tempóribus conjugátos abſtinére ab uxóribus exhortámini. Nullus veſtrum rúbeis, aut virídibus, vel laicálibus véſtibus utátur. Diem Domínicam, & céteras feſtivitátes, abſque ópere ſervíli, à véſpera in véſperam ce-

Digitized by Google

lebrári docéte. C antus,& choréas mulierum in átrio Eccléſiæ prohibéte. I ncantatiónes ſuper mórtuos noctúrnis horis à vulgo fieri conſuétas ſub conteſtatióne Dei omnipoténtis vetáte. C um excommunicátis nolíte communicáre: N ec quis veſtrum in eórum præſéntia celebráre præſúmat, quod étiam plebi nuntiáte. E t nullus ex plebe uxórem domum ducat, niſi prius núptiæ tempóribus ab Eccléſia permíſſis, públicè fúerint celebrátæ. Quod nullus ad raptam, vel conſánguíneam accédat, aut altérius ſponſam ducat omnímodis prohibéte. P orcários, & álios paſtóres, ſaltem Domínica die faciátis veníre ad Miſſam. P atrínos, ut filíolos Symbolum & Oratiónem Dominícam dóceant, aut docéri faciant, exhortámini. S acraméntum Eucharíſtiæ, ſanctum Chriſma, & Oleum Catechumenórum, ac ſanctum, ſeu Infirmórum, in Eccléſia in loco mundo, condecénti, & ſecúro, ſub ſera, & fida cuſtódia diligénter ſerváte. Q uiſque veſtrum expoſitiónem Symboli & Oratiónis Domínicæ juxta Orthodoxórum Patrum Traditiónes penes ſe hábeat, eáſque atque Oratiónes Miſſárum, & Epíſtolas, Euangélia, & Cánonem benè intélligat, ex quibus prædicándo, pópulum ſibi commíſſum ſédulò inſtruat, & máximè non bene credéntem. I ntróitum Miſſæ, Oratiónes, Epíſtolam, Graduále, Euangélium, Symbolum, & cétera non ſecréta, alta & intelligíbili voce próferat. S ecréta verò, & Cánonem, moróſè & diſtínctè ſubmíſſa voce legat. P ſalmórum verba, & diſtinctiónes, regulátiter cum Cánticis conſuétis intelligibíliter pronúntiet. S ymbolum ſancti Athanáſij de Trinitáte & fide Cathólica memóriter téneat. E xorcíſmos, & Oratiónes ad Catechúmenos faciéndos, ac réliquas preces ſuper máſculum, & féminam, pluráliter, vel ſinguláriter reſpectivè

vè distínctè próferat. Ordinem baptizándi, & ad succurréndum infirmis, reconciliatiónis, & commendatiónis ánimæ, & in agéndis exéquiis defunctórum, juxta modum canónicum obsérvet. Exorcísmos, & benedictiónes sális & aquæ pertinénter legat. Cánticum diúrnum, & noctúrnum sciat. Cómputum étiam minórem ad inveniéndum lítteram Dominicálem, tempus interválli diéi Paschæ, & majórum mobílium Festórum non ignóret. Vólumus autem, fratres dilectíssimi, quátenus quæ nostra percepístis traditióne, bonis stúdeátis opéribus adimplére, præstánte Dómino nostro Jesu Christo, cui cum Patre, & Spíritu sancto, est honor & glória in sæcula sæculórum.

Tum Pontifex, dimíssa mitra, súrgit, & stans versus ad altare, dicit absolutè.

Orémus.

NUlla est Dómine, humánæ conscientiæ virtus, quæ inoffénsè possit tuæ voluntátis judícia experíri, & ídeò, quia imperféctum nostrum vident óculi tui, perfectióni députa miséricors Deus, quod perfécto æquitátis fine conclúdere peroptámus; te in nostris princípiis occurrórem popóscimus, te in hoc fine judiciórum nostrórum indultórem nostris excéssibus sperámus, scílicet, ut ignorántiæ parcas, erróri indúlgeas, ut perféctis votis perféctam óperis efficáciam largiáris: & quia conscientia remordénte tabéscimus, ne aut ignorántia nos tráxerit in errórem, aut præceps forsitan volúntas impúlerit justítiam declináre; hoc te póscimus, te rogámus, ut si quid offensiónis in hac Synodi celebritáte contráximus, te miseránte, indulgéntiam sentiámus: ut in eo, quod solutúri sumus aggregátam Synodum, à cunctis primum absolvámur nostrórum néxibus delictórum; quáliter,

Digitized by Google

& transgressores vénia, & confiténtes tibi, subsequátur remunerátio sempitérna. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè benedicit solemniter omnibus dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, &c.

Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus stans juxta Pontificem, dicit alta voce.

Recedámus cum pace.

Et respondent omnes.

In nómine Christi.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontificem cappa indutum cum superpelliceis ad domum reducunt. Si verò in primo die vel in secundo omnia negotia synodi expediuntur; approbatis omnibus, & conclusione synodi facta, Pontifex sedens cum mitra, ut suprà, commendat se omnium orationibus, & leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontificem congregati, & alia fiunt, prout suprà sunt ordinata.

Digitized by Google

ORDO SUSPENSIONIS.

reconciliationis, depositionis, dispensationis, degradationis, & restitutionis sacrorum Ordinum.

PRænotandum est, quod Clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque à jure, & quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælatus sic in scriptis pronuntiat.

QUia constat te tale quid commisisse; ideò ab officio, & executióne Ordinum tuórum te suspéndimus.

Vel quando fit in genere, dicit:

QUicúmque tale quid fécerit; aut non fécerit; ipsum in his scriptis suspéndimus, vel in his scriptis nóverit se suspénsum.

Hujusmodi autem suspensionis sententia taliter revocatur.

QUia de tali negotio propter quod suspensiónis sententiam incúrreras, emendatiónem plenam, & pœniténtiam condignam egísti; ideò sententiam suspensiónis hujúsmodi misericórditer relaxámus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter & sine temporis præfinitione ab homine vel à jure suspensus perpetuò intelligitur esse suspensus; ad tempus verò suspensus, ut pote donec pœnituerit, vel à crimine abstinuerit, eo ipso, quod abstinet, vel pœnitet, executionem sui officij recuperat; nec alia est reconciliatio, seu sententiæ suspensionis relaxatio necessaria. Ad hæc Clerici publicè delinquentes, & enormiter, executionem sui Ordinis secundùm Canones per-

Digitized by Google

dunt; & etiam poſt peractam pœnitentiam ab executione ſuorum Ordinum ſuſpenſi remanent; adeo, quod abſque diſpenſatione, & reconciliatione non poſſunt in illis licitè miniſtrare, neque ad majores Ordines promoveri, præcipuè, ſi de hoc convicti fuerint in judicio, & puniti. Epiſcopi tamen poſſunt in adulteriis, & aliis criminibus, quæ ſunt minora, & generaliter ubicumque à jure expreſsè non prohibentur, poſt peractam pœnitentiam, vel partem ipſius, cum talibus diſpenſare, & eos reconciliare, quæ reconciliatio, & diſpenſatio fit hoc modo.

QUamvis tale enórme crimen públicè commíſéris, quod confeſſus es (vel de quo convíctus es) & in judício condemnátus, propter quod ſecúndùm juris rigórem merúeras ab officio, & beneficio amovéri, & proptéreà non vales ultérius ſecúndùm Cánones in tuis Ordínibus lícitè miniſtráre: quia tamen defé-ctus noſtri témporis antíquam non pátitur Cánonum manére cenſúram, eligéntes pótiùs de miſericórdia, quàm de ſeveritáte réddere ratiónem; idcírco vitam tuam plénius agnoſcéntes, & melióra; & ſalúti vicinióra de te decétero veriſimíliter expectántes, de miſericórdia quæ ſuperexáltat judícium, hanc pœnam auctoritáte nobis in hac parte à jure concéſſa tibi dúximus relaxándam, & relaxámus. Indulgéntes tibi, ut hoc non obſtánte, lícitè poſſis ad ſuperiores Ordines conſcéndere, & in ſuſcéptis étiam Ordínibus lícitè miniſtráre. Infamiam ínſuper canónicam propter hoc per te contráctam pénitus aboléntes, & reſtituéntes te in íntegrum príſtino ſtátui, ac famæ.

Circa diſpoſitionem verò notandum eſt, quòd ſi agitur, ut deponatur quis à beneficio, ſolus Epiſcopus hoc poteſt. Sicut poteſt deponere ab Ordine cum Capitulo ſuo, ſive ab ipſo Capitulo deputatis, & etiam ſolus ex conſuetudine. Et ſimiliter Epiſcopus cum Ca-

Digitized by Google

Capitulo ſuo deponit ab Ordine Clericos primæ tonſuræ, & in minoribus Ordinibus conſtitutos, ſi poſt hujuſmodi verbalem depoſitionem ſecutura ſit actualis degradatio. Et ſi iſto modo agitur, in depoſitione Subdiaconi, vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Epiſcoporum ultra proprium Epiſcopum, in examine, & in definitione; & ſex in cauſa Presbyteri, excepta cauſa hæreſis. In depoſitione verò Epiſcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Epiſcoporum, præter Metropolitanum, qui debet eſſe tertius decimus, qui omnes poſſint procedere contra Epiſcopum uſque ad concluſionem tantùm, & definitio tam circa condemnationem, quàm abſolutionem, reſervatur Papæ. Sed in ipſa actuali degradatione non requiritur numerus Epiſcoporum. Et præmiſſa de numero Epiſcoporum adhibendo procedunt, ſi agitur ex poteſtate ordinaria. Dictabitur autem ſententia depoſitionis ab Ordine, ſi intenditur, ut poſt eam ſequatur actualis degradatio nomine Epiſcopi ordinarij, cum præſentia Capituli, ſive cum conſilio, & aſſenſu Epiſcoporum reſpectivè, prout eam requirit, in hunc modum, videlicet.

QUia nobis evidénter, & legítimè conſtat, te tale crimen, ſeu flagitium commiſiſſe, quod non ſolum grave, verum étiam damnábile eſt, & damnóſum, idcirco de talium conſilio, & aſſénſu ab omni órdine, & privilégio clericáli te ſententialiter perpétuò dúximus deponéndum, & depónimus.

Per talem itaque ſententiam taliter depoſitus, omni Ordinum, tam majorum, quàm minorum executione perpetuò eſt exutus.

Verum ſi Epiſcopus deponens, evidenter agnoverit in poſterum emendationem vitæ & morum depoſiti, vel fortè ſententiam ſuam injuſtam fuiſſe; poterit ei de jure miſericorditer reſtituere Graduum &

Digitized by Google

Ordinum executionem, qua privatus extiterat; quæ reſtitutio debet fieri in Eccleſia, in qua Epiſcopus elegerit hoc facere, ſive ſit Cathedralis, ſive alia; & coram altari, quia & ibi Ordinum gradus diſtribuuntur; & poteſt fieri per Epiſcopum ſolum cum Capitulo ſuo, non ſolùm in Quatuor temporibus, verum etiam quolibet tempore, & ſine Miſſæ celebratione; & tam reſtituens, quàm reſtituendus debent eſſe jejuni.

Depoſitus ergo, qui reſtitutionem privilegij clericalis, & executionis quatuor minorum Ordinum petierit, veſtibus ſuis conſuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu ſtola, pluviali, tempori convenientibus, & mitra ſimplici, baculum paſtoralem in manu tenente, & in faldiſtorio ante medium altaris ſedente, qui depoſita mitra ſurgit, & ſtans verſus ad illum coram ſe genuflexum, dicit:

℣. Deus in adjutórium meum inténde.
℟. Dómine ad adjuvándum me feſtína.
℣. Glória Patri, & Fílio, & Spirítui ſancto.
℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculórum. Amen.

Et hæc ſecundò, & tertiò dicuntur. Deindè ſubjungit Pontifex.

Kyrie eléſon.
Chriſte eléiſon.
Kyrie eléiſon.
Pater noſter. reliqua ſecretò. Deindè.
℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. Salvum fac ſervum tuum Dómine.
℟. Deus meus ſperántem in te.
℣. Mitte ei Dómine auxílium de ſancto.
℟. Et de Sion tuére eum.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dó-

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus qui in sanctis hábitas,& pia corda non déseris, súscipe propítius oratiónem nostram, & hunc famulum tuum quem delictórum caténa constríngit, miserátio tuæ pietátis absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & super caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens:

IN nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Epíscopus: auctoritáte à Deo mihi concéssa per hanc manus impositiónem restítuo tibi charíssimo filio privilégium clericále,& executiónem Ordinis & gradus Ostiariátus, Lectorátus, Exorcistátus, atque Acolythátus, quibus fúeras justè privátus,& ab eis depósitus; ut ámodò possis dignè custodíre óstia domus Dómini cum ómnibus, quæ intra retinéntur;& distínctè légere de códice, audiénte pópulo Dei;& abhinc in ántea hábeas potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive Catechúmenos;& ut deínceps possis dignè accéndere luminária Eccléſiæ,& ante Euangélium portáre. Præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex adhuc cum mitra sedens benedicit illi, dicens:

BEnedíctio Dei omnipoténtis Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti descéndat super te,& mâneat semper. ℟. Amen.

Quo facto; ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

EXecutionis Subdiaconatus, & minorum Ordinum, ac privilegij clericalis restitutio fit simili-

℣

militer per omnia, prout ſuprà, uſque ad manus impoſitionem, ad quam Pontifex cum mitra ſedens, dicit:

IN nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Epíſcopus, per hanc manus impoſitiónem reſtituo tibi dilectiſſimo Fílio privilégium clericále, & executiónem Ordinum & gráduum Oſtiariátus, Lectorátus, Exorciſtátus, Acolythátus, & Subdiaconátus, quibus fueras juſtè privátus, & ab eis depóſitus, ut ámodò dignè poſſis cuſtodíre óſtia domus Dómini cum ómnibus, quæ intra retinéntur; & diſtinctè légere de Códice, audiénte pópulo Dei; & abhinc in ántea hábeas poteſtátem imponéndi manus ſuper energúmenos, ſive baptizátos, ſive Catechúmenos; & poſſis dignè accéndere luminária Eccléſiæ, & ante Euangélium portáre; ac légere Prophetías, Epiſtolas ad Miſſas, & miniſtráre Diácono, ac Presbytero, vel Epíſcopo. Præſtánte eódem Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum benedicit ei, ut ſuprà, quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

EXecutionis verò Diaconatus, Subdiaconatus, & minorum Ordinum, ac privilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter per omnia, prout ſuprà, uſque ad manus impoſitionem, ad quam Pontifex ſedens cum mitra dicit:

IN nómine Dómini. Ego, licet peccátor, tamen Epíſcopus, per hanc manus impoſitiónem, reſtituo tibi dilectiſſimo Fílio privilégium clericále, & executiónem Ordinum & gráduum Oſtiariátus, Lectorátus, Exorciſtátus, Acolythátus, Subdiáconátus, & Diaconátus, quibus fueras juſtè privátus, & ab eis depóſitus, ut ámodò poſſis dignè cuſtodíre Oſtia domus Dómini; cum ómnibus, quæ intra retinéntur; & diſtinc-

ſtinctè légere de Códice, audiénte pópulo Dei; & hábeas poteſtátem imponéndi manus ſuper energúmenos, ſive Catechúmenos, ſive baptizátos; & poſſis dignè accéndere luminária Eccléſiæ, & ante Euangélium portáre, ac légere Prophetías, & Epíſtolas, ac Lectiónem Euangélicam ad Miſſas, & in eis miniſtráre Presbytero, vel Epíſcopo, & fúndere aquam in Euchariſtíam Sánguinis Chriſti. Præſtánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui vivit & regnat in unitáte Spíritus ſáncti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. Amen.

Tum benedicit ei, ut ſuprà, quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

EXecutionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, & minorum Ordinum, & privilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter, prout ſuprà, uſque ad manus impoſitionem, in qua Pontifex cum mitra ſedens, dicit:

IN nómine Dómini. Ego, quamvis peccátor, tamen Epíſcopus, per hanc manus impoſitiónem, reſtítuo tibi dilectíſſimo filio privilégium clericále, & executiónem Ordinum & gráduum Oſtiariátus, Lectorátus, Exorciſtátus, Acolythátus, Subdiaconátus, Diaconátus, & Presbyterátus, quibus fúeras juſtè depóſitus & privátus; ut ámodò poſſis dignè cuſtodíre Oſtia domus Dómini cum ómnibus, quæ intra retinéntur; & diſtinctè légere de Códice, audiénte pópulo Dei; & abhinc in ántea hábeas poteſtátem imponéndi manus ſuper energúmenos, ſive Baptizátos, ſive Catechúmenos; & poſſis dignè accéndere luminária Eccléſiæ, & ante Euangélium portáre; ac légere Prophetías, & Epíſtolas, ac Lectiónem Euangélicam ad Miſſas, & in eis miniſtráre Diácono, Presbytero, & Epíſcopo, & fúndere aquam in Euchariſtíam Sánguinis Chriſti; ac Miſſas celebráre pro vivis, ac defúnctis, acceptábi-

Digitized by Google

ptábiles quoque Hóstias offérre Deo, & ministérium Presbyterále devótè perficere. Præstánte Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit & regnat Deus, in sæcula sæculórum. Amen.

Tum benedicit ei, ut suprà; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Nunc degradationem subjicimus.

SI Clericus secundùm primam formam sententialiter depositus, incorrigibilis appareat, debet excommunicari. Et si postmodum in profundum malorum veniens contempserit, tunc, ut cum Ecclesia non habeat ultrà quid faciat, Pontifex debet illum degradare, & curiæ sæculari relinquere, quæ degradatio fit hoc modo.

DEGRADATIONIS Forma.

DEgradandus, indumentis Sacerdotalibus, si Sacerdos sit, indutus; vel Diaconalibus, si sit Diaconus; & sic de reliquis Ordinibus & indumentis, offertur Pontifici. Pontifex verò quasi exequendo sententiam depositionis in illum dudum prolatam, præsente judice sæculari, cui degradandus debet relinqui, publicè abradit cum vitro vel cultello vel alio hujusmodi, leviter sine sanguinis effusione, loca manuum illius quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt, & etiam tonsuram, si velit. Et consequenter seriatim, & sigillatim detrahit illi omnia insignia, sive sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, & demum exuit illum habitu clericali, & induit laicali, dicens publicè judici sæculari præsenti, ut illum propter scelera sua sic depositum, degradatum expoliatum, & exauctoratum in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notandum, quòd in hac executione sententiæ

tiæ non eſt neceſſaria coepiſcoporum præſentia, nec etiam refert, ſive in Eccleſia fiat, ſive extra in platea, ſive Pontifex degradans indutus ſit Pontificalibus ornamentis, ſive non; & talis degradatio, ſolennis depoſitio vocatur, propriè tamen loquendo, quis à dignitatibus, & honoribus deponitur, ſed ab Ordinibus degradatur; & poſt talem degradationem juſtè, & ritè factam ſolus Romanus Pontifex cum tali diſpenſat. Epiſcopus tamen ante ipſam inſignium detractionem, & etiam poſt ſententiæ depoſitionis prolationem diſpenſare, & reſtituere ſolo verbo poteſt, ſicut & verbaliter depoſitus fuit, ut præmiſſum eſt.

Sed ſi, priuſquam ſæcularis judex in illum animadverterit, talis depoſitio, & degradatio injuſta, vel nulla inveniatur, tunc non ſolùm verbo, ſed etiam facto ſecundùm ea, quæ præmiſſa ſunt, diſpenſatio, & reſtitutio fiat, & inſignia ſibi detracta ſeriatim, ſigillatim, & ſolemniter ei coram altari reſtituantur. Et, ſi ſit Epiſcopus, recuperabit orarium, baculum, annulum, ſandalia, mitram, & alia inſignia Pontificalia; ſi Presbyter, orarium & planetam; ſi Diaconus, orarium, & dalmaticam; ſi Subdiaconus, tunicellam, & manipulum. Et reliqui gradus in reſtitutione ſua recuperant ea, quæ, cùm ordinarentur, receperunt. Poterit tamen (quod convenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio ſic fieri.

In primis in publico extra Eccleſiam paratur aliquis eminens congruentis ſpatii locus, pro degradatione facienda; ſupra quem ordinatur una credentia ſimplici tobalea cooperta, ſupra quam ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ; calix cum patena, & hoſtia; unum vas vini; unum vas aquæ; liber Euangeliorum, liber Epiſtolarum; bacile cum buccali, & mantili; unum candelabrum cum candela extincta; liber Exorciſmorum; liber Lectionum;

Digitized by Google

num ; claves ; Antiphonarium ; forfices, cultellus, aut vitrum; paramenta pro degradando, videlicet, ſi degradandus ſit Archiepiſcopus: Ordinentur ſuper dictam credentiam ſuperpelliceum; ſandalia, cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; ſtola; dalmatica; chirotheca; alia ſtola; planeta; mitra; annulus Pontificalis; pallium; baculus paſtoralis; & aliqua veſtis habitus ſæcularis. Si verò degradandus non ſit Archiepiſcopus, ſed Epiſcopus tantùm, omiſſo pallio, ponuntur ſuper credentiam omnia alia prædicta. Si verò Presbyter tantùm, omiſſis pallio & aliis Pontificalibus paramentis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in aliis Ordinibus, etiam in ordinatione credentiæ obſervatur. Item paratur in dicto loco ſaldiſtorium pro Pontifice degradatore, ſedilia pro Officialibus. Vocantur, & ibidem adſint miniſtri Pontificis; Judex ſæcularis, cui degradatus committatur; Notarius, qui proceſſum degradationis legit (ſi opus erit, vel Pontifici placet) & barbitonſor.

Hora congruenti ducitur degradandus, ſive ſit Archiepiſcopus, ſive quicumque alius, quotidiano ſuo habitu indutus, ſuper dictum locum ad hoc præparatum; ubi cùm fuerit; ſolvitur, & liber ibidem manet. Tum à Clericis induitur omnibus paramentis ſui Ordinis, ut præmittitur, ſupra credentiam Ordine ſuo poſitis; incipiendo à ſuperpelliceo, & continuando uſque ad ultimum paramentum ſui Ordinis. Quo ſic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, ſtola, & pluviali rubeis, ac mitra ſimplici, baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, aſcendit ad locum prædictum, & ibidem ſedet in ſaldiſtorio, in convenienti loco ſibi parato, verſus ad populum, aſtante ſibi Judice ſæculari. Tum degradandus, ſive Archiepiſcopus fuerit, ſive alius, omnibus ſui Ordinis veſtibus ſacris indutus, & ſingulis ornamentis ornamentis

Digitized by Google

natus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem ſuum ſpectans, ac ſi deberet in ſuo officio miniſtrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex ut ſuprà ſedens, populo in vulgari notificat degradationis hujuſmodi cauſam; deindè contra degradandum ſententiam fert in hæc verba, ſi ſit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, & prius hujuſmodi ſententia lata non ſit.

IN nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ ſancti. Amen. Quia nos N. Dei, & Apoſtólicæ ſedis grátia Epíſcopus N. per viam accuſatiónis, vel, denuntiatiónis, aut, inquiſitiónis cognoſcéntes de crímine N. contra N. Presbyterum, vel, Diáconum, vel, Subdiáconum, ſeu, Cléricum propter ipſíus confeſſiónem, vel legítimas probatiónes, evidénter invénimus eum ipſum crimen commiſíſſe, quod cùm non ſolùm grande, ſed étiam damnábile, & damnóſum ſit, & ádeò enórme, quod exínde non tantùm divína majéſtas offénſa, ſed & univérſa cívitas commóta eſt, & ob hoc indígnus officio, & beneficio Eccleſiáſtico ſit rédditus, idcírcò nos auctoritáte Dei omnipoténtis, Patris, & Fílij, & Spíritus ſancti, & noſtra, ipſum omni hujúſmodi officio, & beneficio Eccleſiáſtico ſententiáliter perpétuò privámus in his ſcriptis, ipſúmque ab illis verbo depónimus, & pronuntiámus reáliter & actuáliter ſecúndùm traditiónem Cánonum deponéndum, & degradándum.

Qua ſententia ſic, ut præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo ſingula ornamenta ſibi juxta Ordinem ſuum tradita, inchoando ab ultimo ornamento, & deſcendendo gradatim, continuans uſque ad primum, quod in prima Tonſura ſibi datum fuit, hoc Ordine.

DE-

Digitized by Google

DEGRADATIO

ab Ordine Pontificali.

Si degradandus ſit Archiepiſcopus, Pontifex degradator aufert ab eo pallium, ſic dicendo.

PRærogativa Pontificális dignitátis, quæ in pállio deſignátur, te exúimus, quia malè uſus es ea.

Deindè, vel ſi degradandus ſit Epiſcopus tantùm, Pontifex degradator amovet ei mitram, dicendo.

MItra Pontificális dignitátis vidélicet ornátu, quia eam malè præſidéndo fœdáſti, tuum caput denudámus.

Deindè unus ex Miniſtris tradit degradando librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

REdde Euangélium; quia prædicándi officio, quo ſpreta Dei gratia te indígnum feciſti; te juſtè privámus.

Deindè Pontifex degradator amovet annulum de digito degradandi, ſic dicens:

ANnulum, fidei ſcílicet ſignáculum, tibi dignè ſubtráhimus, quia ipſam ſponſam Dei Eccléſiam témerè violaſti.

Tum unus ex Miniſtris tradit degradando in manus baculum paſtoralem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens:

AUferimus à te báculum paſtorálem, ut inde correctiónis officium, quod turbáſti, non váleas exercére.

Deindè extractis ſibi per Miniſtros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices & manus leviter cum cultello, aut vitro, dicens:

SIc ſpirituális benedictiónis, & delibutiónis myſticæ grátia, quantum in nobis eſt, te privámus, ut

Digitized by Google

ut sanctificandi & benedicéndi perdas officium, & effectum.

Post hæc Pontifex cum eodem cultello aut vitro abradit leviter caput degradandi, dicens:

COnsecratiónem, & benedictiónem, atque unctiónem tibi tráditam radéndo delémus, & te ab órdine Pontificali, quo inhábilis es rédditus, abdicámus.

Tum degradando per ministros extrahuntur sandalia.

DE GRADATIO

ab Ordine Presbyteratus.

Ministri tradunt in manus degradandi Calicem cum vino, & aqua, ac Patena, & Hostia, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

AMovémus à te, quin pótiùs amótam esse osténdimus, potestátem offeréndi Deo sacrifícium, Missámque celebrándi tam pro vivis, quàm pro defunctis.

Deindè Pontifex degradator abradit leviter cum cultello vel vitro, pollices & indices utriusque manus degradandi, dicens:

POtestátem sacrificándi, consecrándi, & benedicéndi, quam in unctióne mánuum & póllicum recepísti, tibi tóllimus hac rasúra.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit casulam sive planetam per posteriorem partem caputij, & degradandum exuit, dicens:

VEste Sacerdotáli charitátem signánte te méritò expoliámus, quia ipsam, & omnem innocéntiam exuísti.

Tum Pontifex degradator aufert à degradando stolam dicens:

S ignum

Digitized by Google

SIgnum Dómini per hanc ſtolam túrpiter abjecíſti, ideóque ipſam à te amovémus, quem inhábilem réddimus ad omne Sacerdotále officium exercéndum.

DEGRADATIO

ab Ordine Diaconatus.

Miniſtri tradunt degradando in manus librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus ejus, dicens:

AMovémus à te poteſtátem legéndi Euangélium in Eccléſia Dei, quia id non cómpetit, niſi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradándum dalmatica, dicens:

LEvítico órdine te privámus, quia tuum in eo miniſtérium non impleviſti.

Deindè Pontifex degradator amovet degradando ſtolam de humeris, projiciens eam poſt tergum, dicens:

STolam cándidam, quam accéperas immaculátam in conſpéctu Dómini perferéndam, quia non ſic cógnito myſtério, exémplum converſatiónis tuæ fidélibus præbuíſti, ut plebs dicáta Chriſti nómine poſſet exínde imitatiónem acquírere, juſtè à te amovémus, omne Diaconátus officium tibi prohibéntes.

DE-

Digitized by Google

DEGRADATIO

ab Ordine Subdiaconatus.

Miniſtri tradunt in manus degradandi librum Epiſtolarum, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens:

AUferimus tibi poteſtátem legéndi Epiſtolam in Eccléſia Dei, quia hoc miniſtério indígnus es rédditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunicella, dicens:

TUnica Subdiaconáli te exúimus, cujus cor & corpus, timor Dómini caſtus & ſanctus in ætérnum, pérmanens, non conſtríngit.

Deindè Pontifex degradator accipit à degradando manipulum, dicens:

DEpóne manípulum; quía per fructus bonórum óperum, quos deſígnat, non expugnáſti ſpirituáles insídias inimíci.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi, dicit:

QUia vocem tuam non caſtigáſti, ídeò amictum à te auférimus.

Poſt hæc unus ex Miniſtris tradit in manus degradando urceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum manutergio, ac Calicem vacuũ cum patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi urceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum buccali, & manutergio. Pontifex verò calicem vacuum, & patenam tollit, dicens:

POteſtátem introeúndi ſácrárium, tangéndi pallas, vaſa, & ália induménta ſacra, omnéque Subdiaconátus miniſtérium exercéndi, à te amovémus.

Deindè miniſtri exuunt degradandum cingulum, albam, & amictum.

Digitized by Google

DEGRADATIO
ab Ordine Acolythatus.

Unus ex Miniſtris tradit in manus degradando urceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

IMmúnde, vinum & aquam ad Euchariſtíam de cétero non miníſtres.

Tum unus Miniſtrorum tradit in manus degradando candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens:

DImítte perferéndi visíbile lumen officium, quia præbére ſpirituále móribus neglexísti, atque univérſum Acolythátus officium hîc depóne.

DEGRADATIO
ab Ordine Exorciſtatus.

Unus es Miniſtris tradit degradando in manus librum Exorciſmorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

PRivámus te poteſtáte imponéndi manum ſuper energúmenos, & dæmones de obſéſſis corpóribus expelléndi, omni tibi Exorciſtátus officio interdícto.

DEGRADATIO
ab Ordine Lectoratus.

Unus miniſtrorum tradit degradando in manus librum Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

IN Eccléſia Dei non legas ultérius; aut cantes; nec panes aut fructus novos ullátenus benedí-

Digitized by Google

nedícas, quia tuum officium non impleviſti fidéliter & devótè.

DEGRADATIO

ab Ordine Oſtiariatus.

Unus ex Miniſtris tradit degradando in manus claves Eccleſiæ, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

QUia in clávibus erráſti, claves dimítte; & quia óſtia cordis tui malè dæmónibus obſeráſti, amovémus à te officium Oſtiárij; ut non percútias cymbalum; non apérias Eccléſiam, non ſacrárium, non librum ámplius prædicánti.

DEGRADATIO

à prima Tonſura.

Pontifex degradator extrahit degradando ſuperpelliceum dicens:

AUctoritáte Dei omnipoténtis, Patris, & Fílij, & Spíritus ſancti, ac noſtra, tibi auférimus hábitum clericálem, & nudámus te religiónis ornátu, ac depónimus, degradámus, ſpoliámus, & exúimus te omni Ordine, beneficio, & privilégio clericáli; & velut clericális profeſſiónis indignum, redígimus te in ſervitútem, & ignomíniam hábitus ſæculáris, ac ſtatus.

Tum Pontifex degradator cum forcipibus tondere incipit, & per barbitonſorem ibidem præſentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens:

TE velut ingrátum filium à ſorte Dómini ad quam vocátus fueras abjícimus, & corónam tui cápitis, regále quidem ſignum Sacerdótij, de tuo cápite amovémus, propter tui regíminis pravitátem.

Digitized by Google

Tum Miniſtri Pontificis exuunt degradatum veſte, & habitu Clericali, & ipſum induunt habitum ſeculare. Quo facto, ſi fuerit talis caſus, quo degradatus tradi debeat Curiæ ſæculari, Pontifex degradator degradatum ampliùs non tangit, ſed in hunc modum contra ipſum pronuntiat, dicens:

PRonuntiámus, ut hunc exútum omni Ordine ac privilégio Clericáli, Cúria ſæculáris in ſuum fórum recípiat degradátum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, & ex corde, omni inſtantia, pro miſerrimo illo derelicto intercedit apud judicem ſæcularem, ut citra mortis periculum, vel mutilationis, contra degradatum ſententiam moderetur, dicens:

DOmine judex, rogámus vos cùm omni affécu, quo póſſumus, ut amóre Dei, pietátis & miſericórdiæ intúitu, & noſtrórum intervéntu precáminum, mitérrimo huic nullum mortis vel mutilatiónis periculum inferátis.

Quo facto Miniſtri Curiæ ſæcularis degradatum ſub ſua cuſtodia recipiunt, & diſcedunt.

O R-

Digitized by Google

ORDO EXCOMMUNICANDI, & absolvendi.

NOtandum quod triplex est excommunicatio, videlicet, minor, major, & anathema. Minor excommunicatio contrahitur, per solam participationem cum excommunicato, & à tali potest simplex Sacerdos absolvere absque juratoria cautione; taliter autem excommunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens:

COnfiteor Deo; & tibi N. quod fum excommunicátus, quia participávi tali excommunicáto in oratióne, vel, locutióne, vel, bibéndo, vel, comedéndo cum eo.

Sacerdos verò absolvens eum, dicit hujusmodi verba.

AUctoritáte Dei omnipoténtis, & mihi concéssa, absólvo te à vínculo hujus excommunicatiónis, quam confessus es, & à quálibet ália símili, (si qua tenéris,) in quantum possum & débeo; ac restítuo te Ecclesiásticis Sacraméntis. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Major verò excommunicatio, quam Pontifex per sententiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur.

CUm ego N. talem primò, secúndò, tértiò, & quartò, ad malítiam convincéndam legítimè monúerim, ut tale quid faciat, vel, non faciat, ipse verò mandátum hujúsmodi contémpserit adimplére; quia nihil viderétur obediéntia prodésse humílibus, si contémptus contumácibus non obésset: Idcírcò auctoritáte Dei omnipoténtis Patris, & Fílij, & Spíritus sancti, & beatórum Apostolórum Petri &

Digitized by Google

Pauli, & ómnium Sanctórum, exigénte ipsíus contumácia, ipsum excommúnico in scriptis, & támdiu ipsum vitándum denúntio; donec adimpléverit, quod mandátur; ut spíritus ejus in die judícij salvus fiat.

Circa absolutionem verò ab hac majori excommunicatione, sive à Canone, sive ab homine prolata: tria sunt specialiter attendenda. Primùm est, ut excommunicatus juret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, & ipsius absolventis, super eo propter quod excommunicationis vinculo est ligatus; & si propter manifestam offensam excommunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, ut reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus namque (ubi sic fieri solitum est) exutus usque ad camisiam ante fores Ecclesiæ, coram Pontifice ipsum absolvere volente, qui indutus amictum, stolam, pluviale violaceum, & mitram simplicem sedet super faldistorium ante principalem portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionem petit. Pontifex verò primùm accipit ab eo juramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum. Miserére mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam.

Totus dicitur ut suprà pag. 106. cum Glória Patri. & Sicut erat.

Deindè subsequenter Psalmus. Deus misereátur nostri, & benedícat nobis. prout habetur suprà in benedictione Campanæ pag. 348. cum Glória Patri. & Sicut erat.

Et in quolibet versu Pontifex cum virga leviter inter spatulas verberat absolvendum. Finitis Psalmis, depósita mitra, surgit Pontifex, & dicit:

Kyrie

Digitized by Google

Kyrie eléison. Christe eléison.
Kyrie eléison.
Pater noster. reliqua secretò, deinde dicit:
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Salvum fac servum tuum, vel, ancíllam tuam, Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo, vel, in ea.
℟. Et filius iniquitátis non nocébit ei.
℣. Esto ei Dómine turris fortitúdinis.
℟. A facie inimíci.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

DEus cui próprium est miseréri semper, & párcere, súscipe deprecatiónem nostram, & hunc famulum tuum, vel, famulam tuam, quem, vel, quam excommunitatiónis caténa constríngit, miseratio tuæ pietátis cleménter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen. Orémus.

PRæsta, quæsumus Dómine, huic famulo tuo, vel, huic famulæ tuæ, dignum pœniténtiæ fructum, ut Eccléfiæ tuæ sanctæ, à cujus integritáte deviáverat peccándo, admissórum véniam consequéndo, reddátur innóxius, vel, innóxia. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deinde sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit:

AUctoritáte Dei omnipoténtis, & beatórum Apostolórum Petri & Pauli, atque Eccléfiæ suæ sanctæ, & ea qua fungor, absólvo te à vínculo talis excommunicatiónis, qua ex tali causa ligátus, vel, ligáta eras. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Digitized by Google

Deindè surgit Pontifex cum mitra, & apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens:

R Edúco te in grémium sanctæ matris Ecclesiæ, & ad consórtium & communiónem totius Christianitatis, à quibus fúeras per excommunicatiónis sententiam eliminátus; & restítuo te participatióni Ecclesiasticórum Sacramentórum. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Tertium est, quod absoluto fieri debent justa & rationabilia præcepta. Circa quod considerandum est; utrum ipse fuerit ligatus à Canone, vel ab homine. Si à Canone, satisfacto ei, quem læsit, injungendum est sibi, ne ulterius contra illum Canonem faciat. Quandoque tamen cogendus est de jure sufficienter super hoc cavere. Si verò excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad Sedem Apostolicam accedere possit, & propterà ab Ordinario absolvatur; tunc injungendum est absoluto, ut statim impedimento cessante, debeat se summo Pontifici præsentare, vel ejus Legato, mandatum illius super hoc impleturus, quod tamen in pueris, & mulieribus, & similibus non servatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuò excusántur. Si verò aliquis ligatus est ab homine, & tunc aut offensa ejus est manifesta, tunc satisfacere debet, priusquàm absolvatur; aut est dubia, & tunc si post absolutionem apparuerit, ipsum injustè fuisse ligatum, nihil omnino præcipiendum est ei. Si verò apparuerit, ipsum justè fuisse ligatum, præcipiendum est ei, quod satisfaciat competenter.

Quando verò anathema, id est, solemnis excommunicatio pro gravioribus culpis fieri debet Pontifex paratus amictu, stola, pluviali violaceo, & mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris super

pelliceis

pelliceis indutis, & tam ipso, quàm Presbyteris candelas ardentes in manibus tenentibus, sedet super subsellium ante altare majus, aut alio loco publico, ubi magis sibi placebit, & ibi pronuntiat, & profert anathema, hoc modo.

QUia N. diábolo suadénte, Christiánam promissiónem, quam in Baptísmo profésSus est, per apostásiam postpónens, Ecclésiam Dei devastáre, Ecclesiástica bona dirípere, ac páuperes Christi violénter opprímere non verétur; idcírcò sollíciti, ne per negligéntiam pastorálem péreat, pro quo in treméndo judício, ante Príncipem Pastórum Dóminum nostrum Jesum Christum ratiónem réddere compellámur, juxta quod Dóminus ipse terribíliter comminátur dicens: Si non annuntiáveris iníquo iniquitátem suam, sánguinem ejus de manu tua requíram. Monúimus eum Canónicè, primò, secúndò, tértiò, & étiam quartò ad ejus malítiam convincéndam, ipsum ad emendatiónem, satisfactiónem, & pœniténtiam invitántes, & patérno affectu corripiéntes. Ipse verò, prô dolor; mónita salutária spernens; Ecclésiæ Dei quam læsit, supérbiæ spíritu inflátus, satisfácere dedignátur. Sanè præcéptis Domínicis atque Apostólicis informámur, quid de hujúsmodi prævaricatóribus ágere nos opórteat. Ait enim Dóminus. Si manus tua, vel pes tuus scandalízat te, abscínde eum, & prójice abs te. Et Apóstolus inquit: Auférte malum ex vobis. Et iterum: Si is qui frater nominátur, est fornicátor, aut avárus, aut idólis sérviens, aut maledícus, aut ebrióSus, aut rapax, cum ejúsmodi nec cibum súmere. Et Joánnes præ cæteris diléctus Christi discípulus, talem nefárium hóminem salutáre próhibet, dicens: Nolíte recípere eum in domum, nec AVE ei dixéritis. Qui enim dicit illi AVE, communícat opéribus ejus malígnis. Domínica ítaque atque Apostólica præcépta adimplentes,

Digitized by Google

membrum pútridum & insanábile, quod medicínam non récipit, ferro excommunicatiónis ab Eccléſiæ córpore abscindámus, ne tam peſtífero morbo réliqua córporis membra, véluti veréno inficiántur. Igitur quia mónita noſtra, crebráſque exhortatiónes contémpſit, quia tértiò ſecúndùm Domínicum præcéptum vocátus ad emendatiónem, & pœniténtiam veníre deſpéxit, quia culpam ſuam nec cogitávit, nec conféſſus eſt, nec miſsa legatióne, excuſatiónem áliquam præténdit, nec véniam poſtulávit, ſed diábolo cor ejus induránte, in incœpta malítia perſevérat, juxta quod Apóſtolus dicit: Secúndùm durítiam ſuam, & cor impœnitens theſaurízat ſibi iram in die iræ: Idcircò eum cum univérſis complícibus, fautoribúſque ſuis judício Dei omnipoténtis Patris, & Fílij, & Spíritus ſancti, & beáti Petri príncipis Apoſtolórum, & ómnium Sanctórum, necnon & mediocritátis noſtræ auctoritáte, & poteſtáte ligándi & ſolvéndi in cælo & in terra nobis divínitus collata, à pretióſi Córporis & Sánguinis Dómini perceptióne, & à ſocietáte ómnium Chriſtianórum ſeparámus, & à limínibus ſanctæ matris Eccléſiæ in cælo & in terra exclúdimus, & excommunicátum & anathematizátum eſſe decérnimus; & damnátum cum diábolo, & ángelis ejus, & ómnibus réprobis in ignem ætérnum judicámus; donec à diáboli láqueis reſipíſcat, & ad emendatiónem, & pœniténtiam rédeat, & Eccléſiæ Dei quam læſit ſatisfáciat; tradéntes eum ſátanæ in intéritum carnis, ut ſpíritus ejus ſalvus fiat in die judícij.

Et omnes reſpondent.

Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quàm Sacerdotes debent projicere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant. Deindè Epiſtola Presbyteris per Parochias, & etiam vicinis Epiſcopis mittatur, continens

tinens nomen excommunicati, & excommunicationis causam; ne quis per ignorantiam ulterius illi communicet, & ut excommunicationis occasio omnibus auferatur.

SI verò anathematizatus pœnitentia ductus veniam postulare voluerit, & emendationem promittere, Pontifex qui eum excommunicavit, paratus ut suprà, ante januas Ecclesiæ venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, & duodecim Presbyteri superpelliceis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus injuria vel damnum est illatum, & ibidem secundùm leges divinas omne damnum commissum emendetur. Tum anathematizatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si pœnitentiam, prout Canones præcipiunt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, pœnitentiam implorat, & de futuris cautelam spondet. Tunc Pontifex sedens cum mitra, dicit cum Ministris septem Psalmos pœnitentiales, (quos require suprà sub benedictione Abbatis pag. 103.) Pontifice quandoque illum leviter inter spatulas verberante: finitis Psalmis Pontifex, depositâ mitra, surgit, & dicit:

K yrie eléison. C hriste eléison.
K yrie eléison.
P ater noster. reliqua secretò, deindè dicit:
℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. Salvum fac servum tuum, vel ancíllam tuam, Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo, vel in ea.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Esto ei Dómine turris fortitúdinis.
℟. A facie inimíci.

Digitized by Google

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, cui próprium est miseréri semper, & párcere, súscipe deprecatiónem nostram, & hunc famulum tuum, vel, famulam tuam, quem, vel, quam excommunicatiónis caténa constríngit, miseratio tuæ pietátis cleménter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

PRæsta, quæsumus Dómine, huic famulo tuo, vel, famulæ tuæ, dignum pœniténtiæ fructum, ut Eccléſiæ tuæ sanctæ, à cujus integritáte deviáverat peccándo, admissórum véniam consequéndo reddátur innóxius. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè sedet Pontifex, & accepta mitra, dicit:

AUctoritáte Dei omnipoténtis, & beatórum Apostolórum Petri & Pauli, atque Eccléſiæ suæ sanctæ, & ea qua fungor, absólvo te à vínculo talis excommunicatiónis, qua ex tali causa ligátus eras. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Tum surgit cum mitra Pontifex, & apprehendens absolutum per dexteram manum introducit eum in Eccleſiam usque ante gradus majoris altaris, interim dicens:

REdúco te in grémium sanctæ matris Eccléſiæ, & ad consórtium & communiónem totius Christianitátis, à quibus fueras per excommunicatiónis senténtiam eliminátus; & restítuo te participatióni Ecclesiasticórum Sacramentórum. In nómine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Quo

Quo dicto, & cùm ante gradus majoris altaris pervenerint, ille ibidem in inferiori gradu altaris genu flectit. Pontifex verò ascendit ad altare, ubi stans versus ad introductum, depositâ mitra, absolutè dicit:

Orémus.

MAjestátem tuam quæsumus Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui non mortem peccatórum, sed pœniténtiam semper inquíris, réspice flentem famulum tuum, atténde prostrátum, ejúsque planctum in gáudium tua miseratióne convérte; scinde delictórum saccum, & índue eum lætítia salutári; ut post longam peregrinatiónis famem, de sanctis Altáribus satiétur, ingressúsque cubículum Regis in ipsíus aula benedícat nomen glóriæ tuæ semper. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Orémus.

DEus misércors, Deus clemens, qui secúndùm multitúdinem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, & præteritórum crímínum culpas vénia tuæ miseratiónis evácuas, réspice propítius super hunc famulum tuum, & remissiónem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis devotióne poscéntem deprecátus exáudi; rénova in eo, piíssime Pater, quidquid terréna fragilitáte corrúptum, seu diabólica fraude violátum est, & unitáti córporis Eccléſiæ membrórum perfécta remissióne restítue. Miserére Dómine gemítuum, miserére lacrymárum ejus, & non habéntem fidúciam, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè Pontifex producit signum crucis super introductum qui surgit, & discedit.

Digitized by Google

ORDO
AD RECONCILIANDUM

Apoſtatam, ſchiſmaticum vel hæreticum.

POntifex Apoſtatam, Schiſmaticum, vel Hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, ſtola, pluviali albo, & mitra ſimplici ſedet ſuper faldiſtorium ante fores Eccleſiæ ſibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens:

CRedis duodecim Artículos Fidei?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cæli, & terræ?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis & in Jeſum Chriſtum Filium ejus únicum Dóminum noſtrum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quòd conceptus eſt de Spíritu ſancto, natus ex María Vírgine?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quòd paſſus eſt ſub Pontio Piláto, crucifixus, mórtuus, & ſepultus?

Ille reſpondet.

Credo.

Pon-

Digitized by Google

Pontifex interrogat.

C redis quòd descéndit ad ínferos?

Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis quòd tértia die resurréxit à mórtuis?

Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis, quòd ascéndit ad cælos, & sedet ad déxteram Dei Patris omnipoténtis?

Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis quòd ventúrus est judicáre vivos, & mórtuos?

Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis in Spíritum sanctum?

Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis sanctam Eccléstam Cathólicam, Sanctórum communiónem? Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis remissiónem ómnium peccatórum?

Ille respondet.

C redo.

Pontifex interrogat.

C redis carnis resurrectiónem & vitam ætérnam?

Ille respondet.

C redo.

Deinde Pontifex surgit cum mitra, & super illum genuflexum, dicit absolutè, incipiens.

E xor-

EXorcízo te immúnde ſpíritus, per Deum Patrem omnipoténtem, & per Jeſum Chriſtum Fílium ejus, & per Spíritum ſanctum, ut recédas ab hoc fámulo Dei, quem Deus & Dóminus noſter ab erróribus & perceptiónibus tuis liberáre, & ad ſanctam matrem Eccléſiam Cathólicam atque Apoſtólicam revocáre dignátur. Ipſe tibi ímperet maledícte, ac damnáte, qui pro ſalúte hóminum paſſus, mórtuus, & ſepúltus eſt, te atque omnes vires tuas ſuperávit, ac reſúrgens cælos aſcéndit, inde ventúrus judicáre vivos & mórtuos, & ſæculum per ignem.

Tunc ſignat illum cum pollice dexteræ manus in fronte ſigno crucis, dicens:

ACcípe ſignum crucis Chriſti, atque Chriſtianitátis, quod priùs accéptum non cuſtodivíſti, ſed malè decéptus abnegáſti.

Deindè ſúrgit ille, & Pontifex, retenta mitra, ſiniſtra ſua illum apprehendit per manum dexteram dicens:

INgrédere in Eccléſiam Dei, à qua incáutè aberráſti; ac evaſíſſe te láqueo mortis agnóſce; horréſce idóla; réſpue omnem pravitátem, ſive ſuperſtitiónem hæréticam, vel, gentílem, aut Judáicam. Cole Deum Patrem omnipoténtem, & Jeſum Chriſtum Fílium ejus, & Spíritum ſanctum, unum, vivum, & verum Deum, ſanctam, & indivíduam Trinitátem.

Tum introducit illum in Eccleſiam per manum, ut eum apprehendit, uſque ad altare majus, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex verò aſcendit ad medium altaris, ubi depoſita mitra, ſtans verſus ad illum, dicit abſolutè.

OMnípotens ſempitérne Deus, hanc ovem tuam de faúcibus lupi tua virtúte ſubtráctam patérna récipe pietáte, & gregi tuo refórma pia benignitáte; ne de famíliæ tuæ damno inimícus exúltet, ſed

de

de conversióne & liberatióne ejus, Eccléſia tua ut pia mater de filio repérto gratulétur. Per Christum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Orémus.

DEus, qui hóminem ad imáginem tuam cónditum miſericórditer réparas, quem mirabíliter creásti; réſpice propítius ſuper hunc famulum tuum, ut quod hujus ignorántiæ cæcitáte, hoſtíli & diabólica fraude ſurréptum eſt, indulgéntia tuæ pietátis ignóſcat, & abſólvat; & altáribus ſacris, recépta veritátis tuæ communióne, reddátur. Per Christum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè ſedet ibidem Pontifex ſuper faldiſtorio, & accepta mitra interrogat illum iterum de Fide Catholica, dicens:

Credis in Deum Patrem omnipoténtem creatórem cæli, & terræ? Reſpondet ille.

Credo.

Interrogatio.

Credis & in Jeſum Chriſtum ejus Filium únicum Dóminum noſtrum natum, & paſſum?

Reſpondet.

Credo.

Interrogatio.

Credis in Spíritum ſanctum, ſanctam Eccléſiam Cathólicam, Sanctórum communiónem, remiſſiónem peccatórum, carnis reſurrectiónem, & vitam ætérnam poſt mortem? Reſpondet.

Credo.

Poſteà interrogat Pontifex.

Homo, abrenúntias ſatanæ, & ángelis ejus?

Reſpondet.

Abrenúntio.

Interrogatio.

Abrenúntias étiam omni ſectæ gentilitátis, vel hæ-

Digitized by Google

hæréticæ pravitátis, ſive Judáicæ ſuperſtitiónis?

Reſpondet.

Abrenúntio.

Interrogatio.

Vis eſſe, & vívere in unitáte ſanctæ Fídei Cathólicæ?

Reſpondet.

Volo.

Tunc depoſita mitra ſurgit Pontifex, & reconciliatus accedit ad pedes ejus, coram eo genuflecteris. Pontifex verò imponit manum dexteram ſuper caput illius, dicens:

Orémus.

DOmine Deus omnípotens, Pater Dómini noſtri Jeſu Chriſti, qui dignátus es hunc famulum tuum ab errore gentilitátis, vel mendácio hæréticæ pravitátis, ſive Judáicæ ſuperſtitiónis clementer erúere, & ad Eccléſiam tuam ſanctam revocáre; tu, Dómine emítte in eum Spíritum ſanctum paráclitum de cælis. ℟. Amen.

Spíritum ſapiéntiæ, & intelléctus. ℟. Amen.

Spíritum consílij, & fortitúdinis. ℟. Amen.

Spíritum ſciéntiæ, & pietátis. ℟. Amen.

Adímple eum lúmine ſplendóris tui, & in nómine ejúſdem Dómini noſtri Jeſu Chriſti ſignétur ſigno cru ✠ cis in vitam ætérnam. ℟. Amen.

Poſt hæc ſi reconciliatus ſit is, qui præcipuus, & notabilis fautor ſchiſmatis extitit, genuflexus, ut ſuprà, facit publicè profeſſionem, & abjurationem. Pontifice cum mitra in faldiſtorio ante altare ſedente, dicens:

EGo N. compérto divisiónis láqueo quo tenébar, diútina mecum deliberatióne pertráctans, prona & ſpontánea voluntáte ad unitátem Sedis Apoſtólicæ, divina grátia duce, revérſus ſum: ne verò non pura mente, ſeu ſimuláta revérſus exíſtimer, ſpóndeo ſub órdinis mei caſu, & anathématis obligatióne, atque

que promítto tibi, tali, Epíſcopo, & per te ſancto Petro Apoſtolórum príncipi, atque ſanctíſſimo in Chriſto Patri, & Dómino noſtro, Dómino N. Papæ N. & ſucceſſóribus ſuis, me numquam quorúmlibet ſuaſiónibus, vel quocúmque álio modo, ad ſchiſma, de quo Redemptóris noſtri grátia liberánte eréptus ſum, reverſúrum, ſed ſemper in unitáte Eccléſiæ Cathólicæ, & in communióne Román Pontíficis per ómnia permanſúrum; unde jurans dico per Deum omnipoténtem, & ſancta Dei Euangélia, me in unitáte & communióne præmíſſis inconcúſsè manſúrum. Et ſi (quod abſit) ab hac me unitáte áliqua occaſióne, vel arguménto diviſéro, perjúrij reátum incúrrens ætérnæ obligátus pœnæ invéniar, & cum auctóre ſchíſmatis hábeam in futúro ſæculo portiónem.

Deindè ſuper librum Euangeliorum, quem Pontifex ante ſe tenet apertum, ponit ambas manus extenſas, junctis digitis, dicens:

S ic me Deus ádjuvet, & hæc ſancta Dei Euangélia.

Tum producto per Pontificem ſigno crucis ſuper reconciliatum, ſurgit reconciliatus & diſcedit.

Si verò reconciliatus fuerat hæreſiarcha, ſeu præcipuus auctor alicujus hæreſis, omiſsa promiſſione præcedente, facit ſequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in ſaldiſtorio ante altare ſtedente, dicens:

EGo N. cognóſcens veram Cathólicam, & Apoſtólicam Fidem, anathematízo hîc públicè omnem hæreſim, præcípuè illam de qua hactenus éxtiti infamátus, quæ aſtruere conátur hoc, vel illud Conſéntio autem ſanctæ Románæ Eccléſiæ; & Apoſtólicæ Sedi ore & corde profiteor me crédere ſic, vel ſic, & eámdem Fidem tenêre, quam ſancta Romána Eccléſia auctoritáte Euangélica & Apoſtólica tenéndam tradit. Jurans hoc per ſanctam, homó-

Digitized by Google

homóusion, id est, ejúsdem súbstántiæ Trinitátem; per sacrosáncta Euangélia Christi; eos autem qui contra Fidem hanc vénerint, cum dogmátibus & sectatóribus suis ætérno anathémate dignos esse pronúntio. Et si ego ipse, (quod abs'it,) aliquándo contra hæc áliquid assentíri, aut prædicáre præsúmpsero, cánonum severitáti súbjáceam.

Et mox ambas manus extensas, digitis non disjunctis, ponit super librum Euangeliorum, quem Pontifex ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, & hæc sáncta Dei Euangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit ipse reconciliatus, & discedit.

DE ITINERATIONE

Prælatorum.

PRælatus incipiens iter agere, antequam equum ascendat, inchoat hanc Antiphonam.

In viam pacis.

Canticum Zachariæ. *Luc. 1.*

BEnedictus Dóminus Deus Israël, * quia visitávit, & fecit redemptiónem plebis suæ.

Et eréxit cornu salútis nobis, * in domo David púeri sui.

Sicut locútus est per os Sanctórum, * qui à sæculo sunt, prophetárum ejus.

Salútem ex inimícis nostris, * & de manu ómnium, qui odérunt nos.

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * & memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrum se nobis.

Ut

Ut síne timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitáte & justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præíbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus, * in remissiónem peccatórum eórum.

Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos óriens ex alto,

Illumináre his, qui in ténebris, & in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri. &c. Sicut erat, &c.

Deindè dicit totam Antiphonam, & alia sequentia.

IN viam pacis & prosperitátis dírigat nos omnípotens & miséricors Dóminus, & Angelus Ráphaël comitétur nobíscum in via, ut cum pace, salúte, & gáudio revertámur ad própria.

Kyrie eléison. Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster. reliqua secretò, deindè dicit:

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

℣. Salvos fac servos tuos.

℟. Deus meus sperántes in te.

℣. Mitte nobis Dómine auxílium de sancto.

℟. Et de Sion tuére nos.

℣. Esto nobis Dómine turris fortitúdinis.

℟. A facie inimíci.

℣. Nihil proficiat inimícus in nobis.

℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére nobis.

℣. Benedíctus Dóminus die quotídie.

℟. Prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium nostrórum.

℣. Vias tuas Dómine demónstra nobis.

℟. Et

Digitized by Google

℟. Et ſemitas tuas édoce nos.
℣. Utinam dirigántur viæ noſtræ.
℟. Ad cuſtodiéndas juſtificatiónes tuas.
℣. Erunt prava in diréćta.
℟. Et áſpera in vias planas.
℣. Angelis ſuis Deus mandávit de te.
℟. Ut cuſtódiant te in ómnibus viis tuis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo. O rémus.

DEus, qui Fílios Iſraël per maris médium ſicco veſtígio ire fecíſti, quique tribus Magis iter ad te, ſtella duce, pandíſti; tríbue nobis quæſumus iter próſperum, tempúſque tranquíllum; ut Angelo tuo ſancto cómite, ad eum quò pérgimus locum, ac demum ad ætérnæ ſalútis portum perveníre feliciter valeámus.

DEus, qui Abraham púerum tuum de Ur Chaldæórum edúctum, per omnes ſuæ peregrinatiónis vias illæſum cuſtodíſti, quæſumus, ut nos famulos tuos cuſtodíre dignéris; eſto nobis, Dómine, in procínctu ſuffrágium, in via ſolátium, in æſtu umbráculum, in plúvia, & frígore tegumentum, in laſſitúdine vehículum, in adverſitáte præſídium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus; ut te duce quò téndimus, próſperè perveniámus, & demum incólumes ad própria redeámus.

ADéſto quæſumus Dómine, ſupplicatiónibus noſtris, & viam famulórum tuórum in ſalútis tuæ proſperitáte diſpóne; ut inter omnes viæ & vitæ hujus varietátes tuo ſemper protegámur auxílio.

PRæſta, quæſumus omnípotens Deus, ut família tua per viam ſalútis incédat, & beáti Joánnis præcurſóris hortaménta ſectándo, ad eum, quem prædixit, ſecúra pervéniat, Dóminum noſtrum Jeſum Chri-

Digitized by Google

Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum dicit Pontifex.

℣. Procedámus cum pace.

℟. In nómine Dómini.

Et discedunt.

ORDO
AD RECIPIENDUM
processionaliter Prælatum, vel Legatum.

CUm Prælatus vel Legatus civitatem aliquam, vel oppidum insigne est ingressurus; processio Cleri ex more loci ordinata cum Cruce procedit illi obviam extra portam urbis, & cùm Legatus, sive Prælatus advenerit, Prælatus ejus loci indutus amictu, stola, pluviali, & mitra pretiosis, sive primam dignitatem habens indutus superpelliceo, & pluviali pretioso offert venienti crucem osculandam, quam Legatus seu Prælatus ex equo, vel si maluerit, descendens in terram super tapetem stratum genuflexus devotè osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel major, aut Presbyter vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, & prosequuntur, Antiphonam ton. 2.

S acérdos, & Póntifex, & virtútum ópifex, pastor bone in pópulo sic placuísti Dómino.

Vel dicatur Responsorium ton. 8.

E cce Sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo.* Ideò jurejurándo fecit illum Dóminus crésce re in plebem suam.℣. Benedictiónem ómnium géntium dedit illi,& testaméntum suum confirmávit super caput ejus.* Ideò. G lória Patri.* Ideò.

Si

Si verò Legatus recipiendus sit Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium ton. 7.

F idélis namque, & prudens dispensátor in magni patrisfamílias domo constitútus erat; * Ut consérvis suis mensúram trítici erogáret.

℣. Pro salúte, & augménto gregis sibi commíssi cura pervígili sollícitus erat. * Ut consérvis:

Si autem duo, vel plures reciperentur Legati, etiam si non essent Episcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona ton. 8.

V os estis cives Sanctórum, & doméstici Dei, superædificáti supra fundaméntum Apostolórum, & Prophetárum.

In porta autem urbis consueverunt Magistratus illius obviare Legato, vel Prælato primò intranti ac illum benignè luscipere; & associare, ac baldachinum super eum deferre. Incepta Antiphona, processio, quæ locum habere debet immediatè ante crucẽ Prælati, nisi interssint Canonici Cathedralis Ecclesiæ, Ordine suo progreditur, & cantantur post dictas Antiphonas, seu Responsoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit, usque ad Ecclesiam majorem, seu principalem loci. Si verò processioni interssint Canonici Ecclesiæ Cathedralis, illi soli possunt ire post crucem Legati immediatè ante eum. Equitantes verò omnes equitare debent ante processionem; togati verò debent Legatum, seu Prælatum sequi. Cùm Prælatus, seu Legatus descenderit, & intrat portam majoris, seu principalis Ecclesiæ, Prælatus Ecclesiæ, seu majorem dignitatem habens, indutus, ut suprà, detecto capite offert illi asperssorium cum aqua benedicta, quod Prælatus, seu Legatus accipiens aspergit primò seipsum, deindè alios. Tum idem Prælatus Ecclesiæ, seu primam dignitatem habens offert ei naviculam, aliquo alio Sacerdote superpelliceo induto thuribulum porrigente, & Legatus, seu Prælatus impo-

Digitized by Google

imponit incensum, & statim Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem habens incensat ipsum Prælatum; seu Legatum stantem cooperto capite, more consueto. Deinde procedunt ad altare majus Ecclesiæ, & ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, & orat Prælatus, seu Legatus. Interim verò Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem majorem habens stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantem detecto capite, dicit:

℣. Protéctor noster áspice Deus.
℟. Et réspice in fáciem Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatus, aut Legatus, Episcopus vel Presbyter Cardinalis. Si verò sit Diaconus Cardinalis, omisso versu præcedente, dicit sequentes tantùm.

℣. Salvum fac servum tuum.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Mitte ei Dómine auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére eum.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

OMnipotens sempitérne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum, & cunctas congregatiónes illi commissas, Spíritum grátiæ salutáris, & ut in veritáte tibi compláceat, perpétuum ei rorem tuæ benedictiónis infunde. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

His dictis, Cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sancto Patrono Ecclesiæ cum versiculo de eodem Sancto. Et cùm dicitur

Digitized by Google

versículus, surgens Prælatus vel Legatus ascendit ad altare, osculaturque illud in medio, deindè procedit ad cornu Epistolæ, ubi stans, ad ipsum altare versus, cantat Orationem de dicto Sancto; deinde ad medium altaris revertitur, ubi stans dat benedictionem solennem populo, dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, &c.

Qua data, facit promulgari per unum ex suis, sive ex beneficiatis Ecclesiæ indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Prælatus Ecclesiæ, & alij dimissis paramentis, associant illum usque ad diversoriú suum. Cùm verò novus Prælatus primò ad Ecclesiam suam veniens recipitur: loco Orationis prædictæ.

Omnípotens sempitérne Deus, &c. dicitur sequens Oratio.

Orémus.

DEus ómnium fidélium pastor & rector, famulum tuum N. quem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti propítius réspice, da ei, quæsumus, verbo & exémplo, quibus præest, proficere, ut ad vitam unà cum grege sibi crédito pervéniat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

ORDO AD VISITANDAS Parochias.

POntifex visitaturus Diœcesim, & Parochias suas, cùm ad civitatem seu oppida suæ Diœcesis pervenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout suprà in receptione Prælati, seu Legati dictum est. Hoc solo dempto, quòd loco Orationis.

Omnípotens sempitérne Deus, qui facis mirabília magna, &c. seu Deus ómnium &c. ipso Prælato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens Oratio.

Oré-

Orémus.

DEus humílium visitátor, qui eos patérna dilectióne consóláris, prætende societáti nostræ grátiam tuam; ut per eos, in quibus hábitas, tuum in nobis sentiámus advéntum. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare majus, osculaturque illud in medio, & ibidem populo solenniter benedicit.

Deindè, vel in medio Missæ, versus ad populum sedens proponit populo causas adventus sui, quia sacri Canones, & Ecclesiasticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primò ad absolvendas animas defunctorum.

Secundò, ut sciat, & videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter & temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis, qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur; & divina officia peraguntur; quale servitium ibi impenditur, qualis sit vita Ministrorum, & populi; ut ex officio inquisitionis suæ, per eum, si qua in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur, & emendentur.

Tertiò ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, divinationes, & similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarum Rectores; ostendens diligenter populo, quàm damnabilia, & detestanda sunt crimina ipsa.

Quartò propter casus, qui de jure, vel consuetudine, ad Episcopũ dumtaxat pertinere noscuntur, qui in Constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest; protestans plebi, quòd si quis, vel si qua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio, consilio ejus indiguerit, paratus sit benignè audire, & consilium, & absolutionem impendere; ac pœnitentiam misericorditer injungere salutarem.

Digitized by Google

Quintò ad exhibendum Sacramentum Confirmationis, cujus solus Episcopus ordinarius minister est.

Deindè inducit diligenter populum ad pœnitentiam, & instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, & in Articulis Fidei; & qualiter debent declinare à malo, & facere bonum; fugere vitia, & sectari virtutes; alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populi confessio, & absolutio generalis, & indulgentia datur per Pontificem. Post hæc Pontifex, depósita cappa, induitur amictu, stola, pluviali violacei vel nigri coloris, & mitra simplici, & stans cum mitra juxta altare, versus ad populum incipit Antiphonam.

S i iniquitátes.

Posteà cum Ministris seu Capellanis suis dicit Psalmum.

D e profúndis clamávi ad te Dómine, totum, ut suprà in benedictione Abbatis pag. 109. & in fine.

℣. R équiem ætérnam * dona eis Dómine. E t lux perpétua * lúceat eis.

Tum dicit totam Antiphonam.

S i iniquitátes observáveris Dómine, Dómine quis sustinébit?

Qua dicta, depósita mitra, dicit:

K yrie eléison. C hriste eléison.

K yrie eléison.

P ater noster.

Quod secretè completur. Et interim accepto aspersorio, cum aqua benedicta; tertiò aspergit ante se, deindè impósito incenso in thuribulo, & illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto, pronuntiat versus.

E t ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

℣. In memória ætérna erunt justi.

℟. Ab auditióne mala non timébunt.

℣. A porta ínferi.

℟. Erue

Digitized by Google

℟. Erue Dómine ánimas eórum.
℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine.
℟. Et lux perpétua lúceat eis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, qui inter Apostólicos Sacerdótes famulos tuos Pontificáli fecísti dignitáte vigére; præsta, quæsumus, ut eórum quoque perpétuo aggregéntur consórtio. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. **Amen.**

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferariis, cruce, & Clero præcedentibus, & cantantibus Responsorium.

Qui Lázarum resuscitásti à monuménto fætidum. * Tu eis Dñe dona réquiem, & locum indulgéntiæ. ℣. Qui ventúrus es judicáre vivos, & mórtuos, & sæculum per ignem. * Tu eis Dómine.

Pontifex cum mitra exit ad cœmeterium, interim dicens cum Ministris suis Antiphonam.

Si iniquitátes, &c.

Deindè Psalmum **De profúndis clamávi.** totum ut suprà pag. 109. Et in fine. ℣. **Réquiem ætérnam * dona eis Dómine. Et lux perpétua * lúceat eis.**

Et Antiphona repetitur.

Si iniquitátes observáveris Dómine: Dómine quis sustinébit?

Quibus omnibus dictis, cùm fuerint in medio cœmeterij, subsistunt suo ordine, & Chorus cantat Responsorium.

Líbera me Dómine de morte ætérna, in die illa treménda. * Quando cæli movéndi sunt, & terra. * Dum véneris judicáre sæculum per ignem.

Digitized by Google

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. * Quando cæli movéndi sunt, & terra.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitátis, & miséria, dies magna, & amára valde. * Dum véneris.

℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine: & lux perpétua lúceat eis.

Tum repetitur Responsorium.

Líbera me Dómine, &c.

Usque ad primum versum. Interim dum Responsorium repetitur, offertur per digniorem Ecclesiæ navicella, & per alium ex Ministris thuribulum Pontifici; qui imponit incensum more consueto. Responsorio repetito, Chorus cantat.

Kyrie eléison.
Christe eléison.
Kyrie eléison.

Mox Pontifex, mitra deposita, conveniente voce dicit:

Pater noster. reliqua secretò.

Deindè aspergit, & incensat, prout fecit in Ecclesia. Quo facto dicit versus.

Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. In memória ætérna erunt justi.
℟. Ab auditióne mala non timébunt.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Dómine ánimas eórum.
℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine.
℟. Et lux perpétua lúceat eis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

DEus, qui inter Apostólicos Sacerdótes fámulos tuos Sacerdotáli fecísti dignitáte vigére, præsta quæsu-

quæsumus, ut eórum quoque perpétuo aggregéntur consórtio.

DEus véniæ largítor, & humánæ sálútis amátor, quæsumus cleméntiam tuam, ut nostræ congregatiónis fratres, propínquos, & benefactóres, qui ex hoc sæculo transiérunt, beáta María semper Vírgine intercedénte, cum ómnibus Sanctis tuis ad perpétuæ beatitúdinis consórtium pervenire concédas.

DEus, cujus miseratióne ánimæ fidélium requiéscunt, famulis & famulábus tuis ómnibus hìc & ubíque in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum; ut à cunctis reátibus absólúti tecum sine fine læténtur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine.

℟. Et lux perpétua lúceat eis.

Tum duo Cantores dicunt:

℣. Requiéscant in pace. ℟. Amen.

Et mox Pontifex, elevata dextera, producit signum crucis ab omni parte super cœmetérium. Tum accepta mitra per Pontificem, revertuntur omnes ad Ecclesiam, ordine quo venerunt, Choro dicente congruenti voce sine nota totum Psalmum.

Miserére mei Deus, * secúndùm magnam misericórdiam tuam. ut suprà pag. 106. cum ℣. Réquiem ætérnam * dona eis Dómine. ℟. Et lux perpétua * lúceat eis.

Quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum Ministris, seu Capellanis suis: quibus dictis, & cùm ad Chorum ante majus altare pervenerit Pontifex, depósita mitra, stans ibidem in medio, versus ad altare, dicit:

Kyrie eléson. Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster. reliqua secretò, deinde dicit:

Digitized by Google

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue Dómine ánimas eórum.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

ABsólve, quæsumus Dómine, ánimas famulórum famularúmque tuárum, ab omni vínculo delictórum, ut in resurrectiónis glória inter Sanctos & eléctos tuos resuscitáti respírent. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

His peractis, depositis stola, & pluviali nigris, seu violaceis, & assumptis albis, incipit visitationem à Sanctissima Eucharistia, ad Baptisterium, inde ad sancta Olea, ad sacras Reliquias, tum ad Altaria, & Capellas, & sacras Imagines, item ad sacristiam, & cœmeterium se confert; pòst ad ædes Canonicales, hospitalia, confraternitates, & alia loca pia. Poterit posteà Pontifex confirmare pueros, præmissa monitione, & aliis servatis, prout suprà in principio de confirmandis dictum est.

Expedita itaque Confirmatione, & benedictis ornamentis, si qua benedicenda sunt, depositisque indumentis Ecclesiasticis, confessiones, & deindè querelas, si quæ sunt, audit. Tum de conversatione Cleri, & populi, ac qualiter spiritualia, & temporalia in ipsa Ecclesia ministrantur; & de libris ac ornamentis diligenter de plano inquirit.

Peracta demum visitatione illius loci, & omnibus expeditis, cùm discedere voluerit Pontifex, in suo habitu communi accedit ad Ecclesiam, & stans ante altare in cornu Epistolæ versus ad illud, dicit Psalmum. De profundis. totum cum Réquiem ætérnam.

Digitized by Google

ternam. & Antiphonam S. i iniquitátes. deinde dicit, Pater noster.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue Dómine ánimas eórum.
℣. Requiéscant in pace.
℟. Amen.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

DEus, cujus miseratióne ánimæ fidélium requiéscunt, famulis & famulábus tuis ómnibus hic & ubíque in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum, ut à cunctis reátibus absolúti, tecum sine fine læténtur. Per Christum Dñm nostrum ℟. Amen.

Post hæc discedit, quò voluerit.

ORDO AD RECIPIENDUM

processionaliter Imperatorem.

QUando Imperator venit ad aliquam urbem, vel oppidum insigne, Clerus urbis obviam venit ei processionaliter, ut dictum est superius de receptione Prælati, vel Legati; tamen extra portam aliquantulùm magis remotè, quàm Prælato, & Legato fieri solet Imperator ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur ibidem crucem, & sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam. Processio præcedit immediatè Impera-

Digitized by Google

torem ; & is qui gladium Imperatori præfert, equitat immediatè poſt Prælatum proceſſionis. Si verò Legatus Apoſtolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo urbem intraret, vel aliàs ſecum iret, vel equitaret; ille qui gladium Imperatori præfert, & alius crucem Legati portans, ſimul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit à dexteris, & gladius Imperatoris à ſiniſtris. Interim dum procedunt ad Eccleſiam, cantatur Antiphona, ton. 8.

Ecce mitto Angelum meum, qui præparábit viam tuam ante faciem tuam.

Et poſt Antiphonam prædictam cantantur Hymni, vel alia Cantica devota, prout magis placebit. Cùm Imperator deſcenderit, & intrat Eccleſiam, Prælatus Eccleſiæ, accepto aſperſorio, aſpergit eum, deindè alios in genere, & procedunt uſque ad altare majus, coram quo Imperator genuflectit ſuper faldiſtorio ibidem ſibi parato. Prælatus verò Eccleſiæ aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, ubi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit:

℣. Deus judícium tuum Regi da.
℟. Et juſtítiam tuam filio Regis.
℣. Salvum fac N. Imperatórem noſtrum Dómine.
℟. Deus meus ſperántem in te.
℣. Mitte ei Dómine auxílium de ſancto.
℟. Et de Sion tuére eum.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Fiat pax in virtúte tua.
℟. Et abundantia in túrribus tuis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

O ré-

Digitized by Google

Orémus.

DEus, in cujus manu ſunt corda Regum, inclína ad preces humilitátis noſtræ aures miſericórdiæ tuæ, & Imperatóri noſtro fámulo tuo N. régimen tuæ ſapiéntiæ appóne, ut hauſtis de tuo fonte conſíliis, & tibi pláceat, & ſuper ómnia regna præcéllat.

PRæténde Dómine, quæſumus, fámulo tuo N. Imperatóri noſtro déxteram cæléſtis auxílij, ut te toto corde perquírat, & quæ dignè póſtulat, aſſequi meréatur. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè ſi Prælatus ſit Epiſcopus, vel Major, ſtans ante altare benedicit ſolenniter populo dicens: Sit nomen Dómini benedíctum, &c.

Intellige, ſi non ſit præſens Legatus, quia benedicet Legatus, ſi ſit præſens ibi. Qua benedictione data, depoſitis ſacris veſtibus, aſſociat Imperatorem uſque ad ejus hoſpitium. Si autem Prælatus ipſe non ſit Epiſcopus, vel Major, finitis orationibus prædictis, depoſitis veſtibus ſacris, aſſociat, ut ſuprà.

ORDO
AD RECIPIENDUM
proceſſionaliter Regem.

QUando Rex ad aliquam urbem aut oppidum inſigne venit, Clerus proceſſionaliter obviam vadit ei extra portam, ubi Rex ex equo, vel (quod magis convenit) deſcéndens, in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur. Deindè ſub baldachino ducitur uſque ad Eccleſiam ordine ſupradicto. Interim cantatur Reſponſorium ton. 8.

Digitized by Google

Elégit eum Dóminus. * Et excélſum fecit illum præ Régibus terræ. ℣. Glorificávit eum in conſpéctu Regum, & non confundétur. * Et excélſum. ℣. Glória Patri, & Fílio, & Spíritui ſancto. * Et excélſum.

Deindè cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cùm Rex Eccleſiam intrat, Prælatus accepto aſperſorio aſpergit eum, deindè alios in genere, & procedunt uſque ad altare majus, coram quo Rex genuflectit ſuper faldiſtorio ibidem parato, & orat. Prælatus verò aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, ubi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit:

℣. Deus judícium tuum Regi da.
℟. Et juſtítiam tuam filio Regis.
℣. Salvum fac Regem noſtrum Dómine.
℟. Deus meus ſperántem in te.
℣. Mitte ei Dómine auxílium de Sancto.
℟. Et de Sion tuére eum.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Fiat pax in virtúte tua.
℟. Et abundántia in túrribus tuis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

DEus, cui omnis potéſtas & dignitas famulátur, da huic famulo tuo Regi noſtro N. próſperum ſuæ dignitátis effectum, in qua te ſemper timeat, tibíque júgiter placére contendat. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel Major, accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacris dimiſſis veſtibus, Regem uſque ad hoſpitium comitatur.

O R-

Digitized by Google

ORDO
AD RECIPIENDUM

processionaliter Principem magnæ potentiæ.

QUando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam urbem aut insigne oppidum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam. Ubi Princeps ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucem, quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deindè sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium ton. 1.

P Ósui adjutórium super poténtem, & exaltávi eléctum de plebe mea. * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. * Manus enim mea. ℣. Glória Patri, & Fílio, & Spíritui sancto. * Manus.

Deindè cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cùm Princeps Ecclesiam intrat, Prælatus accepto aspersorio aspergit eum, deindè alios in genere, & procedunt usque ad altare majus, coram quo Princeps genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, & orat. Prælatus verò ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

℣. Salvum fac Príncipem nostrum Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Mitte ei Dómine auxílium de Sancto.
℟. Et de Sion tuére eum.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo.
℟. Et filius iniquitátis non nocébit ei.

Digitized by Google

℣. Fiat pax in virtúte tua.
℟. Et abundántia in túrribus tuis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

DEus, cui omnis potéſtas & dignitas famulátur, da huic famulo tuo Príncipi noſtro N. próſperum ſuæ dignitátis effectum, in qua te ſemper tímeat, tibíque júgiter placére conténdat. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Deindè Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel Major; accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolenniter benedicit. Tum ſacris dimiſſis veſtibus, Principem uſque ad hoſpitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

proceſſionaliter Imperatricem, vel Regiram.

QUando Imperatrix, vel Regina ad aliquam urbem, aut inſigne oppidum venit, Clerus proceſſionaliter ei obviam venit extra portam. Imperatrix, vel Regina ex equo, (vel quod magis convenit) deſcendens, in terra ſuper tapete ſtratum genuflexa oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur. Deindè ſub baldachino ducitur uſque ad Eccleſiam ordine conſueto. Interim cantatur Reſponſorium ton. 8. Iſta eſt ſpecióſa inter filias Jerúſalem. * Sicut vidíſtis eam plenam charitáte, & dilectióne in cubílibus, & in hortis arómatum.

℣. Iſta

Digitized by Google

℣. Ista est speciósa, quæ ascéndit de desérto delíciis áfluens. * Sicut. Glória Patri, & Fílio, & Spirítui sancto. * Sicut.

Deindè cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cùm Imperatrix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælatus accepto aspersorio aspergit eam, deindè alios in genere, & procedunt usque ad altare majus, coram quo Imperatrix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, & orat. Prælatus verò ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

℣. Salvam fac ancillam tuam Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Mitte ei Dómine auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére eam.
℣. Nihil proficiat inimícus in ea.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Fiat pax in virtúte tua.
℟. Et abundántia in túrribus tuis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

DEus, cujus providéntia in sui dispositióne non fallitur, ineffábilem cleméntiam tuam súpplices exorámus, ut sicut Esther Regínam Israelíticæ plebis causa salútis ad Regis Assuéri thálamum, regníque sui consortium transíre fecísti; ita hanc famulam tuam Christiánæ plebis salútis grátia ad grátiam tuam transíre facias, ut tibi super ómnia júgiter placére desíderet, & te inspiránte, quæ tibi placita sunt toto corde perficiat, & déxtera tuæ poténtiæ illam semper hìc & ubíque circúmdet. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel Major;

Digitized by Google

jor; accedit ad medium altaris, & ibi ſolemniter populo benedicit. Tum ſacris dimiſſis veſtibus Imperatricem, vel Reginam uſque ad hoſpitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

proceſſionaliter Principiſſam magnæ potentiæ.

PRincipiſſa magnæ potentiæ recipitur proceſſionaliter eo modo, & ordine, prout ſuprà de Imperatrice, vel Regina dictum eſt, hoc ſolo excepto, quod loco Orationis. Deus cujus providéntia, &c. dicitur hæc ſequens

Orémus.

QUæſumus omnípotens Deus: ut hanc famulam tuam ubíque ſapiéntia tua dóceat & confórtet; atque eam Eccléſia tua fidélem ſemper agnóſcat. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

DE OFFICIO,

quod poſt Miſſam ſolemnem pro Defunctis agitur.

IN exequiis alicujus Summi Pontificis, S. R E Cardinalis, ſeu Metropolitani, aut Epiſcopi proprij, ſeu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci; finita Miſſa, ordinantur in loco, ubi abſolutiones fieri debebunt, in capite loci, in medio, unum faldiſtorium pro illo, qui celebravit, & in quatuor angulis quatuor ſcabella, videlicet, in quolibet angulo unum ſcabellum. Subdiaconus accipit crucem proceſſio-

Digitized by Google

ceſſionalem; unus Acolythus accipit thuribulum cum igne, & naviculam cum thure, & cochleari, alius Acolythus vas aquæ benedictæ cum aſperſorio, & duo alij Acolythi duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælatus, qui celebravit, apud faldiſtorium propè altare deponit planetam, & ſi placet, poterit deponere dalmaticam, & tunicellam, & accipit pluviale nigrum, & mitram ſimplicem, & quatuor alij Prælati (ſi adſint) accedent ad ſacriſtiam, vel alium locum convenientem, & propiñquum, ubi quilibet eorum accipit ſuper rochetum, vel ſi ſit Regularis, ſupra ſuperpelliceum, amictum, ſtolam, pluviale nigrum, & mitram ſimplicem; ſi ea uti poſſunt; ſin minus biretum, & omnes ſic parati accedunt apud Prælatum celebrantem paratum, cum quo vadunt ad caſtrum doloris, ſeu feretrum, aut ſepulturam, vel alium locum, in quo abſolutiones fieri conſueverunt, hoc ordine. Præcedant duo Acolythi, unus cum thuribulo, & navicula incenſi; alius cum vaſe aquæ benedictæ, & aſperſorio; tum duo alij Acolythi cum duobus aliis candelabris, & candelis accenſis, in quorum medio erit Subdiaconus, qui in Miſſa cantavit Epiſtolam, paratus deferens crucem; poſt eum duo juniores Prælati, deindè duo ſeniores, & quilibet eorum penes ſe habebit unum Capellanum ſuperpelliceo indutum, qui mitra ſibi ſerviat, & unum ſcutiferum, qui cereum accenſum portet. Ultimo loco incedet Prælatus qui Miſſam celebravit, ad ſiniſtram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur; & poſt eum Capellani ſuperpelliceis induti. Si verò non adſint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores Canonici Eccleſiæ, vel alij in dignitate conſtituti ſupra ſuperpellicea pluvialibus nigris; & ordine ſupradicto procedunt ad locum abſolutionis, ubi cùm fuerint, locantur hoc ordine.

Thuri-

Digitized by Google

Thuriferarius cum Acolytho deferente aquam benedictam ſubſiſtunt in capite loci à parte dextera. Acolythi verò ceroferarij, ac Subdiaconus cum cruce vadunt ad pedes loci, & Subdiaconus cum cruce collocabit ſe in medio eorum. Junior Prælatus ſedebit in ſcabello in angulo caſtri doloris ad pedem dexterum; alius poſt eum in angulo ad humerum ſiniſtrum; tertius in angulo ad pedem ſiniſtrum; quartus qui erit ſenior, in angulo ad humerum dexterum loci. Celebrans verò ſedebit in ſaldiſtorio in capite loci in medio, ita ut crucem directo reſpiciat. Omnibus ſic ordinatis, ſurget celebrans detecto capite, omnibus ſimiliter ſurgentibus, & incipiet in tono Lectionis, abſolutè Orationem.

NOn intres in judícium cum ſervo tuo, Dómine, quóniam nullus apud te juſtificábitur homo, niſi per te ómnium peccatórum ei tribuátur remíſſio; non ergo eum tua, quæſumus, judiciális ſententia premat, quem tibi vera ſupplicátio fidei Chriſtiánæ comméndat, ſed grátia tua illi ſuccurrénte, mereátur evádere judícium ultiónis, qui dum víveret inſignítus eſt ſignáculo ſanctæ Trinitátis. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Qua finita omnes ſedent coopertis capitibus, & Cantores incipiunt Reſponſorium ton. 4.

SUbvenite Sancti Dei, occúrrite Angeli Dómini, ſuſcipiéntes ánimam ejus, * Offeréntes eam in conſpéctu Altíſſimi.

℣. Suſcípiat te Chriſtus, qui vocávit te, & in ſinu Abrahæ Angeli dedúcant te, * Offeréntes eam, &c.

℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine, & lux perpétua lúceat eis.

Offeréntes eam, &c.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, & navicula, & aqua benedicta, & aſperſorio accedent ad angulum dexte-

Digitized by Google

dexterum capitis, ubi est dignior Prælatus; & se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto versiculo R équiem ætérnam, &c.

Acolythus dabit naviculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat.

K yrie eléison. C hriste eléison.
K yrie eléison.

Et dum dicitur primum K yrie eléison surgunt omnes detectis capitibus, & ultimo K yrie eléison, dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

P ater noster.

Quod secretè complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum; circumcirca ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertiò aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono à dextris comitante, & fimbrias pluvialis sublevante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquàm cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertiò in qualibet parte laterali thuribulum ducens, & cùm redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

E t ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue Dómine ánimam ejus.
℣. Requiéscat in pace.
℟. Amen.

℣. Dó-

Digitized by Google

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

O rémus.

DEus, cui ómnia vivunt, & cui non péreunt moriéndo córpora noſtra, ſed mutántur in mélius; te ſúpplices deprecámur, ut ſúſcipi júbeas ánimam famuli tui N per manus ſanctórum Angelórum tuórum deducéndam in ſinum amíci tui Abrahæ Patriárchæ, reſuſcitandámque in noviſſimo judícij magni die; & quidquid vitiórum, diábolo fallénte, contráxit, tu pius & miſéricors ábluas indulgéndo. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Qua finita omnes ſedent cum mitra, & Chorus cantat Reſponſorium ton. 4.

QUi Lázarum reſuſcitáſti à monuménto fœtidum, * Tu eis Dómine dona réquiem, & locum indulgéntiæ.
℣. Qui ventúrus es judicáre vivos, & mórtuos, & ſæculum per ignem. * Tu eis.
℣. Réquiem ætérnam, &c. * Tu eis.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, & navicula, & aqua benedicta, & aſperſorio accedent ad ſecundum digniorem Prælatum ſedentem in angulo ad ſiniſtrum pedem, & ſe ad ejus dexteram collocabunt. Incepto verſiculo **Réquiem ætérnam**, &c. Acolythus dabit naviculam Diacono, & ipſe accedet cum thuribulo ante dictum ſecundum digniorem Prælatum, qui miniſtrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Reſponſorio, Chorus cantat.

Kyrie eléiſon. Chriſte eléiſon.
Kyrie eléiſon.

Et dum dicitur primum **Kyrie eléiſon**, ſurgunt omnes detectis capitibus, & ultimo **Kyrie eléiſon**, dicto,

dicto, prædictus secundus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

P ater noster.

Quod secretè complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertiò aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono à dextris comitante, & fimbrias pluvialis sublevante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquàm cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit, tertiò in qualibet parte laterali thuribulum ducens, & cùm redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

E t ne nos indúcas in tentatiónem.

℟. Sed líbera nos à malo.

℣. A porta ínferi.

℟. Erue Dómine ánimam ejus.

℣. Requiéscat in pace.

℟. Amen.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam.

℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

FAc, quæsumus Dómine, hanc cum servo tuo N. defúncto misericórdiam, ut factórum suórum in pœnis non recípiat vicem, qui tuam in votis ténuit voluntátem; ut sicut hîc eum vera fides junxit fidéliũ turmis, ita eum illic tua miserátio sóciet choris Angélicis. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & Chorus cantat Responsorium ton. 8.

DOmine, quando véneris judicáre terram, ubi me abscóndam à vultu iræ tuæ? *Quia peccávi nimis in vita mea.

℣. Commíssa mea pavésco, & ante te erubésco: dum véneris judicáre, noli me condemnáre. *Quia peccávi. ℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine, & lux perpétua lúceat eis. * Quia peccávi.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, & navicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad tertium digniorem Prælatum sedentem in angulo ad sinistrum humerum, & se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto versiculo **Réquiem ætérnam**, &c. Acolythus dabit naviculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum, finito Responsorio, Chorus cantat.

Kyrie eléison. Christe eléison.
Kyrie eléison.

Et cùm dicitur primum **Kyrie eléison**, surgunt omnes detectis capitibus, & ultimo **Kyrie eléison** dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili. **Pater noster.**

Quod secretè complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertiò aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono à dextris comitante & fimbrias pluvialis sublevante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquàm cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet **thuribulum**, & lectum similiter circumcirca thu-

Digitized by Google

thurificabit, tertiò in qualibet parte laterali thuribulum ducens, & cùm redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue Dómine ánimam ejus.
℣. Requiéscat in pace.
℟. Amen.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo. Orémus.

INclína, Dómine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericórdiam tuam súpplices deprecámur, ut ánimam famuli tui N. quam de hoc sæculo migráre jussísti, in pacis ac lucis regióne constítuas, & Sanctórum tuórum júbeas esse consórtem. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & Chorus cantat Responsorium ton. 6.

NE recordéris peccáta mea Dómine. * Dum véneris judicáre sæculum per ignem.
℣. Dirige Dómine Deus meus in conspéctu tuo viam meam. * Dum véneris.
℣. Réquiem ætérnam, &c. * Dum véneris.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, & navicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad quartum, & juniorem Prælatum sedentem in angulo ad dexterum pedem, & se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto versiculo Réquiem ætérnam, &c. Acolythus dabit naviculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum quartum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam,

Digitized by Google

viculam, imponet thus in thuribulum; finito Reſponſorio, Chorus cantat.

Kyrie eléiſon. Chriſte eléiſon.
Kyrie eléiſon.

Et cùm dicitur primum Kyrie eléiſon, ſurgunt omnes detectis capitibus, & ultimo Kyrie eléiſon, dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noſter.

Quod ſecretè complet, & interim accepto aſperſorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aſpergit ſepulturam, ſeu lectum, circumcirca ambulans, incipiens à ſua parte dextera, tertiò aſpergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono à dextris comitante, & fimbrias pluvialis ſublevante, & dum tranſibit ante alios Prælatos, illos ſalutabit, & ſimiliter cruci reverentiam faciet tranſiens ante illam ad pedes lecti. Poſtquàm cum aſperſorio circumierit lectum, & ad locum ſuum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum ſimiliter circumcirca thurificabit tertiò in qualibet parte laterali thuribulum ducens, & cùm redierit poſt thurificationem ad locum ſuum, ante ſcabellum ſtans intelligibili voce dicet verſiculos.

Et ne nos inducas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue Dómine ánimam ejus.
℣. Requiéſcat in pace.
℟. Amen.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

ABſólve, quæſumus Dómine, ánimam famuli tui N. ab omni vínculo delictórum, ut in reſurrectió-

rectiónis glória inter Sanctos & Eléctos tuos resúscitátus respíret. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & Chorus cantat Responsorium ton. 1.

Líbera me Dómine de morte ætérna, in die illa treménda. Quando cæli movéndi sunt, & terra. * Dum vèneris judicáre sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timéo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. Quando cæli movéndi sunt, & terra.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitátis, & misériæ, dies magna, & amára valdè. * Dum véneris.

℣. Réquiem ætérnam, &c. Líbera me Dómine.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, & navicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad dexteram Prælati; qui Missam celebravit.

Incepto versículo Réquiem ætérnam, &c. Acolythus dabit naviculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat.

Kyrie eléison. Christe eléison.
Kyrie eléison.

Et cùm dicitur primum Kyrie eléison surgunt omnes detectis capitibus, & ultimo Kyrie eléison, dicto, prædictus Prælatus dicit voce intelligibili. Pater nóster.

Quod secretè complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum circumcirca ambulans, incipiens à sua parte dextera, tertiò aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono à dextris comitante, & fimbrias pluvialis sublevante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci re-

Digitized by Google

verentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquàm cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertiò in qualibet parte laterali thuribulum ducens, & cùm redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos à malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Dómine ánimam ejus.
℣. Requiéscat in pace.
℟. Amen.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

O rémus.

ABsólve quæsumus, Dómine, ánimam famuli tui N. ut defúnctus sæculo tibi vivat, & quæ per fragilitátem carnis humána conversatióne commísit, tu vénia misericordíssimæ pietátis abstérge. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè dicit idem Pontifex benedicens lectum.

℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine.
℟. Et lux perpétua lúceat eis.

Tum duo ex cantoribus dicunt alta voce.

Requiéscant in pace.
℟. Amen.

Quo dicto Prælati ipsi qui mitris utuntur, illas recipiunt, & omnes eo Ordine, quo venerunt, revertuntur ad sacristiam, vel alium locum idoneum, ubi deponunt sacras vestes, & ad propria quisque revertitur.

Ab-

Digitized by Google

Absolutiones istas quatuor vel quinque non semper in omnibus exequiis fieri convenit, sed tantùm in primis exequiis, quæ fieri solent post obitum.

In exequiis verò anniversariis non debent fieri hujusmodi quatuor absolutiones, sed una tantùm per Prælatum celebrantem, post Missam, vel si adesset castrum doloris, vel alius locus, quo eundum esset ad absolvendum. Celebrans solus paratus, ut suprà, præcedente cruce cum omnibus ministris superius narratis, & sequentibus cum suis Capellanis accedet ad castrum doloris, & ibidem dispositis ministris, ut suprà dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti dicit Orationem. Non intres in judicium cum servo tuo, &c. in tono prædicto; qua finita sedet, & Chorus cantat Responsorium. Líbera me Dómine, &c. & Kyrie eléison. ut suprà.

Prælatus verò imponit incensum, ac aspergit, & incensat lectum ordine, quo suprà dictum est, & demum dicit unam ex quinque præfatis Orationibus, quam maluerit, & in fine dicto Responsorio. Réquiem ætérnam, &c. ordine, quo venit, revertitur ad sacristiam, vel alium locum deputatum, & ibidem depositis paramentis, recedit ad propria. Quod similiter servari poterit etiam in primis exequiis, ubi commodè quatuor Prælati, qui post Missam, ut suprà dictum est, absolvant, haberi non poterunt.

Digitized by Google

DE SCRUTINIO

Serotino, quo antiqui utebantur antequàm Electus in Episcopum consecraretur.

SCrutinij serotini ordo hîc erat. Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super saldistorium in atrio Ecclesiæ, vel in alio solito, vel quo maluerat loco paratum. Et Suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter convocati, à dextris & sinistris ejus super saldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel si essent regulares, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, coloris tempori convenientis, mitra; baculum pastoralem in sinistra, & libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiæ, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiæ, paratus amictu, alba, cingulo, & pluviali, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiæ veniebat coram Metropolitano, & flexis à remoto genibus, à Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis.

Jube domne benedicere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori.

Nos regat, & salvet cæléstis cónditor aulæ.

Deindè idem Archipresbyter, vel Archidiaconus surgens appropinquabat se paululùm, & iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat dicens:

Jube domne benedicere.

Et

Digitized by Google

Et Metropolitanus reſpondebat.

Nos Dóminus ſemper cuſtódiat, atque gubérnet.

Tertiò propinquiùs Metropolitano genuflexus coram illo tertiam benedictionem petebat, dicens:

Jube domne benedícere.

Reſpondebat Metropolitanus.

Gáudia cælórum det nobis rector eórum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram ſe genuflexum.

Fili mi, quid póſtulas?

Reſpondebat Archidiaconus.

Ut Deus, & Dóminus noſter concédat nobis paſtóre.

Interrogatio.

Eſt de veſtra Eccléſia, vel de ália?

Reſpondebat.

De noſtra.

Interrogatio.

Quid vobis complácuit in illo?

Reſpondebat.

Modéſtia, humílitas, patiéntia, & céteræ virtútes.

Interrogatio.

Habétis decrétum?

Reſpondebat.

Habémus.

Metropolitanus dicebat.

Legâtur.

Tunc proferebatur, & legebatur decretũ, hoc modo.

REverendíſſimo in Chriſto Patri DóminoN. Metropólicæ ſedis dignitáte conſpícuo, CapítulumN. Eccléſiæ totíus devotiónis famulátum. Crédimus non latére veſtram celſitúdinem, quòd noſtra Eccléſia ſuo ſit viduáta paſtóre. Qua ſiquidem ſolátio próprij deſtitúta rectóris, ne grex Domínicus perfidórum lupórum mórſibus patéret, & ne ímprobi fieret præda raptóris, commúni voto atque conſénſu

elégimus nobis in Pontíficem N. Presbyterum noſtræ Eccléſiæ, vel N. Eccléſiæ, ſi non ſit de ipſa; Virum útique prudéntem, hoſpitálem, móribus orná-tum, caſtum, ſóbrium, & manſuétum; Deo, & hominibus per ómnia placéntem, quem ad celſitúdinis veſtræ dignitátem dedúcere curávimus, unanimiter poſtulántes, & obſecrántes à veſtra reverendiſſima paternitáte nobis illum Pontíficem ordinári; quátenus auctóre Dómino, nobis velut idóneus paſtor præéſſe váleat, & prodéſſe; noſque ſub ejus ſacro regimine Dómino ſemper militáre condígnè poſſimus. Ut autem ómnium noſtrum vota in hanc electiónem convenire noſcátis, huic Canónico decréto próprüis mánibus roborándo nos ſubſcripſimus.

Et quilibet ſcribens dicebat.

Ego N. ſcripſi, & ſubſcripſi.

& ſic de aliis, Lecto decreto, proſequebatur Metropolitanus, & dicebat.

Videte, ne áliquam promiſſiónem vobis fécerit, quia ſimoniácum, & contra Cánones eſt.

Reſpondebat.

Abſit.

Et Metropolitanus dicebat.

Ducátur.

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto decreto ipſi Metropolitano, revertebatur cum Canonicis ſicut venerant ad veſtiarium, & ibi deponebant veſtes. Accenſis autem cereis, Electus adhuc jejunus pluviali albi coloris, ſupra ſuperpelliceum paratus ducebatur proceſſionaliter coram Metropolitano præcedentibus eum Canonicis Eccleſiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, & Archipresbytero Eccleſiæ Metropolitanæ hinc & inde ipſum deducentibus, qui ſtans convenienter remotus à Metrepolitano,

Digitized by Google

tano, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem, dicens:

Jube domne benedícere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono, voce minori dicebat.

Lux de luce Patris sácro vos lúmine lustret.

Deindè surgens, & procédens paululùm, iterum genua flectebat, dicens:

Jube domne benedícere.

Metropolitanus respondebat.

Prótegat, & salvet nos Christus cónditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululùm appropinquans, & genuflectens, dicebat tertiò.

Jube domne benedícere.

Metropolitanus respon debat.

Sédibus à súperis véniat benedíctio nobis.

℟. Amen.

Tunc interrogabat eum coram se genuflexum Metropolitanus.

Fíli mi, quid póstulas?

Respondebat Electus.

Reverendíssime Pater, confrátres mei elegérunt me (licet indígnum) sibi esse pastórem.

Interrogatio.

Quo honóre fúngeris?

Respondebat.

Presbyterátus, vel talis.

Interrogatio.

Quot annos habes in Presbyterátu?

Respondebat.

Decem, vel tot.

Si verò forsan ipsa die, vel infra breve tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat.

Tu scis Dómine. Interrogatio.

Habuísti conjúgium?

Digitized by Google

Respondebat.

Minimè.

Si fortè habuerat, & per ipsum Consecratorē ejus electio examinata, & confirmata fuerat, tunc respondebat.

Tu scis Dómine.

Interrogatio.

Dispoſuiſti dómui tuæ?

℟. Dispósui.

Interrogatio.

Qui libri legúntur in Eccléſia tua?

℟. Pentatéuchus, Prophètæ, Euangélium, Epístolæ Pauli, Apocalypſis, & réliqui.

Interrogatio.

Noſti Cánones?

℟. Doce me Dómine.

VIde cùm Ordinatiónes féceris, certis témporibus facias, jejúnio primi, quarti, séptimi, & décimi mensis. Bigamos, sive spúrios, aut curiáles, aut de servíli conditióne ad sácros Órdines non promóveas. A simoníaca verò hæresi te omníno custódias. Dábitur tamen tibi edíctum de scrínio nostro, quáliter débeas conversári. Vide autem, ne áliquam promissiónem propter eos féceris, quia simoníacum, & contra Cánones est.

℟. Absit.

Metropolitanus dicebat.

Tu víderis. Quia ergo ómnium in te vota convéniunt, hódie abstinébis, & cras, Deo annuénte, consecráberis.

℟. Præcepísti Dómine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum illo, ut comederet, & deputabat ei aliquem discretum de sua Eccleſia confessorem, cui consecrandus peccata sua confitebatur, & mox consecrando ad terram prostrato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat, schola prosequente, Antiphonam ton. 8.

Con-

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, à templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Psalm. Exúrgat Deus, & dissipéntur inimíci ejus. 1xj.

Totus dicebatur cum Glória Patri, &c. Deindè repetebatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, depósita mitra surgebat, & stans versus ad consecrandum prostratum dicebat.

℣. Salvum fac servum tuum Dómine.
℟. Deus meus sperántem in te.
℣. Esto ei Dómine turris fortitúdinis.
℟. A fácie inimíci.
℣. Nihil proficiat inimícus in eo.
℟. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

OMnípotens sempitérne Deus, miserére huic fámulo tuo N. & dírige eum secúndùm tuam cleméntiam in viam salútis ætérnæ, ut te donánte, tibi plácita cúpiat, & tota virtúte perficiat.

ACtiónes nostras, quæsumus Dñe, aspirándo præveni, & adjuvándo prosequere, ut cuncta nostra orátio & operátio à te semper incípiat, & per cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Deindè Metropolitanus detecto capite crucem ante se habens benedicebat populo, dicens:

Sit nomen Dómini, &c.

Qua data, singuli ad propria revertebantur.

DIe Dominica, qua consecratio fieri debebat, parabantur Ecclesia, & Capellæ, credentia, paramenta, & omnia alia suprà in principio consecrationis Electi posita. Deindè veniebant Metropolitanus, Electus, & Episcopi assistentes ad Ec-

Digitized by Google

cleſiam, & in Capellis ſuis ſe induebant, ut ſuprà 60. quibus paratis, & Metropolitano in faldiſtorio ante altare ſedente, adducebatur Electus medius inter aſſiſtentes Epiſcopos, & facta reverentia Metropolitano, ſenior aſſiſtentium Epiſcoporum ſtans depoſita mitra, dicebat:

REverendíſſime Pater, póſtulat ſancta mater Eccléſia Cathólica, ut hunc præſéntem Presbyterum ad onus Epiſcopátus ſublevétis.

Metropolitanus dicebat.

Scitis illum eſſe dignum?

Reſpondebat Epiſcopus.

Quantùm humána fragílitas noſſe ſinit, & ſcimus, & crédimus illum dignum eſſe.

Metropolitanus reſpondebat.

Deo grátias.

Tunc omnibus ſedentibus, ut ſuprà dictum eſt, Metropolitanus intelligibili voce, & aſſiſtentes Epiſcopi ſubmiſſa voce faciebant examinationem ſuprà ſcriptam, videlicet.

Antíqua ſanctórum, &c. & omnia alia ſuo ordine, prout ſuprà ſunt ordinata 64. uſque ad finem examinis. Quo completo, & manu Metropolitani per Electum oſculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus ante ſe habens ſchedulam ſcriptam jurabat, & præ labat fidelitatis debitæ ſolitum juramentum Metropolitano in hunc modum.

EGo N. Eccléſiæ N. vocátus Epiſcopus, promitto in conſpéctu omnipoténtis Dei, atque totius Eccléſiæ, quòd ab hac hora in ántea fidélis & obédiens ero perpétuo more prædeceſſórum meórum, beato N. ſanctæque Eccléſiæ N. nominando Eccleſiam Metropolitanam, & vobis Dómino meo N. Dei grátia ejúſdem Eccléſiæ Archiepíſcopo, veſtríſque ſucceſſoribus Canónicè intrántibus, prout eſt à ſanctis

ctis Pátribus inſtitútum, & Eccleſiáſtica, ac Romanórum Pontíficum comméndat auctóritas. Non ero in consílio, aut conſénſu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut membrum, aut capiámini mala captióne. Consílium, quod mihi per vos, aut per lítteras, vel per núntium créditúri eſtis, ad damnum veſtrum, me ſciénte, nulli pándam. Vocátus ad Synodum véniam, niſi præpeditus fúero canónica præpeditióne. Vos quoque, & núntios veſtros, ac Eccléſiæ N. nominando Eccleſiam Metropolitanam, quos certos eſſe cognóvero, in eúndo, ſtando, & redeúndo, honorífice tractábo, & in ſuis neceſſitátibus adjuvábo; poſſeſſiónes verò ad menſam mei Epiſcopátus pertinéntes non vendam, neque donábo, neque de novo infeudábo, vel áliquo modo contra jus, vel conſuetúdinem Eccléſiæ meæ alienábo; vobis vel veſtris ſucceſſóribus inconſúltis.

Deindè librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum ſuper genibus tenebat, Electus ambabus manibus ſupra ſcripturam tangebat, dicens:

Sic me Dèus ádjuvet, & hæc ſancta Dei Evangélia.

Quo facto, ſigillum ſuum litteræ juramenti hujuſmodi pro majori illius robore appendebat, ſeu appendi faciebat, & eam Metropolitano tradebat.

Tunc depoſita mitra, ſurgebat Metropolitanus, & faciebat Confeſſionem, & procedebatur in omnibus, & per omnia, prout ſuprà ordinatum eſt, 68. uſque Ad multos annos. incluſivè.

Quo per Conſecratum dicto, Metropolitanus tradebat Conſecrato edictum ſcriptum hujuſmodi tenoris.

DIlécto nobis fratri, & coepíſcopo N. ſalútem in Dómino ſempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divino te nutu vocánte, Capitúlum N. Ec-

Digitized by Google

cléſiæ unanímiter elegérunt rectórem, & ad nos uſque perducéntes petiérunt Epíſcopum conſecrári. Et ídeò auxiliánte Dómino, teſtimónium illis reddéntibus & conſciéntia tua, ob utilitátem ipsíus Eccléſiæ, per manus noſtræ impoſitiónem te Epíſcopum conſecrávimus. Amodò frater chariſſime, ſcias te máximum pondus ſuſcepíſſe labóris, quod eſt ſarcina regíminis animárum, & cómmodis ſervíre multórum, omniúmque fieri minimum, atque miniſtrum, & pro crédito tibi talénto in die exáminis, & judícij ratiónem redditúrum. Nam ſi Salvátor noſter dicit: Non veni miniſtrári, ſed miniſtráre; & ánimam ſuam póſuit pro óvibus ſuis: quantò magis nos inútiles ſervi ſummi patrisfamílias debémus máximo cum ſudóre incúmbere, oves Domínicas à ſummo nobis paſtóre conſignátas ad ovíle Domínicum, ſuffragánte divína grátia, abſque morbo, vel mácula perdúcere? Exhortámur ergo dilectiónem tuam, ut fidem, quam in exórdio tuæ conſecratiónis bréviter, lucidéque digéſſimus, illibátam, & inviolabíliter cuſtódias; quia fides ómnium virtútum fundaméntum eſt. Scimus quod ab infántia ſacris es lítteris eruditus, & canónicis inſtitútis edóctus; áttamen bréviter ad te nobis dirigéndus eſt ſermo. Ordinatiónes ergo cùm féceris, ſecúndùm Cánones, atque Apoſtólicam Eccléſiam aptis tempóribus fac, id eſt, menſis primi, quarti, ſeptimi, & décimi. Vide, ut manus citò némini impónas, neque communíces peccátis aliénis; bígamos, vel curiáles, aut ſervum cujúſlibet ad ſacrum Ordinem nequáquam promóveas; nec neóphytum, ne ſecúndùm Apóſtoli ſenténtiam in ſuperbiam elátus, in judícium incídat diáboli: ſed eos in ſacroſancta Eccléſia ordinare ſtude, qui ætátem hábeant maturitátis, & apud Deum, & hómines fidéliter víxerint, & deínceps vívere ſtúdeant.

Et

Et hoc cavéndum eſt tibi, & quaſi venénum peſtíferum rejiciéndum, ne avaritia ſurrípiat cor tuum; ut per quódlibet munus accéptum manus impoſitiónem alícui tribuas,& in ſimoníacam hæreſim,quam Salvátor noſter omnímodè deteſtatur,in præceps ruas. Meménto quia gratis accepíſti, gratis & da; ſecúndùm enim Vatis elóquium,qui prójicit avarítiam,& éxcutit manus ſuas ab omni múnere,iſte in excélſis habitábit, muniménta ſaxórum ſublímitas ejus, panis ei datus eſt,aquæ ejus fidéles ſunt,Regem in decóre vidébunt óculi ejus. Temetípſum mitem, caſtúmque cuſtódias. In habitáculum tuum aut rarò, aut numquam mulíeri ſit ingréſſus. Omnes puéllas, & vírgines Chriſti aut æquanímiter ignóra, aut æquanímiter dílige, nec de prærérita caſtitáte confidas, quia neque Samſone fórtior,nec David ſanctior, nec Salomóne póteris eſſe ſapiéntior. Quando autem ob animárum lucrum viſitatiónis causa in Collégium, vel infra ſepta ingréſſus ſúeris ancillárum Dei, non ſolus intróeas, ſed tales tecum ádhibe ſócios,de quorum contubérnio non diffaméris: quia opórtet Epíſcopum irreprehenſíbilem eſſe,& teſtimónium habére bonum ad omnes; ut nequis ex eo ſcándalum ſumat; ſcandalizánti enim unum de puſíllis ſcimus quanta animadvérſio à Dómino comparétur. Prædicatióni inſta; verbum Dei plebi tibi commíſſæ affluénter,& melliflué, ac diſtínctè, in quantum rore cæléſti perfúſus fúeris, prædicáre non déſinas. Scriptúras divínas ſæpiùs lege; immò (ſi poteſt fieri) léctio ſancta in manibus tuis maximéque in péctore tuo ſemper inhæreat, ipſam verò Lectiónem Orátio interrúmpat; ad inſtar namque ſpéculi ánima tua in ipſam ſédulò reſpíciat; ut vel quæ incorrécta ſunt córrigat, vel quæ pulchra ſunt,ámplius exórnet. Diſce quod ſapiénter dóceas, ampléctens eum qui ſecúndùm doctrinam eſt, fidélem ſermónem, ut

Digitized by Google

poſſis exhortári in doctrína ſana, & eos qui contradícunt argúere. Pérmane in his, quæ didicíſti, & crédita ſunt tibi elóquia divínæ diſpenſatiónis. Parátus ſemper eſto ad ſatisfactiónem. Nec confúndant ópera tua ſermónem tuum, ne cùm in Eccléſia tua loquéris, tácitus quílibet reſpóndeat, Cur ergo ipſe non facis, quod jubes? Recognóſce magíſter, qui túrgidum ventrem ferre vidéris, quómodo mihi de jejúniis prædicas? Furta, atque perjúria poſſunt étiam deteſtári latrónes, & avarítiam cúpidi. Vita ígitur tua irreprehensíbilis fiat, in ipſa filij tui régulam ſumant; ex ipſa quidquid in eis minus corréctum fúerit córrigant; ex ipſa vídeant, quod díligant; cernant, quod imitári feſtínent; ut ad exémplum tuum omnes fidéli ſtúdio vívere compellántur. Sit erga ſubjéctos tuos ſollicitúdo laudábilis. Exhibeátur cùm manſuetúdine diſciplína, cum diſcretióne corréctio. Iram benignitas mítiget, benignitátem zelus exácuat; ita & álterum ex áltero condiátur, ut nec immoderáta últio ultra quàm opórtet, affligat, neque íterum frangat rectórem remíſſio diſciplínæ. Itaque boni te dulcem, pravi áſperum ſentiant correptórem; in qua vidélicet correptióne hunc eſſe órdinem nóveris obſervándum, ut perſónas díligas, & vítia perſequáris, ne ſi áliter ágere fortáſſe volúeris tránſeat in crudelitátem corréctio, & perdas per irremíſſam iram, quos emendáre per diſcretiónem debúeras. Sic enim vúlnera cónvenit te abſcíndere, ut non facias ulcerári, quod ſanum eſſe vidétur; neque ſi plus, quàm res exégerit, ferrum inciſiónis imprémeris; nóceas, cui prodéſſe feſtínas. Nec dícimus, ut in te delinquéntibus non te oſténdas ultórem, & vítia nutríri permíttas; ſed hortámur, ut in judício ſemper miſericórdia miſceátur, ut poſſis cum Prophéta fiduciáliter dícere: Miſericór-

ſericórdiam, & judícium cantábo tibi Dómine. Sit in te paſtóris pietas, amabiliſque dulcédo, & ſecúndum canónicas régulas ſevéra diſtrictio, vidélicet, ut innocénter vivéntes léniter fóveas, & inquiétos, perfidóſque feriéndo à pravitáte compéſcas. Nullius faciem in judício aſpícias, ut nec dívitem poténtia ſua apud te extóllere poſſit, nec páuperem propter paupertátem humilitatémque ipsíus, exaſperátio tua de re quam ſúggerat, humiliórem reddat. Subſtántiam Eccléſiæ, quam ad diſpensándum ſúſcipis, fidéliter, ac diſcrétè erogáre ne diſsímules. Scias te altérum eſſe diſpenſatórem, ut in te Domínicum impleátur elóquium, dicens: Fidélis ſervus & prudens, quem conſtítuit Dóminus ſuper famíliam ſuam, ut det illis eſcam in témpore. Hoſpitalitátem ſectáre. Miſericórdem, prout vires ſúppetunt, paupéribus te éxhibe; quia qui obtúrat aurem ad clamórem eórum, ut non exaudiat, ipſe clamábit, & non exaudiétur. Víduæ, órphani, pupillíque te benigníſſimum paſtórem, ac tutórem ſe habére gáudeant. Oppréſſis defénſio tua ſubvéniat. Illis autem, qui ópprimunt, vigor tuus efficáciter contradícat. Et ita cuncta Deo adjuvánte præmúnias, ut lupus ſæviens, ſequacéſve illíus adhuc in carne vitam agéntes, huc illúcque debacchántes & ánimas innocéntium laniáre cupiéntes, in ovile Domínicum ingrediéndi ad perdéndas ánimas locum non hábeant. Nullus te favor extóllat, nulla advérſitas átterat, id eſt, ut nec in próſperis cor tuum elevétur, neque in advérſis in áliquo dejiciátur; ſed ómnia, & in ómnibus cautè & cum diſcretióne ágere te vólumus, ut abſque reprehenſióne ab ómnibus vívere comprobéris. Sancta Trínitas fraternitátem tuam ſua protectióne incólumen cuſtódiat, ut dum tali moderámine in Deo noſtro onus, quod ſuſcepíſti perégeris,

Digitized by Google

geris, in die ætérnæ retributiónis, eo dicénte, audíre mereáris; Euge ſerve bone & fidélis, quia ſuper pauca fuiſti fidélis, ſupra multa te conſtituam, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipſe tibi præſtáre dignétur, qui cum Patre, & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus in ſæcula ſæculórum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum ſuum ad ſe exuendum.

DE BARBA TONDENDA

QUando primò Clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice ſedente cum mitra, Antiphona.

SIcut ros Hermon, qui deſcéndit in montem Sion, ſic deſcéndat ſuper te Dei benedíctio. Pſalmus. Ecce quàm bonum. cum Glória Patri. & Sicut erat in princípio, &c. prout ſuprà ſub benedictione Abbatis. pag. 95. Quo expleto, repetitur tota Antiphona. Sicut ros Hermon, &c. Qui finita, Pontifex depoſita mitra ſurgit, & ſtans verſus ad illum dicit:

Orémus.

DEus, cujus providéntia omnis creatúra incrementis adúlta congáudet, preces noſtras ſuper hunc famulum tuum juvenílis ætátis decóre lætantem, & primis auſpíciis attondéndum exáudi, ut in ómnibus protectiónis tuæ munítus auxílio, ævóque largióre provéctus, cæléſtem bene ✠ dictiónem accípiat, & præſéntis vitæ præsídiis gáudeat & futúræ, Per Dóminum noſtrum Jeſum, &c.

DE

Digitized by Google

DE OFFICIO

Pſalmiſtatus.

PSalmiſta, id eſt, Cantor poteſt ſola juſſione Presbyteri Officium ſuſcipere cantandi, dicente ſibi Presbytero.

VIde, ut quod ore cantas, corde credas, & quod corde credis, opéribus cómprobes.

Et ſi Epiſcopus Clericum ordinans hæc faciat, bene facit.

SI Officium Pſalmiſtatus collatum olim fuerit degradando, poſt degradationem à prima tonſura, ſi velit Pontifex, dicit:

Quia quod ore cantáſti, corde non credidíſti, nec ópere impleviſti; ídeò cantándi officium in Eccléſia Dei à te amovémus.

OR-

Digitized by Google

FORMA CONFIRMATIONIS ET ORDINUM UNI TANTUM CONFERENDORUM ex eodem Pontificali deprompta.

CONFIRMATIO UNIUS.

COnfirmationi conferendæ necessaria; *Chrisma*; *Stuppa aut Gossipion ad tergendum frontem ei qui non habet pittam*; *Bacile cum buccali*; *Amautergium*; *Medulla panis*.

Confirmando necessaria. *Prævia*. *Confessio*. *Patrinus vel Matrina*. *Vitta linea munda*.

POntifex supra Rochetum; vel si sit Religiosus supra superpelliceum paratus amictu, stola & pluviali albi coloris, cum mitra simplici & baculo pastorali, vel si hoc Sacramentum minus solemniter conferatur, stola alba supra mozettam, & mitra simplici paratus, accedit ad faldistorium ante medium Altaris, si sit in aliqua Capella, aut in alio convenienti loco sibi paratum, & sedens brevi sermone alloquitur adstantes & Confirmandum; quo facto lavat manus, deindè depositâ mitra surgit, & versa facie ad Confirmandum ante se genuflexum, junctis manibus dicit:

Spíritus sanctus supervéniat in te, & virtus Altíssimi custódiat te à peccatis. ℟. Amen.

Deindè

Deindè ſignans ſe manu dextera à fronte ad pectus ſigno Crucis, dicit:

℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum & terram.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

Tum extenſis verſus Confirmandum manibus, dicit:

Orémus.

OMnípotens ſempitérne Deus, qui regenerâre dignátus es hunc famulum tuum, (vel hanc famulam tuam) ex aqua & Spíritu ſancto; quique dediſti ei remiſſiónem ómnium peccatórum; emitte in eum (vel in eam) ſeptifórmem Spíritum tuum ſanctum paráclitum de cælis. ℟. Amen.
Spíritum ſapiéntiæ, & intelléctus. ℟. Amen.
Spíritum conſílij, & fortitúdinis. ℟. Amen.
Spíritum ſciéntiæ, & pietátis. ℟. Amen.

ADímple eum (vel eam) Spíritu timóris tui, & conſigna eum (vel eam) ſigno cru ✠cis Chriſti, in vitam propitiátus ætérnam. Per eúmdem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus: per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Pontifex accepta mitra ſedet in faldiſtorio, & inquiſito Confirmandi nomine ſibi per Patrinum vel Matrinam flexis genibus præſentati, & ſummitate pollicis dexteræ manus Chriſmate intincta dicit: N. Signo te ſigno Cru ✠cis, quod dum dicit producit pollice ſignum crucis in frontem illius, deindè proſequitur: Et confirmo te Chríſmate ſalútis: In nómine Pa- ✠tris, & Fí ✠lij, & Spíritus ✠ſancti. ℟. Amen.

Deindè leviter eum in maxilla cædit dicens, Pax tecũ.

Unctione peracta Pontifex tergit cum mica panis, &

Digitized by Google

& lavat pollicem & manus ſuper pelvim, & aqua Lotionis cum pane funditur in piſcinam ſacrarij.

Interim dum lavat manus, legitur à Miniſtris ſequens Antiphona.

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis à templo ſancto tuo, quod eſt in Jeruſalem. ℣. Glória Patri, &c. Sicut erat, &c.

Deindè repetitur Antiphona, qua repetita Pontifex depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit:

℣. Oſténde nobis Dómine miſericórdiam tuam.
℟. Et ſalutáre tuum da nobis.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíſcum.
℟. Et cum ſpíritu tuo.

Orémus.

DEus qui Apóſtolis tuis ſanctum dediſti Spíritum, & per eos eorúmque ſucceſſores, cæteris fidélibus tradéndum eſſe voluiſti, réſpice propítius ad humilitátis noſtræ famulátum: & præſta, ut illíus cor, cujus frontem ſacro Chríſmate delinívimus, & ſigno ſanctæ crucis ſignávimus, idem Spíritus ſanctus in eo (vel in ea) ſupervéniens templum glóriæ ſuæ dignánter inhabitándo perficiat. Qui cum Patre & eódem Spíritu ſancto vivis & regnas Deus, in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè dicit:

Ecce ſic benedicétur omnis homo, qui timet Dóminum.

Et vertens ſe ad Confirmatum, & faciens ſuper eum ſignum crucis, dicit:

Bene ✠ dícat te Dóminus ex Sion, ut vídeas bona Jerúſalem ómnibus diébus vitæ tuæ, & hábeas vitam ætérnam. ℟. Amen.

DE

Digitized by Google

DE CLERICO faciendo.

Tonſuræ conferendæ neceſſaria. F *orfices, pro incidendis capillis.* B *acile minus pro illis imponendus.* G *remiale.*

Tonſurando neceſſaria. C *onfirmatio ante ſuſceptæ.* A *tteſtatio Baptiſmi.* P *ræuia* C *onfeſſo.* T *unica talaris.* S *uperpelliceum.* C *andela ſi intra Miſſarum ſolemnia tonſura recipiatur.* O *ratio.* Dóminus pars hereditátis, &c. *memoriter.*

SI extra Miſſarum ſolemnia quocumque ſcilicet die, hora & loco minus ſolenniter Tonſura conferatur, Pontifex ſupra rochetum, vel ſi ſit Religioſus, ſupra ſuperpelliceum ſtola alba, ſupra mozettam, & mitra ſimplici paratus, accedens ad faldiſtorium ante medium altaris, ſi ſit in Capella vel in loco conuenienti ſibi paratum, ſedet.

Vel ſi ante immediatè, vel poſt Miſſam privatim celebratam conferatur, Pontifex depoſita planeta, vel ea indutus & mitra ſimplici: accedens ad faldiſtorium ante medium altaris poſitum, ſedet.

Vel denique ſi Tonſuram tantùm in priuatæ Miſſæ celebratione cum mitra ſimplici, aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Miſſarum ſolemnia Pontificaliter paratus conferat Epiſcopus. In Miſſa de Sabbato ante Dominicam Paſſionis, & in aliis Miſſis in quibus non dicitur G lória in excélſis, poſt introitum Tonſura conferri debet. In Miſſis verò de Quatuor temporibus, de Sabbato ſancto, & in aliis Miſſis in quibus dicitur G lória in excélſis, dicto K yrie eléiſon, ad tonſuram proceditur.

Pontifice igitur ſedente in faldiſtorio vocatur Tonſurandus nominatim, & reſpondens Adſum, accedit: tum facta profunda reverentia Pontifici, genuflectit corã illo.

Deindè ſurgit Pontifex cum mitra, & dicit:

Sit

℣. Sit nomen Dómini benedíctum.
℟. Ex hoc nunc & uſque in ſæculum.
℣. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum & terram.

ORémus, Fratres Chariſſimi, Dñm noſtrum Jeſum Chriſtum, pro hoc famulo ſuo, qui ad deponéndum comas cápitis ſui pro ejus amóre feſtínat, ut donet ei Spíritum ſanctum, qui hábitum Religiónis in eo in perpétuum conſérvet, & à mundi impedimento, ac ſæculári deſidério cor ejus defendat, ut, ſicut immutátur in vultu, ita déxtera manus ejus, virtútis tríbuat increménta, & ab omni cœcitáte ſpirituáli & humána, óculos ejus apériat, & lumen ei ætérnæ grátiæ concédat. Qui vivit & regnat cum Deo Patre in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus. Per ómnia ſæcula ſæculórum.

Poſt hæc ſedente Pontifice Schola ſeu Miniſtri inchoant & proſequuntur Añam & Pſalmum ſequentes.

Tu es Dómine, qui reſtítues hereditátẽ meam mihi.

Pſalmus 15.

COnſérva me Dómine, quóniam ſperávi in te: * Dixi Dómino, Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis, qui ſunt in terra ejus: * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátæ ſunt infirmitátes eórum: * póſteà acceleravérunt.

Non congregábo conventícula eórum de ſanguinibus: * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Repitítur Antiphona. Tu es Dómine, &c.

Incepto Pſalmo, Pontifex cum forficibus incidit Tonſurando extremitates capillorum in quatuor locis, videlicet in fronte, in occipitio, & ad utramque aurem, deindè in medio capitis aliquot crines capillorum,

Digitized by Google

rum, & in bacile deponit, dicente eo qui tondetur. Dóminus pars hereditátis meæ, & cálicis mei: tu es qui reſtítues hereditátem meam mihi.

Tonſo Clerico, Pontifex, depoſita mitra ſurgit & ſtans verſus ad illum, dicit:

O rémus.

PRæſta quæſumus omnípotens Deus, ut hic fámulus tuus, cujus hódie comas cápitis pro amóre divíno depoſúimus, in tua dilectióne perpétuo máneat, & eum ſine mácula in ſempitérnum cuſtódias. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tunc Schola ſeu miniſtri inchoant & proſequuntur Antiphonam & Pſalmum ſequentes, qua incepta Pontifex ſedet cum mitra.

Aña. Hic accípiet benedictiónem à Dómino, & miſericórdiam à Deo ſalutári ſuo, quia hæc eſt generátio quæréntium Dóminum.

Pſalmus 23.

DOmini eſt terra, & plenitúdo ejus; * orbis terrárum, & univérſi, qui hábitant in eo.

Quia ipſe ſuper mária fundávit eum: * & ſuper flúmina præparávit eum.

Quis aſcéndet in montem Dómini? * aut quis ſtabit in loco ſancto ejus?

Innocens mánibus & mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam ſuam, nec jurávit in dolo próximo ſuo.

Hic accípiet benedictiónem à Dómino: * & miſericórdiam à Deo ſalutári ſuo.

Hæc eſt generátio quæréntium eum: * quæréntium faciem Dei Jacob.

Attóllite portas príncipes veſtras, & elevámini portæ æternáles: * & introíbit Rex glóriæ.

Quis eſt iſte Rex glóriæ? * Dóminus fortis & potens, Dóminus potens in prælio.

Attól-

Attóllite portas príncipes veſtras, & elevámini portæ æternáles: * & introíbit Rex glóriæ.

Quis eſt iſte Rex glóriæ? * Dóminus virtûtum ipſe eſt Rex glóriæ.

Glória Patri, &c.

Sicut erat, &c.

Repetitur Antiphona: Hic accípiet, &c.

Qua finita, Pontifex depoſita mitra ſurgit & converſus ad altare, dicit:

Orémus.

Et Miniſtri dicunt: Flectámus génua.

℟. Levate.

Pontifex verſus ad Tonſum, dicit:

Adésto Dómine ſupplicatiónibus noſtris, & hunc famulum tuum bene ✠ dícere dignáre, cui in tuo ſancto nómine hábitum ſacræ religiónis impónimus: ut te largiénte & devótus in Eccléſia tua perſíſtere, & vitam percípere mereátur ætérnam. Per Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accepta mitra ſedet, & acceptum præ manibus ſuperpelliceo Tonſum totaliter induit; dicens:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui ſecúndum Deum creátus eſt, in juſtítia, & ſanctitáte veritátis.

Quo expedito, Pontifex depoſita mitra ſurgit & verſus ad illum dicit:

Orémus.

Omnípotens ſempitérne Deus, propitiáre peccátis noſtris, & ab omni ſervitúte ſæculáris hábitus, hunc famulum tuum emúnda; ut dum ignomíniam ſæculáris hábitus depónit, tua ſemper in ævum grátia perfruátur: ut ſicut ſimilitúdinem corónæ tuæ eum geſtáre facimus in cápite, ſic tua virtúte hereditátem ſúbſequi mereátur ætérnam in corde. Qui cum Patre & Spíritu ſancto vivis, & regnas Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Dein-

Digitized by Google

Deindè Pontifex accepta mitra sedet, & Clericum sic alloquitur:

FIli charíssime, animadvértere debes, quod hódie de foro Eccléfiæ factus sis, & privilégia clericália sis sortítus. Cave ígitur, ne propter culpam tuam illa perdas; & hábitu honésto, bonísque móribus, atque opéribus Deo placére stúdeas; quod ipse tibi concédat per Spíritum sanctum suum. ℟. Amen.

Dic semel septem Psalmos Pœnitentiales, cum Litániis, Versículis, & Oratiónibus, & omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

DE MINORIBUS

Ordinibus uni tantum Conferendis.

Minóribus conferendis necessaria. C*laves Ecclesiæ in aliqua pelvicula. Campanula, si non adsint campanæ majores.* C*odex Lectoris.* L*iber exorcismorum*, vel P*ontificale* seu *Missale.* C*andelabrum cum cereo extincto.* U*rceolus vacuus.* H*ostia cum* M*appa pro Ordinandi communione, si ordines intra Missam recipiat.*

Ordinando necessaria. P*rævia Confessio; in* C*apillis modestia.* C*orona minorum Ordinum.* T*unica talaris Superpelliceum.* C*andela pro Offertorio si ordines intra Missam recipiantur.*

SI extra Missarum solemnia Dominicis diebus scilicet, & festivis in manè tantùm, minus solemniter conferantur, Pontifex supra Rochettum, vel, si sit Religiosus, supra superpelliceum stola alba, supra Mozettam, & mitra simplici paratus, accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum sedet.

Vel si ante immediatè, vel post Missam privatim

Digitized by Google

celebratam conferantur; Pontifex sine, vel cum planeta & mitra simplici accedens ad faldistorium sedet.

Vel denique si minores tantùm Ordines in privata Missæ celebratione cum mitra simplici, aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Missarum solemnia Pontificaliter paratus conferat Episcopus; In Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis, & in aliis Missis, in quibus non dicitur **Glória in excélsis**, post Kyrie eléison, omnes minores Ordines conferantur: In Missis verò de Sabbato Sancto, & in aliis Missis, in quibus dicitur **Glória in excélsis**, eo dicto, ad quatuor minores Ordines proceditur. In Missis verò de Quatuor temporibus, dicta prima Lectione ordinatur Ostiarius, post secundam Lectionem Lector, post tertiam Exorcista, post quartam Acolythus.

Dum igitur Pontifex ante medium altaris, in faldistorio sibi parato sedet, renibus altari versis, Archidiaconus aut alius Minister vocat Ordinandum dicens.

Accédat qui Ordinándus est ad officium Ostiariórum.

Mox Notarius appellat eum nomine suo, qui respondens **Adsum.** accedit, & facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit coram eo. Tum Pontifex illum admonet dicens:

SUsceptúrus, Fili charíssime, officium Ostiariórum, vide quæ in domo Dei ágere débeas. Ostiárium opórtet percútere cymbalum & campánam: aperíre Eccléstam, & sacrárium; & librum aperíre ei qui prædicat. Próvide ígitur, ne per negligéntiam tuam, illárum rerum, quæ intra Eccléstam sunt, áliquid depéreat; certísque horis domum Dei apérias fidélibus, & semper claudas infidélibus. Stude étiam, ut, sicut materiálibus clavibus, Eccléstam visíbilem áperis & claudis, sic & invisíbilem Dei domum, corda scílicet fidélium, dictis

Digitized by Google

dictis & exémplis tuis claudas diábolo, & apérias Deo; ut divína verba, quæ audíerint, corde retíneant, & ópere cómpleant; quod in te Dóminus perficiat per misericórdiam suam.

Hujusmodi admonitiones non fiunt Cardinali, nec Episcopo electo.

Deindè claves Ecclesiæ, quas manu dextera tangit Ordinandus, traduntur à Pontifice dicente:

Sic age, quasi redditúrus Deo ratiónem pro iis rebus, quæ his clávibus recludúntur.

Post hæc Archidiaconus, vel alius vices ejus tenens, ducit eum ad ostium Ecclesiæ, aut Capellæ, & facit illum claudere & aperire: tradit etiam illi Archidiaconus funem Campanarum, faciens eum campanas, aut illarum defectu campanulam pulsare, deinde reducit illum ad Pontificé, quo coram Pontifice genua flectente, stans cum mitra Pontifex, versus ad ipsum dicit:

DEum Patrem omnipoténtem, Fratres charíssimi, suppliciter deprecémur, ut hunc famulum suum bene ✠ dícere dignétur, quem in officium Ostiariórum elígere dignátus est; ut sit ei fidelíssima cura in domo Dei diébus ac nóctibus, ad distinctiónem certárum horárum, ad invocándum nomen Dómini, adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum mitra deposita stans Pontifex, & conversus ad altare dicit:

Orémus.

Ministri subjungunt. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Et statim Pontifex conversus ad genuflexum stans sine mitra, dicit:

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hunc famulum tuum in

officium Ostiariórum, ut inter janitóres Eccléſia páſceat obſéquio, & inter eléctos tuos, partem mereátur habére mercédis. Per Dóminum noſt Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & gnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæ ſæculórum. ℟. Amen.

DE ORDINATIONE

Lectoris.

POntifex in faldiſtorio ante medium altaris ſito reaſſumpta mitra ſedet; tum Archidia nus vocat Lectorem hoc modo.

Accédat qui Ordinándus eſt ad officium *Lectóru*

Mox per Notarium ut ſuprà nominatum & ge flexum admonet Pontifex dicens:

ELéctus, Fili Chariſſime, ut ſis Lector in don Dei noſtri, officium tuum agnóſce, & imp Potens eſt enim Deus, ut áugeat tibi grátiam pe fectiónis ætérnæ. Lectórem ſiquidem opórtet lége ea quæ (vel ei cui) prædicat; & lectiónes cant re, & benedícere panem, & omnes fructus novo Stude ígitur verba Dei, vidélicet Lectiónes ſacr diſtinctè & apértè ad intelligéntiam, & ædificati nem fidélium abſque omni mendácio falſitátis, *pro* férre; ne véritas divinárum lectiónum incúria tu ad inſtructiónem audiéntium corrumpátur. Quo autem ore legis, corde credas & ópere cómpleas; quátenus auditóres tuos, verbo páriter & exémplo tuo docére poſſis. Ideóque dum legis iſta in alto loco Eccléſiæ, ut ab ómnibus audiáris & videáris, figu rans poſitióne corporáli te in alto virtútum gradu de bére converſari; quátenus cunctis à quibus audíris & vidéris, cæléſtis vitæ formam præbeas; quod in te Deus ímpleat per grátiam ſuam.

Deindè

Deindè Pontifex accipit & tradit Ordinando Codicem, de quo lecturus est, quem manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

A ccipe, & esto verbi Dei relátor, habitúrus, si fidéliter, & utíliter impléveris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administravérunt ab initio.

Stans Pontifex cum mitra conversus ad genuflexum dicit:

ORémus, Fratres charíssimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut super hunc famulum suum, quem in órdinem Lectórum dignátur assúmere, bene ✠ dictiónem suam cleménter effúndat, quátenus legat distínctè, quæ in Eccléſia Dei legénda sunt, & éadem opéribus ímpleat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, mitra depósita, stans conversus ad altare dicit:

O rémus.

Ministri subjungunt. F lectámus génua.

℟. Leváte.

Deindè stans conversus ad Ordinatum genuflexum sine mitra dicit:

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hunc famulum tuum in officium Lectóris; ut assíduitate Lectiónum instrúctus sit, atque ordinátus; & agénda dicat, & dicta ópere ímpleat, ut in utróque sanctæ Eccléſiæ exémplo sanctitátis suæ cónsulat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus. Per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Digitized by Google

DE ORDINATIONE

Exorcistæ.

POntifice in faldistorio ante medium altaris posito sedente cum mitra, vocatur Exorcista per Archidiaconum modo consueto.

Accédat qui Ordinándus est ad officium Exorcistárum.

Mox per Notarium ut suprà nominatum, & genuflexum admonet Pontifex dicens:

ORdinándus, Fili charíssime, in officium Exorcistárum, nóscere debes quid súscipis. Exorcístam étenim opórtet abjícere dæmones, & dícere pópulo, ut, qui non communícat, det locum; & aquam in ministério fúndere. Accipis ítaque potestátem imponéndi manum super Energúmenos; & per impositiónem mánuum tuárum, grátia Spíritus sancti, & verbis exorcísmi, pellúntur Spíritus immúndi à corpóribus obséssis. Stude ígitur, ut sicut à corpóribus aliórum dæmones expéllis, ita ab ánimo tuo & córpore, omnem immunditiam & nequítiam ejícias; ne illi succúmbas, quem ab áliis ejéffugas ministério. Dísce per officium tuum vítiis imperare, ne in tuis móribus, áliquid sui juris inimícus váleat vindicáre. Tunc étenim rectè in áliis dæmónibus imperábis, cùm priùs in teípso eórum omnímodam súperas nequítiam. Quod tibi Dóminus ágat concédat per Spíritum suum sanctum.

Post hæc acceptum Exorcísmi librum tradit Pontifex, vel illius loco Pontificale, seu Missale, & dum Ordinandus librum tangit manu dextera, dicit Pontifex:

Accipe, & comménda memóriæ, & habe potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive catechúmenos.

Post

Posteà stans cum mitra Pontifex conversus ad genuflexum dicit,

DEum Patrem omnipotèntem, Fratres charíssimi, suppliciter deprecémur, ut hunc famulum suum bene ✠ dícere dignétur in officium Exorcistárum; ut sit spirituális imperátor, ad abigéndos dæmones de corpóribus obséssis, cum omni nequítia eórum multifórmi. Per unigénitum Fílium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum conversus ad altare deposita mitra, dicit:

Orémus.

Et Minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Mox conversus ad Ordinatum genuflexum dicit:

DOmine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, bene ✠ dícere dignáre hunc famulum tuum in officium Exorcistárum; ut per impositiónem mánuum, & oris officium, potestátem & impérium hábeat Spíritus immúndos coërcéndi, ut probábilis sit médicus Eccléstæ tuæ grátia curatiónum virtutéque cæléstis confirmátus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

DE ORDINATIONE

Acolythi.

POntifex in faldistorio ante medium altaris reassumpta mitra sedet, tum Archidiaconus Acolythum vocat dicens;

Accédat qui ordinándus est ad officium Acolythórum.

Mox nominatum ut suprà & genuflexum admonet Pontifex, dicens:

SUsceptúrus, Fili charíssime, officium Acólythi, pensa quod súscipis. Acólythum étenim opórtet ceroferárium ferre, luminária Ecclésiæ accéndere; vinum & aquam ad Eucharistíam ministráre. Stude ígitur suscéptum officium dignè implére. Non enim Deo placére póteris, si lucem Deo mánibus præferens, opéribus tenebrárum inservias, & per hoc áliis exémpla perfidiæ præbeas. Sed juxta quod V[illegible]as dicit: Lúceat lux tua coram homínibus; ut vídeant ópera tua bona, & glorificent Patrem tuum qui in cælis est. Et secúndùm quod ait Apóstolus Paulus: In médio natiónis pravæ & pervérsæ lúceas sicut luminare in mundo, verbum vitæ cóntinens. Sint ergo lumbi tui præcíncti, & lucérnæ ardéntes in mánibus tuis, ut sis filius lucis. Abjícias ópera tenebrárum, & induáris arma lucis. Eras étenim aliquándo ténebræ, nunc autem lux in Dómino, ut filius lucis ámbula. Quæ sit verò ista lux, quam tantópere incúlcat Apóstolus ipse demónstrat, subdens. Fructus enim lucis est, in omni bonitáte, & justítia, & veritáte. Esto ígitur sollícitus, in omni justítia, bonitáte & veritáte, ut & te, & álios, & Dei Ecclésiam illúmines. Tunc étenim in Dei sacrificio dignè vinum súggeres & aquam, si tu ipse Deo sacrificium, per castam vitam, & bona ópera oblátus fueris. Quod tibi Dóminus concédat per misericórdiam suam.

Post hæc accipit & tradit Pontifex Acolytho candelabrum cum candela extincta, quod ipse manu dextera tangit, Pontifice dicente:

Accipe ceroferárium cum cereo, & scias te ad accendénda Ecclésiæ luminária mancipári, In nómine Dómini. ℟. Amen.

Tum accipit & tradit urceolum vacuum, quem similiter tangere debet Acolythus, & dicit Pontifex.

Digitized by Google

Accipe urcéolum, ad ſuggeréndum vinum & aquam in Euchariſtiam Sanguinis Chriſti, In nómine Domini. ℟. Amen.

Poſteà ſtans Pontifex cum mitra verſus ad eum genuflexum dicit:

DEum Patrem omnipoténtem, Fratres Chariſſimi, ſupplíciter deprecémur, ut hunc famulum ſuum bene✠dícere dignétur in órdine Acolythórum; quátenus lumen visíbile mánibus præferens, lumen quoque ſpirituále móribus præbeat: adjuvánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum eo, & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra, & convertens ſe ad altare, dicit,

Orémus.

Et Miniſtri. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Et mox Pontifex converſus ad Acolythum genuflexum dicit:

DOmine ſancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui per Jeſum Chriſtum Fílium tuum Dóminum noſtrum, & Apóſtolos ejus, in hunc mundum lumen claritátis tuæ miſiſti, quique ut mortis noſtræ antíquum aboléres chyrógraphum, gloriosíſſimæ illum Crucis vexíllo affigi, ac sánguinem, & aquam ex látere illius pro ſalúte géneris humáni efflúere voluíſti, bene✠dícere dignáre hunc famulum tuum in officium Acolythórum; ut ad accendéndum lumen Eccléſiæ tuæ, & ad ſuggeréndum vinum & aquam ad conficiéndum Sánguinem Chriſti Filij tui in offerénda Euchariſtia, ſanctis altáribus tuis fidéliter ſubminíſtret. Accénde Dómine cor ejus, & mentem ad amórem grátiæ tuæ; ut illumináto vultu ſplendóris tui, fidéliter tibi in ſancta Eccléſia deſérviat. Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum. ℟. Amen.

Digitized by Google

O rémus.

DOmine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui ad Móyſen & Aaron locútus es, ut accenderéntur lucérnæ in tabernáculo teſtimónij, bene ✠ dícere dignáre hunc famulum tuum, ut ſit Acólythus in Eccléſia tua. Per Chriſtum Dóminum noſtrum.

℟. Amen.

O rémus.

OMnípotens ſempitérne Deus; fons lucis, & orígo bonitátis, qui per Jeſum Chriſtum Fílium tuum, lumen verum, mundum illuminásti, ejúſque paſſiónis myſtério redemíſti, bene-✠dícere dignáre hunc famulum tuum, quem in officium Acolythórum conſecrámus, poſcéntes cleméntiam tuam, ut ejus mentem, & lúmine ſciéntiæ illúſtres, & pietátis tuæ rore írriges; ut ita accéptum miniſtérium te auxiliánte péragat, quáliter ad ætérnam remuneratiónem pervenire mereátur. Per eúmdem Chriſtum Dóminum noſtrum.

℟. Amen.

Deindè Pontifex accepta mitra ſedet, & ad minores Ordines Ordinatum ſic alloquitur:

FIli dilectíſſime, diligénter consídera Ordines per te ſuſcéptos; ſtude ſanctè & religióſè vívere; atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam ſuam poſſis acquírere, quam ipſe tibi per ſuam miſericórdiam concédere dignétur.

Dic ſemel ſeptem Pſalmos pœnitentiáles, cum Litaníis, verſículis, & Oratiónibus, & omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

DE

Digitized by Google

DE ORDINATIONE

Subdiaconi.

MIssæ celebrandæ pro sacris Ordinibus conferendis necessaria. *Altare decentiori* Pallio coloris convenientis. Tobaleisq; mundis ornatum Tapete super gradus altaris extendendum. Pulvinus. Faldistorium. Quatuor Candelabra cum Cereis albis. Crux in medio altaris, ad cujus pedem Tabella Secretarum. Tabella Euangelij. In principio, in cornu Euangelij. Pontificalia ornamenta secundum seriem sub initium Missalis descripta in medio altaris præparata, & oblongo velo coloris paramentorum cooperta. Mitra simplex in medio altaris. Baculus pastoralis, à latere Epistolæ. Missale cum Cussino in cornu Epistolæ, in quo Missa Dici. Oratio pro Ordinando, Exáudi quæsumus Domine: circa finem Missalis edita; & Commemorationes, si quæ sint faciendæ, cum signaculis disponantur. Pontificale. Bugia super Credentiam. Calix cum Purificatorio mundo desuper. Patena cum duabus Hostiis majoribus: una aut plures particulæ ceu Hostiæ, si pluribus diversi conferuntur Ordines. Palla linea munda, non colorata, aut alterius materiæ. Velum parvum coloris paramentorum super ipsum Calicem. Bursa desuper ejusdem coloris; habens crucem in medio; & intus Corporale. Pelvicula cum Ampullis vitreis, quantum fieri potest, cum suis operculis, vino & aqua plenis. Bacile cum Buccali Quadruplex; si verò Presbyteratus Ordo conferatur, Quintuplex. Manutergium cum Medulla panis, & duæ aut plures Stolæ pro Sacerdotibus manuum impositionem cum Episcopo facturis. Mappa pro Communione. Calix cum vino & Mappula pro Ordinandi Purificatione post Communionem.

Ordinando Subdiacono. Mandatum Apostolicum, si ordinetur extra Tempora. Vestis talaris. Modestia

in capillis. C *orona Subdiaconalis.* P *ræuia* C *onfessio.* A *mictus.* A *lba.* C *ingulum.* M *anipulus &* T *unicella albi coloris* C *alix vacuus, cum* P *atena superpositæ.* B *acile cum* U *rceolis &* M *anutergio.* L *iber Epistolarum.* C *andela pro Offertorio.*

POntifex cum Pontificali paratus ut Subdiaconatus Ordinem conferat in Missis de Quatuor temporibus, dicta quinta Lectione in cornu Epistolæ: In Missis verò & Sabbatis ante Dominicam Passionis, aut Resurrectionis Dñi; aut in Missis de festivo die duplici, vel de Dñicis, dicta Collecta cum Oratione pro Ordinatis sub una conclusione, & factis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ; accepta mitra accedit ad faldistoriũ ante medium altaris sibi paratum, & sedet.

Tum Archidiaconus, aut illius locum tenens vocat Ordinandum, & dicit;

Accédat qui Ordinándus est Subdiáconus.

Deindè Notarius sub una ex triplici formula conuenienti eum vocat dicens,

N. Ad títulum Ecclésiæ. N. N. Ad títulum patrimónij sui. Frater N. Profétsus Ordinis N. Ad títulum paupertátis.

Ordinandus verò, quisquis sit, respondet, Adsum. & accedit versus Episcopum; quem profunda reverentia salutat. Denique stantem Ordinandum Pontifex cum mitra sedens admonet, dicens;

FIlli dilectíssime, ad sacrum Subdiaconátus Ordinem promovéndus, iterùm, atque iterùm considerare debes atténtè, quòd onus hódie ultrò appetis. Hactenus enim liber es, licétque tibi pro arbítrio ad sæculária vota transire, quod si hunc Ordinẽ susceperis, ámplius non licébit à propósito resilire; sed Deo, cui servíre, regnáre est, perpétuò famulári; & castitátem, illo adjuvánte, serváre oportébit, atque in Ecclésiæ minístério semper esse mancipátum. Proínde, dum tem-

Digitized by Google

tempus est, cógita, & si in sancto propósito perseverâre placet, In nómine Dómini huc accéde.

Hæc admonitio non fit Religiosis.

Illo tunc accedente, & genua flectente coram Pontifice, si sit alius ad altiorem Ordinem promovendus, Archidiaconus vocat eum, dicens:
Accédat qui ordinándus est Diáconus vel Presbyter.

Mox Ordinandus super Tapete se prosternit. Pontifex verò cum Missa fiat sine cantu, super pulvinum genuflectit ante faldistorium, & incipit Litanias dicens Kyrie eléison, prosequendo totas prout suprà 36. genuflexis respondentibus Ministris.

Postquam autem dictum fuerit, Ut ómnibus fidélibus defunctis, &c.

℣. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & baculum pastorálem in sinistra tenens, conversus ad Ordinandum, dicit;

Primò.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dícere dignéris.

℣. Te rogámus audi nos.

Secundò.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dícere & sancti ✠ ficáre dignéris. ℣. Te rogámus audi nos.

Tertiò.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dícere, sancti ✠ ficáre, & conse ✠ crâre dignéris.

℣. Te rogámus audi nos.

Si pluribus diversos Ordines conferat Pontifex, suprà dictam in plurali dabit benedictionem, dicens: Ut hos Eléctos, &c. ut suprà 32.

Deindè reddito baculo pastorali, rursus ante faldistorium genuflectit Pontifex, & perficit Litanias dicendo Ut nos exaudíre, &c.

Quibus finitis, surgens Pontifex cum mitra sedet ut suprà; si verò sit aliquis alius intra eadem Missa-

Digitized by Google

tum ſolemnia Ordinandus; alta voce dicit Archidiaconus aut Capellanus vices illius gerens.

Recédat in partem qui ordinándus eſt Diáconus, vel Presbyter.

Tum Pontifex Subdiaconum ante ſe genuflexum admonet, dicens:

ACcépturus, Fíli dilectíſſime, officium Subdiacónatus, sédulò atténde, quale miniſtérium tibi tráditur. Subdiáconum enim opórtet aquam ad miniſtérium altáris præparáre; Diácono miniſtráre, pallas altáris & corporália abluere; Cálicem, & Patenam in uſum Sacrificij eídem offérre. Oblatiónes quæ véniunt in altáre, panes Propoſitiónis vocántur: de ipſis oblatiónibus tantum debet in altári poni, quantum pópulo poſſit ſufficere, ne áliquid pútridum in Sacrário remáneat. Pallæ, quæ ſunt in ſubſtratório altáris, in álio vaſe debent lavári, & in álio corporáles pallæ. Ubi autem corporáles pallæ lotæ fúerint, nullum áliud linteámen débet lavári, ipſáque lotiónis aqua in Baptiſtérium debet vergi. Stude ítaque ut iſtà viſibília miniſtéria, quæ díximus, nítidè, & diligentíſſimè complens, inviſibília horum exémplo perficias. Altáre quidem ſanctæ Eccléſiæ, ipſe eſt Chriſtus, teſte Joánne, qui in Apocalypſi ſua, altáre áureum ſe vidíſſe pérhibet ſtare ante thronum, in quo, & per quem, oblatiónes fidélium Deo Patri conſecrántur. Cujus altáris pallæ, & corporália ſunt membra Chriſti, ſcílicet fidéles Dei, quibus Dóminus, quaſi veſtiméntis pretióſis, circúmdatur, ut ait Pſalmíſta: Dóminus regnávit, decórem indútus eſt. Beátus quoque Joánnes in Apocalypſi vidit Fílium hóminis præcínctum zona áurea, id eſt, Sanctórum catérva. Si ítaque humána fragilitáte contíngat in áliquo fidéles maculári, præbénda eſt à nobis aqua cæléſtis doctrínæ, qua purificáti, ad ornaméntum altáris, & cultum divíni Sacrificij

ficij rédeant. Esto ergo talis, qui Sacrificiis divínis, & Eccléſiæ Dei, hoc eſt, Córpori Chriſti dignè ſervíre váleas, in vera, & Cathólica fide fundátus, quóniam, ut ait Apóſtolus, omne quod non eſt ex fide, peccátum eſt, ſchiſmáticum eſt, & extra unitátem Eccléſiæ eſt. Et ídeò, ſi uſque nunc fuíſti tardus ad Eccléſiam, ámodò debes eſſe aſſíduus. Si uſque nunc ſomnoléntus, ámodò vigil. Si uſque nunc ebrióſus, ámodò sóbrius. Si uſque nunc inhonéſtus, ámodò caſtus, Quod ipſe tibi præſtáre dignétur, qui vivit & regnat Deus in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Deindè Pontifex adhuc ſedens accipit, & Ordinando Calicem vacuum tradit cum Patena vacua ſuperpoſita, quem ille manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

V ide cujus miniſtérium tibi tráditur: ídeò te admóneo, ut ita te exhíbeas, ut Deo placére poſſis.

Et Archidiaconus accipit, & tradit ei Urceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum manutergio; quæ omnia ſimiliter Ordinandus tangere debet.

Poſteà ſurgit Pontifex, & verſus ad populum ſtans cum mitra dicit:

O Rémus Deum, ac Dóminum noſtrum, Fratres chariſſimi, ut ſuper hunc ſervum ſuum, quem ad Subdiaconátus officium vocáre dignátus eſt, infúndat bene ✠ dictiónem ſuam, & grátiam; ut in conſpéctu ejus fidéliter sérviens, prædeſtináta Sanctis præmia conſequátur, adjuvánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum eo vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Tum depoſita mitra, converſus ad altare Pontifex dicit:

O rémus.

Et Miniſtri.

F lectámus génua. ℟. Leváte.

Mox

Digitized by Google

Mox Pontifex versus ad Ordinandum genuflexum dicit sine mitra.

DOmine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠dicere dignáre hunc famulum tuum, quem ad Subdiaconátus officium elígere dignátus es, ut eum in sacrário tuo sancto strénuum, solicitúmque cæléstis milítiæ instítuas excubitórem, Sanctísque altáribus tuis fidéliter subminístret, & requiéscat super eum Spíritus sapiéntiæ, & intelléctus; Spíritus consílij, & fortitúdinis; Spíritus sciéntiæ, & pietátis; & répleas eum Spíritu timóris tui; ut eum in minístério divino confírmes, ut obédiens facto, ac dicto parens, tuam grátiam consequátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex sedens cum mitra, accipit amictum, qui in collo Ordinandi jacet, imponitque super caput ejus, dicens:

Accipe amíctum, per quem designátur castigátio vocis. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Tum immittit Pontifex manipulum in sinistrum brachium ejusdem, dicens:

Accipe manípulum, per quem designántur fructus bonórum óperum. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Post hæc Tunica illum totaliter induit, dicens: Túnica jucunditatis, & indumento lætítiæ índuat te Dóminus. In nómine Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Tandem tradit illi librum Epistolarum, quem tangit manu dextera, dicente interim Pontifice.

Accipe librum Epistolárum, & habe potestátem legéndi eas in Ecclésia sancta Dei, tam pro vivis, quàm pro

pro defunctis. In nómine Patris, & Filij, & Spíritus sancti. R. Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Subdiaconus surgit, & facta Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, & genuflectit. Tum Pontifex surgit, & accedit ad cornu Epistolæ, ubi depósita mitra prosequitur Missam.

Lecto autem Offertorio, Pontifex accepta mitra, in faldistorio ante medium altaris posito, sedet: Mox Subdiaconus candelam accensam dextera sustinens, sinistra pectori admota, accedit; tum facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit, cujus manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur: deindè surgit, & facta iterum reverentia, redit ad locum suum. Facta Oblatione, Pontifex Annulum & Chirothecas deponit, & lotis manibus, resumit Annulum, & surgit; sublatoque faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi depósita mitra, prosequitur Missam; Secretæ dici Ordinandi secreta adjuncta, sub uno. Per Dóminum, cum aliis secretis, si quæ sint dicendæ.

Dum Pontifex dicit Orationem, D ómine Jesu Christe, qui dixísti, &c. Subdiaconus accedit ad dexteram Pontificis, & Oratione dicta, uterque simul osculatur altare, & conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis Subdiacono, dicens. Pax tecum. Cui ille respondet, Et cum spíritu tuo. Tum Subdiaconus, facta ante & post profunda reverentia Pontifici, & genuflectione SS. Sacramento, vadit ad locum suum.

Postquam verò Pontifex se communicaverit, & sacrum Sanguinem sumpserit, priusquam se purificet, Palla Calix tegitur, & ultra medium Corporalis ex parte Euangelij, non extra ipsum collocatur. Tum Pontifex supponit Patenam Hostiæ, qua communicandus est Ordinatus; qui ante medium altaris accedens, genuflexus dicit intelligibili voce: Confiteor Deo,

Digitized by Google

Deo, &c. quo peracto, Pontifex facta genuflexione SS. Sacramento, surgit, & aliquantulùm se retrahit ad cornu Euangelij; & versus ad Ordinatum, junctis manibus, dicit, licet unicus sit communicandus.
Misereátur vestri omnípotens Deus, & dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam.
℟. Amen.
Indulgéntiam, ✠ absolutiónem, & remissiónem peccatórum vestrórum tríbuat vobis omnípotens & miséricors Dóminus. ℟. Amen.

Tum accedit Ordinatus ad supremum altaris gradum, ubi genuflexus, & communicaturus mappulam recipit. Pontifex verò versus ad altare, facit genuflexionem SS. Sacramento; deinde surgens, sinistra Patenam, dextera verò Hostiam reverenter accipit, quam aliquantulùm elevatam tenet super Patenam, & conversus ad Ordinatum in medio altaris, dicit;
Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi: Mox ter subjungit, Dómine non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantùm dic verbo, & sanábitur ánima mea.

Tum accedens, Ordinato porrigit SS Sacramentum, faciens cum eo signum Crucis super Patenam, & simul dicens;
Corpus ✠ Dómini nostri Jesu Christi custódiat te in vitam ætérnam: & respondet, Amen.

Tum manum Pontificis hostiam tenentem osculatur, & communionem reverenter sumit, ori ejus supposita Patena. Deindè unus Ministrorum purificat Ordinatum Calice, aut alio vase cùm vino ad hoc destinato; & cum Ordinatus os ad mappulam extersérit, redit ad locum suum.

Communione peracta, Pontifex colligit fragmenta Patena, quam super Calicem suum extergit, purificationem sumit, cum digitorum ablutione, quo

quo facto mitram accipit, & lavat manus, quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ Missam prosequitur, Postcommunioni diei Ordinandi Postcommunione adjuncta sub uno Per Dóminum, cum aliis Postcommunionibus, si quæ sint dicendæ.

Data Benedictione, ut moris est, & reddito baculo pastorali, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito; mox Ordinatus accedit, qui, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit; tum his verbis Subdiaconum aut Diaconum alloquitur Pontifex dicens;

FIlli dilectíssime, diligénter considera Ordinem per te suscéptum, ac onus húmeris tuis impósitum: stude sanctè & religiosè vívere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam possis acquírere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concédere dignétur. Ad Subdiaconátum (vel ad Diaconátum) ordináte, dic Nocturnum hujus diéi; & omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

Tum surgit Pontifex, & amoto faldistorio, convertit se ad cornu Euangelij, ubi, deposita mitra, dicit intelligibili voce Dóminus vobíscum. Deindè Initium sancti Euangélij secúndùm Joánnem. In princípio erat Verbum: & signat tabellam, in qua est Euangelium; aut (si deficiat) signat altare, & se. Mox acceptis mitra, & baculo, prosequitur, factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Si verò aliud Euangelium sit dicendum, illud in cornu Euangelij dicit, eoque dicto, recedit ut prius.

DE

Digitized by Google

DE ORDINATIONE

Diaconi.

Missa celebranda pro Diaconatus Ordine conferendo necessaria, ut suprà 515.

Ordinando Diacono. *Mandatum. Apostolicum, si ordinetur extra Tempora. Vestis talaris. Modestia in capillis. Corona Diaconalis. Previa Confessio. Amictus. Alba. Cingulum. Manipulus. Stola & Dalmatica alb. coloris. Liber Evangeliorum Candela pro Offertorio.*

POntifex ritu Pontificali paratus, ut Ordinationem Diaconatus conferat, in Dominicis aut Festivis diebus, aut statutis à jure temporibus dicta Oratione pro Ordinando Exaudi quæsumus Domine, &c. ut in fine Missalis habetur, cum Oratione dicit sub uno Per Dominum. & factis aliis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ, legit Epistolam; quæ finita, accipit mitram, & accedens ad faldistorium ante medium altaris paratum, sedet.

Interim promovendus ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum, aut illius locum tenentem vocatur, dicendo:

Accédat qui ordinándus est ad Diaconátum.

Mox Ordinandus per Notarium nominatus accedit, & facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum offerens Pontifici sic his verbis loquitur, dicens:

Reverendíssime Pater, postulat sancta mater Ecclsia Cathólica, ut hunc præséntem Subdiáconum ad onus Diacónij ordinétis.

Pontifex interrogat, dicens:

Scis illum dignum esse?

Respon-

Digitized by Google

Respondet Archidiaconus.

Quantum humána fragílitas nosse sinit, & scio, & testíficor ipsum dignum esse ad hujus onus officij.

Mox Pontifex respondet.

Deo grátias.

Et ad ejus Ordinationem procedit. In primis Pontifex sedens cum mitra Clero populoque annuntiat dicens:

Auxiliánte Dómino Deo, & Salvatóre nostro Jesu Christo, elígimus hunc præséntem Subdiáconum in Ordinem Diacónij. Si quis habet áliquid contra illum, pro Deo, & propter Deum cum fidúcia éxeat, & dicat: verúmtamen memor sit conditiónis suæ.

Facta aliquali morula, Pontifex convertit Orationem suam ad Ordinandum, quem sic admonet.

Provehéndus, Fili dilectíssime, ad Levíticum Ordinem, cógita magnópere, ad quantum gradum Eccléſiæ ascéndis. Diáconum enim opórtet minístrare ad altáre, Baptizáre, & Prædicáre. Sanè in véteri lege, ex duódecim, una tribus Levi elécta est, quæ speciáli devotióne, tabernáculo Dei, ejúsque sacrificiis, ritu perpétuo deservíret. Tántaque dignitas illi concéssa est, quòd nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divínum illum cultum, atque officium ministratúrus ascénderet; ádeò, ut grandi quodam privilégio hereditátis, & Tribus Dómini esse mererétur, & dici: quorum hódie, Fili dilectíssime, & nomen, & officium tenes; quia in ministérium tabernáculi testimónij, id est, Ecclésiæ Dei, elígeris in Levítico officio, quæ semper in procínctu pósita, incessábili pugna contra inimícos dímicat: unde ait Apóstolus, non est nobis colluctátio advérsus carnem & sánguinem; sed advérsus príncipes & potestátes, advérsus mundi rectóres tenebrárum harum, contra spirituália nequítiæ, in cæléstibus. Quam Ecclésiam Dei, véluti tabernáculum, por-

Digitized by Google

portáre,& munire debes ornátu sancto,prædicátu divíno, exémplo perfécto. Levi quippe interpretátur ádditus, sive assúmptus. Et tu, Fili dilectíssime, qui ab hereditáte patérna nomen áccipis, esto assúmptus à carnálibus desidériis, à terrénis concupiscéntiis, quæ mílitant advérsus ánimam. Esto nítidus,mundus, purus, castus,sicut decet minístrum Christi,& dispensatórem mysteriórum Dei; ut dignè addáris ad número rum Ecclesiástici gradus; ut heréditas, & tribus amábilis Dómini esse mereáris. Et quia comminíster & cooperátor es Córporis & Sánguinis Dómini, esto ab omni illécebra carnis aliénus; sic enim ait Scriptúra: Mundámini qui fertis vasa Dómini. Cógita beátum Stéphanum, mérito præcipuæ castitátis, ab Apóstolis ad cfficium istud eléctum. Cura, ut quibus Euangélium ore annúntias, vivis opéribus expónas; ut de te dicátur: Beáti pedes euangelizántis pacem, euangelizántis bona. Habe pedes tuos calceátos Sanctórum exémplis, in præparatióne Euangélij pacis. Quod tibi Dóminus concédat per grátiam suam.

Deindè si non sit ordinatus Subdiaconus, Ordinandus Diaconus se prosternit ad cornu Euangelij, vel ubi genuflectebat. Pontifex verò cum mitra ante faldistorium suum genuflectens recitat Litanias, pag. 36. Ordinandus autem per Pontificem benedicitur, prout suprà pag. 32. dictum est, in Ordinatione Subdiaconi. Post hæc Ordinando ab accubitu surgente, & tamen genuflexo manente, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur Clerum & populum, dicens:

COmmúne votum commúnis Orátio prosequátur; ut hîc totius Ecclésiæ prece, qui ad Diaconátus minístérium præparátur, Levíticæ benedictiónis órdine claréscat, & spirituáli conversatióne præ-

præfúlgens, grátia ſanctificatiónis elúceat; præſtánte Dómino noſtro Jeſu Chriſto, qui cum Patre & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus in ſæcula ſæculórum.

Deindè ſurgens cum mitra Pontifex, ſtans verſus ad Ordinandum, dicit alta voce legendo.

ORémus, Fratres chariſſimi, Deum Patrem omnipoténtem, ut ſuper hunc famulum ſuum, quem ad officium Diaconátus dignátur aſſúmere, benedictiónis ſuæ grátiam cleménter effúndat; eíque conſecratiónis indúltæ propítius dona conſérvet, & preces noſtras cleménter exáudiat; ut quæ noſtro gerénda ſunt miniſtério, ſuo benígnus proſequátur auxílio; & quem ſacris myſtériis exequéndis pro noſtra intelligéntia crédimus offeréndum, ſua bene ✠ dictióne ſanctificet, & confirmet. Per unigénitum Fílium ſuum Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui cum eo, & Spíritu ſancto vivit & regnat Deus.

Deindè depoſita mitra, & extenſis ante pectus manibus, dicit:

P er ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíſcum.

℟. Et cum ſpíritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo noſtro.

℟. Dignum & juſtum eſt.

V erè dignum & juſtum eſt, æquum & ſalutáre, nos tibi ſemper, & úbique grátias ágere, Dómine ſancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, honórum dator, ordinúmque diſtribútor, atque officiórum diſpóſitor, qui in te manens ínnovas ómnia, & cuncta diſpónis per Verbum, virtútem, ſapientiámque tuam, Jeſum Chriſtum Fílium tuum Dóminum noſtrum, ſempitérna providéntia præparas, & ſingulis quibúſque tempóribus aptánda diſpénſas.

Cujus

Cujus corpus, Ecclésiam vidélicet tuam, cæléstium gratiárum varietáte distínctum, suorúmque connéxum distinctióne membrórum, per legem mirábilem totius compáginis unítum, in augméntum templi tui créscere, dilatarique largíris; sacri múneris servitútem trinis grádibus minístrórum nómini tuo militáre constítuens, eléctis ab initio Levi fíliis, qui in mysticis operatiónibus domus tuæ fidélibus excúbiis permanéntes, hereditátem benedictiónis ætérnæ sorte perpétua possidérent. Super hunc quoque famulum tuum, quæsumus Dómine, placátus inténde, quem tuis sacris altáribus servitúrum in officium Diaconátus suppliciter dedicámus. Et nos quidem tamquam hómines, divíni sensus, & summæ ratiónis ignári, hujus vitam, quantum póssumus, æstimámus. Te autem Dómine, quæ nobis sunt ignóta non tránseunt, te occúlta non fallunt. Tu cógnitor es secretórum; tu scrutátor es córdium. Tu istíus vitam cælésti póteris examináre judício, quo semper prævales, & admíssa purgáre, & ea quæ sunt agénda concédere.

Hic solus Pontifex extensam manum dexteram ponit super caput Ordinandi, dicens:

Accipe Spíritum sanctum, ad robur, & ad resisténdum diábolo, & tentatiónibus ejus; In nómine Dómini.

Postea, prosequitur ut priùs extensam tenens manum dexteram usque in finem Præfationis.

EMitte in eum, quæsumus, Dómine Spíritum sanctum, quo in opus minístérij tui fidéliter exequéndi septiformis grátiæ tuæ múnere roborétur. Abúndet in eo totius forma virtútis, auctóritas modésta, pudor constans, innocéntiæ púritas, & spirituális obsérvántia disciplínæ. In móribus ejus præcépta tua fúlgeant; ut suæ castitátis exémplo imitatiónem sanctam plebs acquírat; & bonum conscién-tiæ testimónium præferens, in Christo firmus & stábilis

ſtábilis perſevéret; digníſque ſuccéſſibus de inferióri gradu per grátiam tuam cápere potióra mereátur. Per eúmdem Dóminũ noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qũi tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex ſedens cum mitra, Ordinando ante ſe genuflexo, ſtolam imponit ſuper humerum ſiniſtrum, dicens:

Accipe ſtolam ✠ cándidam de manu Dei; adímple miniſtérium tuum, potens enim eſt Deus, ut áugeat tibi grátiam ſuam. Qui vivit & regnat in ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Faciens ſuper Ordinandum ſignum Crucis, aliquis verò miniſter reflectet capita ſtolæ, & alligabit ſub brachio dextro.

Deindè Pontifex accipiens Dalmaticam ea totaliter induit Ordinandum, dicens:

Induat te Dóminus induménto ſalútis, & veſtiménto lætítiæ, & Dalmática juſtítiæ circúmdet te ſemper, In nómine Dómini. ℟. Amen.

Poſtremò Pontifex accipit, & Ordinando tradit librum Euangeliorum, quem manu dextera tangenti dicit:

Accipe poteſtátem legéndi Euangélium in Eccléſia Dei, tàm pro vivis, quàm pro defúnctis, In nómine Dómini. ℟. Amen.

Quo facto, Pontifex ſuns ſine mitra, ad altare converſus dicit:

Orémus.

Miniſtri, Flectámus génua.

℟. Levate.

Deindè vertens ſe ad Ordinatum, dicit:

EXáudi, Dómine, preces noſtras, & ſuper hunc famulum tuum Spíritum tuæ bene ✠ dictiónis emítte; ut cæléſti múnere ditátus, & tuæ majeſtátis

Digitized by Google

ſtátis grátiam poſſit acquírere, & bene vivéndi áliis exémplum præbére. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Orémus.

DOmine ſancte, Pater Fídei, Spei, & Grátiæ, & profectuum remunerátor, qui in cæléſtibus & terrénis Angelórum miniſtériis ubíque diſpóſitis per ómnia eleménta voluntátis tuæ diffúndis effectum: hunc quoque famulum tuum ſpirituáli dignáre illuſtráre affectu; ut tuis obſequiis expéditus, ſanctis altáribus tuis miníſter purus accréſcat, & indulgéntia tua púrior, córum gradu, quos Apóſtoli tui in ſeptenárium número beáto Stéphano duce ac prævio, Spíritu ſancto auctóre, elegérunt, dignus exíſtat; virtútibus univérſis, quibus tibi ſervíre opórtet inſtrúctus, tibi compláceat. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúſdem Spíritus ſancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

His paractis, Archidiacono ſuggerente, Diaconus ſurgit, factaque Pontifici profunda reverentia, redit ad locum ſuum, ibique genuflectit: Pontifex verò ſurgit, & accedit ad cornu Epiſtolæ, ubi depoſita mitra proſequitur Miſſam, & ſe gerit in Offertorio ſuſcipiendo, & in omnibus aliis prout habetur ſuprà pag. 521. in Ordinatione Subdiaconi.

DE

Digitized by Google

DE ORDINATIONE

Presbyteri.

Missa celebranda pro conferendo Presbyteratus Ordine necessaria ut supra 515.

Ordinando Presbytero. Mandatum *Apostolicum, si ordinetur extra Tempora.* Vestis talaris Modestia *in cappis.* Corona *Sacerdotalis,* Fravia Confessio. Amictus. Cingulum. Manipulus. Stola & Planeta *albi coloris.* Oleum Catechumenorum. Chrisma *cum vino & aqua.* Patena & Hostia *desuper posita.* Vitta linea *pro sustentandis manibus post Unctionem, si fit consuetudo.* Pelvis & Vas *aqua.* Medulla *panis &* Manutergium *pro Presbyterandi manuum lotione.* Candela *pro Offertorio.* Missale *ad legendam Missam cum Pontifice.* Sacerdos *adjuvans in Missa recitatione.*

POntifex ornatu Pontificali indutus, ut Ordinem Presbyteratus conferat; in Missis de Quatuor temporibus, & in Dominicis ac Festivis diebus à Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha exclusivè, ante ultimum versum Tractus: In Sabbato infra Octavam Pentecostes, & in Festis quæ habent Sequentiam, ante ultimum Sequentiæ versum: In Dominicis autem, & Festivis diebus per Annum, & per Adventum ante versum **Allelúia**, accipit mitram, & accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Interim ad Ordinem Presbyteratus promovendum Archidiaconus, aut illius locum tenens evocat, dicens;

Accédat qui Ordinándus est ad Ordinem Presbyterátus.

Mox Ordinandus per Notarium nominatus accedit,

Digitized by Google

cedit, & facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum offerens Pontifici, sub his verbis loquitur, dicens;

R everendíssime Pater, póstulat sancta Mater Eccléſia Cathólica, ut hunc præséntem Diaconum ad onus Presbyterij ordinétis.

Et Pontifex interrogat, dicens;

S cis illum esse dignum?

Respondet Archidiaconus.

Q uantum humána fragílitas nosse sinit, & scio, & testíficor ipsum dignum esse ad hujus onus officij.

Mox Pontifex dicit;

D eo grátias.

Et annuntiat Clero & populo, dicens;

Q Uóniam, Fratres chariſſimi, rectóri navis, & navígio deferéndis, éadem est, vel securitátis rátio, vel commúnis timóris; par eórum debet esse senténtia, quorum causa commúnis exístit. Neque enim fuit frustrà à Patribus instituútum, ut de electióne eórum, qui ad régimen altáris adhibéndi sunt, consulátur etiam pópulus; quia de vita, & conversatióne præsentándi, quod nonnúnquam ignorátur à plúribus, scitur à paucis; & necésse est, ut facílius ei quis obediéntiam exhíbeat ordináto, cui assénsum præbúerit ordinándo. Hujus síquidem Diáconi in Presbyterum, auxiliánte Dómino, ordinándi conversatio (quantum mihi vidétur) probáta, & Deo plácita exístit & digna (ut árbitror) Eccleſiástici honóris augménto. Sed ne unum fortásse, vel paucos, aut decípiat assénsio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multórum. Itaque, quid de ejus áctibus, aut móribus novéritis, quid de mérito sentiátis, líbera voce tradátis; ac illi testimónium Sacerdótij, magis pro mérito, quàm affectióne áliqua tribuátis. Si quis ígitur habet áliquid contra illum,

pro

Digitized by Google

pro Deo, & propter Deum, cum fidúcia éxeat, & dicat: Verúmtamem memor sit conditiónis suæ.

Postéà Pontifex, aliqua interjecta morula, convertens sermonem suum ad Ordinandum, admonet eum, dicens:

CONsecrándus, Fili dilectíssime, in Presbyterátus officium, illud dignè susc ípere, ac susceptum laudabiliter éxequi stúdeas. Sacerdótem étenim opórtet offérre, benedícere, præésse, prædicáre, & baptizáre. Cum magno quippe timóre ad tantum gradum ascendéndum est, ac providéndum ut cæléstis sapiéntia, probi mores, & diutúrna justitiæ obsérvatio ad id eléctos comméndent. Unde Dóminus præcípiens Móysi, ut septuagínta viros de univérso Israël in adjutórium suum elígeret, quibus Spíritus sancti dona divíderet, súggessit, quos tu nosti, quod senes pópuli sunt. Tu siquidem in septuagínta viris & sénibus signátus es, si per Spíritum septifórmem, decálogum Legis custódiens, probus & matúrus in sciéntia símiliter, & in ópere fueris Sub eódem quoque mystério, & eádem figúra in novo Testaménto Dóminus septuagínta duos elégit, ac binos ante se in prædicatiónem misit; ut docéret verbo simul & facto, ministros Eccléstæ suæ, fide & ópere debére esse perfectos; seu géminæ dilectiónis, Dei scilicet, & próximi virtúte fundátos. Talis ítaque esse stúdeas, ut in adjutórium Móysi, & duódecim Apostolórum, Episcopórum vidélicet Catholicórum, qui per Móysen, & Apóstolos figurántur, dignè, per grátiam Dei, éligi váleas. Hac certè mira varietáte Eccléstia sancta circumdátur, ornátur, & régitur; cùm álij in ea Pontifices, álij minóris órdinis Sacerdótes, Diáconi, & Subdiáconi diversórum órdinum viri consecrántur; & ex multis, & altérnæ dignitátis membris unum Corpus Christi efficitur. Itaque fili dilectíssime, quem ad nostrum

adjutórium fratrum nostrórum arbitrium consecrán
dum éligit, serva in móribus tuis castæ & sanctæ
vitæ integritátem. Agnósce quod agis. Imitáre quo
tractas; quátenus mortis Domínicæ mystérium cél
brans, mortificáre membra tua à vítiis & concupi
scéntiis ómnibus procúres. Sit doctrína tua spiritua
medicína pópulo Dei. Sit odor vitæ tuæ delectamé
tum Ecclésiæ Christi; ut prædicatióne atque exém
plo ædifices domum, id est, famíliam Dei, quátenu
nec nos de tua provectióne, nec tu de tanti offic
susceptióne damnári à Dómino, sed remunerári po
tius mereámur. Quod ipse nobis concédat per gra
tiam suam. ℟. Amen.

Deindè si non sit ordinatus Subdiaconus vel Di
conus, Ordinandus Presbyter se prosternit ad cc
nu Euangelij vel ubi genuflectebat; Pontifex ver
cum mitra ante faldistorium suum genuflectens rec
tat Litanias ut suprà. pag. 36. Ordinandus autem
per Pontificem benedicitur prout dictum est in Or
dinatione Subdiaconi.

Post hæc Ordinando ab accubitu surgente, & ant
Pontificem genuflexo manente: Pontifex, cum mi
tra, stans ante faldistorium suum simul utramq
manum super Ordinandi caput imponit nihil dicen
Idemque faciunt post eum omnes Presbyteri præs
tes superpelliceo & stola à collo pendente parat
Quo facto tam Pontifex quam Sacerdotes ten
dexteras manus extensas super illum, dum Pontif
stans, cum mitra, dicit;

ORémus, Fratres charíssimi, Deum Patrem om
nipoténtem, ut super hunc famulum suum
quem ad Presbytérij munus elégit, cæléstia don
multíplicet; & quod ejus dignatióne súscipit, ipsi
consequátur auxílio. Per Christum Dóminum no
strum. ℟. Amen.

Pos

Pontifex depósita mitra, conversus ad altare, dicit;

Orémus.

Et Minístri. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Et mox conversus ad Ordinandum, dicit;

EXáudi nos, quæsúmus, Dómine Deus noster, & super hunc famulum tuum bene ✠ dictiónem sancti Spíritus, & grátiæ Sacerdotális infúnde virtútem, ut quem tuæ pietátis aspéctibus offérimus consecrándum, perpétua múneris tui largitáte prosequáris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Tum extensis manibus ante pectus, dicit;

PEr ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

℟. Dignum & justum est.

VErè dignum & justum est, æquum & salutáre, nos tibi semper, & úbique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, honórum auctor, & distribútor ómnium dignitátum; per quem proficiunt univérsa; per quem cuncta firmántur, amplificáris semper in mélius naturæ rationális incremén-tis, per órdinem congrua ratióne dispósitum. Unde & Sacerdotáles gradus, atque officia Levitárum sacramén-tis mysticis instituta crevérunt: ut cùm Pontífices summos regéndis pópulis præfecísses, ad eórum sociétátis, & óperis adjuméntum, sequéntis órdinis viros, & secúndæ dignitátis eligeres. Sic in erémo per septuagínta virórum prudéntium mentes, Móysi spíritum propagásti; quibus ille adjutóribus

usus, in pópulo innúmeras multitúdines facilè gubernávit. Sic & in Eleázarum & Ithamárum filios Aaron patérnæ plenitúdinis abundántiam transfudísti; ut ad hóstias salutáres, & frequentióris officij sacraménta minisférium sufficeret Sacerdótum. Hæc providentia, Dómine, Apóstolis Fílij tui Doctóres fidei cómites addidísti, quibus illi orbem tuum secúndis prædicatiónibus implevérunt. Quaprópter infirmitáti quoque nostræ, Dómine quæsumus, hæc adjumenta largíre, qui quanto fragilióres sumus, tanto his plúribus indigémus. Da, quæsumus, omnípotens Pater, in hunc famulum tuum, Presbytérij dignitátem; innova in viscéribus ejus Spíritum sanctitátis; ut accéptum à te, Deus, secúndi mériti munus obtíneat, censurámque morum exémplo suæ conversatiónis insínuet. Sit próvidus cooperátor órdinis nostri; líceat in eo totíus forma justítiæ, ut bonam rationem dispensatiónis sibi créditæ redditúrus, ætérnæ beatitúdinis præmia consequátur. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

His dictis Pontifex sedet, & accepta mitra reflectit orarium sive stolam ab humero sinístro Ordinandi, capiens partem quæ retro pendet, & imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum Crucis, dicens;

ACcipe jugum Dómini: jugum enim ejus suáve est, & onus ejus leve.

Tum Pontifex imponit Ordinando Casulam usque ad scapulas, remanentem tamen super humeros complicatam, & à parte anteriori deorsum dependentem, interim dicens;

ACcipe vestem Sacerdotálem, per quam cháritas intelligitur; potens est enim Deus, ut

áugeat

áugeat tibi charitátem, & opus perfectum. ℟. Deo grátias.

Surgit Pontifex sine mitra, & Ordinando genuflexo dicit;

DEus sanctificatiónum ómnium auctor, cujus vera consecrátio, plenáque benedíctio est, tu, Dómine, super hunc famulum tuum, quem ad Presbytérij honórem dedicámus, munus tuæ bene ✠ dictiónis infúnde, ut gravitáte áctuum, & censúra vivéndi, probet se seniórem, his institútis disciplínis, quas Tito & Timótheo Paulus expósuit; ut in lege tua die ac nocte méditans, quod légerit, credat; quod crediderit, dóceat; quod docúerit, imitétur; justítiam, constántiam, misericórdiam, fortitúdinem, ceteráque virtútes in se ósténdat; exémplo præbeat, admonitióne confirmet, ac purum & immaculátum ministérij sui donum custódiat, & per obséquium plebis tuæ panem & vinum in Corpus, & Sánguinem Filij tui immaculáta benedictióne transformet; & inviolábili charitáte in virum perfectum, in mensúram ætatis plenitúdinis Christi, in die justi & ætérni judícij Dei, conscién̄tia pura, fide vera, Spíritu sancto plenus resúrgat. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Tum Pontifex sine mitra conversus ad altare genuflectit ante faldistorium, mox intelligibili voce incipit primum ℣. Hymni, Veni Creator Spiritus. & prosequuntur Ministri cum astantibus, & dicitur usque ad finem.

Finito primo ℣. seu prima strophe, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio ante medium altaris, & assumpta mitra deponit annulum & chirothecas; resumit annulum, & ponitur ei gremiale sive mappula super gremium à ministro, & Ordinandus accedens

dens facta profunda reverentia coram eo genuflectit, & Pontifex cum oleo Catechumenorum inungit ipsi ambas manus simul junctas, in modum Crucis, producendo cum pollice suo dextro in dictum Oleum intincto duas lineas, videlicet à pollice dexteræ manus, usque ad indicem sinistræ, & à pollice sinistræ usque ad indicem dextræ, ungendo mox totaliter palmas, dicens;

COnsecrare & sanctificare dignéris, Dómine, manus istas per istam unctiónem, & nostram benedictiónem. ℟. Amen.

Mox Pontifex producit manu dextera signum Crucis super manus illius quem ordinat, & prosequitur. Ut quæcúmque benedixerint benedicántur, & quæcúmque consecráverint consecrentur, & sanctificéntur, in nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Tum Ordinandus respondet, Amen.

Deindè Pontifex claudit, seu jungit illi manus, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet dexteram super sinistram, alligat; si consuetudo ferat.

Tum Pontifex pollice mica panis extersò, accipit & Ordinando tradit Calicem cum vino & aqua, & patenam superpositam cum Hostia, & ipse illam accipit, inter indices & medios digitos, cuppam Calicis & patenam simul tangens, dum Pontifex dicit;

ACcipe potestátem offérre sacrificium Deo, Missasque celebráre, tam pro vivis, quàm pro defunctis. In nómine Dómini. ℟. Amen.

His peractis Ordinandus surgit, & facta Pontifici profunda reverentia, paulùm recedit & genuflectit. Pontifex verò amoto annulo, lavat manus cum mica panis, & aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium: tum acceptis chirothecis & annulo, surgit, & accedit ad cornu Epistolæ, ubi depositâ mitra

Digitized by Google

mitra prosequitur Missam usque ad Offertorium Interim Ordinatus Sacerdos stans lavat manus cum medulla panis, & aqua bene mundatas, extergit linteo illo, quo erant ligatæ, vel alia mappula; & aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium, tum genuflectit.

Pontifex autem lecto Offertorio, accipit mitram, & in faldistorio ante medium altaris posito sedet. Mox Ordinatus candelam accensam dextera sustinens sinistra pectori admota, accedit; tum facta profunda reverentia genuflectit, & Pontifics manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur; deinde surgit, & facta iterum reverentia paulùm retrocedens genuflectit; si verò aliquis sit ordinatus Subdiaconus, aut Diaconus, eadem observat ad oblationem accedens.

Facta oblatione, Pontifex annulum & Chirothecas deponit, & lotis manibus resumit annulum, & surgit, tum sublato faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi deposita mitra prosequitur Missam.

Sacerdos autem ordinatus post Pontificem genuflexus habeat librum coram se dicens. Suscipe sancte Pater, &c. & omnia alia de Missa prout dicit Pontifex, qui Secretas morosè; & aliquantulum altè dicat; ita ut Ordinatus Sacerdos possit secum omnia dicere, & præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatum, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro Ordinato, quæ dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno Per Dominum, &c.

TUis, quæsumus Dómine, operáre mystériis, ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Digitized by Google

Tum dicit alias Secretas, si quæ dicendæ sint.

Dum Pontifex dicit Orationem, **D ómini Jesu Christe, qui,** &c. Ordinatus accedit ad dexteram Pontificis; & Oratione peracta ambo simul osculantur altare, & conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis Ordinato dicens, **P ax tecum.** Cui ille respondet, **E t cum spíritu tuo.** Tum Ordinatus facta ante & post profunda reverentia Pontifici, & genuflectione SS. Sacramento, vadit ad locum suum. Si verò sit aliquis Subdiaconus, aut Diaconus Ordinatus, eodem ritu pacem à Pontifice recipit.

Postquam verò Pontifex se communicaverit, & totum sanguinem sumpserit, priusquam se purificet, Ordinatus Presbyter non præmissa Confessione, nec data Absolutione, (quia concelebrat Pontifici) ad supremum Altaris gradum accedit, ubi genuflexus mappulam recipit ad communionem sumendam; Interim Pontifex Hostia consecrata supra patenam posita, genuflectit, surgit, & patenam sinistra, Hostiam verò dextera reverenter accipiens convertit se ad Ordinatum Presbyterum, cui porrigit SS. Sacramentum cum eo faciens signum Crucis super patenam & simul dicens;

C orpus ✠ Dómini nostri Jesu Christi, custódiat te in vitam æternam. Et respondet **Amen.**

Tum manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, & Communionem reverenter sumit ori communicandi supposita patena. Deindè unus Ministrorum purificat Presbyterum Calice ad hoc destinato, vel eo potiùs quem paulò ante tetigerat, ex quo vinum cum aqua paratum in purificationem exhaurit.

Si aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus, ad Communionem accedit, eo ritu quo dictum est suprà in Ordinatione Subdiaconi pag. 522. Communione peracta Pontifex colligit fragmenta Patena, quam super

Digitized by Google

per Calicem ſuum extergit, purificationem ſumit, & digitorum ablutionem, quo facto, accipit mitram & lavat manus, quibus exterſis, ſtatim depoſita mitra, ſtans in cornu Epiſtolæ, verſus ad illud inchoat Miniſtris proſequentibus Reſponſorium, quod à Septuageſima uſque ad Paſcha dicitur ſine Allelúia.

JAm non dicam vos ſervos, ſed amícos meos, quia ómnia cognovíſtis quæ operátus ſum in médio veſtri, Allelúia. * Accípite Spíritum ſanctum in vobis Paráclitum: * Ille eſt quem Pater mittet vobis, Allelúia. ℣. Vos amíci mei eſtis, ſi fecéritis, quæ ego præcípio vobis. Accípite. ℣ Glória Patri, & Fílio, & Spíritui ſancto. Ille eſt.

Incepto Reſponſorio, Pontifex, accepta mitra vertit ſe ad Presbyterum Ordinatum, qui ante altare coram ipſo ſtans profitetur fidem quam prædicaturus eſt, dicens;

CRedo in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem Cæli & terræ. Et in Jeſum Chriſtum Fílium ejus únicum Dóminum noſtrum. Qui concéptus eſt de Spíritu ſancto, natus ex María Vírgine. Paſſus ſub Pontio Piláto, crucifixus, mórtuus, & ſepúltus. Deſcéndit ad ínferos; tértia die reſurréxit à mórtuis. Aſcéndit ad cælos, ſedet ad déxteram Dei Patris omnipoténtis. Inde ventúrus eſt judicáre vivos & mórtuos. Credo in Spíritum ſanctum, ſanctam Eccléſiam Cathólicam. Sanctórum Communiónem. Remiſſiónem peccatórum. Carnis reſurrectiónem. Vitam ætérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra ſedens ſuper faldiſtorium, ante medium altaris, imponit ambas manus ſuper caput illius coram ſe genuflexi, dicens illi.

ACcipe Spíritum ſanctum, quorum remíſeris peccáta, remittúntur eis, & quorum retinúeris, retenta ſunt.

Digitized by Google

Deindè explicans casulam, quam Ordinatus habet complicatam super humeros, ea induit illum, dicens: S tola innocéntiæ induat te Dóminus.

Tum genuflexus adhuc Ordinatus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis interim dicentis:

Si suus sit Ordinarius.

P Romíttis mihi, & successóribus meis reveréntiam, & obediéntiam?

Et ille respondet; P romítto.

Si verò Pontifex non est suus Ordinarius, cùm manus ejus inter suas tenet, ut præfertur, dicit Presbytero sæculari.

P romíttis Pontífici Ordinário tuo, &c. Sacerdoti verò regulari. P romíttis Prælato Ordinário tuo, &c.

P Romíttis Pontífici, vel Prælato Ordinário tuo pro témpore exísténti reveréntiam, & obediéntiam?

Et ille respondet. P romítto.

Tum Pontifex adhuc tenens manus illius inter suas osculatur ipsum, dicens:

P ax Dómini sit semper tecum. Et ille respondet; Amen.

His expletis, Pontifex sedens cum mitra, & baculo, admonet eum, dicens;

Q Uia res, quam tractatúrus es, sátis est periculósa, fili dilectíssime, móneo te, ut diligénter totíus Missæ órdinem, atque Hóstiæ consecratiónem ac fractiónem, & communiónem, ab áliis jam doctis Sacerdótibus discas, priúsquam ad celebrándum Missam accédas.

Pontifex surgit cum mitra & baculo, & Presbytero coram eo adhuc genuflexo benedicit, dicens:

B Enedíctio Dei omnipoténtis Pa ✠ tris, & Fí ✠ lij, & Spíritus ✠ sancti, descéndat super te, ut sis benedíctus in Ordine Sacerdotáli: & ófferas placábiles Hóstias pro peccátis, atque offensiónibus pópuli

Digitized by Google

puli omnipoténti Deo; cui est honor, & glória, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Post hæc depositis bacúlo & mitra, & amoto faldistorio convertitur ad altare, & prosequitur Missam dicens in cornu Epistolæ Communionem, & Postcommunioni Missæ diei adjungitur sub una conclusione sequens

Postcommunio.

QUos tuis Dómine réficis Sacraméntis, contínuis attólle benígnus auxíliis; ut tuæ redemptiónis effectum, & mystériis capiámus, & móribus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deindè aliæ Postcommuniones si quæ sint dicendæ. Tum Pontifex dicit. Ite Missa est; vel Benedicámus Dómino prout tempus requirit; post hæc Pláceat tibi sancta, &c. Quo dicto Pontifex accepta mitra dicit, Sit nomen Dómini benedíctum, & alios ℣. tum accepto Pastorali baculo dat solitam benedictionem.

Qua concessa & reddito baculo, sedet Pontifex, & Ordinatum Sacerdotem sub his verbis alloquitur.

FIli dilectíssime, diligénter considera órdinem per te suscéptum, ac onus húmeris tuis impósitum; stude sanctè & religiósè vívere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam tuam possis acquírere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concédere dignétur. Dic post primam tuam Missam, tres álias Missas, vidélicet, unam de Spíritu sancto, áliam de beáta María semper Vírgine, tértiam pro fidélibus Defúnctis, & omnipoténtem Deum étiam pro me ora.

Quod ille devotè suscipit, & respondet se facturum.

Verum

Verum si pluribus Ordines, sed singulis diversos, contulerit, his verbis eos universim alloquetur Pontifex, dicens:

FIlij dilectíssimi, diligénter considerâte Ordinẽ per vos susceptum, ac onus húmeris vestris impósitum; studéte sanctè, & religiósè vívere, atque omnipoténti Deo placére, ut grátiam suam posítis acquírere; quam ipse vobis per suam misericórdiã concédere dignétur.

Tum ad singulos ista singulariter dicit.

Clerico.	A d primam Tonsúram vel	Promóte.
I V. Minoribus initiato.	A d Quatuor Minores Ordines Dic semel septem Psalmos Pœnitentiáles cum Litaniis versículis & Oratiónibus.	Promóte.
Subdiacono.	A d Subdiaconátum vel	Ordináre.
Diacono.	A d Diaconátum Dic Noctúrnum hujus diéi.	Ordináre.
Sacerdoti.	A d Presbytérátum Post primam tuam Missam dic tres álias Missas, vidélicet unam de Spíritu sancto, áliam de Beata María semper Virgine, Tértiã pro fidélibus Defunctis	Ordináre.

Et omnipoténtem Deum étiam pro me oráte. Quod illi devotè suscipiunt, & respondent se facturos.

Tum surgit Pontifex, & amoto faldistorio, convertit se ad cornu Euangelij, ubi depósita mitra dicit intelligibili voce, Dóminus vobíscum. Initium sancti Euangélij secúndùm Joánnem. In princípio erat Verbum, &c. signat tabellam, in qua est Euangelium, aut (si deficiat) signat altare & se. Mox acceptis mitra & baculo, prosequitur. Factaq; Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Si aliud Euangelium sit dicendum, illud dicit in cornu Euangelij, eoque dicto, recedit, ut priùs dicitur.

INDEX

Digitized by Google

INDEX
PRIMÆ PARTIS.

De Confirmandis. pag. 1
De Ordinibus conferendis. 5
De Clericis faciendis. 12
De minoribus Ordinibus. 16
De Ordinatione Oſtiariorum. ibid.
De Ordinatione Lectorum. 18
De Ordinatione Exorciſtarum. 20
Ne Ordinatione Acolythorum. 23
De ſacris Ordinibus in genere. 26
De Ordinatione Subdiaconi. ibid. & ſeq.
De Ordinatione Diaconi. 36
De Ordinatione Presbyteri. 43
De Conſecratione Electi in Epiſcopum. 58
Forma juramenti. 61
Examen. 64
De Pallio. 86
De Benedictione Abbatis. 88
De Benedictione Abbatis auctoritate Apoſtolica. 97
De Benedictione Abbatis auctoritate Ordinarij. 122.
De Benedictione Abbatiſſæ. 127
De Benedictione, & Conſecratione Virginum. 133
Anathema contra moleſtantes bona Monialium, vel eas ad malum inducentes. 152
De Benedictione, & Coronatione Regis. 156
De Benedictione, & Coronatione Reginæ. 169
De Benedictione, & Coronatione Reginæ ſolius. 173
De Benedictione, & Coronatione Reginæ, ut Regni Dominæ. 174
De Benedictione, & Coronatione Regis in conſortem electi. 183
De Benedictione novi Militis. 184
De Creatione Militis Regularis. 188

SE-

Digitized by Google

SECUNDÆ PARTIS.

De Benedictione, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda. 189
De Ecclesiæ Dedicatione seu consecratione. 200
De Altaris consecratione. 219
De allocutione Episcopi ad fundatores Ecclesiæ super debita donatione Ecclesiæ. 232
De Benedictione tobalearum, vasorum, & ornamentorum Ecclesiæ, & Altaris consecratorum. 257
De Altaris Consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ Dedicatione. 261
De Altaris Consecratione, cujus sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis. 290
De Altaris portatilis consecratione. 292
De Benedictione Cœmeterij. 305
De Reconciliatione Ecclesiæ, & Cœmeterij. 313
De Reconciliatione Cœmeterij, sine Ecclesiæ reconciliatione. 323
De Consecratione Patenæ, & Calicis 325
De Benedictione Sacerdotalium indumentorum in genere. 328
Specialis Benedictio cujuslibet indumenti. 329
De Benedictione mapparum, seu linteaminum sacri Altaris. 330
De Benedictione Corporalium. 331
De Benedictione novæ Crucis. 332
De Benedictione Crucis pectoralis. 337
De Benedictione Imaginis B. Mariæ Virginis. 338
De Benedictione Imaginum aliorum Sanctorum. 341
De Benedictione sacrorum vasorum, & aliorum ornamentorum in genere. 342
De Benedictione Tabernaculi, seu vasculi pro sacrosancta Eucharistia conservanda. 443
De Benedictione capsarum pro Reliquiis, & aliis sanctuariis includendis. ibid.

De

Digitized by Google

De Benedictione Signi, vel Campanæ. 346
De Benedictione, & impositione crucis proficiscentibus in subsidium,& defensionem Fidei Christianæ, seu recuperationem terræ sanctæ. 359
De Benedictione Armorum. 361
De Benedictione Ensis. 362
De Benedictione, & traditione vexilli bellici. ibid.

TERTIÆ PARTIS.

DE publicatione Festorum mobilium in Epiphania Dñi ordinata pro Anno Dñi bissextili, 1664. 364
De expulsione publicè pœnitentium ab Ecclesia,in feria quarta Cinerum. 365
De Reconciliatione pœnitentium, quæ fit in quinta feria Cœnæ Dómini. 369
De officio in feria quinta Cœnæ Domini, cùm benedicitur oleum Catechumenorum, & infirmorum, & conficitur Chrisma. 381
Ordo ad celebrandum Synodum. 395
Forma juramenti Synodalis. 402
Ordo suspensionis, reconciliationis, depositionis, dispensationis, degradationis, & restitutionis sacrorum ordinum. 419
Degradationis forma 426
Degradatio ab ordine Pontificali. 430
Degradatio ab ordine Presbyteratus. 431
Degradatio ab ordine Diaconatus. 432
Degradatio ab ordine Subdiaconatus. 433
Degradatio ab ordine Acolythatus. 434
Degradatio ab ordine Exorcistatus. ibid.
Degradatio ab ordine Lectoratus. ibid.
Degradatio ab ordine Ostiariatus. 435
Degradatio à prima Tonsura. ibid.
Ordo Excommunicandi, & absolvendi. 437
Ordo ad reconciliandum apostatam,schismaticum,vel hæreticum. 446

Digitized by Google

De Itineratione Prælatorum. 45
Ordo ad recipiendum processionaliter Prælatum, ve Legatum. 45
Ordo ad visitandas Parochias. 45
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperato rem. 46
Ordo ad recipiendum processionaliter Regem. 46
Ordo ad recipiendum processionaliter Principem magnæ potentiæ. 469
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatricem, vel Reginam. 470
Ordo ad recipiendum processionaliter Principissam magnæ potentiæ. 472
De officio, quod post Missam solennem pro Defunctis agitur. ibid.
De scrutinio serotino, quo antiqui utebantur, antequàm Electus in Episcopum consecraretur. 484
De barba tondendâ. 496
De officio Psalmistatus. 497

ADDITAMENTI.

De Confirmatione unius. 498
De Clerico faciendo. 501
De Minoribus Ordinibus uni tantùm conferendis. 505
De Ordinatione Lectoris. 508
De Ordinatione Exorcistæ. 510
De Ordinatione Acolythi. 511
De Ordinatione Subdiaconi. 515
De Ordinatione Diaconi. 524
De Ordinatione Presbyteri. 531

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

SUMMA PRIVILEGII.

CAROLUS II. *Hiſpaniarum & Indiarum Rex Catholicus, ac Potentiſſimus Belgarum & Burgundionum Princeps, Diplomatibus ſuis ſanxit, nequis præter Balthaſaris Moreti, Balthaſaris filij voluntatem, Miſſalia, Breviaria, Diurna, Officia B. Mariæ, aut reliqua Officia ad uſum Eccleſiæ Catholicæ Romanæ edita, prout nunc aucta ſunt & emendata, vel in poſterum augenda vel emendanda, ullo modo imprimat, aut alibi terrarum impreſſa in has Inferioris Germaniæ ditiones importet, venaliáve habeat. Qui ſecùs faxit, confiſcatione librorum & aliâ gravi pœnâ mulctabitur, uti latiùs patet in litteris datis Bruxellæ* XXVIII. *Decembris.* M. DC. XCII.

Signat.

I. A. Snellinck.

Et in Concilio Brabantiæ,

Loyens.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

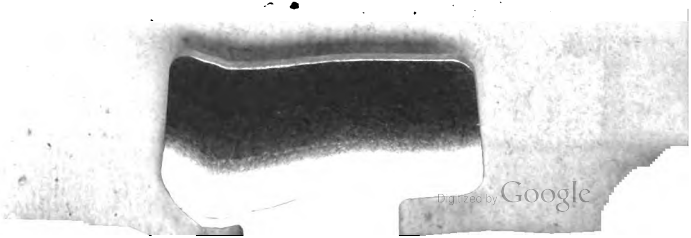
Digitized by Google

Digitized by Google